

Kronika obce Bolatice

Tato kniha čítá 755 stran a je 1. dílem kroniky obce Bolatice.

V Bolaticích dne 1. listopadu 1948.

Kronikář Leo Engliš.

Předmluva kronikáře

Kronika obce Bolatice není knihou obyčejnou. Zachycuje dějiny obce od nejstarších dob a zaznamenává vliv pohnutých historických událostí na vývoj obce obzvláště od počátku XX. století. Věnována jest nejen našim potomkům, ale hlavně Tobě, lide pobožný i nedůvěřivý, těžce osudem zkoušený, národnostně bez vlastní viny málo uvědomělý, abys ze slavné slovanské minulosti naší obce čerpal poučení, aby duch Tvůj, všeho germánského zatížení obrození, se naučil historickou pravdu chápat, v ní důvěry do budoucna hledat se naučil.

První kronika byla v roce 1940 za německé okupace od prvního kronikáře cestou úřední zpět vyžádána, ale nedochovala se. Proto první kronikář byl národním výborem opět pověřen, aby své znalosti dějin obce Bolatice na věčnou paměť v této knize zaznamenal alespoň do roku 1848.

Rád tak činím, neboť mám Hlučínsko a Bolatice zvláště ve veliké lásce a cítím se vždy vaším spoluobčanem.

2)

Dějiny obce Bolatice sestávají z 6 hlavních období:

v době prehistorické (dávnověk)

v době historické – založení obce

- první zápisy o Bolaticích
- Bolatice pod panstvím cisterciáků velehradských po doby husitské
- Bolatice za husitských zmatků
- opět pod cisterciáky

v době první polovice 19. století po rok 1848

5)

V šerém dávnověku.

Již v pradávných dobách bylo na území naší obce sídliště lidí. V přechodu k mladší době kamenné – v mladším diluviu – v jihozápadní části naší obce bylo staré sídliště prvních zemědělců. Není dnes historicky dokázáno, ke kterému kmeni, či národu tyto první obyvatelé náleželi. Bohaté naleziště „Na Kamenci“ nám ale hodně napovídá o způsobu života těchto lidí. Nalezeny byly kamenné sekery, mlaty i nože, kamenné motyky a háky k obdělávání půdy, a některé jiné předměty sloužící k primitivnímu životu prvních zemědělců.

Veškeré nálezy sebral, uspořádal a vědecky ohodnotil bývalý německý učitel Sczedroň, který posledně působil jako rektor školy v Miechowicach v Dolním Slezsku. Nálezy, velmi vzácnými, obohatil sbírky muzeální ve Vroclavi (Breslau) a některé věci měl sám ve svých sbírkách soukromých. Podařilo se v obci uchovat 1 kamennou sekeru z pazourku a při základových pracích v roce 1945, nebo při výbuchu letecké bomby byla ze země dobyta 1 sekera z pískovcového kamene. Věru, stačilo by poměrně malým nákladem provést do hloubky průzkumu starého naleziště a sousedních pozemků a kořist vědecká by byla opravdu značná. Jistou věcí jest, že toto sídliště po tisíciletí nebylo opuštěno, jen se změnil způsob života prvních zemědělců.

6)

Dle rozlohy soudíme, že vznikla tam celá osada a jest možným, že bedlivým průzkumem došlo by se i k obdélníkovým základům prvotních chýší, v nichž rodiny zemědělců uvykaly usedlému životu. Jednoduchým způsobem kypřili půdu, sklízeli pšenici, ječmen a některé luštěniny. Popásali stádečka skotu, ovcí a později i vepřového dobytka. Obilní zrno, z úrody nejdrahocennější, bylo dobře vysušeno a v době potřeby rozdrceno na kamenných drtidlech na hrubou mouku. Tvořením zásob za účelem zabezpečení pro budoucnost nastává další období duševního vývoje, neboť pojmem budoucnosti byli tito první zemědělci postaveni před nové úkoly ; - zápas s porostem bývalých lesů, úprava půdy, starost o sklizeň a její uskladnění, stavba obydlí a tím potřeba nových nástrojů. Tak vznikla první osada v jihozápadní části obce Bolatic.

Na východ od této prastaré osady, asi ve vzdálenosti 2 600 m u osady Henneberků nálezy uren – popelnic, nasvědčují, že i v době (asi v polovině druhého tisíciletí před Kristem) žili na území naší obce lidé kultury lužické již s dokonalejším zemědělstvím. Tito předchůdci dnešních Slovanů vyhledávali půdy lehčí (písečné) v příznivých polohách, kde by obdělávání půdy dřevěnými háky nepůsobilo zvláštních obtíží.

Nastává období většího osídlení a styků obchodních. Národové vytvořili si své obchodní cesty a na křižovatce těchto dvou cest: od jihu podél Odry k severu (za jantarem) a od západu k východu a opačně (sůl) rostla prvotní obec. Nasvědčují tomu nálezy ozdobných předmětů i mincí. Tak byla nalezena stříbrná mince s reliéfním poprsím COSAR TRAKKOS.

7)

Časem dostaly se některé kmeny v područí Keltů. Že tak bylo i u nás, není žádných důkazů. Jistou věcí ale jest, že Keltové přinášeli mnohé nové kulturní věci, které přiváděly dílčí zlepšení života primitivních zemědělců.

Tento stav trval až do doby kolem narození Krista. Kvetoucí střediska kulturních okrsků, v nichž bylo již známo dobývání rud, výroba železa, prvotní emailerství (sklo) a čilé obchodní styky staly se současně lákadlem, vábícím především Germány, jichž příchod byl někde násilný a znamenal zánik kvetoucích hradisek, podobajících se někde i městům.

Nastává období dočasné germánské nadvlády v těchto územích, styk Germánů s říší římskou a také i jejich spory a války. Od III. do IV. století po Kristu vrcholí zápasy, které přinášejí konec římské slávy a nadvlády, ale i také vylidnění a vyhubení germánských kmenů a tím umožňují vstup Slovanů do dějin v našich zemích.

8)

Kdo založil naši obec, nevíme. Velmi pravděpodobným ale jest, že vznikla již při příchodu prvních Slovanů, kteří zde našli téměř vše, co ku provozování zemědělství potřebovali. Pásy půdy, již dříve sice primitivně ale přece obdělávané, hluboký les bohatý zvěří, výborné prameny vody a konečně i pastviny pro dobytek.

Etymologické vysvětlení názvu obce Bolatice svádí k domněnce, že snad zakladatelem prvního slovanského sídliště tam, kde jest dnešní dvůr, byl BOLEK nebo BOLETA. Přikláním se sám k tomu, neboť vysvětlování jména tradičně udržovaného, že zde byli bohatí- a tím BOHATICE, a časem změna „ h „ na „ l „ na BOLATICE, není obvyklé a je proti duchu jazykozpytné vědy.

Názvy pozdějších nejstarších rodů KURKA, KUPKA, SLIVKA, SNĚHOTA, DUDA jsou typická stará slovanská jména. Mladšího původu jsou jména s koncovkou -ek jako ŘEHÁNEK, PAŠEK, VITÁSEK; a s koncovkou -ík jako KOLARČÍK, GVOŽDÍK. Typické jsou i názvy částí polí a bývalých lesů NEDVÍD, DÍLY, ŠITOVISKA, PADOLY, KŘEMÉNKY, ZÁHUMENĚ.

Slovanská osada BOLATICE rostla, až vyrostla na silnou obec. Dle dohadů o cestách svatých slovanských věrozvěstů vedla jejich apoštolská cesta i touto obcí a tak se dostala víra křesťanská k nám. Na místě cyrilského kamene jest prý zbudován dnešní kostelík. (na jihu obce).

9)

Ve dvanáctém století snažil se řád Cisterciáků, který měl rozsáhlé statky na jižní Moravě, kol Velehradu, o získání statků na Opavsku, které by tolik netrpěly nájezdy divokých národů z kotliny uherské. Tak nacházíme konečně první historické záznamy o naší obci.

V listině o založení farnosti Bolatice ze dne 12. srpna 1785 jest údaj ničím nepodložený, že již roku 1198 měl připadnout statek Bolatice cisterciáckému klášteru Velehradu. Leč doloženo, v zachované listině dne 18. 12. 1250 běře papež Inocenc IV. opatství Velehrad do ochrany proti loupežím, které šlechta na majetku páchala. V této listině byly mimo jiných vesnic (Chlebičov, Hoštice, Darkovice, Stěbořice, Turkov, Zábřeh), jmenovány i Bolatice (Bolatic).

Roku 1265 oznamuje olomoucký biskup Bruno listinou, že se s velehradským opatem a jeho konventem dohodli, že poslední zaplatí jako desátek ze zakládaných vesnic 1 zlatou marku. Jsou tam jmenovány i Bolatice.

Roku 1270 slavný český král Přemysl Otakar II. potvrzuje klášteru velehradskému všechna privilegia a všechny statky, ze kterých jsou na Opavsku výslovně jmenovány i Bolatice. Od té doby dosahuje velehradský majetek na Opavsku největšího rozšíření. Středem byl veliký statek Stěbořice. Tehdejší farář, jako Magister curial, spravoval administrativně všechny jejich statky na Opavsku. Tuto činnost vykonával až do roku 1440.

10)

Doby husitských válek znamenaly pohromu pro klášterní statky, jejich dědiny i lid poddaný. Od té doby se datuje přímo živelný odpor proti všemu husitskému. V pozdějších dobách německé nadvlády byla lidu záměrně ztotožňována představa Čecha s Husitou.

Roku 1420 napadli husité Velehrad, spálili kostel a klášter. Kdo si tehdy přisvojil Bolatice, není známo.

Ale již roku 1440 hlásí Jindřich z Děhylova, že proti shodě mu Jindřich z Dobroslavic sáhl na Bolatice.

Roku 1446 vyhnal hofmistr Stěborský Mikuláš z Bolatic jakéhosi Ctibora Črta. Později vlastní obec Bolatice Otík z Rohova.

Roku 1467 prohání tohoto Otíka a jeho švagra Ctibora Črta ze Šimonovic. Tato loupeživost šlechty byla asi hlavní příčinou, že ještě téhož roku opat Štěpán (+1468) dává Bolatice do zástavy synům českého husitského krále Jiřího z Poděbrad Viktoru (Viktorin) a Jindřichu, vévodům z Münsterberku, kteří pak se souhlasem opata vesnici Bolatice přenechávají jako zástavní šilink Jindřichovi Donatovi z Velké Polomi.

1495 - tento letopočet má zvon, který ještě nyní jest v Bolaticích používán!

11)

To nasvědčuje tomu, že již tehdy v Bolaticích kostel stál. Umělecké toto zvonařské dílo v hlavním tvaru zvonového pláště, který má ryzí gotický tvar a profil, má nápis: „O REX DOMINE, VENI OMNI PACE JESUS MARIA MCCCCVC“ v gotických písmenech. Srdce zvonu má s pláštěm úplně se shodující gotický tvar. Také vázání prozrazovalo původ gotické stavby. Pro zajímavost uvádím, že o záchranu tohoto zvonu byl sveden mezi farářem a světskou vrchností v roce 1917 velmi tuhý boj. Teprve na zákrok provinciálního presidenta byl zvon, co historické a umělecké dílo ušetřen a nebyl k účelům válečným odebrán.

Roku 1519 převzal statek Bolatice Jiřík Tvorkovský z Kravař, jakož synům Konvent také svůj statek Zábřeh zapsati dal.

Po panu Kryštofovi, který ještě 1524 Bolatice vlastnil, obdržel Bolatice se Zábřehem Oldřich Tvorkovský, který v roce 1526 pro svoji manželku Barboru z Německé Lutyně, sestru Jiřího Lišky, jako věno vložil 1000 zlatých. Po jeho smrti vlastnila obě vesnice jako vdova. Proti ní žalovali a vedli spor páni z Vrbna, kteří zatím právně nabyli nároků na všechny někdejší klášterní statky. Ale ve sporu bylo po právu nalezeno, že ves Bolatice má býti jako statek od kláštera Velehradského koruně Královské zastavený, co věc náležitá dle soudního nálezu paní Barboře po zaplacení sumy zástavní ji náleží, postoupen zpět Klášteru velehradskému.

Roku 1534 umírá opat Lukáš, který zastavil Bolatice Benešovi z Drahotuš. Po něm je držela jeho sestra Alena, později Felix a Jan Mošovští na Benešově.

12)

Ale roku 1593 píše se Stanislav Opl z Bertultovic, výběrčí cla „Jeho milosti císařské“ na pomezí s Polskem na Bohučovicích a Bolaticích. Tento se stal 18. dubna 1571 šlechticem.

1597 - v tomto roce nebylo v Bolaticích kněží z Velehradu, neboť biskup rozkázal, aby bohoslužby a hru na varhany obstarávalo duchovenstvo z Křenovic.

1610 - v tomto roce vlastnil Bolatice syn Stanislava Opla z Bertultovic Jiřík, který byl místopísařem knížectví opavského. Roku 1609 byl jmenován hejtmanem v Kroměříži. Nechal klášter (statek i kostel) spravovati farářem. Statek spravoval provizor. Z těchto příčin seděl probošt z Bolatic ve stavu prelátů mezi zemskými soudci knížectví opavského. Vše nasvědčuje tomu, že okolo těchto časů klášter velehradský převzal opět sám správu statku bolackého, maje tam svého faráře administrátora. Časem

proměnilo se toto v probošství a za ně tento zasedati směl ve stavu prelátském mezi soudci zemskými knížectví opavského.

Nejvíce význačným a váženým proboštem byl Kristián Bohumír Hirschmentzel, narozen 7. ledna 1638 ve Frýdku. Vstoupil roku 1658 do kláštera a téhož roku složil slavnostní sliby v Pražském semináři sv. Bernharda. Po devíti letech hájí své these universální teologie, věnované hraběti Františku Karlovi Libštejnskému z Kolovrat, velkému příznivci Velehradského kláštera. Na tuto událost připomíná obraz v knihovně univerzitní bibliotéky v Olomouci. V roce 1671 byl posvěcen na kněze.

13)

Roku 1631 přenechal opat Jan Bolatice se všemi podřízenými statky svému předchůdci opatu Janu Wenzeliusovi na 3 roky za alimentaci 300 zlatých. V 2 a 3. roce musel odevzdati po 100 říšských tolarech a měl obdržeti v těchto posledních letech po soudku vína.

Roku 1679 bylo proti Kristiánu Hirschmentzlovi při generální vizitaci v Hlučíně mnoho stížností vyneseno, že se chová jako by byl bolatický kostel farním a on farářem.

Roku 1682 pozdravil a uvítal na bolackém zámku polského krále Jana Sobieského a jeho syna, když táhli přes opavské území na osvobození Vídně, obležené od Turků. Tehdy přibyl kostelu nový patron sv. Stanislav. Při tom byl Hirschmentzel i dobrým diplomatem a vzorně se postaral o zásobování polských vojsk, takže tato mohla včas dorazit k Vídni a účinně zasáhnout rozhodujícím způsobem do vítězného odražení tureckého nebezpečí. Tato historická skutečnost bývá od Němců zamlčována, jak jsem se přesvědčil v roce 1933, kdy Vídeň slavila 250leté výročí, a během několika dnů jen 1 profesor na tuto skutečnost upozornil nepatrnou připomínkou.

Roku 1688 založil Kr. Hirschmentzel v Bolaticích bratrství sv. růžence, do kterého se nechala zapsati šlechta a vážené osobnosti z širokého okolí.

Roku 1695 Kr. Hirschmentzel získal pro Velehrad Velkou Polom a Heraltice.

12. září 1694 byl Zábřeh přifařen k Benešovu.

Roku 1702 prodána Velká Polom. Heraltice zůstaly u proboštství bolackého až do roku 1767. Jako spisovatel zůstavil Kr. Hirschmentzel asi 40 cenných spisů. Rukopisy nalézají se v knihovně univerzity v Olomouci.

14)

26. února 1702 zemřel Kr.Hirschmentzel na Velehradě jako spiritual a senior. Tento rok úmrtí jeho jest také rok postavení zdejšího kostela v Bolaticích. Dřevěné části kostela dřívějšího byly prodány do Hněvošic.

MIMO MISSALE ROMANOU z roku 1690 připomíná na Hirschmentzla obraz, doposud dochovaný, jež visí v sakristii kostela bolackého a jehož krásný český nápis jest skříni zakryt. Proč? Na věčnou památku podávám úplný popis tohoto obrazu: na dřevě jest namalována nahoře Prozřetelnost Boží, pod ní 2 slovanští apoštolové sv. Cyril a Metoděj, pak je tam Ladislav Jindřich, vévoda Moravy a jeho bratr král Přemysl Otakar II., který založení Kláštera velehradského potvrdil (1270). Dole vyobrazen jest kostel a Klášter Velehrad s nápisem: „Svatí apoštolové, mučedníci a vyznavači města a místa velehradského a ty bohobojný čtenáři modlete se za duši kněze Kristiána Hirschmentzla, opata na Velehradě, někdy administrátora bolatického, assessoria v knížectví Opavském etc.“

Podobný obraz nalézá se v jednom jeho manuskriptu v Olomoucké studijní bibliotéce. Hirschmentzel v tomto obraze znázorňuje úplnou rozlohu kláštera před požárem roku 1681. Obraz ukazuje úplnou polohu kláštera s náspy, příkopy, hradbami. Vidíme tam kostel s dnes ještě existujícími 2 klášterními dvory na jižní straně za prostorou (dnes již zmizelou) a 2 malými kostelíčky s 2 klášterními dvory. Zde podle tradic nacházela se stará prelatura, pravděpodobně byla to ona budova, která má průčelní přístavek a mohutnou věž.

Ještě v XVIII. století bylo vidět zříceniny těchto budov. Je pravděpodobné, že některé z těchto budov byly starší, jako budovy, jež vystavěli cisterciáci, a není vyloučeno, že jeden nebo druhý z uvedených kostelů byl chrám sv. Jana, neboť onen chrám cisterciáci při přeložení zde našli.

15)

Dnešní kostelík „Cyrilka“ zvaný, má býti postaven na místě, kde Cyril a Metod postavili kostel. Když bylo tisícileté jubileum sv. Cyrila a Metoděje v roce 1884, byl tento obraz vojenským geografickým ústavem ve Vídni fotografován a zvětšením rozmnožen.

10 prosince 1710 byl prostřednictvím zemského hejtmana kníž. Opavského, říšského hraběte Rudolfa Gasihin, šlechtice von u. zn Rosenberg, dědičného pána na Hlučíně a za prostřednictvím zemského hejtmana knížectví Krnovského Bernharda Lichnovského, svobodného pána z Vošic, dědičného pána na Werdenbergu (dnes Padělky), Chuchelné, Štěpánkovic, Smolkova a Zábřehu uzavřeno vyrovnání mezi rytířem Adamem Laškovičem z Laškova, pánem na Laškově (okres Rybník) a panem Edmundem,

zplnomocněným administrátorem panství velehradského a Bolatic, podle kterého obdržel pan Adam Laškovič z Laškova co náhradu 165 zlatých za to, že mnozí jeho poddaní před 70 léty a v pozdějších letech se usadili v Bolaticích a tam zůstali. Tak přibýlo mnoho lidí až z rybnického okresu, který ještě tehdy nebyl popoštěn.

Po Kr. Hirschmentzlovi následovala celá řada administrátorů a proboštů (P. Philipus Polnický, P. Clemens Mistyk, P. Martin Hoch, P. Alexander Jakoubek, P. Konrad Bohunovič, P. Josef Kraus).

Roku 1772 – 1781 P. Wolfgang Gurecký, rodem z Kroměříže, který po zrušení kláštera žil v Kroměříži a dostával 360 zlatých pense.

Při rozšiřování kostela v roce 1911 – 1913 se ale na hrobky proboštů nepřišlo a proto jejich hroby nejsou zachovány. Posledním proboštem na bolackém zámku byl P. Hieronymus Schallmayer, rodák z Moravy, který zemřel jako farář v Hlučíně v roce 1798.

16)

1742 - v tomto nešťastném pro nás roce připadlo krásné Slezsko pruskému králi Bedřichu Velikému. Není nikde záznamu o tom, zda v obci byly nějaké boje. Lid ale změně nepřál. Prchal z obce a mnozí potomci uprchlíků dodnes žijí v okresích Slezska Opavského a na Moravě. I hraniční kameny byly vytrhovány na protest proti násilné změně. Nespokojenost se projevila za poslední války (bramborové).

1. listopadu 1778 objevilo se pruské vojsko, které se utábořilo mimo obec až k bolatickému lesu. 1. ledna 1779 přišlo velitelství do vesnice a dle záznamů způsobilo mnoho nepříjemností a hanby. Kostel byl hlídán. Všechny chlévy zabavila jízda. Dobytek z domovišť musel býti po celou zimu v ovčí stáji. Od Smolkova panduři ohrožovali vesnici, která často byla v nebezpečí, že celá vyhoří. Od 18. VIII. 1778 do 14. V. 1779 měli Prusi obsazenou Opavu.

27. září 1784 byl ediktem císaře Josefa II. zrušen klášter velehradský a tím majetek na pruském území připadl Královské komoře. Ještě před zrušením hlásili se dobře informovaní kupci, jako např. kníže Lichnovský, který zaslal dopis ministru von Hoyen, že jest klášter zrušen, a že se poroučí do protekce. Již 29. července 1784 vyzval ministr von Hoyen probošta v Bolaticích, aby mu udal na svou čest a svědomí, co vynáší statek Bolatic.

17)

Může prý v Prusku zůstat, a když výkaz výtěžku spolehlivě a věrně udělá, že bude dalšího zaopatření ještě více hoden.

5. října 1784 prosí probošt ministra, aby mu přenechal kočárové koně, vůz a ještě nějaké věci. Nastává další výměna dopisů mezi proboštem a ministrem, ve kterých se jedná jednak o úpravu fary v Bolaticích nebo o místo v Hlučíně. Je tam také stížnost na Landráta v Ratiboři, že mu celý inventář i zásoby a peníze odebral. Na to zakročil ministr u Landráta, nařizuje zaopatření P. H Schallmayera, ale ptá se důvěrně po jeho smýšlení. Na to píše probošt panu ministrovi, že se vždy patrioticky choval a tak dostal zpět z 50 zabavených dukátů 40.

23. července 1784 bylo z Leobšické zemské knihy potvrzeno, že panství Bolatice žádným „oneribus“ (soudně zajištěnými dluhy nebo jinými závazky) – není zatíženo.

18. srpna 1784 předložil probošt Schallmayer konečně propočet rentability velkostatku, ve kterém vykazuje průměrný roční zisk 1.252 říšských tolarů, což kapitalizováno 5 % představuje hodnotu 25.050 ř. tolarů. Přitom, ale uvádí srážku na zabezpečení faráře, čímž se zmenšuje hodnota na 20.550 ř. tolarů. V popisu inventáře uvádí, že mezi budovami nachází se 1 malý zámek o 14 pokojích, ale bez nábytku. Při tom také uvádí, že vesnice (Rustikal Gemeinde) má jednoho rychtáře, (usedlost Dudy, Herfoni), který musel dovážeti do Bolatic z Velehradu mešní víno, 1 svobodný sedlák (Urbánek – Slivka nyní Miketa), 24 sedláků – nevolníků, kteří týdně 2 dny čtyřspřežně bez závary pracují, 16 drobných sedláků – zahradníků, ze kterých každý týdně 3 dny bezplatně s 1 osobou robotí, 11 zahradníků, 38 domkářů a 16 hoferů, z nichž každý týdně jeden den beze mzdy robotí.

18)

Uvádí ale, že poddaní jsou více chudí, než zámožní a musí se jim v nouzi i semenem výpomoci. Poddaní, že mají právo v lese zdarma si dřevo sbírat a se svým dobytkem trávu spásati.

3. listopadu 1784 podává ministr králi zprávu, že baroni Evžen a Alois z Henneberku podávají 40.000 tolarů a chtějí obnos hotově zaplatiti, že dodatečně se přihlásil kupec von Gressle. Jelikož ale baroni peníze mají, jsou nejjistějšími kupci.

O tom, že obec sama chtěla velkostatek odkoupit, že sbírali a půjčovali peníze v sousedních obcích, zachovaly se jen tradičně zkreslené zprávy. Leč páni měli vždy přednost, ale chudáci nepřišli vůbec v úvahu.

Král byl dle listiny ze dne 7. XI 1784 velmi potěšen vhodným prodejem a nařídil, co se má s penězi dít a kterak má býti s nimi naloženo. Kupní smlouva byla na rozkaz krále 9. listopadu 1784 s bratry Evženem a Aloisem, svobodnými pány z Henneberku, uzavřena a to tak, že kupní cena 40.000 tolarů musí býti během 8 dnů najednou hotově zaplacená. Mimo to oferují (slibují) kupci ještě 1.000 tolarů pro případ, že by dosavadní duchovní daňový divisor, a 50% na dom. divisor byl vsazen.

Předání statku 1. prosince 1874. Obec žádala náhradu za několik jí odebraných záhonů a za zkrácení deputátu. I tato záležitost měla býti smírně vyřešena.

2. prosince 1784 byla provedena tradice na kupce. Členům obce jsou připomínány povinnosti a jejich práva jsou jim zajištěna. S domnělým odebráním záhonů a krácením deputátu jsou odmítnuti, s čímž se spokojují. Obec jest srozuměna i s tím, že jí bude zajištěn jen 1 kaplan místo faráře.

19)

3. června 1786 prosili páni z Henneberku o schválení odnětí z katastru obce Bolatic 81 1(3 korců půdy pro založení kolonii Henneberky. Nově založená osada byla utvořena z 20 usedlostí a 1 pánského hostince. Každý kolonista obdržel 3 1(2 korce půdy. Po této úpravě byly Bolatice zmenšeny a výměra byla následující: 777,36 ha, z čehož připadá na ornou půdu 268,36 ha; 7,56 ha zahrady a louky, 480,31 ha lesů, zbytek veřejné cesty a vody – potoky.

V roce 1798 byl na honu komorník hrabě Evžen z Henneberku zastřelen. Jeho bratr Alois, který měl za manželku Alžbětu z Kravař, zemřel 31. 1. 1823. Krátce před smrtí, 19. 12. 1822 prodal Bolatice knížeti Eduardu Lichnovskému za 83.054 tolarů. Před knížetem chtěla obec opět statek Bolatice koupiti. Musila se ale koupě vzdát, jelikož si nemohla v tak krátkém čase zaopatřiti tak velikou sumu peněz.

A tak museli občané dále robotiti na velkostatku a žíti skrovně ze svých malých polí. Časem obyvatel přibývalo a půdy bylo pořád stejně. Tím obec chudla a nebylo naděje na zlepšení poměrů. Po roce 1830 se naděje zvyšovaly. Revoluční duch dospěl i do zapadlých končin Slezska i do kraje zdejšího. Projevil se konečně v roce 1848, kdy konečně byla zrušena robota, a lidé se stali svobodnými.

Psáno ve výročí osvobození v roce 1948.

Zapsal: Remeš Miloslav

20)

Místním národním výborem v Bolaticích jsem byl po únorových událostech letošního roku pověřen vedením kroniky naší obce. Jsem si plně vědom tohoto čestného úkolu a chci věrně pro příští pokolení zachytit jak naši slavnou minulost, tak i pohnuté dny velkého revolučního dění, které změnil náš život k lepšímu. Jako syn tohoto v minulosti tak nešťastného kraje chci v této knize zachytit dnešní slavnou budovatelskou dobu a tím uchovati příštím pokolením svědectví o našem snažení.

Doufám pevně, že náš lid obrozen a přetvořen posledními válkami, ve kterých přinesl tak hrozné oběti pochopí a uzná, že jediná cesta do budoucna je s čsl. lidem a jeho lidově demokratickou republikou! Studium pramenů v zemském archivu v Opavě jsem doplnil a značně rozšířil již v knize uvedené zápisy, a proto bez ohledu na tyto začnu naši kroniku psát znovu.

V Bolaticích, dne 5. listopadu 1948. Leo Engliš

21)

Úvod kronikáře.

Předhistorický vývoj určité krajiny je závislý na celé řadě činitelů. Slezsko po těchto stránkách zaujímá zvláštní postavení, neboť není celkem geografickým, nýbrž politickým, vzniklým vývojem historickým.

Obchodní cesty procházející Slezskem ukázaly, že naše končiny jsou vhodné pro osídlení. Byla to především ODRA a její přítok OPAVICE, která protéká širokým údolím, a toto poskytovalo nejvhodnější podmínky.

Pokud nám dosavadní nálezy to dovolují zjistit, počínala kolonizace našeho kraje o něco později než v sousedních nížinách, patrně až tehdy, kdy potřeba vzrůstajícího hospodářství vyvolala určitý hlad po půdě. Tehdy uchýlilo se prehistorické obyvatelstvo i do našich končin a zabralo území od vtoku Opavice do Odry. Nej hustěji bylo osídleno území na střední části Opavice. Také nálezy dokazují, že Slezsko souvisí kulturně více se severovýchodem než s jihozápadem. Přirozeně nelze to generalizovat, neboť první zjištěná kolonizace Slezska přišla z Moravy. (Dr. J. Böhm: Slezsko v době prehistorické). Hlučínsko jako název kraje (okresu) je pojem mladý, který vznikl v posledních letech.

22)

Náš kraj se nazýval Holasovicko, kteréžto jméno dostal po vesnici stejného jména, která bývala svého času centrem kraje a kde se nacházel i mohutný hrad. Až do roku 1241, kdy kraj po nájezdu Tatarů

zpustl, hrály ještě Holasovice určitou roli, ale postupným vzrůstem Opavy jejich jméno zašlo a setkáváme se s pojmem Opavsko, který se vžil.

Co se v našem kraji dělo do roku 800 po Kr., je zahaleno rouškou záhady. Jaký tu žil lid, jaké měl mravy, nám nemůže nikdo říci, neboť z té doby se nám nedochovalo žádných písemných zpráv.

Ale že tu žili lidé je jisto; dosvědčují to mnohé nálezy. Nalézáme zde hroby s popelem upálených mrtvol v nádobách, zvaných popelnicích. V těchto hrobech se mimo to vyskytují kromě různého nádobí z hlíny také kosti z obětních zvířat a všelijaké okrasné zboží jako jehlice, náramky, nákrčníky a p., ale nacházíme tam i zbraně jako mlaty, (kladiva), dláta, hroty k oštěpům a sekery.

23)

U zbraní je možno zjistit různé vzdělanosti a pokroku. Dokud lidé neznali kovů, užívali kamenných mlatů, křemencových nožů a jehel. Že takovéto nástroje nebyly dokonalé, je jisto. Jakmile ale člověk poznal měď (bronz) bylo mu již lépe. Začal z tohoto kovu dělati sobě nástroje, zbraně a konečně i šperky. Takové věci byly nalezeny v našem kraji u Holasovic, Vávrovic, Jaktaře, Hradce n. Mor. a u Plstě.

Mínění učenců, pokud se původu těchto nálezů týče, se značně rozcházejí. Jsou na jedné straně připisovány jednak Keltům, jednak Germánům, jiné zase dokazují, že se tu jedná o nálezy čistě slovanské, tedy, že byly vyrobeny našimi předky, tj. Slovany, původními obyvateli tohoto kraje. Tato these plně ob stojí i když vezmeme v úvahu, že v tomto kraji žily národy jiné, které také měly svou kulturu. Kraj tento odjakživa náležel k Moravě, a byl osídlen pohanskými Slovany, našimi předky za panování Rostislava, povolal tento sv. Apoštoly Cyrila a Metoděje, kteří přivedli naše předky ke křesťanství.

24)

Bohaté nálezy v našem kraji i přímo na katastru obce potvrzují naše domněnky, že náš kraj osídlen byl. Pokud se ale zjištěných nálezů týká, byla původní osada položena východně nebo jihovýchodně od naší obce. (V. Prasek: Dějiny kraje holasovského).

Způsob zakládání osad. Původně stavěli lidé své příbytky tam, kde jim příroda štědře poskytovala vše, čeho k jejich obživě bylo zapotřebí, rovněž i k provozování hospodářství. Jakou polohu měly tato nejstarší dědiny v šeré minulosti, kdy náš kraj nebyl ještě zalidněn a kdy jednotlivci si kupovali od

majitele kraje pozemky pro sebe a své rodiny, nezachovaly se nám zprávy. Dědiny ty zanikly po většině při nájezdu tatarském.

Vesnice na našich kopcích, vzniklé ve XII. Století, později zakládány byly po způsobu západním. Podobně tomu bylo i u vesnic na rovinách podél Odry a Opavy, když dědiny Tataři zničené byly obnovovány, po případě zřizovány.

25)

Při zakládání nových vesnic přihlíželo se k tomu, aby vesnice byla pokud možno uprostřed obvodu polností do obce patřících a to v místě s dostatečným množstvím vody.

Pozorováním západní kultury poznali lidé výhody z koncentrace obyvatelstva vyplývající, proto vyměřili si místa v určité vzdálenosti vedle sebe a to tak, aby pozemky ke stavení náležející byly pokračováním vyměřeného místa pro zahradu, stavení a dvůr. Jelikož vesnice takto zřízena stála uprostřed pozemků k ní patřících, bylo nutno stavěti příbytky po obou stranách návsi, po případě obecní cesty. V místech kde jedna strana cesty nebyla vhodná pro stavbu hospodářských budov, bylo nutné posunout staveniště poněkud dozadu a zříditi novou cestu. Zřízením nové cesty vznikla tzv. malá a velká strana. Spojovacím cestám, jakož i cestám mezi chalupami pravilo se ulice – menším ulička. Při hlavní silnici spojující velkou a malou stranu stávala velmi často „pastuška“- obydlí vesnického pastýře.

26)

Uvážíme-li, že osídlení našich vesnic bylo dílem – XII. – XIII. století a přestavba statků dřevěných na zděné začala hned počátkem XIX století, jakmile se lid za nastalého zmírnění panské roboty z dřívějšího útisku poněkud zotavil a počítáme-li, že dřevostavba vydrží průměrně až 150 let, tu zjistíme, že tyto domky byly 4 – 5 krát přestavěny. Při konservatismu předků co se sídla osad týče, nenastaly v položení těchto osad nijaké změny.

Osídlení Opavska. XII. století. O rozvrstvení a vlastnictví půdy okolo roku 1200 podává nám zprávu listina krále Otakara 1. z července 1201, ve které se zjišťuje majetek olomoucké diecése. Neboť když král v této příkazuje, aby se olomouckému biskupovi dával desátek „In provincia Golassich undigue per omnes vielas meas et militum metrum“, vyplývá z toho, že v kraji byly dva druhy vlastnictví půdy – totiž země královská a půda tzv. královských „Milites“, slovanských to šlechticů, kteří měli za úkol kraj chrániti a spravovati.

27)

Zdá se však, že postupně a jen zvolna byly zemskými knížaty jednotlivé dědiny neb osady darovány těmto slovanským šlechticům „Milites“, neboť země „za lesem“ byla chudá, málo osídlená a k tomu ještě v pohraničí. Hlavní příjem plynul knížatům zde proudícím obchodním ruchem a ze všeho co s tím souvisí.

Že největší vlastník půdy na Moravě, biskupství olomoucké, nemělo zde v počátku žádné půdy, vyplývá ze sporu diecése Vratislavské s Olomoucí o toto území a to hned po roku 1155. Teprve zákrokem české královské moci byl tento spor v červenci 1201 fakticky rozhodnut ve prospěch Olomouce a tak se otevřela biskupství olomouckému cesta na Opavsko.

To je začátek nové, lepší doby pro toto území. Neboť na přelomu 12 a 13 století začíná na Opavsku vnitřní přerod s tak dalekosáhlým významem, jakého toto území ještě nebylo svědkem.

28)

Je pravdou, že toto území obývané před půldruhým tisíciletím různými národy bylo v důsledku svých zvláštních geografických a základních životních podmínek zmítáno mezi severními a jižními vlivy, že bylo jablkem sváru, o které se přely sousední říše, ale vždy nakonec se utvářel osud jeho obyvatel na základě jeho přirozených životních podmínek souvisejících úzce s touto zemí.

Rozsáhlé východosudetské lesní pásmo s jeho průsmyky nebylo Přemyslovcům vhodným územím k obraně. Tuto hranici si tito po dlouhých a úporných bojích vybojovali a udrželi. Nic nezměnilo tento charakter těchto pohraničních lesů ani ne slabé pokusy kolonizace. I když Holasovsko patřilo politicky k Moravě, organicky však s ní nikdy nesrostlo a pro obyvatele Moravy zůstalo vždy „zemí tam za lesem“.

Teprve až bylo rozhodnuto, radikálně provést kolonizaci kraje a se sekerou a ohněm se postupovalo proti těmto lesům, pak teprve byl změněn zákon přírody a dělící pásmo tím odstraněno a zem okolo Opavice mohla přirůsti k Moravě.

29)

Je ale nesporné, že v tomto území ležela již v tuto dobu celá řada pevnůstek, sídel to již jmenovaných slovanských šlechticů, ale tito jenom představovali primitivní ochranu. Takovéto sídla byla třeba na Štítině u Opavy.

I cisterciácký řád na Velehradě, založený v roce 1207, dostal bezesporu od Vladislava Jindřicha pruh země, který u Stěbořic západně od Opavy začínal a prostíral se dále směrem severovýchodním do lesů.

Biskup Bruno z Olomouce se zřekl v srpnu 1220 se svolením jeho kapituly nároků na desátek z dědin patřících klášteru, mezi jiným i ze „Stybovies in Opaviense provincia „. Tento krok beze sporu směřoval k povznesení kolonizace. K tomu ještě přistoupily v příštích letech majetky v Opavě a okolo Opavy a dále na sever směrem na Hlučínsko. Tak se dostaly do rukou církve i pruhy území skoro neobyvatelné za účelem postupné kolonizace. (Latzka: Die Besiedlung das Oppalandes). Jak je vidět, Jindřich Vladislav, markrabí moravský nadal klášter znamenitě. V roce 1228 jeho podání potvrdil král Přemysl Otakar I. listem daným na Velehradě.

30)

V. kal. Decembrius 1228, v němž zboží Stěbořice „s lesem příležitým a vším příslušenstvím k západu až po řeku řečenou Moravicí“ znovu co klášterní majetek se uvádí. (Pozůstalost J. Svobody). Roku 1232 majetek potvrzen i Václavem I. Na Hlučínsku seděl slabší kmen Holasiců (Golensici), Opolanů, velmi příbuzný a významný tím, že držel důležitou cestu (přeplavní) ze žlabu oderského na Moravu.

Roku 1241 divocí nájezdníci mongolští se objevili v území Horního Slezska, a když se dostali k Odře, pokoušejí se dobýt Ratiboře a zde přejít přes řeku. Přejít se jim později podařil severně od Opolí, kde porazili knížete Horního Slezska Měška II. v bitvě, která se rozpředla na Dobrém poli u Lehnice v dubnu 1241, v níž byli Slezané za vedení Jindřicha II. pobožného poraženi a to dříve, než král český Václav I. mohl přispěchat na pomoc. Král Václav I. v důsledku toho opevnil stezky Polské, a Tataři vidouce, že se nedostanou do Čech, rozjeli se po Horním Slezsku, kde popustili sobě uzdy a ničili a plenili, co jim přišlo do rukou.

31)

Tak zpustošeno bylo Holasovicko, Opavsko s Hradcem u Opavy. (Mir. Broff: Slezská vlastivěda). Že i klášterní statky utrpěly nájezdy Tatarů veliké škody, dá se předpokládat, ale není nikde patrné ze záznamů k tomuto účelu podanými jinými kláštery.

Roku 1250 naproti tomu slyšíme o loupežích prováděných šlechtou na klášterním majetku, takže papež Inocenc IV. vzal toho roku klášterní řád pod svou ochranu. Tato zmíněná listina dokazuje, jakého ohromného rozmachu dosáhl klášter v této době u Opavice, neboť jako majetek kláštera se uvádějí následující vsi: Stěbořice, Jezdkovice, Sádek, Jamnice, Jakartovice, Heřmanice, Bratříkovice,

Mladecko, Tvorkov, Chlebičov, Hoštice, Bolatice, Píšť, Hať a Darkovičky. Je jisto, že těch 7 dědin jmenovaných (mimo Stěbořice) vděčí svému založení kolonizačnímu úsilí velehradských opatů, zvláště ty, které mají ve svém pojmenování jméno jejich zakladatele jako na příklad Jakart, Heřman, Bratřík, Mladota. Tvzení, že Bolatice založil nějaký Bolek, nebo Boleta není ničím doloženo.

32)

Je dost možné, že některé ze jmenovaných osad již před tím existovaly, ale že byly v tu dobu zvětšeny, dle německého práva zařízeny a snad i německými kolonisty ještě doplněny.

Ale i severně Opavice, tedy v našem kraji rozrůstal se majetek řádu. Mimo Hoštice narážíme poprvé na osady, aniž bychom mohli přesně zjistit, kdy byly, anebo kdy se staly klášterním majetkem. Je možné, že některé získal klášter i kupci. Je jisto, že klášter velehradský usídlil zde i celou řadu kolonistů z Moravy, kteří společně spolu s původním slovanským obyvatelstvem a s německými kolonisty prováděli kolonizaci plánovitě až do konce století XIII. Přistěhovalci přinesli do kraje nové mravy i obyčeje.

Po stránce mravní pak dosaženo výsledku tím, že přestala společná záruka všech za všechny. Společný, obecný, majetek se rozdělil, každý hospodařil na svém a byl i plně za sebe zodpovězen. Přistěhováním cizorodých živlů nastaly zde i nové poměry právní.

33)

Jednak již v řečené majetkové otázce, ale i v povinnostech roboty. Domácí obyvatelstvo muselo robotovat k hradům, hradbám, k cestám, poskytovat nocleh, (i nářez, tj. pohoštění) atd. Přistěhovalí takové to povinnosti neměli. V našem kraji se však německý živel nerozšířil, jako tomu bylo na příklad v částech západně a jižně od Opavy. Náš kraj byl český a německý živel v něm se ztratil.

Při tom zůstala latina do té doby řečí písemnou (panující) připouštějíc tak málo češtinu jak němčinu ku platnosti veřejné. Porovnávám jméno obce s tehdejšími rozšířenými křestními jmény: Boleslav = Boleta - Boleslav - Boletice.

Nade všechno zřetelně mluví již jmenované breve papeže Inocence IV ze dne 18. prosince 1250 v Lyoně dané, jak veliké a ohromné proměny za posledních 30 let byl způsobil konvent cisterciácký na Velehradě v lese od Stěbořic k Rudni se táhnoucímu.

V roce 1261 byl papež Alexander IV. nucen vzít opět majetek klášterů pod svou ochranu oproti lakotné a loupeživé šlechtě a znovu potvrdil klášteru Velehradu jeho v Opavském kraji položené a spravované statky, které byly všeobecně pojmenovány takto: „Majetek, louky a pole ve vsi Stěbořicích a ve všech k těmto patřícím dědinám“.

Podrobný výpočet klášterního majetku nám podává listina z roku 1265, ve které olomoucký biskup Bruno prohlašuje, že se dohodl s opatem Velehradským a jeho konventem v tom, že poslední mu zaplatí desátek z klášterní vsi v částce 1 zlaté marky ročně.

35)

Mezi 17 klášterními vesnicemi se nacházely i Bolatice (Bolatitz). V této době slyšíme již o zpronevěrách klášterního majetku Velehradským opatem Hartliebem (Harclebus) 1257 – 1261. Tento prodal bez povolení konventu několik statků v Hošticích opavskému měšťanu Lohenovi za 84 marek stříbra.

O tom se zmiňuji, neboť dle sdělení Okresního soudního ředitele p. Hellmanna se nachází v oratoriu kostela bolackého starý obraz znázorňujícího opata s nadpisem: HARCLEBUS IZVZ. Beze sporu jedná se o obraz zmíněného již opata a bylo by záhodno jej nechat přezkoušeti odborníkem.

Roku 1270 potvrdil král Otakar II. klášteru veškerá privilegia a jeho majetek, poslední výrazně jako v kraji opavském ležící. Mezi jinými byly rovněž jmenovány Boletice, Zábřeh atd. (Zukal: Besitz der Mahr. Kloster im Oppl).

36)

Boletice, jakož veškeré jiné již jmenované klášterní vsi, byly spravovány ze Stěbořic, které byly střediskem klášterního majetku. Majetek spravoval hofmistr (magister curiae). (Histor. tipogr. země Opavské od Praska). Dle jiného pramenu staly se Boletice, o kterých slyšíme kolem roku 1250, jádrem druhé skupiny klášterních statků na Opavsku, když k nim přistoupila někdy kolem roku 1270 sousední ves Zábřeh. (Hurt: Dějiny cisterciáckého kláštera Velehrad).

Zajímavým se ukazuje list olomouckého biskupa Kunrata z roku 1318, ve kterém vytyčuje řád biskupství, z něhož vyjímáme následující úryvky: Každý farář měl sídlo své na faře, nikoliv jinde, leč by kvůli učení anebo z jiných důvodů s vůlí biskupovou jinde se zdržovati měl povoleno. Lid třeba poučovati, aby farníci u svého faráře se zpovídali o vánocích, velikonocích a o sv. Duchu. A kdo by se

nezpovídal a ku stolu Páně nepřistupoval, nesmí do kostela choditi a kdyby umřel, nesmí býti po křesťansky pochován.

37)

Od křtu, pochování mrtvol, od zaopatřování nemocných se nic neplatí. Kněz nesmí, leč by byl na cestách, do hospody vstoupit, tím méně kuželky hráti. Faráři nemají svých farníků v klatbu dávat, leč zachovávaní pravidel předepsaných vyžadovati. Desátkové peníze biskupské z lánů, hospod, mlýnů i dvorců vybírají faráři počínaje od sv. Michala až do sv. Martina. Kněží nechť jsou řeholní nebo světští nemají žhářům výhružných listů psáti. Kdyby žalobník kněze před soud světský pohnal, bude-li knězem, pozbuď svého obročí i fary, světský-li člověk kněze žaluje před soud světský, do klatby dán bude. Také soudcové světští, kteří by se opovážili kněze souditi, klatbě propadnou. Kněz, leč by na prodej věci své vozil, mýta neplatí.

38)

Manželství tajná se zapovídají. Dítě nezůstaň nekřtěno déle než jeden měsíc. Děti se křtí v kostele, vyjímajíc děti knížat a pánů, ty možno i jinde křtíti. Kdo by kněze vsadil do žaláře, jej zabil, poranil nebo okrvavil, v klatbu dán bude. Lidé zavraždění, kdyby v hříchu smrtelném byli zavražděni, nesmějí býti pochováni na hřbitovech. Proto zpravidla lidé násilně zavražděni nebo jinak zabiti, pochovávají se na místech, kde zahynuli, odkud tolik Božích muk při cestách a v polích. (Prasek: Dějiny kraje Holasovického).

Doby husitských válek zanechaly citelné stopy na paství kláštera Velehradského. Roku 1420 přepadli husité i klášter Velehradský, kde spálili kostel i klášter. Kdo tehdy byl si přisvojil obec Boletice, není známo. Ale zjištěno, že od poloviny 15 století zbylo klášteru Velehradskému z celého jeho panství ve Slezsku (na Opavsku, toliko obec Boletice). (Zukal: Die Besitz der Mahr. Kl. Im Oppa).

39)

Domnívám se, že po roce 1420 se počestila venkovská města nadobro, tak například: Hlučín, Benešov, Chřenovice, Klimkovice kde byla jedinou řečí čeština. Pravděpodobně i následek husitských válek (Kapas: Dějiny Slezska).

Zajímavě se jeví i vývoj jména naší obce: V roce 1250 Bolatitz, 1265 Bolatiz, 1270 Bolatiz, 1349 Poleticze (Brückenkoruregister).

Roku 1440 odpovídá se Jindřich z Děhylova, že jemu Jindřich z Dobroslavic mimo úmluvu sáhl na Boletice.

Roku 1446 Mikuláš, hofmistr stěborský, pohání z Boletic Ctibora Črta. Později držel Boletice nějaký Otík z Rohova.

Roku 1467 pohnali jej opat a konvent Velehradský spolu s jeho švagrem Ctiborem Črtem ze Šimonovic. (Historická topografie Opavska – Prasek).

40)

Z toho všeho je zřejmé, že držení církevních statků dělalo těžkosti, neboť podle všeho šlechta panství nerespektovala a kradla a si přisvojovala vlastnická práva řádu. Držba Boletic řádem velehradským byla nadále udržována jen z důvodu prestižních než hospodářských (Hurt: Dějiny cist.klášteřa na Velehradě). Nájezdy šlechty na boletický statek byly asi příčinou toho, že v roce 1466 opat Štěpán, jenž v roce 1466 zemřel, zastavil Boletice a jiné snad statky synům samotného krále českého, Viktorinu a Jindřichovi knížatům Minsterberským, kteří zase s opatovou vůlí pustili ves Boletice Jindřichu Donátovi z Velké Polomě v zástavu za obnos 200 hřiven a to se svolením Opavských knížat. V této době slyšíme i o rybnících na klášterním panství a to u Klobouček, Plešivec, Stěbořic a Boletic.

41)

Pro zásobování kláštera rybami měl však větší význam rybolov prováděný osadami klášterními ležícími na řece Moravě. (Hurt: Dějiny cist.klášteřa na Velehradě). Počátkem 16 století převzal tu zástavu na sebe Jiřík Tvorkovský z Kravař, jehož synům roku 1519 konvent ves Zábřeh (též někdy Klášterskou) složití dal.

Sluší ještě připomenout, že se v obci uchoval zvon s letopočtem 1495, který je do dnešního dne používán. Z toho vyplývá, že v tu dobu v Boleticích kostel, anebo snad kaple se nacházela.

Držitel Boletic, Jiřík z Tvorkova, vzal v zástavu od bratří Jiřího a Hynka Birkových listy dobré vůle na roční plat 10 kop v Malých Hořticích (Hurt: Děj. cist. kláš. Velehrad).

Po pánu Kryštofovi z Boletic, jenž držel Boletice ještě roku 1524, dostal Boletice se Zábřehem Oldřich Tvorkovský, který na těch vsích roku 1526 manželce Barboře, sestře Jiřího Lišky, 1 000 zlatých věna vložil.

42)

Po něm držela obě dědiny vdova, proti níž naříkali to zboží páni z Vrbna, kteří zatím právně nabyli nároky na všechny klášterní statky. Ale nalezeno, že ves Boletice „Od kláštera velehradského zastaveno komoře královské jest náležitá, protože paní Barboře bylo dle soudního nálezu Boletice postoupiti klášteru Velehradskému, po zaplacení sumy zástavní“.

Zatím zase kněz opat Lukáš roku 1543 byl Boletice zastavil Benešovi z Drahotuš, po něm držela ves jeho setra Alena. (Prasek: Hist. Topogr. Země Opavské). Je jasné, že poddaným takové časté změny vrchnosti neprospívaly, neboť každá nová vrchnost hleděla z jím dočasně zastaveného majetku vyzískat pokud možno nejvíce, což se projevilo utužením roboty a jinými povinnými dávkami. V této době se nacházelo v obci tak zvané „volenství“, které nebylo majitelům vsi ničím povinno.

43)

Roku 1544 král Ferdinand I. potvrdil p. Oldřichovi Tvorkovskému smlouvu učiněnou s opatem velehradským na zástavu Boletic, však tak, aby žádný jiný kromě JCM (Její Císařská Milost) tu ves od pana Oldřicha vyplatiti nemohl. Vavřinec z Drahotuš, maje poučení od císaře, aby tu ves vyplatil, pohání pány Jiříka a Mikuláše Tvorkovské, aby mu ji postoupili. (Zukal: Topografie).

Roku 1546 Vavřinec z Drahotuš pohání paní Barboru z Lutyně, že dala pod rybníkem bolackým příkop vyměťati v gruntě jeho. Rovněž, že benešovští pytláci na gruntě Bolackém. (Zukal: Topografie).

Opatu Končovskému povedlo se, že roku 1554 prosadil na Opavsku výplatu vsi Boletice, která byla v rukou Barbory z Německé Lutyně. Bylo mu to umožněno privilegiem krále Ferdinanda z 20. června 1538, podle něhož neměl ves vyplatiti z rukou jeho a jeho dědiců nikdo jiný nežli král nebo klášter.

44)

Tato výsada zachránila ves Boletice od toho, že se nedostala do rukou pánů z Vrbna, a že ušla zcizení, jež postihlo bez výjimky ostatní klášterní obce na Opavsku (Zukal). O robotě poddaných se nám z této doby nezachovaly nijaké záznamy. Jisto je, že robota byla tuhá, ale ve srovnání s panstvím světským, měli ještě poddaní klášterní svůj osud lehčí. Zájmy obce zastupoval vůči vrchnosti nejschopnější a nejváženější občan, takto „fojt“, kterého pravidelně majitel panství za správce a soudce celé osady ustanovil. Poměr osadníků k jejich vrchnosti byl přátelský, neboť dotyční v něm spatřovali svou hlavu, rádce. Ale poměr ten se změnil po válkách v 15. století. Vzrostla moc šlechty ohromně, z moci se vyvinula pýcha po neomezeném panství. A tak byla práva poddaných omezována a tito byli nuceni k různým pracím, až se z toho vyvinula panská robota (Fr. Myslivec: Naše dědina).

45)

Zachovala se nám tato povinnost:

List opata Velehradského z roku 1561: „Kde koně mají, povinni budou všichni každého roku, spřáhnouce se dva spolu, po bečce vína pánu svému dovézt. (Hurt: Děj. cist. kl. na Velehradě). Pravděpodobně se jedná o závazek rychtáře, který nebyl jinak povinen robotou. V rodině u pana Maxe Dudy, „Herfona“ zvaného, si ještě z vyprávění svých předků na tuto okolnost pamatují, neboť u nich doma bylo tak zvané „dědičné rychtářství“.

V pátek po všech svatých roku 1569 Jiřík Šíp připovídá se k panství Benešovskému proti Aleně z Drahotuš, která se ho ujala po zemřelém Benešovi z Drahotuš a jmenuje co příslušenství Kozmice – Bohuslavice, Boletice, atd. (Zukal).

Roku 1569 opat Kroner vyplatil z rukou paní Aleny z Drahotuš ves Boletice, již roku 1565 zastavil opat Lukáš jejímu zemřelému bratru Benešovi, aby si mohl opatřiti 1 000 zlatých, které měl poskytnouti císaři jako půjčku na zaplacení válečného lidu, postaveného proti Turkům. Ovšem, tím ještě nebyla celá obec v rukou kláštera.

46)

V držení Aleny z Drahotuš zůstalo tu ještě staré fojtství, neboli „volenství“, které už dříve bylo v rukou jejího rodu. (Hurt: Děj. cist. klášť na Vel.).

Téhož roku Jiří Tvorkovský na Raduni, komorník knížete Opavského pohání Alenu z Drahotuš za 2 000 zlatých uh., „že nadáním krále Ferdinanda etc. k držení vsi Boletice právo mám, kdež Alena 200 zlatých uh. na platě a 463 zlatých na minci ode mne přijíti a ta vsi mně postoupiti nechce.“ Týž pohání touž, „že mi smlouvu o postavení vsi Boletice, která se stala mezi Benešem z Drahotuš, bratrem jejím a opatem Lukášem i konventem Velehradským položití nechce.“ Roku 1573 vymazán z vůle obou stran (Zukal). Patrně se dohodli.

V roce 1573 a později šacují (hodnotí se) Boletice (při Benešově) takto: opat 1 500 tolarů a poddaní 500 tolarů. Patrně se jedná o odhad majetku movitého i nemovitého v obci. (Zukal).

47)

Téhož roku Opavský lékař Jan Bartholomeus, doktor veškerého lékařství, z říšského města Ulmu rodilý, žaluje opata Bělského, „že mu roku 1573 ve čtvrtek po hromnicích do Opavy kněze Martina, on čas převora kláštera Velehradského a druhého služebníka svého přivezl nemocné a já jsem k nim 5

nedělí chodil a oni zdraví odjeli a on platiti nechce.“ Doktor žádal 80 zlatých uherských, honorář na tuto dobu veliký. Opat Bělský meškal t. č. delší dobu na svém statku v Boleticích. (Zukal: Paměti Opavské).

Dne 8. ledna téhož roku nařizuje císař Maxmilián podkomořímu Haugvicovi a slezské komoře, aby mu podali dobré zdání o žádosti Jiřího Tvorkovského z Tvorkova stran zástavy vsi Boletic, jež Velehradský klášter „weit entlegen und wenig genosen wirdet.“(Hurt).

Roku 1577 byla krupobitím zničená veškerá úroda v kraji, na polích a vinohradech, takže opat byl nucen pro svou potřebu do domu kupovati chléb a pivo (Zukal: Paměti Opavské).

48)

Téhož roku David Mošovský šacuje (hodnotí, oceňuje) na místě opata Velehradského statek jeho v Boleticích na 1 500 tolarů a poddané na 598 tolarů (měl tehdy statek Boletice v užívání).

Roku 1584 Jakub Bílský z Bělé, opat velehradský pohání Alenu z Drahotuš na Benešově, „že rychtářství Bolatické s příslušenstvím nám postoupiti nechce – item (dále), že z toho dvoru v Bolaticích, jenž slove (se nazývá) - volenství - stádo nemalé ovcí jejich na poli lidí bolackých poddaných našich pásti dá, item, že stáda dobytka hovězího i ovce v lesích našich bolackých pásti dá.“ Téhož roku na sv. Martina, pohání Alena z Drahotuš na Benešově opata Bílského z Bělé, „že 1582 dal ustaviti stodolu na návsi v Boleticích před dvorem mým dědičným, item, že toho léta špýchar na návsi, tu kde pastušívec byl, před dvorem ustaviti dal a při tom zahrádku“. (Zukal)

49)

Roku 1586 Jan Bravanský na Bořutíně a Chřenovicích pohání Jakuba Bílského, opata i s konventem z 1 000 zlatých uherských, „že zbraňují oltářníkům mým chřenovským v kostele bolackém podle obyčeje starodávného, pobožného, katolickou mši svatou a slovem páně i jinými svátostmi posluhovati a těmž oltářníkům za službu a práci jejich „ospý a neboli tacma“ a jiné důchody k témuž kostelu náležité vydávati mně a kostelu mému chřenovskému, na znamenitou škodu.“ Týž pohání o postoupení svědků z Boletic: Mikuláš Gruda, fojt, Šimek Lukášův – předešlý fojt, Řehoř Vladyka, Martin Burda, Matuš Stusek, Jan Malý, Jíra Sněhota, Martin Drštka (lidé starožitní). Postavení až na jednoho. (Zukalova pozůstalost).

Roku 1589 stížnost, že se pase cizí dobytek, patrně z Benešova, nebo z dolního konce Bohuslavic na gruntech bolackých ; - téhož roku fojtem Mika Gruda. Dne 12. ledna dostal Stanislav Oppel

z Bertultovic od opata Ekarda konventem 22. ledna 1590 v doživotní užívání tamní dvůr s domem, pole, loukami, pastvinami, rybníky nade vsí spolu s právy roboty poddaných a na naturální platy, jež poddaní oddávali (jako slepice, vejce, ospy).

50)

Při tom dostalo se mu i práva honitby na poddanských pozemcích jakož i práva bráti z bolackého lesa dříví na palivo. (Hurt: Děj. cist. kl. na Velehradě)

Roku 1593 v pátek po nalezení kříže pohání Jan Bravanský na Bořutíně a Chřenovicích kněze Mag. Tomáše Krenucina, faráře hlučinského a děkana knížectví Opavského, že si „tasma“, a jiné důchody kostela bolackého vložil a oltářníku svému hlučinskému v tom kostele obsluhovati dopouští. (Zukal: Pozůst.).

Roku 1593 píše se Stanislav Oppl z Bertultovic, výběrčí cla JCM, na pomezí polském na Bohučovicích a Boleticích, po něm se na Boleticích psal jeho syn Jiřík, jsa písařem knížectví Opavského.

V září 1597 stala se k žádosti V. Bravanského na Chřenovicích smlouva písemná mezi ním a opatem Velehradským.

51)

K přímělu a prostřednictvím biskupa Stanislava, aby kaplani chřenovští jako dříve v Boleticích posluhovali a za to brali, co se jim prve brávalo. (Zukalova pozůst.). Klamným bylo mínění velehradských, jakoby v Boleticích měli jen kapli. V Boleticích byl kostel sv. Stanislava, který byl filiálkou farního chrámu v Chřenovicích. Zdá se, že byl původu dosti starého, neboť o něm slyšíme již v roce 1597, kdy opat Škardonides uzavírá dohodu s Vilémem Bravanským z Chobřan, podle níž měli duchovní správu tu vykonávati kaplani Chřenovští, pokud by byli katolickými kněžími. (Hurt: Dějiny cister. kláš. na Velehradě).

Roku 1607 Adam Moravický přiznává v Boleticích poddaných svých usedlých: sedláků s fojtem 27, zahradníků 14. (Zukalova pozůst.) Adam Moravický konsignuje: obec Bolatice čítá toho roku celkem: 1 fojt, 25 sedláků, 13 zahradníků, 11 hoferů (Zukal. pozůst.).

52)

V zemském archivu v Opavě se nachází tato listina ke zmíněné již konsignaci:

Léta páně 1608. Od Adama Moravického ze Zábřeha stran poddaných, přiznání.

Poznamenání poddaných bolatických, jakou kdo zbroj jeden každý k mustruňku má nejprve:

Fojt má ručnici dlúhú a meč

Martin Svaczyna má oštíp a meč

Jan Trager má oštíp a sekerku

Mácha Nedbala má oštíp a meč

Matúš Řehánek má oštíp a meč

Jan Sněhota má oštíp a meč

Václav Kuklík má oštíp a meč

Jan Bottán má oštíp a meč

Jan Tichý má vidly železné a meč

Jan Koza má oštíp a meč

Šebesta Lukáš má oštíp a meč

Jan Chapula má meč a sekerku

Martin Ubohý má meč a sekerku

Jan Šindura má ručnici dlúhú a meč

53)

Václav Vojtkův má železné cepy a meč

Vávra Macků má oštíp a meč

Šimek Kotrček má oštíp a meč

Vávra Vavříček má oštíp a meč

Křízek má oštíp a meč

Vávra Sněhota má oštíp a meč

Tomek Hlaváč má oštíp a meč

Vašek má dlúhú ručnici a meč

Bartoš Miknův má oštíp a meč

Ondra Stibor má oštíp a meč

Kuba Visur má oštíp a meč

Jura Hladný má oštíp a meč

Zahradníci:

Kuba Ric má oštíp a sekerku

Václav Hulčinský má oštíp a sekerku

Martin Šametka má oštíp a sekerku

Martin Kožka má oštíp a sekerku

Jura Kubánek má oštíp a sekerku

Tomek Kotlaba má oštíp a sekerku
Jan Zajíček má oštíp a meč
Martin Svačina má železné vidly a sekerku
Jaš má ručnici dlúhú a meč

54)

Ondra Mračný má vidly železné a sekerku
Jura Čambák má kosu a sekerku
Jan Krejčí má vidly železné a sekerku
Jan Krůpa má oštíp a sekerku
Hofeři:
Bartoš Šebestů má meč a sekerku
Urban Kapulár má oštíp a sekerku
Beneš Jelito má oštíp a sekerku
Toman Bůček má kosu a sekerku
Macha Špičkův má oštíp a sekerku
Ondra Jelito má ručnici dlúhú a sekerku
Šebesta Kozel má kosu a sekerku
Václav Bohuša má kosu a sekerku
Ondra Dojka má kosu a sekerku
Bartoš Lašek má kosu a sekerku
Řeha Tesař má kosu a sekerku
Podepsán Adam Moravický, m. p.

Roku 1610 na žádost císaře Rudolfa, který schválil darování Boletic 9. července 1592 Opplovi v užívání i celou ves a svolil, aby po jeho smrti jeho syn Jiřík, ji tento v tomto roku ještě držel.

55)

Podle toho se mohl klášter dostat v držení tohoto statku buď toho roku, nebo následujícího. (Prasek: Hist. topogr. země Opavské).

Od roku 1611 vyskytuje se v aktech zemských kromě pánů a rytířstva také stav prelátský, zastoupený proboštem kláštera fulneckého a proboštem bolatickým, jakožto mandátem opata velehradského, kteří však nepřicházejí pravidelně do zemských schůzí. Proto jmenují se vždy tři vyšší stavové. (Josef Zukal: Slezska konfiskace)

Roku 1624 – 1626 poslal opat Vencelius a konvent kardinálu Ditrichštejnovi list a uvedl marnou snahu a výsledek dosavadního svého usilování o náhradu za ušlé zisky z klášterních statků, kterou mají vyplatiti jejich držitelé v době českého povstání a o špatném stavu klášterních budov a osad. Prosí o přímluvné listy k císaři. Mimo jiné škody ukradl Wenceslaus Garsky, velitel rebelů v Bolaticích obnos 1412 tolarů. (Hurt: Děj. cister. kláš. na Velehradě)

56)

18. prosince 1627 fojt a starší přiznávají pod kontribuci naturálií pro c. k. vojsko opavské (nemajíce své vrchnosti poblížku) osazených lánů jen 2 lány, 2. Čtvrti a jedna štípa. (Zukal:Pozůstalost)

Roku 1631 uzavřel opat Greifenfels, jemuž podle všeho dělalo roční vyplácení důchodu jakési potíže, úmluvu, kterou dal Venceliově, který se vzdal hodnosti opata, na 3 roky místo placení roční pense statek Boletice v užívání. Vencelius byl oprávněn vykonávat vrchnostenská práva, káceti lesy, ale jen tak, aby opat Greifenfels věděl o množství prodaného dřeva. Za to byl povinen odvésti z výtěžku každého druhého a třetího roku po 100 tolarech. Po tato dvě léta měl však Vencelius dostávat z kláštera po beče vína, ovšem dopravovanou z Velehradu na svůj vlastní náklad. (Hurt)

Prelát bolacký jako takový na sněmu panském naposledy. Zda toho roku ještě Vencelius po uplynutí 3leté lhůty Boletice držel, nevíme. Vencelius již dlouho potom nežil a zemřel 1637 ve věku 57 let. (Hurt: Děj. cist. kláš. na Velehradě).

57)

30. prosince 1642 kněz Adam Klobutius profesor kláštera velehradského, správcem statku Bolackého přiznává, že na ten čas pod ním vedené věci není než 3 sedláky usedlé, 8 zahradníků (Zukal: pozůstalost). Z toho je zřejmé, že následky trvající 30leté války se projeví zhojně na obyvatelstvu obce, které ohromně prořídlo, jedna pobitím, hladem a. p. V této době nastává tak zvaná doba pustých gruntů. I několik vesnic na Opavsku úplně zpustlo. V této době a pozdější, nastalo zalidňování Opavska a sice jednak přibýlo obyvatelstvo ze severovýchodní Moravy a jednak i z krajů dnešního Opolska. (Slezský archiv 1906).

Selské obyvatelstvo bylo systémem pobělohorským vydáno na milost i nemilost svých vrchností. Základy zůstaly tytéž jako v XVI věku. Fakticky však hospodářská bída válečných let způsobila hned od počátku, že sedláci dosavadní břímě nesli tíže než dříve.

58)

A hned po 30leté válce začíná ještě utužování všech těch práv, která doposud vrchnost měla. Půda napořád prohlášena za panskou, roboty libovolně zvětšovány. Nové povinnosti zaváděny (tak zvané daleké fůry). Důležitý byl rozdíl mezi sedlákem zakoupeným a nezakoupeným. Nezakoupený hospodařil do odvolání, zakoupený byl jenom omezeným vlastníkem. Celkem je právní postavení sedláků takové:

Stěhování za souhlasu vrchnosti.

Děti konají služby dvorské, nemohou na studie a učení.

Sňatky vázány na souhlas vrchnosti.

Poddaný je soudně postupován vrchností.

Na souhlas vrchnosti je vázán i testament a dispoziční práva.

Poddaný koná roboty a platí dávky.

Je omezen v nošení zbraní.

Krátce je nejen v dědičném poddanství, nýbrž přímo v nevolnictví. (Kapas: Zem. práva Op.)

59)

Od druhé čtvrti 17. století (1642) ujali se úkolu dosazovati duchovní správu Bolatic probošti neboli pozdější administrátoři tamního klášterního statku.

V letech 1642 -45 Adam Klobotius

1650 – 57 Pavel Dudetius

1659 - 62 Valentin Bukala

1662 - 63 Jiří Martinides

1663 - 67 Václav Jaroš

1667 - 74 Metoděj Slaboň

a až do roku 1692 Kristián Bohumír Hirschmentzel. Protože byl administrátor péčí o tamní statek velmi zaneprázdněn, vyskytuje se v Boleticích zvláštní jeho kvadjutor pro spiritualia, jimž v letech

1672 – 1624 byl Robert Ostrožský

1674 – 1678 byl Augustin Chalupius a odtud pak profesor kláštera jemelnického Ondřej Ratimovský. (Hurt: Dějiny cister. kláštera na Velehradě).

18. července 1643 podává statek Boletice akciz (daňové přiznání) z nápojů. Kněz Adam, na ten čas administrátor statku Bolackého, přiznává, že od 18. července až do sv. Martina roku 1643 nic více než 16 kvart gořalky, kterou dal na statku páliť, bylo vytočeno.

60)

Od jedné kvarty akcizu se platilo 4 1/2 haléře, od 16 kvart zaplaceno tudíž 12 krejcarů. Ale té doby nebylo to všude dbáno, jelikož byl nepřítel v zemi. (Zemský archiv Opava).

Zmínka o činži k oltáři sv. Kateřiny 5 dukátů. (1694) (Zukal pozůstalost). V tuto dobu ještě se zúčastnili bolatičtí probošti zasedání zemského sněmu v Opavě jako přímí zástupci opata Velehradského. Teprve zákrokem fulneckého probošta byl zvučný titul prelát pozměněn na administrátora. Než přečteme o tom záznamy:

10. prosince 1664 prohlašuje opat velehradský, že „Item právo má zastupovati opata Velehradského u soudu proti Karlu Lichnovskému, poněvadž jest zmocněný administrátor a též sessí má. Dosud však tu sessí nekoná. (Zukal pozůstalost).

11. prosince 1668 na memoriál preláta velehradského, kdykoliv zmocněný ke sjezdu se dostaví, má jemu sessí podle probošta fulneckého přiřčena býti. (Zukal poz.)

61)

Na sněmu v Opavě vystoupil administrátor bolacký a žádá sessí stavovské. Probošt fulnecký protestuje. Na ten čas nepovoleno. (Zukal poz.) Teprve vlivem fulneckého probošta Pavla Brugmanna, který upíral bolackým prelátům právo sessí, ustoupil tento zvučný titul prostému titulu administrátora, pod nímž se také na zemském sněmu opavském správce bolackého statku hlásí, ale jenom jako zástupce opata velehradského. (Hurt: Dějiny cister. kláštera na Velehradě)

8. dubna 1672. sessí stavovské administrátorovi povoleno. 8. července, Item poprvé při sjezdu sedí za proboštem fulneckým. (Zukal pozůstalost)

V letech 1672 - 1692 za Hirschmentzlovy doby činil příjem klášterního statku 400 – 500 zlatých ročně. Přičiněním jeho se zvýšily tak, že přesáhly sumy 1 000 zlatých. Stalo se to tak proto, že tam Hirschmentzel zřídil palírnu, pivovar, mlýn a že zvětšil pole, louky a zahrady u dvora.

62)

Na dvoře zvýšil také počet dobytka a zavedl pořádek do lesního hospodářství rozdělením lesa na 18 částí. Ve dvoře byly zavedeny též rozličné investice, zlepšeny budovy, provedena stavba stáje, čeledníků, sklepů, obytných pokojů a nových venkovních zdí spolu s dvěma bránami, takže celek se podobal tvrzi. (Hurt. Děj. cist. kl. na Velehradě)

Vznikla v obci v letech 1673 – 1693 přičiněním Hirschmentzla cihelna. Byla to cihelna, jejímž úkolem bylo zřizovat (vyrábět) cihlu pro projektované klášterní stavby ve vlastní režii. Později byly prodávány i jiným zájemcům. (Hurt: Dějiny cist. kl. na Velehradě)

V roce 1672 na dani z kořalky zaplatila obec za přihlášené 4 kvarty kořalky daň 6 krejcarů.

Za první kvartál od ledna 1679 do posledního března tohoto roku přiznaly Boletice:

4 várky – 1 š. pšenice = 4 bečky = 16 věder.

Domácí spotřeba 10 věder. Prodáno 6 věder = 54 krejcarů.

Ve druhé polovině roku přihlášeno 5 kvartů.

63)

13. ledna 1681 odepřel Hirschmentzel konati hlučínskému děkanovi vizitaci kostela a se o ní vyjádřil jako o něčem nebývalém a neslýchaném. Kostel v Boleticích a Jalubí dosazoval kněze bez předchozího vědomí a oznámení biskupské konsistoři. (Hurt: Kláš. kronika Vel.)

Roku 1683 Kr. Hirschmentzel pohnán od Jana Šika na Jastřembí a Lesčínách o vydání zběhlých poddaných z Lesčín. (Zukal pozůstalost) Toho roku pověřen od stavu zemských, aby uvítal polského krále Sobieského se synem táhnoucím přes Opavu na Vídeň proti Turkům a zasloužil se při tom i o stravování a umístění vojska, které bylo na pochodu přes Opavsko a po osvobození Vídně od Turků vysláno opět k císaři Leopoldovi s gratulací svého kláštera. (Hlasy Bezruč. Písně)

Ke sv. Bartoloměji roku 1684 nařízena byla sbírka z užitkového dobytka a daň vyměřena z jedné krávy (dojnice) - 12 krejcarů, z jedné čtvrtky ovce též 12 krejcarů, z jedné kozy 2 krejcarů. Jedna čtvrtka ovcí obnášela 25 kusů.

64)

V srpnu 1684 měly Boletice užitkového dobytka: panských 10 krav a 125 ovcí, poddaných 23 krav a 25 ovcí. Zapláceno celkem daně 7 zlatých 48 krejcarů. Nesmíme zapomenout, že to bylo v době málo pokojné, kdy se skončila 30letá válka a již zase zemí táhly vojska proti Turkům. (Zemský archiv Opava)

Právo zasedati na opavském sněmu zůstalo bolackým administrátorům nyní jen jako zástupcům velehradského opata i v době, kdy klášter získal na Opavsku téhož roku statek Velká Polom a roku 1693 panství Velké Heraldice, a to jako připomínka na někdejší hospodářské a politické postavení velehradského kláštera ve století 13 – 15. (Hurt: Děj. kl. Vel.)

Do té doby byl klášterní majetek na Opavsku omezen na ves a dvůr Bolatice, jež byly jakýmsi zbytkem někdejší jeho rozsáhlé državy po nezdaru plánů opata Ekarda a jeho nástupců o výplatu pusté vsi Malých Jakartovic a majetku, který klášter míval v Malých Hošticích.

65)

Držba Bolackého majetku byla však klášteřem obtížnou pro jeho vzdálenost. Odlehlost Bolatic však vyžadovala samostatnou a na vedení ostatních jeho statků nezávislou správu. Později správu Bolatic míval vždy ve svých rukou nějaký mnich, který jako exponovaný zástupce kláštera velehradského obstarával nejen hospodářské záležitosti, nýbrž pečoval i o duchovní potřebu poddaných. Podnět k vysílání velehradských profesorů do Bolatic zavedl vlastně velehradský opat Jan Vencelius z Nešvic, když po své resignaci na opatskou hodnost užíval v letech 1631 – 1634 uvedeného statku místo roční pense. Poněvadž se Vencelius po tuto dobu čile účastnil opavských sněmů jako člen prelátní kurie, dal tím podnět k tomu, že se i prostým velehradským mnichům sem do Bolatic vysíláným dostalo práva zasedati na zemském sněmu. Ježto si Jan Vencelius přikládal titul opata neb preláta bolackého, dostávalo se toho titulu střídavě s titulem probošta i uvedeným členům konventu v letech 1639 – 1657, kteří vedli správu bolackého zboží. (Hurt: Dějiny cisterciáckého kláštera na Velehradě)

66)

1674 – 1692. Frýdecký rodák Kristián Bohumír Hirschmentzel (1638 – 1703), jeden z našich nejvýznačnějších barokních spisovatelů a známý polyhistor cisterciáckého řádu velehradského, působil v těchto letech jako administrátor statku a fary v Bolaticích. Úkol Hirschmentzelův v Bolaticích byl dvojitý. Především měl povznést hospodaření na statku, na kterém se rány z 30leté války ještě plně nezahojily, to se mu i skutečně podařilo. Daleko důležitější byl jeho druhý úkol, totiž pozvednouti náboženskou a mravní úroveň poddaného lidu v bolacké farnosti, která byla velmi nízká. Vždyť podle vlastních jeho slov byli Slezané, mezi které přišel, nakloněni k násilí, vraždám a všem možným zločinům. Nikdo neuměl odříkati základní křesťanské modlitby. Místo Otčenáše a Zdravas Maria odříkávali náboženské průpovědky, které Hirschmentzel rozhořčeně zavrhoval.

67)

Tyto „modlitby“ však nejsou nic jiného než nezpívané koledy, říkanky. Takové jen recitované koledy byly v barokní době oblíbené. Tak nám Hirschmentzel zachoval patrně znění nejstarších koled ve Slezsku. První zní:

Stojí kostelíček na Božím poli,
kopili dveři němci,
stojí zlatý stůl na tom poli,

sám milý Pán Bůh sedí,
svou svatou hlavičku zalomil.
Svatý Petr nám otevřel,
Svatý Petr (se) svatým Tůmem, se svatým Pavlem.
Co to počítáš, králi nebeský?
Já počítám své svaté rány,
Co jste mi židi dali,
Můj svatý bok prokláli,
mé oči zaplivali,
žlučí, octem napájeli.
Kdo tu modlitbu bude říkati,
Toho ten den nic zlého nepotká,
A po tom očenašku přijde do nebes. Amen.

68)

Druhá zní:

Svitá, smirká,
Pán Bůh volá.
Tu zostaň!
Co jsem já slúžil Pánu Bohu,
Panně Marii, Zdravas Maria,
Ona sedí na svej svaté stolici,
počítají pateřičky, modlitbečky,
které jsme říkali. Svatý oltář.
Přišlo k ní třináste anjelů
A třináste apoštolů.
Panno Maria, staniž se nám tak. Amen.

Tyto dvě říkanky z Bolatic nejsou však ojedinělými místními výtvary, jak soudil Hirschmentzel, nýbrž jsou variantami oblíbeného a rozšířeného motivu, zapadajícímu do celkového rámce koled obvyklých v oblast Moravsko-Slezské. Proto se musí ceniti jako typické projevy rázovité lidové barokní zbožnosti. Doznívající zbytky této zbožnosti se projevují tzv. zpívanými růženci, ještě dodnes na Opavsku, Hlučínsku, Ratibořsku a Hlubčicku rozšířenými.

69)

Hirschmentzel správně vystihl, že hrubá nevzdělanost u prostého lidu, zejména v náboženských věcech, a jeho mravní úpadek byly v 17 století obecným zjevem. Kterýsi současný učenec prohlásil prý tehdy o poměrech na Moravě, na Slovensku a ve Slezsku, že kdyby přišel do jednotlivých selských domů, slyšel by v modlitbách různé omyly proti Bohu, víře a dobrým mravům. Tento zlozvyk se nedá jinak odstranit, leč tím, že by se všichni kazatelé se svými posluchači modlili v jejich mateřské řeči před evangeliem „Otčenáš“ a „Zdrávas“ a po kázání „Věřím v Boha“ a „Desatero“. Vinu na tomto špatném stavu dává Hirschmentzel školám duchovním správcům, kteří by měli po domluvě s rodiči přidržeti mládež k pravidelné návštěvě školy, ani ne tak k pěstění vědy, jako alespoň k naučení modlitbám. Přiznával ovšem, že pro velkou bídu bude náprava těžká. Venkovská mládež je zaměstnána každodenně pastvou, v zimě i v létě chodí bosa a roztrhaná, takže nemůže jít v neděli na bohoslužby nebo na odpolední katechetická cvičení.

70)

Než přesto mají duchovní praktikovati katechismus v létě aspoň příležitostně a v zimě mají pravidelně svolávat mládež do teplé místnosti buď ve škole, nebo na faře, tam ji vyučovati a vésti ke spáse. Své názory Hirschmentzel také v bolacké farnosti energicky praktikoval. Také své ostatní názory na povznesení náboženské úrovně řešil Hirschmentzel ve své farnosti prakticky. Velkou vzpruhu pro zdar díla viděl v založení růžencového arcibratrstva, které by pevně skloubilo jeho farníky k šíření slávy Boží, povzneslo jejich mravní výši a podporovalo ty členy, kteří upadli nezaviněně v nouzi nebo neštěstí. Přímým podnětem k založení a organizování této korporace byl Hirschmentzlův pobyt ve Vídni roku 1687, kde koupil právě vyšlá pravidla pro růžencová bratrstva. Tato pravidla se stala základnou pro zřízení bratrstva v Bolaticích hned tohoto, respektive následujícího roku 1688.

71)

O vzniku, počátcích a organizaci arcibratrstva sv. růžence v Bolaticích, napsal Hirschmentzel spis, jehož foliový rukopis o 366 stránkách se chová v universitní knihovně v Olomouci pod signaturou MS II. 239. Tento rukopis nebyl dosud nikým řádně prostudován. Stále se v něm opakuje tvrzení, že je to jediný český spis Hirschmentzla. Není to zcela přesné. Autor tu sice často užívá českého jazyka, většinou však vypravuje – tak jako ve všech svých ostatních dílech – v obvyklé tehdy latině a připojuje tu a tam i pasáže německé. Tato kniha je jednou z nejvýznamnějších a nejzajímavějších památek doby barokní na Hlučínsku. Hirschmentzel nám v ní plasticky načrtnul obraz soudobého slezského lidu, zejména jeho barokní zbožnost. Titulní list této Hirschmentzlovy práce zní: Ve jméno Boha Otce, Boha Syna, Boha Ducha svatého, nerozdílné Trojice Boží, pod titulem Vtělení Syna Božího neb Zvěstování

nejsvětější matky Boží toto arcibratrství svatého růžence v chrámě Páně bolackém vyzdviženo jest roku 1688 dne 27. junni (červen)a kněze Kristiána Gottfrieda Hirschmentzle, S. R. Cister. z Velehradu,

72)

administrátora bolackého, v knížectví opavským assesora prelátského etc,s pomoci kněze Ondřeje Ratimovského,téhož řádu a kaplana svého, a to vše s dovolením jedné i druhé vrchnosti (sie), které se toto svaté ustanovení dotýká. A to všechno dáno a učiněno jest z rozvážných příčin ut infra: titulo causae huius sacri instituti in Bolatitz.

V neděli 27. června 1688 konal se v Bolaticích za nádherného počasí o 8. hodině ranní průvod s korouhvemi, zpěváky, kněžími a ozbrojenci, ostatní lid nesl v rukou svíčky a zpíval litanii k nejsvětějšímu jménu Ježíše. Průvod se ubíral z farního kostela ke kapli svatého Mikuláše. Tam zahájil slavnostně činnost arcibratrstva převor opavských dominikánů páter Bedřich Schoppig. Průvod se pak vrátil do farního kostela, kde Hirschmentzel navrhl svého kaplana pátera Ondřeje Ratimovského z Jemelnice za promotora arcibratrstva. Po požehnání se zpívalo „Veni sancti spiritus“ a „Te Deum“.

73)

Pak byly čteny dvě mše, jedna v kostele, jedna venku. Odpoledne se zpíval růženec a byli zvoleni funkcionáři arcibratrstva, tzv. velcí a malí ouředníci, kteří vykonali sliby. „Velcí ouředníci“ byli ze stavu panského, rytířského a duchovního, byli mezi nimi roku 1688 na příklad Ferdinand Benkhard, svobodný pán z Eichendorfu na Kravařích, Koutech a Sedlnicích, Maxmilián Harasovský z Harasova na Kateřinicích a Trnávce, hejtman panství hukvaldského a jiní. „Malý ouřad“ se skládal z lidí neurozených, kteří byli náhradníky „velkých ouředníků“, nebo zastávali funkce méně významné, spojené s prací manuální. Schůze se měly konati aspoň jednou do roka za předsednictví bolackého faráře nebo jeho kaplana.

74)

Poznamenání ouřadů tohoto arcibratrstva na rok 1688.

Ouřad velký: Protektor perpetuus: pan Ferdinand Bruckhard, svobodný pán z Eichendorfu, dědičný pán na Kravařích, Koutech a Sedlnicích, J. Kr. Msti, radca a assesor v knížectví Krnovském.

Vice – protektor perpetuus: pan Maxmilián Mitrovský z Nemišle, pán dědičný na Hrabyni, J. Kr. Msti, radca a v knížectví opavským ouředník menší.

Rektor neb převor: pan Friedrich Leopold, svobodný pán z Kravař a Tvorkova, dědičný pán na Smolkově.

Vice – rector nebo supřevor: pan Maxmilián z Harasova, pán dědičný na Trnávce, v knížectví Op. – ouředník menší.

Cousernator: pan Kryštof Ernest Tvardava, pán dědičný na Podvihově.

Prouisor congregationis: pan Rudolf Mitrovský z Nemišle, pán na svobodném dvoře při Opavě.

Provisor altaris: R. P Dominikus Mustbanner, ord. Cister. in Magno – Polom. (Později připsáno).

Na které to místo 11.juni (června) roku 1690 ustanovený jest rytíř pan Thodor Jan (sic) Schmerovský de Lidkowitz, JCM slavného serenského regimentu nad jednou kompanii hejtman a pán na Velkých Hošticích.

75)

Prokurátor: R. P Augustinus Chalupius, s ord. Cister.ex Magno Polom.

Secretarius: S. Friedrich z Eichendorfu.

Notarius: pan Wentzel Plunder, pana barona z Eichendorfu secretarius.

Ouřad malý:

Rector: pan Toman Sontag, hejtman benešovský.

Náměstník pana rektora: Bartoš Gorký z Benešova

Hospodář: Václav Kovář z Bohuslavic. Má jeden klíč od truhly bratrské.

Náměstník hospodáře: Šimon Pašek ze Zábřeha. Má druhý klíč od truhly.

Kostelník bratrstva: Matěj Řehulka ze Zábřeha

Náměstník kostelníka bratrského: Matěj Duda z Bolatic.

Jan Šelčanský, žák bolacký, písař neb notarius toho bratrstva.

Farář nebo kaplan měli tehdy pečovati o udržení a rozmnožení této pobožnosti. Měli též odříkávati s lidem před mší, při mši, nebo po ní růženec. V jejich nepřítomnosti zastupoval je rektor školy, který měl též na starosti zvony, za to dostával od farníků naturální plat.

76)

Ovšem tyto příjmy byly dříve bohatší, neboť do jurisdikce bolatských administrátorů spadala roku 1653 a násl. za pátera Šimona Gřínského fara v Píšti a roku 1666 a násl. za pátera Václava Jaroše i fary v Kobeřicích a Štěpánkovicích.

Arcibratrstvo mělo pevný řád. Jeho obsah připomíná v mnohém stanovy a činnost dnešní katolické akce: veškeré síly do práce pro praktický křesťanský život. Prostředkem k tomu měl býti vzorný, ctnostný život, každodenní rozjímání, časté přijímání sv. svátosti, procesí a pravidelné modlitby,

hlavně se zavázali členové modliti se každý týden předepsaným způsobem růženec. Velký důraz se pak kladl na činnost charitativní.

Aby bylo bratrstvo skutečně živé, bylo nutné, aby se rozšířilo do všech vrstev obyvatelstva. Hirschmentzel sám píše o přijímání a zapsání „ do toho vysoce chvalitebného svatého arcibratrství takto:

77)

Toto tovaryšstvo přijímá veliké i malé, mladé i staré, bohaté i chudé, duchovní i světské, když toliko pravou katolickou víru mají. Netoliko živí, ale i mrtví mohou toho shromáždění účastni býti, za které všechny mariánský růženec, mše svatá a mnohé dobré skutky po celém světě křesťanským v tom bratrství se konají, kteří všichni zasloužili, živí i mrtví, bývají účastni a k svému věčnému spasení stálou, ve dne i v noci, pomoc a potěšení mají.

Přijímací formule do bratrstva byly pro šlechtu v jazyku německém, pro ostatní v českém. Noví členové byli zapisováni do katalogu. Hned při ustavujícím zasedání bratrstva na den Obětování Panny Marie, 21. 11. 1687, bylo zapsáno mnoho členů. Na prvním místě je zapsán Hirschmentzel. Celkem toho roku zapsáno 91 členů, mezi nimi Jan Kryštof Šelčanský, žák bolacký a Anna Šelčanská, baba z Bolatic.

78)

Roku 1689 přibýlo 74 dalších členů, nově bylo zapsáno 43 členů. Roku 1690 bylo do katalogu zaneseno dalších 42 osob, mezi nimi hodně cizí šlechty. Roku 1691 přistoupilo 27 a rok později 10 osob. Celkem bylo zapsáno v těchto 6 letech 287 členů, z nichž bylo 127 z Bolatic, 32 z Dolního Benešova, 26 z Kravař, 15 ze Zábřeha, 13 z Buslavic, 9 ze Štěpánkovic, 4 z Bělé atd.

Za členy bolackého arcibratrstva byli přijímáni také zemřelí; jejich jmenný seznam zahajuje otec Hirschmentzelův, Martin Petr Hirschmentzel. Z jiných význačných osob jsou v seznamu uvedeni: Kašpar, rektor bolacký, Mariana, rektorka bolacká mj. Celkem bylo zapsáno v letech 1687 – 1692 307 mrtvých členů, z nich bylo 80 z Bolatic, po 27 z Kravař a Dolního Benešova, 23 ze Zábřeha atd.

Vzrůst bolackého arcibratrstva však vzbudil i závist u některých kněží v sousedství, kteří v něm viděli nežádoucí konkurenci, takže dokonce očernili dílo Hirschmentzla. Avšak bylo to marné, toto bratrstvo rostlo.

79)

Hirschmentzel se postaral i o počáteční vybavení arcibratrstva tím, že mu dal do vínku jako základní jmění 100 zlatých. Kromě toho náleželo arcibratrstvu 8 železných krav, „z kterých jeden každý držitel povinen jest každoročně 9 českých (groší) a český v 18 haléřích o novém létě složit.“

Železná kráva jest závazek odváděti faráři poplatek za to, že selský grunt, na němž železná kráva vázla, převzal kdysi od faráře v trvalé užívání kus dobytka (krávu). Podle českého inventáře majetek arcibratrstva sestával hlavně z darů různých dobrodinců, dostalo arcibratrstvo zejména různé knihy, obrazy a bohoslužebná roucha. Z těchto předmětů se dodnes v bolackém kostele zachoval obraz kláštera velehradského malovaný na dřevě.

Pro zajímavost uvádím z obou seznamů některá příjmení prostých členů z Bolatic: Baďura, Balaryn, Duxa (velmi rozšířené), Dyndík, Gořala, Jurčínek, Kapka, Kedroň, Koloděj, Konupka, Kretek, Krokus, Kuča, Labud, Lužinek, Mojžíš, Narbut, Odtrubčík (Otrembčík), Rybka, Sněhota, (Snihota), Sítko, Svačina, Šajnoha, Ščepaník, Šindura, Šobánek, Šverček, Tosa, Žáček.

80)

Potvrzení bolackého arcibratrstva od provinciála dominikánského řádu v Polsce, jemuž podléhal tehdy opavský dominikánský klášter, který povolené zprostředkoval, bylo vystaveno 5. října 1690, a to česky a latinsky. Od té doby slavilo bolacké arcibratrstvo každoročně o 3. neděli po sv. Duchu své anniversarium průvodem a zasedáním vyššího řádu. Průběh slavnosti v roce 1692 popisuje Hirschmentzel takto:

Vyšla procesí bez svíček z kostela farního k sv. Mikuláši, kde Tělo Boží v monstranci stálo, a vně 20 zbrojných bylo s bubnem a halaparty. Litanie o Panně Marii se zpívala. Před ně nesena byla choruvě (korouhev) bratrská, za kterou šlo kněžstvo, potom panstvo a fraucimer, posledně muži a ženy. U sv. Mikuláše kněžstvo do ornátů a dalmatik se oblékalo.

81)

Tělo Boží, mezi zbrojí se neslo, bubeník před ní šel, pánové fakule nesli, bratrstvo svíčky hořící v rukou drželo, litanie o jménu Pána Ježíše se zpívala, některé sto lidu přítomného bylo. Vejdouc do farního kostela, salve ze vši zbroje se na krchově děla. Po skonání kázání uprostřed mše při zasedání velkého ouřadu, u přítomnosti třech kněží dominikánů, protektor perpetuus devět otázek o příčině dobrého zachování a rozmnožení tohoto arcibratrství, item potvrzení tohož arcibratrství jazykem českým čteno bylo, jakož i regulae bratrské předložené a post Sanctus, svatý růženec vůbec říkaný byl.

Podrobně popisuje Hirschmentzel i způsob, jakým se arcibratrstvo tehdy modlilo růženec. Po svatém růženci se zpívala píseň „Přijmiž, panenka růženec“, dosud na Hlučínsku často zpívaná. Tuto píseň najdeme v rukopisných kancionálech, tak již v kancionálech tištínském z roku 1647.

82)

Typickým zjevem tehdejší barokní zbožnosti byl postní křížový průvod, na který byli členové arcibratrstva zváni zvláštním poslem, obyčejně některým žákem místní školy, který chodil od dědiny k dědině a předčítal lidu pozvánky: Já dole podepsaný jménem celého arcibratrstva našeho, našim laskavým spolubratrům a sestrám milost a požehnání Boží přeji a vinšuji. A poněvadž to naše Mariánské arcibratrstvo nejsvětějšího růžence Bohu Všemohoucímu milou a nám spasitelnou povinnost sebou přináší a vede, abychom my spolubratři a sestry a kdokoliv jiný k té pobožnosti přistoupiti chtěl, každý postní pátek schválně ustanovení procesí, kázání, modlení, mrskání v kápích, pokání a Syna Božího pro spasení naše umučeného vděčnou památku se vši vroucnosti a pobožnosti činili a pilně konali, lásky pak vaše jsouce po všechny pátky jakožto všední dny v pracích vašich zaneprázdnění, takže nadepsané pobožnosti v pátečních dnech konati a přítomni u nás v chrámu Páně býti nemůžete, proto takové procesí pouze na 3 dny, totiž na neděli Smutnou, item na neděli Květnou a na Veliký pátek (kdyby k tomu časy způsobné byly) schválně a rozvázně se odkládají.

83)

Ke kterým třem bratrským slavnostem našim, jakožto k našemu majícímu shromáždění procesí, modlení, kázání, disciplině nebo mrskání dobrovolnému, pokání činění a Syna Božího umučení nevinného rozvažování a spoluutrpení, lásky vaše, všichni společně se zvou a na ty tři dny nadepsané, jestli příjemný čas k tomu bude, o třetí hodině po poledni, kdy zvonem znamení se dá, do chrámu Páně očekávám

Slavnost začala kázáním, pak se lid shromáždil na hřbitově u kříže a sestavil se do průvodu. Průvod zahajovali trubač s dvěma jezdci nebo bubeník s dvěma vojáky a tabulka s nápisem „INRI“. Pak nesl praporečník korouhev s obrazem „ECCE HOMO“, zahaleným černým rouškem a za ním následovali dva jinoši nesoucích na holích lampičky a mučidla. Pak následoval kříž a za ním šli mrskači. Dále byla nesena druhá korouhev, za kterou šli zase jinoši s figurkami a lampičkami, za nimi nositel kříže v kápi, potom se nesl obraz bičovaného Krista a za ním šli zase mrskači.

84)

Třetí oddíl průvodu zahajovali ozbrojenci s bubnem, pak šli lektoři Gesmas a Dismas a konečně sám Kristus nesoucí kříž a obklopený katy, posměváčky a vojáky; za nimi jel Anáš a Kaifáš na koních. Pak

šla opět ozbrojená pěchota, za ní četnictvo tribun a praporečník s korouhví s nápisem S. P. Q. R., načež následovala standarta jezdců. Pak byl nesen obraz bičovaného Krista, za ním šla třetí skupina mrskačů; ti měli v levici růženec nebo černé knížky. Byla-li velká zima, šli v kápích a nemrskali se. Za třetí skupinou mrskačů byl nesen Ukřižovaný a za ním šli kněží. Potom následovala školní mládež se svícemi. Průvod uzavíral lid za korouhví arcibratrstva, zobrazující Ukřižovaného. Při návratu průvodu zmizelo jezdecko z jeviště, ostatní účastníci pak šli až na hřbitov, kde odložili své věci a masky a vešli za lidem do kostela, kde slavnost skončila

85)

Podle nařízení Hirschmentzla měla také na vhodném místě státí žena znázorňující Veroniku, jiná znázorňující Pannu Marii s probodnutým srdcem a 3 nebo 4 jiné ženy. Když šel průvod okolo nich, měla Veronika promluvit na kolemjdoucího Krista a Kristus ji měl smutným hlasem odpovědět; celý průvod se při tom zastavil. Veronika měla podati Kristu šátek, na němž se měla otisknout Kristova tvář; šátek se pak ukázal lidu. Potom se Veronika s družkami zařadila do průvodu. Během celého procesí se zpíval růženec. Při zastaveních průvodu měl promotor místo kázání předříkati některé modlitby ze zjevení sv. Brigity o utrpení Páně.

Tak tedy vypadal barokní průvod konaný v Bolaticích každoročně na Velký pátek. Projevuje se tu typický barokní duch, který nám dnes připadá cizí, ba trochu bizarní. Ve Španělsku jsou však podobná křížová procesí na Velký pátek dosud obvyklá.

86)

Význačným datem o Hirschmentzlově působení na Hlučínsku je rok 1671, kdy Hirschmentzel dosáhl u olomoucké konsistoře, aby byl i ve Slezsku veřejně slaven svátek sv. Cyrila a Metoděje. Úcta cyrilometodějská však nezanechala v srdcích lidu mnoho stop.

Bolatské arcibratrstvo nebylo prvním růžencovým bratrstvem na území dnešního Hlučínska. Podle děkanských matrik hlučínských z roku 1672 – 1691 se uvádí růžencové bratrstvo už v roce 1471 v Křenovicích, dále v Hlučíně roku 1515 bratrstvo mariánské a v letech 1644 – 1646 bratrstvo andělů strážných. Avšak bolatské arcibratrstvo mělo pro svoji početnost, dobrou organizaci a slušný hmotný základ pro nábožný život na Hlučínsku největší význam.

Duchovní činnost Hirschmentzla pozvedla zdejší lid též po stránce hospodářské a zvedlo jeho morálku. Hirschmentzel měl 2. července 1689 ostrou eskortu na své rezidenci v Bolaticích

k poddaným, aby se zdrželi zejména krádeží. Dva z nich, Adam Kedroň a Jan Bílý, byli však brzy na to pro krádeže v Opavě oběšeni.

87)

Hirschmentzel nezapomněl ovšem v duchu doby připočísti tuto událost tomu, že se oba zločinci rouhali růženci, jehož desátky byly podle nich kradené krávy, koně apod.

Hirschmentzlova ráznost a jeho duchovní vliv se neminuly účinkem zejména po této události, takže většinu bolatských farníků obrátil na dobré cesty. Tak se mohl Hirschmentzel ve své bibliografii chlubit, že tento kraj očistil daleko široko po dobrém i po zlém od všech zločinců. Po jeho odchodu zachoval se v Bolaticích celý malý arsenál, totiž 10 samostřílů, 4 meče, 3 karabiny, 2 kopí, pancíř aj.

Památku Hirschmentzla v Bolaticích hlásá starý obraz umístěný v kruchtě s nápisem: Svatí apoštolové, mučedníci, vyznavači města a místa velehradského a ty, bohobojný čtenáři modlete se za duši kněze Kristiána Hirschmentzla, řádu cisterciáckého na Velehradě, někdy administrátora bolackého, asesora v knížectví opavském etc. (Reinhold Wolny: Příspěvek k Hirschmentzlově působení na Hlučínsku, Slezský sborník 1947)

88)

Hirschmentzel byl velkým spisovatelem. Řada průpovědek chválících selský stav, jakož i řada a anekdot byla zachována. Cituji jednu:

Kterak žena odnaučila muže opilosti. Byla žena a měla muže opilce. Každý den chodil opilý domů, přičemž ženu i čeládku nemilosrdně sužoval. Žena plakala, zaklínala ho, ba někdy mu i do brady vjela, ale vše nadarmo. Když jednou jest opilý ležel na posteli, svázala mu ruce, nohy a hlavu mu zamotala ubrusem, položila na máry a hromničky zažehla a jakoby nad umrlým naříkala. Přišli také sousedé, zpívali žalmy a jiné modlitby, až se muž konečně nářkem ženy své probudiv, zdvíhal hlavu, třepaje rukama, nohama. Ulekli se toho vzkříšeného všichni přítomni, a když muž vida, co se děje okolo něho, ze strachu, aby ho za živa nepochovali, úpěnlivě začal prositi, utíkali všichni, utíkala i žena, dělajíc, jakoby se i ona nebožtíka vzkříšeného bála. On pak volal prosebně: Neboj se, ženo, žiji, osvobod' mne. Když ho konečně rozvázala, vstal a s rukama sepjatýma k nebi se zaklínal, že nikdy více píti nebude. A slovo dodržel. (Z roku 1670) (Vlastivědný sborník Slezska)

89)

Cituji průpovědky: „Měšťane, věř mi na mou čest, že sedlák z vás nejlepší jest!“
„Sedlák byl na světě první, sedlák zůstane poslední.“

„Měšťane, zdali jsi neslyšel,- že Adam, když z ráje vyšel,- hned kopal a dělal zemi, ať je první mezi všemi!“ (Slezsko, Český stát a česká kultura)

Dvůr Bolatice měl v roce 1692 tento stav: 6 koní, přes 500 ovcí, 23 krav, 11 mladých krav, 2 býky, 4 volky, 2 voly, 7 ročních telat, 8 telat mladších 1 roku a 52 vepřů. (Hurt: Děj. cist. kl. na Velehradě)

5. května tohoto roku ohlašuje Hirschmentzel hejtmanovi, že jest z administrace odvolán a na místo jeho Václav Majetínský dekretem ze dne 14.4. 1692 administrátorem Bolatic a Velké Polomě jmenován. (Zukal pozůstalost)

90)

Roku 1694 vrátil se Hirschmentzel na Velehrad, aby si odpočal po službách mimo jeho klášterní zdi. Nepožíval však tam nějaké vážnosti. Mladí mniši si ho nectili a neostýchali se ani veřejně popouzet proti němu. Hirschmentzel byl člověk velmi vzdělaný, znalý písma a napsal za svého plodného života přes 44 knih, většinou v řeči latinské, jež jsou dosud zachovány v universitní knihovně v Olomouci. (Hurt: Kláš. kronika Velehradu)

Carolus Clar, administrátor cisterciáků z Velké Polomi datuje: malý dvůr (Klein forverk), 6 malých sedláků, 12 zahradníků, 6 domkářů

Odhad panského majetku 787 zlatých 18 krejcarů.

Odhad poddaných 787 zlatých 31 krejcarů (Zukal pozůst.)

Do dluhů se dostal klášter koupí Velkých Heraltic V klášteře byli si vědomi nových obtíží. Jejich viníka nehledali však v osobě opatově a v jeho ukvapené koupi Velkých Heraltic, nýbrž v někdejším bolackém administrátorovi Hirschmentzlovi, který dal pokyn ke koupi statku Velká Polom.

91)

Tyto výčitky však nebyly na místě, neboť koupě statku Velká Polom za 48 000 zlatých byla velmi výhodná, a pro klášter dobrou kapitálovou investicí. Toho však nedbal ukvapený opat Kašpárek a jeho mniši, a využíval každé chvíle k projevům nelibosti vůči němu. Nijak neostýchal se učiniti opatření, jimiž neplatným činil různé odkazy učiněné Hirschmentzlem ve prospěch arcibratrstva svatého růžence v Bolaticích. (Hurt: Dějiny cist. kl. na Velehradě).

A tak roztrpčen, zesměšněn tráví poslední dny svého života člověk, který pro naši obec učinil mnoho. Koupí Velké Polomi a Heraltic staly se Bolatice jakožto sídlo probošta centrem klášterního majetku

zde na Hlučínsku. Téhož roku vyfařen Zábřeh a připojen k farnosti Dolní Benešov. (Prasek: Topogr. zem. Op.)

Roku 1702 prodána Velká Polom, Heraltice zůstaly u proboštsví až do roku 1767 (Weltzel A: Besiedl. Des nordlich der Oppa gelegenes Landes. Leobschütz 1890).

Roku 1703 a později za opata Floriána Nezorina (1699 –1724) postaven v Bolaticích nový kostel sv. Stanislava. (Zpráva Coop. Jos. Špatného, Velehrad – nález věžních listin tam)

92)

Dle jiných pramenů se sděluje, že kostel povstal v letech 1702 nebo dokonce v roce 1713. Tento názor je mylný, neboť nad portálem vidíme zřetelně dodnes tento nápis.

Beate Stanislae, esto tutor et Patronus Domus hunis, guae honori tuo ex truda est. (Ó, požehnaný Stanislave, budiž ochráncem a patronem domu tohoto, jenž ke cti tvé vystavěn jest.) MDCLXVVVVVVVIII = 1703. Dále je ve znaku opata velehradského letopočet 1703. V poli vidíme dále i moravskou orlici a písmena s letopočtem: FF 1703 AMW = Frater Florianus abas Morimoneusis, Welwhradcusis. Kostel byl vystavěn v renesančním slohu. Florián Nezorin byl 49. opat velehradský. Rok postavení kostela byl i úmrtním rokem zasloužilého administrátora bolackého Kristiána Hirschmentzla. Tento kostel byl postaven jako náhrada za dřevěný kostel, stojící na jižní straně dědiny, který byl odmontován a postaven v Hněvošicích. Na jeho místě stojí dodnes. Masivní kaple a cesta k Zábřehu se ještě do nedávna jmenovala v ústech lidu „cesta umrlá“ a to asi proto, že mrtvoly ze Zábřeha, který byl až do roku 1695 přifařen k Bolaticím, byly voženy k pohřbení do Bolatic.

93, 94)

Hřbitov se pravděpodobně nacházel v místech dnešního kostelíka a na usedlosti pana Slaného a kolem. Vykopávky kostí tomu tak aspoň nasvědčují. (Oberschlesische Volkszeitung 28. června 1910)

Od té doby se provádí následující zvyk: po večerním klekání se párkrát malým zvoncem o krátkých intervalech odzvoní. Lidé tomu říkají „zvonič na klekání“. Toto se zavedlo při zvýšeném nebezpečí turecké vojny, aby se tak napomínalo věřící k modlitbě a půstu. Po osvobození Vídně Janem Sobieským dne 12. 9. 1683 byly jednotlivé fary upozorněny zpívati Te Deum „a zavedené zvonění bylo na paměť a věčnou památku ponecháno.“ (J. Greger: Turkau gloken Oberschlesien)

Dne 10. prosince 1710 bylo prostřednictvím zemského hejtmána knížectví opavského, říšského hraběte Rudolfa Gaschin, šlechtice von Rosenberg, dědičného pána na Hlučíně atd. prostřednictvím Františka, Bernarda Lichnovského, svobodného pána z Voštic, dědičného pána na Kuchelné, Bořutíně, Píšti, Ovšišti, Štěpánkovicích, Kobeřicích, Rohově, Smolkově a Zábřehu a zemského hejtmána knížectví krnovského a opavského uzavřeno vyrovnání mezi rytířem Adamem Václavem Lašovským z Laškova, pánem na Laškově (okres Rybník – Leschtin) a P. Edmundem Salzik zplnomocněným administrátorem panství Velké Hraletice a Bolatice, podle kterého A. V. Lašovský z Laškova obdržel odškodné ve výši 165 zlatých za to, že jeho poddaní před 70 a více lety se v Bolaticích usídlili a zde zůstali. (Zemský archiv Brno)

V letech 1722 – 1723 se podávala přiznání ke zdanění jak panského, tak i majetku poddaných. Přiznání podepsané rychtářem Andrease (Ondřejem) Dudou, rychtářem, Stanislavem Kotlářem, Ondřejem Sněhotou a Kubou Návratem přiznává tento stav: U poddaných (rychtář a 24 sedláků), zahrad 9 Scheflí, ovcí 3čtvrtě = 1 čtvrtka = 25 kusů, krav 60, chovná prasata 25.

95, 96)

Zasetá pole: přes zimu 24 maldrů a 7 1/2 scheflů, přes léto 25 maldrů a 7 1/2 scheflů. Užitek z toho plynoucí oceněn na 203 zlaté 39 krejcarů. Cena (capital) odhadní 1.692 zlatých 21 krejcarů. Sedláci byli uvedeni takto: rychtář Ondřej Duda, Jakub Návrat, Šimon Šeinocha, Šimon Solich, Jan Teuer, Jan Kupka, Jiří Otrunčík, Valek Duda, Ondřej Sněhota, Jan Michalek, Jakub Kolarčík, Stanislav Kotlář, Ondřej Heradek, Jan Sněhota, Matyáš Badima, Niklas Sněhota, Jan Křepelka, Jan Duda, Jiří Kupka, Šebestián Bílý, Jan Breuer, Bernard Badima, Kristián Duda, Martin Řehánek, Matyáš Herudek.

Zbývajících 32 obyvatel přiznalo: ovcí 3 čtvrtky, krav 42, prasat 25. K zahradníkům počítán: Ondřej Vavrečka, Ondřej Liška, Jiří Čepánek, František Selčanský, Matyáš Solišek, Jan Návrat, Jiří Kedroň, Jiří Planka, Ondřej Návrat, Valentin Gvoždík, Filip Fus, Matyáš Planka, Matyáš Volovský, Niklas Liška, Martin Lípa, Matyáš Kramařík, Jan Řehánek, Šebestián Návrat, Jakub Dupa, (je možné se jedná o Duxu, jelikož x v němčině psané vyhlíží jako p.) Ve farním zápisu arcibratrstva svatého růžence v Bolaticích jedná se o Duxu), Melchior Krejčí, Jan Fus, Josef Lasoň, Tomáš Tlanka, Šimon Gajdeček, Jakub Sněhota, Stanislav Rataj, Jiří Dimdík, Jan Otrunčík, Jan Balarin, Michal Moises Jakub Kollody, Martin Kříž.

Dále podává administrátor bolackého statku toto přiznání: ovocné zahrady 2 šefle, zahrady k mlácení nebo jiné 1 šefel, užitek z mlýnu žádný, pivovar 50 osmin, lihovar 2 1/2 vědra, užitkové a palivové

dříví 6 (Stallungen), ovcí 11 čtvrtěk, krav 28, prasat 5. Ke dvoru patřící zahradníci drží 10krav, žádnou kozu, a nijaké prase.

97)

Osevné plochy na zimu: 10 maldrů, na léto 16 maldrů. Ke dvoru patřící zahradníci sejí na zimu 22 šeflí, na léto 2 maldry 4 šefle. Hodnota dvora oceněna na 1392 zlatých 13 krejcarů.

Ke dvoru patří tito lidé: Jacob Schündler, Jan Petřík, Lorenc Schöner, Hans Greusberg, Šimon Fus, Fabián Orel a Lorenc Orel. Přiznání uzavřeno a podepsáno dne 29. 3. 1723 na Velehradě opatem Florianem.

Veškeré názvy pozemků se uchovaly do dnešních dnů. Uvádím Nedvid – proti Štěpánkovicím, Sitovisko – k Zábřehu, Podhaj a Naplatky – k Chuchelné. Dle tohoto záznamu byly ještě na Bukoviny, Naplatky, Nedvědí lesy, místy snad již jen částečně. (Karolinský katastr: Zemský archiv Opava)

98)

Z tohoto přiznání je zřejmé, jak velkých pokroků bylo docíleno v konsolidaci obce a to jistě nejvíc vlivem a obětavou prací Kr. Hirschmentzla. Cituji ještě pár výňatků z jeho životopisu psaného latinsky: „ V Bolaticích tohoto roku i za předešlých let nemalé stavby jsem dokončil, nebo nové založil jak na statku, tak na vsi. Tak jsem vystavěl ve dvoře kapli s předsíní a nahoře malou jizbičku. Uprostřed statku dvojí kolny pro lepší nářadí, pak pec, sladovnu, pekárnu, stavení pro lidi, dva hluboké sklepy pro víno a pivo, tři velké pece, podle nich dvě komory, dvě stodoly. Sklep pro zeleninu a dva pro zahradnické potřeby, sál ve věži a to vše z kamene i cihel dílem pálených, dílem nepálených.“

Dále líčí, že očistil obec od lotrů a darebáků. Vystavěl věž kostela, kapli na hřbitově. „Kláštevní lesy rozdělil jsem na 18 dílů, aby v určitých létech jednotlivé části byly přebírány tak, aby poražené části lesa ve vzrůstu byly šetřeny. V jednotlivých letech prodalo se ročně dříví za 100 – 200 zlatých, nikdy však nebylo dřevo spotřebováno.“

99)

Dále uvádí, „že zvětšil počet sedláků, zahradníků aj., postavil mnoho domů a tvrdí, že nebude ve vesnici člověka, kterému by nepomohl. A tak jsem těch 40 (čtyřicet), které jsem ubohé sám převzal, konečně na 67 (šedesát sedm) zvelebených obyvatel na panství povznesl. Vystavěl jsem ve vesnici cihelnu pro pálení více než 20 000 cihel. Připomínám též hospodářství. Roku 1691 získáno pšenice 85

měr, žita 197 měr, ječmene 68 měr, ovsa 67 měr, prosa 19 měr, hrachu 52 vozy, viky (vikev (3 vozy, oleje 7 sudů.“ (Moravec 1925)

Roku 1723 život poddaných v tuto dobu nelze srovnávat s dnešními měřítky. Dík náboženství a velikému vlivu církve, chudý poddaný nespátroval ve svém údělu nijakou tvrdost, nýbrž bral jej tak, jak přišel. Vždyť bylo těžkým hříchem být jen slovem poškoditi božskou nadřazenost šlechty. Církev sama chudáka těšila nebem a nádhera chrámů a kostelů, měla mu aspoň na chvíli zpříjemnit život a dodati mu síly na další křížovou životní cestu. Zajímavá je jenom skutečnost, že poddaní, když svého času prosili opata velehradského, aby je ušetřil a omezil roboty, nepochodili. Bez ohledu na Kristovu svatou nauku jim tento zástupce Boží a jejich pán prohlásil, že pán smí od svých poddaných požadovati až 3 dny v týdnu roboty.

100)

A to ještě osud klášterních poddaných byl přijatelný. Veškeré pokusy o rebelii byly v zárodku utlumeny a tak mnohý chudák vzpomínal na výprask, který v Bolaticích obdržel. Dodnes se ještě zachovává přísloví: „Krad' a bijej, enem Bolatice míjej, bo tam ti daju slaného harinka a vody žádné.“ V těchto letech činil výnos bolackého statku 1 586 stříbrných tolarů, 11 stříbrných grošů 15 halířů. (Hurt: Děj. cister, kl. na Velehradě)

Roku 1738 dědičný fojt (Erbrichter) Ondřej Duda oznamuje, že je v obci 24 sedláků, 26 zahradníků a 12 domkařů. (Zukal pozůstalost)

Do roku 1740 bylo opatem Malým vynaloženo na různé investice pro panství velehradské 295.000 zlatých, ze kteréžto částky byla mimo jiné vystavěna v Bolaticích rezidence, nákladem 30.000 zlatých. (Hurt: Dějiny cister. kláštera na Velehradě)

101)

Vznik nových domů a rozšíření panství jakož i různé investice měly za následek zvýšení robotních povinností poddaných. Stalo se tak bez ohledu na to, že se jednotlivé obce již dříve zcela nebo z části z nich vyplatily takzvaně robotními penězi, odváděnými na Hromnice. Tím však ještě obec nebyla osvobozena od roboty. Nekonal se totiž roboty řádné, ale i mimořádné jako např. při stavbě a opravě kláštera, hospodářských budov atd. Mimo to byly tzv. pěší roboty a koňské roboty. O podrobnostech těchto nejsme však informováni, jelikož se nic nedochovalo. Víme pouze, že sedláci v Bolaticích robotili ročně 122 dní. V naší obci byli povinni robotou, až zdá se na jednoho, který se vykoupil (svobodný sedlák).

Roboty byly asi tohoto druhu: polní práce, lesní práce, dovoz dříví, stavby jezů, odvážeti fůry hnoje, chodění na hon, vyhazovati příkopy kolem panských luk a polí, atd. V robotě, tzv. „Hand und Spanndienst“ byl postaven i bolacký zámek. Že se tu na svých polích pracovalo v noci, netřeba připomínat.

102)

Po smrti posledního Habsburka po meči, přepadl král pruský Bedřich bez vypovězení války dne 16. prosince 1740 Slezsko. O vánocích již měl Vratislav, odkud táhl směrem na Ratiboř a Opavu, kterou dobyl 23. 1. 1741. Nejen Opavsko, ale i Hlučínsko těžce trpělo drancováním a rekvisicemi.

11. června 1742 uzavřen mír, kterým se Marie Terezie zřekla velké části Slezska i s Hlučínskem, které bylo připojeno k Prusku. Mír netrval dlouho a Marie Terezie se pokoušela dobýt země zpět, které tak nešťastně ztratila. Tak vznikla nová vojna. Zase bylo bojováno ve Slezsku, okolo Raduně, Hlučina a Bohumína.

Dne 25. prosince 1745 uzavřen mír, jímž bylo naše Hlučínsko definitivně ztraceno. Sotva se obyvatelstvo trochu zotavilo a země začala plodit, začala válka nová, která trvala 7 let a skončila mírem dne 15. února 1763.

103)

Do roku 1748, v době prvních dvou pruských válek, ztratil klášter hodně ze svého majetku. Úspora kláštera činila 70 000 zlatých na penězích a 150 000 zlatých ve víně. Všechno to padlo do rukou nepřátelské moci, uchvatitelky Slezska a části Opavska s velehradskými Bolaticemi. Klášter utrpěl celkovou škodu přes 180 000 zlatých. Klášter měl v této době veliké výdaje, neboť příjmy nebyly žádné a v dobách střídavého válečného štěstí bylo nutno platiti kontribuce oběma válečným stranám. (Hurt: Děj. cister. kláš. na Velehradě)

Rok 1748 – zdejší člověk změně nepřál a mnozí s tím spokojeni nebyli, a utekli na Opavsko, např. rodina Vodáková, která nyní žije v Bílovci.

Během války objevilo se dne 1. listopadu 1778 pruské komando, které zaujalo táborové postavení směřující proti Opavě až k bolackému lesu. Dne 1. ledna 1779 přišlo i do dědiny a způsobilo hodně nepříjemností a škody. Kostel byl hlídán, veškeré stáje obsazeny jezdeckem, takže hovězí dobytek statku musel celou zimu státi v ovčí stáji.

104)

Od Smolkova ohrožovali dědinu Chorvati, která byla často v nebezpečí požáru. (Rechnungsbuch, letzte Leites. Hist. Benesch)

Roku 1775 byly malovány boční oltáře a to opavským malířem. Obrazy sv. Bernarda a sv. Mikuláše malby to exjezuity Raaba, darovány kostelu posledním opatem Velehradu, Filipem Zuri.

Roku 1777 bylo zdejšímu kostelu ukradeno ciborium a ještě jiné cenné věci. Je to již druhý případ podobné krádeže.

Roku 1784 zemřel v Bolaticích Martin Sněhota, výměnkář, ve věku 100 let. (Farní kronika)

V Bolaticích byli sedláci podle karolinského katastru povinni od sv. Jiří do sv. Martina koňskými čtyřspřežími po 3 dni v týdnu robotovat, v ostatní části roku po dva dni, takže na každého sedláka tu připadalo 122 dní roboty, v době oračky jen 2 dni.

Kláštevní sedláci panství velehradského nebyli téměř vůbec zakoupeni, to je, nesložili osm desetin skutečné ceny gruntů, jež drželi, takže si nezískali právní nároky na dědičné držení gruntů, a že klášter mohl mít k nim z tohoto důvodu i menší ohled.

105)

Dne 27. září 1784 byl ediktem císaře Josefa II zrušen klášter velehradský. Na základě reskriptu vratislavské dvorní komory ze dne 21. prosince 1784 byl statek Bolatice převzat do vlastnictví pruským králem Bedřichem II s datem 27. ledna 1785. (Aug. Weltzl: Besiedl. Der Oppaland)

Zrušení kláštera velehradského povstaly poddaným výhody a to ve věci držení jejich gruntů. Nesmíme ale zapomínat, že zrušení kláštera velehradského se ve svých důsledcích dotýkalo politického a národního života našeho lidu. Mniši byli příslušníci českého národa, z nižších vrstev, neodcizených národu jako moravská šlechta. Dráha řeholnická umožňovala v kláštřech stavovským prostému synku z dědiny nebo města vstup mezi stavovské osoby. V 17. století byli velehradští mniši převážně z Moravy, Horního Slezska a Uher. V klášteřích se upevňovalo národní uvědomění se vzpomínkami na nejslavnější doby moravské. (Hurt: Dějiny cisterciáckého kláštera na Velehradě)

106)

Však dříve nežli byl edikt oficiálně znám, hlásili se jako kupci statku bolackého, kníže Lichnovský, který napsal dopis ministru von Hoyenovi, kde prosil a zdůrazňoval, jak důležité pro něho by bylo získání tohoto statku, dále se hlásil generaleitnant von Dalvig z Ratiboře, který chtěl statek získat pro svého zetě, jehož žena by v obci měla klidné a zdravé bydlení.

Konečně i bratři Alois a Evžen, svobodní páni z Henneberg, jako sousedé, a stěžují se, že jejich benešovští poddaní často přechází na cisterciácké. Konečně i hrabě Gesler ni Dirschel píše, že by „auch dass Himmelurtze Kloster Komte das Gub Bol. Vom Konig erhalten.“ Jak vidět, statek byl cenným, výhodně položen.

107)

Dne 21. července 1784 píše poslední administrátor bolatický Schallmayer ministru Hoyenovi, že řád je zrušen, a že prosí o protekci. Dne 29. Července min. Hoyen odpovídá, že probošt má udati na svou čest a svědomí, kolik statek Bolatice vynese, dále, že může zůstat v Prusku, a když výkaz o výtěžku statku spolehlivě a poctivě vyhotoví, že se tím pro budoucí zajištění ukáže důstojnějším. (Vird er sich seiner kunttigen Versorgung um so wirdiger machen.)

Dne 5. října 1784 prosí Schallmayer ministra, aby mu přenechal koně do kočáru, kočár a menší počet „Effekten“, neboť požádal barona von Guntschreiber o prezentaci do Hlučína, neboť chce býti, i když ne nejlíp, přece zajištěn. Dne 24. října 1784 píše Schallmayer na ministra, že Landrát Haugvitz odebral jemu veškeré zásoby, peníze a inventář, a i koně, a prosí, aby mu přenechal 3 koně a nějaký záhon.

Dne 22. listopadu 1784, píše von Hoyen na adresu Landráta Haugvitze, že nemá odepřít Schallmayerovi pobyt v Bolaticích, a že očekává návrh ohledně jeho zajištění. Dále prosí jmenovaného o důvěrný posudek o smýšlení Schallmayera.

108)

Roku 1785 píše Schallmayer ministrovi, že očekává denně jemu z Vroclavi přislíbeno místo v Hlučíně, že Landrát Haugvitz odebral poslední jeho peníze (Notpfenig) výtěžek to za tři koně, že žije již 5 měsíců bez podpory a pense, a že mimo nábytku ve světnici má všechno prodáno. Prosí, aby mu z okresní pokladny vypsál nějaký důchod, na který má právo, neboť přišel před 15 lety do kraje, a zvláště ve válečných letech se poctivě a vlastenecky zachoval, a že bez pomoci a zajištění nemůže dále žít, a že musí dělat dluhy.

Dne 8. března 1785 píše ministr von Hoya Landrátovi, že má Schallmayerovi vrátit těch 40 dukátů a oznamuje ve druhém dopisu Schallmayerovi, že jeho nominace do Hlučína je vyhotovena, a že zařídil vydání 40 dukátů.

Dne 23. července 1784 bylo výpisem z hlubčické pozemkové knihy zjištěno, že statek Bolatice není zatížen žádným „oneribus“ ani soudně zajištěným dluhem nebo jinými závazky.

109, 110)

Dne 18. srpna 1784 bylo podáno sestavení o výtěžku statku Bolatice vyhotovené dotyčným p. Schallmayerem, ve kterém se uvádí příjem statku na 2 197 tolarů, vydání 944 tolarů, tudíž roční zisk 1 252 tolarů, což kapitalizováno 5 % představuje sumu 25 050 ř. tol. Dále bylo upozorněno, že snad budoucí farář v Bolaticích nemůže počítat s velkou dotací, která snad vynese sotva 1(4 nutnou pro jeho výživu, a že největší díl jeho zajištění ponese dvůr a to nejméně s 200 ř. tol., k tomu ještě přijde postavení fary za 500 ř. tol. Z toho důvodu odečteno od sumy 4 500 ř. tol., takže Bolatice byly oceněny na 20 550 ř. tolarů.

Mezi jinými bylo ještě uvedeno:

že je tu malý, masivní zámek se 14 pokoji k dispozici, ovšem bez nábytku,
že dědina má dědičného rychtáře, 1 svobodného sedláka, 24 sedláků povinných robotou 2 dny v týdnu se čtyřspřežím, 16 zahradníků, kteří týdně 3 dny beze mzdy s 1 osobou robotí, 11 menších zahradníků, 38 domkářů a 16 hoferů, kteří každý týdně jeden den beze mzdy robotí,
že poddaní jsou více chudí než zámožní, a že jim v krajním případě musí býti pomoheno s osemem,
že poddaní mají právo sbírat v lese zdarma dříví a rovněž volnou pastvu pro jejich dobytek.
Uvádí se, že v místě je 90 usedlostí se 630 obyvateli. (Ne 462 jak uvádí Weltzel)

Dne 3. listopadu 1784 oznamuje ministr von Hoya pruskému králi, že baroni von Henneberg nabízejí 40 000 tolarů, které chtějí hotově zaplatiti. Dodatečně se přihlásil i nějaký hrabě von Gesler, že ale baroni peníze mají již připraveny, že jsou nejjistějšími kupci. Postupim 7. 11. 1784. Král potěšen výhodným prodejem, nařizuje prodej statku a hned poručil co se má s penězi díti. Kupní smlouva z příkazu krále s bratry Evženem a Aloisem, svobodnými pány von Henneberg dne 9. 11. 1784 uzavřena.

111)

Při tom ujednáno, že kupní cena 40 000 tolarů musí býti během 8 dnů složena v hotovosti a najednou. Jelikož Schallmayer „gna parochus“ v Bolaticích by neměl dostatečný příjem, vyměnili si

kupci důrazně, že místo faráře budou vydržovat v místě kaplana, anebo že by bylo tohoto obci nebo dvoru na obtíž, že Bolatice přifaří k Benešovu. Jelikož obec žádá odškodnění za jí zcizené pozemky a deputát, má se tato obecní stížnost vyřídit při předání statku kupujícímu. (Tradition)

Dne 2. prosince 1784 se stala tradition na kupce. Občané byli upozorněni na jejich povinnosti a jejich práva přislíbena. Jejich podaná žádost ohledně nároků na půdu a deputát byla zamítnuta, s čímž se obec spokojila. Obec je srozuměna, že ji byl pojištěn (přislíben), „local kaplan“.

Vroclav, dne 21. 3. 1785 píše ministr von Hoyer na válečnou a dvorní komoru, že peníze získané za Bolatice mají být takto upotřebeny:

112)

- 1) dělostřelectvo, major Stolzenhof 15 000 dukátů
- 2) položky pro výstavbu obydlí pro lidi, kteří na to nemají v různých městech 15 000 duk.
- 3) pro královskou pokladnu 10 000 dukátů (Archiv Breslau: Acta über Einziehung und Verkauf des gutes Bolatitz. Rep 199 MR XIII.)

Při prodeji Bolatic nebyl zajištěn farář. Jako příslušníci kláštera a správci dvora, byli tito duchovní správci zajištěni. Vlastní důchod fary byl minimální a roku 1743 uveden takto:

Důchod faráře z Bolatic roku 1743: v této obci bydlí farář, nemá ale žádného důchodu, neboť ho zastupuje jeden z kláštera. Dostává desátek od každého sedláka, 1 šefl rži a také tolik ovsa celkem dostává s hostinským, který, který dává 8 maců 25 šeflů a 8 maců a tolik též ovsa. K novému roku každý sedlák 2 stříbrné groše 6 haléřů, za jelita 1 stříbrný groš, zahradníci 1 stříbrný groš, domkáři a hofeři 9 haléřů. Celkem 6 tolarů, 10 stříbrných grošů, 5 haléřů. Na ofěru jdou celkem 4x a dá každý 3 haléře, celkem 2 tolary, 4 stříbrné groše, 12 haléřů.

113)

Z každého domu 1 vejce = 8 mandlí, 8 vajec. (Schreiben der konigl. Regierung von Oppeln 11. 3 1778)
Po odchodu Schalmayera byla otázka faráře akutní. Schallmayer byl ustanoven v Hlučíně děkanem a bolackou faru spravoval duchovní z Kobeřic. V roce 1785 byl ustanoven farářem (administrátorem) Šimon Osmančík, rodák z Kozmic. (Farní kronika)

Jelikož kraj válkou citelně postižen a vypleněn, vydal pruský král rozkaz, aby se lidem vydalo obilí na setí, koně a dobytek. Obyvatelům se nařídilo, že mají střídavě žít, jak se mají šatit a co mají vařit. Po

válkách nastal v zemi klid. Stát se staral o pořádek, náboženství a řeči se násilně nedotýkal. V moravských školách vyučovalo se z moravských slabikářů. (Jan Vyhlídal: Pod žezlem pruských králů)

V rakouské části Slezska zuřící nepokoje se sem nepřenesly, neboť v Prusku požíval poddaný přece jenom více ochrany. A tak i sedlák si mohl přece trochu volněji žít, zatím co za Opavicí se jim všechno zakazovalo a hrozilo přísnými tresty. V selských rebeliích možno spatřovati první stopy projevu vůle poddaných ve snaze zlepšiti si své neutěšené postavení.

114)

V tomto čase, kdy ještě kol obce byly hluboké lesy, nebylo mnohdy v nich bezpečno. Z ústního podání zachovaly se nám „povědačky o zbujnikoch“, kteří přepadávali kupce a robky na cestě k trhu do Ratiboře. Zbujník, když znenadání se objevil před babkami jdoucími na trh, se jich vyptával, co o nich soudí lidé. Když byli pochváleni, tak babky bohatě obdaroval, v opačném případě je obral o všechno a nabil cvočků do zadnice. Z této doby se nám zachovaly hrůzostrašné bajky o strašidlech, hastrmanech, morách, ohnivých koulích atd.

Je jasné, že lid, který neměl nijaké školení, spatřoval v sebemenší, byť přirozené věci, zásah vyšší moci, neboť si nedovedl to ve své hlavě srovnati. Církev ho ještě v jeho zaostalosti podporovala, rovněž i vrchnost, neboť tito nepotřebovali lidi, kteří měli svůj vlastní úsudek.

Koncem 18 století, byl ve zdejší obci učitel, nějaký Jiří Valenta, který dle zápisu ve školní kronice uměl také německy. Z toho vysvítá, že do té doby nebylo v obci učitele, který by znal německy. (Archiv der Schule in Bolatitz)

115)

Dne 19. května 1785 se bratři von Henneberg rozhodli a zavázali, že uhradí případný schodek ke škole. Mezitím se stal farářem (duchovním správcem) neboť fara v Bolaticích nebyla, P. Alex Lerch, se kterým páni z Hennebergu byli velmi nespokojeni. Mezitím navrhli svobodní páni z Hennebergu, že farní pole ve výměře 8 šeflí přivtělí ke statku a za to „obzvláštní deferenci za naše bolacké poddané se zavazujem platiti etc.“ (Akten des kom. Katscher)

Dvůr bolacký obstarával i žrádlo pro 2 krávy. Fara byla ze dřeva a získala za faráře Kolibabu, zahradu o 2 měřicích.

Alois von Henneberg 1798 – 1823 nežil skrovně a držel se otcova přísloví: „Die Grande muss man stutzen, die Gelder aber nutzen!“ Veliké služebnictvo, stále otevřený a pohostinný dům, drahé zahrady se skleníky byly velikým zatížením, zvláště v době roboty a pod vedením osob nemajících žádného zájmu na hospodaření. Tak začal káceti široké pruhy dubového lesa sahajícího až na Smolkov, aby narovnal pokřivenou bilanci.

116)

Rovněž nákladné byly i žaloby s občany benešovskými ohledně piva a výčepním právem. (Schneider: Kronika Dol. Benešova) Tehda již stál za Bolaticemi hostinec „Výhoda“, který měl své vlastní pivo.

Dne 3. června 1786 prosili páni von Henneberg o vynětí 81 1/3 korců (šefel) z katastru bolackého za účelem založení osady stejného jména. Mělo býti postaveno 20 obydlí a 1 hostinec a každý nový osadník obdržel 3 1/2 korce půdy, hospodský 4 korce 113 čtverečních stop. (Besidl. nordl. der Oppa: Weltz) Po této úpravě se zmenšil katastr obce, který toho času činil 777,36 ha, z čehož připadá na ornou půdu 268,36 ha, 7,56 ha zahrad a luk, 480,31 ha lesů, zbytek cesty a vody. (Besiedl. n. der Oppa: Weltz)

Osada Henneberky byla postavena podle ústního podání na vykáceném lesním prostranství. Ze dřeva takto získaného byly postaveny domky v počtu 20 a 1 panská hospoda. Podle ústního podání a zápisků „rodiny Fojtíků“, však si datum založení odporuje. Je totiž uveden rok 1777.

117)

Domky byly malé, pokryté slámou, s 2 okny. Do takto založené osady chybělo však obyvatelstvo. Tak byli povoláni osídlenci z okolí, nejvíce z Píště. Tak přišla i rodina Fojtíků z Píště a první její příslušník na Henneberkách se stal fojtem. Osídlenci dostali domek a 2,5 juterka pole a plné lesní právo. To znamenalo, že mohli sbírat suché dříví, klestí, stelivo a pásti dobytek.

Za domek zaplatili 60 tolarů a půdu dostali do nájmu. Je možné, že po starém zvyku ani domek ihned hotově neplatili, ale že složili určitou část. Roční nájem půdy činil v německé měně asi 12 RM. Osadníci byli povinni bolackým pánům robotou. Za to dostali 3 měrky žita na vánoce a 1 měrku ke sv. Janu. Zdali již tehdy na Henneberkách měli kapličku nelze zjistit, zvonec však tam byl určitě. U osadníků bylo tkalcovství velmi rozšířené. Že lesní puch kvetl, není třeba zdůrazňovati.

V roce 1748 narozený královský komorník Evžen, svobodný pán von Henneberg, byl v roce 1798 na honě zastřelen. Alois von Henneberg, narozen 30.června 1750, který měl za manželku Elišku (Alžbětu), svobodnou paní z Kravař, od roku 1819 slepý, zemřel dne 31.1.1823.

118)

Podávám krátkou zprávu o životě tehdejších obyvatel Horního Slezska z knihy „Ausfuhliche Nach.uber Schl. 1794).

„Výčitky proti Hornímu Slezsku se omezují hlavně na jeho zvláštní povahu (fauerlaudische Nationalplysignomie), na bídny tak zvaný „Wasserpolský dialekt“, nečistotu, lenost, zlodějství, tupost a největší bídu v chování.“ Ohledně Wasserpolského dialektu se píše, „že přehání ten, kdo chce tvrdit, že při dobrých školách není možno udělat z těchto lidí výborné občany, přes jejich řeč.“ Dále píše, „že je pravdou, že v Horním Slezsku se bílí stěny, ale že na čistotě všude chybí.“ Přes zimu mají dokonce prasata a mladá telata ve světnicích, jakož i zásoby brambor apod. Lenost a kořalka jsou společníci poddanství. Dále se píše, že občané, když se vrchnosti zachce, musí opustiti své chudobné chaty, takže není nijaké jistoty a proto se hodně pije. Rovněž čas (volný čas) je velmi cenný a stále ještě omezen robotou.

119)

Bída v Horním Slezsku je nesporná. Mluví proto bídne chatrče nahé děti, chudobný oděv a velmi špatná strava. Chybí úplně domácí nářadí a zařízení. Obyčejně zde seno nebo lavice u pece, popřípadě pec samotná nahrazuje lůžka. V zimě by jinak obyvatelstvo nevydrželo. Že tato životospráva a okolí mělo zhoubný vliv na obyvatelstvo, je jisté. Porovnejme jenom statistiku porodů a úmrtnosti na venkově. Tak v roce 1791 se narodilo 17 479 dětí a zemřelo 12 208 osob.

Obec Bolatice se rozprostírala v místech dnešní ulice Svobody, jen mýto bylo daleko před obcí, tam kde dnes stojí kříž na cestě k Chuchelné. Chatrče byly dřevěné, slámou kryté. Typické pro selské grunty byly tak zvané „sruby“, ve kterých sedláci ukládali jek úrodu, tak i domácí zásoby a podobně. Okna byla malá a nízko položená. Do chatrčí se lezlo většinou po schodech, tj. obytné místnosti byly níže položeny. Cesty se nacházely ve velmi špatném stavu a v dešti byly proměněny v bezedné a hluboké bláto. Zděné chalupy se tu sotva nacházely. Lesy sahaly místy až na obec, jak na ulici Ratibořské, tak u kostelíka, část Náplatek byla ještě zalesněná.

120)

Dne 19. prosince 1822, tedy krátce před svou smrtí, prodal Alois von Henneberg bolacké zboží za 83 054 tolarů Eduardu, knížeti Lichnovskému, který je i s Henneberkami přidělil Fideicomisi v Chuchelné. (Weltzl)

I obec Bolatice se ucházela o koupi tohoto statku a občané sbírali mezi sebou peníze, které skládali v usedlosti u „Tomášků“. Kolem srubu, ve kterém měli peníze, měli i hlídky. Leč obci se nepodařilo sehnati potřebné peníze a tak se museli svého záměru vzdáti. Na tuto okolnost se vztahuje § 14 kupní smlouvy, podle které prodávající je povinen veškeré nároky na odškodnění, které Bolatice učiní, anebo může učinit, ze 20. září 1822 uzavřené kupní smlouvy, sám převzít a na své útraty provést (Poz. Kniha Ratiboř, Fol.93)

Toho času má dvůr Bolatice 20 koní, 136 hovězího dobytka, z toho 69 telat a 100 ovcí. Pivovar a palírna (lihovar) je panský. Bolatice se staly sídlem soudu panství Lichnovského. (Patrimonialgericht)

121)

Tento soud se udržel v obci až do nového uspořádání soudnictví tj. 1. dubna 1849. Soud čítal 2 soudce a 6 subalterních soudních úředníků. Toho času se nacházela v Bolaticích na zámku bohatá sbírka manuskriptů, která byla předtím chována v Chuchelné. Je vidět, že obec se stala centrem panství knížete Lichnovského. (Weltzl).

Do roku 1817 patřily Bolatice i okres hlučinský pod Hlubčicko. Teprve roku 1817 byl okres Ratiboř zvětšen a Hlučínsko připojeno k Ratibořsku. (Deutsche Bez. des Ratib. Landes)

Roku 1830 bylo v obci 122 domů, 1 panský zámek, 1 200 obyvatel, 1 kostel, 1 škola, kde vyučuje 1 učitel. Patronem nad kostelem a školou je majitel panství. (Alfred Hoffman: Oberschlesier 1939)

Henneberky čítaly roku 1830 - 256 obyvatel. Z toho je vidět, že obec nesmírně se rozmnožila. V majetkových převodech však nenastaly žádné změny, takže bída vzrostla velice. Do této doby měla obec farní školu, což ale při vzrůstající populaci naprosto nedostačuje.

122)

A tak roku 1837 se staví v obci nová škola na náklad panství a obce. Byly v ní 3 třídy zařízeny k vyučování. Patron přispěl na stavbu ze dvou třetin, obec a Henneberky zbývajících 1/3, a ruční a tažnou prací. (Hand und Schpanndienst) Počet školních dětí byl v Bolaticích 206 dětí, na

Henneberkách 48 dětí. Učí jeden učitel, který je zároveň varhaníkem, a 2 učitelé, ze kterých 1 od roku 1860 vyučuje na pomocné škole v Henneberkách.

V této době se v obci zmáhala nebývalou měrou gořalová epidemie, která nabyla netušených a přímo katastrofálních rozměrů. Dokonce statky byly propité a množící se případy zmrznutí v zimě nebyly řídkým jevem. Zdejší člověk, povinný toho času ještě robotou, spatřoval smysl svého života v kořalce a nevěnoval se vůbec, anebo jenom málo rodině.

123)

Statistika farní úmrtní knihy mluví zdrcujícím tónem. Úmrtí dětí jsou na denním pořádku, rovněž velká je úmrtnost i rodiček. Je zřejmé, že část těchto ztrát souvisí s nedostatkem sanitních opatření a nedostatečnou stravou, ale velká část souvisí s pitím. Gořalou otupělá mysl tvoří v transu nový život, a chudák žena a dítě. Vůbec poměr muže k ženě je zde velmi špatný. Že v takovém to prostředí se dětem nedaří, je pochopitelné. Na obranu proti gořale byla v obcích utvářena bratrstva střídmosti, z nichž nejproslulejší bylo v Bolaticích. Přesné datum jeho založení není známo, ale souvisí asi s dobou zvýšeného pracovního nasazení obyvatelstva po zrušení robot, při zakládání továren a stavbě šachet a podobně.

Jan Vyhlídal v knize: Čechové v Pruském Slezsku přináší úryvek z písně bratrstva střídmosti, který cituji:

124)

Kořalka jest rodem z pekla, Luciferovi utekla.
K pohanům nejprve přišla, potom ku nám též cestu našla.
Tato pekelná svůdnice, již, již, neměla hranice,
Svojím smradem naplnila vsi, i města zarazila.

V líčení zhoubných účinků se pokračuje, až pak rozhorleně zvolá:

Ó pekelné gořalčisko, zle jsi vrhla na všecko.
My ti vojnu vypovíme, vyhnat, vyhnat tě musíme.

Konečně unaven končí 13 slokou:

Nyní bratři, nyní živo, Bůh dal vodu jest i pivo,
nechybí nám ani chleba, a po smrti skok do neba.

O činnosti však se nám nezachovalo nijakých zpráv.

Roku 1824 narodil se ve zdejší obci patrimonialnímu soudci syn Max, který zde prožil dětství. Max Pohl studoval ve Vratislavi a v Bonnu práva, stal se vládním assesorem a od roku 1870 jmenován Landratem kraje ratibořského. Za zásluhy o zdejší kraj a odstranění bídy byl jmenován vládní radou a byl vyznamenán. (Aug. Weltz)

125)

V roce 1843 žilo v zámku, ve dvoru a ve 172 domech 1 158 obyvatel. Zde se jeví určitý rozdíl oproti roku 1830.

V dědině nic se nezměnilo, až snad na zvýšenou bídu a naprostý nedostatek půdy. V této době a později začal se zdejší člověk ohlížeti po jiných zaměstnáních. Půda ho neuživila a cizina lákala. Než dosavadní poddanské povinnosti nedovolovaly zdejším obyvatelům se příliš vzdáliti. Avšak dozvuky válek a s nimi se projevujícími revolučními tendencemi dospěly i do našich chýší a zdejší člověk, zubožený, ožebračený povstává a uvědomuje si, že je vůbec člověkem!

Rok 1848 ukončil smutnou kapitolu nevolnictví. Byla zrušena robota a lid se stal svobodným, volným. Než dědictví nevolnictví bylo hrozné. Ožebračená obec, chudé, hladovějící obyvatelstvo nebylo dobrým příkazem pro budoucnost. Od té doby se obec dělí na „Gutsgemeinde a Gemeinde“ (Guts u. Gemeindebezirk).

126)

V této době zuřil v našem kraji tyfus a byl provázen hladem. I naše obec měla na lidských životech, ale ne tak veliké jako v okolních okresech (Plesná, Rybník). V letech 1847 – 1848 zemřelo v obci na tyf 13 osob, dále na úplavici šarlach a hlavně děti na mozgy (Masenn). Tak jenom v měsíci lednu zemřelo 22 dětí. Důsledky hrozné a pomoc tak slabá.

V roce 1845 se totiž urodilo velmi špatně. Hlavně brambory byly slabé, což bylo pro zdejší kraj katastrofou, neboť brambory byly hlavní výživou zdejšího lidu. Roku 1846 rovněž špatné žně, takže v kraji skutečné nebezpečí hladu. Roku 1847 se střídalo vlhké počasí s tropickým vedrem, takže brambory se skvostně dařily. Obyvatelstvo hladové nečekalo na dozrání, nýbrž jedlo tyto nezralé polní i zahradní plody. Špatně živená těla nesnesla tuto stravu a důsledek všeho – úplavice a kolik. Hlavní potravou zdejšího člověka byla kyselá polévka moučná a brambor.

127)

Po zrušení roboty nebylo již potřeba souhlasu vrchnosti k uzavření sňatků a tak se v tuto dobu nebývalou měrou zvýšily sňatky a společně s tím i populace. Půda v minulosti špatně hnojená nemohla zabezpečit výživu zdejšího lidu a tak jsme svědky hladu a bídy. (Oberschles. 1901)

Stačí jenom vrhnout pohled do úmrtní matriky farního úřadu v Bolaticích a zjistíte s hrůzou, že málokterý občan se dožije klidného stáří a zdraví. Většina umírá mladá na plíce, vyčerpanost a tyfus, cholera, křeče, mozgry, atd.

Dne 26. 10. 1849 zemřel v Opavě bolacký kněz, farář Alexander Kemmel, na cholera.

V tuto dobu podala pruská vláda sněmu předlohu o poskytnutí 600 000 tolarů na pomoc zdejším sirotkům. Že tato pomoc nebyla nijakým presentem, svědčí skutečnost, že ji bylo zneužito ku germanisaci zdejšího člověka. Tehdejší šovinista Wittke srovnával Horní Slezsko se žížalami, které se živí jen zeměkou a neurodí-li se tato rostlina, pak pomře hladem. Proti jeho útokům na národní život se ostře postavil pater Cyprian Lelek. Lid probuzen ze spánku se bránil a i na Hlučínsku vznikl vážný odpor.

128)

Vliv frankfurtského sněmu zapůsobil na Němce, že se začali nevražlivě dívat na jiné národy. (J.Vochala: Rok 1848 ve Slezsku)

Roku 1848 byl zavražděn ve Frankfurtu Felix, kníže Lichnovský, po němž převzal statek kníže Maria Faustin Lichnovský.

V revolučním dění měl i zdejší sedlák veliký podíl. Tak čteme, že v roce 1848 působil a budil v Ostravě vzorný učitel Valentin Božan, rodák z Bolatic u Hlučína. (J.Vochala: Rok 1848)

V této době již počínal zdejší člověk opouštět svůj domov a v rodících se průmyslových centrech v Horním Slezsku, Ostravě a Německu hledal zaměstnání. Vlaku ještě nebylo a tak chodil zdejší člověk daleko do širého světa pěšky a v zimě se vracel domů. Lidé vydělali najednou spoustu peněz, jejichž cenu ještě ani neznali. V této době židé využili konjunktury a mnohdy zbylo dělníkovi tolik, že koupil kus chleba, brambory a sůl.

129)

Stavebně nebylo v obci patrných změn a tak jsme svědky přímo cigánského hospodářství. Sedláci formanili a vydělali si spoustu peněz. Jenomže ani zdejší rolník nedovedl s penězi řádně hospodařit a trvá ještě roky, než nastane změna. (Oberschlesier 1901)

O stavu, v jakém se nachází zdejší obyvatelstvo, cituje „Oberschlesier“ z roku 1904, zprávu Dr. Zierien, který v roce 1850 cestuje po Ratibořsku, Rybnicku atd. „Stav obyvatelstva je víc než žalostný. Zdá se, že fyzická, hmotná a duševní (mravní) bída způsobily stav zde panující, totiž otupělost a tichou apatii. Zdejší člověk necítí, anebo ještě snad nepocítil okolnost, že se nachází ve stavu hraničícím na nejzazší hranici civilizovaného člověka, a že pád je blízký.“ Toto mluví za všechno. A tak jen v kostele nachází zdejší lid svou útěchu a zapomíná na chvíli oslněn jsa nádherou chrámu, svou bezmeznou bídu.

130)

Žebrání dětí je zde všeobecným úkazem. Děti chodí polonahé. V domech není chleba ani brambor.

V roce 1855 se Henneberky, jako osada, pokojně rozvíjely. Než osud nepřál pracovitým osadníkům a tak jednou v létě, pozdě v noci, zazněl v obci poplašný zvonec. Hořelo! V domě, kde je dnes stodola Františka Hluchníka vypukl oheň, větrem a suchou krytinou podporován. Vyhořelo úplně 7 domů. Jak hrozná to rána. Trvalo to dlouho, než byly rány zahlazeny. Občané Henneberků byli pochováváni na hřbitově v Bolaticích. Tkalcovství v té době vzkvétá. A ještě nejsou rány docela zaceleny a již zase oheň. V domě u Chrobáčků začalo a nenasytný plamen strávil 13 domů a 4 výměnky. Skoro celé Henneberky i s ovocnými zahradami zničeny. Kníže Eduard Lichnovský ve snaze zabránit budoucím požárům chtěl osadu přeložit na jiné místo jeho panství, ale nepochodil u obyvatel. Lidé zůstali své osadě věrni.

131)

Na základě toho nedal kníže k dispozici dřevo k novostavbě zničených domků ze svých lesů. Ale Henneberští obešli tento zákaz a dřevo od Rotschildů splnilo též svůj účel. A tak žily Henneberky z cesty ruchu a shonu světa v klidu své lesní samoty a zub času jim neuškodil.

Až do roku 1893 byly Henneberky samostatnou obcí s fojtem. Razítko Henneberku znázorňuje mimo nápis „Henneberg Dorf, Kreis Ratibor Land OS“, ještě kopec, na jehož vrcholu stojí na jedné noze „kuře“. (Kuří kopec Henneberg).

Poslední starosta Henneberků byl pan Fojtík. Obyvatelstvo se věnovalo zemědělství, tkalcovství, stavebnictví, lesnictví atp.

V roce 1861 čítala obec 1 200 duší. Obyvatelstvo moravské.

V duchovní službě se vystřídali v posledních letech tyto faráři:

1795 -1830 administrátor P. Leopold Kolibaba

1830 – 1840 administrátor P. Anton Moravec

1840 – 1844 farář P. Mauritius Buhla

1844 -1849 farář P. Alexander Kemmel

1849 -1850 farář P. Josef Kopecký

1851 -1851 farář P. Anton Gilar

1851 – 1873 farář P. Josef Bažan (Farní kronika Bolatice)

132)

Na základě lidové tradice se nám dochovalo v činnosti p. faráře Kolibaby v obci toto podání: pan farář byli velice zbožní a požívali u zdejších lidí veliké úcty. Když prý v okolí kroupy povodně a průtrže mračen zničily úrodu, tu on obec svým modlením provázené zvukem zvonů vždy zachránil od pohromy. Svou moc ztratil, až se pověsil kostelník, kterému těmito zvony zvonili. Pan farář Kolibaba leží pochován na pravé straně kostela, kde železný kříž hlásá místo jeho hrobu.

Člověk, vracející se z práce na zimu domů, přinášel domů nespokojenost. V Německu viděl a sám poznal, že tamější člověk lépe žije, že lépe rozumí životu a ponenáhlu začíná v něm vnitřní přerod. Uvažuje dále o svém bídém životě a přichází k závěru, že jen Německo pomůže, a že vše nejlepší je v Prusku. Ve svém domnění je utvrzován na vojně, kam ho jako „ Moravce „povolali a kde vytrpěl hodně příkoří ohledně své mateřštiny. I jal se od této doby pěstovati a učití němčině, zprvu jenom na práci, neboť doma mu nikdo nerozuměl.“

133)

Vrchnost v kraji byla německá, ale byla nucena ustanovit tlumočníky znalé řeči zdejšího lidu.

Od roku 1870 a později. Po vyhraných válkách sebevědomí Pruska ohromně stoupl. Ve válce prusko – francouzské byli účastni i syni z naší obce. Dva z nich utrpěli zranění. Od té doby datuje se založení spolku veteránů.

Jak řečeno opouštělo naše dělnictvo houfně domov. Z počátku byla hlavním cílem Varšava a vůbec Polsko. „Povědaju staříček Kedroň, kerý byl palírem, že postavili v Polsku okolo Varšavy na 44 kostelů.“

Dělníci v Polsku se lišili od jiných svou výstrojí, polskou čepicí a vysokými botami. Na zimu jely ženy pro ně až do Ratiboře, zima totiž dlouhá, tak tam nakoupili a přijeli s furmanem domů.

V tomto roce řádl mezi dětmi černý kašel a 24 dětí zemřelo v krátké době.

Roku 1873 stavěla se silnice přes Bolatice směrem na Chuchelnou. Stavba měla veliký význam, neboť tato cesta byla hlavní tepna k trhu.

134)

V té době bylo v obci jedno mýto na cestě již jmenované na Chuchelnou, kde se vybíraly poplatky dle druhu řůry a zboží. Mýto k Dolnímu Benešovu bylo postaveno později. V roce 1869 měla již obec 1 494 obyvatel. Zdejší škola byla přeplněna, tolik tu bylo dětí.

Dne 21. února 1874 zavražděn ve zdejší obci Stanislav Duda, domkář.

Až do prusko – francouzské války nečinilo se na zdejší živel nic, co by vzbudilo dojem nějakého národnostního útlaaku. Naopak. Zdejší lid v úplné svobodě pěstoval svou řeč jak v domácnostech, tak i v kostele a ve škole.

Roku 1848 vydával zasloužený buditel hlučinského lidu páter Cyprián Lelek „Holubici“, která v době, kdy v Rakouském Slezsku ještě spali, plnila svůj úkol. Cyprián Lelek byl prvním poslancem za kraj moravský. Téhož roku byl zvolen také do druhé komory sněmu berlínského a jeho zásluhou bylo, že strana „Centrum“ tiskne k volbám volební provolání v jazyku českém.“

135)

Lelek zastupoval do roku 1849 36. volební okres slezský na říšském sněmu ve Frankfurtě. Tehdá šli Češi a Poláci svorně spolu.

Česká škola se drží na pruské straně až do roku 1872. Učitelé vyučovali dle učebnic vydaných na Moravě a v Čechách. Skoro na všech školách měli Svobodovu „Školku pro vyučování malých dítek“ a Jiráskovu „Školu nedělní“. Teprve později vydávány učebnice české v Prusku. Prvnímu čtení sloužil

Lelkův slabikář, který se dočkal 6. vydání. Pro větší žáky napsal českou čítanku učitel Ludvig z Velkých Hoštic. Až do poněmčení byly v žákovských knihovnách jen knihy české. (Moravec 1926) Roku 1865 připomíná se ještě 52 českých škol na Ratibořsku. Roku 1868 byl dokonce na vládu učiněn dotaz, mají-li se zdejší české děti učit i českému psaní. Vláda přisvědčila. Roku 1867 byly vydány osnovy pro 1. katolické školy. Na škole německé stanoven takto: náboženství 5 hodin, jazyk mateřský 9 hodin, jazyk německý 5 hodin, počty 4 hodiny, zpěv 2 hodiny, kreslení a měřictví 1 hodina.

136)

Dne 28. září 1872 vydala Opolská vláda nařízení, jímž polská a moravská řeč je ze škol v Horním Slezsku úplně vyobcována a má býti nadále toliko z nouze trpěna na výpomoc v nejnižších třídách. Tak se vyučování mateřské řeči uchovalo v nejnižších stupních až do roku 1905. (Ant. Novák: Matice Opavská 1937) Od této doby nastalo soustavné a plánové germanizační úsilí o získání duší tohoto moravského a zbožného lidu. Hlavní oporou moravské řeči byli zdejší kněží, kteří všemožným způsobem se snažili podchytit zájem zdejšího člověka a tak ho uchovati svému národu.

Útokem se hnalo na zdejší lid. Na úřadech začala němčina se utužovat a jen těžko se zdejší člověk domluvil.

Od 1. října 1874 zavádí se v obci mimo sňatek církevní i občanský. Zapisovatelem ustanoven inspektor Wiedam.

Roku 1883 v okolí bujelo hodně pytláctví. Téhož roku postřelen jistý sedlák z naší obce. Na tuto příhodu složil stodočný z Moravce pan Hubscher písničku, která byla ve velké oblibě.

137)

Že v obci nežili svatě, to vyplývá z častých rvaček, kde v roce 1883 zabit dne 26. března zdejší občan Vincenc Riemel. Roku 1889 zabit Jan Kretek. (Farní kronika)

Dovídáme se, že roku 1894 zdejší rodák Florián Řehánek byl přejet vlakem. (Farní kronika)

Obec Bolatice se značně rozšířila, neboť již v roce 1880 má 1 570 obyvatel, v roce 1890 má 2 074 obyvatel. (Stat. úřad Praha)

V této době působil na bolacké faře pan farář Osvald Benckner od roku 1864. O jeho činnosti nám vykládá nalezená listina v malé báni věže kostela bolackého z níž cituji toto:

1820 hlavní oltář v kostele postaven P. Leopoldem Kolibabou, 1861 opraven hlavní oltář a křížová cesta. Boční oltáře byly postaveny v roce 1852 ze dřeva. V hlavní věži se nacházejí 3 zvony: velký zvon s nápisem: O Rex Domini, veni cum pace a.D. MCCCCXCV Jesus Maria. (1495), střední zvon s nápisem: Chvála Buhu na výsostech, odlit v roce 1852 H.P.Liebeld Guadenfeld, malý zvon sv. Mikuláše s nápisem: Bůh buď s vámi! Zhotoven v roce 1834. Na udržování zvonů přispívá obec Bolatice a Henneberky.

138)

Na malé věži nad kruchtou nachází se malý mešní zvonec s nápisem: „Et verbum caro factum est et habita vit us nobis“ z roku 1859. Běh věže byla v roce 1879 pozlacena. Tyto údaje byly nalezeny v kopuli věže. Nyní pokračuje p. farář dále: Bolatice 8. 5. 1881.

„Obec Bolatice i Henneberky mají 1 880 obyvatel. Farář žije v nejlepším míru se svou obcí. Obyvatelstvo po většině chudé, až na výjimky pár bohatších statkářů. Tito lidé jdou v létě vždycky do Polska na práci, kde zedníci a žijí velmi nuzně. Příjmy fary jsou proto malé, okolo 2 000 RM. Kulturní boj tlačí těžce a ztěžuje životní podmínky. Konec toho se toužebně očekává. Učitelem je toho času Jan Braške, nástupce to svého otce Antona 67 roků stár. Chce ale jít do pense. Učitelé jsou zde ještě pan Schatke, který zde již 8 let a Barabáš z Křenovic přes rok. Fojtem je sedlák Jan Slivka.

139)

Fara je ve velmi špatném stavu a má se příštím rokem stavět nová. Postavení působí veliké těžkosti s patronem, obec nemá námitek. Škola má toho času 370 školních dětí. Druhou školu zamýšlí vláda postavit. Mimo jiné byly ještě nalezeny fotografie pana faráře a pana učitele Braškeho.

Rok 1890. Škola je 5 prutů dlouhá a 2 pruty široká. (Ruthen) Má od nepamětné doby 15 jiter (Morgen) 126 čtverečních prutů (Ruthen) orné půdy a za kostelem zahradu ve výměře 113 čtverečních prutů (Ruthen). Celkem je 388 žáků, 3 učitelé. Učitelé jsou Anton Šatka, Ignac Ledva a Jan Frank.

Roku 1893 katolické duchovenstvo založilo v kraji „Katolické noviny“ na pomoc proti postupujícímu germanizačnímu úsilí. V prvním čísle byli uvedeni zakladatelé novin v počtu 13, na druhém místě uveden pan farář Oswald Benckner z Bolatic. První číslo novin vyšlo s provoláním k moravskému lidu. Mezi jiným se tam uvádí, že tyto noviny se vydávají na obranu katolických zájmů. Cituji teď doslovně:

140)

„Co nás však přimělo, bylo noviny vydávat, to byla následující úvaha: Listy a noviny, které vychází na Moravě, píší o věcech, které nám jsou cizí, nás se netýkají. Noviny, které v německém nebo polském jazyku u nás se vydávají, mnozí těžko, anebo vůbec nerozumí, ano co se týká polských novin, z vůdců se stali svůdci, kteří lid svádějí a kazí. Má náš lid moravský zůstat bez poučení, ode všech opuštěný?“
(Farní archiv)

Mimo jiné je výzva, aby se nezapomnělo na mateřskou řeč a žádost na vládu, aby v našich školách se zase vyučovalo moravsky. Katolické noviny měly v záhlaví: „Učte své děti moravsky čísti a psáti.“ První roky kněží na tento list doplácují 700 – 1 000 RM. Později je již aktivní. V neděli má i přílohy: „Domácí přítel “ a „Zábava nedělní.“ V roce 1896 za redaktora Hlubka měly již 750 čtenářů, za redakce p. Josefa Otavy z Kobeřic 2 400 odběratelů.

141)

Tehdá se četlo u nás: Katolické noviny, Oberschlesischer Volksanzeiger, Generalanzeiger, Kříž a Marie, Svatý Vojtěch, Kalendáře: Svatá rodina, Moravan. Časopisy: Vlast, Našinec Selské hlasy.
(Vyhlídal 1910)

Toho času šli Moravci a Poláci svorně s Němci ve straně Centrum až do roku 1893, kdy Poláci se odštěpují. Poláci vydávají svolání, ve kterém zdůrazňují příčinu odštěpení: totiž že se jich nevšímá ani vláda, ani Němci spolukatolíci. Vidíme tedy, že náš člověk se začíná politicky organizovat, aby tak společně čelil mu hrozícímu nebezpečí germanizace!

Kolem roku 1890 založil zdejší občan Kašpar Niklas v obci první parní mlýn v širokém okolí. Tato novinka se však udržela pouze krátkou dobu, asi 2 anebo 3 roky. Pro nedostatek uhlí, které musel dovážet až z Vojnovic a Petrovic provoz zastavil.

Dne 30. září 1985 zavražděn v bolackém lese třetí elementární učitel bolacké školy Oskar Kuroň ve stáří 25 let. Způsob vraždy nebyl odhalen, rovněž ani pachatel. Domnívá se ale všeobecně, že se jedná o vraždu ze žárlivosti. Zavražděný byl nalezen bolackým cestářem Josefem Dudou. Na místě činu stojí dodnes kříž, a sice po pravé straně cesty z Bolatic do Chuchelné.

142)

Kolem toho roku začíná se v kraji stavěti železnice, která kraj i obec spojí se světem. Stavba trvá přes dva roky a je zde zaměstnáno hodně cizích dělníků. Obec má nádraží asi 15 minut od obce ležící. O

nové dráze píše P. Vyhlídal v „Čechové v Pruském Slezsku“ toto: „Nová dráha často zastavuje, přibírá vozy atd., takže pasažéři jsou nesmírně podrážděni. Co chvíli sahají na hodinky a počítají, kolik mohli již v Opavě vypít plzeňského piva nebo vína.“

Obec Bolatice se rozmáhá, ale stavba zděných domků jde velmi pomalu z místa. Všude ještě lze spatřit doškové střechy a dřevostavby. Roku 1882 byla na místo staré dřevěné fary postavena budova zděná za 10 090 MK. Ke stavbě přispěl patron 2/3, obec 1/3 a již známý „Hand ünd Spanndienst“. Na základě „Foundations instrument“ převzala obec i správa statku závazek přispívat na faráře namísto v naturáliích, v penězích. (Farní archiv)

143)

Až do dokončení železničního spojení Kravaře – Hlučín, byla pošta z Hlučína dopravována do Bolatic postilionem, který obstarával poštovní a osobní dopravu. (Oberschl. Genoschau.1940)

A již jsme svědky germanizace. V obci založen „Ostmarkenverein“ na poněmčování obyvatelstva. Německá vláda posílá zde nejraději učitele Němce. Učitel moravského původu, který se může vykázt pokrokem v německé řeči, dostává vládní příplatek 70 – 100 RM a „Ostmarkenzulage.“

Dne 22. února 1894 prohlásil ministr Boose, podávajíc zprávu o školách v Horním Slezsku, aby dokázal, že ve školách naplněných moravskými a polskými dětmi jde to dnes dobře i bez mateřského jazyka, uvedl výsledek inspekce jednoho inspektora. Z 36 škol byl ve 4 prospěch nedostatečný a v ostatních uspokojivý a dobrý. K této zprávě se přihlásil o slovo prof. Stanke a mimo jiné řekl: „Jinak jest tu v dědinách úplně moravských a polských.“

144)

Zde se musí školní dítky od 6 – 12 let skoro všemu jen zpaměti učit, neboť svým rozumem nechápou toho, co se jim v cizí řeči přednáší. Teprve po 12 letech dostanou děti určitou představu o němčině. Učitelé sami přiznávají, že mateřština by se s lepším výsledkem vyučovala. Co se kostelního zpěvu týká, míní pan ministr, že kostelním písním v mateřské řeči se mají děti z prostředních tříd učit.“ Poslanec Stanke ukončil svůj projev prosbou, aby vyslechl prosby Horno- Slezských poslanců, týkajících se moravských a polských škol a povolení, jež udělil Polákům na Poznaňsku (tam děti dospělejší učili číst a psát) i jim udělil. Ministr slíbil vyhověti. Slib se neplnil a tak duchovenstvo děkanství hlučinského v té příčině podalo žádost k vládě, poslanec Dr.Porsch ji přednesl ve sněmu. (Vyhlídal)

Dne 24. dubna 1896 píše „Katolické noviny“, že v Bolaticích jest toho času jenom 5 odběratelů „Katolických novin“. To jest dědina od starodávna liberální a věří tam moc v gořalku. Pomocí Katolických novin dány do oběhu modlitební knížky „Vzhůru srdce“ a „Duchovní poklad“.

145)

Ke konci roku 1896 dne 8. 12. svolal pan farář Bruno Schneider do Benešova schůzi, na níž mluvití měli poslanci V. Frank, Hugo Satke a redaktor A. Jurečka. Schůze se zúčastnili lidé z celého okolí. Když svolavatel zahájil schůzi moravskou řečí, předstoupil místní četník Heisig a oznámil, že má poručeno, když se nebude mluvit německy, shromáždění rozpustiti. Nastal křik: „Moravsky mluvič, moravsky, tej rozumíme!“ Předseda Schneider nedbaje výzvy Heisiga, udělil slovo faráři Staňkovi, který moravsky vykládal o vzniku strany centrum. Když potom farář začal mluvit nářečím zdejší, ač rozuměl moravské řeči, schůzi rozpustil. Dne 11. 12. 1896 podána na to stížnost na Landráta v Ratiboři. Centrum podalo dotaz i v říšském sněmu. Ministr vnitra r.d Recke se vymlouval a slíbil získati patřičné informace, neboť jeho prý jsou odchylné těch, jež přednesl Stanke. (Vyhlídal)

Za prudké bouře zapálil blesk pánské stodoly ve dvoře v Bolaticích, které přes úsilí hasičů úplně vyhořely. S nimi shořely i topoly, které stály kolem. Škoda je veliká. Bylo nutno chránit bolacký zámek, neboť mu hrozilo nebezpečí požáru.

146, 147)

Roku 1897 postavena ve zdejší obci konečně druhá škola, neboť poměry byly přímo katastrofální. V obci a okolí citelný nedostatek pracovních sil. Všechno co umí chodit jezdí do ciziny, jako Hanovr, Berlin, Leipzig, Köln, Westfalen atd. Děvuchy zase, když nemají práce ve zdejších flachsvabrikách, jezdí do polních prací do Německa, nejvíc do Saska. Každoročně jsou verbovány agenty, kteří je shromažďují na stanici Mochbern u Hlubčic. Děvuchám vyplácí se denně 1 RM. Ve žních pracují na akord čili kuntracht a vydělají v této době 1,50 - 2 RM. Muži vydělávají v této době 1,50 RM, mladší 1,25 RM. (Vyhlídal)

Ceny v roce 1899 na trhu v Ratiboři:

100 kg pšenice 18,60 – 18,50 RM

100 kg rži 15,05 – 14,95 RM

100 kg ječmen 15,50 – 14,50 RM

100 kg ovsa 14,80 – 14,60 RM

100 kg brambor 5,60 – 5,00 RM

600 kg slámy (kopa) 24,00 – 23,00 RM

1 cent sena 5,60 - 4,60 RM
1 kg hovězího z kýty 1,10 - 1,90 RM
1 kg hovězího z předku 1,00 - 0,90 RM
1 kg vepřového 2,00 - 1,80 RM
1 kg skopového 1,20 - 1,10 RM
1 kg slaniny 2,00 - 1,80 RM
1 kg másla 2,20 - 1,90 RM
Mandel vajec za 0,60 - 0,55 RM (Vyhlídal)

Naše děvuchy pracovaly v říši a na našem (bolackém) statku pracovaly „galiciánky.“

Ted' bych ještě upozornil na peníze, které jsme měli pod Německem. Název jejich nebyl mezi námi německý, ale každý zná na příklad, „Paták“ to bylo 2,1/2 fenika, anebo 3 rakouské haléře. Paták zná každý od jména 6 patakuv, což bylo 15 feniků. Dále jsme měli groše. To zas každý ví, že 2 groše bylo 25 feniků, anebo 1 groš 12,50 feniků. Málo se říkalo 25 feniků, nebo čtvrt marky, z čehož je vidno, že název tento nebyl hlučínskému lidu tak běžný jako groše, kterým se již užívalo za českého krále Jiřího z Poděbrad.

148

Tak máme půl marky, na kterou se řekne krátce „pět českých“. Známe dále všichni „Široký“ neboli „Talárek – taler“. To byly 3 MR. (Moravec: 1927) Je vidět, že obyvatelstvo je slovanské, neboť to prozrazuje pojmenování peněz.

Okolo těchto let se kázalo ještě česky ve Velkých Hošticích, Benešově, Hati, Píšti, Bolaticích, Kobeřicích, Štěpánkovicích a Bohuslavicích. (Vyhlídal 1900)

Že ještě ani styk s cizinou nepřispěl k povznesení životní úrovně obce, nelze se divit, neboť po takové bídě není možno očekávat nijakých zázraků. Lid se ale naučil oblékat, dbal více na svůj zevnějšek, ale zda byl šťasten, kdož ví. Pan farář se ve svých zápiscích zmiňuje o tomto problému následovně: „Das Wonraden-leben vieler Parochianer Kann auf das religiöse und sociale Leben nicht günstig wirken. Frühere Einfachheit und Zufriedenheit scheidet immer mehr.“ Tak to viděl duchovní správce, který znal své ovečky.

149)

Velice dobře popisuje našeho člověka bohuslavský učitel Jaroschek ve školní kronice v Bohuslavicích, kterýžto text cituji v původním znění. „Dann kann man dem Volke sagen, was man will, es hat immer ein „ aber „ dahinter und setz nie Vertrauen in das, was die Obrigkeit angeordnet und verfügt hat. Vor dem Gendarmen haben sie einen riesigen Respekt, der setz mehr durch, wie alle andern.“

Roku 1900 má obec 2 126 obyvatel.

Popíši vzhled obce, způsob života a různé příhody. Jak již řečeno, změny ve způsobu staveb byly dílem pozdějším. V této době ještě převládala v obci dřevostavba, pokrytá slaměnou střechou. Objevují se však již zděné rolnické grunty, jakož i domky chalupníků, ve kterých již lze spatřovati stopy stavebního řešení ciziny.

Od Chuchelné byla první chata – mýto. Asi 100 m od tohoto byly první dřevěné chaty, pokryté doškovou střechou. Z některých byly pak později došky shozeny a střecha pokryta taškami.

150)

Takto bylo po pravé straně směrem od Chuchelné 15 domků, po levé 9 domků. V Padolech bylo po pravé straně až k nádraží 10 domků, které končily chalupou pana Valentina Číže. Po levé straně stálo 8 domků. Nynější ulice Svobody byla poměrně podobná své nynější podobě. Zato ulice Hlučínská ještě moc vystavena nebyla. Největšího růstu však dosáhla obec do roku 1905, kdy v obci bylo již 320 obydlených domů. Chalupy byly velice primitivní a pozůstávaly většinou z jedné jizby, kde se topilo k vaření, spalo a přebývalo. Sklepů nebylo, a když, tak jenom pod síní, takže i uskladnění brambor dělalo potíže. Tyto byly mnohdy uskladněny i v obytném pokoji. V síni byl „pekarák“ a v komíně tak zvaná „uzárna.“

Vybavení světnic nábytkem: Lůžka byla úzká stojící na vysokých nohou a zdobená koulemi. Rovněž skříně byly ozdobné. Malovaná truhla chovala šatstvo a prádlo hospodyně. Malba byla výrazná a živá, lidové prvky. Na čelní stěně obraz, většinou Panna Marie a pod ním věčné světlo.

151)

Jinak bylo ve světnici hodně obrazů, které takto pokryly celou stěnu, takže běloba málo vynikala. Na komodě stály ještě menší obrázky svatých, jakož i kříž, a dva svíčníky, při dveřích byl žehnáček. Kamna vylepena hlínou, místy i železnák. Na půdu se lezlo po obyčejném žebří. Okna z chalup byla malá, takže v zimním čase již brzy v nich panovalo šero.

Statky byly výrazem poměrné zaostalosti zdejších rolníků. Statek sám byl uzavřen plotem s velikými vraty, zavěšenými na dvou zděných pilířích. Za vraty se rozprostíral dvůr usedlosti, uprostřed dvora víc ke stodole bylo hnojiště. Domek hospodáře byl na jedné straně, na straně druhé byl výměnek. Půdorys stavby byl obdélníkový. Vpředu se nacházely obytné místnosti, vzadu chlévy. Před statkem stál srub. V pozadí dvora byla kolna a záchod. Vzadu byla stodola s pjatrem, za ní se rozprostírala zahrada – humna. Škoda jenom, že tak málo se pěstovalo ovocné stromoví. Hlavním zaměstnáním bylo zemědělství a pak pořád více se vzímající stavební obor.

152)

V malých místnostech se krčila spousta rodinných příslušníků a slunce a čerstvý vzduch byl tam řídkým hostem. Výsledek toho je tak velké procento úmrtnosti.

Půda jako hlavní zdroj výživy nebyla vyhnojena jako dnes, umělé hnojivo ještě neznali., takže úroda byla velmi slabá. Pole rovněž hodně zarostlá trávou, která místy sahá od meze až ke středu pole. Vždyť domkář choval z trávy v obilí a z polí svou kravičku. Již z jara, když se zaselo, nebylo v chalupách mnohdy co jísti. Z toho důvodu se kupovala mouka z císařské strany, kde bylo dovoleno přenést na osobu 4 kg mouky. Děti proto velmi rády chodily na císařskou na nákup, neboť dostaly za cestu svatojánský chléb, tužky a rybky.

Zedníci jezdili do práce do ciziny. Nejprve do Polska a Uher. Později do všech částí říše. Tak zůstaly různé přezdívky a to: říká se do Mariky Uherky, do Francie Uherky, do Jenovéfy Polky atd. Do práce jezdil zdejší dělník okolo Svatého Ducha a zpět přijížděl na Vše svaté.

153)

V době masopustní se zdejší člověk rád pobavil. Hodně se ovšem pilo. Popíjeli všichni hospodáři a pak honili ženu okolo domku. Častým zjevem bylo rozbíjení hrnců v podnapilém stavu. Že při tom děti trpěly, není třeba zvláště zdůrazňovati. Nejvíce se pilo na Kaisergeburtstag. „Alte kriegler“ se scházeli do stryka Matěja (tam kde je dnes Holas) a poctivě popíjeli z plaskuvek. Hrůzostrašné historky a zpěv byly v oblibě.

Ženy se zabývaly předením. Celý týden se předlo a v sobotu se dralo peří. Na přástky se sešlo vždy více žen dohromady a to zpravidla tam, kde měli více topení. Večer se sešli i mládenci a tak o zpěv a pobavení nebylo nouze. Předením se zabývaly většinou staré baby, které si tak vydělávaly na živobytí, jelikož se tehdy nedostávalo žádného starobního důchodu ani renty. Tyto babky nosily z lesa trávu nebo stelivo, ale jenom za hrnec kyšky, nebo za 6 patákův.

154)

Z důvodu nezavedené státní péče o osoby staré a chudé, bylo v obci hodně žebráků. Nejvíc žebráků chodilo okolo krmáše. Koláče se pekly dvojí, krupičáky a světlé. Krupičáky se jedly před krmášem a byly ještě pro žebráky, ve svátky se jedly jen světlé.

Nejznámější žebračka byla Milka Balcarová, která měla tak zvanou „koláčovou díрку“, protože nic jiného než koláče a zabíjačky nesbírala. Milka byla středem pozornosti z řad mládeže, která ji všemožně škádčila. Ona odpovídala: „A abys zdech, zdech, do Vánoc zdech.“ Velikou radost měli z ní „pane rehtur Šatka“, takto starý mládenec, který si rád z Milky „vystřelil.“ V kostele měla čestné místo, při oltáři p. Marie. Po velikonočních obřadech jako první líbala kříž a to ihned za panem farářem.

Před dokončením vlakového spojení v naší obci se veškerý dovoz odehrával „formany“. Ve čtvrtek byl trh v Ratiboři a již od půlnoci se šinuly povozy, naložené zbožím všeho druhu na tento trh. V každé dědině byla zastávka „mýta.“ Jezdilo se za každého počasí. Hodně se kradlo. Často přijel forman do města a několik pytlů chybělo.

155)

Povídalo se, že v Křenovicích na „Hliníku“ bydlela zlodějská banda, která se specializovala na vykrádání vozů. Mimo to bydleli v lesích cikáni, kteří byli rovněž nebezpeční.

V této době se hodně rozmnožily „handlérky“, které pěšky obstarávaly nákup zboží v Ratiboři a tím mohly hospodyním prodávat toto laciněji. Bonbonů a čokolád se tu nedostávalo. Bylo velikým štěstím pro děti, když dostaly „paketku“, to byl balíček perníku. Hodně se tu pašovalo i z cisarskej.

Náš lid v tuto dobu byl velice zbožný a bylo největším hříchem zanedbat nedělní bohoslužby. Po pravdě, přes všechny nedostatky, byl náš člověk dosti spokojen. Chodilo se na poutě do Čenstochovej, do Sikar, na Horu svaté Anny u Lesnice, a to všude pěšky. Děti dostaly na přivítanou „hliněné kokotky.“ To bylo piskaňa. Povídá se dokonce, že nebožka Hana Bednářová měla syna, kterému až do Nisy zanesli hrnec krupičnaté kaše.

V držení půdy nenastala podstatná změna. Všeobecný hlad po půdě. Hospodářské zvířectvo nijaké valné úrovně. Rovněž i obdělávání půdy se postupuje dle prastarých metod.

156)

Nebylo stodol, takže sláma složena venku ve stozích umělecky provedených. „Krechty – brohy“ jsou velmi rozšířené a to již pro citelný nedostatek sklepů.

Ve zdejších lesích zaměstnáno hodně děvčat a mužů, jejichž pracovní podmínky nejsou nejlepší. Zdejší člověk má přímo životní strach ze zdejších „šandárů“ (četníků), kteří požívají všude patřičnou úctu. V místě bydleli svého času i „jagři“.

V místě samém lpí lid na dodržování starých zvyků a obyčejů. Tak se chodí v pondělí velikonoční pro „Šmigrus“, kde se poleje děvče, chodí se s „Mařenum“, kdy se zpívaly koledy jako: „Ó Mařeno krásná, kaj ši huši pásla“ a různé. Chodilo se na sv. Štěpána na koledu, na Tři krále atd.

Jaká sensace, když se v místě objevilo první kolo, a což, až jeden úředník od Rotschilda přejel dědinu na motocyklu. Tu babky myslely a povědaly, že to čert „z pekla puštěný“.

Zdejší člověk mluvil krásnou a čistou moravštinou, která postupem doby znetvořena přimícháním německých slov a prvků.

157)

I nápisy na hřbitovech a podobně, byly v řeči moravské. Jen lepší páni si dovolili použití němčiny. (Z vypravování a popisu od různých občanů)

I kroje v našem kraji jsou zachovány. Žel Bohu, že mužský kroj se nedochoval.

Cituji výtah článku P. Vyhlídala z knihy „Čechové v Pruském Slezsku 1900“. „Staříček jeden, narozený v roce 1814, vypravoval mi, že nosil čapku pohlavkovou, koženou s premkem. Taková čapka stála 4 rýnské, tj. 24 českých. Galaty se nosily bez „šlica“, (rozporka), rozpínaly se na bocích rovno s kapsami. Rozporky boční byly „buntky“. Galaty sahají až po kolena, zapínaly se přezkou nebo „šnolkou“. Bílé punčochy kryly lýtko o svátcích. Vestu (bruslek) šili krejčí z jednoho kusu a to z látek světlé barvy. Brusleky se zapínaly na hrudníku Brumlíky a v zadku byly opatřeny šosty. „Flanerka“ Francla, z modrého sukna, a šla po pás. Její stojatý límec byl zároveň s ústy. Na její přední části byly přišity dvě řady knoflíků a vzadu jen 6, a to tři a tři. Nazývaly se též někde „Grytky“.

158)

Nejpodstatnější části mužského oblečení byly pláště a kožichy. Staří chlapi zakrývali se houněmi a to i do kostela. Teprve později nastala nová móda. Modré pláště oblékali nejdřív s krátkým a pak s dlouhým Kraglem (límcem). „Čím delší límec, tím okázalejší“, povídal jeden staříček z Kobeřic. Kožuchy šili Kučníři ze skurek. Proto se ještě dnes říká „do Kučnírky“. Kožuch krátký, lemovaný psí skurkou a stojací límec, ale ne příliš vysoký. Kožuch dlouhý měl u bočních kapes přišívané knoflíky. Kacáb, cipak, byl neobrovnaný kožuch tak jak přišel od kučníře. Nazýval se „cípák“, protože nohy od kůží nebyly odřezány. V cípáku se chodilo ve všední den, chudí i v neděli. Chlopi zapínali cípáky dřevěnými knoflíky. Pak byl známý ještě okruhlý kožuch. Byl potažen sukem a splýval až na kolena.

159)

Kroj ženský. Ženský kroj jest ozdobnější mužského. U mužů je zřídka kdy zřejmá výšivka, stříbrné a zlaté ozdoby. U žen ano. Kroj tento sestává z „kaptura“, u vdaných žen jen z bílého čepečku. Na zimu nosily ženy čapky či „futrmýce“. Místo čapek začaly na hlavě nosit šátky. Košule byly krátké z hrubého konopného plátna, spodnice rovněž taková. Na sukních visela zapasnica, či „fortuch“. Spodnice byla rovněž z konopného plátna. Bruslek vyniká pestrou barvou, byl vzadu vyšívaný. Na bruslek oblékaly grytky, „špenzry a špenzerky“. Pančochy se kupovaly a nosily se jen ve svátky. Nevěsta chodí na slub „po černu“, někde po běžovu. K černým šatům bílý fortuch. Okolo roku 1900 berou jakle (kacamajky), ozdobené plisejem a krausem, fortuch a leknice.

160)

Typická a pozoruhodná je i naše domácí apotéka: (lékárna)

Tak například:

Když tě vřid láme se užívá bílá cibule.

Od křeče su dobré mandlové kapky.

Pizněš-li se (uhodíš-li se), kostival ti uleví.

Na vysnažení (vyčištění) žaludku je dobrý ščudlek.

Růža je zradliva (zrádná, nebezpečná) nemoc. Mimo míšku plného seniky a kafru, přilož stuchlé hadry.

Koltun se léčí kol'tunovou zeleninou.

Šalvěj se vaří na vyplachnutí nemocného krku.

Zápal plic, přilož zapasnici naplněnou teplým kravincem.

Máš-li drkotku (třesavku), lebo tě uřkli, přetři se šátkem, vyjdi z kostela, obejdi ho tři razy, napij se čerstvé vody a řekni. Uzdrav mě, vodičko čistá, která jsi od Pána Krista.

Na rány přilož hubaň.

Na utišení krve, přilož pavučinu.

Trápí-li tě fusak (houser), vlez do loža a ať někdo rozžhaví železo, fusak se zlekně a je pryč.

Postřel je nemoc, kdy z údů vylézají jakési kostky hrůzy. Je vyhojitelný, když ti někdo kolem nohy vystřelí.

161)

Ořechové listí je dobré na svrbění.

Puškvorec od bolení hlavy.

Krvavník prý vytahuje teplotu.

Němocnému neprodávaj medu, podaruj mu ho, bo ti umřu všechny včely.

Na odbíračky (hnisající rány) je dobré babí lišči a mořská cibule.

Při kašli uvař cibule, oslaď a vypij, alebo se napij teplého piva.

Na píchání v boku mišek s horkýma otruboma.

(Dle ústního podání, dále P. Vyhlídal: Čechové v Pruském Slezsku)

Velice rozšířené jsou u zdejšího lidu nadávky, které jsou svým složením raritou. Cituji:

Bachraču bachratý	Bestijo bestijská
Břidaku břidavý	Čampalo učampaný
Grabaču krabatý	Chachare chacharský
Lhařu ulhan	Ožralcu ožralý
Paskudniku paskudný	Pohlupavcu pohlupavý
Potočencu potočený	Pyskaču pyskatý

162)

Ryšavcu ryšavý	Strupe strupský
Špotavcu špotavý	Sviňaku sviňský
Uscancu uscaný	Zdechlincu zdechlý
Gyzde gyzdavý	Ožgare ožgarský

Cipe cipatý.

Velice krásná jsou i zachovalá názvosloví:

Co to nahle, to po djable.

Šeptano, selhano.

Černe černe, bile bile.

Kaj to strčiš, (prtněš) tam to maš.

Kazal pes psovi a pes ocasovi, pes se lehnul, ocasem ani něhnul.

Dyby byly v řiči ryby, něťřabylo by rybníkův.

Daj mi pokuj, dám ti dva.

To něma ani hlavy, ani pjaty.

To něni ani slané, ani mastné.

To něma ani ruk, ani nuh.

Svatý Juří, země buří.

Na svatého Vavřinca, kobzole do hrnca.

Šel Job pro Joba, zostali tam oba.

Jaký pán, taký krám.

163)

Bud' pysk, abo zisk.

Poručil pán a zrobil si sám.

Syty hladnému něvěří.

Co ryšavého, to nic dobrého.

My o vlku a vlk za humnama.

Co tě něpálí, něhaš.

Zdejší člověk je velice zbožný a při tom pověřčivý až hrůza. O tom následující řádky.

Něhuštaj djabla na klíně.

Jak če svrbí levá dlaň, buděš brát peníze, pravá dává.

Jak se dveři same otevřu, vchází bída do domu.

Jak v pecu při vaření piští, dušičky pláčů.

Jak děvucha píská, panenka Maria pláče.

Jak má měsíček nablízku hvězdu, do 3 dní hore.

Jak kokot zpívá přes děň, budě padač.

Něpřeskakuj male děcko, ono něporoště.

Velký věter, to se kdosik oběsil.

Jak zostanu hodiny stať, alebo obraz spadně, stalo se v rodině něštěstí.

Z krchova něni kvítí, mrtvý se pro ně přijde.

164)

Jak tě svrbí nos, buděš se hněvač.

Jak co zapomiš, pro to se něvracaj, buděš mít něštěstí.

Jak se ti čká, tak tě vzpomínaju.

Ošpica na jazyku, tak tě někdo oklepuje.

Otrušinky se němaju házet na zem, enem do peca, bo dušičky v ohňu pláču.

Zajíc skočí přes cestu znamená smůlu.

Ožralce a děcko ochraňuje Anděl strážný.

Nědvihaj knefel, to je na ostudu.

Jak kalus vyje, volá smrt, zemře někdo.

Něvolaj djabla, un přide sam.

Z toho všeho je bezesporným fakt, že naše obyvatelstvo je české, neboť tyto jazykové zvláštnosti jsou majetkem i obyvatelstva na Opavsku. Je tedy naprosto falešný názor, že Hlučínsko je nějaká autonomní část se zvláštními lidmi a životními podmínkami. Název Hlučínsko je mladý, a že se doposud udržel, bylo vinou první republiky. Dalším důkazem jsou české kancionály psány švabachem a dále, že starší obyvatelstvo německy ani slova nezná.

165)

A tak v úctě k Bohu a v pilné práci vchází dědina do doby nové, kdy se počínají projevovat zvýšenou měrou modernizační prvky.

V tomto roce byl císař Vilém na lovu ve zdejší kraji. Správné je snad i datum 1901, neboť dle řeči zdejších občanů byla postavena v Křeménkách hájenka, která měla sloužit německému císaři k svačině. Povídá se, že tam císař skutečně svačil.

Nesmíme ani zapomenout, že po požáru dvorských stodol byly hned na to postavené nové hospodářské budovy a to v dnešní formě.

Roku 1903 byla velmi krutá zima a hodně sněhu. Ještě v dubnu a počátkem května zasněžená trať, takže přerušeno vlakové spojení. Od tohoto roku a později se datuje silný vzrůst obce a postupná konsolidace poměrů. Životní standart se zvyšuje a i zdejší chudý dělnický živel se domohl určitého blahobytu.

166)

V této době se silně zvýšila pracovní účast stavebního dělnictva na pracích v Německu, kde byli velmi dobře placeni a při troše píle a šetrnosti si mohli postavit svůj vlastní domek.

Vůbec u nás v kraji je touha po nabytí určitého majetku tak silná, že jednotlivci se nelekají nijakých překážek, ani zvýšeného vypětí sil, ani špatné stravy, jen aby dosáhl svého cíle. Tato stránka našeho člověka není mnohdy pěkná a často přivodí nemilé zjevy v rodinách, jako nemoci atp. A tak z práce mnohdy otrocké vyrůstala naše obec a postupně nabývala svého dnešního zjevu.

Co lidské práce a píce, co slz a bolu bylo zapotřebí, než Bolatice vyrostly! Jsme však svědkem zvýšeného germanizačního úsilí, které ještě podporují sezónní práce našeho dělnictva v Německu. Jsou pořádány učiteli tak zvané „Elternabendy“, kde se neslyší ani slovo po moravsku.

167)

Politicky jsou poměry konsolidovány a strana „Centrum“ v obci zaujímá dominantní postavení. Srovnajme jenom výsledky voleb v roce 1898, kdy strana Centrum získala 99, konzervativci 20, sociální demokrati jenom všeho všudy 3 hlasy.

V této době se provádělo „honění krále“ a to na Hlučínsku v Bolaticích a ve Lhotce u Hlučína. Bližší údaje chybí. (Vyhlídal: Čechové v Pruském Slezsku)

V této době se pořádaly i manévry pruského vojska v kraji. Že při tom došlo k řadě humorných scén, není třeba zvlášť vyzdvihovat. Tak například četka Slanka měla vojáka, bitého němce. Nachystala mu lože, tlusté peřiny a spoustu záhlavků. Voják přišel, vyházel peřiny a přikryl se pokrývkou. Četka v obavě, aby mu nebylo zima, ho chtěla na to upozornit a nevěděla jak. Du – brrr – kalt atd. Za smíchu obou voják pochopil.

168, 169)

Roku 1905. Katastrální rozloha obecních pozemků činí 584,8 ha. Katastrální rozloha poz. Knížete Lichnovského 754,5 ha. Půdy orné a zahrad 519,1 ha. Lesů 297, 0 ha.

V Bolaticích ve dvoře je toho času celkem 137 obyvatel. Z toho 133 katolíků, 4 protestanti.

Mateřská řeč moravská 126, polská 7, německá 4. (Místopisný průvodce Hluč. 1920)

Tohoto roku byl založen v obci německý tělovýchovný spolek „Spiel und Turnverein Bruderkette“, který v počátcích podporoval hodně výlety do okolí.

Zajímavým se ukazuje i sčítání lidu provedené dne 1. 12. 1905.

Obec Bolatice a Henneberky.

2 sídliště 584,8 ha. Průměrná pozemková daň na 1 ha – 14,95.

Obydlených domů 320.

Domácnosti od dvou a více příslušníků 348.

Samotně žijící osoby 27.

Obyvatel 2 003 z toho mužů 860.

Katolických 2 002.

Evangelík 1.

Z toho mluví německy 35 obyvatel.

Polsky 1 obyvatel.

Moravsky 1 966 obyvatel (Gemeindelexikon Königr. Preussen 1908)

Evangelický kostel se nachází v Rozumovicích.

Katolický kostel se nachází v místě.

Matriční a občanský úřad v místě. V obci založen spolek „Freivilige Fouerwehr Bolatitz.“

Následujícího roku velké povodně, které nadělaly spoustu škod v obci a v okolí.

Roku 1907 měla osada Henneberky veliký nedostatek vody. Obyvatelé byli nuceni nositi vodu od cesty k Chuchelné (studénka) nebo ze šecha. Na návrh krejčovského mistra Jana Lišky bylo započato se stavbou vodovodu. Vláda darovala na tuto stavbu 10 800 RM, stavbu prováděl stavitel Alfred Herde, Vroclav. Tento stavební projekt byl brzy ve společné práci občanstva zdolán a Henneberští měli vodu doma. Před tím se dokonce voda pro dobytek nedostávala a déšť, který byl chytán do nádrží, ji musel nahraditi.

170)

Následují teď roky konjunktury. Zdejší dělnický živel vydělával na tehdejší poměry slušné peníze a je jasné, že se toto hospodářské povzneseníjevilo na dědinu, která nabývala vzhledu a kde pomalu mizely zbytky starých časů.

Roku 1910 zjišťujeme, že obec Bolatice má tohoto roku 2 183 obyvatel. Ve dvoře jich žije 134.

Katolický kostel je v místě, evangelický v Rozumovicích.

Okresní soud je v Hlučíně.

Pošta a okrskový matriční úřad v místě.

Školy toho času 2, učitelů 7, tříd 7, kterou navštěvuje 503 žáků.

V místě je pokračovací škola, knihovna, škola pro ruční dovednost řízená učitelem.

V místě je rovněž Spar und Darlehukassa z roku 1898.

Lékař a lékárna v Kravařích.

Spolky: Veteráni a hasiči, - celkem 28 členů. (Místopisný průvodce, Hlasů Bez. země.)

Obec se stále více rozšiřuje a zvětšuje. Dosavadní kostel se ukázal býti malým, a proto se začíná uvažovati o jeho rozšíření. Pan farář Pleschke si vzal výstavbu chrámu za svůj životní úkol.

171)

Dle plánů stavitele Seifrieda z Kravař má býti starý kostel pokud možno v největší míře zachován, směrem východním se má po zbourání presbytáře prodloužiti kostelní loď starého kostela zastavením příční lodě a po straně staré lodě mají býti postaveny 2 menší lodě. Nová přístavba se má držeti ve slohu starého kostela tak, aby celek lahodně splynul. Celkový náklad byl vypočten na 94 200 RM. (Oberschl. 1911) Dnešní stavba kostela je z roku 1703. Dle tradice zdejšího lidu byl tehdejší farní kostel spojen dřevěným mostem s panskou rezidencí. O tom se však nedochovaly nijaké záznamy, proto třeba tuto okolnost bráti s patřičnou rezervou.

Dne 7. května 1911 byl položen základní kámen ke stavbě našeho farního kostela. V listině, kde se popisuje stavba kostela, dále všichni účastníci této slavnosti, se dále uvádí, že stavbu provádí stavitel Seifried z Kravař, že polírem je domkář František Kolarčík, dále členy stavebních komisí jsou: starosta obce František Duda, Eduard Duda, Ignác Novák, Jan Teuer a Jan Liška z Henneberku.

172)

Stavba rozpočtena na 94 200 RM, dále že obec poskytne „Hand und Spanndienst“ zdarma v ceně 13 400 RM.

Ke stavbě je zajištěn tento kapitál

- 1) Kostelní pokladna 20 000 RM
- 2) Patron kostela 30 000 RM
- 3) Odkazy a dobročinné dary 35 000 RM

Dále uvedeno, že obec Bolatice sestává z Bolatic a osady Henneberky, a že má toho času 2. 470 obyvatel. Duchovní správu vykonávají dva duchovní, pomocný páter je Carl Heisler z Hlučína. 7 učitelů vyučuje v obci, 6 v Bolaticích a 1 na pobočce v Henneberkách. Dále byl přiložen opis kupní smlouvy a koupi statku Bolatice svobodnými pány barony von Henneberg z roku 1784 a opis

„Fündations instrument“ na bolackou faru ze dne 17. 8. 1785. Při položení základního kamene byl přítomen patron kostela kníže Carl Max Lichnovský.

173)

Toho roku bylo krásné počasí, takže se se stavbou pokračovalo až do prosince tohoto roku. Po velikonocích 1912 bylo po zbourání presbytáře dokončeno poslední klenutí. Dne 20. května tohoto roku započala malba kostela, která skončila 6. října 1912. Současně s ní se opravovaly 3 oltáře, kazatelna, jakož i sochy a obrazy křížové cesty byly renovovány. Tyto práce prováděl umělec Hans Martin z Mnichova se svými pomocníky Mayer, Beyer, Wasserman, Briehner a nějaký Onderka z Kravař. Náklad 9 000 RM. Kamenické práce prováděla firma Drechsler z Opavy, dveře atd. zdejší stolař Vodák. Počátkem září tohoto roku zřízeno lešení u hlavní věže, 18. září snata kopule s křížem, nalezené listiny p. faráře Benknera ohlédnuty a vloženy zpět. Při stavbě je zde zaměstnáno 40 – 50 lidí. Listina ve věži z tohoto roku uvádí: V tomto roce byli tito učitelé v obci: Anton Šatka, Ignac Ledwa, který ještě obecním písařem a matričním úředníkem, Josef Ulička, Alois Heim, Arnošt Danisch, Emil Münzer, Carl Sezodrok. Anton Šatka varhaník, cooperatorem na faře je toho času Jan Litzka, rodák z Hlučína.

174)

Ve škole se vyučuje jenom německy, mateřský jazyk se zachovává v kostele. Obyvatelstva hodně přibýlo, je chudobné a je nuceno hledati zaměstnání v cizině. Naše děvuchy jezdí také do ciziny a to do: Posen, Hanover, Savstedt, Mimmucestadt, Ober – Urse, Heilbroun, Bayern, Hessen, Nassau, zatím co děvčata z Haliče pracují na zdejším statku. Spokojenost u obyvatelstva mizí. (Farní kronika Bolatice)

Kostel je krásným výtvozem umělecké práce. Je dlouhý 46 a široký 22 m. Dne 24. listopadu 1912 posvětil kostel světicí biskup Dr. Wisnar z Olomouce. Biskup přivezen před kostel knížecí ekvipáží, doprovázenou jezdcí selských synků z Bolatic. Byl uvítán panem farářem a družičkami odebral se k odpočinku. Pak biřmoval 340 dětí a osob z Bolatic. Po kázání začaly hodinky před ostatky svaté Kláry a svatého Viktora. Kolem 6 hodiny večer uspořádaly spolky panu biskupovi pochodňový průvod. Zpěvácký sbor zapěl píseň, načež pan rector Šatka vítal biskupa jménem všech spolků

175)

Biskup poděkoval a provolal slávu Svatému Otci a Císaři pánu. V pondělí se konalo svěcení kostela. Zatímco se obřady konaly v kostele, kázal na hřbitově p. Braschke, rodák bolacký. Bylo přítomno 27 kněží. Patron chrámu, kníže Lichnovský nebyl přítomen, neboť se stal vyslancem říše v Londýně. I

landrát kraje Ratiboř pan Wellenkamp, který tlumočil blahopřání vlády obci a občanům bolackým.
(Katolické noviny 30. 11. 1912)

Jedná se asi o pěvecký sbor „Silesia“, který zpíval. Tento byl založen patrně v roce 1910. Rovněž byl v tuto dobu v obci „Dům mládeže“ (Jugendheim) k dispozici. Občané Bolatic prý rádi zpívali a zúčastnili se v hojném počtu cvičení, jakož i představení spolku „Silesia“. (Oberschlesien 1889)

A tak laskavostí knížete Lichnovského, obětavosti pana faráře a poctivou prací a pomoci občanů vznikla stavba, která po staletí bude hlásat příštím pokolením dovednost lidských rukou a bude pro naši obec stálou a trvalou ozdobou.

176)

V této době byl rektorem pan Šatka. Prostý a upřímný člověk, který byl snad více hospodářem než učitelem. Po každé stránce originální. Příznačné je to, že pan rektur učil ve škole po německy a v kostele učil děti po moravsky a dělal doprovod k moravským písním.

Knihovna v místě čítala 1 000 svazků.

Promítací přístroj v hostinci u Dudů předváděl světelné obrazy pro dospělé. (Rat.Kal.1940)

Odbočka z cesty Bolatic - Chuchelná směr Henneberky byla v roce 1913 vydlážděna, ale projekt nebyl ukončen. Rovněž Henneberky se velice rozmohly. Dřevěné domky zmizely až na čtyři.

Tohoto roku (1913) projíždí obcí císař Vilém II, směrem k Opavě. V obci se nezdržel. Od počátku vsi až ke dvoru stály špalíry občanstva, veteránů a mládeže, které ho vítaly. Císař odvětil kývnutím ruky.

Toho roku velmi mokro. Ještě v září se sklízelo žito, které porostlo. Vznikly velké škody.

177)

Podávám přehlednou zprávu o prehistorických nálezech v Bolaticích, dle zprávy pana učitele Sczodroka, uveřejněné v Oberschlesische Heimat 1913.

„V hodinách dějepisu v poslední třídě bolatické školy přišli jsme na téma o nálezech, učiněných v roce 1912 ve zdejší obci. Přednáška měla úspěch, neboť jsem se dozvěděl, že loňský rok našla jistá žena z Bolatic na svém poli, (dnes asi naproti obecního hřiště) dvě kamenná kladiva. Dělníci opravující

železniční trať jedno z těchto kladiv zazdili do tratě, že prý to chrání od neštěstí. Dále jsem zjistil, že se dříve v obci nalezlo více takových kamenných nástrojů. Tak měl prý jistý domkář 2, jedno prodal do Hlučína nějakému geometrovi za 80 feniků. Loňský rok našel žák zdejší pokračovací školy kamenné kladivo a to v místech dnešního sportovního hřiště. Zdejší pekař si vzpomíná, že v jeho dětství otec našel při vykopání kořenů staré lípy, do které uhodilo, ve spleti kořenů, kladivo. (Asi p. Bělák, Pekárek).

178)

Při polních pracích v tomto roce našli žáci zdejší školy, (v místech dnešních Křemének, ve výši pana Vavříčka, hřiště SK Bolatice, v Důlku, jako i u železniční tratě před lesem), rovněž kamenná kladiva a střepy. Rovněž u nádraží učiněn nález. Z toho je zřejmé, že zde byla za dávných časů lidská bydliště.

O Bolaticích píše Sczodrok dále: Obec leží na jihu okresu ratibořského, v moravském mluvícím pásmu (Mahr. Sprachgebiet), v povodí řeky Opavy. Veškeré nálezy se nacházejí na východním okraji vsi, anebo východně od obce, v polích. Pravděpodobně pocházejí tyto nálezy z mladší doby kamenné (neolit. Periody), tedy asi z doby jako nálezy u Otice. (Ratiboř). Nálezy jsou nádherně broušeny. Jsou ze Serpentinu, dom. to kamene. Tento nerost čerstvě broušený má zelenavou barvu. Zvětráním dostává barvu šedou. Dále jsou nálezy z dioritu. Z vypracování jednotlivých kusů vysvítá, že obyvatelstvo bylo spořivé, neboť hledělo nástroj využít co možno nejvíc. Toho jsou svědkem otvory vrtané v kámen pro rukojeť.

179)

O těchto nálezech kolují v okolí pověsti a lid sám je spojuje s božskými jevy. Nálezy zdejší školy to potvrzují, neboť žena vlastníci tento kámen se ho nechtěla vzdát a ponechala si ho. Nálezy dále dokazují, že zdejší kraj byl hustěji obydlen v poměru k jiným oblastem Horního Slezska.

Těsně před světovou válkou byly poměry v obci dobré. Dělník si vydělal své peníze a žil jakž takž lidsky. Rovněž i selský stav sílil. Po stránce národní zdejší člověk na svou řeč velmi hrdý. Tehdejší škola nevyhovovala. Na žádost obce o podporu na novostavbu školy daroval kníže Lichnovský pozemek v rozměru 0,5 ha, a sice po pravé straně křižovatky cesty Opava – Hlučín (při Antonkovi). Ke stavbě školy však již nedošlo.

Kníže Lichnovský je zdejším lidem znám jako člověk sociálně citící, který měl vždy sluch pro potřeby svých bližních. Tehdy se plánovalo, aby se z dnešní „Nové školy“ stal starobinec. Dokonce pan farář

Pleschke odkázal na tuto stavbu 1 000 RM. Ani k tomu již nedošlo. První světová válka zmařila všechny plány.

180)

Obec Bolatice se dělila na dvě části, a to: Gütsbezirk a Gemeindebezirk. Gütsbezirk byl úplně samostatný a podléhal přímo knížeti, kdežto Gemeindebezirk vedl volený starosta, který podléhá Amtsvorsteherovi v Chuchelné. (pan Duschek)

Po obecních volbách, kde kandidovaly strany Centrum, Socialdemokraten a Deutsch National, zvítězilo Centrum přesvědčivě a starostou se stal František Theuer, rolník (Hulan), náměstek Sněhota Josef (Komisař) a Duda Anton. Sluší ještě připomenouti, že Deutsch National volili zdejší dvorští pacholci.

Rok 1914 se vyvíjel dosti slibně. Peněz i zboží bylo dosti. (Friedenszeit) Obec započala se stavbou cesty směrem od kostelíka ke kostelu. Dále byly postaveny mosty při usedlostech pana Slivky a pana Dudy. Úroda je v tomto roce velmi dobrá. V tehdejší dvoře bylo 12 párů koní a šest volů. Po zavedení parního pluhu byli voli odvedeni. Správcem velkostatku byl pan inspektor Koch.

181)

Cenový index zemědělských plodin:

žito 11 – 12 RM

rež 10 RM

oves 6 RM

ječmen 8 RM - za jeden cent.

Zdejší rolník vydělal až přes 1 RM na hodinu.

Co se nejméně očekávalo, začalo. Válka a mobilizace. První mobilizační den – 2 srpen, druhý mobilizační den – 3 srpen. Všichni zbraně schopní muži museli narukovat a obec se vyprázdnila.

Stav živnostníků počátkem války: 3 obchody se smíšeným zbožím, 3 pekaři, 3 řezníci, 4 hospody. Kováři 2, ševci 2, ohlídačem masa byl pan Kupka (dodnes se tam říká do Fleischbešauera). Hostinský Sněhota Karel byl zároveň i obecním výběrčím daně. Holič v obci nebyl. Spar und Darlenkasa plně podchytila veškerý hospodářský život v obci. Správcem byl pan učitel Ledva. Hasičský sbor vlastnil ruční stříkačku a hasičskou zbrojnici na dnešním místě.

Po stránce bezpečnostní se o obec staral Gendarmerieoberwachtmeister Heisig, který v obci působil až do roku 1917. Měl ve svém obvodu Bohuslavice, Benešov, Kozmice, Bělou a Henneberky. Heisig byl typickou figurou pruského četníka.

182)

Bydlil v Benešově a byl po císaři pánu nejmocnějším a nejvyšším úředníkem v kraji. Šla z něho hrůza. Ačkoliv sám polské národnosti, velmi potíral moravskou mluvu v obci. Jeho naježený knír a blýskavá helmice odradila každého, a kdo nemusel, nic po něm nechtěl. Přísný k lidem, každý sebemenší přestupek trestal. Za močůvku na cestě 3 RM, když žena vyšla na cestu bez zapasnice 2 RM, kouření fajfky u stodoly 3 RM atd. Jeho výrok: „Budiž zaplatit ...“, byl pověstný. Jezdil na kole sedě vzpřímen, dlouhá šavle visela nad přední vidlicí a tak objížděl své království. Říká se ještě podnes u nás: „Jeděš jak Heisig.“ Avšak zlodějů bylo málo.

Obec měla v tuto dobu značnou pravomoc, i pokud se týká trestání přestupků, drobných krádeží a výtržností. Obecní pastušek, který se používal jako šatlava, stál na místě před usedlostí pana Kost. Solicha a leckterý bujný mládenec nebo zloděj vzpomínal v jeho zdech.

183)

Počátkem srpna byli odvedeni skoro všichni zdejší hospodáři, jakož i jejich koně. V této době celá tíha starostí doléhala na bedra našich žen a matek, které ve vzájemné svépomoci všechno zvládly. Počátek války byl snesitelný a čím dál tím více se zhoršovaly životní podmínky občanů. Byly zavedeny lístky a musely se plnit dodávky obilí apod. Hodně se v těchto dnech šmuglovalo. Zdejší panující chudý živel měl možnost si na základě zvláštních lístků koupit zvláštní přiděl masa hovězího a kýty, což mělo za následek značné snížení stavu dobytka. Později zrušeno, neboť nebylo možno ani na lístky dostat svůj přiděl. A tak pomalu se vkrádala bída a hlad do řad obyvatelstva. Občané byli nuceni upisovati válečné půjčky „Kriegsanleihe“. A umíráček pořád častěji se ozýval. Muži padali jako mouchy a zdejší veteráni byli pořád v pernamenci.

184)

Roku 1917 odebrali nám naše zvony až na zvon z roku 1495, který vzhledem k jeho historické ceně byl zachován. Říše se zmítala v krvavém zápasu a proto i zvony musely se proměnit v granáty, aby vyplnily materiální mezery. Zhoršující zásobovací situace byla ještě ztížena stálými kontrolami, které byly přísné a pokuty pak zvlášť vysoké.

Za připomínku stojí, že vojáci, vracející se z fronty na dovolenou na zdejší statku hodně kradli pro své rodiny. I pytláctví je rozšířené a každý se bojí postavit se jim do cesty, jelikož vojáci přijížděli s kompletní výzbrojí. Ke konci války se již množí případy vysoké úmrtnosti, zvláště u dětí.

185)

Revoluční vlna zmítající světem se v obci nijak neprojevila. Zdejší zbožný lid byl poslušným nástrojem v rukou pruských militaristů a držel se zásady „Maül halten und dienen!“

V tomto roce zemřel zasloužilý pan farář Pleschke. Proti vůli obce, která chtěla na místo faráře pana P. Zlotého, byl dosazen pan farář Litzka. Obec se odvolala na knížete, patrona kostela, a tento by jistě vyhověl, ale následující události spojené s koncem války tento záměr přerušily.

Po stránce obrozenecké a národní, utvořila se v obci ke konci války skupina lidí, vedena vlasteneckým cítěním a navázala styky s panem Dr. Dohnálkem v Hájí, který jim vydával letáky a tiskoviny, které dotyční v noci rozhazovali po obci. Nutno ovšem přiznati, že velká část obyvatelstva neprojevila zájem o spřátelení se s kmenem za Opavicí. Rovněž tak tyto s námi konec války zastihl obec hospodářsky citelně zuboženou.

186)

Na lidských životech zaplatili zdejší občané krvavě. V 1. světové válce 1914 – 1918 padlo z naší obce 99 mužů (viz pomník padlým v I. sv. válce). Spousta mrzáků a vdov, toť připomínka a zároveň krvavý vykřičník pro budoucnost.

V letech 1917 – 1920 vracející se mužové přinesli do dědiny závan revolučních myšlenek a zdejší vžitý konservatismus musel ustoupit ze svých pozic. V obci se utvořil tak zvaný Volk und Soldatenrat, který začal agilně pracovati.

Hlad po půdě se zvyšoval a lid se nechtěl smířit se stávajícím stavem. Začalo se vyjednávat se správou Lichnovského o přiděl půdy, zvláště pro vojáky, kteří měli mít přednostní právo. Tehdejší ředitel statku pan Pieschel vyjednával s obcí a na zákrok vlády byl obci přidělen a rozparcelován zemědělský majetek o výměře 600 juterek za 500 000 RM.

187)

Dlužno připomenouti, že v téže noci, kdy byly peníze obcí složené, pokusil se neznámý pachatel o vloupání do kancelářské místnosti na Albertovci, ale šťastnou náhodou byly peníze tentýž den deponovány u „Dresdner Bank“ v Ratiboři. Tato akce provedená na zákrok pruské vlády se nazývala „Deutsche Siedlung“. I na Henneberkách bylo určité prostranství vykáceno a přiděleno drobným zájemcům. Z toho je vidět, že pruská vláda ji dovedla i pro ni v tak těžké době, dávat presenty (dary) a získala si za kus pole zdejší lid.

V této době byl nedostatek potravin citelný. Starosta obce rozdával lístky. Obviněn od rozvášněného davu, byl vyvezen na trakaři z obecní kanceláře. „Malá domácí revoluce“ Ve schůzi konané u r. Kramářů, Amtsvorsteher Duschek záležitost smírně urovnal a starosta pan Theuer František, (Hulan) zůstal dále v úřadě.

188)

Inflace ženoucí se krajem postihla i naši obec citelně. Kusé zprávy a náznaky, že se jedná o připojení Hlučínska k ČSR, byly přijímány bez zájmu, neboť velká většina zdejšího lidu nebyla vůbec na to připravena a držela se hesla a zásady: Koho chleba jíš, toho píseň zpívej. Lidé, kteří odjakživa tíhli kvůli existenčnímu zajištění k Německu, nemohli přirozeně spatřovati svůj úděl a budoucnost ve svazku s něčím právě se rodícím. Lid byl nedůvěřivý a držel se hesla: „Radši chleba v hrsti, nežli buchta u pekaře.“ Národnostní ráz zde nehrál v tomto případě rozhodující roli. Německo, vůbec v posledních letech, se všemožně snažilo zdejšímu člověku pomoci. Nutno i po pravdu připomenout, že Hlučínsko svého času silně trpělo pod vlivem německé propagandy. Dále, stávající poměry v určitých částech Horního Slezska zdejší lid do určité míry ovlivnily a snad proti anexi ze strany Československé republiky i zatvrdily. Je totiž těžko chápati povahu našeho prostého člověka, který o tak důležitém konci říše, v pomezí tří států byl ovládán a překrucován různými směry a snahami, a který neměl tolik národnostního cítění, že by prohlédl!

4. únor 1920

Na mírové konferenci v Paříži se podařilo československé delegaci za pomoci mocností získati aspoň kus, svého času Bedřichem II., ukradeného Slezska, a to o rozloze jednoho hejtmanství. Zatímco českoslovenští zástupci v Paříži jednali, podařilo se zdejším německým katanům poštvaťi tento dobrý a zbožný moravský lid proti svým bratrům, tak uvítání nebylo mnohdy bratrské. Hlučínsko, a tím i naše obec, se dostala do svazku se svým bratrem za vodou.

Směrem od Háje přitáhla do obce česká pěchota, první to posel bratrského lidu československého. Paní Malcharová uvítala vojáky a řekla: „Vítáme vás bratříčkové, už jste tu měli dávno býti.“

190)

V tomtéž smyslu byli uvítáni od paní Breuerové. Za obec je uvítal pan František Návrat a pan Rataj František. Obyvatelstvo se chovalo celkem klidně, ale víc pasivně. V obci zůstalo četnictvo pod vedením pana Adamoviče. V paměti jsou četníci Marynčák, Najser a Mikula.

Byla prováděna výměna marek za koruny, a sice ve slušném poměru, něco přes 12,- Kč. Na výměnu bylo upotřebeno asi 800 000,- Kč. Výměnu prováděl pan Ulička, pokladník zdejší Spar und Darlehukasse. Hodně lidí si peníze (říšské)nechalo a tak ke svému velkému žalu o ně později přišli. Krátký čas po obsazení učili na zdejší škole pan učitel Schatka a Ledva německy a jeden český učitel česky. Ale jenom krátce, pak zmizelo německé vyučování úplně. Český stát se zachoval vzorně k bývalým německým učitelům, neboť je nechal v místě a poskytl jim slušnou penzi.

191)

Krátce potom byl sesazen starosta obce a dosazen vládní komisař,jimž se stal pan Sněhota Josef, rolník v Bolaticích. Po ruce mu stála devíti členná komise sestávající ze zdejších rolníků.

Do té doby spadá neštěstí v Křenovicích, kde zahynul bolacký občan pan Kříž. Tehdá se totiž pašoval líh do Německa. Líh nosili lidé na těle v patřičných plechovkách. V Křenovicích narazil vlak asi následkem špatně postavené výhybky na odpor a neštěstí bylo hotovo. Vlak byl v plamenech. Spousta lidí byla zraněna, popálena a pár bylo mrtvých.

Do té doby patří i změna praporu zdejšího Kriegervereinu, kde knížecí znak a znak říšské orlice byl změněn za obraz svatého Jiří a znak Slezský.

Podle platných stanov Kiegervereinu se střílelo při pohřbu členstva hmoždířem. Na rozkaz pana hejtmana Cíchy z Hlučína byl tento zvyk připomínající válku zakázán. Zachovala se pěkná historka o tom, jak představitelé zdejšího Kriegervereinu urgovali na okrese odvolání tohoto zákazu.

192)

František Návrat řekl hejtmanovi toto: „A co pane hejtmane, ta vaša granata na tym stole nepřipomíná válku?“ Po této otázce hejtman kapituloval, ale vyhradil si zvýšenou pozornost při střelbě.

V obci vyvíjel dále svou činnost hasičský sbor, ale německý.

Zdejší dvůr zmenšen patřil i nadále knížeti Lichnovskému. Lihovar, který zastavil svoji činnost v roce 1916 – 1917, nebyl více obnoven.

Provedena adaptace zámku v nákladu 220 000,- Kč.

Pro zajímavost a k dokreslení národnostní otázky u nás, uvádím článek Katolických novin č.31 z roku 1919, tedy těsně před anexí. Katolické noviny, které od roku 1893 bojovaly za udržení mateřského jazyka, tyto noviny najednou jsou proti.

193)

V článku se píše mimo jiné, že čeští učitelé jsou všichni neznabohové a nepřátelé náboženství, a že v tom duchu budou vychovávat i naše děti. Moravští rodičové, jak vám bude, když učitel bude vaše děti svévolně kazit, místo učit je zbožnosti a počestnosti?

Ale 7. února 1920 píše Katolické noviny toto: „Podivné jsou cesty Boží!“ Mimo jiné píše, že „po 178 letech připadá Hlučínsko k republice, a že říšský komisař slezský, prezident Dr. Šrámek, jest synem Slezské země, a že je z dědin poblíž Kravař“. To je změna – co? A co lid?

Rok 1922. Oprava kostela si vyžádala náklad 42 938.63 Kč, oprava školy 23 483.58 Kč. Z toho zaplatil patron obce 21 140.47 Kč. V této době nastala v obci určitá doba blahobytu.

194)

Připojením Hlučínska k Československé republice vznikla v naší obci dosti problematická situace. Na jedné straně příslušnost jazyka by měla být závazkem pro veřejné činitele obce a vůbec pro všechny naše lidi, ale tragikou osudu nebylo a není tomu tak. Za druhé, kmenová příslušnost měla rovněž hrát důležitou roli, ale byla následkem lhostejnosti a méně uvědomělosti zdejšího člověka přehlédnuta.

Již od počátku byl náš prostý člověk infikován velkoněmeckou myšlenkou a viděl v Prusku, jeho organizačních schopnostech a jeho domýšlivosti, vrchol státnického umění, a jelikož postupem doby nic lepšího nepoznal, tíhl k tomu, co viděl a znal, a veškeré novoty bez přezkoušení předem zavrhoval. Náš člověk zde v pohraničí zocelený tvrdým a odříkavým životem byl na straně druhé velmi nedůvěřivý a podezřívavý. Nelze se divit. Pohraničí s jeho změnami a jeho různorodou problematikou nám zde nemohlo odchovat lidi přímé.

195)

Leží to již v lidské přirozenosti, že člověk, na kterého působí léta a roky určitý tendenční vliv se ho těžko oprostí a jednou pak zklamaný, se i těžko přesvědčuje a získává. A nezapomeňme, že pruská správa si dovedla získati srdce prostého člověka vhodnými dary, jako u nás v roce 1919 provedenou parcelací. Bolacký občan měl možnost si po obsazení Československou republikou oddychnout, že tak neučinil, není snad ani jeho vina.

Do takto získaných území poslal stát ne vždy lidi uvědomělé a přímé. Naopak – přišlo hodně kořistníků, kteří z nevědomosti lidu a jeho určité zaostalosti k poměrům v historických zemích vyždímalí a vysáli pro sebe výhodu nad výhodou! Beze sporu se věnuje malá péče osvětové výchově našeho člověka, který ji ale tolik potřeboval a snad víc potřeboval, než halasných a nabubřelých stranických frází. Chyba nad chybou. Ne osvěta, naopak politika se mu dala.

196)

A tak jsme svědkem toho, že podvratná činnost řízená ze zahraničí zesílila svou činnost, začínala využívat rozpolcenosti našich lidí, síti v j nich nitrech sémě nedůvěry a tím způsobila stav určité stagnace v konsolidaci národních poměrů. Avšak pánové slavné okresní komise spali! Nepochopili a nevyužili skryté možnosti podchytiti zájem našeho lidu, který v jádru dobrý a poctivý, ale který tolik potřeboval pomocné ruky a pomoci vůbec!

Snad by v první době bylo pomohlo i určité drastické nařízení, neboť lidé jsou od Prusů zvyklí poslouchat. A tak se začíná v obci rýsovat pro další budoucnost rozdělení na dva tábory. Na jedné straně lidé, kteří věří pevně v Německo a jeho vymoženosti, a kteří v připojení Hlučínska k ČSR spatřují křivdu, na druhé straně na lidi, kteří bez nějakého vyvinutého národního uvědomění se dívají na vývoj situace jako na nutné zlo a hledí svým postojem a předstíraným zájmem těžiti z dané situace co možná nejvíc.

197, 198)

A lidé, kteří věřili a si přáli i nadále sounáležitost k ČSR, těch bylo skutečně málo. To budiž po pravdě svěřeno a zaznamenáno v této knize.

Obec Bolatice závislá odjakživa na práci v Německu, těžce nesla hospodářský první roky Československé republiky. Nesmíme zapomenout, že zdejší pracující lid se těžko orientoval v dané situaci a jezdil, pokud mu to poměry dovolily, dále za prací do Německa. Velká část těch „Erztrene“ optovala a ovlivňovala svým postojem řadu jiných. To jasně potvrdilo sčítání lidu dne 15. února 1921.

Obec Bolatice a osada Henneberky měly k tomuto dni:

Výměra všech pozemků 1339 ha.

Počet obytných domů 345 domů.

Obyvatel 2375 obyvatel. – z toho

Čechů 1950.

Němců 414.

Římských katolíků 2368.

Evangelíků 4.

To dokazuje, k jaké změně došlo od roku 1905 k dnešnímu dni. Kde ji hledat? Že se k německé národnosti přihlásili lidé, kteří znali sotva německy, je jisté.

Vyjímám případ: V jednom případě byl dotyčný pozván na okresní úřad do Hlučína, kde se ho ptali na různé odborné výrazy v němčině. Zahnán do úzkých prohlásil, že je sice Moravec, ale že má „ein deutsches Herz.“ Taková byla situace u nás a byla od mnohých přehlížena.

V roce 1921 byly v obci dvě školy. Jedna z roku 1837 a jedna z roku 1897. Školy místním poměrům nevyhovovaly. V nové škole byly 2 třídy, ve staré 3 třídy. Školní zahrada u nové školy měla výměru 600 m², pro správce školy byla zahrada o výměře 1039 m², stará škola měla zahradu 666 m²

199)

V listopadu roku 1922 byl proveden odvod všech zdejších zbraně schopných mužů, jehož se zúčastnilo z obce 140 mužů. Schopných bylo 24. Zajímavé je, že z těchto narukovali, zbytek (20) optoval pro Německo. Přitom ještě došlo v Hlučíně k demonstraci a není přesně zjištěno, zda německou vlajku nesli naši hoši nebo z Dolního Benešova.

Dne 25. 5. 1924 založena v obci Slezská matice osvěty lidové v Bolaticích, která si vzala za úkol povznést mravní a národní úroveň zdejšího lidu, jakož i uchování starých zvyků a národních krojů. O rok později se v obci hrálo první české divadlo od zdejších ochotníků, a to „Zázračný elixír“.

Rok 1923. Obecní zastupitelství čítá v tuto dobu 17 členů. Nelze tedy říci, že by spolurozhodování lidu bylo nějak vládním komisařem omezeno. Samozřejmě je však národnostní roztržičnost zastupitelství, které se rozděluje na dva tábory, český a německý, ale řečí úřadující je řeč moravská.

200)

Přípisem Okresního úřadu v Hlučíně ze dne 9. 6. 1923 bylo nařízeno zřízení nové školy v Henneberkách. V případě, že by se obec zdráhala, bude použito donucovacích prostředků. (Zápis rady obce Bolatice) Kdo brzdil zřízení české školy?

V tomto roce založené družstvo počalo se mocně zabývatí výstavbou nových rodinných domků. Družstvo bylo německé. Za podpory ministerstva sociální péče vznikly v tomto roce a později první domky směrem ke Koutům. Kolonie, zvaná Mexiko. I směrem k nádraží se stavělo, jakož i v obci. Obec nabývala postupně přijatelného vzhledu.

Obecní rozpočet v tomto roce vyžadoval potřebu 27.836,- Kč a úhradu pouze 9.917,- Kč.

Dne 29. III. 1924 byla zrušena správní komise a utvořeno právně obecní zastupitelství. Starostou se stal po volbě František Theuer (Hulan), rolník z Bolatic, který již za říše tuto funkci vykonával. V tomto roce byly provedeny obecní volby.

201)

Volby byly zase záležitostí Německých politických stran. Německý Kulturverband, založený k podpoře německého prolínání, plnil své poslání velmi dobře, když duše zdejšího člověka v jeho vzdoru byla snadnou a lehkou obětí.

Rok 1925. Obec Bolatice má toho roku jednu obecnou školu pro obě pohlaví, 7 postupných tříd a 3 provizorní pobočky, celkem 10 tříd. Ve škole zavedeno polodenní vyučování. Celkem je toho roku školou povinných 207 chlapců 220 děvčat celkem 427 žáků. Všichni bydlí v Bolaticích. (Vývoj a nynější stav škol ve Slezsku 1925)

Jak benevolentně se zachovala republika ke svým občanům, dokazuje i skutečnost, že v obecním zastupitelstvu spolurozhodoval i bývalý německý učitel pan Ignac Ledwa.

Hospodářský spolek v Bolaticích neměl plného pochopení u svých spoluobčanů, a proto byla jeho činnost velmi omezená. V tomto roce snad ani nejstarší hospodář nepamatuje takové zimy bez sněhu a rovněž ani tak suchého jara. Hospodáři mají starosti o žně. (Mor)

202)

V březnu roku 1924 byla ustavena v Bolaticích jednota Čsl. Orla, který ale prakticky nevyvíjel činnost.

V dubnu roku 1924 uzavřen provoz v továrně na len v Chuchelné, takže přes 200 dělnic a 20 dělníků ztratilo zaměstnání. I naše děvuchy ztratily chleba. (Mor) V této době utekl i Hermann Janosch do Německa a vydává v Ratiboři časopis „Der Treudeutsche Hultschiner“. Janosch a spol. udělal nám hodně nepříjemností a svým postojem proti republice hodně zmařil. (Mor)

Tehdejší „Hultschiner Zeitung“ vydal výzvu k rodičům, aby zakládali „Privatunterricht“, k čemuž prý mají zákonité právo. (Mor)

203)

V tomto roce konány volby do poslaneckého sněmu a senátu. Zatím co se české strany rvaly, Němci se smějí. A podle toho dopadly i volby v obci.

Všech platných hlasů bylo 1.112 (Poslanecká sněmovna)

Česká koalice 287 hlasů

Česká nekoalice 6 hlasů

Němci 811 hlasů

Komunisté 7 hlasů

Židé 1 hlas.

Všech platných hlasů: 777 (Senát)

Česká koalice 187 hlasů

Česká nekoalice 6 hlasů

Němci 628 hlasů

Komunisté 3 hlasy. (Moravec 1925)

Dne 3. srpna 1925 řádl u nás veliký povichr. Na poli byly vyvráceny kozly obilí, v lese stromy, ale i elektrické sloupy. (Mor. 1925)

V obci je velká slavnost Spie und Turnvereinn, kterou řídil KV. Nápis v průvodu však prozradily národnostní příslušnost všech zúčastněných. (Mor. 1925) Pro zajímavost uvádím nápis živnostnice v Bolaticích. „A. W. Schwadlena“. Bez komentáře. Tehdejší protistátní spolek „Bund Heimatliebender Hultschiner“ zintenzivňoval svou činnost a zjankovatěl mnoho našich lidí.

204)

Dne 18. X. 1925 se v naší obci světil pomník padlým I. světové války. Pomník stojí pod kostelem a představuje Krista stojícího na vrcholu. Pomník sám je hranol, na jehož 4 stranách jsou uvedena jména obětí. Autorem tohoto pomníku je kameník Stanjura z Hoštic. Obec věnovala skvostný věnec. Proslov ovšem německý!

Zajímavá okolnost spolupráce vyplývá z toho: zdejší odbor SMOL požádal místní zastupitelstvo o pronájem hřiště pro zdejší sportovní odbor, ale obec se usnesla většinou hlasů pozemek nepronajmouti.

V roce 1925 pronajala obec obecní honitbu knížeti Lichnovskému, a sice od 1. 11. 1925 – 31. 12. 1933 za 7.000,- Kč ročního nájemného. Nájemce uzavřel s obcí mimo jiné i smlouvu, ve které se zavazuje:

205)

- 1) že pro chudé zdejší obce dodá každoročně 150 m³ dřeva za nejnižší, minimální cenu. Obec dříví rozdělí.
- 2) Majitelům pozemků, kteří utrpí největší škody od zvěře, vyjde všemožně vstříc a budou mít přednostní právo na nákup dřeva všeho druhu.
- 3) Na novostavbu školy na Henneberkách, která se má brzo stavěti, dodá veškeré stavební dřevo, mimo prkna, a to zdarma.
- 4) Přidělí pro všechny nemajetné osoby v obci volné lístky na sbírání lesního kletí.

V dalším jsou uvedeny různé doplňky.

V tomto roce se jednalo o přidělení, případně výměně, parcel obyvatel Bolatic u nádraží s obcí Štěpánkovicemi.

Obyvatelstvo žilo v této době dosti přijatelným životem, neboť dostatek práce zaručoval všem obživu. Jen nedostatek půdy byl velmi citelný a ze všech stran se volalo po parcelaci velkostatku, který je trnem v těle zdejšího lidu. Doposud jen sliby!

206)

Ale i lepší paprsek zasvitne v temném a smutném životě. Tohoto roku pořádané oslavy výročí 28. Října se zúčastnili všichni občané bez rozdílu politické příslušnosti. Technickou stránku provedla Matice osvěty lidové.

V listopadu 1925 se obecní zastupitelstvo usneslo všemi hlasy přítomných k podání žádosti o přidělení 74 ha půdy z panství Lichnovského, jakož i ze dvora „Moravec“ a „Velký dvůr“. Odůvodněn tento požadavek nedostatkem stavebních míst a zemědělské půdy, která v poměru k počtu obyvatelstva je velmi malá. Obec uvažuje o přidělu zbytkového statku Bolatice.

Plat starosty byl 2000,- Kč, tajemníka 3600,- Kč, pokladníka 600,- Kč.

Na návrh pana Františka Návrata se usneslo obecní zastupitelství 16 hlasy přítomných jednati o zřízení menšinové knihovny (německé). Knihovna schválena, a ihned žádají o příspěvek. A tak český člověk si sám platí svou germanizaci. (prý 18 % Němců)

207)

Roku 1926 se šušovalo o pozemkové reformě. A dělaly se ambice na půdu. Kdo ji dostane

Henneberští po pravdě se činí i v kulturní činnosti. Založena skupina „Sedlišťan“, která má za úkol zachovati hlavně staré tance a kroje. I jinak je na Henneberky spolehnutí. Přes 50 % všech odevzdaných hlasů bylo českých.

Při vyplňování lékařských dotazníků v místních školách bylo toho zneužito k národnostní machinaci. A tak nakonec postrašení rodičové vyplňovali příslušnost, respektive národnost: „Deutschmährisch“.

16. května 1926 položen základní kámen ke stavbě školy na Henneberkách. Na slavnosti promluvil za obec pan Sněhota Josef, za okres hejtman Gela a Andělín Novák za školní úřady. Pověstným se stal pan farář Litzka, když odešel ze slavnosti po zazpívání písně: „Bodejť by vás vy mládenci čerti vzali!“ Škola byla téhož roku dokončena panem stavitelem Osvaldem Gvoždíkem za 115.000,- Kč.

208)

Obecní zastupitelstvo se usneslo všemi hlasy přítomných poskytnout místnímu Spil und Eislaufvereinu v Bolaticích 50 arů stavebního místa na rozšíření hřiště s podmínkou, že se na hřiště vztahuje právo škol a tělovýchovných spolků hráti a cvičiti.

Zemská správní komise v Opavě urguje vyřízení obecní cesty na Henneberkách, která je přímo katastrofální.

Obec Bolatice v důsledku množících se zpráv o blízké pozemkové reformě, urguje přiděl zbytkového statku Bolatice do rukou obce.

Na pilnou žádost občanů obyvatel z Padolů, bylo usneseno cestu vydlážditi a to proti 3 hlasům z Henneberků, kteří neupírají nutnost úpravy této cesty, ale chtějí zároveň i úpravu cesty na Henneberky.

Již v tomto roce bylo žádáno o zřízení koupaliště. Obec slíbila najít vhodný pozemek.

209)

Uznána nutnost konečně zakoupit nové zvony, jelikož po válce, kdy byly staré zabaveny, uplynula už řada let a v obci je tuze pusto.

Toho roku je založen v obci český sportovní klub SK Bolatice. Hřiště bylo přiděleno z pozemkové reformy zásluhou českých činitelů.

Založen v obci státní krajkářský kurs, který toho roku navštěvovalo 25 děvčat.

Žádost správy školy o příspěvek na zájezd školních dětí do Prahy byla zamítnuta. Obecní zastupitelstvo tím ukázalo dosti nereseriozní postoj.

Na žádost MOL v Henneberkách povolila obec rozšíření již stávajícího hřiště na celkovou plochu 50 arů pro tamní sportovní kroužek. Na Henneberkách zřízena lidová knihovna.

V obci zavedeno německé pokoutní vyučování. Učili 3 učitelé. Z počátku slabá návštěva zdejších moravských dětí.

210)

Pozemková reforma v naší obci.

Extrémní rozvrstvení půdy a pozemkového vlastnictví jevílo přirozené důsledky v sociálním a hospodářském stavu obyvatelů. V celku tu převládal typ domkáře, který nemůže nalézt dostatečné výživy pro sebe a svou rodinu ve vlastním hospodářství a je nucen hledati sám i členové rodiny, jiné zaměstnání. Proto se rozcházejí sta a sta osob do Německa jako podomní obchodníci, v letní době je následovaly zástupy dělnictva stavebních oborů a hodně žen do zemědělství. Ostatní pracovali na zdejších velkostatkách, nebo v okolí. Velký počet bezzemků zhoršuje situaci tím, že není dostatek

domáciho průmyslu. Jen malé procento zaměstnalo blízké okolí. Ve všech případech zde převládá závislost hospodářská nad samostatností a tato závislost nesla sebou i závislost národní, jež se projevovala v postupné germanizaci Hlučínska před jeho připojením k ČSR, ale i po jeho přivtělení a dokonce tím hlouběji a citelněji.

211)

Zaměstnání a pobyt občanů z Hlučínska byl po jeho odloučení povolován jen za určitých výsad a požadavků nacionálních.

Je pochopitelné, že dělník po několik neděl, ne-li měsíců v Německu protičeskou záští preparovaný, nebyl pak po svém návratu z Německa k rodině nejvhodnějším živlem pro konsolidaci poměrů ve smyslu národním a ve smyslu našeho očekávání a přání. Proto je nasnadě, že prvá péče o nové území bylo vyřešení těchto hospodářských a sociálních otázek. Jak daleko se to podařilo, to je otázky jiná.

Uvádím stav v držbě pozemkového majetku v Bolaticích a Henneberkách před válkou:

Bolatice a Henneberky: 584,8 ha

Velkostatek 754,5 ha

V tom jsou zahrnuty všechny plochy i neplodné a cesty. Tento stav se zlepšil ve prospěch Bolatic po skončení války, kdy přidělena obci „Deutsche Siedlung“.

212, 213)

V následujícím podávám statistický přehled:

Z panství knížete Karla Maxe Lichnovského, dvůr Bolatice bylo parcelováno:

Bolatice dvůr má veškerých pozemků 286,3 ha.

Z toho zemědělské půdy 275,5 ha.

K parcelaci přišlo pro zemědělce:

148 uchazečů z Bolatic 4,8 ha půdy.

A hlavní štika statkáři:

Bochýnkovi byl vložen do klína zbytkový statek o výměře 118,5 ha.

Z toho zemědělské půdy 108,0 ha.

Zbytkový statek přišel ze záběru a pán, novopečený statkář, ho koupil za 850.000,- Kč. Tedy zdarma!

Z velkostatku Dolní Benešov, majitel Luis Rotschild:

Pro Bolatice bylo parcelováno:

Velkostatek Moravec 46 ha, veškerá půda 56 ha.

Zemědělci 51 uchazečů dostalo 56 ha půdy .

Stavební živel 1 uchazeč dostal 1 ha půdy.

Pro Henneberky:

Velký dvůr 35 ha, 30 uchazečů, takže průměr 1,16 ha nabytí.

Drobní zemědělci platili za 1 hektar cenu 4300,- – 5000,- Kč.

Celkem dostala obec Bolatice a Henneberky tyto pozemky:

Bolatice: Zemědělci 218,7 ha, hadělníci 5,80 ha.

Henneberky: Zemědělci 35,00 ha (Dle Ing. Ed. Jeřábek 1930)

To byla pozemková reforma na Hlučínsku, největší podvod agrárních veličin na tomto lidu. Sotva 1/5 půdy se dostala drobným lidem.

Obec zbytkový statek nedostala, že prý měl státní pozemkový ústav obavy, že by obecní zastupitelstvo, ve kterém je 10 českých zástupců proti 20 německým, využilo toho přidělu v opačném směru, než jak jest myšlen zákonem o pozemkové reformě. Obec zbytkového statku nedostala.

Roku 1926 a později bylo pokračováno ve stavbách obytných domů směrem ke Koutům. Obec rostla a sílila, ale národní rozpolcenost znesnadňovala spolupráci a brzdila tak i rychlou konsolidaci obce.

214)

V tuto dobu čtené noviny na Hlučínsku: Náš domov, Hultschiner zeitung, Moravec, Slezské slovo, Deutsche zeitung, Slezan, Katolické noviny, Opavský týdeník, Věstník Matice Opavské atd.

Dne 27 března 1927 založen na Henneberkách český hasičský sbor. Henneberky urgují již v novinách konečnou úpravu jejich cesty. „Topíme se a bolačtí si zacpávají uši. Podobné cesty snad není v republice!!

Dne 27. února 1928 zemřel štědrý dárce a patron našeho kostela, jakož i dobrodinec obce, kníže Karl Max Lichnovský. Obec se usnesla věnovati věnec v ceně 180,- Kč a pověřen účasti na pohřbu za obec pan Theuer František (Hulan) a rolník Sněhota Josef. Čest jeho památce!

Na nové zvony přispělo patronátní panství obnosem 7 500,- Kč, za což bylo poděkováno.

215)

Obecní volby 1928.

K volbě se sdružily:

„A“ němečtí sociální demokraté 480 hlasů

německý DNIST 280 hlasů

Stříbrný 40 hlasů

Celkem 800 hlasů, to je 21 mandátů

„B“ Agrární 116 hlasů

Lidová 104 hlasů

Domk. a malor. Henneberky 71 hlasů

Čsl. soc. demokracie 36 hlasů

Celkem 327 hlasů, to je 9 mandátů.

Dne 24. dubna 1928 se konaly volby do obce. Kandidátek bylo podáno celkem 10. Situace byla předem jasná, volby budou záležitostí německých politických stran.

Tragika osudu. Tento moravský lid mluví českou řečí, volí německy. Ne snad z vnitřního přesvědčení, spíš ze vzdoru a pod dojmem minulosti. U nás totiž nerozlišují pojem národnost a státní příslušnost. Většina lidí mluví: „Dyč (vždyť) jsem se narodil za Viléma, tak jsem Němec“ a podle toho taky volí.

Ve volbách zvítězila strana německých demokratů s počtem kolem 600 hlasů. Starostou obce zvolen zednický polír (dozorce na stavbě) Adolf Scheffzik.

Velmi silně se vyvíjelo v obci německé Konsumní družstvo: „Zentral konsum und Spargenosenschaft“.

Situace v obci i mezi českými učiteli byla napjatá vzhledem k různým politickým koncepcím. A tak henneberský učitel Hacar nosil poštu až na poštu do Dolního Benešova, aby nemohl být jedním jeho kolegou revidován.

216)

Ihned po nastoupení svého úřadu předložil starosta operativní plán pro budoucnost. V tomto roce byla na Henneberkách vydlážděna cesta a postaveno hasičské skladiště. Náklad na stavbu činil 8000,- Kč.

V tomto roce (1928) byla upravena ruční a potahová služba pro všechny druhy obecně prospěšných prací. Byly upraveny podle zemědělského majetku a to:

Do 5 juterek 1 den ruční práce

Do 10 juterek 2 dny ruční práce

Do 15 juterek 3 dny ruční práce

Do 20 juterek 4 dny ruční práce.

Rolníci od:

od 20 do 30 juterek 1 den, potah

od 30 do 40 juterek 2 dny, potah

od 40 do 50 juterek 3 dny, potah

od 50 do 60 juterek 4 dny, potah

od 60 do 70 juterek 5 dnů, potah

od 70 do 80 juterek 6 dnů, potah, a za každých 10 juterek 1 den.

Ruční službu nastupuje každý zdravý, vyspělý člen rodiny, jinak pokuta 10,- Kč. Potahové služby nastupuje rolník s kompletním nářadím, jinak 50,- Kč pokuta.

217)

Časté povodně v obci způsobily vždy značné škody, zvláště v Padolech za usedlostí pana Vodáka. Vždyť se tam dokonce utopil za jedné povodně kůň pana Řehánka. Jediná možnost odstranění závrady – kanalizace, ale není peněz a počíná se rýsovat hospodářská krize se všemi důsledky.

Práce v kraji tak málo. Tabáková továrna v Chuchelné, je jenom plivnutí do moře. Tady je potřeba rychlé a rozsáhlé pomoci. Ale pan hejtman a jeho nohsledové spali a neviděli. A tak rok od roku sotva škole odrostlá děvčata jezdí na práce do Německa a tam ztrácejí svou řeč a národní vědomí.

Sbírka na obecní zvony vynesla o 2 000,- Kč více, takže přebytek uložen u zdejší Spar und Darlenkassa.

Dne 7. října 1928 podali jistí občané Bolatic žádost o zřízení německé privátní školy. Jménem českých zástupců protestoval proti pan Gvoždík, stavitel v Bolaticích.

218)

Při hlasování bylo pro zřízení školy 19, proti 4, 2 nehlasovali. Pan Gvoždík prohlásil: „V Bolaticích žádných německých dětí není.“ (Snad až na dvě, které se sem nedávno přistěhovaly), čehož je dokladem, že za německé vlády v roce 1918/19 úředně od této vlády byl zjištěn počet dětí dle národnosti takto:

Děti německé národnosti⁴

Děti dvojjazyčné³

Děti národnosti moravské 477,

a že německé děti byly dětmi německých úředníků, a že od roku 1926 v obci není žádných německých dětí.

Německé privátní vyučování bylo zřízeno v roce 1926 následkem nezřízené agitace z Opavy a několika místních činitelů. Německé soukromé vyučování bylo vyvoláno uměle a ze vzdoru a ne ze skutečné potřeby. Německá škola v Bolaticích je zbytečná, neboť děti navštěvující zdejší školu, mají možnost se naučit němčině ve zdejší škole, kde je jí věnováno 4 hodiny týdně a učí kvalifikovaný učitel němčiny. Dále naznačil pan Gvoždík, že škola je zbytečná, a že české strany podají rekurs okresní politické správě v Hlučíně.

219)

Pan Náwrath odpověděl, že nebylo agitováno. Pan Kramář se přimlouval raději za zřízení měšťanské školy v místě.

Obecní zastupitelstvo se usneslo zakázati potulujícím se cikánským tlupám používání obecního hřiště, jelikož odporuje mravním a pedagogickým zásadám. Po pravdě, obec cikánskými tlupami velmi trpěla.

Dne 18. listopadu 1928 byly v obci slavnostně vysvěceny zvony. Velká to událost pro náš Karmáš. Slavnostní průvod se ubíral od usedlosti pana Františka Theuera (Hulana), rolníka, až k chrámu Páně, kde byly vysvěceny a za zpěvu přítomných vytaženy do věže farního kostela. Celkem to jsou 3 zvony. A tak zase po létech zaznělo v obci tichým nočním večerem večerní klekání a připomíná nám krátké dny našeho života i to, že po válce se rány hojí.

220)

Henneberští hasiči koupili hasičskou stříkačku za 5 000,- Kč. Osada Henneberky se v důsledku pozemkové reformy rozmohla o 30 ha půdy na 112 ha. (Školní kronika Henneberky)

Ale jak ubohý je náš lid a jak zradí Krista. Sotva dostal kousek půdy, již vstupuje do německých politických stran a hlásá opak toho co včera.

Rok 1929. Zima, jaké nebylo pamětníka. Od Vánoc 1928 až do konce kruté mrazy. Zvěř hnána zimou a hladem obíhá a přichází až do dvora obytných domků. Hodně zvěře pomrzlo. Na jaře velké škody na stromech, které pomrzly.

V tomto roce založena Česká spořitelna v Bolaticích, jejímž pokladníkem byl známý pan Adamovič, v. č. str. ve výslužbě.

V tomto roce zakoupená první kniha obce Bolatice, která se ale nezachovala.

Roky se již bojuje o stavbu školy v místě, ale marně.

221)

Zatím co „Nová škola“ musí býti opravována a stará se rozpadá.

Tisíc roků od smrti svatého Václava. Zdejší zbožný lid putuje tohoto roku do Křenovic (Polsko), kde je chrám svatého Václava. Pruská a naše vláda se dohodly a tak v tento den mizí hraniční závory a lid stejné řeči a stejného rodu zpívá a modlí se ke svému patronovi. Náš lid je zbožný a chodí hodně do kostela, ale vnitřní zbožnosti nemá. Něco farizejského je v jeho povaze, a když s ním ráno posnídáš, na večeri se nehlas.

V Bolaticích je zřízena dne 1. prosince 1929 měšťanská škola s českým vyučovacím jazykem. Nesla název „Svatováclavská“. Prvním ředitelem byl pan Šmahlík. Tohoto roku převzal československý stát školy do své správy.

222)

Dle vypravování zdejších lidí (uvědomělých), platili prý zbytkoví statkáři 20,- Kč za německý hlas, aby tak získali argumenty proti první pozemkové reformě. A náš člověk se nechal koupit. Je to bída mravní, že by člověk zaplakal. Bez národního uvědomění zmítá se zdejší člověk mezi proudy a je ochoten kdykoliv zradit. Kdo je vinen?

Pomalu, ale jistě doléhala nezaměstnanost i do našich dědin a našich řad. Kola továren se přestala točit, těžní klece zmenšily svůj koloběh, stavební ruch pomalu ale jistě vázl. Práce se stávala něčím krásným, něčím, za co jsem si mohl koupit chleba, maso atd. A teď najednou hospodářský život byl brzděn a to ne snad proto, že by práce nebylo, ale proto, že starý a zhnílý světový řád si nic jiného nepřál.

223)

A tak sta a sta zdejších lidí čekalo na práci, na pomoc, kterou jim však zdejší zkorumpovaný kapitalistický stát poskytnout nemohl. A doma hladové a tesknivé oči dětí, kterých je hodně a které čekají na chleba, nebo na trochu mléka, kterým velkostatkáři vykrmují dobytek. Nevinná dětská očka sledují každý pohyb svého otce živitele a ptají se němě: „Proč není chleba?“

Otec snad zahanben, kloní svou hlavu a snad lituje, že dal život tomu nevinnému. To byla krize! Vykřičník v dějinách lidské společnosti. V naší obci, která byla obcí dělnickou, pocítili tíhu této krize dvojnásob. Zedník, který si z práce svých rukou postavil svůj rodinný domek, na němž vázl dluh, ocitl se najednou ve strašlivé situaci. Nebylo peněz na chleba, natož ještě na splácení dluhů a úroků.

Stát, který si v roce 1918 dal do vínku program socialismu, zklamal a stál najednou bezradně před problémem, který mu přerůstal přes hlavu.

224)

Kdo tu ještě nějakou tu práci měl, držel si ji nohama rukama a to i za cenu otrockých mezd.

Státní podpora, která pozůstávala z Kč týdně a bochníku chleba, byla přímo výsměchem. Jaký to byl život! Mladí lidé, zdraví lidé chodili světem, chtěli jíst – potřebovali práci a té nebylo. Kapitál sedí na svých žocích a není ochoten se ničeho dobrovolně zříci. Lépe byli na tom ti, kteří brali podporu dle gentského systému. Obec prováděla různé nouzové práce, aby aspoň trochu zmírnila nedostatek. Obchody plné zboží, lahůdek, textilu a ty synu člověka, nemáš kam hlavu složit, neboť když jsi nezaplatil činži, byl jsi bezcitně vyhozen na ulici.

V této době se objevují na scéně potulní zpěváci, kteří si tím způsobem vydělávají na chleba, když je jim žebrání hanbou.

225)

Zatímco muži se vyhřívali nečinně na slunci, zatímco tubera požírala plíce jejich dětí, uhlobaroni a magnáti v ostravských barech vyhazovali peníze! Tento řád si zapamatuj, lide můj, a porovnej v budoucnu.

Nebylo čím topit. Lesy, které patřily knížeti Lichnovskému, aspoň trochu také pomohly. Každý suchý strom, každá větev, kořen, byl odnesen a les zářil čistotou. Ale i toto chrástí se muselo platit a je známo dost případů, že bezcitní lesní zaměstnanci ztloukli muže nebo ženu za to, že neměli povolení ke vstupu do lesa! Nezaměstnaný chycen při sbírání klestí musel dva až tři dny za to pracovat. To byly doby, na které nezapomínej, lide a nauč se chápat význam doby, ve které žiješ.

Rovněž pytláctví se v tu dobu silně rozmohlo a dělalo pánům honitby velké starosti. Ani přísné pokuty a tresty neodradily vášnivé nimrody, neboť pohnutkou všeho byl hlad. Hospodářská bída přinutila hledat zdejší lid jinou obživu, když práce již nebylo.

226)

Práci nebezpečnou, ale i výnosnou. Pašovalo se, anebo po našem „chodilo se na šmugel“. A tak, za temných večerů a nocí, bylo slyšet tlumený šepot a dusot nohou. To jsou oni! Šmuglovalo se vše od margarínu až po kola a technické výrobky, dále harinky, drogy a podobně. Četnictvo i „financi“ jim byli na stopách a došlo mnohdy i k přestřelkám. Domovní prohlídky u podezřelých osob byly na denním pořádku, ale pašování neustalo. Že při tom i mnohé protistátní živly využily této příležitosti k různým protistátním činům je jasné.

I hoši z obce těžko žili. Celý den se hrál fotbal a večer trochu „kobzolí“ a černé lury. Někteří se dokonce vydali na tramp. Tak si zde člověk pomáhal, aby uhájil aspoň svůj holý život. Že přitom jeho národní uvědomění hrálo podřadnou roli je jasné. Zdejší dělnický kraj pocítil svou bídu v době žní dvojnásob těžce. Zatím co zbytkový statkář svážel bohatou úrodu do stodol, domácí člověk hladověl a proklínal svět i Boha. A tak se kradlo. Kde to jen šlo.

227)

Kradlo se žito (pšenice), rež (žito), brambory, ječmen, oves a cvikla (řepa). Bylo to spojeno s nebezpečím, ale hlad je zlý. Zákon v tom viděl krádež, ale zdejší chudák před svým svědomím je čistý, neboť bída je hrozná. A s bídou pomalu žral mor na národním postoji jedinců, kteří pomalu, den ze dne ztráceli svou národní příslušnost a sami začali pomáhat podrývat zákony a nařízení republiky.

Rok 1929. Při pověstném sčítání lidu v tomto roce bylo v obci Bolatice:

Bolatice – domů 322 obyvatel 2 087.

Henneberky – domů 71 obyvatel 400.

Celkem 393, celkem 2487.

Náboženství: římsko-katolický 2478, evangelíci 4, čsl. 1, jiné 1, bez vyznání 3.

Stav obyvatel podle národnosti:

Národnost: Bolatice, Henneberky:

Československá 1995, 391.

Německá 51, 3.

Cizozemská 41, 6.

228)

Zdejší lid vděčí sčítacím komisařům za to, že po jejich domluvě se přihlásili k národnosti České. Tím se zdejší obyvatelstvo zachránilo od následků trestů dle dekretu presidenta republiky. A Privatuntericht bují podporován penězi z říše.

V tomto roce (1930) zadána stavba hasičského skladiště, které bylo i toho roku dokončeno. Stavbu prováděl zdejší stavitel Jan Kolarčík s podmínkou, že na stavbě zaměstná zdejší zedníky a dělníky, kteří jsou bez zaměstnání. Stavební náklad činil 34 362,48 Kč. Po vysvěcení byla stavba předána svému účelu. Zároveň upraven i most u skladiště.

Dne 6. března 1930 byl v obci pod záštitou MNV pořádán lampionový průvod dědinou na počest 80. narozenin Tomáše Garigue Masaryka. Zároveň zaslán i blahopřejný telegram.

V tomto roce dne 2. 9. 1930 odkoupil Čsl stát od obce školu na Henneberkách a to za obnos 91 000,- Kč.

229)

Za pozemek dostalo vodovodní družstvo 4 000,- Kč. Pozemek měří 2353 m². Skladiště hasičského sboru Henneberky bylo dokončeno v tomto roce a stálo 10.000,- Kč.

Obec se v tuto dobu rozvíjí i přes citelnou hospodářskou bídu. Novostavby na Mexiku jsou skoro ukončeny. Největší ostuda obce jsou Padoly. Ještě čekají na realizaci kanalizace.

Typickou figurkou Bolatic v tuto dobu a pozdější byl Ota Najser, syn velitele četnického strážmistra ve výslužbě. Od mládí ponechán sám sobě a ve společnosti špatných kamarádů zpustl a brzo nebylo jediné lotroviny v obci, kterou by nevyvedl. Jeho činy namířené proti republice, snad ani nebyly výplodem jeho povahy, spíš se zdá, že jeho snaha vyniknout a být znám za každou cenu dala k tomu podnět. Najser vynikal chladnokrevností a odvahou a jeho činy hraničily na krkolomnost. Později i jako vojenský zběh a původce různých protistátních činů na sebe upozornil a připravil obci mnoho nepříjemností a hanby. Jako pašerák byl široko daleko známý.

230)

V tu dobu se hodně i „kocurovalo“, to znamená, že selští synové si sami pomáhali k penězům tím, že pomohli otci od obilí atd.

Typický byl i obecní pastušek, který byl zbořen v prvních letech po osvobození. Jako obecní šatlava sloužila k zajištění obcí potrestaných osob. Vězení to bylo přímo legrační. Občané se mohli s vězněm bavit a dávat mu jídlo. Seděl tam svého času i „Ludvík“, obecní to Faktotum (ten, kdo dovede všechno obstarat).

Zajímavé bylo v obci i střílení z hmoždířů a to při pohřbu starých veteránů. Tento zvyk se uchoval až do doby německé okupace a v jeho oživení se staral pan Tomáš Sněhota, zvaný Tomek, kostelní policajt. Žel Bohu, jemu už nikdo nestřílel, zemřel v roce 1941. Jaká majestátní to byla postava, když v neděli vyzbrojen mosaznou kouli na tyči, chodil kostelem a poklepával spícím ovečkám po hlavě.

231)

Posledním zbytkem vesnické idyly byl „Osvald Pekař“, chudák a mrzák, který zastavoval svatby a do klobouku vybíral almužnu. Od mládeže pronásledován a posmíván, zkrášloval svou výraznou postavou bolatickou idylu.

Jeho kolega „Mikoláš Mrkva“ byl tichý a pracovitý a za skromný poplatek našťípál dříví a vykonával různé domácí práce.

V obci se udržel až do posledních let zvyk, že se o velikonocích sbírají vejce pro pana faráře. Prý na hostie. Tento zvyk je pozůstatkem povinnosti, která ukládala zdejším občanům vždy o velikonocích „1 vejce z hlavy faráři dát“.

Obec trpěla hodně stálými návštěvami cikánů. Jejich přítomnost znamenala vždy ztrátu na majetku občanů. Cikánky i věštily a leckterá žena vzpomíná ve zlosti na tuto návštěvu.

232)

Dědina je plná křiku – odvod! Hoši odvodních ročníků za zpěvu česko – německých písní pochodují dědinou v alkoholickém opojení a latě u plotu jsou měřítkem jejich síly. I tyto věci mizí. Zdejší člověk chápe novou dobu a dle ní si zařizuje svůj život.

Hodně se v obci i prali. Na krmáš, anebo na muzice o dívku, anebo o odmítnutí. Že tu došlo k nemilým zjevům je nabíledni a mnohý rozbitý nos a hlava připomínal minulou rvačku, sice i to mizí.

Nevýhoda v obci je v tom, že není v místě koupaliště. A tak v letních parných dnech jezdí mládež do Dolního Benešova nebo do Zábřeha do potoka.

Zdejší lesy jsou v neděli odpoledne vyhledávaným útočištěm všech občanů, mladých i starých. Jenom že vstup do lesů je silně omezen. V lesích se rodí hodně lesních plodů jako maliny, borůvky, jahody, ostružiny a hlavně chutné hříbky.

233)

Zdejší lid, zvláště ženy, je tak zbožný. Každá volná chvíle se věnuje kostelu a zatím v osobním životě je tolik zla a zloby mezi lidmi. Chybí upřímnost a mnohdy i rozumu, neboť veškerá neslušnost tkví v tom, že se nepoznává míra až kam možno jíti. Ve styku k sobě jsou lidé neupřímní a jeden druhému nepřeje oko v hlavě. V domácnostech spoří a poslední korunku si odtrhnou od úst a spoří na postavení domku. A zatím děti trpí podvýživou a TBC. Děti je zde hodně, neboť v létě je jich plná ulice.

Na jedné straně jsou případy, že manžel pije a rodina hladí. V práci jsou lidé snaživí a pilní, avšak méně poctiví. V majetku těžko rozlišují pojmy „můj a tvůj“ a tak dojde k občasným hádkám a sporům. Lidé jsou zde nevraživí a mstiví a klepy u žen jsou velmi rozšířené. V národnostním měřítku naprosto vlažní a svůj poměr k době vyjadřují takto: Koho chleba jíš, toho píseň zpívej. K pánům až moc přívětiví a úslužní. Svému bližnímu nepomohou, ale pánům ano a hned.

234)

V domácnostech se mluví „po našemu“, moravsky a jen výjimečně v málo případech německy. Moravština je zde promíchaná spoustou německých slov a zní mnohdy dost komicky.

Po stránce politické jsou naprosto neuvědomělí a dají sluchu i hlas každému, kdo je dovede vzpružit a hlavně slibovat.

Jinak ženy pracují, až to budí údiv. Proto zdejší žena i rychleji stárne. Ženy chodí - po našem, to je po selsky, mladší již podle nejnovější módy. Dlouhé copy pomalu mizí a nastupuje tak zvaný „Bubikopf“.

Děti jsou nuzně oblečené. V botkách se chodí do kostela, jinak celý týden boso až do příchodu pozdních podzimních dnů.

Hračky a podobné věci zdejší dítě málo zná. I jinak je jeho život dosti drsný. Od nejranějšího mládí musí již dítě pomáhat na poli a v domácnosti a tím hodně trpí.

V domácnostech se jí velmi skromě a případ, že na týden spotřebuje 4 – 6 členná rodina 1/4 kg masa, není zvláštnost.

235)

Brambory, kyška a placky je zdejším hlavním jídlem. V době krize i kus chleba byl vítaný. Že se mlelo u sedláků na „šrutovniku“ je skutečnost a pak se pekly placky, na kterých si zvláště mládež nechala chutnat.

V této době pronikají první stroje do bolacké obce. Zdejší rolník, konservavec, trpěl na starých zděděných metodách a jen těžko připouštěl změnu. Na okolních statcích byly sice parní pluhy a mlátičky, ale zdejší rolník je neměl. První diesel-motorovou mlátičkou v obci byla novinka a mlátila po všech statcích.

Pomalu si začal zdejší rolník, poučen v hospodářských školách, osvojovat jiné způsoby výroby a jsme v těchto a později svědkem vnější proměny u hospodářských budov i jich statků. Zdejší rolník pěstoval již více druhů zemědělských plodin a tím se zde zemědělství silně povzneslo. Je pravdou, že zemědělec utrpěl hospodářskou krizí, ale měl výhodu, že nemusel hladovět.

236)

Sluší i připomenout, že na 1. máj si v obci velmi potrpěli a pod rudým praporem táhli buď k Opavě, nebo k Hlučínu. To se musí zdejšímu člověku nechat, že byl poměrně dobře třídně uvědomen.

Náš člověk nerozlišuje pojem mezi národností a státní příslušností. Toto nazírání je příčinou závažných rozhodnutí v národních otázkách.

Stranickými boji lid hodně ztratil na své víře v republiku. Náš nemožný postoj není většině ani znám, ale doufám, že s odstupem let to i zdejší člověk pozná. Zdejší člověk je v jádru nedůvěřivý, kritickým okem hledí na lidi kolem sebe, na jejich politickou příslušnost a bez ohledu přesvědčení se přikloní tam, kde má z toho výhody.

Nikdo zdejšímu člověku nevyhoví. Všude a vždy a ve všem bude hledati nějakou vadu a bude kritizovat. V rozhodném okamžiku zklame a přizpůsobí se novým se tvořícím poměrům. Zdejší člověk je kluzký jak úhoř. Už si myslíš, že ho máš a on to vyklouzne.

237)

V tom čase již hodně moravských dítek chodí do německých škol do Opavy a Privatunterricht stále ještě straší.

Roku 1931 v obci otevřena prodejna a správárna obuvi „Baťa“. Otevření prodejny přivolalo hodně zájemců z celého okolí, hlavně dětí, které dostaly zdarma gumové hračky a balony.

V tomto roce byl rozebrán poslední „větrák“ (větrný mlýn) u „Řehánků“. Tak zmizel poslední památník starých časů a kraj se pozvolna probouzí k novému životu.

238)

Hospodářská krize dále trvá a zdá se, že ještě pořád více přibývá nezaměstnaných.

Obec uzavřela roku 1932 na krytí stavebních investic v obci půjčku u ÚSP v Praze na částku 350.000 Kč a u Zemské banky v Opavě komunální zápujčku 100.000,- Kč. Bylo sice hodně námitek proti, neboť zdejší konzervativní živel byl a je velmi opatrný a nepřál si zadlužení. Ale bylo rozhodnuto dobře.

Tento rok byl i velmi bohatý na práci a obecní investice. Bylo započato s elektrifikací obce, která stála celkem 330.544,- Kč. Veliká pomoc pro obec, neboť zmizí olejové a petrolejové lampičky a noc se stane dnem. A tak koncem roku 1932 a počátkem roku 1933 rozžehla se v obci sta světél jako symbol pokroku a příchodu lepší doby.

Obec vyjednala a zakoupila pozemek pro transformátor od místního cestáře Josefa Dudy. Pozemek je obecní v obvodu 1 m okolo této stavby.

Bolacký občan, pekař Jurečka věnoval kostelu nové věžní hodiny.

239)

V tomto roce byla vydlážděna a upravena cesta kolem hřbitova k „Nové škole“. (Luční)

Dne 24. 4. 1932 se konaly v obci obecní volby, kde kandidovalo 10 politických stran v Bolaticích a na Henneberkách.

České strany získaly 575 hlasů, 13 mandátů.

Německé strany získaly 702 hlasů, 17 mandátů.

Komunisté získali 29 hlasů, 0 mandátů.

Oproti obecním volbám v roce 1928 české strany získaly 208 hlasů, německé ztratily 58 hlasů.

Starostou opět zvolen německý sociální demokrat Adolf Scheffzik.

Osada Henneberky čítala v tu dobu 76 čísel. Popravdě řečeno, kulturní činnost na Henneberkách byla vždy na výši a to přičiněním pana učitele Hacara, který se všemožně staral o povznesení kulturní úrovně svých osadníků. Osada byla již v tomto roce elektrifikována.

Politická situace se na Hlučínsku rovněž přiostrhuje a lid – náš zbožný člověk je slepý a nevidí.

240)

Roku 1933 provedeny v obci práce na zachycení vody ve zdejším potoku pro případ ohně. Zřízeny betonové přehradky a podobně.

Založen v obci německý sportovní klub jako protiklad tvořícímu se a sílícímu fašistickému hnutí. Klub „Arbeits Turn Sport Verein Freiheit Bolatice“ se rekrutoval z členů dělnické mládeže rovněž moravské. Obec dala k dispozici obecní hřiště.

Činnost německého Spielvereinu, který byl pak zrušen, byla intenzivní. Typické byly jejich zápasy s okolními mužstvy v „Schlagbale“, kde Bolatice dlouhou řadu let vedly. Zajímavé byly i jeho slavnosti. I v tomto spolku byli „naši lidé“, moravci.

Zápasy mezi SK Bolatice a Freiheit Bolatice byly vždy zajímavé. Český klub však obhájil své prvenství. Jen škoda, že tyto naše hochy rozdělují, ačkoliv ze stejné krve a stejné řeči, různé politické koncepce a národní nevraživost.

241)

Konečně se dočkaly i Bolatice vydláždění a kanalizace Padol. Stavbu prováděla firma Jan Kolarčík, stavitel z Bolatic za obnos 94.000 Kč. Obyvatelstvo pracovalo po většině zdarma, sedláci byli částečně placeni. Tak byla konečně odstraněna veliká ostuda obce a zároveň i nebezpečí povodní, které nadělaly zvláště v minulých letech veliké škody v obci. Při této příležitosti byly vydlážděny i Padoly za obnos 48.000,- Kč. Práce byla usnadněna trvajícím nezaměstnaností.

A již se začaly rýsovat problémy v kraji v mnohých ostřejších barvách. Hitlerovský převrat v Německu vyzněl i u nás a zachvíval dušemi našeho lidu. O poměrech u nás píše pan učitel Hacar v této době: „Česká spolková činnost byla slabá a to jednak vinou krize, ale i zaviněna mravní bídou, lhostejností občanstva k otázkám kulturním, k sebevzdělání. Hodně se šilhá do Německa – zlatá marka. Lid chce jít na práci do Německa, „pro zlatou marku“ a bojí se proto zúčastnit se českých podniků.“

242)

Snad, aby nebyl udán a tak ztratil robotu. Zdejší lidé se udávají navzájem, jeden má strach z druhého. Lid národního uvědomění a citění nemá, (až na výjimky), a hlásí se k nám, vstoupí-li do našeho spolku ať politického nebo kulturního, navštíví-li naše kulturní podniky, je za tím vždy zájem hmotný, a něco po nás chce, nebo bude chtít.

Dále se vyjadřuje Hacar o vzniku Privatunterrichtu: „Lid za Pruska byl vychován prusáckým kaprálským systémem, byl odnárodňován, byla mu vštěpována neúcta k vlastnímu jazyku a mravu. Tento lid nechápe a nemůže chápat naši demokracii, demokratické řády se mu zdají býti projevy slabosti. Neví co je to sebekázeň, sebekritika. Našich demokratických řádů využívá a zneužívá. A v tom je příčina vzniku privátu. Lid zneužil zákonné osnovy o soukromém vyučování (Rak) a proto náprava musí přijít shora.“

243)

Působení zdola na lid nemá žádného účinku, neboť je národně vlažný, lhostejný, proto na něj nepůsobí rozumové nebo citové důvody. Zdejší lid je i duševně zaostalý a vidí v Hitlerovi a jeho se právě rodící říši, vrchol dokonalosti. Hlavně však na něj působí ta „zlatá marka“.

Otázka Hlučínska je proto především otázkou jak naučit lid respektovat naše zákony, svůj jazyk a pak v druhé řadě otázkou chleba.

V obci zrušena německá protistátní strana DNSAP.

Větší počet svedených Moravců putuje do žaláře, aby tam mohli v klidu uvažovat o všem tom, co zlého učinili. V obci bylo v tu dobu dostineklidu, zdá se však, že zákrok přišel pozdě. Rovněž i Spil und Turnverein je zrušen.

244)

Z jara roku 1934 byla založena v obci Tělocvičná jednota „Sokol“ s umístěním v hostinci u paní Kramářové. Prvním starostou byl zvolen statkář Bochýnek, místostarostou Sněhota Josef, náčelník Pavlíček Josef. Sokol začíná ve svých řadách sdružovati tu uvědomělou část obyvatelstva a je jakýmsi ostrovem klidu v tomto rozbouřeném národním moři.

A co náš lid, je slepý a nevidí, kam ho žene šílená propaganda. Ve změti halasících německých hesel zapomíná, že je synem této země, zapomíná, že matka a otec jej učili se česky modlit a česky zpívat. A pozvolna ztrácí svoji duši, svůj postoj a stává se znenáhla otrokem ďábelské doktriny, která bez rozumu, spoléhajíc pouze na citové rozrušení davu a využívajíc těchto nízkých instinktů, žene náš lid, zbožný lid, do náruče ďábla. Pozdější události nás o tom poučily.

245)

V tomto roce (1934 (provedené sčítání ovocných stromů uvádí:

Třešní 512 ks, višně 20 ks, jabloní 1522 ks.

Hrušek 602 ks, švestek 831 ks, slív 90 ks.

Vlašských ořechů 190 ks, broskve 3 ks, rybíz – keře 1 002 ks, angrešt – keře 1 126 ks.

Je jenom velkou chybou, že se u nás nepěstuje více ovoce.

A již se začíná v obci vyvíjet nová politická situace. V důsledku stále ještě trvající pracovní účasti našich děvuch v Německu, ke kterým se ještě v poslední době radí i hoši a muži, ocitá se obec v přímém vleku protistátních koncepcí a idí. Právě se rodící Sudetendeutsche Heimatsfront za pomoci německých křesťanských sociálů provádí poslední útok na člověka. A on, zbaven jakékoliv mravní a národní opory jenom přitaká a ochotně nabízí své služby této skupině. Omlouvám částečně tento postoj a vidím v něm určitou spojitost se sociálním postavením našeho lidu.

246)

Jako kronikář obce a jako syn této nešťastné země musím poznamenat, že právě sociální stránka hrála při zaujatí již určité skupiny důležitou roli. Totiž lidé, kteří byli pojištěni a měli od republiky nějaký příjem, nebo důchod, stáli bez výjimky na straně státu, kdežto lidé závislí na práci v Německu se klonili ke straně druhé.

Politická napjatost vyústila v konkrétní protistátní činy. Jedné temné noci za bouřlivého počasí byla na věži zdejšího kostela pověšena vlajka s hákovým křížem a při té příležitosti rozhazovány v obci i protistátní letáky. Čin se všeobecně připisuje Najserovi. Vlajka visela na vrcholu věže, na kříži, a nikdo neměl odvahy ji sejmut. Kořistka Jiří za pomoci pár obětavých občanů ji sejmul. Letáky byly asi tohoto znění: „Hultschiner Volk! Havret aus in der not den die Stunde der Befreiung ist nahe!“ Vlajku upevnil po krkolomné cestě po hromosvodu a dle pozdějších prohlášení zdejších lidí se počítalo s tím, že dotyčný spadne. Měl býti ihned pohřben. Tak to bylo, o lide můj dobrý, lide zbožný. Jidáš zradil Krista a ty zrazuješ matku svou!

247)

V tomto roce za bouřlivé a temné noci vyhořela pánská stodola. Žhář nebyl dopaden. Mezi lidmi se ovšem mluvilo, že si stodolu na příkaz statkáře zapálil jeho šafář. Kdož ví?

Dne 27. 11. 1934 nalezen v zahradě rolníka Josefa Sněhoty, čp. 240, poklad mincí. Jedná se o mince z roku 1621 – 1623. O nález píše v odborném numizmatickém časopisu Dr. Nohejlová, z kteréžto publikace cituji. „Poklad byl patrně ukryt v roce 1624, jak pro to svědčí nejmladší ražby nálezů, polský troják z mincovny bydgožské z roku 1624. Nejstarší mince nálezů je groš klotovského knížete Zikmunda (1599 – 1608), nepřehlídíme-li k římskému denáru, patrně Hadriánově, který byl zřejmě náhodou smíchán s kusy nálezů. Váha celého nálezů spočívá v tom, že bude možno doplnit numizmatické prvky v celou řadu dalších zajímavých podrobností. Peněz mělo býti celkem na 1 200 kusů, ale popsáno bylo jenom 477 kusů. Jsou to mince slezské z let 1621 – 1623, k nim se připojuje několik ražeb českých, moravských, pestrá směs polských, německých, nizozemských a jiných peněz, obvyklý doprovod a rámeček českých nálezů z třicetileté války.

248)

K situaci na Hlučínsku v tuto dobu cituji tyto hlasy: Ing. Eduard Jeřábek, ředitel zemědělské školy píše odpověď na otázku, V čem jsme chybili? Toto: „V první řadě v tom, že se lidu mnoho a zbytečně slibovalo. Činily tak úřady a jejich experti, činily tak i politické strany. Úřad zplnomocněného komisaře pro Hlučínsko byl ponechán příliš dlouho, místo aby nové území bylo včas přivtěleno ke stávajícím

okresům Opava a Ostrava, a obce i obyvatelstvo zařazeno do státního celku se stejnými právy, ale také i se stejnými povinnostmi. Ani Okresní úřad v Hlučíně nebyl nutný. Výjimečný správní stav byl jen důvodem k nesprávným dohadům protistátních živlů a k falešným informacím o Hlučínsku v pohraničí, jež vlastně žádným uzavřeným územím ani správním celkem dříve nebylo. O tom však škoda slov, poněvadž rekriminace nepomohou a výsledek se odsouzením příčin již nezmění.“

249)

František Papoušek, ředitel záložny, mimo jiné píše: „Tedy práce a slušného výdělků vedle pevné ruky je na Hlučínsku nejvíc třeba.“

František Kahoun, ředitel družstva Štítina, píše: „Správa silné ruky by byla docílila lepších výsledků, zvláště kdyby byla netrpěla boje politických stran v prvních 10 letech. Také výběr lidí pro Hlučínsko nabýval v mnohých případech šťastný, neboť na Hlučínsko měli přijít lidé nejlepších kvalit.“

Andělín Novák, školní inspektor, píše: „Otázka Hlučínska je otázka chleba. A kde ho hledají? A jak se budou chovat ti, kteří musí za výdělkem do Německa, oni, jejich příbuzní, rodiny a známí.“

250)

Rok 1935. Zdejší děvuchy a ženy jezdí stále víc na práce do říše. To ovšem působí neblaze na místní poměry. Rodiny, kde děvuchy a muži pracují v Německu, berou děti z českých škol a dávají je do privátu. Z národních důvodů chtělo se proto téhož roku na jaře zameziti děvuchám a ženám odjeti do Německa. Z toho propukly veliké bouře, nepokoje se soustředily v Bolaticích. Odchod pak byl znovu povolen. Situace národní a státní se tím opět zhoršila. Tolik školní kronika Henneberků.

Tak došlo v Bolaticích k veliké bouři. Starší totiž zapálili jiskru a pohroma je tu. Děvuchy vedeny štváči dělají výtržnosti u Bochýnků, u Sněhotů a na Albertovci. Tam jim přijíždí vstříc adjunkt na koni, je stržen a dostává výprask. Jistě nemilá situace a viníci byli i potrestáni.

Původ toho všeho bych však hledal v postoji tehdejších zbytkářů, majitelů zbytkových statků. Lid chce a potřebuje práci, ale páni statkáři by mu ji dali za pár haléřů.

251)

Raději nechají zdejší český živel zahynout, ale hlavně, že jejich peněžní žok je zachován. „Po kolenou přijde ta žebrota“ vyjádřil se tehdejší zde sídlící agreární velmož.

Dle starého zvyku se ještě pořád sbírá v obci na svatého Jana a svatého Mikuláše na mši pro pana faráře. Sbírku provádí obecní zastupitelstvo. Tehda sbírka vynesla 290,75 Kč.

Henleinovská strana se připravuje k volbám. Řečník střídá řečníka, na lid se spustila kanonáda slov a vysypal se pytel s různými tiskovinami, kterým zdejší člověk sotva rozuměl. Zneužili i náboženského cítění lidu ke svým politickým čachrům a poslali zde do obce svého propagandistu oblečeného za kněze. Vsi kolují poplašné zprávy, a ďábelská agitace připravuje náš lid o poslední zlomek soudnosti. Kdo chce v reichu práci, musí býti u nich.

252)

Zneklidněnou hladinu vsi vzruší dva požáry panských stodol. Úředně se předpokládá, že se jedná o politickou mstu. Nedá se to ovšem ověřit, ale stačilo to úplně k všeobecnému zmatku a jeho zvýšení.

A tak nadešly v obci volby. Vesnice zalepena německými plakáty, české sotva sem tam jeden, tonou v moři papíru. A lid, náš člověk rozhodl takto:

Počet odevzdaných hlasů 1306 hlasů.

Z toho připadlo:

Republikánská strana 135 hlasů.

Československá sociálně demokratická strana 13 hlasů.

Československá národní soc. strana 28 hlasů.

Komunistická strana 20 hlasů.

Československá lidová strana 93 hlasů.

Deutsche soc. dem. Strana 63 hlasů.

Bund der Landniste 1 hlas.

Deutsche chr. Social. 45 hlasů.

Československá obchodní a živnost. strana 4 hlasy.

Südetendeutsche Partei 854 hlasy.

Národní obec faš. 43 hlasy.

Národní sjednocení 7 hlasů.

Výsledky voleb u nás odpovídají nezřízené německé agitaci, hlavně ze stran SDP. Lidem se slibovala práce v Německu, zřízení německých škol, návrat k třetí říši. Kde nepomohly sliby, tam pomohly hrozby a dále i nemožný postup úřadů v tomto kraji, kde se trpí privat, zřizování německých spolků pro zdejší lid a podobně.

Cituji pár slov pana učitele Hacara: „Vděčnost jak u lidu, tak i u dětí neznáma. Dar se vezme a vše zůstane při starém, to je cítí se s Němci, jde se proti Čechům. Dary si zdejší lid nezískáme.“

Hospodářské poměry se začaly vlivem práce v Německu zlepšovat, neboť za marku vydělanou v Německu dostal zdejší člověk u nás až 14,- Kč. Ale dvojnásob se zhoršily poměry národní. Zdejší člověk nepochopil, že je chycen, a že jednoho dne bude platit účet za svou činnost.

254)

Nejvíce je v této době v našem kraji zadníků, kteří jsou většinou zaměstnání v Německu. Jejich mzda činí asi 1 RM a více na hodinu. Zemědělské pracovní síly, to je děvuchy, dostávají na hodinu asi 18 – 20 feniků, jinak pracují na akord.

V poslední době však lze spatřovati změnu ve volbě povolání, dorost odchází do Opavy, nebo do Ostravy a učí se řemeslu jinému než zednickému. Tak se učí zámečníci, automechanici, stolaři, pekaři, kováři a podobně. Mladý vyučený tovaryš vydělá asi 2,20 – 2,60 Kč na hodinu, což týdně činí asi 100 – 120,- Kč. Nezaměstnanost začíná pozvolna ustupovat a vlivem zbrojařské konjunktury se zařazují další nezaměstnaní do výroby.

V okolí se staví pohraniční pevnostní pásma. Málo lidí ze zdejší obce studuje. Rodiny jsou s více dětmi, mnohdy až deseti, ale postupně mizí tento stav a dětí ubývá. Děti jsou zapřáhnuty do práce. Četba je málo známá, zdejší člověk ve shonu za penězi nemá na nic čas a tím ztrácí veliké hodnoty.

255)

Selské statky se rozmáhají a většinou mizí staré nehygienické stavby. Rolník začíná pozvolna používat moderních vymožeností k zlepšení svého údělu. V posledních letech probíhaly v obci epidemie kulhavky a slintavky. Největší příjmy v obci mají hostince. Zdejší člověk ačkoliv těžce peníze vydělá, lehko je propije.

Velká zbožnost zdejšího lidu se ukazuje i v nepěkném zjevu, líbání ruky faráři.

V domácnostech se žije velmi skromně. Šetří se na jídle, což je poznat na podvyživených dětech. Obchody byly plné zboží, ale peněz je málo.

4 kg chleba stojí 8,- Kč, 1 kg masa hovězího stojí 8,- Kč, 1 kg masa vepřového 9-12,- Kč.

1 kg másla 15 – 20,- Kč, 1 kg cukru stojí 6,20 Kč, 1 kg mouky žitné stojí 2,80 Kč,

1 vejce stojí asi 0,20 Kč, 1 kg slaniny stojí až 20,- Kč.

256)

Brambory byly laciné, 1 cent asi 15 Kč, obilí rovněž. Mladý vepř stál asi 100 Kč.

Textil levný: hotový oblek stál 150 – 250 Kč. Košile stála 19 – 40 Kč, Boty stály 29 – 79 Kč. Punčochy stály 1,50 Kč, mléko 1 litr stál 1,80 Kč. Pivo stálo 1,50 Kč – půl litru.

Jak je vidět blahobyť, ale pro koho? Ne pro pracující živé, ale pro vládnoucí vrstvu v našem státě.

V létě se zde hodně nadře naše žena, která ve starostech o žně nesmí zapomenout ani na svou početnou rodinu.

Učitelé nacházející se v tuto dobu v obci byli až na malé výjimky zapojeni do kulturní práce a byli u zdejších lidí oblíbeni.

Rodinný život se přidržuje náboženských zvyklostí a pravidel a působí mnohdy vnucený. Zdejší člověk nemá ani času na citové vzrušení a působí dojmem robota.

257)

Bydlí se nehygienicky, nejvýš v 1 kuchyni a 1 pokoji. Mnohdy se tlačí i tak početná rodina v jenom pokoji. Hlavní stravou byl chléb a sádlo (affik), ale byly, a jsou případy, kdy jedí sám chleba. Koláče jsou jen na velké svátky. Jinak málo masa, málo i zeleniny, které se v kraji dosti málo sází. Obyvatelstvo je většinou nemajetné, až na malé výjimky.

Žena je celá zaprážena do vedení domácnosti a proto nemá času na jiné záležitosti. Žena je jinak ve veřejném životě odstavena. Hodně se zde vyšívá a to buď krajky, tak i barevnou bavlnou pro firmu „Vogel“ v Opavě. Zaplacení je slabé.

Péči o mládež se zde věnuje málo pozornosti a mládež většinou odkázána sama na sebe. Zločinnost není rozšířena, až sem tam na nějakou menší krádež. Politicky patříme pod soudní okres Hlučín, kde je rovněž sídlo Okresní politické správy.

258)

O bezpečnost se stará četnická stanice, která je v místě. Obec má obecní knihovnu, která čítá 700 svazků. Porodnost je velká, avšak i úmrtí je citelné. V obci je obecná a měšťanská škola a škola na Henneberkách. A mimo to existuje i pokoutní vyučování. Hodně je rozšířena četba německých

časopisů a novin. „Die Zeit“, „Deutsche Woche“, „Post“, České slovo, Moravsko Slezský deník. V tomto roce padaly kroupy, které způsobily mnoho škod. Řada oken byla rozbita.

Dne 7. března 1936 byl pan prezident Tomáš Garrigue Masaryk jmenován čestným občanem obce. Mohutný průvod obcí byl důkazem lásky věrných Moravců prezidentovi. Bylo však hodně těch, kteří ze záplotí počítali ty, kdož projevil tímto způsobem díky.

Zákonem Lex Uhlířovým ze dne 27. 3. 1936 byl zrušen Privatunterricht, takže během září se vracely zbloudilé ovečky zpět do českých škol. Avšak to nijak neupevnilo situaci v místě.

Provádí se zvýšená akce výcviku pro CPO (Civilní požární ochrana). V obci se zřizují nádrže a podobně. Rovněž se učí i předvojenská výchova mládeže. Stále více a více se sem prolíná a vtírá hitlerovská politika a otravuje studny veřejného mínění.

Dne 13 až 16 srpna 1937 se projednává odprodej statku Bolatice panu Bochýnkovi a zájemcem panem Ing. Jaroslavem Šebelou. Ing. Šebela dvůr koupil a byl jeho knihovním vlastníkem od roku 1938.

23. srpna 1937 projížděl krajem prezident republiky Dr. Edvard Beneš, pár lidí z Bolatic a Henneberků se dostavilo k uvítání v Dolním Benešově.

Dne 14. srpna 1937 zemřel milovaný prezident T. G. Masaryk. Tato smutná zpráva se roznesla po chalupách našeho kraje a způsobila v srdcích citících lidí, ve kterých ještě nevymřela slušnost, bolest a žal. A temný mrak se hnal nad Evropou a sliboval bouři.

260)

Roku 1938 v obci se většina již netajila svým smyšlením. A celá budoucnost byla tak beznadějná.

Dne 12. září 1938, v tuto kritickou dobu se ještě našla v obci a na Henneberkách skupina statečných lidí, kteří jeli do Hlučína, světit prapor hraničářského pluku.

Ke konci školního roku odhlašují rodiče hromadně své děti ze škol českých a přihlásili je do školy německé v Opavě. (nebo v místě, bude-li zřízena). Až na 2 – 4 případy, všechno podlehlomuto zmatku.

Počátek roku 1938. Politické nebe se zatahuje a politika převládá u stolu, při pivě, v životě, doma, zkrátka všude. Naše obec již beztak zneklidněna soustavnou a cílevědomou prací SDP a podporována penězi z říše, neklidně se nadýmá.

261)

Nad Hrabyní u Háje, Hoštic a Hlučína se pilně staví. Kope se tam sůl, říká se lidem, ale každý občan dobře ví, že za plotem se staví pevnostní pásmo a voják konající stráž, vám to jen potvrdí. To jenom ještě zvyšuje nervozitu v kraji. Těžko se dýchá, ba atmosféra přímo k zalknutí. Zatím prý v Ratiboři vystavují plány našeho opevnění. Co dělají úřady? V Hlučíně nic neví a v Praze trpí soustavné podrývání státní autority, která zde na Hlučínsku počátkem tohoto roku nemá ceny ani zlámané grešle. Lidé, kteří stojí a stáli za vládou a republikou, těch je pořád méně a pomalu i umlkají, neboť není radno odporovat lidem, kteří zvedají ruce a řvou: „Es kommt der Tag.“

Je to hrozný pocit v obci, kde jsme všichni na druhém závislí, a kde nás nyní rozdělují dvě různé politické koncepce. Teď už snad nevěří ani bratr bratrovi. Mluví se dále moravsky, ale v nitru se chystá a snad ještě místy i probojovává tem zbytek dřímajícího německého srdce a lásky k reichu.

262)

Je smutno mezi tímto lidem, neboť zapomíná.

„Zapomíná, že jeho otcové slovanští byli.

Že matka mu jen moravsky zpívala.

Zapomněl táta mnohý, že se mýlí.

Když vštěpoval dětem, že přijde zas den,

Den, který teď se rodí.“

Kdo se může tomuto lidu divit? Co udělala republika pro tento pracovitý a poctivý lid? Jak podpořila jeho populační snahy, jak se starala o jeho zajištění, jak pečovala o něj po stránce kulturní? Málo se toho udělalo! Politikou se lid krmil a chleba se mu nedalo! Buržoazní zbytkoví statkáři byli trnem v těle lidu, byli paraziti, kteří na půdě, která patřila lidu, se rozpínali a lid okrádali.

Agrární kruhy jim za babku daly do vínku tyto zbytkové statky, zatím co chudý rolník a dělník platil za nabytí pole těžké peníze. Po stránce průmyslové neudělali ani zbla a rezervoár stavebních sil nedovedli zachytit. Obyvatelstvo napájeno demagogickými frázemi o Velkomoravské říši se smálo počínání českých četníků, když tito ještě chránili schůze SDP.

263)

Český živel byl počátkem roku prakticky umlčen. Snad i někteří úředníci a učitelé dělali chyby. Ale ne všichni. Vzpomínám snažení pana učitele Teplého, Pavlíčka, Glotzmanna aj. Tito s lidem přímo srostli. Sportovní klub a Sokol byly spolky, které ve spojení s Maticí, která už téměř neexistovala, byly pilířem českého života v obci.

Rapidně, téměř přes noc se vzráželo nošení odznaků SDP a nošení bílých punčoch bylo u poměrně malé části henleinových příznivců v módě. Hlídky Sokola hlídkují v noci dědinou, neboť je zvýšená pohotovost a letáky se množí. Boj vyhlíží beznadějně.

Lid je znervózněn počínáním opavských židů, kteří vyprodávají své sklady a stěhují se neznámo kam. Na otázku co bude, dostává odpověď pokrčením ramen. Pár občanů obce se zúčastnilo sokolského sletu v Praze, který byl výrazem odhodlání bránit republiku. A zde? Tomu předcházely dny květnové mobilizace.

264)

Vojsko v kraji, na cestě do Chuchelné, v lese podminován most. To byl již radostnější pocit. Ale zde u nás, mezi lidem, ustupuje vše zoufalé beznaději a strachu.

Při zápisu dětí do školy nastávají smutné scény. Třídy jsou poloprázdné a nakonec muselo být vyučování zastaveno úplně. Děti jsou posílány do Německa, do táborů a jsme svědky pozvolného vylidňování vesnice. Pomalu, ale jistě dostávají se ohromující zprávy mezi obyvatelstvo, že přijde „Anšlus“, a že Hlučínsko připadne k říši.

V rádiu plno nabubřelých a bombastických řečí a frází německých vůdců. Snad potajmu se již šíjí po dědině vlajky s hákovými kříži a na cestě tě potkává vyzývavý úsměšek. České učitelstvo a úřednictvo se počíná stěhovat. Kvapem bez plánu. Nikdo nic neví. Vojsko patroluje dědinami a jsme svědkem stěhování dobytka z okolních dvorů. I Šebela se stěhuje.

265)

Mobilizace a jen málo lidí, kteří ještě zůstali v obci, plní svou vlasteneckou povinnost. Lidé zbaveni jakékoliv opory, tápou. Odebírají se v dědině radiopřístroje, ale je již pozdě. Je hodně ještě černých posluchačů a ráno dědina plná poplašných zpráv. Obyvatelstvo kvapem prchá za hranice, zanechávajíc doma veškerý majetek na pospas osudu. Krávy, kozy se potulují po zahradách. Plné nákladní vlaky těžce dýchající, odvázejí ve dne v noci suroviny a tovární zařízení do vnitrozemí. Do

obce přišel příkaz k evakuaci, ale nikdo neuposlechl. Později byl příkaz odvolán. V posledních dnech a hodinách jsme svědkem vylidnění dědiny. V obci se odvádějí jednotlivé rezervní koně.

Tam v říši se formují zvláštní oddíly, do kterých strkají naše hochy, sotva škoře odrostlé. Kdo z nich věděl, co Freikorps značí? Až na jednotlivé výjimky, byla většina těchto příslušníků Freikorpsu obětí masové psychózy.

266)

Mnichov – toť puma a hroutí se v troskách republika, zrazena od svého kapitalistického vedení, od svých přátel, ponechána v hanbě jen sama sobě. Takového konce by se nebyla dočkala, kdyby byla vedena lidem a pro lid.

Plná fráží o socialismu, vedena reakčním velkokapitálem, v kritickém momentě zklamala a zapříčinila i tento stav na Hlučínsku. Hodně viny však leží i na tobě, ty lide můj, a proto Ti přidržuji zrcadlo doby před oči a prosím Tě, abys v poznání svých chyb, napravil chyby minulosti a poznal konečně, kde leží hranice mezi zlem a dobrem.

Píši tyto řádky v plném vědomí přináležitosti k Tobě, o nešťastný můj lide a přeji si, abys i Ty konečně došel pravdy a tím nabyl vnitřního klidu a usměrnění. Poslední zbytky četnictva opouštěly obec a v obci se rozprostřelo děsivé ticho. Zatím co jedna strana v říši čeká svého návratu domů, v obci pár lidí čeká a má strach.

A kapka času spadla a pusto kolem.

267)

Rok 1938 – okupace.

Říjnový den, 8. v tomto měsíci, zastihl obec Bolatice v opojení. Co to? Na cestách plno rozjásaných lidí, na dvorech vlajky, ale ne červenobílomodré, ale vlajky nové, cizí a znak hákového kříže, zdá se znetvořen a je jako polyp, který se vrhá na svou oběť. Něco nepřátelského přitom visí ve vzduchu. Hákový kříž ovládl ulice a vše čeká na německé „Befreier“, kteří mají prý tento ujařmený a porobený lid osvobodit od českého jha.

Tento den je dnem temných živlů, nepřátelských českému lidu, tento den ukončil dlouhotrvající nervovou válku a boj o duši tohoto jistě zbožného a pracujícího lidu, bohužel tak málo národně uvědomělého.

Ulice jásá, jen pár lidí z obce myslí jinak. Lidé si v tomto okamžiku předhazují svůj postoj k německé minulosti a jeden dělá většího Němce, než jakým skutečně byl. Do tohoto prostředí vjíždí první německé kolony, cizí tváře zarámovány do ocelových přileb hledí lhostejně a tupě před sebe.

268)

„Die Befreiung ist da“. V tomto smyslu je nesena i uvítací řeč místních veličin, jejichž jména nechceme pro hanbu jejich dětem světit této knize. Budiž pro omluvu zdejšího lidu řečeno, že situace, ve které se ocitl, není plně jeho počínáním o minulosti přivoděná. Takovéto přerody a změny prožívají i jiné části Evropy jako na příklad Elsas – Lorein, Jižní Tyrole. Tento lid, přes všechny jeho chyby a poklesky, je tak ubohý – neboť každý pták, každé zvíře přec ví, kde má své rodné hnízdo, je-li zdejší člověk tak pobožný, tak pracovitý a schopen velkých tvůrčích hodnot, to není. Spíš politovat se musí.

České učitelstvo, ponecháno jsouce v pohraničí do poslední chvíle v nejistotě, muselo ukvapeně opustiti svá působiště. A tak školní děti, ty které ještě před týdny chodily do škol českých, vítají s kytičkami pruskou okovanou botu, jejíž cvakot se nesl ulicemi. Němčina jejich byla tvrdá a teprve dnes vytažena ze zaprášené almary na povrch.

Wir sind frei! Heil Hitler!

269)

Tak i všelijak to znělo místem. Pojízdne vojenské kuchyně vařily obědy a večeře pro „hladovějící obyvatelstvo“. Prasata a psi se měli dobře. Někteří naši lidé, lakotní odjakživa, nosili v kýblech vonící Eintopf. „Hladovějící lid“ dostal i konzervy a NSV a WHW se překonávaly ve štědrosti. Vždyť šlo o to získat tento lid a skutečně za Eintopf a konzervu si ho koupili. Rozdělování podle politického klíče.

Vyhodnocuji dnes po letech kriticky náš postoj v tuto dobu, vyhodnocuji a uvažuji. Něco v naší povaze je, co mě samotného děsí. Proč zklameme vždy v době, kdy je třeba se postavit?

Tancovačka na počest „Befreiung“ byla vyvrcholením oslav a leckterá děvucha si pokládala za čest býti po vůli čisté rase. To je pravda a nemělo by to ani žádné ceny něco pro příští pokolení zatajovat. Některé živly se dopustily určitých přehmatů vůči svým spoluobčanům, ale vcelku, budiž po pravdě řečeno, neudál se v obci případ, který by vrhal stíny.

270)

Jednání některých živlů nelze brát za jednání celku, neboť lumpy rodí každá doba. Jen špatným dojmem působí, že lid, který ačkoliv moravský, se vzájemně hádá a prohlašuje se za lepšího Němce. Hrstka lidí převzala správu obce a narychlo svolána „Kundgelung“ vyjádřila dík vůdci za jeho osvobození.

A teď započalo kupování duší. Velké plakáty hlásaly na domech a plotech: Komm in die SS, in die SA, in NSKK, sei Mitglied des NSV, Frauenschaft, HJ, BDM, NSFK, a Bůh ví, co ještě. Budiž rovněž řečeno: Lid, který poznal Vilémovské Německo a jeho metody, nerozeznával ten přímo živelný rozdíl mezi Německem tehdejší a dnešním. Absolutní část obyvatel si vstupem do těchto formací nic nemyslela, činili tak více z pohodlnosti. Nikdo nevěděl, o co jde a co bude. Zase rozhodla i v tomto případě stránka materiální a lid očekával a čekal od svého pána nějaký prezent. Nadšení ve Führera bylo veliké.

271)

A ten rozum, ten chladný a uvažující rozum, byl ten tam. Tyto organizace, oblečeny zpočátku v bílé košile s červenou hákovitou páskou na rukávě, pořádaly také pověstný průvod, kde se zpívaly písně plné krvežíznivosti a kde Beneš a Syrový byl věšen.

Nízké pudry rozvášněného davu byly vybičovány. Hulákajíc pochodovalo se ulicemi a alkoholem zpité hlavy místy dokazovaly, že byly odjakživa „deutsch“ a činily spoluobčanům méně exponovaným výčitky.

Zavedeno německé školní vyučování a kostel, odjakživa moravský, se poněmčil. To byl počátek. Kvapem změněny nápisy na obchodech, úřadech a v obci.

Vyšetřování lidí, kteří se exponovali pro československý stát, se staly módou a leckterý vášnivý Hitlerův stoupenec vychutnával rozkoše ponížení svých politických soků.

272)

Ale i to brzo ustalo. Německý stát a jeho režim nepotřeboval nepřátele, zvláště ne v době, kdy se připravoval na válku a kdy každý „Kanonenfütter“ je dobrý. Není mi známo, že by byly v místě provedeny represálie proti českým živlům.

Volby, provedeny ihned po obsazení, dokázaly jasně náš poměr k Německu, vůdci. Jen čtyři hlasy – nein! I české rodiny volily „Ja“, některé snad otevřeně. Byli k tomu i způsobem volby donuceni. Hitler vyhrál a 99,8 procent všech bolackých hlasů je toho důkazem.

Ihned po obsazení byl zbytkový statek Bolatice, jehož majitelem byl Ing. Jaroslav Šebela, německým státem zabaven a majitel odškodněn částkou 188 000 RM. Německý stát pověřil rozdělením půdy Oberschlesische Landgesellschaft se sídlem v Opoli. Půda se ovšem z velké většiny rozdělila dle národnostního klíče. K rozdělení přišly i Křeménky.

273)

Obec odkoupila od O/S Landgesellschaft:

- 1) Zámek a veškeré budovy ve dvoře i se stavebním místem (zastavěnou plochou)
- 2) 17 hektarů orné půdy,

za částku 33 000 RM. Tento kup byl obci dne 1. 8. 1944 řádně zaknihován.

Obec se ucházela o koupi „Křemének“, ale nepochodila. Křeménky koupil jistý vrchní inspektor Rupert. Veškerá půda byla, až na malou část, kterou si společnost nechala ke zvláštnímu použití, rozdělena. Obec pak odprodávala pozemky a stavby chtivým jedincům. Část byla pronajata jako zahrádky a podobně. Přídělem se pomohlo malým rolníkům, kteří si trochu zvětšili své usedlosti, pak, takzvaným kravským sedlákům a pak konečně zbylo i malé procento pro ty, kdo neměli žádnou půdu. Dobré je si připomenout hospodaření na bolackém statku, který vedl po okupaci „zasloužilý bojovník“, který se tituloval „pan inspektor“.

274)

Že jeho hospodaření dle toho vyhlíželo, je jasné. Znáám je případ, že sedlákům poručil opustiti v 18 hodin pole, neboť je „Feierabend“.

V době parcelace velkostatku stála na panském poli asi 300 m jižně cesty Bolatice – Kouty a asi 800 m jihozápadně od zámku, dřevěná stodola, která, ačkoliv v dobrém stavu, byla odvezena do Horního Slezska a postavena u Bielitz. U této stodoly, asi 1 km jihozápadně, stála rovněž stodola, která v roce 1940 byla zničena větrem. Její stáří bylo úctyhodné.

Na podzim v roce 1939 se mělo započít v obci se stavbou školy. Schválené plány byly německou vládou obci zaslány zpět a byl určen podzim k položení základního kamene, ale vypuknutí války přerušilo tento záměr.

275)

Roku 1939 bylo zavedeno autobusové spojení s Ratibořím, ale po roce rovněž následkem války zastaveno. Na roku 1896 postavené železniční trati Opava – Ratiboř jezdil od roku 1940 – 1945 noční rychlík směrem Vídeň.

Za německé vlády se rozmohla ohromně populace, neboť německá vláda poskytovala zvláštní příspěvek pro děti „Kinderbeihilfe“. Obec čítala v roce 1940 2 149 obyvatel a měla osevní plochu 1 329 hektarů.

Jak je vidět, německá vláda, ve snaze získati tento lid pro své cíle a zároveň ve snaze zvýšiti počet dětí, nešetřila a byla štedrá. Spousta zdejších mužů začala zase jezdit do práce do Německa, neboť industrializace říše vyvrcholila.

A germanizace kraje také vrcholila. Přísné zákazy ve věci moravské řeči připomínaly zvýšené úsilí v tomto směru. Zdejší „Goldfasani“, až na vzácné výjimky, chtěli zdělat z obce germánskou pevnost. Žel bohu, že se těmto snahám propůjčila řada zdejších lidí a donucovala vlastní obyvatelstvo.

276)

I plány pro přesun zdejšího obyvatelstva měli naši „Golgfasani“ v plánu, bez ohledu na to, že pocházejí ze stejné matky, což nejlépe potvrzovala jejich lámaná němčina.

Zdejší NSV podpořil v obci řadu potřebných, ale hlavní věc, pomohl svým straníkům k novým ziskům, kamnům, nábytku a podobně. HJ a BDM plně zapojila veškerou mládež v obci a hlas trubek a okovaných bot se nesl ulicemi obce a písně nevalné úrovně, avšak s tendencí „Heut gehört uns Deutschland, Morgen die ganze Welt“, ovládaly ulice. Proti těm, kdož se nezúčastnili služby, zavedeny přísné sankce.

Jen kradmo, ještě sem tam, se ozval ten zvuk té „Bezručovy Pariů řeči“, úzkostlivě šeptaný retem staré, ustarané matky nebo stařenky, aby to pan „Wachmeister“, výkonný to orgán pruského militarismu a germanizace, neslyšel, neboť on je člověk mocný a po Bohu a vůdci nejvlivnější člověk v obci.

277)

A v našem kostele jen šeptem se modlilo po našem, neboť by se mohl vůdce i Bůh rozzlobiti.

Zavedeny odvody. Mladí, staří, všichni uznáni. První ročníky rukovaly do německé služby „Reicharbeitsdienst“.

Tehdy ještě velká část občanstva nepoznala cíl německé politiky, a věřili, že Hitler nám postaví ráj. Ani se nedivím. Tolikrát vedeni za nos a zklamán, věřili slepě v tuto poslední možnost a národní vlažnost je v jejich záměrech posilovala.

Vandaly byla zničena v roce 1935 lipka svobody, stojící u staré školy. Přehorliví ultravlastenci ničili české nápisy na křížích, v kostele a po okolí, to asi proto, aby jim nebylo stále připomínáno, že jsou Moravci, a dále, aby vůdce byl spokojen.

278)

Členové strany SDP převedeni do NSDAP, která se fakticky stala vykonavatelkou veškeré moci v obci. Méně spolehlivé vřadili do tak zvaného „Opferringu“. Tato partaj ovládala i celý osobní život jedince a podávala zprávy o chování a „Gesinde“ zdejších lidí.

I staří veteráni se objevili v nových hávech a jejich roztřesené kroky se nesly občas ulicemi.

Bohužel, že česká knihovna v místě nemohla býti zachráněna. Byla z části zničena a z části odvezena neznámo kam. Jenom na jednom plese házeli po sobě místní veličiny kuličkami z papíru z těchto českých knížek.

Okupaci „protektorátu“ předcházely nepřehledné kolony německých vojenských vozidel a zbraní, šinoucích si to směrem na Ostravu.

Spousta propagačního materiálu, jakož i řada schůzí a filmových představení, připravovala zdejší lid na příští dny a utvrzovala v jejich duších víru v absolutní nesmyslnost vůdce.

279)

Hoši, kteří před okupací sloužili v čsl. armádě, museli dosluhovat v německé. První naši hoši v německých uniformách. Jaká to změna!

1. 9. 1939. A válka přišla. Fanfáry Sondermeldungů oznámily její počátek. V naší obci v této době umístěna velká spousta vojska všech zbraní, která posledního dne měsíce srpna porušila noční klid obce a bez světla si to šinula na Polsko. Je válka. Snad pro první poslech dosti příjemná zpráva, ale jak strašlivá ve svých důsledcích pro toho, kdo do ní musel jít!

Ihned na začátku války bylo zavedeno řízené hospodářství a obyvatelstvu byly vydány potravinové lístky. Veškeré zboží vázáno na odběrní poukaz.

Sedláci sdružení RNS (Blut und Boden) povinni odváděti kontingenty, která zprvu dosti volné, později se zostřily.

280)

Válka v Polsku ukončena a první vojáci přicházejí na dovolenou. Mluví, až na vzácné výjimky, moravsky. Spousta mužů a hochů narychlo povolána do Wehrmachtu. Dědina se prázdní. A pak to začalo, Norsko, Francie. První padlý naší obce. Je to můj spolužák Karel Duda, dobrý to synek a Moravec, který padl na západní frontě u Saargemündu při přechodu Maginotovy linie. Čest budiž jeho památce! A kříže hlásí, jaká to ironie osudu: Für Führer und Vaterland!

V roce 1940 zemřel v obci dlouholetý farář a konsistorní rada Jan Litzka, rodák Hlučinský z Ludgeřovic. Jeho nástupcem se stal po řadě výtržností, při kterých byly potrestány místní ženy i vězením, pan Bohumír Muczka z Kravař.

Úřední místnost v obci byla v roce 1938 – 1939 v hostinci u Braschků, až do roku 1942 v domě, kde byl Holas (křižovatka ulic Padoly – Opavská – Ratibořská – Svobody), a až do konce války v zámku. V zámku bylo ve sklepích pod čeledníkem vězení, kde byli věznění i zdejší lidé, například zloději, uprchlí váleční zajatci a podobně.

281)

Obec byla v roce 1940 navštívena povodní, která způsobila značnou škodu. Jelikož obec trpěla odjakživa nedostatkem vody a nebezpečí požárů bylo akutní, byly zřízeny v obci bazény na vodu, jakož upraveny vhodným způsobem i místní potoky.

Od roku 1940 začalo se stavěti, a sice na pozemcích u dvora. Stavba domů by dosáhla jistě rekordního počtu, kdyby z nedostatku materiálu nemusela být omezena. Cena stavebního místa dle polohy a jakosti se pohybovala mezi 1 200 – 1600 RM.

A na východě začala válka s Ruskem. Kdo tušil, co přinese.

Po dnech letních, plných slunce, přišly podzimní dny plné deště a chladu. Na východní frontě se fronta následkem mrazu a zimy dostává do pohybu a má trhliny, i když Reichspressechef Dittich hlásí vítězství na dosah ruky.

282)

První zprávy a první mrtví. Umíráček zvoní a od té doby ještě hodně zvonil!

Obec jde dále svým životem. Vstoupilo do módy změna jmen, která snad až na jediný případ byla výplodem tupé nevědomosti lidu a jeho jednostranné orientace. A tak se stávají přes noc u nás Welz, Siebert, Lendler, Kolberg, Koch a podobně. Ale jejich tvrdá mluva jich zradí.

V roce 1940 zemřel ve vězení bolacký občan se sídlem na Henneberkách, a to pro protistátní činnost, Josef Řehánek.

V roce 1941 měla obec Bolatice 2 409 obyvatel.

V roce 1942 nová povodeň, způsobena průtrží mračen, byla pro obec katastrofou. Padoly, Příkopní, Luční a dnešní ulice Svobody byla pod vodou, která dostoupila místy až 1,00 m výšky. Dobytek od řetězů utržen se brodil až po hřbety ve vodě. Spousta drůbeže zahynulo.

283)

Díky rychlé pomoci vojska a hasičů nebyla škoda citelná. Okres povolil určitou částku na peněžitou výpomoc pro škody způsobené vodou.

Osada Henneberky prožívala čas rovněž v takovém shonu a ruchu jako Bolatice, ale snad trochu klidněji. Umíráček na Henneberkách, který se zároveň používá na zvonění v poledne, večer a podobně, byl připevněn na nový vidlicový strom, neboť starý, který tam stál od nepaměti, byl uhnulý. Landrát, na jeho výslovný rozkaz, poručil tento zvonec na ten sám držák připevniti, čímž nastala velká poptávka a shánka po podobném stromě.

V pátek dne 27. 2. 1943 odvezli nám naše zvony. Jaký to paradox. Posvěcený zvon zve věřící k návštěvě chrámu a vštěpuje jim denně svaté Boží přikázání, se promění obratem ruky ve smrtící

granát a roztrhá řadu nevinných těl, snad taky katolíků! Lide, zamysli se nad tím a uveď konečně platnost Boží přikázání o lásce k bližnímu.

284)

A dědina osiřela a oněměla. Po slavném dvoudenním vyzvánění na německé vítězství ve Francii nastalo v obci smutno a pusto. Jen hlas umíráčku zněl častěji.

Sběr odpadových hmot a zvýšené germanizační úsilí bylo odezvou tíživé situace. I „Bollwerk“ byl v plánu, budoucí to jméno naší obce.

V roce 1944 popraven v Berlíně Josef Blokeš, rodák bolacký, za protistátní činnost.

V tuto dobu, v době nejtěžších ztrát na lidských životech začíná se pomalu ale jistě probouzet zdejší člověk, začíná i myslet a vidí s hrůzou, že na místo slibovaného ráje tápe až po kolena v krvi, že synové a vůbec všichni z obce byli prostě podvedeni.

Pokuty se množí za slova pronášena moravsky, ale zároveň roste a sílí jistota, že válka je anebo bude v nejbližší době prohrána. Co dělá náš člověk? Zpočátku jenom skrytě, ale postupně otevřeněji se vyjadřuje a dělá zdejším veličinám hodně starostí.

285)

Ženy, které dostávají zprávy o smrti jejich manželů, před očima „Goldfasanů“ proklínají vůdce a celou říši. A zdá se, že i ti zarytí nabývají pomalu rozumu a jsou tiše a nemstí se.

V obci a okolních lesích pracuje spousta ruských zajatců a náš člověk má možnost poznati to, co Göbels denně vtloukal do hlavy a učinit si svůj vlastní posudek a závěr k tomu. Náš člověk zjistil, že ruský voják je člověkem jako my a že mu je třeba také pomoci. A lid pomáhal.

Zdejší člověk viděl i židovské transporty, kde trosky lidí prosilo o kousek chleba a trochu vody a rána obuškem nebo pěstí mu byla odpovědí.

Fronta se blížila. Říše v posledním zoufalém vypětí sil shání lidi, kde se jen dá. Přes obec létají občas silné pluky angloamerických bombardérů, které nesou smrt německému fašizmu. Narychlo jsou mobilizováni staří muži do tak zvaného „Volksturmu“.

286)

Tito mají ještě zachrániti v agonii ležící říši. Však marně. Narychlo organizovány pracovní kolony, které kopou pověstný „Ostwald“. Avšak nic naplat.

Fronta se denně víc a více blíží. Hukot letadel, výstřely děl a praskání granátů zaléhá denně do ustrašených bolackých duší. Mnohý zpytuje své svědomí. Rozkazy k evakuaci postihly obec v horečném napětí. Spousta lidí ze strachu před blížící se Rudou armádou a ze strachu před možnou odplatou prchá. Jen větší třetina obyvatel neuposlechne a čeká.

A přišla fronta. Hrůza a strach. Za zpěvu leteckých a tankových motorů a za explozí bomb a granátů končí se dny věčného Německa a v troskách padá i „Bollwerk“ – naše obec. Jaká to hrůza a jak děsivé to probuzení ze sna!

Pokusím se nastínit život jednoho občana Bolatic, kterého ovšem nechci jmenovati. Za Opavicí se tvořila Československá republika. Na Modré lidé o připojení ani moc nestáli, neboť Německo si dovedlo prezenty získati lid, ačkoliv prohrálo i válku.

287)

Ale náš známý ve schůzích, mezi lidmi, agituje pro moravskou řeč, pro republiku, konečně i letáky rozhazuje a sám konečně slavnostně oblečen s cylindrem v ruce vítá československé vojáky na území obce. Snad i slza se mu skvěla v oku, tak byl onen pán dojat.

Přešel však měsíc, dva, tři, půl roku. Náš milý občan však začíná smýšlet jinak. To co chválil, počne hanit, ba nenávidět a stal se z něho zarytý germanofil, který v letech první republiky sabotoval národní konsolidaci založením německé knihovny, „Privatunterrichtu“ a podobně. Co však zavinilo jeho postoj? Uražená ješitnost, přehlédnutí jeho osoby, nějaká křivda? Anebo čekal snad nějaké zbohatnutí? Těžko říci. Něco záhadného, něco, co v duši člověka ve vnitrozemí, který pevně zakořeněn ve své zemi, není ani možné. Kdo je zde cizinec? Těžko soudit! To je jeden případ naší povahy a takových je u nás více.

289)

Hospodářské podmínky okupace i ceny důležitých životních potřeb:

Životní podmínky lidí v naší obci a vůbec v celém okrese Hlučín, který byl připojen k „Altreichu“, byly nesrovnatelně lepší než na ostatním území Protektorátu. Dávky na potravinové lístky byly totiž daleko větší. Velmi dobře žili rolníci, kteří z větší části nemuseli do vojenské služby. Rolníci totiž

dostávali jak zpětnou dodávku za mléko a máslo. Mnozí si taky zašmelili a je mezi lidmi známo, že leckterý se zachránil od vojenské služby jen „mastnými balíky“. Dávky potravin na lístcích byly zajištěny a jen ke konci války se již objevily poruchy.

Velký nedostatek byl textilu, obuvi a podobně, a poukazy byly vydávány jen velmi nepravidelně. Taktéž chyběl tabák a lihoviny. Většina mužů byla nasazena v Německu a tak veškerou práci v místě konaly ženy. Po stránce hospodářské si však žily dobře, neboť dostávaly finanční podporu, která byla dostačující. Skoro všichni dlužníci si přes okupaci vyrovnali dluhy, neboť peněz bylo dost a nebylo co kupovat. Stavební ruch v obci byl malý. Bylo postaveno jen 7 rodinných domků. Životní potřeby ve srovnání s první republikou byly drahé a v té míře, jako kdysi, nedostupné. Plně se uplatňovalo heslo Göringa, „Komenn anstal Buttes!“.

Peníze po osvobození se staly bezcenným kusem papíru.

290)

Duben 1945.

Osvobození Bolatic.

Rudá armáda 4. ukrajinského sboru s částmi vojsk generála plukovníka Moskalenka, generála Bondareva, generálmajora Huseva, generála majora Vasilevského a plukovníka Vlasova a za spoluúčasti první tankové brigády pod vedením podplukovníka Janko se probojovala ze severozápadního směru k naší obci. Boje byly těžké a na obou stranách kruté. Před příchodem Rudé armády do obce tato silně trpěla nepřetržitými leteckými útoky, dělostřelectvem, rovněž kaťuše zle řádila. Němci, vidouce, marnou snahu, ustoupili směrem jihovýchodním. Část jich byla v obci zajata. Jak již bylo řečeno, Rudá armáda musela spolu s 1. československou tankovou brigádou svést řadu tuhých a krvavých bojů, o čemž svědčí 600 padlých Rudé armády, 17 padlých Čechů.

V noci ze 16. na 17. dubna 1945 v 1.30 hodin zrána byly první části Rudé armády v obci. Němci, kteří ovládali pahorky směrem k Hrabyni, se zuřivě bránili a jen hrdinstvím skupin RA byli zdláni.

291)

Obec byla zle postižena. Osada Henneberky dvakrát změnila svého majitele, až byla konečně osvobozena. Škoda na Henneberkách – zničeny ze 70 %. Z Henneberků se nevrátilo 23 mužů. Buď padli, nebo jsou nezvěstní.

O škodách pojednám v dalším odstavci.

Vzhled obce a okolí těsně po osvobození: Obec byla k nepoznání. Cesty plné smetí, rozbitého zdiva a slámy, rovněž na polích, kde v jednotlivých pozicích ležely peřiny mezi zbraněmi, municí, motocykly a podobně. Naše lesy strašně utrpěly. Škoda se ani nedá odhadnout. Bude třeba hodně práce, než se škody zahladí. Dobrovolníci odminovali zamořená pole, odjišťovali nevybuchlou munici, miny a bomby a tak bylo zdoláno spousta nebezpečné práce ve prospěch celku. Rudá armáda se v místě cítila jako mezi svými. Kolují dosud různé vtipné historky, zvláště na sběratelskou vášeň s hodinkami (časy). V tuto dobu nebylo ještě v obci pevného právního řádu, proto události následujících dnů musíme dle toho hodnotit. Rozbitá leží obec a připomíná ten hrozný omyl a zároveň varuje příští generace - „Již nikdy více!“

292)

Můj životopis.

Kronikářem obce je Engliš Leo, narozen 8. února 1919 v Bolaticích, okres Hlučín. Povoláním zámečník, přechodně zaměstnán jako úředník na poště, až do konce roku 1948. Vychodil obecnou školu a 3 třídy měšťanské školy v Bolaticích, rovněž IV. třídu měšťanské školy v Kravařích. V mládí mu zemřel otec nemocí proletářů a matka měla početnou rodinu do živení. V hladu a bídě vyrostl, odstrkovan režimem, který neměl pochopení pro potřeby zdejšího lidu. Zatvrdl. Pak přišla okupace.

Snad o nic lepší a nic horší než celá řada jeho spoluobčanů, lomcován dobou, byl strčen do německé armády, kde byl 2x raněn. Poznal hrůzu války a děsivou morální bídu našeho lidu i jeho národní vlašnost, umínil si vypsati na věčnou paměť příštím pokolením tuto knihu a v ní zachytiti všechny ty znaky naší povahy, naše chyby, aby tak budoucí pokolení se z nich učila.

Vepsáno léta Páně 1948.

Leo Engliš vlastní rukou.

293, 294)

Rozsah válečných škod.

Stav obyvatelstva v roce 1938 2 900 osob.

Stav obyvatelstva dne 16.4.1945 1 550 osob.

Nutno připomenout, že velká část obyvatelstva opustila obec v důsledku nezřízené propagandy. Obyvatelstvo se pak vracelo postupně zpět rozedráno a v lítosti nad svou minulostí, slibovalo nápravu.

Katastr obce celkem 1 360 ha.

Z toho lesů 34 ha (dnes pod státní správou).

Orné půdy 860 ha.

Charakter obce zemědělský.

Rozvrstvení obyvatelstva: 25% zemědělců, 75% domkářů a dělníků.

U dělnictva převládá obor stavební.

Škody na budovách:

úplně zničeno	těžce poškozeno
domů 82	domů 94
Stodol 74	Stodol 36
Chlívů 73	Chlívů 44
Kůlen 18	Kůlen 9

lehce poškozeno	nepoškozeno
domů 146)	domů 57
stodol 29	stodol 19
chlívů 24	chlívů 18
kůlen 5	kůlen 4

Rozbitá okenní skla a škody na střeších nebyly počítány jako válečné škody, takže skutečně nezůstal ani jeden dům nepoškozen. Podle neúplných odhadů činí škoda způsobená válkou na budovách dle cen v roce 1938 celkem 6 580 000,- Kč.

Rozsah válečných škod na hospodářském zvířectvu. Následkem válečných událostí ztratili občané celkem: koní 102 kusů, krav 505 kusů, vepřů 465 kusů.

Rozsah škod na hospodářských strojích. Následkem požárů stodol a kůlen vznikly veliké ztráty na strojích, které odhadujeme celkem na 55 %.

V zahraniční armádě východní byli: Michalík Heřman, Duda Erich, Bělák Bedřich.

V zahraniční armádě západní byli: Valuga, Blokeš, Kurka B., Michalík A., Herudek, Duda.

295)

Ztráty na lidských životech:

Popravena 1 osoba.

Ve vězení umučena 1 osoba.

Za válečných operací zabito 9 osob.

Za válečných operací zraněno 15 osob.

Na různých frontách padlo 104 osob.

Dosud nezvěstných 128 osob.

Válečných invalidů 100 osob.

V obci řada rodin čeká na živitele, na syny a tak dále. Spousta sirotků. Věru, toť smutné dědictví nacistické okupace.

Škody způsobené na šatstvu, nábytku a vnitřním zařízení se nedají vůbec odhadnout. Není rodiny, která by neutrpěla nějakou ztrátou. Veliký počet rodin žije toho času ve velmi bídnych poměrech.

Podle našich zemědělců byli válečnými událostmi velmi těžce postiženi, neboť desítky krytů, zákopů dělostřeleckých postavení, vraky tanků, zbytky munice, miny, bomby, to vše muselo býti odstraněno, takže část pozemků nebyla z toho důvodu obdělána.

296)

Přes 50 zničených tanků na katastru naší obce svědčí o těžkém boji jednotek Rudé armády. Nejvíce tanků bylo v obci zničeno protiletectvým dělem postaveným na „Kamenci“, východně od Křeménku.

Místní obyvatelstvo a řada obětavých jedinců se zapojilo do práce spojené s pohřbíváním padlých hrdinů. Pan Josef Sněhota (Komisař) dal k dispozici pozemek za hřbitovem, směrem k Henneberkám na ulici Luční, kde bylo asi 470 rudoarmějců pohřbeno. Padlí příslušníci I. československé tankové brigády, v počtu 14 osob, byli pohřbeni na hřbitově.

Obecní mosty byly rozbity, jakož i všechny cesty se nacházejí v hrozném stavu. Náš kostel utrpěl velmi citelně válkou. Střecha, okna, omítky i malá věž stojící nad chrámovou lodí byla sestřelena. Celkem činí škoda na kostele s příslušenstvím 1 897 421,- Kč.

Jak je vidno, konec války zastihl obec zničenou a zuboženou.

297)

Utvořivší se místní národní výbor s předsedou panem Josefem Sněhotou stál najednou před spoustou práce, která musela býti provedena. Na prvním místě zásobování. Rudá armáda vyžadovala pracovní síly na letiště, bylo třeba upravovati obecní cesty, nouzově upravit válkou poškozené domy.

V důsledku zřízení správní komise (SK), a následné zrušení všech MNV na Hlučínsku, se dostala výstavba obce do rychlejšího vývoje. Předseda Správní komise byl Karel Sněhota, poštovní úředník, členové Gillar, Kostka, Sněhota Karel, Hertel.

Obchody, frontou zničeny a vyplundrovány, byly prázdné. Improvizovalo se. Narychlo smontované nákladní auto vozilo nejn nutnější zásoby potravin z Ostravy. I potíže se stavěly do cesty. Na Hlučínsko se pohlíželo jako na území kolaborantů a zrádců, a proto ochota pomoci nebyla ani patrná. Muselo se přesvědčovat. Nebylo peněz. Vyměňovaly se německé marky za české koruny. Vozil se stavební materiál, rovněž se vozilo z lesa stavební dříví, jehož bylo ještě v obci při revizi lesních orgánů nalezeno 5 000 m³.

298)

Zásobování obce bylo bídne. Nebylo lístků, masa, ba ani zápalek. V krátké době nouzově opravené byty pro válkou postižené rodiny, které bydlely ve zříceninách a ve sklepích.

V obci byla zavedena pracovní povinnost pro všechny vracející se občany. Každý byl povinen odpracovati 14 dnů zdarma. V pracovní povinnosti se zřídila v obci elektrifikace, která byla skoro úplně zničena, upravily se cesty, mosty, jakož i různé veřejné budovy, zámek, kostel, škola. I náš památný kostelíček (kaple sv. Mikuláše) byl citelně poškozen. S opravou se ještě nezačalo, jelikož kaple stojí pod památkovou kontrolou úřadů.

Hroznou spoušť zanechala okupace v duši mladé generace. Mládež v Hitlerjugend a podobně byla v hodině dvanácté zachráněna. I školní mládež utrpěla. Škody duševní jsou veliké a bude třeba usilovné a cílevědomé práce, abychom škody napravili.

299)

V obci byla utvořena milice, která měla dohlížet na správný chod veřejného života, zjišťovat zrádce a hledat zbraně. Vedoucí byl Kostka Josef. Dlužno připomenout, že činnost milice nebyla uspokojující.

Hodně se pozastavuji nad touto slabou stránkou našeho lidu. Touha po rychlém zbohatnutí je nám snad dána dlouhotrvající bídou a nedostatkem, ale nemůže být omluvenou.

V této době byly ještě menší části Rudé armády v obci. Pro příští pokolení dlužno v souvislosti s RA poznamenati: Různé zprávy šeptané, jako by RA zdejší lid vykradla, se nezakládají na pravdě. RA se chovala k obyvatelstvu přátelsky a zanechala dobrý dojem. Přestřelky jedinců není možno generalizovat. Obyvatelstvo mělo možnost poznati RA jako lidi, kteří se rádi smějí, kteří mají rádi děti, zkrátka v lidském světle, a tak si mohlo opravit své mínění jim očkováno nebožtíkem Göbelsem.

300)

Nechť krvavé oběti RA jsou pro nás závazkem pro příští generace. Jen s velikým slovanským spojencem je nám možno si uchovati v budoucnu naši samostatnost a postavení v srdci Evropy. A myslím a doufám pevně, že tento přelom doby zanechá i v duších a srdcích našich občanů trvalé stopy.

Padlým příslušníkům RA byl v květnu 1945 postaven za spolupráce obyvatelstva pomník stojící na kopci za Bolaticemi, po pravé straně cesty do Dolního Benešova.

V polovině května 1945 přišly do obce i části československé armády, které zde pobýly až do konce měsíce května. Na žádost MNV byly odvolány.

Řada zdejších občanů byla zajištěna pro činnost za okupace a další byli posláni na různé práce ve vnitrozemí. Došlo i ke smrtelným úrazům následkem povalující se munice. Veliké škody na polích neslibovaly dobrou úrodu.

301)

Blížící se žně zastihly obec ve velikých nedostatcích. Chybělo tažné zvířectvo, nářadí, síly a jen společným úsilím všech se podařilo včas sklídit úrodu, a tak zachrániti obec před hladem. Obec se postupně zalidňovala vracejícím se obyvatelstvem, jakož i muži vracejícími se z fronty.

Dne 16. června 1945 zahájil provoz i poštovní úřad Bolatice.

Dne 9. září 1945 byly provedeny první dožínky v obci za ohromné účasti občanů. Přes 150 děvuch v krojích byly malebným doplňkem slavnosti. Byla sloužena slavná polní mše svatá u pomníku RA, který byl odhalen.

Koncem října 1945 obnovil činnost i Sportovní klub Bolatice, který za okupace přestal existovat. I na sportovním poli bylo pusto, neboť nejlepší hráči padli. Byli to: Duda František, dva Gvoždíci, Teuer Karel, Kretek Rudolf, Rataj M., Gvoždík J. a jiní.

302)

Byl obnoven spořitelní a záložní spolek, dříve „Spar und Darlenkasa“, rovněž byl obnoven i hasičský sbor na Henneberkách. V místě byla zřízena odbočka SČM (Svaz české mládeže). Ke konci roku 1945 byl obnoven i hasičský sbor v Bolaticích.

V obci se sdružilo i 27 účastníků zahraničního odboje, z nichž dva dosáhli i hodnosti a vyznamenání.

V říjnu 1945 byla rozšířena Správní komise o stranu lidovou a sociálně demokratickou. V listopadu 1945 byl jmenován předsedou Správní komise Miloš Remeš, ředitel školy, známý v obci dlouholetým působením. Správní komise fungovala pak v tomto složení:

Předseda: Miloš Remeš, za stranu lidovou.

Členové: Alois Rataj, za stranu lidovou.

Rudolf Kramář, za stranu soc. demokratickou.

Karel Gillar, za stranu KSČ.

Takto složená Správní komise měla vyřídit řadu úkolů, z nichž nejhlavnějším byl:

- problém československého občanství,
- konfiskace majetku dle dekretu presidenta republiky.

V obci panuje tíživá bytová tíseň.

303)

Obec převzala do správy statek Bolatice, majetek to Ober Schlezische Landgesellschaft. Původní majitel Ing. Šebela podává žádost o restituci. Obec půdu přidělila pro nejpotřebnější. Zámek byl upraven, umístěna tam škola, školka a kanceláře. V jednom pociťujeme zadostiučinění. Po dlouhých letech roboty a dřiny vrací se půda nám, drobným lidem a zemědělcům. Již ta skutečnost sama o sobě si zaslouží, aby nebyla zapomenuta, a tak ji na věčné časy svěřuji této knize.

Henneberky rovněž trpěly. Nebylo bytů a materiálu. Leč již ke konci roku 1945 lze všude spatřovati horečnou činnost a práci.

A tiše, smutně plyne Opavice,
zeleným krajem po Modré straně,
teče Opavou rozbitou přes Velké Hoštice,
míjí Kravaře i benešovské pláně,
a píseň práce krajem letí.

Začala se organizovat i činnost kulturní. Obyvatelstvo v tuto dobu bylo zastrašené a bojácné. Jeho chování odpovídalo druhu a tíží zavinění za okupace.

304)

Konec roku zastihl obec v horečném snažení, ale i těžké práci a starostech. Obyvatelstvo, pokud pracovalo, tak bylo zaměstnáno na stavebních pracích v Ostravě, v Opavě, v zemědělství a v okolních lesích.

A první sníh pokryl rozrytou zemi, a tak zkrášlil tento kraj napojený krví a slzami vdov a sirot. Půl roku práce a co bylo vykonáno.

Ke dni 31. 12. 1945 čítala obec asi 1 800 duší. Dle záznamu farního úřadu v Bolaticích se narodilo: 29 dětí, zemřelo 69 osob, byly uzavřeny 3 sňatky.

Stav hovězího dobytka k 31. 12. 1945 467 ks, z toho 279 krav.

Stav vepřového dobytka k 31. 12. 1945 129 ks.

Stav slepic k 31. 12. 1945 1 638 ks.

Dodávka mléka za rok 1945 28 690 l.

Dodávka hovězího dobytka v 1945 0.

Budiž poznamenáno, že se v obci udrželo pálení lihovin, a to ještě z dob německé okupace. Ani přísné tresty neodradí a pije a pálí se dál. I obchody a živnosti začaly pomalu fungovat.

305)

A Vánoce zastihly obec v tiché a slavnostní náladě. První Vánoce v míru. Co práce se udělalo, nebudou moci ani příští pokolení docenit. Čeká nás ale tvrdá a obětavá práce, a to na poli hospodářském i národně uvědomovacím.

Řada slavností byla během roku provedena, jako výročí československé samostatnosti, říjnová revoluce a podobně. Účast velmi dobrá.

I školy zahájily vyučování. Školy prozatímně upraveny. Bylo zapsáno 250 dětí, z toho 126 chlapců a 124 děvčat. Vyučovali z počátku 2 učitelé.

Obyvatelstvo přihlašuje válečné škody. Rovněž provedena výměna peněz na novou měnu.

Obec podává žádost o zřízení stálého kina v místě.

306)

Rok 1946. Zima nebyla tuhá, což vítáno, neboť domky byly neopravené a byl nedostatek paliva. Lesy byly plné pokácených stromů. Počítalo se se svážením.

První plesy po válce, jakož i divadelní představení vyplnilo mezeru v kulturním životě. Utvořena místní osvětová rada, která má podchytit a koordinovat kulturní činnost obce.

V době od 28. ledna 1946 do počátku února byla v okolí prováděna exhumace padlých RA, kteří byli vloženi do dřevěných rakví a odváženi na společný hřbitov do Hlučína. Práce s tímto spojené provádí místní občané.

Poprvé zase vzpomenu výročí připojení Hlučínska k ČSR.

Začátkem dubna vypravena do Prahy skupina děvčat v krojích, které s úspěchem reprezentovaly náš kraj, zpěv a zvyky. Naše děvčata byla i u pana prezidenta. V Praze viděly, že tu nežije lid zlý, zatvrzelý, ale lid, který procesem posledního století zahořkl a je jenom třeba v jeho srdcích objevit tu pravou strunu a jemu v nouzi pomoci.

Jarní slunce se dívá na slámou pokryté střechy, které budou brzy opraveny, neboť v obci byla zavedena výroba tašek.

Dne 16. dubna 1946 slavila obec 1. výročí svého osvobození. Toho dne se dozvěděl československý národ z rozhlasového vysílání, (u nás natočeno pásmo), jak slavíme, ale i jak budujeme. Velká účast i zástupců úřadů. Zasazena nacisty zlomená lípa svobody, a sice na starém místě u školy.

Blížící se volby zneklidňují obec velice. Neodpovědní politici (Dorfpolitici), využívají bídy lidu a jeho ožehavých národnostních poměrů, jali se mu slibovati a jej lákati do svých řad, bez ohledu na to, že sotva k životu probuzeného zase vedou nebo chtějí vésti k novému neštěstí.

308)

Čtyři politické strany a čtyři různé vzájemně se zneklidňující se tábory. To byl obraz politické hladiny v obci.

I agitace řečníků nebyla slušná a hlavní výpady proti klidu v obci vzešly od stran pravicových. Udivila plakátová a letáková agitace. Papíru mohlo býti využito lépe pro zdejší školy, které trpí nedostatkem knih.

Řada občanů nevolí, neboť členstvím v různých formacích a stranách jsou z volebních seznamů vyškrtnutí. Volí většinou jenom ženy, a tak výsledek voleb nemůže být vzat v úvahu pro zjištění postoje zdejšího lidu.

A tak dne 26. května 1946 proběhly volby.

Volební místnosti – obě školy.

Celkem odevzdaných hlasů 981.

Komunistická strana Československá 118.

Čsl. strana lidová 385.

Čsl. strana soc. demokratická 158.

Čsl. strana národně socialistická 313.

Prázdných lístků bylo 7.

309)

Vítězství pravicových politických stran lze vysvětliti i jejich postavení v obci, kde byly určité funkce zneužity.

Z výsledku voleb utvořen MNV, jehož předsedou se stal dosavadní předseda MSK (místní správní komise) Miloš Remeš.

Složení místního národního výboru:

Za stranu KSČ: Karel Sněhota, malorolník

Za stranu lidovou: Ševčík Karel, zednický polír, Alois Rataj, zedník,

Teuer Karel, rolník, Duda Josef.

Za stranu soc. demokratickou: Jindřich Teuer, invalida, Rudolf Kramář, pensista.

Za stranu nár. soc: Remeš Miloslav, ředitel školy Adolf Michalík, okr. cestář, Max Sněhota, rolník.

Členové rady zvoleni: Miloš Remeš, Jindřich Teuer, Max Sněhota, Karel Ševčík, Josef Duda, Karel Teuer, Rudolf Kramář, Karel Sněhota, Alois Rataj, Michalík A.

Před volbami a teď po volbách se občanstvu vydává na jejich podanou žádost „Osvědčení o čl. občanství“.

Obec adaptuje zámek. Rovněž opraveno a obnoveno hasičské skladiště. Poprvé za 7 let první české „Kácení máje“ na Henneberkách. Dlužno přiznati, že Henneberští se jako celek činí a že jsou lepší než Bolatice. I česká divadelní představení v obci zase máme!

310)

Dne 14. července 1946 je pořádán v Opavě Matiční den, kterého se zúčastnila i krojovaná družina z Bolatic a řada občanů. Pár dní později projíždí naším pohraničím prezident republiky Edvard Beneš a řada našich lidí ho snad poprvé spatřila a vítala. Dosud znějí v uších a srdcích našich jeho moudrá slova.

A nastaly zase žně. Žně jsou tento rok dobré. Pomocných rukou je již více, neboť muži z internačních táborů se vracejí a vyplňují prořídle řady.

První sportovní slavnost v obci dne 18. srpna 1946. V Bolaticích je živo. Bojovalo zde 14 fotbalových klubů o prvenství. Jak krásná je myšlenka sportu a sportovního zápolení. Ve hrách a sportovním snažení je naše pole působnosti, které zaručí pokojnou budoucnost našeho lidu, ne ve zbraních a slušivých uniformách ověncených metály.

311)

Prázdniny končí a drobotina jakož i tažní ptáci nastupují do školy. Obecnou školu navštěvuje 333 žáků, měšťanskou školu 183 žáků. Zapsáno do školy v roce 1946 bylo 137 chlapců a 133 děvčat. Na obecné škole učí 5 učitelů na 10 tříd. Během roku postupně přicházeli další učitelé – ještě 5. Na konci roku byl celkový stav 10 učitelů. I lidová osvětová škola zahajuje svoji činnost pro školy odrostlé žactvo.

Z kmotrovské akce byl Bolaticím přidělen kmotr a to město Slaný v Čechách. Na předběžnou obhlídku vyslán do obce Jožka Pešek, který zjistil stav obce a přislíbil pomoc a brzkou návštěvu kmotrů.

A připravuje se slavnost 28. října. Oslava se vydařila. Slavná mše svatá, jakož i slavnostní schůze MNV v Bolaticích za přítomnosti občanů, kde byl president Edvard Beneš jmenován čestným občanem Bolatic. Budiž připomenuto, že tento akt nebyl vůbec připraven, že úřady o něm nic nevěděly, takže zaviněním předsedy NV nedošlo k jeho realizaci.

Průvodu se zúčastnilo veškeré občanstvo bez rozdílu politické příslušnosti. Důležitou přísahu k nástupu a splnění 2.LP (dvouletého plánu – dvouletky) přečetl pan Sněhota Josef a zástupci všech povolání a zaměstnání přísahali, že se vynasnaží ze všech sil, aby 2LP byl v obci plně splněn.

312)

Dne 3. listopadu přijela na území obce směrem od Hlučína vícečlenná delegace z města Slaný v Čechách, doprovázena zástupci úřadů a paní Helenou Salichovou. Prosté a přátelské bylo uvítání a české srdce pochopilo bídu a potřeby zdejšího kraje. Počasí sice nepřálo, hosté si prohlédli obec, kostel a v sále u Dudů bylo připraveno pohoštění. Dojemná slova předsedy NV z Bolatic pana Remeše, který hostům daroval obrazy slavné malířky paní Salichové, způsobila přátelskou atmosféru, jakož i v řeči všech zástupců spolků vykouzlila mnohý úsměv, ale i slzy dojetí. Náš lid poznává snad poprvé, že český člověk je dobrý a že vidí a chápe jeho bídu a že mu podává pomocnou ruku. Dítě Pavla Řehánka mělo tu čest, že město Slaný převzalo nad ním kmotrovství. Večer na počest hostů sehráno divadelní představení „Stařeček Holuša“. Připomínám ještě, že hosté byli i na Henneberkách, kde byli mile uvítáni a pohoštěni.

313)

Ale i po stránce věcné pomohli naši milí hosté. Obec dostala 150 000,- Kč v hotovosti, jakož i vkladní knížku na 100 000 Kč. Byla vybavena obecní knihovna několika sty dobrých knih, vybaveny místní školy nábytkem a inventářem. Hasičský sbor dostal ruční stříkačku. Spousta darů jako prádlo, šatstvo a podobně dokreslují štědrost a dobrotu českého člověka a hlavně dělnictva, neboť město Slaný je místem pracujících. V pondělí ráno odjíždějí kmotři z obce provázeni díky všech občanů.

Tak budiž tento den po věčné časy uchován v paměti občanů jako symbolický závazek pro příští generace.

Obec prožívá vnitřní konsolidaci. Obnovují se živnosti a řemeslníci zasedají k uprázdněným pracovním stolům. Zdejší dělník, hlavně zedník, pracuje na rozbitých objektech v Opavě, v Ostravě a okolí a večer až do noci, v sobotu a neděli opravuje svůj domek. Až budou příští časy porovnávat úsilí a oceňovat práci na znovupostavení našeho kraje, pak náš zedník, tesař a vůbec každý pracující rolník a podobně, zaujme čestné místo.

314)

Lid v tuto dobu všechny vydělané peníze strká do rozbitých chalup, a to mnohdy na újmu svého zdraví. Vyzdvihují pracovní úsilí našich žen a matek!

Na podzim 1946 bylo velmi suché počasí, takže je obava o příští žně a vůbec o celou setbu.

Podávám čísla o stavu zemědělství v obci:

Ke dni 31. 12. 1946 měla obec 531 ks hovězího dobytka, z toho 289 krav.

Ke dni 31. 12. 1946 měla obec 246 ks vepřů.

Ke dni 31. 12. 1946 měla obec 2 025 ks slepic.

Za rok 1946 dodala obec celkem 185 806 litrů mléka.

Dodávka hovězího masa nemohla být splněna pro válečný úbytek, ale i tak je čísllice 36 766 kg úctyhodná. Kontingent byl stanoven na 40 641 kg.

Předpis v dodávce vajec: 78 647 ks splněno 32 766 ks.

Stav o splnění kontingentu chlebovin a okopanin:

Obilí: předpis 1 900 q, splněno 1 945 q.

Brambory: předpis 3 500 q splněno 3 150 q.

315)

Obec Bolatice měla ke dni 31. 12. 1946 tento stav obyvatelstva přihlášeného k zásobování:

Bolatice 2 123 osob

Henneberky 482 osob

Celkem 2 605 osob

Dle farních zápisů se narodilo v roce 1946 51 dětí, zemřelo 30 osob. Nově uzavřených manželství bylo 28.

Pomalou nabývá obec nového vzhledu a pomalu nabývá úsměvu i zdejší člověk. A tak smutné a podzimní větry šlehají stromovím, ale rozbité střechy mizí, okna jsou zasklená a rumoviska se tratí. Jenom rozbitý most směrem k Dolnímu Benešovu, u usedlosti pana Slivky, připomíná se svou kostrou ze dřeva, válku, a velká blátivá louže tlumí naše kroky.

Věru, zde se pracuje a buduje. Z této stránky znám náš lid a přeji mu konečného klidu a pokoje ve svobodné republice.

A za zvuků hudby končí se rok. Na silvestrovské zábavě, kterou pořádal MNV, byl po půlnoci, to je 1. ledna 1947, oznámen začátek „Dvouletky“.

316)

Život ve vesnici se vrací pomalu, ale jistě do normálních kolejí. Ze všech stran se vracejí ještě během celého roku muži domů, a to ze zajateckých záborů, z Německa, Polska, Francie a tak dále.

Opravují se na všech stranách domky, píší se žádosti o československé občanství.

Každý se dušuje, že byl tím nejlepším člověkem, a chybu, kterou prý udělal, chce napravit poctivou prací. Ti, kteří se provinili, jsou ve vězení. Ale zdá se, že i v této spravedlnosti jsou dvojí lokte. Chudák dělník, svedený, dostane toho dost a ten, který nemusel přisluhovat, ale přece přisluhoval, tak díky svých známých v různých komisích toho lehce dostane.

A hlavně, začínají se lovit duše a hlasy. Každá strana slibuje, co všechno dá, jen když občan do ní vstoupí. Píši-li dnes s odstupem let tyto řádky, pak vím, že jsme měli lidu u nás vysvětlit jeho národní a třídní vztahy a pak teprve ho vésti. Přesto to byla dobrá škola, která mnoha našim lidem otevřela oči.

Dopsáno v roce 1958.

317)

V lednu a únoru 1947 byla tuhá zima a sněhové vánice dokonce přerušily na pár dní vlakové spojení se světem. Byly nasazeny pracovní skupiny občanstva na odstraňování sněhu.

V lednu 1947 byl schválen MNO a OV v Opavě regulační plán obce, který vypracovali bratři Šlapetové. Plán je velmi důležitý pro další rozvoj obce, neboť se podle něho bude řídit úprava obce, zřízení nového hřbitova, koupaliště, školy, kulturního domu, přeložení obecních cest atd.

V březnu 1947 byl založen v obci svaz přátel SSSR, jakož i zorganizována skupina krojovaných děvuch.

Dne 18. května 1947 bylo provedeno odhalení pamětní desky obětem nacismu a to panu Josefu Blokešovi a Josefu Řehánkovi, oba rodáci obce. Pomník postavil MOR svým nákladem. V souvislosti s tím byla provedena exhumace padlých příslušníků I. československé tankové brigády, kteří ještě leželi roztroušeni po okolí a tito byli uloženi do společného hrobu na bolackém hřbitově.

318)

Za účasti význačných vojenských hostů a zástupců úřadů byly provedeny obřady v římskokatolickém kostele. Po prosloveh na hřbitově defilovala čestná vojenská rota před vojenskými zástupci a představiteli úřadů.

Na hřbitově v Bolaticích leží tito hrdinové:

Rtm. Josef Suchánek z Třince

Svob. Josef Gurbovič, Kamenice, Humenné

Voj. Bohustav Sitko, Radvanice

Voj. Andrej Čejkovský Rakovec, Michalovce

Des. Stanislav Vrba, Krasov, SSSR

Voj. Jan Mihalka, Velké Zalužice, Michalovce

Voj. Petr Pičur, Dubová, Tacov

Rtm. Vladimír Foršt, Poddubec, Volyně

Des. Vladimír Poledňák, Frunze, SSSR

Svob. Ladislav Derjanin, Michalovo,

Rtm. Adolf Kopecký Homel, SSSR

Svob. Vasil Brenzovič, Suchá, V. Berezny

Des. Andrej Rajňák Dlhá, Snina

Voj. Ivan Beca, Skolansko

Voj. Andrej Babič, Lubovňa, Kežmarok

Voj. Jan Gurčík, Markušovice, Sn, N. Ves

Des. Michal Sabovlza, Clusob

Voj. Michal Deket, Dubov, Tacovo.

319)

Celkem jich zde odpočívá 18. Čest jejich památce. Necht' příští pokolení si při čtení tohoto zápisu uvědomí jejich nesmírnou oběť. Bylo usneseno MNV v Bolaticích, postavit těmto hrdinům pomník a členové MNV složili jako první částku 16 000,- Kč pro tento účel. Pomník však postaví členové II. zahraničního odboje, odbočka v Hlučíně.

Poprvé v dějinách obce uspořádán den dětské radosti dne 18. 5. 1947. Děti byly poděleny: Každé dítě 2 párky, housky a limonádu. Zářící dětské oči byly nám všem odměnou.

Dne 23. 4. 1947 byl v Opavě rozsudkem mimořádného lidového soudu odsouzen občan Bolatic Adolf Teuer z Henneberku k trestu smrti provazem a rozsudek téhož dne vykonán. Teuer jako SS Scharführer byl dozorcem vězňů v různých koncentračních táborech, nakonec v Osvětimi, a dopustil se zločinu proti lidskosti tím, že pomáhal vraždit nevinné vězně nacistického režimu nepřátelské a že sám se prokazatelně dopustil těch nejkrutějších, člověka nehodných zločinů. Necht' příštím pokolením je tento zápis varovným mementem!

320)

V probíhajícím řízení dle malého retr. dekretu bylo v naší obci za provinění proti národní cti potrestáno celkem 158 osob a 33 osob bylo osvobozeno. Byly vyslovovány pokuty od 500 – 10 000,- Kč a výše.

Rozsudky mimořádného lidového soudu v Opavě bylo potrestáno celkem 17 osob, z nichž nejtěžší trest na svobodě dostal Josef Sněhota (Pelagia) z Bolatic, byl odsouzen na 10 roků těžkého žaláře pro prokazatelné týrání vězňů.

Toho roku dokončena přestavba bývalého čeledníku na obecní dům, kde našlo asi 8 rodin byty. Náklad obnášel asi 360 000,- Kč a prováděl ji stavitel Gvoždík z Bolatic.

321)

Toho roku byly žně v našem kraji velmi dobré, když vezmeme v úvahu okolí a území republiky. Vláda zvláštními příplatky k cenám obilí (300,- Kč/q) chtěla pomoci zemědělcům. Po této stránce zasluhují pozornosti zemědělské zákony poslance Ďuriše, kterými bude vesnickému lidu hodně pomoheno.

Zdejší dělnický živel je plně zaměstnán, na rozdíl od minulosti však doma. V obci se rozmáhá postupně určitý blahobyt. Srovnajme jenom majitele radia. Za první republiky 1938 jich bylo snad 50 ks, dnes

přes 200 ks. Zdejší domky dostávají nový vzhled a zdejší člověk i po stránce bytové kultury jde kupředu. Lístkový přiděl lidem ponouká k tomu, aby všechno vykoupili, na co mají nárok, takže dřívější příslovečná šetrnost v jídle mizí. I děti chodí slušně ustrojeny. Zkrátka, jsme na cestě ke zvýšení blahobytu. Dvouletý plán plní zdejší člověk svědomitě, neboť je vzorem v práci ostatním.

Na odsun do Německa se dostali z naší obce tito příslušníci: Rodina Kolbergova, (dříve Kolarčík), Slotová Matilda, Černuchová, rodina Justa, Ševčíková Hedvika, Langrová, Katzová, Viednerová, Diebernová, Denk, Asadt, Dombková V., rodina Rataje Valentina, rodina Benderova. Vesměs lidé slovenského původu.

322)

Jedná se tu o ženy bývalých německých vojáků a osoby politicky kompromitované.

Koncem května 1947 se vypravila skupina občanů z Bolatic a osady Henneberků na zájezd do kmotrovského města Slaný v Čechách. Spolu jela první výprava dětí obce na prázdniny ke kmotrům v počtu (neuvedeno) dětí. Ve starodávném městě Slaném byli hosté přivítáni, a to velmi srdečně. Naši lidé tam prožili dva krásné dny a předvedli hostitelům ukázky lidových tanců, zpěvů a Engliš recitoval. Kmotři nám ukázali město samotné, a pak byla vypravena autobusová výprava do Lidic, svědka to německé zlotřilosti, dále pak do Lán na hrob Tomáše Garrigue Masaryka, a účastníci si prohlédli lánský zámek.

Obec darovala kmotrům urnu ze slezského mramoru naplněnou prstí z bojiště u Bolatic.

Třeba připomenout, že dožínková slavnost byla toho roku zneužita stranickou agitací a že dle toho i dopadla. Je pozorováno určité napětí mezi příslušníky politických stran a zvýšenou propagační činností.

Založeno v obci stavební a bytové družstvo za účelem koordinované stavební činnosti. Přihlásilo se hodně zájemců.

323)

Dne 3. září 1947 byl do osady Henneberky zaveden telefon na popud MOR. Nese název „Veřejná telefonní stanice Henneberky“ a je umístěna v hostinci u Řehánků. Obyvatelstvo osady si vykopalo díry pro sloupky.

Zřízení VTS Henneberky bylo provedeno úplně zdarma v rámci akce Ministerstva pošt.

Dne 28. září 1947 zemřel sedlák Josef Sněhota, zasloužilý hlučínský pracovník a první komisař obce Bolatice.

V kraji byli spatřeni podle výpovědí svědka „banderovci“, kteří loupí na území našeho státu. V místě však nedošlo k žádným zvláštním událostem.

Dne 28. října 1947 pořádán lampiónový průvod obcí. Zástupci stran a spolků měli pochodně. Slavnosti se zúčastnilo asi 200 občanů. Slavnostní projev měl Engliš Leo.

Dne 6. prosince 1947 postaven poprvékrát v obci „Vánoční strom republiky“, který vynesl do konce roku přes 10 000 Kč.

324)

Řadě zdejších občanů byly poskytnuty zálohy na válečné škody, takže celkový vyplacený obnos dosáhl úctyhodné výše 6,815.000,- Kč.

Stav zemědělství v obci k 31. 12. 1947: stav hovězího dobytka 519 ks, z toho krav 307, stav vepřů 249 ks, stav slepic 2 653 ks.

Dodávka mléka za rok 1947 204 354 litrů

Dodávka hovězího masa – předpis 58 560 kg, splněno 37 532 kg - 63,9 %.

Dodávka vepřového masa – předpis 30 370 kg, splněno 36 262 kg - 118 %.

Dodávka vajec – předpis 61 887 ks, splněno 61 109 ks - 98,8 %.

Dodávka drůbeže – předpis 2 323 kg, splněno 2 452 ks - 105 %.

Dodávka obilí – předpis 2 300 q, splněno 2 764 q - 120,1 %.

Dodávka brambor – předpis 6 900 q, splněno 6 180 q - 89,6 %.

Z toho je zřejmé, že obec v mnohém směru úkoly splnila, jinde následkem sucha, splnění nemohla.

325)

Nejlepší dodavatelé z obyvatel obce byli: (obilí)

Rolník Duda Max, Hlučínská č. 6, 112,9 q (předpis 78 q)

Rolník Sněhota Max, Hlučínská č. 16, 106 0 q (předpis 100 q)

Rolník Miketa Adolf, Příkopní č. 9, 83,0 q (předpis 67,50)

Rolník Číž Josef, Svobody č. 60, 67,50 q (předpis 56,00)

Mimo to celá řada drobných zemědělců splnila povinnost na 100 %.

V roce 1947 se v obci narodilo 72 dětí, zemřelo 34 osob, uzavřeno sňatků 54 párů.

Ke dni 31. 12. 1947 měla obec vydaných potravinových lístků celkem 2 698 ks, z toho obec Bolatice 2 183 ks, osada Henneberky 515 ks .

Naše obec se po každé stránce zvedá. Zvýšená úroveň všech kulturních podniků jeví známky postupné konsolidace. Starost doposud působí postoj části mládeže, která se nezapojuje do spolkové činnosti a stojí mimo. MNV se usnesl provést kontroly hospod a zjištěné mladistvé potrestati.

326)

Život v obci (Dopsáno v roce 1958)

Mnoho, mnoho občanů nemělo klidu, neboť nevyřešené konfiskační a státoobčanské otázky nebyly doposud vyřešeny. A mnohé strany chtěly z toho vytřískat kapitál. Tak se stávalo, že byli lidé i členové několika politických stran schopni udělat vše pro to, jen aby jim to vyšlo

Přítomné obyvatelstvo v Bolaticích podle tříd povolání v roce 1947:

Třída povolání	celkem	z nich výdělečně činných
Zemědělství, lesnictví, rybářství	274	106
Těžba nerostů	34	8
Průmysl a řemesla	1215	546
Obchod a peněžnictví	33	20
Doprava	34	14
Veřejná správa a služba	87	45
Svobodná povolání	0	0
Osobní a domácí služby	25	13
Osoby bez výdělečného povolání	51	10
Osoby bez údaje povolání	272	2
Celkem	2 485	754

(Státní statistický úřad)

Rok 1948. Zima tento rok nebyla tuhá. Obec se již poměrně zotavila z následků válečných škod. Spokojenost se usídlila v bolackých chalupách. Něco jiného však bránilo zdárné spolupráci v obci. Politický život se stal nesnesitelným následkem nezřízené politické agitace a důvěra a vzájemná spolupráce tím značně utrpěla. Situace vyvrcholila následkem demise pravicových ministrů.

Dne 25. února 1948 ustavena nová vláda. Československý lid si oddychl. I v naší obci se poměry rázem uklidnily. Obrozená národní fronta ustavila v obci nový národní výbor v tomto složení: předseda Gillar Karel, členové rady MNV Gillar Karel, Sněhota Karel (rolník), Sněhota Max, Chřibek, Josef, Rataj Alois, Kašný Emil, Teuer Karel, Vehovský František, Rataj Josef, Kramář Emil.

Plénium MNV Mašíček Vladimír, Musiol Vilém, Teuer Robert, Kretek Petr, Konrád Boček, Jiří Řehánek, Adolf Mrkva, R Moravec, Heřman Michalík, Adolf Michalík, Rudolf Vodák, A. Duda, Bedřich Kurka, Ant. Novák, A. Sněhota, František Slivka, Jan Svoboda, František Kupka, Pavel Herudek, Josef Štefek.

V obci se utvořil Místní akční výbor národní fronty, který měl za úkol očistu veřejného života. Akční výbor se utvořil v tomto složení: předseda Chřibek Josef, jednatel Sněhota Karel. Jsou v něm zastoupeny všechny skupiny v obci. Má celkem 15 členů.

Navzdory špatnému počasí pochodovaly 1. května 1948 řady pracujících na slavnostní manifestaci 1. máje všichni svorně vedle sebe k lepším zítřkům.

V důsledku trakční činnosti vedení strany národně socialistické se rozhodla místní organizaci rozpustit. Peníze strana věnovala Sokolu, ale tyto nebyly uvolněny, neboť byly ministerstvem blokovány. Rovněž Československá strana lidová po očištění v řadách členstva přestala vyvíjet činnost.

V obci nastala v řadách příslušníků strany sociální a čsl. lidové panika, neboť prostý člen strany národně a politicky málo uvědomělý, takto dělník, viděl najednou, že stojí před propastí. Nastal ohromný příliv do strany KSČ. Předvolební boj v obci na rozdíl od roku 1946 byl velmi slušný. Na společné schůzi všech spolků a organizací v místě, bylo občanstvu vysvětleno, oč v tuto chvíli jde. A tak nadešel den voleb.

329)

Dne 30. 5. 1948 se konaly volby ve dvou volebních místnostech (stará a nová škola). Byly dvě kandidátní listiny. Jedna obrozené národní fronty a druhý lístek byl bílý. Odevzdaných hlasů bylo celkem 1 326 hlasů, z toho neplatných hlasů 43, součet všech platných hlasů 1 283, z toho pro kandidáty národní fronty 1 190, bílých lístků: 93. Tj. v procentech 92,76 % pro NF (národní frontu).

Je velká škoda, že zdejší člověk věnoval tak málo pozornosti výstavbě zničených domů v rámci zákonitě obnovy válečných škod. Z Bolatic staví 1 a z Henneberků také 1 stavebník.

Dne 1. července 1948 sjednocení čsl. soc. demokratické strany s místní organizací KSČ. Tento krok přivodil další uklidnění v obci.

V důsledku sjednocení tělovýchovy v obci zařadil se zdejší SK Bolatice do tělovýchovné jednoty Sokol, která prakticky byla v obci založena (obnovena) v roce 1947.

330)

Obec provádí opravu zámku, ve kterém je umístěna škola. V době, kdy se v zámku nevyučovalo, spadl v 1. poschodí ve třídě strop. Nikdo nebyl přítomen, takže jinak se nestala žádná škoda. Oprava kaple svatého Mikuláše (kostelík) se provádí na návrh Památkového úřadu, ale nedostatek materiálu brzdí zdárný konec opravy. Kaplička utrpěla velmi značnou škodu a zůstaly trčet jenom holé zdi.

Obec plánuje výstavbu nové školy. Polohopisné plány zhotovili architekti bratři Šlapetové. Škola je v místě nutná, neboť dnešní stav brzdí plynulé vyučování. Při velikém populačním přírůstku je dnešní stav naprosto nevyhovující, uvážíme-li, že stavba byla plánována již od roku 1924, za okupace se mělo započítí v roce 1938 a dnes se výstavba urguje již od osvobození.

Do vnitrozemí bylo přesunuto následkem rozhodnutí ONV v Hlučíně celkem toto obyvatelstvo: rodina Teodora Teuera – 2 osoby, Hanslík - 3 osoby, Štefková – 4 osoby, Sandlerová Amálie – 5 osob.

331)

Odklizení válečných trosek:

Od konce května se začalo pracovat na demontážích zničených tanků na nádraží v Bolaticích, aby se uvolnilo prostranství pro řepnou kampaň.

Změna ředitele školy. Ředitel školy Miloš Remeš byl v důsledku únorových událostí odvolán a na jeho místo byl dosazen ředitel Brázdil, který drží místo až do konce školního roku. Pro tento rok změna. Střední školu vede pan ředitel Zajíc, který přišel z Hlučína.

Spadnutí stropu ve škole v zámku. Část střední školy je umístěna v budově zámku, kde spadl v druhé polovině školního roku celý strop. Šťastnou náhodou nebyl nikdo zraněn.

Nehoda předsedy NV. Dne 30. června havaroval na motorce na cestě Ostrava – Hlučín předseda NV Gillar Karel. V beznadějném stavu byl dopraven do závodní nemocnice do Petřkovic.

Úprava sálu pro kino. V sále u paní Dudové se provádí adaptace sálu pro účely stálého kina zde v obci.

Činnost MOR. Po panu učiteli Slaninovi převzal agendu jednatele MOR učitel Zátopek. MOR během roku provedla: Oslavu připojení Hlučínska k ČSR, oslavu vítězství, volební schůzi, Klement Gottwald prezidentem, Mistr Jan Hus, 7. listopad, narozeniny J. V. Stalina.

332)

Dále byly uskutečněny přednášky se světelnými obrazy: péče o kojence, kroje v SSSR, ap. I státní pojízdné kino sehrálo v obci několik představení.

Volba nového presidenta, president dělníkem. Dne 7. června 1948 odstoupil president Dr. Edvard Beneš. Plně oceňujeme jeho zásluhy. V pondělí dne 14. června 1948 byl staroslavný Vladislavský sál svědkem historické volby. Klement Gottwald byl zvolen prezidentem. I v naší obci se zachvěla radostně všechna pracující srdce, neboť osudy státu jsou v dobrých rukou. Náš lid si slibuje od KG pochopení!

Průběh žní. Žně měly tento rok rychlý spád a průběh. Započalo se počátkem července a díky tropickému vedru bylo koncem července skoro všechno s polí sklizeno. Výnos u obilí byl dobrý a brambor byl špatný. Žně si zdejší člověk sklídl bez brigád. Výmlat se provádí pro malé držitele pole na starém obecním hřišti.

Hříby, lesní plody. Již v polovině května započaly růst hříbky, kterých je tento rok hodně. I lesní plody, jako borůvky a jahody, se urodily. Avšak koncem června bylo po nich. Sbírali lidé z celého okolí.

333)

Zájezd dětí do Slaného. 5. června 1948 odjelo do města Slaného 48 bolackých dětí na náklad kmotra na prázdniny. Pobyť trval 4. týdny.

Sportovní slavnost, ohrazení hřiště. Dne 12. června 1948 se koná sportovní slavnost v obci za účasti 14 klubů a to poprvé na novém ohrazeném hřišti. Díky neúnavné práci všech se podařilo krásné dílo a obec má stadion. Největší zásluhu na tom má pan Teuer Kornelius, sportovec staré třídy. Na hřišti byly postaveny kabiny, ke konci roku zakoupeno rozhlasové zařízení a zasazeno dne 30. října 160 topolů, 32 lip, smuteční vrby 10 ks, břízy 4 ks a tak dále. Všechno učiněno pro příští pokolení. Kéž by sémě dobře vzklíčilo.

Výbuch granátu na Henneberkách. Koncem června vybuchl při hře dětí jakýsi předmět (mina), a následky? Dítě od Kurky zabito a dítě od J. Řehánka ztratilo oko. Špatný konec hraní.

Zrušení stanice SNB. Dne 1.7 zrušena v obci stanice SNB. Bolatice byly přiděleny pod Chuchelnou.

Uhynutí plemenných panských kozlů. Obec měla 4 kozly, z nichž 3 během roku zahynuli. Obec zakoupila další 4 kozly, takže dnes jich má 5 kusů.

334)

Dožínková slavnost. Dne 21. 8. 1948 provedeny za krásného počasí dožínky v obci. Slavnost provedl JSČZ.

Úmrtí presidenta republiky. Dne 3. září 1948 v 18:10 hodin zemřel prezident Dr. Edvard Beneš. Čest budiž jeho památce! Vše se v obci připravuje na oslavu 28. října, která má zvláště v tomto roce veliký význam, jednak 30 let republiky, jednak jako vítězství dělnické třídy.

28. říjen v obci.

Tento den začal slavnostní bohoslužbou v místním chrámu. Odpoledne ve 13:00 hodin se konal v obci průvod, kde vzdor špatnému počasí se zúčastnilo přes 500 osob. U lípy svobody byl slavnostní proslov. Večer byla u Dudů slavnostní schůze MNV, kde jednotliví referenti předložili občanům bilanci své činnosti. Jelikož 28. říjen byl zaměřen heslem všech občanských povinností, byla zvláštní zřetel věnována plnění kontingentů.

Splněno dosud následující množství:

Předepsáno brambory 3 900 q, splněno 1 425 q - 36 %.

Hovězí maso 58 560 kg, 28 021 kg - 3 %.

Vepřové maso 30 370 kg, 18 393 kg - 66 %.

Mléka odevzdáno do 30.9 1948 170 401 litrů.

Předepsáno chleboviny 3 900 q, splněno 2 708 q - 70 %.

Krmné obilí 605 q, 207 - q33 %.

Celkový sortiment obilí splněn ke dni 28. 10. 1948 na 76 %.

335)

Nejlepší dodavatelé mléka z rolníků:

Kolarčík Emil, Bolatice, Padoly č. 15, průměr 4,25 l/den

Jiřík Pavel, Bolatice, Svobody č 38, průměr 4,00 l/den

Z domkářů:

Dudová Ludvina, Bolatice, Nádražní č. 55, průměr 5,00 l/den

Číž Valentin Bolatice, Nádražní č. 20, průměr 4,40 l/den

Henneberky:

Šoltýsová Marta, Henneberky č. 81, průměr 3,40 l/den

Hluchník Jan, Henneberky č. 61, průměr 3,10 l/den

Nejlepší dodavatelé chlebového obilí v obci:

Sněhota Karel, Opavská, kontingent splněn na 110 %

Slivka František, Svobody č. 44, kontingent splněn na 108 %

Duda Max, Hlučínská, kontingent splněn na 100 %

Z domkářů:

Kretek Josef, Opavská č. 27, kontingent splněn na 105 %

Sněhota Arnošt, Souběžná č. 4, kontingent splněn na 101 %

Kurka Bedřich, Ratibořská č. 6, kontingent splněn na 107 %

Ratajová Filomena, Henneberky 70, kontingent splněn na 100 %

Konda Petr, Henneberky 69, kontingent splněn na 110 %

Nejhorší dodavatele mléka ani nechceme jmenovati pro jejich špatné vlastnosti, neboť doufáme, že se jistě napraví.

Stav hospodářství v obci k 1. 10. 1948:

Hovězí dobytek celkem 554 ks , z toho krav 312 kusů.

Vepřový dobytek celkem 512 ks.

Stav slepic 4 361 ks.

336)

Sbírky v obci. Nejúspěšnější byla sbírka české sociální pomoci dne 1. listopadu, která vynesla celkem 17 103 Kč. Na opravu bolackého kostela se vybralo k tomu dni celkem 256 000 Kč.

Všech svatých. Jako každoročně, tak i letos zase uctili občané památku mrtvých. Mlhavé a mokré počasí doplnilo smuteční náladu.

Mimořádná vyživovací komise. Následkem odstoupení staré komise ve složení Emil Kašný, Sněhota, Buriánová Marie a Teuer Robert, byla ustavena dne 16. 11. 1948 komise nová, která ve složení – předseda Herudek Pavel, členové Novák A., Duda Arnošt, Teuer Josef, Konda Petr a Florián František plně zodpovídá za zdárné plnění dodávkových povinností.

Ponocný, sbírání koláčů na krmáš. Poprvé v dějinách obce neuplatňuje nový noční hlídač svůj nárok na jeden koláč z každého domu. Starý hlídač složil svůj úřad a nový je pokrokový!

Noční hlídka, povinnost. K nespokojenosti všech občanů byla zase zavedena povinná hlídka, která se vztahuje na každou rodinu, a to v době od 1. 8. 1948.

Vánoční strom republiky byl postaven v obci podruhé a ke konci roku se sešlo celkem asi 30 000 Kč.

337)

Vánoce jsme slavili v míru a pokoji, ovšem bez sněhu. Letošní zima je vůbec zvláštní, mírně teplo, déšť a žádný sníh.

Splnění kontingentů ke dni 31. 12. 1948.

Chleboviny splněny na 81 %.

Brambory splněny na 48 %.

Vejce splněny na 98 %.

Hovězí maso splněno celkem 39 000 kg.

Vepřové maso splněno celkem 51 000 kg.

Pohyb obyvatelstva. Narodeno celkem 75 dětí, z toho 33 chlapců a 37 děvčat. Sňatků uzavřeno 38, mimo obec 10. Zemřelo 31 osob, z toho 6 mužů, 14 žen a 11 dětí.

Příjezd kmotrů, nová motorová stříkačka. Dne 30. 12. přijela 4 členná výprava ze Slaného, která přivezla motorovou stříkačku. Kmotři zaslali před Vánocemi ještě přes 20 cenných obrazů, loutkové divadlo pro Henneberky, knihy pro knihovnu, hračky pro děti, 1 radiopřístroj a různé.

Silvestr, zábavy, ukončení roku. Tento rok byl Silvestr velmi suchý, neboť nebylo ničeho k pití. Dobře tak, aspoň budou v Novém roce jasné hlavy. Před půlnocí vzpomenuto významu 2.LP a nástup do 5.LP. Můžeme být hrdí na splněnou práci. Nové se nelekáme a půjdeme vstříc lepší budoucnosti, vstříc k socialismu.

338)

Celkový přehled obce Bolatice v roce 1948.

Zemědělství. Všech zemědělských usedlostí v obci máme 39. Největší 35 ha, nejmenší 3,99 ha. Mimo to ještě drobní držitelé půdy (od 0.25 – 2 ha). Jakost půdy 3, hektarový výnos 1000,-Kč/23,40. Lesy obec toho času nemá, až na „Křeménky“, které však jsou toho času ve velmi špatném stavu. Ceny se pohybují okolo 20 000,- Kč/ha.

Pozemková reforma: Byla provedena v roce 1926/1927 a způsobila hodně nepříjemností, neboť na Hlučínsku dostali zbytkoví statkáři 4/5, lid 1/5 půdy. Předtím, ještě za říše, provedená pozemková reforma v roce 1919, a za 3. říše, v roce 1938/1939, byla půda rozdělena drobným uživatelům.

Scelování půdy u nás neprovedeno, ačkoliv by se tím značně snížila práce a čas zemědělce. Půda se u nás obdělávala koňmi, neboť traktory dosud v obci nejsou. V prosinci tohoto roku je však položeno strojní družstvo (15. 12. 1948). Pokusné sadby provedli tohoto roku Max Sněhota u brambor a Teuer Robert u pšenice.

339)

Hovězí dobytek a jiné:

V obci máme toho času celkem 559 ks hovězího dobytka, z toho 306 dojnic. Obvyklá plemena v obci jsou: Kravařské (červenobílé), ostfriesy (černobílé). Denní dojivost průměrně 5 l/ks, dodávka průměrně 3 l/ks. Cena mladé jalovice, 7 měsíců březí činí 16 000 Kčs. Cena jateční krávy kolem 10 000 Kčs. K chovu jsou v obci 4 plemenní býci kravařští, cena jednoho činí asi 18 000 Kčs. Koní máme toho času v obci 96 ks, chladnokrevné - Nordick, cena až 26 000 Kčs.

Koz máme v obci celkem 680 ks, (nejvíc sauské), cena 3 000,- Kčs. Chov vepřů je obci rovněž vyvinutý, celkem 404 ks. Slepice je v obci celkem 4 825 ks. Hus je v obci celkem 2 900 ks. Kachen je v obci celkem 400 ks. Slepice druhů Leghorn, Viandotky, smíšená plemena. V tomto roce se vyskytla v obci červenka vepřů a to jen u druhů, které nebyly očkovány (25 %). Rovněž se vyskytl slepičí mor. Uhynulo asi 50 slepic.

Zemědělské plodiny:

V obci známe a pěstujeme tyto druhy obilí:

Pšenice: Heinesova 4, Karsten 11.

Rež: Petkuská, Böhmischer Starkorn.

Ječmen: Opavský Kneifel.

Oves: Svalovský vítěz, Fahuhafer.

340)

Průměrná hektarová spotřeba na setbu u obilí 2 q. Průměrná hektarová sklizeň u obilí 16 q.

Tento rok jsou tyto ceny obilovin:

1 q žito 400 – 406,- Kčs. 1 q rži 360 – 380,- Kčs.

1 q ovesa 248,- Kčs. 1 q ječmene I. tř. 400,- Kčs.

Hnojení. Hlavní hnojení je chlévská mrva, pak strojní hnojiva, draselná sůl, Thomasova struska, ledek ostravský, ledek vápenatý, citramfoska, superfosfát, vápnodusík, čistý ledek.

Jařiny, okopaniny, píce:

Pěstované druhy brambory. Rané - kočkovské ledvinky, Erstlinge.

Pozdní – Ackersagen (žluté maso), Kotnov (bílé-průmyslové).

Průměrný hektarový výnos činí asi 85 q, cena 1 q 120,- Kčs.

Krmná řepa: Ekendorf, Bares – trine.

Cukrovka: Ruská (výhodná), americká, cena za 1 q 60,- Kčs.

Jetel: Červený a Vojtěška, cena za 1 q 172,- Kčs.

Jetel na semeno, cena za 1 kg – 62,- Kčs.

Zelí: Králove-Hradecké, Sláva Holandu, Amagerské, cena zelí 1 q asi 170,- Kčs.

Cibule: Žitavská, dá přednost bzenecké.

Sklizeň, žně. Žně začaly tento rok náhle a díky krásnému počasí byly i brzy ukončeny. Počátkem srpna bylo všechno hotové. Žně byly poněkud slabší nežli loni. Stohy slámy venku u nás nevidíme, a když, tak nedostatkem stodol po válečných událostech.

341)

Hospodářské stroje. Mlátička je toho času v obci hodně zastoupena, taktéž samovazač, foukač sena, vylučovač jetelových semen, výfuková řezačka, obraceč sena, vyorávač brambor. Dále je v používání řada menších strojů a nářadí jednak k práci v domácnosti a jednak k vyvažování pro chov vepřů a tak podobně.

Polní nářadí. Ke zpracování půdy se používá pluhů, bran, válců, k ostatním pracím secích strojů, žacích strojů a podobně. Kosa a hrábě se stále používají.

Lesní nářadí. V lesích se toho času ještě pracuje velmi primitivně. Strojní pila je dosud neznáma. Vše se dělá ručně.

Hospodářské budovy. Nejstarší domek v obci je dřevěný, roubený, doškami pokrytý, asi 130 let starý u paní Baronové, ulice Nádražní. Druhý podobný domek se nachází v téže ulici, je částečně podepřený, doškami pokrytý u pana Teofila Dudy. Starší rolnické usedlosti jsou masivní, jednoduché úzké a dlouhé stavby se sedlovou střechou, krytinu tvoří přírodní břidlice. Obsahují 1 síň, 1 kuchyň, 1 světnici, 1 komoru s pekařskou pecí, konírnu, chlév pro krávy a chov prasat.

342)

U těchto usedlostí je toho času 9 „srubů“ (sýpek). Nejlepší srub je u pana Mikety (1849), další pak jsou u pana Sněhoty (Komisař), Albert Slivka, Josef Teuer 2x, Řehánek Jindřich, Šoltys a Fus. U novějších rolnických usedlostí jsou domky obdélníkové s více obytnými místnostmi. Stodoly jsou toho času masivní, kryté cementovou nebo asbestocementovou krytinou. Dřevěné stodoly byly během války vypáleny. Rodinné domky domkařů jsou buď přízemní, nebo patrové. Jsou masivní, obdélníkové, střechy sedlové, pokryté cementovou nebo azbestocementovou krytinou v jednoduchém provedení.

Zemědělská výroba. Zahradnictví se v kraji neprovozuje. V blízkosti je zahradník na Albertovci. Jinak si zdejší člověk sází pro svou potřebu zeleninu ve své zahrádce.

Včelařství. V obci utvořen včelařský spolek, který sdružuje včelaře z okolních obcí, Bělé, Dolního Benešova, Chuchelné, Bolatic a Henneberků. Spolek má asi 14 členů.

Zemědělský průmysl. Toho času se jedná o zřízení továrny na zpracování zelí v obci. Jinak v obci není žádný průmysl. Družstevní myšlenka je doposud málo pokročilá.

343)

Dne 15. 12. 1948 je založeno v obci strojní družstvo. V obci je sběrna mléka. Veškerý zemědělský živel v obci je sdružen v Jednotném svazu českých zemědělců (JSČZ) v počtu 151 členů. Předsedou je Sněhota Max, jednatel je pan Slivka.

Chovatelství a pěstitelství. V obci jsou toho času 2 klisny s plemennou knihou. Ovce se v obci již nechovají, brav se chová moravský, ušlechtilý. Chov drůbeže je v obci velmi rozšířen. Rovněž chov holubů a králíků, zvláště u dělnických vrstev.

Zaměstnání lidu:

Viz rozvrstvení obyvatelstva roku 1947. Do tohoto roku nenastaly žádné podstatné změny. U zemědělství toho času nedostatek pracovních sil, neboť průmysl a jiná řemesla skýtají lepší výdělek. Dále i životní a bytovací podmínky vzhledem k poměrně zaostalosti zdejšího zemědělského lidu příliš nelákají. Pracovník v zemědělství má asi kolem 1 000,- Kčs měsíčně. Jinak ve žních pomáhají drobní vlastníci půdy, kterým dotyčný rolník půdu obdělává. Největší vlastník půdy je Sněhota Max 35 ha, který i po stránce vedení je velmi pokročilý. Dále rolník Michalík Jan, Teuerová Anna a Duda (Herfon) své usedlosti modernizují.

344)

Řemesla. Toho času jsou v obci 2 kováři, 3 obuvníci, 1 sedlář, 1 stolař, 1 bednář. Jmenovaní pracují většinou sami nebo s rodinnými příslušníky. Výdělečné podmínky jsou dobré.

Živnosti. V obci je konsumní spotřební družstvo, dále 3 obchody se smíšeným zbožím, 4 pekaři, 5 hostinských, 1 holič, 2 koncese autodopravy, 2 prodejci uhlí, 4 krejčí, 1 porodní asistentka, 1 sběrač kožek a starého papíru a 1 malíř pokojů.

Průmysl. Průmysl v kraji není. Dělnický živel pracuje v blízké Opavě, Ostravě a Dolním Benešově. Nejrozšířenější zaměstnání je zednické, kde i výdělečné podmínky jsou dobré. Zedník pracující v úkolu vydělá až 8 000 Kčs měsíčně. Tesaři rovněž. Kovodělníci se v poslední době velmi rozšířili a vydělávají

kolem 4 000 – 5 000 Kčs měsíčně. Zdejší žena, vdova, nachází zaměstnání v okolí a vydělává 2 000 – 3 000 Kčs měsíčně. V poslední době i havíři se v obci rozšířili. Jejich výdělky vzhledem k těžké práci jsou dobré. Zdejší člověk, sotva škole odrostlý, ihned se začleňuje do výrobního procesu. Pracovní morálka v kraji velmi dobrá. Podomácku se vyšívá pro firmu IVO v Opavě. Výdělek úkolový. V obci od roku 1947 probíhá krajkářský kurs, účast je však malá.

345)

Lidové peněžnictví. Po německém Spar und Darlenkassa Bolatice převzalo ústředí peněžních družstev i tuto spořitelnu do své správy. Zdejší člověk však, ačkoliv spořivý, nedůvěřuje peněžním ústavům a peníze přechovává doma. Z toho vyplývá ohrožení veškerého podnikání v obci. Vklady jsou nízké. Následkem válečných škod se zdejší člověk zadlužil, ale dobré výdělečné podmínky a nedostatek zboží na trhu mu pomáhají. Exekuce, tak hojné za první republiky, jsou dnes zdejšímu lidu již neznámé. Co to bylo dříve pláče a proklínání, když poslední kozu nebo židli zabavil exekutor.

Obec:

Dle sčítání přítomného obyvatelstva v roce 1947 bylo v obci přítomno 2 485 obyvatel.

Dle odběru potravinových lístků ke dni 28. 12. 1948 bylo obyvatel obce celkem 2 682.

Nutno ještě připočíst okolo 150 osob, které se zdržují výdělečně mimo obec.

Obec má k dnešnímu dni celkem 463 čísel domů. Z toho na Henneberkách celkem 93.

K tomu ještě přibude 5 – 8 domů, které se dokončují.

Samospráva:

Viz rok 1948 – Národní výbor.

Radnice v obci není. Sídlo obecního úřadu, popřípadě MNV, se střídala.

346)

Za první republiky byl obecní úřad v hostinci u Braschkeho a teď se nachází v zámku, který má obec ve správě po Šebelovi.

Obec Bolatice. Obec leží na křižovatce cesty do Hlučína – Opavy a Ostravy. Nejvyšší bod u lesa kóta 304 m. Rozloha obecního katastru činí 1 328,50 ha. Výška nad mořem 250 m. Z celkové výměry je 30 ha zastavěné plochy, 860 ha orné půdy, 340 ha lesů, (pod státní správou).

Charakter obce je převážně zemědělský. Usedlosti podle výměry v ha: 15 ve výměře nad 12 ha, 20 ve výměře od 5 do 12 ha, 40 ve výměře od 2 do 5 ha, 150 ve výměře pod 2 ha.

Doprava. Obec leží u železniční dráhy Chuchelná – Opava. Železniční stanice je od obce vzdálena asi 10 minut chůze. Jedná se o zřízení autobusového spoje do Ostravy pro zdejší dělnictvo. V blízkosti je letiště, kterého teď používá opavský aeroklub. Zemědělské produkty se odvázejí do hospodářských skladišť do Kobeřic a Kravař.

Pošta. V obci se nachází pošta. Má jednoho úředníka a 2 listonoše. Doručovací okres je obec Bolatice, Henneberky, Albertovec a Bažantnice u Kobeřic. V poslední době je rozšířen telefon.

Příslušnost obce. Obec patří pod okres Hlučín, kde je sídlo ONV , okresního soudu a rovněž sídlo ON pojišťovny.

347)

Polní cesty. Polní cesty udržuje obec. Toho času jsou v chatrném stavu. Viz plán katastru obce.

Vodní cesty. Přes obec teče potok „Opusta“, který pramení za usedlostí paní Liškové na Nádražní ulici. Přítok od Křemének je vyschlý. Část potoka Opusta je kanalizována (v úseku ulice Padoly).

Silnice. Přes obec přechází okresní silnice Kobeřice – Hlučín, Opava – Chuchelná. Udržbu těchto silnic provádí okres. Silnice jsou následkem války v chatrném stavu, jsou štěrkové a způsobují v létě mračna prachu. Odbočku od silnice Bolatice – Chuchelná na Henneberky postavila obec vlastním nákladem. Rovněž silnici přes obec, ulice Svobody a Padoly.

Mosty. Na silnice Opava – Chuchelná, u konumu, je zachovalý most, který udržuje obec. Další most je u usedlosti pana Slivky na ulici Svobody, ten je válkou zničen. Dále obec udržuje mosty u hasičského skladiště, u konumu na ulici Příkopní a řadu menších.

Náměstí. Obec náměstí nemá. Obec je postavena u procházejících silnic hlavně u ulice Svobody, ulice Hlučínské, ulice Opavské, Sokolovské, Nádražní, Padoly a ulice Ratibořské.

348, 349)

Nějaké zvláštní uspořádání v obci není. V novém regulačním plánu je však pamatováno na úpravu a výstavbu náměstí.

Hospodaření obce. Obec je nesoběstačná. Schodky uhrazuje země - stát.

Řádný rozpočet na rok 1948: Řádná potřeba 780 404,- Kč

Mimořádná potřeba 21 652 000,- Kčs.

V mimořádné potřebě figuruje položka na výstavbu nové školy. Řádná úhrada: 196 253,- Kčs. Jinak obec nemá žádného vlastního majetku.

Dohledací úřady. Okresní národní výbor v Hlučíně a ZNV (Zemský národní výbor), expositura v Ostravě. Schodek hradí země, nebo je hrazena uzavřenou zápůjčkou. Obec dluhů nemá, až na dlouhodobou komunální zápůjčku u Zemské banky v Opavě, ve výši kolem 40 000,- Kčs.

Mýta byla v obci dvě. Na cestě do Chuchelné a na cestě do Dolního Benešova. Asi od roku 1916 se již žádné mýto nevybírá.

Daně, dávky a přirážky:

Obec vybírá tyto dávky:

Dávka z lihovin 10 %

Dávka z používaných místností 50,- Kčs.

Dávka ze živnostenských místností 100,- Kčs.

Dávka ze psa ve snížené sazbě 80,- Kčs.

Dávka ze zábav 3 – 6 Kčs (podle prodaných vstupenek).

Daň ze hry v karty a kulečníku.

Přirážka za spotřebu elektrického proudu.

Dále jsou obecní přirážky - 200 % k domovní dani.

300 % k ostatním daním.

Mimo to vybírá obec za úřední výkon 45,- Kčs.

Nájmy a pronájmy. Obec toho času spravuje Šebelův zbytkový statek ve výměře 117 ha. Půda je rozparcelována drobným zemědělci. Část půdy byla zdejšími lidmi zakoupena, další platí nájem do obce až do vyřízení celého případu.

Spory. Toho času se vleče proces s bývalým majitelem zbytkového statku Ing. Šebelou, který žádá vrácení tohoto majetku. Pochybuji, že by za dnešních poměrů bylo možno, aby se Šebela navrátil. Půda patří lidu a páni zbytkoví statkáři to musí vzít na vědomí.

Povinnosti. Obec přispívá ročně 300 – 320 000,- Kčs na věcný náklad škol. Rovněž hradí platy úředníků a podobně, jakož i pečuje o chudé ze zvláštního chudinského fondu.

Stavby. Velmi akutní je stavba školy. Dále se chystá výstavba kulturního domu. Výstavba kulturního domu je ale velmi důležitá, vzhledem k národně uvědomovacímu procesu zdejšího člověka.

350)

Jsou zde však rozdílné názory, pokud se týká upotřebení chlívů ze zbytkového statku pro tento účel, neboť i JSČZ (Jednotný svaz českých zemědělců) uplatňuje nárok na tuto budovu a to buď pro hospodářské skladiště, nebo traktorovou stanici.

Projekty. Rozbitý most žádá nutné opravy. Dále se plánuje dokončení kanalizace obce, zřízení vodovodu a vodojemů, úprava cest v obci a na Henneberkách a stavba koupaliště. Kanalizace přichází v úvahu na ulici Svobody. Zámecká studna přichází v úvahu pro vodovod. Tyto nákladné projekty však obec nemůže provést vlastním nákladem. Bude zapotřebí podpory země popřípadě uzavření zápůjček.

Veřejné osvětlení. V obci se svítí elektřinou. Vedení vysokého napětí dodává proud ze třebovické elektrárny. Petrolejové lampy vyhynuly a používají se ještě při poruchách.

Místní rozhlas. Zřízení místního rozhlasu je velmi akutní. Dosud se zprávy MNV (místní národní výbor) dávají na vědomí občanům obecním sluhou, který na stanovených místech dává svoji přítomnost na vědomí ručním zvoněním.

Studně. Studně se nacházejí u většiny usedlostí na vlastním pozemku. Na ulici Opavské jsou studně hluboké až 20 m.

351)

Jinak se dosud v obci nachází studně u usedlosti pana Teofila Teuera na Nádražní ulici, kde chodí pro vodu ulice Nádražní. Zajímavé je čerpání vody, která je podobná jako doposud v Polsku a Rusku. Studna je v používání od nepaměti. Jinak je v obci citelný nedostatek vody.

Meliorace půdy. Panství knížete Lichnovského provedlo melioraci půdy kolem roku 1890 a to na pozemcích směřem ke Koutům. Ze zdejších rolníků provedl melioraci půdy pouze Max Duda (Herfon) kolem roku 1930.

Honitba. Honitbu provozuje v obci lovecký spolek z převážně zemědělských zájemců. Zvěř tvoří zajíc, bažant, koroptve, srnčí a divoký králík. Škodná se vyskytuje liška a káně. Odstřel se provádí podle stavu zvěře v prosinci.

Rybolov. Ačkoliv v minulosti se v obci nacházely rybníky, dnes po nich není žádná stopa. V menším měřítku pěstoval kapry pan Emil Muschálek ve svém rybníčku (kamplu).

Nabývání a pozbývání pozemků. Většinou se pozemky nabývají dědictvím, pak pozemkovou reformou v roce 1919, 1927 a 1939. Zdejší člověk miluje půdu a těžko se s ní loučí. V několika případech provedená konfiskace dle dekretu presidenta republiky.

352)

Hranice obce. (viz plánek.

Školství. V obci je obecná a měšťanská škola, na Henneberkách je rovněž dvoutřídní obecná škola. Školní budovy jsou zchátralé, jedna je z roku 1837 (stará škola), druhá je z roku 1897 (nová škola), na Henneberkách je škola z roku 1926. Část měšťanské školy (střední školy) je umístěno v zámku z roku 1723. Obec přispívá školám na úhradu věcného nákladu. Stavba nových škol je velmi důležitá, neboť přírůstek žáků je enormní.

Knihovna. Máme v obci obecní knihovnu, která díky štědrosti kmotrů z města Slaný dosahuje počtu 1 000 svazků. Knihovna je umístěna v zámku a je bohatě vybavena. Obsahuje četbu zábavnou, poučnou, dětskou, až k odborné a politické četbě. Doposud je malá účast čtenářů. Je to asi v důsledku zaměstnání občanů mimo obec. Knihovnu vede paní učitelka, jí k ruce je ustavena knihovnická rada, která pečuje o výběr knih a ideové zaměření. Potěšitelná je účast mládeže na četbě.

Literatura. Již Kristián Hirschmentzel byl v naší obci literárně činným. Napsal asi 44 svazků, které jsou toho času v univerzitní knihovně v Olomouci. Po zavraždění učitele Oskara Kuroně v roce 1896 vydal kobeřický učitel Prchala Emil knihu „Oskar Kuroň“, která velmi krásně líčí současný děj v obci a okolí.

353)

V novější době vynikl svou spisovatelskou prací ze zdejšího pomezí bolacký rodák pan August Scholtis, (narozen 1901), který psal německy, neboť nic jiného se nenaučil. Živým a jadrným slovem vystihl problematiku zdejšího lidu a kraje a jeho práce jsou bohatým přínosem pro slezskou literaturu. Napsal: Der Ostwind, Eisenwerk, Baba und ihre Kinder, Der Flieger Jas, jakož i řadu črt a povídek. Divadelní hra „Der müde Krieg in Borodin“ líčí pohraničí Horního Slezska v plelise bojích. Das Eisenwerk a Baba und ihre Kinder, byly přeloženy známým spisovatelem Milanem Rusínským do češtiny. August Scholtis byl osobně známý s Petrem Bezručem, který se za něho po osvobození obce přimlouval. Scholtis žije nyní v Berlíně. Jen škoda, že jeho bohatá knihovna a veškerá jeho práce byla při osvobozovacích bojích zničena. Část knih se nachází ve Slezském studijním ústavu v Opavě. I kronikář obce Leo Engliš řadou prostých veršů a relací upozornil na sebe českou veřejnost. Jmenovaný chce v budoucnu napsat román o zdejším lidu, jeho bolestech a radostech.

Čestné občanství. Dne 7. března 1936 bylo uděleno čestné občanství 1. prezidentovi ČSR T. G. Masarykovi. Teď se jedná o udělení čestného občanství prezidentu Klementu Gottwaldovi.

354)

Zdravotní a sociální péče. V místě není lékař. Lékař se nachází v Kobeřicích, kde je i dentista, dále je dentista v Kravařích. V místě je poradna pro kojence. Jinak pečují o zdraví Protituberkulózní poradna v Hlučíně, která vyšetřuje obyvatelstvo zdarma rentgenem.

Podpory. Obec přispívá finančně v rámci rozpočtu na oba hasičské sbory v obci. Jinak přispívá měsíčně z chudinského fondu na zdejší chudé. Tato činnost ale v důsledku národního pojištění pomine, neboť každý dostane svůj důchod.

Dary. Kmotři ve Slaném přispěli doposud velmi podstatně dary pro obec. Peněžitý dar 250 000 Kčs, dále motorová stříkačka, vybavení škol knihami, pomůckami, vybavení sportovními rekvizitami, loutkovým divadlem, je toho důkazem. Mimoto ošacovací akce kmotrů velmi pomohla. Bohužel, byla však nesvědomitými živly zneužita.

Zaměstnanci obce. Obec zaměstnává tajemníka, je jím toho času pan Josef Jurečka, pomocného referenta, je jím pan Josef Vavřínek, zásobovacího referenta, je jí slečna Marie Běláková, dále obecního pokladníka, je jím pan Josef Vilášek, obecního sluhu, je jím Josef Kupka, jakož i řadu uklízeček pro úřední místnosti a školy. Tajemník pan Josef Jurečka v nejhorších dobách zvládl spoustu písemné agendy a patří mu díky za to, že obec se pomalu konsoliduje.

355)

Zaměstnanost a nezaměstnanost. V obci toho času není nezaměstnaných, ba naopak chybí spousta pracovitých rukou pro výstavbu republiky.

Kino. Obec provedla v tomto roce 1948 adaptaci sálu u paní Dudové, kde bude umístěno kino. Přípravné práce jsou již ukončeny. Čeká se jen na promítací přístroj.

Školství. Jak jsme již naznačili v předchozím, má obec toho času školu národní a školu střední. Škola národní má 10 tříd, ale k dispozici jenom 5 učeben. Vyučuje 10 učitelů celkem 276 dětí. Vyučování je polodenní pro nedostatek tříd. Učebny jsou zastaralé, málo vzdušné. Učební pomůcky se stále doplňují. Škola má k dispozici školní promítací přístroj značky „Scolar“ a filmy dostává od školní půjčovny filmů. Školní docházka je dobrá, asi 96 – 97 %. Žáci jsou většinou z dělnických a zemědělských rodin, avšak chodí čistě oblečení. Menší procento nemocných TBC, dále je rozšířen svrab a struma. Žáci předvedli divadelní představení pohádky „Perníková chaloupka“. Prospěch žáků je dobrý. Propadlo 30 žáků. Řídícím učitelem je pan Vlad. Mašíček, který je i obecním matrikářem.

356)

Škola střední. Počet dětí 134, vyučuje 8 učitelů v pěti třídách. Docházka je 96 %. Žáci utrpěli omezením vyučování, spadl strop učebny v zámku. Zameškaná doba se bude těžce dohánět. Nutnost výstavby nové školy. Nedostatek učebních pomůcek, které se pozvolna doplňují. Žáci střední školy účinkují při různých oficiálních oslavách, kde recitují a podobně. Zdravotní stav žáků je povážlivý. Až 33 % dětí je pod dohledem ústavu zdraví v Hlučíně kvůli nemoci TBC. Výsledek prospěchu dobrý! Nutno ještě poznamenat, že učitelé se plně zapojili do drobné kulturní práce, které je hodně. Ředitelem střední školy je pan ředitel Zajíc, který přišel z Hlučína. V obci funguje rodičovské sdružení a školní rada. Je ale pro blízkou budoucnost nemyslitelné, aby se naše děti za tak nedůstojných podmínek učily, a je v zájmu nás všech, aby brzy byla v obci škola nová.

Náboženství. Veškeré obyvatelstvo obce se hlásí k římskokatolickému náboženství. Zdejší člověk je nábožensky hluboce založený, zvláště ženy. V místě máme kostel svatého Stanislava z roku 1703, rozšířený v roce 1912. Popis kostela viz stavba v roce 1912. Kostel je krásně umístěn na kopečku a vévodí do kraje.

357)

Kaple.

- 1) V místě máme jako nejstarší kapli svatého Mikuláše, která leží na jižním konci vsi, na cestě k Dolnímu Benešovu. Přesný její vznik nebylo možno zjistit, ale sahá pravděpodobně do doby 15. až 16. století. Kaple byla válečnými událostmi těžce postižena a opravy ještě v tomto roce ukončeny pro nedostatek materiálu.
- 2) Kaple k svatému srdci Ježíšovu na pozemku paní Moniky Dudové, postavena v roce 1925.
- 3) Kaple k svatému Josefovi u pana Jurečky, obchodníka. Vznikla asi počátkem 19. století.
- 4) Kaple svatého Jana, zdá se býti staršího původu. Mohla vzniknout koncem 18století, snad i dříve.
- 5) Kaple Panny Marie u rolníka pana Mikety. Její vznik je asi kolem 1850.

Tyto kaple byly válkou poškozeny, ale dnes jsou zase opraveny. V roce 1916 byla následkem rozšíření cesty odnesena kaple u rolníka pana Kupky. Rovněž v roce 1899 postavená kaple na Henneberkách, na pozemku pana Balarina, byla v roce 1945 válkou úplně zničena.

359)

Kříže.

- 1) Dřevěný kříž stával od nepaměti na cestě do Dolního Benešova (mezi šraňky), a měl být dle úmluvy obnoven obcí. Až do roku 1948 tam nestál, ale byl ještě téhož roku obnoven slečnou Alb. Herudkovou.
- 2) Kříž u kováře Juráška, rovněž ze dřeva, byl obnoven.
- 3) Kříž kamenný na cestě do Kobeřic, fundatoři pan Ondřej Michalík.
- 4) Kříž na cestě do Chuchelné, obnoven dne 2. 11. 1947.
- 5) Kříž kamenný v bolackém lese (Kuroň).
- 6) Kříž na hřbitově, fundatoři Otrunčíci.
- 7) Kříž kamenný u kaple svatého Mikuláše.
- 8) Kříž kamenný na usedlosti pana Jana Michalíka.
- 9) Kříž kamenný na usedlosti pana Fusa.
- 10) Kříž kamenný na Henneberkách, na usedlosti pana Rudolfa Teuera.

Náboženské obyčeje. Zdejší lid je až bigotně zbožný. Zvláště starší lidé. Z toho vyplývají i různé náboženské obyčeje. Na Velký Pátek se chodí zdejší děvuchy mýt do potoka, to aby byly krásné po celý rok. Rovněž při pašijích chodí se do lesa na „Strahovské“, kde prý mají býti zakopány poklady.

V kostele se svěťí při různých událostech buď obilí, voda, nebo kočky (jíva). Rovněž náboženské průpovídky jsou u zdejšího lidu velmi rozšířené a používají se při všech příležitostech.

358)

Posvátné obrazy. Náš člověk lpí přímo s posvátnou hrůzou na svatých obrazech a podobně. Zdejší zbožná žena má ve svém kancionálu plno těchto svatých obrázků, které mají pro ni cenu zlata. I v lesech byly umístěny obrázky na stromech, a tak dnes nacházíme u svatého Františka, u svaté Trojice. Velký poplach způsobila v obci zpráva, že se zbožným ženám v lese zjevila Panna Marie. Spousta lidí tam začala chodit. Na zákrok úřadů byl tento nešvar omezen a konečně i udušen.

V našem kostele máme Křížovou cestu, olejomalba z počátku 18. století. Nic zvláštního. Jinak v chrámě nejsou žádné zvláštnosti až na již popsaný obraz od Kristiána Hirschmentzla. Jinak v domácnostech nacházíme laciné tisky zasklené, které svou bezduchostí vzbuzují úsměv.

Modlitby a písně. V okolí se hodně modlí. Modlí se při každé příležitosti. Dlužno ovšem přiznati, že o minulých krvavých dnech jen tyto modlitby ještě držely zdejší katolický živel. Modlitby, Otče Náš a Zdrávas, Věřím v Boha, Zdrávas Královno, Desatero Božích přikázání, jakož i náboženské průpovídky jsou ve velké oblibě. Písně se zpívají dle Kancionálu „Vzhůru srdce“ z nichž nejstarší je „Přijmiž Panenko růženec“.

360)

Náboženské sbory pěvecké. V místě obstarávají chrámový zpěv při všech slavnostech bolačtí zpěváci, dobrovolci, vedení p. Rudolfem Řehánkem, bývalým varhaníkem. A tak o Vánocích se ozývají kostelem naše krásné lidové koledy, plny kouzla a tichých požitků. Jen tento rok se o Vánocích nezpívalo. Diference mezi panem farářem.

Pouti. Nejznámější pouť u nás je 15. srpna na Pannu Marii, kdy se jde do Hrabyně. Všem je známá ta písnička „Maria Hrabyněská“. Všichni si vzpomínáme na starého pána z Heneberku pana Holeše, který předříkával písničky a po něm pak zapěl sbor. Dále se chodilo na Prajsku do Velkých Petrovic, ke svatému Kříži, „na Kalvarií“ na Annaberg, na Cvilín, na Hostýn a podobně. Z pouti se přinášejí růžence opravdové i keksové, srdíčka a tak mnohé manželství vzalo svůj počátek na nějaké pouti.

Procesí a misie. Chodí se na procesí na sv. Marka, na Křížové dny, do pole, na Boží Tělo po dědině, na Vzkříšení, na Velikonoce, a každou první neděli okolo kostela. Z kostela vytáhne zbožný průvod

nesoucí korouhve a baldachýn za neustálého modlení a zpěvu. Věru malebný to pohled. Ale pomalu i tento zvyk mizí a zmizí.

361)

Misie. Předposlední misie byly v obci v létech 1930, jak hlásá mramorový kříž v kostele. Poslední byly počátkem roku 1948. Proč se konají, jeví se mi dodnes záhadou. Každopádně jsou misie dobrým nástrojem církevní hierarchie zvýšit během doby již otřepanou autoritu. Sbírka drůbeže zajistí předem již hmotný základ těchto misií, neboť důstojní páni mají své potřeby. Píši dnes tyto řádky a doufám, že doba není daleká, kdy náš pracující člověk pozná původce zla a obrátí se proti němu. Tato doba je již blízko!

Kostelní majetek. Farní obročí je 3/4 ha. Kostel má 25 ha půdy. Půda varhaníka a zvoníka čítá 3ha. Jinak kostel majetek nemá.

Chránová roucha. Chránová roucha zvláštní ceny u nás nemáme. Jinak se zachoval krásně vypracovaný mešní kalich z roku 1674, který je barokního slohu. Dále je v majetku kostela pár starých Misale Románů z různých staletí, počínaje 16.

Křížové cesty. Obrazy křížové cesty v kostele jsou ve dřevě rámované olejomalby nevalné hodnoty, zhotoveny koncem 17. počátkem 18. století lidovým umělcem.

362)

Hrobky u nás v chrámě nejsou. Po pravé straně kostela na venkovní zdi při hromosvodu leží již popsaný hrob bolackého faráře Jana Kolibaby.

Boží muka. V blízkosti obce nejsou žádné, až teprve v blízkém Zábřehu.

Hřbitov. Hřbitov se rozprostírá po obou stranách kostela a je rozdělen cestou na dvě části. Z pohledu z kostela je na levé části dětská, na pravé pro dospělé. U zdi je místo pro sebevrahy. Náš člověk sice tak zbožný se velmi málo stará o hroby svých bližních. Nějakou vkusnou, byť i lacinou výzdobu zde neuvidíme. Když již sem tam stojí nějaký ten náhrobek, pak je nevkusný a přímo urážející. V dešti se mění náš hřbitov v blátivý kout. Do hrobu se chová podle pořádku, to znamená, že co 15 – 20 let je nebožtík vykopán. Márnice je veřejnou ostudou obce a vyhlíží jako sesutá bouda. Na hřbitově je i jinak velmi málo keřů a stromů. Plánuje se však hřbitov nový na místě u pískoviště při cestě do Chuchelné.

Náhrobní nápisy. Ačkoliv je zdejší člověk moravského původu, přece na hrob dává tesat německé nápisy a tím popírá sebe a svůj rod. Jsou však i výjimky, byť jsou řídké.

363)

Zvony. Poslední zvony z roku 1928 byly, jak jsem se již zmínil, německými úřady odebrány až na dva, a to tak zvaný Vendelínek a Umíráček, který je z roku 1495 a byl co historický uchován. Je proto pusto a ticho v obci!

Pomníky. V obci jsou tyto pomníky: v roce 1925 postavený pomník padlým v 1. světové válce. V roce 1947 postavený pomník obětem nacistické okupace.

Dřevěné stavby, větrné mlýny. V obci byly svého času 3 větrné mlýny. U Niklase Kašpara, který byl rozebrán před světovou válkou, u Piusa Blahetky, který byl rozebrán v prvních letech 1. republiky a u Blokešů, který byl rozebrán 1930. Nouzové dřevěné baráčky staví zdejší občané poslední dobou z nedostatku vhodného bytového prostoru. Máme jich toho času v obci asi 10. Snad by i byty byly, ale zdejší majetnější člověk nemá pochopení pro svého bližního.

O lidech. Porodnost. V roce 1948 se narodilo celkem 70 dětí, z toho 33 chlapců a 37 děvčat.

364)

Úmrtnost. V tomto roce zemřelo celkem 31 osob. Z toho 6 mužů, 14 žen a 11 dětí. Příčiny, jednak vysoký věk, jednak TBC a dále dětské nemoci zvláště v nízkém věku.

Různá povolání. Hlavní obor je stavební. Dělníci pracují u znárodněného stavebního sektoru za slušných podmínek a hlavně jsou doma. Zedník v úkolu si vydělá až 6 000 Kčs měsíčně. V průmyslu pracuje velká část děvčat, zvláště v pletářenském v Krnově, ve Vítkově a v Opavě. Takové děvče si vydělá měsíčně až 2500,- Kčs. I v hornictví pracuje část obyvatelstva. Výdělků v práci jsou zasloužené. Horník vydělá měsíčně kolem 6000,- Kčs. Trpí pouze špatným spojením. Část obyvatelstva pracuje v kovodělné výrobě, buď ve Vítkovických železárnách, nebo v Dolním Benešově a v Opavě. Mzdy jsou kolem 3500,- Kčs měsíčně. V lesním hospodářství pracuje pouze nepatrné procento občanů. Výdělků jsou skromnější, asi 2000,- Kčs měsíčně. V zemědělství pracuje velká část žen, vdov a pak rodiny zemědělců. Podmínky v zemědělství nejsou skvělé, a proto se hlásí i málo práce chtivých zájemců. Taková služka dostává měsíčně něco kolem 1000,- Kčs a stravu. Zaměstnané ženy pomáhají protiúctem za práci, kterou jim rolník provádí na jejich drobných pozemcích.

365)

Menší část děvčat se zabývá domácím vyšíváním různých krajinek a zákoutí v úkolu. Výdělek je slabší, asi 1200 – 1800,- Kčs měsíčně. Úředníků má obec velmi málo. Toho času asi 10. Většina národa pracuje manuálně.

Průměrný majetek. Až na selské usedlosti o větší rozloze se obyvatelstvo obce skládá z vrstvy skoro stejně majetné. Rodinný domek a pár arů pole (nejvýš 1-1,5 ha (jsou symbolem bohatství zdejšího lidu. K domku přichází zdejší člověk velmi těžce - dřinou a celoživotním spořením. Půdu nabývá zděděním, zřídka koupí. Zdejší člověk půdu velmi miluje. Dále je v obci i řada nájemníků (hoferů), kteří za přiměřenou činži (až 150,- Kčs měsíčně), mají k dispozici pokoj a kuchyň. Jinak v obci byl odjakživa nejbohatším člověkem farář, po něm hostinští, obchodníci a řemeslníci. Vůbec u obchodníků a řezníků je poslední dobou vidět velký blahobyť vyzískaný z dělnictva.

366)

Vystěhovalectví a přistěhovalectví. V minulých letech, zvláště za okupace, citelné procento děvčat opustilo své domovy a provdáním za Němce si založily rodiny v říši. V poslední době však spatřujeme dobrý úkaz. Totiž do dědiny se žení synci „ze za vody“ a zase naše děvuchy tam. Tento zjev vítáme a slibujeme si od něho hodně pro další vývoj národnostní situace. Jinak v roce 1920 část zdejších obyvatel optovala pro říši. K tomu přišly v poslední době provedené odsuny a přesuny z důvodů spíš politických než národních, neboť zdejší člověk si není vědom své národní příslušnosti. Budoucí doba ukáže vhodnost tohoto kroku.

Choroby lidí. Nejrozšířenější nemocí je zde TBC, jako následek jednak přílišné spořivosti, jednak i dobou první republiky, dlouhotrvající krizí a pak válečnými událostmi. Nemocní TBC jsou pod dohledem Ústavu národního zdraví v Hlučíně a pobírají přídatkové lístky pro nemocné. Jinak jsou choroby žaludeční a kožní dosti rozšířené. Dětské nemoci se postupem doby podařilo snížit na minimum, díky státní péči a poučeními.

367)

Lékařské poradny. Obec lékaře nemá. Nejbližší je v Kobeřicích (Dr. Nevřela) a pak v Kravařích (Dr. Vla. Juchelka). Zdejší člověk jde k lékaři co nejpozději. Preventivní ochrana proti nemocem je zde proto velmi malá. Pro kojence se pořádají zde v poradně týdně bezplatně lékařské prohlídky a dávají se rady. Mimo to může se každý občan nechat zdarma vyšetřit v Ústavu národního zdraví v Hlučíně. V budoucnu získá asi obec lékaře, neboť Dr. Paťka bude brzo hotov a ujme se praxe.

Alkoholismus. Nezdravý jev v obci, který je v dělnické třídě, díky kapitalistické minulosti, silně rozšířen. A toho stavu nesvědomití živnostníci zneužívají a čepují opilým dále. Gořala je velmi drahá. V obci máme toho času 3 kategorie alkoholiků:

- 1) notorické, jejichž počet je asi 8 osob.
- 2) pravidelné, jejichž počet je asi 20 osob.
- 3) příležitostné, kteří jsou neškodní.

Je jenom zarážející, že mládež si libuje v pití alkoholu. Omezením pití alkoholu a zvýšenou výrobou ovocných šťáv zdoláme v budoucnu i tento problém.

Vysoký věk. Nejstarší občankou obce je Petronela Niklasová, která má 89 let. O 3 měsíce mladší je Jana Gvoždíková. Z mužů je nejstarší Jan Solich 86 let.

368)

Vztah lidí a úřadů. Zdejší člověk je ve styku s úřady velmi nesmělý a nedovede mnohdy vyřídit ani malou záležitost. V důsledku platnosti dekretů presidenta republiky je veliká nespokojenost mezi lidmi, že ONV v Hlučíně, zvláště nešťastná OSK, velmi zdiskreditovala dobré jméno úřadů, zvláště v jednotlivých referátech, buď úplatky, nebo protichůdnými výnosy a nařízeními, čímž zdejší člověk, který znal přesné a exaktní německé úřadování, ztratil důvěru k těmto úřadům. Poměr k MNV je dobrý. Náš člověk rád kritizuje, ale za zády. Do očí nikomu nic neřekne. Je nepřímý a mnohdy úskočný. Zdá se proto, že i v popřevratových dnech byla zdejší složitá národní situace zneužita zjištěnými živly z řad příchozího úřednictva.

Vztah města a vesnice. Kmotrovstvím se Slaným jsme natrvalo spoutaní s tímto městem. V dnešní době, v době rozhlasu, není již vesnice kulturně a politicky zaostalým polem, ale právě je to vesnice, která doplňuje městský proletariát a dává mu chleba i pomocné ruky. Je to velký rozdíl oproti minulosti.

369)

Soužití sousedské. Zdejší lidé se rádi navštěvují, což má velkou nevýhodu v případě nepřátelství. Jsou známy případy, kdy se jednotlivé sporné strany veřejně obviňují z toho nebo onoho a podobně. Zlý jazyk a klevety jsou v obci velmi rozšířené. Hlavními šířiteli jsou naše ženy, které jsou na druhé straně zase tak zbožné.

Křtiny. Křtiny se konají u nás jenom v úzkém rámci za přítomnosti kmotrů a rodičů. Je zvykem, že se dává dítěti pod záhlavek peněžitý dar. Dle výše se soudí, zda dítě bude bohaté.

Zásnuby a svatby. Zásnuby u nás nejsou zvykem. Svatby jsou velmi populární a konají se jenom v kostele. Na svatbu se pozvou přátelé z obou stran a tím větší je počet svatebčanů, tím bohatší, nebo lépe řečeno, tím honosnější je svatba. Svatbu předchází církevní ohlášky, pak se jde v předvečer svatby s koláčem. Ve svatební den se ženich odebere v doprovodu ženichovy strany do domu nevěsty, kde prosí o vydání nevěsty. Pak za ni poděkuje a dostane rodičovské požehnání. Do kostela jdou všichni společně. Jdou většinou pěšky, jenom lepší jedou v kočárech. Ženich jde v černém, nevěsta v bílém. Je-li dosud zchovalá (panna), nese zelený věneček.

370)

Po církevních obřadech je hostina. Nevěsta jde pak k ženichovým rodičům, kterým poděkuje a dostane požehnání. Novomanželé jedou se vyfotografovat a večer je většinou taneční zábava. V tomto roce bylo v obci 38 svateb.

Úmrtí a pohřby. Zdejší zbožný člověk je před svou smrtí vždy zaopatřen svátostmi umírajících. Nechápe, že celý jeho život byla bída a hlad a že když už to nebe je, že se svým životem má na něj právo a svěruje své „hříchy“ (zpovídá se). Tři dny po smrti je pohřeb, který podle finanční stránky zemřelého je buď prostý, nebo i nádherný. Zaplatí-li se dobře na faře, doprovázejí rakev zemřelého k hrobu i čtyři kněží a pochvalné řeči vyzdvihují zásluhy zemřelého do výše. Nezjistil jsem dosud, že by chudák měl nádherný pohřeb. Jen dobře, že Boha si nejde koupit!

Rodina: Život dospělých. Zdejší dospělý člověk je veliký pracant a svěrenou mu práci vykonává k úplné spokojenosti. Jenomže při tom shonu za životními podmínkami zapomíná na vzdělání. Vzdělání zařazuje zdejší člověk až na druhou kolej, ale tím sám přiznává svou zaostalost.

371)

Jeho kulturní úroveň je nízká, až snad na řídké výjimky. Četba knih je pro ně ztráta času. Čte se hodně německá literatura, neboť starší generace česky číst neumí, až snad na noviny, které čte slabikováním. Čte se „Nová Svoboda“, „Rudé Právo“, „Zemědělské noviny“, „Tvorba“ a různé týdeníky jako „Hallo“, „Nedělní noviny“, „Květen“. Starší generace se ráda v neděli schází ku pivě, kde debatují o posledních událostech a hrají karty, hru zvanou „škat“. Jinak snad zájmů nemá, ničím nepřispěje k vyřešení dané situace, stojí stranou, ale jakmile se ho nějaká věc dotkne osobně, ihned reaguje a dělá uraženého. Nepátrá však po příčinách svého postoje.

Mládež. Život mládeže je otázkou velmi těžkou. Následky okupace se ještě dnes v plné síle projevují v nezájmu mládeže o časové otázky, dále karbanictví a sklon k napodobování slabostí starších občanů je zde velmi průzračný. Mládež, za říše sdružená v HJ, těžce utrpěla a vzhlíží k dnešním novinkám velmi nedůvěřivě. Toho času Svaz české mládeže (SČM), který má okolo 50 členů, sdružuje pokročilou mládež a plní vzorně své poslání.

372)

SČM řadou vystoupení, jak na 28. 10., tak i na Silvestra a Nový rok na sebe upozornil. Jenomže to je ale teprve nepatrná část mládeže. Velká většina stojí stranou. Tu třeba získat. Politickým rozvrstvením mládeže před únorem mládež velmi utrpěla a nenachází dosud svého cíle. Velká část mládeže je sportovně organizována ve Sportovním klubu, který je od května sloučen se Sokolem. SK Bolatice má přes 200 členů, z čehož asi 80 je aktivních hráčů. Při sloučení se Sokolem zklamala i část mládeže, která do Sokola nepřestoupila a stojí ještě dnes mimo. Tělocvičná jednota Sokol cvičí pilně ve stanovené dny, ale zase účast mládeže slabá. Dále je tu odbor stolního tenisu, který má početný okruh zájemců a těší se, zvláště v zimě, veliké oblibě.

Pro duševní osvěžení máme zde v místě šachový klub, první tohoto druhu na Hlučínsku vůbec, který poslední dobou vyvíjí krásnou činnost a má přes 30 členů. Ke konci roku byl utvořen i Svaz brannosti, který ale ještě nezačal s činností. Po stránce osvětové působí část mládeže s učitelstvem v místním divadelním spolku ochotníků Josefa Kajetána Tyla.

373)

Spolky a politické strany v obci:

SK Bolatice, založeno 1926. Nejstarším spolkem je SK Bolatice, jehož předsedou je toho času Sněhota Karel a jednatelem kronikář Engliš Leo. Spolek přes černé začátky dospěl prací funkcionářů na dnešní výši. Spolek má 232 členy. Od května je sloučen se Sokolem. Spolek volí svůj výbor, který spravuje po dobu 1 roku záležitosti spolku. Klub hraje ve III. třídě SŽF.

Tělovýchovná jednota Sokol. TJ Sokol, založená v roce 1934 sdružuje v sobě SK Bolatice, s oddílem stolní tenis, dále žactvo, a hlavně dorost. Starostou TJ Sokola je rolník Max Sněhota, po vzdání se funkce pana Heřmana Michalíka. Jednatelem je Josef Vodák. Jednota čítá dnes přes 200 členů. Tělocvična je v sále u paní Kramářové.

Šachový klub Bolatice, který zahájil svou činnost samostatně od ledna tohoto roku je velmi dobře vybaven a po stránce talentů jistě nadějný, neboť hlavně mládež projevuje o tuto krásnou hru zájem. Předseda je pan Mašíček, jednatel je pan Jurečka. Stav členstva je přes 50. Hraje se 1x týdně v pátek u Braschků.

Hasičský sbor Bolatice, dříve německý, byl po osvobození obnoven. Starostou je pan Návrat Bedřich, velitel pan Duda Josef, jednatelem je pan Vavřínek Josef. Sbor má motorovou stříkačku jako dar kmotrů ze Slaného, ale malý zájem, hlavně mezi rolnictvem, brzdí jeho činnost. Členů má rovněž přes 50.

374)

Divadelní spolek J. K. Tyl, založen v roce 1947, se stará o hodnotné divadelní představení, které sehrál v minulých dvou letech: Nevěsta legionářova, Kráska ze Šumavy, Vlaštovička, Staříček Holuša, J. K. Tyl, V. Hrobčický z Hrobčic, Otec svého syna, V chaloupce i na statku, Advokát v rodině, Jedenácté přikázání. Spolek připravil pohostinné vystoupení cizích ochotníků, kde byly sehrány, Dvě ukolébavky, Srdce na oplátku, Písňe dcery ducha mého, Viktorka a hlavně byl uskutečněn zájezd SND z Opavy, které sehrálo u nás divadelní drama Bouře. Bohatá činnost. Předsedou, jednatelem i režisérem je Viluš Holuša, poštovní úředník v Bolaticích. Členů bude asi 30.

Svaz české mládeže, založen v roce 1945, obnoven po únoru, má přes 50 členů. Vedou si ho mladí hoši, Valter Hluchník, Chřibek a výsledky mají dobré. Spolky odborné jako JSČZ a včelaři jsou již jmenovány v zemědělství.

375)

Družstva. „Budoucnost“, nákupní a konzumní družstvo se sídlem v Ostravě, pobočka Bolatice. Čítá 212 členů. Výhody tohoto družstva jsou ohromné, což svědčí spokojenost kupujících.

Stavební a bytové družstvo. Má za úkol povznést výstavbu rodinných domků v obci. Založeno v roce 1947. Má (neuvedeno) členů, kteří složili podíly v částce (neuvedeno) Kčs.

Politické strany. Následkem února tohoto roku je situace v obci vyjasněna. Strana lidová a Strana národně sociální, přestaly existovat. Strana sociálně demokratická byla sloučena s KSČ, která má dnes okolo 250 členů. Probíhající prověrka dosud plně nerozřešila otázku členství strany. Strana KSČ je nositelkou těch nejlepších tradic a nositelkou politické moci v našem státě. Proto je její zájem a účast

na veřejném životě zájmem živelním. Strana prosazuje do popředí nejlepší lidi, takže budoucnost je naše. Předsedou je Josef Chřibek, jednatelem Pavel Herudek.

Výměnkáři a pensisté. Zdejší rolník a majitel usedlosti drží statek do pozdního stáří a pak teprve odchází na výměnek. Ale ani na výměnku nezahálí. Výměnek si dávají po většině rozumný, jen místy spatřujeme ještě odchylné jevy.

376)

Avšak zákon o národním pojištění změnil i v tomto bodě hodně. V obci je dále velká řada důchodců. Důchody byly valorizovány, takže zdejší člověk dostává přiměřeně ke svému životu. Lze jen pozorovati jednu věc a to, že náš člověk mnoho ze svého důchodu neužije, neboť je na stáří sedřen a ubit a jen v koutku tiché světničky dožívá svůj plodný a pracovitý život. I v tom se hodně změnil. Dále pobírá zde celá řada vdov v místě důchody po padlých manželích v bývalé německé armádě. Státní penzi zde odebírá jen nepatrný zlomek lidí.

Rodinný život a zvyky. Skutečný rodinný život je zde chudý, ovšem až na vzácné výjimky. Hlava rodiny je celý týden na práci a tudíž v sobotu při návratu z práce se nemůže věnovat plně své rodině, neboť zase jiné zájmy na něj čekají a to buď schůze nebo žízňící společnost nebo karty. A tak leží výlučně starost o rodinu v rukou ženy, která řídí a usměrňuje rodinný život. Děti rodičům vykazují, v novější době se i tyká. Matka dbá v rodině na to, aby se před jídlem a po jídle modlilo, aby se navštěvovaly bohoslužby, aby dítě chodilo řádně do školy, aby se děti nepraly a podobně.

377)

V některých rodinách se žije velmi zbožně, ale zdá se spíše, že jde o zbožnost strojenou, neboť vzato celkově je to jen pozlátka. Dětem se vštěpuje od mládí láska k rodičům, k dědečkovi i k babičce, tetce, strýci a podobně. Na přátelská pouta si zdejší člověk potrpí a je i pěstuje. Rodiče mají malý zájem na duševním vývoji svých dětí a hledí na to jako na něco mimořádného, co nezasluhuje pozornosti. Stará generace zdraví při vstupu do rodiny, Pochválen buď pán Ježíši! Ale i nové způsoby se ujímají. Vstává se časně zrána a večer okolo 10. hodiny se chodí spát. Oběd je přesně v poledne. Na svačinu se zde nedrží, leda v neděli. Jsou početné rodiny, rodiny o 14 dětech se již vyskytují méně. Průměrně se měří 3-4 dítky pro rodinu. Zdejší člověk se rád vynáší nad své poměry, takže se stává, že někdy kapsa reprezentaci neunes.

Bydlení. Bydlení je v obci bolestivá záležitost. Bydlí se zde velmi primitivně, kuchyň a pokoj je standardní až na malinké výjimky. Velký počet uzavíraných sňatků a vysoká populace situaci zkomplikovalo. O byty se stará v obci bytová komise, která má po ruce i sankční prostředky, ale jich nepoužívá. Tato komise je neschopná se prosadit. Samozřejmě, že zdejší „křesťan“ nemá pochopení pro svého bližního.

378)

Zařízení bytů se děje vůbec v novější době nábytkem moderním, ale zase prostorová omezenost nevykouzlí útulný domov. Koupelky jsou v obci velmi řídkým zjevem, většinou se zde myje v hrotku nebo ve vance. Rádio je již velmi rozšířené, koncem roku je již na 300 koncesí. V domácnostech se svítí elektřinou, petrolej podlehl. Případy vícepokojových bytů lze sečísti na prstech ruky.

Oblékání. Přes textilní kalamitu je to až úžasné, jak se náš člověk strojí. Do práce se chodí skrovně, zde se spotřebují staré šaty až do konce. Ženy chodí, zvláště ty starší, po „selsku“ v kacamajce, leknice, brusleku, šatce, v neděli v tom samém jenomže v hedvábném. Člověk žasne, jak vidí takovou nádheru. Mladší ženy, a vůbec celá ženská mládež, se strojí po panský a na oblečení si velmi potrpí. Zde platí heslo: Navrch huj, uvnitř fuj! Anebo „Do žaludku nevidíš!“ Tak se kupují šaty na úkor výživy, jen ať je „okázalá“. Muži ve 30-40 letech mají průměrně 4 a více obleků, taktéž i zimníky a podobně. Po válce se to očekávat nedá. Děti chodí svého času velmi dobře ustrojeny, což se nedá srovnat s chudou, kapitalistickou minulostí první republiky.

379)

Potrava. Po pravdě, zdejší člověk si dnes žije dobře, když se ohlédneme na jeho minulost, kdy hlad a bída byla u něho denním hostem. Hlavní potravou je zde chléb. Jen až toho je dostatek! Při řízeném hospodářství je těžké určovat potravu lidí, jisté však je, že zdejší člověk vykoupí vše, co na lístky dostane, a to je už ohromné plus proti minulosti, kdy jídlo bylo, ale nebylo peněz na nákup tohoto jídla.

Zámožnost a chudoba. Zdejší dělnický živel obdařen bohatstvím dětí, nemůže býti a nebude ani nikdy zámožným. Většina obyvatel mimo prostý rodinný domek nevlastní dále ničeho. Zbohatlíci v místě jsou z řad řezníků, podnikatelů, jakož i pan Muschalek, který záhadným způsobem nabyl velikého bohatství. Chudoba je teď národním pojištěním úplně odstraněna a záleží jenom na lidech samotných, aby, když jsou postiženi, o pomoc i požádali.

Žena ve veřejném životě. V povolání. Naše žena je rovnocenným mužovým společníkem v práci. Nebojí se žádné práce a zvláště přes válku, kdy muži byli na frontách, ležela celá tíha starostí a hospodářství a tíha práce na bedrech ženy. I nyní po válce desítky žen našly místo ve stavebnictví a pomáhají tak zaplňovati mezery vzniklé úmrtím jejich manželů.

380)

Žena v rodině. Žena vede v mužově nepřítomnosti i výchovu dětí, takže má opravdu velmi mnoho na starosti. Taková žena nemá prakticky času na žádnou jinou zábavu. Žena však doposud v obci nezajímá takové místo, které jí dle jejích přirozených schopností náleží, a proto bude v budoucnu třeba hodně slevit ze starých konzervativních názorů.

Sociální zřízení. Dnes v obci není žebráků. O každého je postaráno. Mateřská školka zaručuje dítěti dobrou předškolní přípravu a vychovává v dítěti i kolektivní chápání příslušnosti. Naší ženě je mateřská školka velmi dobrou pomocí pro matky, které tam své děti nechají a mohou se věnovat polním pracím. V obci je k dispozici chudinský fond, který dle potřeby podporuje chudé a podobně. Péči o mládež se věnuje zvláštní pozornost. Jednak již jmenované spolky, jakož i výchova filmem a drobná práce uvědomovací bude urychlovat konsolidaci v řadách mládeže a její usměrnění. V nejbližší době, počátkem roku 1949, přijde v život Svaz brannosti, kde se naše mládež seznámí s předvojenským životem a mimo jiné bude po stránce morální připravena na eventuality i případné války.

381)

Zájem o takovou činnost zde je, jen je třeba vhodných osob, které svým postojem připoutají mládež. Po stránce sportovní je obec na výši. Obecní hřiště čítá něco přes 2 ha plochy.

Soudnictví. Obec Bolatice byla sama až do roku 1848 sídlem soudu. Hodně se povídá mezi lidem o mučení v hladomornách na bolackém zámku. Dokonce staří občané si pamatují, jak v zámeckých sklepích se ještě nacházely ty různé mučící nástroje, napínací kola a řetězy. Ale čas a snad i nezájem obyvatel zničil hodně památek, které by dnes měly pro nás velikou cenu.

Rozsudky a tresty, vliv a význam jejich ohlasu. Rozsudky mimořádných lidových soudů podrobuje zdejší člověk mnohdy docela přípustné kritice. Je jasné, že všechny přestupky proti národu a národní cti se zdejší člověk dopustil, až na malé výjimky, z nevědomosti a z vnitřní nezralosti. A proto tresty 5 až 10 let za čistě politické případy jsou místy těžké. Vinu na tom mělo i složení lidových soudů, kde zástupci Hlučínska nebyli připuštěni. Bude třeba i v tom směru hodně nápravy.

382)

Bezpečnost. Do 1. 7. 1948 byla v obci stanice SNB, jejímž velitelem byl do února vrchní strážmistr Patčka. Pak převzal stanici praporčík Škvařil. Jako další členové sboru strážmistři Slavíček, který byl přeložen, dále strážmistr Nedbal a strážmistr Novák.

Osvěta: Kronikářství. První kronika obce se za německé okupace ztratila. Dle vyprávění svědků nebyla však látka zpracována a text byl asi na 28 stránkách. Dnešní kronika je dosud nedokonalá, ale postupem doby se bude doplňovat. O kroniku je v obci veliký zájem.

Archivy. Z obecního archivu se nám nedochovalo nic. Jedině farní archiv je zachovalý, ale zabývá se více věcmi rázu náboženského. V rodinách se písmo nepřestuje, a proto se nám ani nedochovala nějaká kronika rodová.

Knihovny. Obecní knihovna dosahuje 900 svazků. Je stále doplňována. Mimo jiné je v obci knihovna KSČ zvaná Klementa Gottwalda, která čítá přes 100 svazků politické literatury. Soukromých knihoven je zde velmi málo, neboť zdejší člověk nespatřuje v knize důležitého pomocníka pro život. Až snad na knihovnu spisovatele Augusta Scholtise, která čítala kolem 2000 svazků, ale která byla rozkradena. Část knih byla převezena do Slezského studijního ústavu v Opavě.

383)

Čítárna dosud není zřízena, ale počítá se, že roku 1949, při výstavbě kulturního domu, bude zřízena.

Jména rodová. Nejrozšířenější jsou jména Duda a Teuer. Řehánek, Fus, Kurka, Bělák, Sněhota jsou rovněž velmi rozšířená. Rataj, Balarin, Holeš, Gargoš, Belda, Šimetka, Švolma, Herudek, Konečný, Michalík, Blokeš, Vodák, Kolarčík, Svoboda, Kretek, Hluchník, Číž, Kocián, Jarolím, Kramář, Solich, Baron, Gvoždík, Jurášek, Fojtík, Návrat, Boček, Vavřínek, Švan, Liška, Komárek, Mrkva, Slaný, Pašek, Engliš, Gillar, Chřibek, Šoltys, Jurečka, Ševčík. Velká část těchto obyvatel se v kraji usídlila po 30leté válce, kdy náš kraj byl velice řídko osídlen. Převážná část jich přišla z okolí Opolí v Horním Slezsku. Řehánek Jindřich, rolník v Bolaticích tvrdí, že dle jeho rodové kroniky, válkou zničené, pochází rod Řehánků od Prahy. Nejrozšířenější křestní jména jsou: Josef, Jan, Anton, Emil, Bedřich, Osvald, Erich, Karel. Poslední dobou a zvýšenou germanizačním úsilím vznikla jména: Valter, Horst, Siegfried, Gerhard, Kurt. Ženská jména: Marie, Anna, Aloisie, Markéta, Josefa, Hilda, Truda, Helena a také Adelheid, Rosemarie, Anemarie, Kunhilda, Brunhilda a tak dále. U nás se volá Francek, Fricek, Johan, Antek, Maryka, Lojska, Zefka, Lenka a tak dále.

384)

Vznikly i přezdívky, takže se nejlépe dovíš, kde kdo bydlí, když se zeptáš jeho přezdívkou.

Gvoždík – do Urbanky,

Dudi – Herfoni, (asi to vyplývá z toho, že nemuseli robotit – dědiční rychtáři).

Teuer – Huláni, asi že dědeček sloužil u Hulánů (dragounů),

Teuer – Vendelín, asi se dědeček nazýval Vendelín. Vznikla pěkná průpovídka:

Vendelín nese kmín, vysypal ho pod komín!

Teuer – Kučnír, asi že někdo z jejich předků vydělával kůže.

Bělák – Blaťář, asi že cesta k nim byla blátivá, nebo dělali cihly.

Gvoždík – Padolan, bydlely v Padolech,

dále se říká „do Matysa“,

do Pekarka

do Cypriana

do četky Horšulky

do Raubritra

do kaptučarky (dělala kaptury pro kraj)

do Zpivaka

do Alfonsky

do Prachule

do Matyaska

do Maslařa

do kopidola (hrobař)

do Cyřiša

do Novaka

do Vincka

do Blažkule

do Komisařa,

do Babilasa

do Piusa

do Tomka

do Polky,

do Viktora

do Uhra,

do Řehana z pola.

Jména pozemků a stavení. Ve vesnici říkají na ulici Ratibořskou „šaleněc“, na Hlučínskou ulici u kostelníka, „Na Krásné Polo“, na Nádražní „na Cihelni“, ulička okolo E. Dudy „Usraná ulička“, „Na Fulvárek“ říkají uličce za Mariánkou Řehánkovou.

358)

Jména polí. Z ulice Padoly ke dráze „Medvědí“, trochu výše po pravé straně „k Doubkům“ se říká „Výhon“, dolinou k Albertovci do „Důlku“, na „Štěpanovské“, na „Křemenky“, na „Kameněc“, na „Šitoviska“, na „Náplatky“, do „Opusty“, na „Zapadliska“ a podobně. Tyto názvy se objevují již v Karolínském katastru z roku 1723 a jsou dodnes živé.

Soudobá hudba. V místě se utvořila kapela mladých SČM (Svaz české mládeže), vedená odborníkem Teodorem Šoltyssem. Čítá 8 mužů a jejich úspěch je jedinečný. Dechová hudba v místech zaniká.

Lidové tance. Lidové tance udržuje v místě jedině zdejší krojová skupina, která při slavnostních příležitostech zatančí něco z bohatého výběru. Tance jsou doprovázeny lidovými písněmi a jsou jedinečné.

Taneční zábavy. se těší v místě veliké pozornosti, zvláště z řad mládeže. Při nedostatku sálového prostoru, máme pouze sál u Dudů, u Kramářů je tělocvična a dále pro tanec nevyhovuje. Návštěva bývá vždy slušná. Tancovačky se pořádají: Na Nový rok, na Velikonoce, na Svatý Duch, na Odpust, na Karmáš, na Štěpána a na Silvestra. Od Nového roku až do popelce bývá období plesů. Zábavami si pomáhají spolky k získání peněz.

386)

Jazyk. Zdejší obyvatel mluví češtinou, ovšem s jiným přízvukem, jiným pořadím slov a míchá k tomu ještě slova německá. I tato řeč, zvaná „po našemu“, se již ostře liší od okolních dědin. Tak například z Kravař, z Chuchelné, z Píště ihned poznáš jejich obyvatele. Přízvuk se dává na konec slova, měkké „i“ se přizpůsobuje polskému „i“, „kaj iděš“ – kam jdeš. Nejlépe ji porovnáte z přiložených průpovědek a příkladů.

Jak se u nás rači (mluví)

Do stodjaskuv!

Moří mě, pučí mě, daj mi huby!

Jak když psa z řetaza spustí!

Leta jako pošastany.

To sem eště něžral!

Potřebuješ ještě paluch na nos?
Hledi jak by z kyšky vylez.
Zas mam hlavu hladku.
Krátke nožky, dupka hned.
Na nim luntý enem horu!
Chodi oblečena jak lalka!
Smích i plač na jednym krajíčku.
Píše ani dochtur!
Lope jak duha.
Stojí tu jak koza v polu!
Diva se jak čela na nove vrata.
Kručí pyskem, jakoby kyšele jabko zahryz.
Je to jak kyjem, tak dřevem!
Němyje se jak rok dluhy!
Kradě jak po faraš!

387, 388)

Legendy a pověsti:

O zapadlém šinku. V místě jak se někdy praví Na Zapadlisku, stal před davným časem velký šink. Podle řeči mušela byt naša obec též tym směrem obydlena. Bylo to v máju. V nedělu popolednu, břinkala v šinku muzika a tančilo se o stopět. Za šinkem umírá mladá děvucha. Honem lečeli pro pana farára a ten hned idě s Pánem Bohem. Ministrant zvoní, zbožní lidé klekají a žehnají se. Idu právě kolem toho šinku. Tam se tancuje dál a ještě robju z kněza blázny. Jak enem kněz přešel kolem toho šinku, naraz se zdvihnul velký povicher, blesky a hromy duněly a celý šink se propadnul i s celum bezbožnum chasum. Od tej doby prý tam straší a obec Bolatice, která se prý prvej jmenovala Bohatice, z velkého bolu a smutku dostala jméno Boletice (bol).

Jak staříček Herfon pozbyl koňa. Staříček Herfon, jako dědičný rychtář bolacký, němušeli na robotu jako jinší lidé, ale měli povinnost, raz do roka zaječ na Velehrad, bolackým pánům pro víno. I přišla zas ta doba. Staříček jezdili na Velehrad se čtyřmi koňmi. Dva koně byli v zadku přivázané a dva koně táhly vůz. Potem zas to změnili. Eště před krátkým časem kupili nového koňa a byli na něho opravdu pyšní. Tak jednoho rána zapřihli a jeli. Cesty byly špatné, ale staříček podřimovali. A tak přijeli až do Napajedel. Před zájezdním šinkem vypřihají koně a chcu ich vešć do chleva. Tu přiletí jeden sedlak a na staříčka, že un má jeho koňa. Staříček eště zaved koňa do chléva a venku se začli hadač. I přišel i sám fojt z Napajedel, poslechnul si staříčka i sedláka, uvážil a pravěl: „Pušće toho koňa z maštale a kaj

půjdě, teho budě“. I stalo se. Kůň šel rovno ku temu sedlákovi. Staříček poznali, že sedlák má pravdu a že oni kupili ukradnutého koňa. Tak im nězbylo nic, než tam kupič ešče koňa jednoho, naložič víno a ječ dodom. Na cestě dodom im ten nově kupený kůň zdechnul. A od tej doby se něsměl žaden cigan ukazač v obci, bo staříček byli nemilosrdní. Ale toho cigána už něchytli.

Povědaní o kopencích. Za 30leté vojny prý u nás v kraju popadalo mocej vojakuv. Vojaci byli dle ústního podání pochováni na „Kopencích“, mezi Paškovým a panským polem. V tych místach prý straší a ludě jak chodili okolo, se požehnali a pomodlili za spásu něbohých padlých vojáků.

389, 390, 391, 392)

O černém pánovi. Chlop a baba se chystali na zpověď. Zpovědalo se už o 3 ráno. Chlop se v noci skoro probudil. Byla právě půlnoc, on ale myslel, že su už 3 hodiny. I zbudil ženu a honem pospíchali ku kostele. Všude ticho. Dojdu ku kostelním vratům a tam naraz stojí černý chlop. Ti dva se zlekli a chlop nevěděl nic lepšího, a pozval černého pána na večeři k sobě do bytu. Chlop potem celý zvylekaný přiletěl dodom a uvažoval, co to zrobil. Poradil se s babum a tak večer zavřeli už o 5 všecke dveři a okna a šli spač a mysleli se, že tym se zbavili černého pána. Ale v půlnoc se otevrou dveře a do místností vstoupí černý pán! Řekl: „Myslel jsem si, že si mě včera pozval na večeři a ty nemáš nic připravené. Zítra přijdeš ty ku mně na večeři. Počkám tě u kostelních vrat.“ Chlop celý zvylekaný slubil a ve stanovenou hodinu jel ke kostelu. Tam ho čekal černý pán a řekl mu: „Pojď“! Přišli před kostel. Černý pán otevřel dvěře, které vedly do země a zaved chlopa přes dlouhou chodbu do jasně osvětleného sálu, kde bylo vše připraveno k hostině. Nejlepší jídlo, víno a sladkosti. Černý pán mu poručil, aby jedl, kolik jen chce, ale že tu musí přes noc zůstat. On že je duch a že se musí od půlnoci do 1. hodiny zúčastnit hodiny duchů. To řekl a odešel. Zatím co muž jedl, otevřely se dvěře a do sálu vběhli dva psi a z tlamy jim sálal oheň. Jali se hrýzti a sebe trhati a vpadli pod nohy stolujícimu. Ten omdlel. Za chvíli přišel černý pán a byl až po pás bílý. Vzkřísil chlopa a řekl mu, že nemá mítí strach a že tu má ještě zůstat. A skutečně v druhé noci byly ještě lepší jídla na stole. Chlap jedl a tu zase se otevřely dvěře a dvě svině s ohnivýma očima vběhly do sálu, jaly se rýpati, válely se na zemi a konečně vpadly zase dotyčnému pod nohy. Chlap zase omdlel a černý pán ho vzbudil, byl však již až po krk bílý. Oživil chlopa a naporučil mu aby ještě jednu noc vydržel, že tak bude osvobozen. A skutečně. V noci, když chlap sahá po sklenici vína, spadl dírou ve stropě velký býk na stůl. Muž se velice ulekl a padl do mdlob. Tu přišel onen černý pán a byl celý bílý. Poděkoval dotyčnému za své vysvobození a vyprávěl mu, že ti dva psi byli jeho bratři, ty svině jeho sestry a ten býk byl jeho otec. Protože se sourozenci hodně hádali, byli prokletí, rovněž tak otec a museli po smrti v této podobě trpět. Já sám jsem se stal černým mužem. Nyní můžeš jít domů, budeš-li na cestě a uslyšíš-li jeti za tebou kočár, tu se neohlížej, ale jdi rovnou domů. Pak ho vyvedl ven, na to samé místo kde ho čekal a

zmizel. Muž jde domů a najednou slyší za sebou kočár. Zapomněl na poučení a obrátil se. V kočáře seděla smrt a řekla mu: „Již 300 let na Tebe čekám! Dávám Ti ještě 3 hodiny času!“ Muž tomu nevěřil a myslel si, že je teprve 3 dny pryč. V dědině nikoho nepoznal, vše mu bylo cizí i šel na faru se zeptat. Ale pan farář ho neznal. Teprve jak se podíval do starých knih, zjistil, že dotyčný před 300 lety zmizel. Kuchařka mu dala snídani, ale muž okusiv prvního sousta, zmodral a zemřel na místě.

O Hasrmanech (vodnících). Istý sedlák sušil na lukoch šeno. Kuřival fajfečku a dycky přišel k němu hasrman a poprošil ho o trochu tabáku. Tak přišel ostatní děn a sedlák vožil šeno dodom. Hasrman přišel zas, nacpal si fajfku zas a pravěl: „Jak budeš ty co potřebovač, tak zavolej Rokýtko, Rokýtko a já ti pomůžu.“ To pravěl a ztratil se. I stalo se, že sedlákově spadlo do vody čela (tele), a žádný ho nĕumĕl vytáhnuč. I vzpomĕl si na radu a zavola. Rokýtko, pomoz! A skutečně, voda se rozvlnila a Rokýtko vytáhl čela na břeh, nacpal si od sedláka fajfku tabáku a od tej doby se už nĕvidĕli.

Jak chodily Hasrmanky na muziku. Na Výhodĕ byly muziky. V Bolaticach pod lukama byly i hasrmanky, švarné dĕvuchy, keré tam chodily na muziku. Ale dycky o 11. hodinĕ, bez rozlučení, zmizely a už jich nĕbylo. Synci byli celí rozkokoceni, bo žádnemu se nĕpodařilo ziskať taku švarnu dĕvuchu. I přišla zas nedĕla. Synci se rozdĕlili a davajú pozur. A hasrmanky přišly. A tu zpozorovali synci, že maju jednu nohu a jedno kopyto. Před jedenactum hodinum poznamenali všecke okna a dveře svĕcenum křidum a čekali co budĕ. Naraz je 11. hodin. Hasrmanky chcu domů a prošu, synkuv, synkuv, aby jich pustili. Synci nic. Až po půlnoci jich zavedli na dvůr a ony s křikem a pláčem utekly. Synci za nima. Pod lukoma u vody synci stanuli a posluchali. Z vody se ozýval pláč a křik a od tej doby už nikdo nevidĕl krásné hasrmanky na muzice.

393)

Jak hasrman pomohl jednomu řezníkovi. Jistý živnostník jezdil na trh, kde kupoval dobytek, se kterým se vracel domů a tento zpracoval na klobasy a podobně a prodal zase na polskej stranĕ na jarmarku. Raz též idĕ buslavskum cestum na trh a vzpomíná, že má málo peniz. I uvažuje kaj by jich mĕl počtať. Kaj se veme tu se veme, stojí pře nim chlopek a praví mu: „Potřebuješ peníze? Dobře, já ti půjčím. Počkej!“ a zmizel. Řezník se polekal, ale na druhé stranĕ byl rád, že bude mít peníze. Chlopek přišel a přines mu plnú „opálku“ peněz a řekl mu: „Peníze mi vrať až teprve tehdy, když jich skutečně nebudeš potřebovati“, a zmizel. Živnostník si s penĕzi pomohl a po létech jich šel vrátit. Chodí po rybnické cestĕ a volá „Rokýtko, Rokýtko!“, ale nic. I chodí hodinu a volá a zase nic. Tu se objeví jiný chlopek a pta se ho, zda hledá Rokýtku? Když řezník odpovědĕl, že ano, zakrákal chlopek: „Rokýtku už nečekaj! Teho hrom zatřask na tarnovskym trhu!“, a zmizel. Živnostník si pomohl a získal mimo to ještě pěknou hromádku peněz.

394)

1949

Zajímavé, ani tato zima není tuhá. Napadne sníh, brzo nato je déšť, sníh zmizí a vítr někdy vyluzuje strašidelné zvuky. Naše obec žije pokojným, ale horečným tempem. Opravdu, poslední válečné stopy mizí a vesnice se obléká do hávu opravdu svátečního. Je vidět, že lidé mají peníze. Ty tam jsou doby, kdy nebylo co jísti. Dnes poznáš, že je to opravdu jiná doba. Doba šťastné budovatelské práce, která navždy zajistí zdejšímu lidu práci doma a nikdy nepřipustí, aby zdejší lid byl zneužit pro temné válečné cíle imperialistů. Jen ne všichni chápou význam dneška. Jsou mezi námi ještě lidé, kteří zapomněli, a kteří dnes stojí stranou, by chtěli rozbít jednotu naší dědiny. Jsou to sýčkové, kteří se se závistí dívají na budovatelské úspěchy našeho státu a kteří nemohou přijít na jméno všemu novému. Naše dědina se probouzí. S radostí vidíme, že naše mládež se ubírá novou cestou.

395)

Bude třeba ještě hodně uvědomovací práce, ale tato práce stojí za to: získat zdejšího člověka pro myšlenku socialismu. Jsou mezi námi ještě lidé a těch je dosti, kteří nemohou pochopit skutečnost, že dělnická třída si vládne sama pro sebe. Jsou ještě tak příliš zvyklí na ohýbání hřbetů před pány! Doba je ovšem blízká, kdy i ten poslední dělník a rolník zdejší obce pozná, že i on má právo, ba povinnost vésti si své věci, již přichází doba, kdy nebudeme člověka soudit podle kabátu, ale podle množství vykonané práce. Nová doba žádá nové lidi! Ne hrdiny slov, ale hrdiny práce a zde je naše místo. V obci máme první úderníky socialistické práce. Naši zedníci a tesaři: soudruh Kolarčík Jiří, Josef Kupka, Josef Solich, Jiří Kolarčík Borová, Teuer Kornelius. Ukazují všem těm, kteří nevěří, že je možno pracovat novým způsobem, že se mýlí a že každá práce se dá dělat se zaměřením na postavení dělnické třídy v lidské společnosti. Dělník nemá u nás důvodu, proč by brzdil svou práci, ale naopak bude hledět co nejvíc přispět k výstavbě socialismu.

396)

Bohužel naši rolníci ještě spí. Sem tam přivane čas zprávy o tvořících se nových výrobních formách, ale zde v obci naráží na nepochopení a nenávist. Dělnické vedení obce není mnohdy od těchto rolníků bráno vážně, neboť v minulosti byli zvyklí mít starostou toho, kdo má největší statek. Je to těžká práce. Při tom by bylo třeba, aby i zde zavanul mírný větřík zatuchlou konzervativností našich zemědělců a aby jim ukázal lepší budoucnost, které dosáhnou jen po boku dělnické třídy. Pro lepší pochopení situace příkládám stav držitelů půdy v obci: Celkem máme asi 630 zemědělských závodů:

Nad 20 ha 1 závod

od 2 do 5 ha 64 závodů

Nad 15 ha 5 závodů

do 2 ha 538 závodů

Do 15 ha 12 závodů

Od 5 do 15 ha 10 závodů

Z toho vidíme, že největším držitelem pozemku je střední rolník a kovorolník. Je to neutěšený stav, přihlížíme-li ke skutečnosti, že půda takto rozdrobená nepřinese užitku lidské společnosti, nýbrž jen práci a strádání.

397)

Velké nesváry v obci nám dělají i tak zvaná „Juterka“, půda státního pozemkového fondu, dána lidem za první republiky do pachtu, převzata pak za německé okupace Oberschezische Landgesellschaft v Opolí. Tato půda, která přešla v důsledku Mnichova a pak osvobozením, množstvím změn v držitelích z rukou do ruky, je ohniskem sváru v dědině. Lidé se dokonce žalují a dochází i k násilnostem při obdělávání pozemků. Typický jev našich dnů: hlad po půdě a majetku. Snad nikde není tak zakořeněn jako u nás. Je to důsledek časů nezaměstnanosti, kdy pracující počítal na zadní kolečka.

Jinak se i život vesnice podstatně mění. Převládá v obci zaměstnanost v průmyslu a to hlavně na Ostravsku. V obci máme kolem 5% osob zaměstnaných v průmyslu. V zemědělství přes 110 osob, jako celodenní zaměstnání. Zajímavá je veliká zaměstnanost žen v průmyslu. Důvod možno hledat v tom, že se jedná o vdovy poslední války. Všeobecný úkaz je ten, že je zde těžko dostat mládež na studium, jelikož zdejší pracující ještě nechápe význam inteligence.

398)

Na každém kroku je možno si ověřit sociální politiku naší vlády. Není v obci skoro osob, které by nepobíraly nějaký sociální důchod. Není v obci chudáků a žebráků! Zdejší kino přineslo rozhodné posílené uvědomovací práce a možno směle říci, že první ulička je naražena a že bude brzo vzata útokem bašta zatuchlé nevědomosti.

Kostel je pro starší generaci jediným útlukem, který jim dává jakési zadostiučinění v jejich životě. Avšak mladší generace již jinak hospodaří se svým časem. Kostel již není pro ně nutností. Spíše se jim příležitost upozornit na sebe novým oblekem a podobně. Tato tak očividná zbožnost však v žádném případě nepřinesla v obci nějakou viditelnou nápravu a lidé přes to všechno si nejsou bratry.

Kniha byla v minulosti řídkým zjevem v našich rodinách. Dnes i to pomalu mizí. Knihovna dosahuje asi 800 svazků a počet čtenářů utěšeně stoupá. Naše školy žijí dobrým kulturním životem a mají ve své práci i dobré výsledky.

399)

Naše učitelstvo má ovšem těžké pracovní podmínky. Rodiče projevují malý zájem o osud svých dětí. Také zde se však již projevuje rovněž nový duch.

Ze spolků se činí v obci nejvíc Sokol, který sdružuje ve svých řadách zástupce všech pracujících obce. Fotbal užívá v obci ohromné popularity. Díky obětavosti sportovních funkcionářů vyrůstá v obci krásný stadion.

Přísllovečná opilost v obci je pomalu na ústupu. Přes to všechno je spotřeba alkoholu velmi vysoká, uvážíme-li, že jedna prodejna prodala v obci v týdnu před vánocemi přes 350 000,- Kčs v lihovinách.

Po stránce zdravotní je příslovečný veliký počet osob nemocných TBC. I zde Ústav národního zdraví systematicky nastupuje a tato hrozba lidství je vedena v evidenci, a tak přinucena k ústupu. Jinak je o zdravotní péči po každé stránce pamatováno, a to již stálým lékařským dozorem od školy.

Obchody se v obci nerozmnožily, až na zřízení prodejny Tep, textil na Ratibořské ulici. Obyvatelstvo je zásobováno plynule a přesně. Vidět, že se poměry v distribuci lepší

Hladu v obci nemá nikdo, naopak díváme-li se na spokojené dětské obličej, tak můžeme býti klidní.

400)

V textilu se to hodně napravilo. Zjišťujeme to v neděli a ve svátky, kdy je naše mládež opravdu skvostně oblečena. Nelze to srovnati k dobám první republiky, kdy se chodilo boso. Dnes skoro bosých dětí nevidíme.

Velký nedostatek je v otázce bytů. Obec roste, uzavírají se sňatky, ale nestaví se byty. Je jasná věc, že otázka výstavby těžkého průmyslu je přednostní věcí, ale i zde se bude muset pamatovat na nějaké řešení. Všehovšudy 6 novostaveb obci nepomůže. Na druhé straně třeba poukázat na nesociální postoj většiny majitelů domů, kteří, i když byt mají, nikoho dobrovolně nevezmou!

Naše rodná komunistická strana stojí v obci před těžkými úkoly, které ovšem zvládnout musí. Strana, která má kolem 100 členů, je schopna vyřešit problematiku vesnice. Vyřešila skoro s konečnou platností otázku konfiskátů a státního občanství a postupuje při řešení třídně. Jenom škoda, že ne všichni členové jsou tak vyspělí, aby mohli aktivně zasáhnout do boje. Stojíme před těžkým generačním procesem. V tomto boji budeme ovšem používat jiných měřítek při hodnocení lidí a jejich práce.

401)

Strana v obci získává na důvěře, únor vyjasnil a vyčistil vzduch. Zdejší lid může toliko za vedení naší strany najít uklidnění a pojištění jeho existence. Bude záležet na nás všech, jak svůj historický úkol splníme. Blízká budoucnost nebude znát omluvy pro ty, kteří zklamali. Dějiny nedají nikdy více dělnické třídě takovou příležitost, jako máme dnes, a promarnit ji znamená uzavřít si cestu k jasné budoucnosti, k socialismu.

Stručným úvodem jsem chtěl ukázat změny v obci. Snad se mi to plně nezdařilo! Ale budiž mi to prominuto.

Koncem předcházejícího roku přijeli do naší obce zástupci kmotrovského města Slaného. Dovezli sebou jako dar hasičskou motorovou stříkačku. To bylo radosti u našich hasičů. Hned se zkoušelo.

Dne 1. ledna se sešla slavnostní schůze MNV za účasti kmotrů kde jednotliví referenti MNV podávali zprávu. Bylo vybráno pro školní děti 5900,-Kčs. Večer byl pěkně ukončen tancovačkou. Pozoruhodný zjev. Velmi málo gořalky se pije!

Počasí venku opravdu jarní, takže možno v lednu chodit bez kabátu na procházku.

Dne 3. ledna jsme nastoupili do 5.LP.

Ohromný vítr, u nás dávno nevídaný, způsobil v obci mnoho škod.

402)

Odnesl střechy, vrata a ploty. Jenom na budově kravína v obci byla zjištěna škoda 44 000 Kčs. A na poli? Ani trochu sněhu!

V obci zjištěna obrna vepřů. Lhůta izolace vesnice do 9. února. Takovým způsobem hyne v obci ročně dosti vysoké procento vepřů. I zde se děje náprava zvěrolékařskou službou a očkováním.

Dne 5. ledna bylo uvolněno určité zboží na volný trh. Po pravdě, zdejší dělnictvo nechápe ještě plně význam uvolnění. Je to známka lepších se přírodních podmínek. První krok k odbourání lístků.

Naše obyvatelstvo se ukázalo velmi štědré, neboť pod vánočním stromem se sešlo na darech 34 001,- Kčs. Poprvé v dějinách obce vánoční strom zářil do noci barevnými světly.

Plesová sezóna je v obci dostaveníčkem našeho občanstva. Nejlepší plesy mají vždy sportovci a dostati pozvánku na něj je velmi těžké. Po pravdě plesy slouží jednak k pobavení, ale hlavně k získání finančních prostředků pro další činnost. Plesy jsou zvyklostí, kterou dodržujeme. Co to připrav po domácnostech, aby se ta nebo ona paní ukázala ve společnosti s novou róbou nebo prima účesem!

403)

Výstražný případ opilosti. Pan Robert Sněhota zvaný Tomek vjel ve stavu opilosti za paní Liškovou do příkopy a den museli pak auto zvedat. Případy opilosti řidičů se opakují a bude třeba přísných zákroků.

Jak má strana KSČ zájem o kulturu, vysvítá ze sbírky, která vynesla 3 000,- Kčs ve prospěch kulturního domu v obci a jejich velmi zdařilého plesu.

První sníh! Veliká novina. Dne 16. ledna napadlo až 20 cm sněhu. Zemědělci si pochvalují. Ale jaká starost, sníh následkem teplého počasí za dva dny zmizel a zanechal po sobě hodně bláta. Tato zima je velmi nebezpečná. Mnoho lidí leží nemocných na chřipku, rýmu a podobně.

Vzpomnělo se za veliké účasti obyvatel výročí Lenina. Slavnost byla zdařilá a nechává tušit, že i po této stránce se nastupuje v obci k lepšímu.

Obec zavedla noční požární hlídku, kde se vystřídají všichni občané podle domácností.

V neděli dne 30. dubna přijelo do obce SND Opava a sehrálo divadelní představení „Nemá kocour vždy posvícení“. Lehká věc, sál byl plný a úspěch veliký.

Dne 1. února uhodily silné mrazy a větry. Zemědělci se strachují o setby, neboť na kopcích jsou již místa vydřená větrem.

Předseda soudruh Gillar zvolen I. náměstkem předsedy ONV v Hlučíně, čímž se dostal jako první občan naší obce do správy okresu poprvé za dlouhou dobu! Soudruh jistě svou prací přispěje ke konečné konsolidaci poměrů u nás! Spravuje mimo to referát technický.

Počasí znovu polevuje, ke dni 8. února jen slabé mraky, přes den teplo.

MNV se rozhodl oproti dřívějšímu rozhodnutí ponechat bývalý kravín statku pro účely osvětového domu, že tento ponechá pro zřízení komunálního podniku „Slezská provazárna“ v Bolaticích a tím zajistí obci práci pro velký počet žen. Za 200 000,- Kč byl objekt odstoupen a bývalí majitelé výroby provazů, kteří je vyráběli v Chuchelné, se pomalu stěhuje do Bolatic. V budově se započalo s úpravou.

Jedná se o zkomunálnění hostinských živností. Narážíme na odpor, je jasné, jejich tučné zisky!

V polovině února došly tak dávno očekávané a slibované promítací přístroje. Budeme mít kino! Místnost sálu u Dudů se upravila, byla postavena kabina, takže v nejbližší době započne promítání. Míst v kině je 212.

405)

V polovině měsíce února uzavíráme smlouvy s našimi zemědělci na rok 1949. Je zajímavý úkaz, že břemeno plnění se v minulosti dávalo malým a středním plničům a velcí sedláci neměli nikdy plně plánované stavy. Zde se stává poprvé změna! Přistupuje se k trestání liknavých zemědělců za neplnění masových kontingentů. Činí to u kilogramu hovězího masa 30,- Kčs, u kilogramu vepřového 35,- Kčs. V obci to postihlo povětšinou velké sedláky.

Počasí si hraje. Obleva, teplo, vítr! Takový čas už v obci nepamatuje nikdo. Dne 1. března se strhl tak hrozný vítr, jakého jsme nebyli dlouho pamětníci, a s ním přišel i sníh. Sníh padá neustále již 4 dny. Cesty jsou zaváty. Místy napadlo na 60 – 80 cm sněhu. A to již stromy začínají nabírat pupence. Dráha nejede, pošta se nedoručuje. MNV organizuje brigády k odklizení sněhu z cest a dráhy. Ke dni 7. března je situace zvládnuta. V těchto dnech byl hlavní dopravní prostředek lyže a saně.

Pokoutní cirkus v obci! Poslední zbytky starého světa. Dnes si již nikdo nemusí takovým způsobem vydělávat na živobytí.

406)

Odvody jsou známé celé obci a jsou svátkem. V polovině března z Bolatic přibýlo 28 šikovných vojáků, kteří s muzikou, ozdobeni pentlemi a květy, pochodují po vesnici. Mládež nová, nemá strach o budoucnost!

Zahájení provozu v provazárně započato dne 19. března 1949 a našlo tam zpočátku práci kolem 70 osob. Naše obec teprve ocení význam tohoto závodu. Vedoucí je pan Višňovský a pan Gužík. U lidí jsou oblíbeni. Jaký to rozdíl oproti minulosti. Již nemusí naše ženy a děvuchy za pár feniků do Německa na práci, ale tuto najdou doma. Vláda plní sliby!

V sobotu dne 26. března zahájilo místní kino provoz filmem „Bílá tma“. Vyprodaná představení dokazují, že zřízení kina je důležité. Je to první krok k setření rozdílu mezi vesnicí a městem. Ceny vstupenek 10, 8, 6, 5,- Kčs. Konečně kino. Bolatice nastupují konečně novou etapu svého vývoje.

Ale počasí se dlouho neudrželo. A tak jsme svědky toho, že již 27. března naši fotbalisté hrají první mistrovský zápas jarní sezóny. Inu. Jarní ptáče, dál doskáče!

Připravuje se změna ve složení MNV. Jeho předseda navržen Josef Rataj, zedník, I. náměstek Engliš Leo, zámečník, kronikář obce. Hlavně zde půjde o oživení činnosti rady, pléna a komisí.

407)

Pomalou zmlzel poslední sníh, země se měnila v blátivou louži, ze které se sem tam draly k životu trsy zelenající se trávy. Země se probouzela ze svého spánku. A s ní i naši zemědělci.

Třeba připomenout, že 9. dubna se v Hlučíně konala okresní konference KSČ, kde s konečnou platností byly vyřešeny hlučínské problémy a kde se předsedou stal soudruh Gillar, občan z Bolatic. Konečně si hlučínský lid bude sám řešit své otázky.

V obci vypukl mor slepic a natropil veliké škody na usedlosti pana Mrkvy, kde veškeré slepice uhynuly. V poli se konečně pracuje, a to na rozdíl od jiných roků velmi časně! Zdá se, že po velikonočních svátcích budou jarní práce hotovy.

Na bílou sobotu byla po vzkříšení uspořádána před kostelem mírová manifestace, kde slovy soudruha Chříbka bylo jednoznačně prohlášeno, že Hlučínský lid nechce válku, ale naopak, že bude pracovat na výstavbě vlasti. Třeba připomenout, že v kostele budí údiv malých i velkých veliký umělecký betlém.

Dne 24. dubna byl v obci za krásného počasí odhalen na místním hřbitově pomník padlým československým tankistům, kteří v počtu 20 (21) leží pochováni u oltářní strany kostela.

408)

Padlí hrdinové byli exhumováni na různých místech. Slavnost odhalení pořádal SBS v Hlučíně. Pomník je dílem cementářské dílny v Kravařích. Za účasti zástupců úřadů, škol, MNV zástupců Polska, starosty Ratiboře Markeroku, armádního generála Nováka, plukovníka Janků, osvoboditele Bolatic, byl pomník odhalen. Čestná rota provedla v obci defilé a pomník byl předán do opatrování MNV. Slavnost byla vysílána rozhlasem.

Suché jarní počasí trvá dále. Zdá se, že tento rok bude hodně myší. I stav zvěře je dobrý, škodná, hlavně lišky se rozmnožily.

Třeba připomenout, že i naše dělnictvo je voženo nákladními auty přímo do práce, takže mají možnost denně býti doma. Jaký to rozdíl od minulosti, kdy dělník byl celý rok pryč a byl doma jen hostem.

Den 1. květen, svátek pracujících, byl toho roku opravdu manifestačním dostaveníčkem všeho pracujícího lidu. Počasí nám sice nepřálo, bylo studeno s přeháňkami. Do Kobeřic šlo z naší obce pěšky asi 600 osob společně s mládeží a třemi alegorickými vozy. Za nádražím se spojil náš proud s proudem z Chuchelné a okolím a za zvuku hudby vpochoďoval do Kobeřic.

409)

Do Kobeřic, které byly baštou velkých boháčů a velkých rolníků. Pevně dopadla bota dělníků na dlažbu a na hřišti v Kobeřicích, byl vyslechnut projev soudruha Gillara a soudružky Mikové a podobně. Píseň práce a internacionála zahřměla vzduchem! Kapitalisté ať se třesou!

V obci byl ustaven dne 8. května, po hovorech s občany, nový národní výbor v tomto složení: předseda: Josef Rataj, dělník, 1. náměstek Leo Engliš, dělník, 2. náměstek Rudolf Moravec, penzista a Max Sněhota, rolník, Petr Šoltýs, malozemědělec, Karel Teuer, rolník, Pavel Fojtík, stavební technik, Pavel Herudek, úředník, Petr Konda, důchodce, Jan Slanina, učitel.

Členové pléna: Josef Vodák, Josef Štefek, Valter Hluchník, Richard Herudek, Bedřich Blokeš, Emil Kašný, Osvald Teuer, Vladimír Mašíček, Adolf Slaný, Josef Jurečka, Osvald Michalík, Josef Teuer, Karel

Gillar, Konrád Boček, Adolf Sněhota, Antonín Dembek, Vilém Kolek, Emil Kramář, Adolf Valuga, Slivka Rudolf.

Národní výbor, vláda lidu, jenomže náš lid si ještě nedovede vládnout a nedovede si ještě ujasnit tu ohromnou změnu oproti minulosti. Bolatice mají dělnickou vládu obce a přece stojí stranou.

410)

Na příkaz ministerstva vnitra bylo započato počátkem května s exhumací padlých německých vojáků. Po poslední válce ležely tyto hroby roztroušeny po polích, ba dokonce byly i zaorány. MNV nechal zhotovit veliké rakve a padlí byli pak z místa nálezu odváženi na místní hřbitov, kde byli v počtu 66 pohřbeni po církevních obřadech. Zase jedna smutná kapitola z našeho života. Exhumace byla spojena s velkým zájmem zdejších občanů, jelikož hodně lidí čeká dodnes na návrat svých milých. Hlavně se jednalo o nález poznávacích známek kvůli identifikaci. Nechtě si zdejší lid uvědomí, co to je válka a že v minulosti každou válku odnesl náš pracující lid.

Posvícení již není oním dnem, jakým bývalo. Dnešní člověk má jiné zájmy. Hlavně, že si mládež trochu poskočí a staří známí vykonají návštěvu.

Žádost bývalého majitele zbytkového statku Šebely cestou restituce byla zamítnuta a statek se stal majetkem drobného zemědělce a pracujícího lidu. Šebela, zbytkový statkář a kapitalista, co chce z Bolatic? Vykorišťovat pracující lid! Ale již mu to nevyšlo a zhaslo!

411)

Všecka čest naší školní mládeži, která v brigádě vysázela 1 990 sazenic lesních kultur v našem obecním lese Křeménkách. Za svou snahu byli odměněni částkou 5 000,- Kčs jako dar na školní rozhlas.

Měsíc květen je opravdu bohatý na deště. Příroda kolem hýří zelení. Svět nezůstal stát. Milenci úzce přimknuti k sobě se scházejí za májových večerů a jen noc a měsíc je svědkem jejich vášnivé lásky. V míru a spokojenosti budujeme obec novou, nového člověka.

V polovině května bylo započato se stavbou prádelny, kons. kuchyně, mlékárny a koupaliště. Stavbu provádí obec v akci svépomoci. A tak bývalá dvorská kolňa bude sloužit našim pracujícím. Zároveň bylo započato s demolicí staré palárny, která byla ve velmi bídém stavu a hyzdila pohled na obec. Starý stavební materiál byl za nízký obnos prodán zájemcům.

Našemu hasičskému sboru se podařilo zakoupit od opavského Aeroklubu hasičské auto značky Buik za 120 000,- Kčs. Sběrka ve prospěch auta po obci vynesla 45 000,- Kčs. Jaký to pokrok. Naši hasiči jsou velmi čilí a práce se jim daří.

412)

Již přes 10 let nebyly vyházeny zanesené obecní příkopy. MNV se usnesl započít s těmito pracemi, které nesnesly odkladu, vzhledem k jarním deštům a eventuálním škodám. A tak po domácnostech si občané odpracovali svou povinnost. Ženy, mnohdy i těhotné, zde pracovaly. Zde se opravdu ukázal výsledek práce kolektivu. Soudíme, že bylo vykopáno na 4 000 m³ bahna. Jen škoda, že se přece našli lidé, kteří se postavili mimo!

V polovině května a jeho konci uhodila velká vedra. Počasí je přímo červencové. Úroda by byla dobrá, až na spoustu myší, které se tráví. První nálezy hřibů, poslů to léta. I naši kluci se už koupou. Je to opravdu moc brzy a zde zvláštnost.

Dne 19. května projíždí obcí ministr průmyslu soudruh Kliment k otevření podniku Elektro – Praga v Chuchelné. Další důkaz péče naší vlády o náš lid!.

V pondělí 23. května padaly kroupy, které nadělaly škody. V noci je zima.

Při demolici staré palírny si zlomil ruku náš občan pan Liška. Opravdu tato stavba je velmi nebezpečná a bude dobře, až bude odklizená.

Obec žije ve znamení IX. sjezdu naší strany. Výzdoba závodu a obce ukazuje, že lid si je vědom poslání naší strany.

413)

Závazky našich rolníků a hlavně dělníků jen tomu nasvědčují. IX. sjezd naší strany s konečnou platností nastíní další úkoly, které jsou a budou k prospěchu nám i všem pracujícím.

Naše obec pomáhá v zemědělství, na státních statcích při okopávání řepy. Naše ženy chápou své povinnosti. Počátkem června máme vedra až 28 stupňů Celsia.

Dne 4. června došel dar od našich kmotrů ze Slaného pro naše děti, a sice, učni ČKD ve Slaném zhotovili pro drobotinu kolotoč, který byl ihned, za velikého zájmu malých občánků, smontován v zahradě školky.

V poli je velmi krásná úroda. Jen počasí je nestálé.

Nesvědomití lidé rozvířili okolo katolické akce velikou pomlouvačnou kampaň, takže se v obci po náboženské stránce velmi rozbouřila hladina. Na slavnost Božího těla si šuškalové šeptali, že procesí bude zakázáno. Ale nic z toho. Naopak Boží tělo se konalo za veliké účasti našeho lidu. Náš stát se nebude míchat do náboženství, ale žádat, aby biskupové a kněží nezneužívali svého postavení ke štvání proti lidově – demokratickému zřízení. Katolická akce má pomoci hlavně našim drobným kněžím.

Začínají žně. Avšak dlouhotrvající čtrnáctidenní deště práci velmi ztěžují a i škodí.

414)

Naše děti v počtu 40 odjíždějí na pozvání našich kmotrů do jejich prázdninové kolonie va Slaném. I zde vidíme ony ohromné změny. Dříve jsme jako děcka museli přes léto pracovat u rolníků, abychom si mohli koupit alespoň boty. Dnes je tomu jinak.

Dne 1. července byl v obci zrušen státní krajkářský kurs pro nedostatek zájemců. Je jasné, dnes je práce dost a k tomu ještě dobře zaplacené.

Dne 2. července zavítala k nám v rámci STM i skupina mládežníků ze Slanského okresu. Přesto, že přišli pozdě, byla účast veliká. Program byl velmi dobrý a pomohl upevnit kmotrovské pouto a ukázal, že naše nová mládež jde po dobré cestě.

Slavnostním způsobem bylo vydáno československé státní občanství 34 občanům naší obce. Z toho je vidět, že naše strana si je v lidosprávě plně vědoma potřeb zdejšího člověka a že jeho problémy řeší tříděně.

Katolická akce nenašla v místě pochopení u občanstva a to hlavně zásluhou šeptandy, která se snaží poštvat lid proti vládě a státu. Jak hluboko dovede člověk klesnout, ukazuje nám obraz obce a jejích některých občanů. Jistě přijde doba, kdy se budou za sebe stydět a hlavně před svými dětmi.

415)

Počátkem července způsobily deště veliké povodně, jakož i v Zábřehu a podobně. Počasí se lepší. Je to hrůza, kolik máme na polích myší. Jdeš-li polem, tak se ti míhají jak mravenci pod nohama.

Soupis zvířat v obci ukázal tento stav.

Koně 88 kusů	hovězí dobytek 661 ks, z toho 355 dojnic
Jalovice do dvou let 32 kusů	býci 7 kusů
Mladý dobytek do 1 roku 214 kusů	kozy 708 kusů, z toho plemenných kozlů 6 kusů
Slepice celkem 3 705 kusů	husy 352 kusů
Kachny 36 kusů	krůty 41 kusů
Perličky 9 kusů	prasata i s prasnicemi 593 kusů

Stav ovocných stromů je velmi neutěšený, ačkoliv by se dalo v tomto směru hodně napravit vysázením obecních alejí a cest. Máme zjištěný tento stav.

Jabloní 1 297 kusů

Hrušně 628 kusů

Třešně 475 kusů

Slívy 1 420 kusů

Višně 28 kusů

Vlašský ořech 142 kusů a jiné.

Dne 10. července pořádá odbor kopané svou tradiční sportovní slavnost. Za nádherného počasí a za účasti přes 300 návštěvníků měla slavnost dobrý průběh i rámec. Na 14 sokolských jednot z okolí bojovalo o krásné ceny. Vítěz, MSA Dolní Benešov. Jen je třeba na hřišti více stínu, neboť vedra jsou tropická.

V obci bylo v tomto roce zaseto podle tohoto plánu.

Pšenice 131,70 ha (23 q)	Žito 168,00 ha (21 q)
Ječmen 66,00 ha (24 q)	Oves 92,00 ha (22 q)
Brambory 142,00 ha (160 q)	Cukrovka 23,00 ha (250 q)
Zeleniny 2,00 ha (380 q)	Len 1,00 ha (19 q)
Pícniny 153,00 ha (700 q)	Krmná řepa 36,00 ha (380 q)
Olejniny 15,00 ha (13,50 q)	

V závorce je průměrný výnos z 1 ha.

Rozpis v obci byl prováděn třídně. Přesto někteří zemědělci odmítli podepsati výrobní smlouvy.

Celkem splnila naše obec následovně předepsané povinnosti.

Pšenice 983 q Žito 1 019 q

Oves 160 q Ječmen 7 304 q

Brambory 3 259 q.

V procentech to činí 106 %.

Mléka bylo předepsáno 320 000 litrů, splněno 321 000 litrů. Nebyly ovšem splněny tukové jednotky. Zajímavý úkaz mléka. Lidé, ačkoliv tak zbožní, snaží se všemožným způsobem mléko znehodnotit vodou a tím se samozřejmě sníží jeho tučnost a tím se poškodí zemědělec, který plní vysoce. Vajec bylo dodáno 160 000 kusů, v procentech to činí 101 %. Průběh žní byl rušen stálými dešti, které znemožnily práce ukončit ve stanovený termín. Mimo jiné, staré výrobní způsoby jsou brzdou.

417)

Úroda by mohla být lepší, nebýt ohromných škod, který způsobily myši. Místy až 50 %. Kolem 10. srpna bylo z pole vše sklizeno, až na oves, který trpí stálými dešti. Po 20. srpnu jsou pole čisté a začínají polní práce. Budiž čest všem rolníkům, kteří pochopili a splnili vzorně své povinnosti. Jsou to naši malí a střední zemědělci.

Nejlepší dodavatelé. - Sněhota Karel, rolník ulice Opavská, Bočková Klára, ulice Sokolovská.

Nejlepší dodavatelé mléka. Kolarčík Emil, rolník, ulice Padoly,

Hanba těm, kteří nechápou a neplní své povinnosti.

Nejhorší dodavatelé. Číž Josef, rolník, ulice Svobody, Kašný Emil, rolník, ulice Ratibořská.

Úrodu možno hodnotit jako průměrnou. Na obilí se objevila ve větší míře sněť.

Mimo to silné poškození úrody, které mají na svědomí myši (hraboš polní). U chovu dobytka se objevila obrna vepřů – asi 75 případů, mor drůbeže – postiženo asi 60 kusů.

Nelze ovšem zapomenout na svěcení stříkačky koupeného vozu dne 24. července za účasti mnoha hasičských sborů. Církevní obřady provedl místní farář. Je to přežitek staré doby, ale na druhé straně nelze brát lidem jeho hračky, dokud mu nová společnost nedá jiné.

418)

Tropická vedra, jichž není v obci pamětníka. Zvláště jetele jsou vyprahlé. Vidíme, jak očividně zeleň usychá.

Zásluhou „Konopy n.p.“ byl pozván do obce dne 7. srpna Sokol VŽ, který nastoupil s Bicanem, Čambalem a jinými starými „Klasiky“ k fotbalovému utkání. Pro bolacké a okolní fanoušky to byla pastva!

V sobotu dne 13. srpna 1949 zahájila „Provazárna Bolatice“ oficiálně svou činnost velikým kulturním podnikem za přítomnosti zástupců okresu. Závod má již na 120 osob.

Život na dědině plyne jednotvárným životem. Zdejší člověk nemá ještě vztah ke kultuře a podobně, a proto i život po stránce kulturní je v plenkách. Každopádně se náš stát stará o to, aby již i v tomto směru se poměry změnily. Ale jak těžký je tento generační proces, který ještě potrvá hodně dlouho. Jen taneční zábava a sem tam nějaká ta slavnost, toť kulturní obraz vesnice. Divadelní spolek J. K. Tyl je sice v místě, ale činnost žádná.

Dožínková slavnost byla pozdě, až 11. září, účast jako obvykle v průvodu malá, na hřišti pak slušná. Čistý zisk věnován na školu, Stalingrad, opravu kostela, obnově obecního mostu a Sokolu.

419)

Dokončuje se oprava válkou poškozeného místního kostela za veliké účasti občanstva. Válkou zničená věžička nad chrámovou lodí byla rovněž zhotovena, opravena střecha a omítnuty a postříkem opatřeny stěny. Opravdu, náš kostel září a leskne se. Náklad činí asi 1 200 000 Kčs. Velkou část uhradili občané dobrovolnou sbírkou.

Je zajímavé si i připomenout, kolik Kčs dostali naši obyvatelé na úhradu válečných škod. Celkem dostali občané 6 235 350,- Kčs. Jenomže rozdělování nebylo vždy dobré. Bylo zaviněno předúnorovým partajnictvím. Zajímavý obraz ukazuje i částka 1 595 000,- Kčs vyplacených na důchodech zdejšímu obyvatelstvu.

Bylo by si zapotřebí připomenout, že dne 5. 5. 1949 zemřel náhle pan Osvald Gvoždík, stavitel a zasloužilý pracovník obce. Již za první republiky se velmi postaral o rozvoj národní myšlenky v obci.

V obci pořádána úspěšná sbírka na ČČK.

Na ulici Svobody byl válkou zničený most, s jehož opravou, ačkoliv byla nutná, se nespěchalo. Předcházející MNV věc odkládaly, že prý musí býti plány a podobně. Ale pan Kretek Petr, polír z Opavské ulice, ukázal, že je možno tyto práce provést i bez plánů!

420)

A tak se obec může pochválit tímto novým mostem. Poslední válečné škody mizí.

Obec Bolatice se rozmnožuje, tento rok o 6 novostaveb, mimo 12 nouzových, a 6 domků na Henneberkách. Celkem čítá obec Bolatice 488 popisných čísel. Obraz obce se mění, lidé mají peníze, a tak jejich domky vyhlížejí jako ze škatulky.

Velkým přínosem byla pro obec oprava silnice do Chuchelné. Vcelku jsou obecní cesty ve špatném stavu. Je třeba velmi nutně kanalizaci a vodovod.

Dne 2. listopadu zemřela náhle zasloužilá pracovnice mezi našimi ženami paní Aloisie Sněhotová, zvaná Komisarka. Budiž čest její památce. Jediná žena staré generace, která měla lásku k vlasti, ke knize a lidu!.

Zajímavé, koncem října a 1. listopadu padal první sníh! Je i jinak velmi studeno.

V týdnu československého přátelství se sbíraly po naší obci podpisy pro pozdravné archy SSSR a jejímu vůdci J. V. Stalinovi. Akce měla dobrý úspěch, ale našly se ještě rodiny, které nepodepsaly. Nechtějí socialismus, mír, práci. Pravda, ono se velmi brzy zapomíná!

421)

Podzimní plískanice připomínají, že se zase blíží konec jednoho roku vyplněného pilnou a poctivou prací. Musíme si přiznat, že i přes neúspěchy v naší práci na vesnici jsme získali hodně přátel a upevnili si pozice. I když plivají na nás své zlostné a jedovaté sliny, nemohou si nás již prostě odmyslit z dění obce. I občan, který politicky nemyslí, musí přiznati, že se jeho a postavení jeho rodiny zlepšilo a že se bude nadále zlepšovat i jeho bytová otázka a podobně.

Místní národní výbor se rozhodl darovati našemu kmotrovskému městu Slaný obraz obce. Obraz vyšily naše děvuchy (gobelín) a jeho cena je odhadnuta na 36 000 Kčs.

Poprvé v dějinách obce se prováděly dne 4. 11. 1949 hovory s občany o práci MNV. Sál byl nabitý. Tu můžeme porovnat ten ohromný rozdíl. Dříve se lidu nikdo nepovídal ze své činnosti. Dnes si vládne sám a sám si práci i kritizuje.

Prosinec je téměř bez sněhu, obleva a mráz se střídají. Občané se ovšem díky naší situaci v textilu a v obuvi dobře zásobili, takže není člověka, který by mrznul.

A zase jako jiná léta svítí do noci vánoční strom republiky, jako symbol lásky a míru.

422)

Chci věnovat pozornost i našim školám, které sice velmi špatně umístěné, přece vykonaly kus práce mezi naší drobotinou. Opravdu hodně se změnilo a ještě pořád se mění. Je radost podívat se na naše děti, jak si ony ve třídách vedou v samosprávě své záležitosti.

Měli jsme v obci tyto školy.

Škola mateřská, umístěna v zámku, navštěvuje ji 30 – 40 dětí. Vedoucí slečna Klezlová. Školka se velmi dobře činí a děti při veřejných vystoupeních se dobře uvádějí.

1. národní škola v Bolaticích, ředitel Vladimír Mašíček. Škola má celkem 10 tříd, které vyučuje 9 učitelů. Žáků bylo celkem 272, z toho 136 chlapců a 136 děvčat. I zde se žáci činí, nasbírali kolem 3 000 kg odpadových hmot a v brigádách odpracovali 2 635 hodin. V tom jsou zahrnuté práce při čištění polí od plevelu, štípání dříví, sběr chroustů, boj proti mandelince bramborové a sběr léčivých bylin. Průměrně se žáci učí dobře, zdravotní stav žáků je dobrý, ačkoliv mnohé děti trpí podvýživou.

2. národní škola Bolatice – Borová má dvě třídy se 74 žáky. Ředitel školy Frkál Vladislav. Učí společně se svou manželkou. I zde bylo vykonáno kus poctivé práce, která žel Bohu, jako každá duševní práce, není na hlučínsku chápána.

423)

Střední škola v Bolaticích je umístěna jednak v tak zvané „Nové škole“ a část v bolackém zámku. Ředitel je Antonín Zajíc. Celkem je 168 žáků, z toho 87 dívek. Celkem učí 6 učitelů. Hlavně zde na této škole je vidět pozoruhodné úspěchy. Žáci se sdružují v zájmových kroužcích, jako moto, šach a podobně. Žáci prováděli spojení a uspořili si toho roku 22 558,- Kčs. Za učitele Říhovského objevili žáci v říjnu na obecním katastru dávnověké sídliště. Nálezy byly odevzdány archeologickému ústavu v Brně a opavskému muzeu.

Všeobecně lze hodnotit práci škol jako velmi dobrou. Srovnejte jen vnitřní úpravu za 1. republiky a teď.

Na obecním katastru byla v roce 1949 zastřelena tato zvěř. Zajíci 243 kusů. Koroptví 80 kusů. Lišky 5 kusů. V těchto číslech vidíme malou péči o zvěř a skoro pytlácké způsoby některých myslivců.

V tomto roce byl proveden první dobrovolný odsun do Rakouska, a to paní Siegertové se třemi dětmi.

Ted' se podíváme do spolkového života. Po této stránce je málo činnosti přesto, že tu máme tolik spolků.

424)

Akční výbor národní fronty neplní důsledně své povinnosti. Po vítězném únoru jeho činnost ustává a je čistě náhodná. A hlavně zde leží tak zodpovědná práce.

Politických stran v obci mimo KSČ není, ačkoliv se pokoušejí obnovit stranu lidovou. KSČ má 102 členů, z toho 42 kandidátů. Strana vede v obci a usměrňuje činnost jiných organizací. Měla během roku tři kulturní podniky. V brigádách bylo členstvem odpracováno 660 hodin. Strana má zde těžké postavení, neboť musí vychovávat své členstvo, které je minulostí jednak charakterově, tak třídně i národně podlomeno. Předsedou strany je Josef Chříbek, tesařský polír. Gottwaldova knihovna byla sloučena s místní knihovnou.

Svaz československé mládeže má v obci 63 členů, z toho 19 děvčat. Je to malý počet. Skupina se činí díky předsedovi soudruhu Valtru Chříbkovi, který ji dobře vede za cílem získání celé mládeže v obci. Skupina zahrála v obci tři divadelní představení, pořádala dvě taneční zábavy. Svazáci vystupovali jinak při různých příležitostech se svými kulturními brigádami. Odpracovali si i veliký počet hodin v dobrovolných brigádách

425)

Sokol Bolatice je naproti tomu velmi činný. Předsedou je Sněhota Max, v kopané Sněhota Karel. Má celkem 134 členy, 43 dorostenců, 24 dorostenky a 37 žáků. Sokol získává na oblibě a hlavně naše mládež chodí stále více do tělocvičen. Postavili si velmi krásný stadion, který může být vzorem pro okolí. Pořádali mimo sportovní slavnosti dvě divadla.

Hasičský sbor má 43 členů, z toho 6 žen. Jeho činnost je slabá. Jinak po hospodářské stránce si vedou dobře a jsou vybavení. Vede je pan Bedřich Návrat.

Šachový klub Bolatice má 60 členů. Vedoucí je pan Jurečka Jan. Šachisté se velmi činí a dosáhli pozoruhodných úspěchů. Hlavní jejich význam je v tom, že odvádějí mládež od hry v karty.

Svaz přátel SSSR čítá po náboru 80 členů. Jeho činnost ovšem je velmi slabá. A zde je tak velké pole působnosti mezi našimi občany. Vedoucím je Antonín Zajíc. Musíme soustavně přesvědčovat o významu SSSR.

Jednotný svaz českých zemědělců je na rozpadnutí. Naši zemědělci si nedovedou mezi sebou nalézt schopného rolníka, který je povede. Hlavně otázka JZD jim nedá klidu spáti. Blázní, brání se věci, která je pro ně prospěšná.

426)

Jsou zde v místě i včelaři, ale tito jsou sdruženi v jejich okrskových střediscích.

Druhý občan Bolatic se dostává na okresní národní výbor. Je to soudruh Leo Engliš, dělník a přebírá funkci finančního referenta ONV.

Během celého roku se vraceli naši občané, kteří jako bývalí vojáci byli drženi v zajetí. Všichni svorně prohlašují, že nikdy si válku nepřejí a že budou všemi silami pracovat pro blaho naší obce.

Celkem bylo v obci uzavřeno za celý rok 20 sňatků. Narodilo se celkem 85 dětí, z toho 39 chlapců. Celkem zemřelo 30 osob. Domácností máme v obci 860. Obyvatel celkem 2 790 občanů, z toho Borová 520 občanů.

Jak vidíme na statistice z roku 1947, obec velmi vzrostla. Veliká populace má však za následek citelný nedostatek škol a bytů.

V závěru roku dlužno říci, že díky naší vládě se obec rozmáhá, obyvatelstvo si zlepšuje své životní postavení a může si klidně na základě skutečnosti ověřit zlepšování životní úrovně. Vláda uvolnila chleba, to je první krok k dalšímu snižování cen jak na volném, tak i na vázaném trhu.

427)

1950

Tak píší další života listy,
o budovatelském nadšení,
naš cíl je jasný, tak čistý,
i smutek v radost promění!

Chci v této knize příštím pěti,
o svobodném žití člověka,
i o šťastných tvářích našich dětí,
z nichž nebude víc otroka.

A život letí i píše stíny,
ne v srdcích, která čistá jsou,
my budujeme zítřek jiný,
kdož proti nám – ti zhynou.

Naše obec rok od roku vzkvétá. Pohlédneme-li na krátkost období, které nás dělí od frontových bojů, pak musíme přiznati ten ohromný pokrok, a to jak v životní úrovni lidí, tak i v celkové hospodářské situaci v obci a jejím vedení.

Žel Bohu, že vždy a všude se ozývá takový spodní tón nesouzvuku. Naši lidé, kteří by mohli býti stále vděční za to, že mají práci, existenci, jsou nespokojeni. Nespokojenost jest a bude a byla by dobrá, kdyby se na druhé straně projevovala zvýšenou touhou pomoci obci při její práci. Není ovšem správná zde, kdy vláda v obci je v rukou lidu a lid ji nedovede využívat. Těžko pochopit duši a myšlení našeho člověka.

428)

Najde-li se v obci člověk, který není zdejší a má zájem a snahu budovat a pomáhat, je mu jeho práce ztrpčována a je vždy považován za „cizáka“. Kde je dnes to dušování z roku 1945, kde je to sebe pokání mnohých z nás, kteří neměli vůči republice tak zcela čisté svědomí.

Tak vidíme, že správa obce, jakožto vrcholný orgán moci lidu, má veliké nedostatky. Má je proto, že dodnes není v lidu vžito vědomí, že lid je pánem ve své vlasti a že je výkonným orgánem veškeré státní moci.

V čele obce stojí osvědčený dělnický kádr soudruh Josef Rataj, který všemi silami pracuje pro blaho obce, mnohdy sám, bez podpory a pomoci.

Rada MNV je ve složení – Leo Engliš, Petr Šoltis, Karel Teuer, kovozemědělec, Pavel Fojtík, Pavel Herudek, Petr Konda a Jan Slanina, učitel.

429)

Rada obce se schází týdně, někdy i po 14 dnech. Podpora z okresu je dobrá, okres vysílá instruktory. I zde ještě pozorujeme, že ani mnohým členům rady není jasný pojem „zástupce lidu“.

Každopádně je třeba hodnotit kladně snahu a dobrou vůli členů MNV, kteří, mnohdy přes nepochopení ze strany občanů, konají své povinnosti nezištně a obětavě.

Plénium je ve složení: Josef Vodák - stolař, Josef Štefek - zedník, Valter Hluchník – technik, Richard Herudek – zedník, Bedřich Blokeš – obchodník, Emil Kašný – malozemědělec, Osvald Teuer – technik, Vladimír Mašíček – ředitel školy, Adolf Slaný – sedlář, Josef Jurečka úředník, Osvald Michalík – zedník, Josef Teuer – rolník, Karel Gilar – zednický polír, Konrád Boček – zedník, Adolf Sněhota – zedník, Antonín Dembek – důchodce, Vilém Kolek – zedník, Emil Kramář – zednický polír, Adolf Valuga – poštovní zřízenec, Slivka Rudolf – student.

Z toho je 18 členů strany KSČ. Jiných stran v obci není. Přesto všechno se dává možnost spolupráce všem lidem dobré vůle, bez ohledu politické příslušnosti a přesvědčení. V komisích MNV je přitaženo mnoho dalších občanů, takže nejširší kruh občanstva spolupracuje ve vedení obce.

430)

Plénium MNV se schází 5 až 6 krát do roka. I zde je ještě třeba funkci pléna MNV zlepšit a dát mu náplň takovou, kterou má opravdu mít. Jelikož rada MNV v důsledku odvolání členů na jiné funkce a dále i proto, že mnozí členové nekonali své čestné funkce řádně, nezaručovala další dobrou práci, byla na veřejné členské schůzi dne 22. 5. 1950 doplněna a ustavena takto: předseda: Josef Rataj, I. náměstek Pavel Herudek, Buriánová Marie, Hertel Leopold, Složil Bohumil, Tiele Emil, Hluchník Valter, Kretek Petr a Adolf Sněhota.

MNV je stále ještě umístěn v zámku. Toto je místo symbolické. V minulosti – sídlo feudálních církevních pánů, kteří lid zotročovali, dnes sídlo vlády lidu ve prospěch lidu.

U MNV byla zavedena funkce tajemníků. První byl soudruh Antonín Plohák, dělník, rodák z Hrabyně, který měl snahu obci pomoci. V důsledku odstěhování soudruha Mašíčka z obce převzala funkci matrikáře soudružka Marie Hrubá, úřední pracovnice MNV.

U MNV bylo 8 pracovních komisí a to: finanční, stavební, referát práce a sociální, plánovací a bezpečnostní, vyživovací, zemědělská, rolnická, zdravotní, školství a osvětová.

431)

MNV hospodaří podle plánu. Vydání činí 1 196 000,- Kčs. Příjem činí 404 000,- Kčs. Vydání zahrnuje platy na školství, platy zaměstnanců a referentů a jiné, příjem činí obecní dávky z bytů, ze zástav, psů a tak dále.

MNV pořádá různé úpravy i stavební akce ve prospěch obce, které se hradí z tak zvané akce „5M“ a dále i dobrovolnou prací občanstva.

Slabou stránkou našich občanů je to, že se velmi domáhají svých práv, ale méně již konají své povinnosti. Je celá řada lidí, kterým je jedno, jak obec vyhlíží. Vzpomínají tito občané též někdy na doby první republiky, na nezaměstnanost, bídu, hlad a podobně? Asi už úplně zapomněli.

Naše obec čítá ke konci roku 1950 2 850 obyvatel. V tomto roce se narodilo celkem 81 dětí, z toho 52 chlapců a 29 děvčat. Zemřelo celkem 25 obyvatel, většinou přestárlí lidé. Manželství uzavřelo celkem 34 dvojic. Manželství se uzavírá obřadem na MNV, v krásně vyzdobené místnosti a průběh je opravdu slavnostní.

432)

Jak to ale ještě je v myslích lidí, ukazuje skutečnost, že teprve po církevním obřadě mohou mladí lidé žít teprve pospolu. Kdo ovšem po pravdě prožil tu bohatou náplň občanského sňatku, myslí jinak.

Veliká populace svědčí o tom, že lidé opravdu dnes nemají strach o své děti, kterým náš stát věnuje všemožnou péči. Dnes mohou naše děti radostně žít, bez obav o svou budoucnost a jsou zahrnovány láskou a péčí celé společnosti.

V obci se hlásí všichni občané k národnosti české. Máme ještě případy, v počtu asi 15, kdy se jedná o osoby Ratibořska, osoby národnosti české, které čekají na vyřízení československého občanství.

Ráz obce se mění. Staré selské „kacamajky“ a „leknice“ jsou ještě používány starými lidmi, mladí však si razí rychle cestu modernizace. Nejlépe to vidíme na Velikonoce na „Vzkříšení“, kdy celá obec se obléká do slavnostních šatů a kdy je v obci pravá módní přehlídka. Pryč jsou doby, kdy člověk měl 1 boty a šaty. Veselí lidé, veselé okolí, to je obraz života obce.

Dosud se udržují staré zděděné zvyky hlavně u svateb, křtin nebo pohřbů. Ovšem hlučínský kroj pomalu mizí a objevuje se v obci jen u slavnosti.

433)

Jen staré ženy vzpomínají na doby, kdy obec přímo hýřila tak zvanými „Kaptury“, to je kroji. Je třeba udržovat tyto národopisné prvky, které vyvrací thézi někdejších činitelů, že Hlučínsko bylo německé. Hlučínsko je a bylo české, po našem „moravské“.

V obci se konají divadelní a kulturní podniky, filmová představení, besedy s občany s jediným cílem, oživit lásku k vlasti, pozvednout kulturní úroveň zdejšího člověka, který ještě dodnes má velmi daleko ke knize. A to je chyba!

Rozhodující složkou v naší obci je naše strana (KSČ), která však neprosazuje své postavení nařizováním, ale která se snaží za spolupráce všech občanů prosazovat politiku a cíle strany a vlády a že se to dobře nedaří, závisí jednak na úrovni členů strany a dále i na tom, že v lidech je přímo zakořeněna hrůza se podepsat, o něčem rozhodnout nebo i veřejně vystoupit. Proč to?

Lidé ještě plně nevěří našemu zřízení a velká část se jich kymácí mezi dvěma směry. Je tu ještě dosti těch, ke kterým bylo naše zřízení benevolentní, kteří v tom ale vidí slabost a odměňují se dnes štváním a nadáváním na republiku. Poměry politické se v obci řeší.

434)

Je málo případů, kde ještě není vyřešen konfiskát a státní občanství. Vláda věrna svému slibu, řeší otázku „Hlučínska“ třídě, bez ohledu na postoj kdysi. Ukaž svou lásku k vlasti v práci – to je heslo, které právě zde u nás se plně uplatňuje.

Strana (KSČ) má dnes v obci 100 členů, z nichž velká část je organizována na místech svého pracoviště. Strana bojuje, je ale ještě málo lidí, kteří jdou s ní. Předseda soudruh Emil Kramář má dobrou vůli i snahu. Ale lidé kolem nevidí ještě dnes tu převratnou změnu. Politicky má v obci dosud málo lidí jasno. Po dobách honby za hlasy ve staré republice a v předúnorových dobách, se poměry rýsují tak, že býti členem strany je opravdu velikou ctí. Sociální složení strany je zdravé, ale soudruzi jsou dosud neuvědomělí.

Strana nemá dosud v obci tu pozici, která jí patří. Jak těžko se lidé přesvědčují. Vytáhneš fakta, ukazuješ, vysvětluješ trpělivě, ale nikdo nechce vidět, nechce slyšet. Projevuje se to i na veřejných schůzích, na kterých je od února účast slabší a slabší.

Otázka založení JZD stála v popředí úkolů strany. Hovořilo se s lidmi, vysvětlovaly se úkoly v zemědělství, ale lidé jsou hluší. Rýsuje se zcela jasná linka odporu.

435)

Velcí rolníci štvou a drobný pracující lid, namísto, aby si vzpomněl na ústrky 1. republiky a hlavně na ústrky velkých sedláků dříve, jim přizvukuje a dělá tak pomocníka nekalým živlům.

Je třeba podtrhnout nepřátelský postoj rolníků Nevřely, Slivky, Řehánka a řady dalších, kteří nevidí převratné změny ve světě a setrvávají na svých zděděných, přímo ještě feudálních posicích.

Hovory s lidmi, konané za přítomnosti zástupců z okresu, nemají ještě svou úroveň. ONV v Hlučíně konal v naší obci i veřejné zasedání pléna ONV. Závod Konopa se zúčastnil plně, slabší byla účast občanů. Nejlépe se to projevuje v hospodách, kdy čelní funkcionáři obce a strany jsou napadáni od lidí, kteří se opijí a pak v alkoholu řeknou to, nač nemají odvalu povědět ve stavu střízlivém. Přitom se v obci nikde nebrání kritice. Každý má právo a může veřejně říci, co chce. Tito lidé jsou však zbabělí, bojí se pravdy. Těžko se rodí nový člověk v boji s tím starým, sobeckým světem!

Když se v obci svolá schůze, kde se něco dává, je plný sál, nic jiného je nezajímá – jen já a já.

MAV NF (místní akční výbor národní fronty), za předsednictví soudruha Konráda Bočka, má těžké postavení. Akční výbor přesto koordinuje činnost složek v obci. Jsou v něm zastoupeny složky KSČ (komunistická strana československá, hasiči, sokol, JSČZ (jednotný svaz českých zemědělců), ZS ROH Konopa (závodní skupina revolučního odborového hnutí Konopa), a ČSM (československý svaz mládeže). Za lidovou stranu, která v obci neexistuje, je zástupcem soudruh (bratr) Rudolf Vodák.

Na oslavách stých narozenin TGM byla v obci osvětlena úloha Masaryka, vyzdvíženy jeho klady i stíny a poukázáno na příkladech, jak buržoasie dovedla využívat svých posic ve svůj prospěch! A my? Co brání dělnické třídě u nás v obci v její další práci? Neuvědomělost a někdy přímo hloupost!

Dobře se nám v obci vydařil 1. máj, kdy na 700 občanů pochodovalo ve slavnostním průvodu do Kobeřic, kde se manifestace konala. Mládež, ženy, muži, slavnostní tváře s hudbou v čele, to je výraz radostného odhodlání lidu jít cestou svobodného nového člověka. Hodně bylo ještě těch, kteří za ploty a rohy stáli a dívali se skrz prsty na tento mohutně se rodící proud nového života.

V květnu jsme v obci prováděli mírové hlasování. Jen málo je těch, kteří nepodepsali. Tuto akci hodnotíme kladně, přesto, že se muselo hodně lidí přesvědčovat, než podepsali.

437)

Tu jsme poznali, jak málo se věnujeme lidem. Nechávali jsme je vystavené vlivům prostředí bez pomoci a vedení. Přímo dojemně působí prohlášení staré matky, která ztratila 3 syny v poslední válce, když řekla. „Vojny už nechcem, dvě jsme přežili. Chceme robit a mět se dobře. Mojich synkuv, které jsem těžko vychovala mi už žaden nevrátí. Temu podpisuju ráda.“

Dne 25. 8. 1950 jsme jeli z naší obce do Karviné na „ Den horníků“. Jaký to rozdíl od minulosti. Horník – odměňován za svou práci! I v obci máme dobré horníky. Řehánek Max, Teuer Petr, Gvoždík, Engliš, Kolarčík a další.

V obci proběhla sbírka na ochranu míru, která vynesla přes 30 000,- Kčs. Lidé si snad ani plně neuvědomují hrozící nebezpečí. Vždyť člověk rychle zapomíná. Šest let po skončení války je krátká doba, proto se mnohým ani nezdá, že nebezpečí války je tak hrozivé.

V naší obci proběhla oslava 70. narozenin J. V. Stalina. Zdravice SSSR přšely ze všech stran, i u nás jsme mezi občanstvem nechali kolovat podpisové archy. I zde byly případy, kdy se lidé zdráhali podepsat. Dokonce v rodině Rataje na Nádražní ulici zakázala matka dítěti podepsat zdravici. Vcelku ale akce měla dobrý průběh.

438)

Veřejného života se naši občané zúčastňují málo, a to snad proto, že dochází pomalu k třídnímu boji a rozdělení vesnice.

Hlavní rozruch ovšem působí příprava založení JZD v naší obci. A to je ten celý háček, proč lidé nechodí na schůze. Když slyší JZD, tak jim je, jako by vedle uhodil hrom.

Proměny politické nejsou v obci vyjasněné. Příliš se zdvíhá a vzpouzí v lidech staré myšlení. V podzemí loví v kalných vodách lidé, kteří v únoru vystrčení, pomalu zdvihají rožky a hledají hloupé, kteří by tahali za ně kaštiny z ohně. I ve straně jsou ještě lidé, kteří nevidí smysl svého členství v boji proti starému světu, ale kteří vidí v první řadě svůj osobní prospěch.

Ale dochází i na ně. Šeptanda pracuje a je hodně těch v obci, kteří poslouchají hlasy zaprodanců a zrádců ze západu. Přitom ale zapomínají, kdo chtěl před únorem naše pracující lidi vyvést, kdo je před očistnými komisemi ONV soudil! Kde je zrádce Kramář Emil, Klok a celá banda jejich zaprodanců?

439)

Zradili a uprchli. A škody, které provedli obci a lidem – či na ty jste již, občané, zapomněli? Proč věříte lidem, kteří vás chtěli okrást o majetek a výsledky vaší práce? Sýčkové chodí vesnicí, a odváží se jen tam popíchnout, kde necítí odpor. Jinak jsou zbabělí. Přistiženi při činu, ihned obrací akrtu a hrají si na lidumily. Proč vidíme v hospodách všechny ty veličiny 1. republiky a okupace spolu s lidmi před únorem v družné zábavě? Oni si spolu rozumí! Jak trapně působí slova člověka, který jako sociální demokrat před únorem upevňoval své mocenské postavení a svůj prospěch, když dnes říká já nic, to všechno dělají komunisté. Anebo jak hodnotí bývalého lidovce funkcionáře, který v domění, že bude hráti v obci rozhodující úlohu, se kolébal mezi čtyřmi politickými stranami, měl svůj osobní prospěch na mysli a nyní štve a svaluje zodpovědnost za šovinistickou politiku před únorem na komunisty? A celá řada případů by měla lidem otevřít oči, ale lidé ještě nevidí, ještě nepochopili. Velmi kladně hodnotíme celou řadu mladých lidí, kteří jdou cestou novou, kteří se nebojí práce a bojů. Toť kontrast dvou světů.

440)

Starý vystrašený táta a jeho mladý syn, kterého se otec pokouší ovlivnit, ale již na to nestačí, syn mu uniká a unikne docela. A tento boj právě v tomto období prožíváme i v naší obci. Výsledkem je jistý - nové se těžko rodí, ale nakonec zvítězí.

Kulturní život v obci je pestrý. Divadelní představení sehraávají hasiči a pak ČSM. Účast v divadle je velmi pěkná. Lidé ovšem chtějí jen lehké, vtipné kusy, a nepřišli dosud na chuť novému, realistickému pojetí života. Velký vliv na kulturní růst obce má zdejší kino. Hraje se ve středu, sobotu a v neděli. I zde je vidět, že lidé ještě nedorostli. Dobré kusy zejí prázdnotou, lehké jsou přecpány amúsi se

opakovat. Veřejná lidová knihovna je velmi obsáhlá, ale pomalu roste počet čtenářů. Starší lidé začínají u pohádek. Zato největší je počet mladých čtenářů. Byl likvidován divadelní spolek J. K. Tyl, který nevyvíjel činnost. Jeho jmění připadlo místní osvětové besedě. Dvakrát hostovalo v obci divadlo z Opavy a mimoto hostovaly zde i okolní soubory.

V červenci byla opravena starodávná kaple v Bolaticích, naproti u Slaného, jako cenný historický doklad.

441)

V obci máme národní, střední a mateřskou školu. Školy, ačkolvi jsou nevyhovující, nebyly dosud nově postaveny. Na národní škole bylo 10 tříd a zapsáno celkem 260 žáků, z toho 127 chlapců. Ředitel školy s. Mašíček, učitelský sbor je 8členný, v práci vynikali s. Pohl, Mašíček, Složil, Fischerová, Doležalová, Jordanová. Zdravotní stav žáků je dobrý. Rekreaace a zájezdy o prázdninách utužují zdraví dětí. Celkový klasifikační průměr školy je 2,3.

Střední škola má celkem 191 dětí, z nich 87 dívek. Má celkem 6 tříd. Část je umístěna nouzově v zámku. Ředitel Antonín Zajíc, 8 členů učitelského sboru a 1 laická učitelka náboženství. Škola je vedena dobře, má celou řadu zájmových kroužků. Archeologický kroužek pod vedením s. učitele Říhovského objevil na katastru obce dávnověké nástroje, které byly odevzdány opavskému muzeu. Škola má v obci odpracovány četné brigády. V zimě se na škole vyvaňuje. Zdravotní stav žáků je dobrý. Byla navázána družba mezi školou a Konopou. Taktéž se střední školou v Sudicích. Styk z toho byl velmi bohatý.

Národní škola na Henneberkách, které byly v tomto roce přejmenovány na Borovou, má celkem 5 oddělení. Zapsaných žáků 74, z toho 40 chlapců. Učitelé Trkal a Trkalová.

442)

Mateřská škola v Bolaticích měla celkem 40 dětí. V obci byla zrušena místní školní rada a dozor nad školou přechází na MNV. Hodnotíme-li práci školy, pak zde bylo jistě vykonáno kus poctivé práce. Bylo by si třeba jenom přát, aby rodičové nerušili zaseté sémě v srdcích dětí. Jeví se pořád více nutnost postavit novou školu. Původní staveniště uznáno za nevhodné a schválena parcela č. 834/. Kéž by opravdu brzy škola stála, neboť naše děti mají vyrůstat v nové lidi, nepostižené starým prostředím.

Rozvrstvení sociální v naší obci se mnoho nezměnilo. Snad až na to, že zřízením n. p. Konopa dostala celá řada žen zaměstnání v místě. Závod Konopa zvýšil stav zaměstnanců o 113% oproti roku 1949. To se projevilo i sociálním zlepšením postavení žen, hlavně vdov z poslední války. Konopa má v obci své poslání, a že ho naplní, závisí na složkách a lidech.

V obci převažují dělníci, z nichž velká část pracuje v Ostravě a velká část i v MSA v Dolním Benešově, kde se staví nový závod. V obci není nezaměstnaných, každý pracuje a i jinak je o blaho občanů postaráno.

443)

A že lidé jsou nespokojení, to bylo a bude. Včera ještě jednoho harynka celá rodina, dnes plné mísy masa apod. V obci je odklon od duševní práce, málo se studuje. Říká se, že zdejší člověk pro samou robotu nemá čas na knihy a to je jeho neštěstím. Však jeden úkaz je zajímavý. Jestliže v minulosti a dnes ještě převážná část obyvatel byla dělníky, dnes se jeví odklon, a mládež se zajímá víc o kovovýrobu. Tak jistě není daleko doba, kdy proslavený hlučínský mulař zanikne a to ke škodě našeho lidu.

Hospodářský obraz života obce se příliš nezměnil. Stále na jedné straně nepočtené rolnické usedlosti, a na straně druhé rozdrobená juterka kovozezemělců a kravičkářů. Vysvětlovací práce při zakládání JZD neměla patřičného ohlasu a jelikož sporná juterka, bývalý to majetek Oberschleische Landgerateschaft, byla příčinou sporů a hádek v obci, rozhodlo ONV v Hlučíně v tom smyslu, že prohlásil půdu za státní. Přitom ale dal všem bývalým uživatelům možnost, aby jako členové JZD mohli na této půdě dále hospodařit. Po bouřlivých schůzích se neprojevil žádný výsledek. Tak se sešlo pár soudruhů nezemědělců, kteří v polovině srpna na schůzce v Křeménkách založili JZD.

444)

Byli to s. Chřibek, Gillar, rataj, Kramář, Hluchník, Hertel a celá řada dalších, kteří se k nim přidali, kteří nepolevili a jako první se postavili v rozhodný zápas se starým světem. Ustavujících členů bylo z Bolatic 22, z Borové 6.

Dědina byla rozrušena. Co špíny, kalu, se vylilo v těchto dnech na tyto odvážlivce. !Ukradli jste nám půdu, zloději!“ To byla odezva starého světa. Koncem srpna přitáhly do obce první traktory a rozorávaly meze. V polovině září vykopány kameny juterek a pole rázem změnilo svou tvář. Byl učiněn rázný krok vpřed. S. Rataj jako předseda se pevně chopil práce a měl se co ohánět na všechny strany. Posměch a kletby lidu byly mu údělem. Ale základ byl položen. JZD Bolatice a Borová

obhospodařuje 235 ha půdy, z toho v Bolaticích 179 ha. JZD nemá prostředků, proto byl uzavřen úvěr a smlouva s STS Kravaře. Finanční plán byl schválen. První práce v JZD byly placeny paušálem 12 Kčs/hod. Hospodářem družstva zvolen s. Zajíc. Co bylo křiku, ale nakonec vesnice vidí, že jde o zcela vážnou věc.

445)

Ochlazovaly se rozbouřené hlavy. Teď již jenom se prorokovalo: „No čekajtě, dyť vam to z vesna krachně.“ Tak byla udělána první průrva do staré vesnice.

V rámci zřizování komunálního podniku v obci darovali v únoru manželé Malcherovi zděděný hostinec ve prospěch obce. Byl zřízen obecní komunální podnik. Byly opraveny cesty v obci, hlavně Borová si obnovila cestu sousedskou výpomocí. Byla dokončena i prádelna v obci a dána do provozu. Je zajímavé, že lidé, kteří nejvíce nadávali na tuto novinku, byli prvními, kteří využívali tuto výhodu.

Slezská mlékárna v Ostravě převzala patronát nad obcí a umožnila celé řadě zemědělců návštěvu mlékárny. Mimoto darovali JZD cenné odborné knihy.

V tomto roce byla započata výstavba jeslí za pomoci Konopy, np. Je zajímavé, že lidé mají ohrmoný zájem na stavění. Obec přidělila 24 stavebních míst. Lidé se vrhají s elánem do staveb, vozí materiál z bouráček, ve dne v noci šumí staveniště stavebním ruchem.

446, 447, 448)

Staví a rodí se nové Bolatice – ovšem ještě s hodně lidmi, kteří si nevidí dál než na špičku nosu a připravují si dřinu a lopotu. Bolatice mají celkem 380 popisných čísel, Borová 101. Nouzových domků v obci 14, Borová 10.

V tomto roce byl přestěhován poštovní úřad z Konopy do hostince paní Liškové. Bylo vysazeno 400 stromů na Panské cestě a ke Křeménkám. Jsou to višně, hrušky, třešně a švestky. I to je kus dobré práce pro příští generace.

Celá řada žen v obci se zabývá ručními pracemi pro textilní firmy. Závod Konopa zaměstnává přes 120 osob. V obci byl uzavřen hostinec paní Liškové jako nadbytečný.

Obec má charakter ryze zemědělský. Katastr obce má 1328,5 ha, z toho zemědělské půdy 957,37 ha, orné 863 ha. Obec měla tyto předpisy setby:

pšenice 133 ha (zaseto 159,39), žito 117 ha (zaseto 143,10), ječmen 83 ha (zaseto 83,75), oves 98 ha (zaseto 87,91), řepka 15 ha (zaseto 14,95), len 2 ha (zaseto 2), brambory 150 ha (zaseto 110), cukrovka 42 ha (zaseto 41,84). Ostatní olejniny zaseto 05, ha, luštěniny 16,56 ha, zelenina 3,5 ha, jetel 89,84 ha, travní semena 11 ha.

Stav skotu 640, z toho krav 340, prasat 754, z toho prasnic 44, slepic 3 740, hus 240 ks.

Předpis dodávky:

druh	předpis	dodáno
pšenice	1 072 q	1 085 q
žito	350 q	680 q
ječmen	711 q	680 q
oves	350 q	240 q
brambory	6 774 q	5 557 q
cukrovka	11 030 q	10 437 q
řepka	195 q	96 q
ostatní olejniny	4 q	1 q
lněné semeno	560 q	2 q
len stouky	32 q	11 q
seno	90 q	91 q
sláma	140 q	-
skot	51 725 kg	48 436 kg
prasata	31 900 kg	19 486 kg
mléko	345 500 l	321 481 l
vejce	154 410 ks	153 974 ks

Z toho vidíme, že obec v celé řadě důležitých úkolů svůj závazek nesplnila. Proč? Odpověď je jasná. Lepší a organizovanější zemědělská výroba a půjde to!

Po stránce zdravotní nebyly v obci žádné vážnější události. Lékařská péče je dobrá. Lékař je v Kobeřicích, Chuchelné, Dolním Benešově a Kravařích, čili v okolí lehce dosažitelném. Do vesnice pravidelně zajíždí dětský lékař. Evidence nakažlivých chorob, hlavně tuberkulózy, je provedena. MNV se stará v rámci bytové péče o to, aby početné rodiny nebydlely ve zdravotně závadných bytech. Žel bohu, že mnozí majitelé domů se chovají způsobem vskutku nelidským. Tím hodně ztěžují bytovou situaci.

Všichni obyvatelé obce jsou římskokatolického vyznání, až na pár výjimek. Přesto a právě až pro tu přímo bigotní zbožnost, nežijí lidé životem tzv. křesťana. Stále víc se poznává, že je to jemo pozlátko, že církev nedovedla lidi převychovat.

449)

Stará generace je hluboko nábožensky založena. Mládež již jde jinou cestou. Zdejší kostel byl opravován jak vně, tak vevnitř. Výlohy si uhradili farníci sami. Veškerý církevní majetek byl převzat státem. Farářem je P. Muczka, rodák z Kravař. V obci se stále světí velmi okázale církevní svátky. Hřbitov je velmi zanedbán, což je kontrast k přílišné zbožnosti lidu. Vidíme je jako držgrešle a sobce. Náboženství se ve školách vyučuje.

Největším spolkem v obci je Sokol. Jednota má 140 členů. Vlastní krásný stadion a vybavení. Zájem o sport v obci je veliký. V Sokole je oddíl kopaná, házená a stolní tenis. Největší popularitě se těší kopaná. Starostou Sokola je Sněhota Karel, pokladníkem Teuer Kornelius. Výbor jednoty pracuje velmi dobře. Oddíl kopané hrál v soutěži se třemi mužstvy. I. mužstvo se umístilo na 2. místě, II. na 4. místě, dorost na 2. místě. Mistrovských západů odehráno 14, pohárových 4, přátelských 8. V tělocvičně se začíná hodně cvičit, hlavně žáci a dorost. Sokol proto představuje v obci největší složku, která zatahuje do spolupráce široký okruh přátel a příznivců.

450)

Skupina ČSM v obci je silná. Zaslouhou mladých lidí, jako je Hluchník, Stavař a jiní, se podařilo přitáhnout celou řadu mladých lidí do práce. Mají těžké úkoly, neboť mládež je hodně zanedbána. Během roku se uvedli dobře divadelními představeními a kulturními vložkami. Předseda je Hluchník Valtr.

Svaz přátel SSSR má 76 členů. Činnost poměrně slabá. Členové nejsou vedeni. Byly provedeny schůze a různé celostátní akce. Fungoval kroužek LKR s 19 posluchači. Předsedou je s. Zajíc.

Hasičský sbor Bolatice a Borová má rovněž pěknou činnost. V obci nebyl požár. Bolatice mají 50 členů, z toho 4 ženy. Borová 20 členů. Velitelem v obci je s. Duda Josef, na Borové s. Michalík. V 37 případech byla poskytnuta první pomoc.

Včelařský spolek má 66 členů. Patří k němu obce Dolní Benešov, Chuchelná a Bělá. Celkem je v obci 160 rojů včel. Kontingent medu byl splněn ve výši 362 kg. Na Borové v pískovně byly vysázeny akáty, i na dalších místech. Mimoto upravili půdu z úhoru. Předsedou je Duda Josef, penzista z Borové.

451)

Honební společnost, h. spr. Bohumil Složil, obhospodařovala honební katastr spolu s dalšími 7 členy. Bylo odstřeleno 230 zajíců, 92 koroptví, 3 bažanti, 2 srnčí a mnoho škodné.

Stavební družstvo Bolatice se v tomto roce likvidovalo.

Šachový spolek vyvíjí nezměněnou činnost. Předsedou je s. Jurečka Jan. Hrají v okresním i krajském přeboru.

V závodě Konopa je 30členná skupina ČSM, která se velmi silně rozvíjí. Pěvecký kroužek ČSM se umístil na 1. místě v okrese.

Stranická organizace Konopa čítala 12 členů.

Doslov. Tento rok se i po stránce povětrnostní velmi dobře vydařil. Zima nebyla dlouhá, i když poslední sníh napadl ještě v březnu a znemožnil na 2 dny dopravu. Brigády občanstva odklízely cesty. Jaro bylo slunné až suché, léto horké, málo dešťů. Úroda celkem dobrá. Pouze podzimní práce se poněkud zdržely. Podzim vlhký, počátek zimy drsný. Vcelku udělala naše obec kus cesty dopředu. Velká část lidí to ještě nevidí, ale soudný pozorovatel to vidí na každém kroku.

452)

Byl udělán i na vesnici přelom. JZD tu dnes je, musí se s ním počítat. Budou potíže, ale ty se musí odstraňovat. Je ale nutno stále více působit na lidi, na jejich myšlení, neboť tam je ta brzda všeho nového na vesnici. Byl to velmi bouřlivý rok. Ještě se nerozhodlo, i když váha se kymácí. Nepřítel bdí, pozoruje. Kdyby si lidé uvědomili význam lidského života, nehonili by se za mamonem!

Končím zápis tohoto roku, který byl rokem velikých úspěchů, ale zároveň nás poučil o nutnosti stále větší práce mezi lidmi. Ať budoucí generace posoudí naši činnost. Kus práce jsme udělali na národu roli dědičné, další nás čeká.

Práce se nebojíme! Práce je cti člověku. Posledním listem z kalendáře odletěl ale i kus našeho života. Život je krásný, ale život ve prospěch lidské společnosti nebyl žit nadarmo. Rolník seje a neví, zda na jaře sklídí. Přijdou ale jiní a ti budou sklízet!

453)

1951

Dědina spí pod příkrovem sněhu, který přikrývá pole a lesy. Spí? Zdánlivě. neboť tak jako pod sněhem neutajíš rozbouřené síly země, tak ani zde tento zdánlivý klid nezakryje to cosi nového, co každému pozornému pozorovateli ihned napadne, asi tak jako se rojí včely – inu, dědina je rozbouřena, dmou a válí se vlny, sliny pomlouvačů a šeptalů proti nově se rodícímu dílu na vesnici – JZD.

To, co se mnohému pochybovači snad zdálo tak neměnné a neschopné života, se najednou hlásí k životu, učí se chodit a hlavně začíná do svého zájmového kruhu zatahovat stále více a více lidí, byť z počátku jen z pouhé zvědavosti.

Co ještě loni bylo předmětem bojových diskusí a hádek, letos již zde je, byť v nejasných konturách. Soudruzi Rataj, Gillar, strana, a ti, kteří vidí dále než vystrašený občanek, přesvědčují, získávají, byť z počátku bez znatelných úspěchů. Důležité je, že zájem zde je, třeba ho živit. Soudruzi to chápou a zcela konkrétně přesvědčují. Co vidíš? Lidi si cpou do uší vatu, nechtějí slyšet.

454)

Pravda jim odebírá jejich poslední zbraně. V bezmezném vzteku utíkají z bojiště jako prašiví psi. Ve vzduchu je cítit boj, ale překážky se zdolávají. Co zmůže Číž, František Slivka, Nevřela, Teuer, Ricka, Řehánek a další svými pomluvami a jízlivými poznámkami. Jen to, že lidé je brzy poznají a sami je odhalí. Dnes ještě ne, neboť vesnice je dosud jedna rodina. Ještě nepoznal malý zemědělec, že jeho veliký konkurent jde proti němu, vesnice dosud neviděla odhalenou tvář pijavice vesnice, dosud nevidí vesnická máma, sedřená a shrbená, že kus políčka, které jí obdělává velký sedlák, je příliš draze placen její prací a potem. Ale první kroky jsou učiněny. Dědina je na pochodu.

Tak vyhlížela tvář Bolatic v prvních dnech a týdnech roku. Smečka štváčů štve a rozleptává důvěru občanů. Těžké postavení má s. Rataj a další. Odpůrci říkají: „Křihladi, a lůza bere polo, budem vidět, jak přidu ve žnivoch prošič, až si polo vezme zpatky.“ Težko se v obci dýchá, ale rozhodnutí již padlo!

455)

Nálada v obci se nakonec odráží i v práci MNV, který pokulhává a snad i váhá. Ne celek. Zase jedinci, kteří nevidí nic dobrého, ale kteří v hloubi duše nenávidí to nové a kteří se nyní krčí v rohu a pasivitou ničí započaté dílo. V radě svůj názor nedá ven, zbaběle se bojí vystoupit, ale hledá slovíčka druhých,

aby mohl rozbít a poničit. Má strach pan radní, asi proto, že důchod, který mu republika vyplácí, je příliš malý a že mu nebude stačit vykourit denně 2 až 3 doutníky. Proto si drží své kravičky a políčka.

Má strach proto, poněvadž včera se o tom jenom mluvilo, a vystrašený občanek necítil tu domnělou hrozbu tak blízko, jako dnes! „Oni mi to vezmu, zloději, darmožruči!“ Ale pěkně se odhalují. Špatně se pracuje, když nepřítel je v podobě lidí, kteří by jako první měli nésti prapor pokroku a novot. Tento zápas o duši člověka slibuje ještě mnoho zajímavých novot a hlavně odhalení.

V lednu nastoupil u MNV s. Tichý Karel, havíř z Ostravy, starý tajemník byl odvolán na funkci do Hlučína. V reorganizaci odstoupil s. Mašíček, který šel do Opavy, a s. Tiele, který svou funkci nekonal. Na jejich místa byli zvoleni s. Jarolím Jindřich a s. Adamec Josef, důchodce a ohlížitel masa.

456)

V lednu probíhá v obci rozpis dodávek. Komise má ztíženou situaci, neboť JZD dosud nechová žádný dobytek a dodávka je předepsána na obec. Zato ovšem JZD zajistí zemědělcům krmivovou základnu. Veřejná schůze byla bouřlivá, řada lidí odmítla smlouvu podepsat. I zde toho využili jedinci k rozešťování vesnice.

MNV měl ztíženou situaci, hlavně ve žních, kdy bylo třeba organizovat rolníky ke svozu obilí JZD z polí. I když byla vesnice rozdělena do pracovních skupin, skupiny se málo ujaly a pracovalo se po staru.

21. října byla provedena změna v osobě předsedy, ježto s. Rataj byl povolán na okres jako zemědělský referent. Předsedou byl zvolen Pavel Herudek, zemědělský referent Leopold Hertel, finanční referent Osvald Šoltys, školní referentka Dana Jordanová, technický referent Vodák Jindřich.

Účast na schůzích svolávaných MNV byla velmi malá – zarážející. MNV hlavně v době žní u celé řady občanů, nemohl cestou přesvědčovací získati pomoci, proto byly některé případy hlášeny SNB a ONV.

457)

Byl to hlavně Matěj Nevřela, Adolf Mrkva a Bedřich Ricka, kteří jednak neplnili dodávky, anebo jako Ricka štvavými řečmi se pokoušeli lidi, hlavně malé zemědělce, rozešťvat. Byli po zásluze potrestáni.

1. dubna byl z Bolatic odstartován pochod míru, jehož se zúčastnilo přes 100 členů sokolské základny. Heslo pochodu bylo zajistit mír a klidné budování naší vlasti. Zdá se, že Sokol má veliké možnosti

přitáhnout co největší počet občanů, jak ke sportovní, tak i politické práci, jenomže ji ještě plně nevyužívá.

Velikým mobilizačním nástupem byl 1. Máj, který se konal v Hlučíně. Z naší obce se průvodu zúčastnila početná delegace a průvod byl pestrý. Počasí se vydařilo a nadšení a radostné zástupy naplnily ulice a náměstí okresního města. V Hlučíně bylo na 17 000 lidí. V předvečer 1. Máje jsme v obci vysílali kulturní a hudební pásmo na motto: Lidé celého světa, spojte se v boji za mír! Kde jinde by mělo toto heslo lépe vyznít, než u nás v okrese, který přinesl v poslední válce takové oběti.

Ale lidé již příliš podlehli západnímu rozhlasu, příliš rychle zapomněli na sliby v roce 1945. Výchova člověka, těžká to práce – hlavně zde u nás.

458)

Proto ale, že věříme v člověka, máme lidi rádi, tak nás tento postoj ani tak nemrzí, ale nutí nás k další a lepší práci. Veškerý politický život v obci je zaměřen k tomuto cíli. Máme větší i menší úspěchy. Že odpadají lidé, kteří včera byli s námi, ani tak nemrzí, byl to jen plevel! Nastává doba práce. Tu dnes v naší obce vzrušenou třídním bojem máme.

Takovým radostným znamením byl i průběh mírového hlasování v naší obci. Dobře připravená akce proběhla v květnu a jen málo bylo těch, kteří si mír nepřejí. Pro hanbu příštím pokolením je ani nejmenujeme. Jako by pomník z první války a oběti druhé války nebyly dostatečným a výstražným znamením. Nejsme pesimisté! Neboť již dnes se projevují výsledky výchovné akce našich učitelů. Naše děti mají jiné zájmy, jsou vedeny v duchu nového člověka, a při všech veřejných vystoupeních jsou to naše děti, které povídají tvrdou pravdu svým rodičům přímo do očí. A rodiče? Že by neuvažovali, to ani nemůžeme říci, ale cosi v jejich nitru jim nedá klidu, je tu hlas, který radí a nutká, aby nevěřili. Setrvačností se mnozí ženou do záhuby a všemožně narušují práci učitelů a kalí tak dětem jejich jasné představy.

459)

Stále více se rýsují skupiny lidí, kteří v minulosti zavedli lid na scestí, a ke kterým byla republika a hlavně dělnická třída v únoru shovívavá. V hospodách se tvoří hloučky, kde se při alkoholu debatuje a kují plány, jak nejlépe otrávit lidi, kteří vidí cestu jasně a dále, jak nejlépe rozeštvat zdejší neuvědomělý lid.

Schůze jsou slabě navštíveny. Jaký to kontrast k okupaci, kdy Führerovy řeči poslouchala celá obec společně a dnes, kdy v dělnickém státě, který dal zdejšímu lidu práci a existenci, se stojí stranou. Nechť příští generace posoudí tento postoj, a zároveň nechť si uvědomí, že nebylo a není důstojno člověka a hlavně dělníka, aby v dobách, kdy se rozhoduje o vítězství a dalším upevnění dělnického státu, jsme byli vystrašení, anebo i couvali. Nejenže prožíváme tento rok zvláště ostrý boj proti socializaci vesnice, ale prožíváme daleko rušnější zápasy v myslích zdejších lidí. Je již hodně těch, kteří pochopili a věří, ale je jich ještě málo.

Vždyť je radost vidět naši drobotinu, která ve dnech dětské radosti v červnu se na hřišti vydováděla, byla pohoštěna, a s jasnými očima si pochutnávala na dobrotách, které jim byly zdarma připraveny.

460)

Kde jsou ty doby, kdy koláč byl pochoutkou a chléb pod zámkem? Dávno pryč! Naše děti v obci nemají bídu a hlad jako za 1. republiky. V prázdninových rekreačních střediscích nabírají síly celé stovky dětí, a to ne již panské děti, ale děti dělnické!

I den československé armády se vydařil. 6. října v naplněném sálu promluvil zástupce armády o významu naší lidové armády a ukázal na rozdíly mezi včerejškem a dneškem. Kolik našich mladých hochů se dnes službou v armádě cepuje na muže! Ne již jak my, v pěšáckém drilu, ale v dobrovolné a vědomé kázni nového vojáka. Kolik jen peněz chodí každý měsíc do obce pro ženy, nebo matky vojáků, jako podpory!

Taktéž měsíc ČSSP se plně vydařil. Málo lidí dosud věří SSSR, neboť mnohým ještě podnes hlodá goebelsovská propaganda v mozku. Málo jim ukazujeme na radostných úspěších SSSR dílo sovětského lidu. Je tu v tom kus tragédie. Náš lid pracuje, poctivě tvoří, ale má hrůzu před hloubkou poznání a pravdy, která mu najednou vyvrátila celý jeho starý svět ze základů.

461)

Mnozí již tuší pravdu, ale bojí se to sami přiznat. Proto lidé nechodí na schůze, neboť nedovedou více argumentovat, a zlostné výbuchy jedinců, to je ten ventil, který uvolňuje napětí tam, kde poznání je již blízké, ale kde dotyčný se stydí přiznat, neboť jak říká, nechce být prvním a hlavně nechce se stát terčem útoků celé vesnice.

Do obce jsme dostali dík referentovi Šoltysovi z ONV vybavení pro kulturní jizbu, která se má umístit v hospodě u paní Beldové. Zase krok kupředu. Jak je to dnes snadné učit se a vydělávat si, a jak to lidé z vesnice nevidí a nechápou.

Na oslavy narození J. V Stalina byla v obci pořádána štafeta, která nesla do Dolního Benešova pozdravy občanů. Mládež a Sokol svou účastí ukázali, že si vážíme Stalina a jeho díla pro nás všechny.

Místní akční výbor NF v obci nekoná své povinnosti. V září svolaná schůze postavila do čela s. Alfréda Kocura, rodáka z Kozmic. Není členem strany, ale věříme, že úkoly splní. Nedůvěra, která zde byla vůči soudruhu Chřibkovi, byla snad brzdou práce MAVNF, anebo právě proto, že v čele stál komunista, byla trnem v oku všem, kteří ze zákulisí štvou a narušují klid v obci.

462)

Pestrá obrázek a dojem si odneseme z našich hospod. Přesto, že lidé nadávají, že je vše drahé, jsou hospody plné. Co hospody přinášely soukromníkům za zisky, dovedeme posoudit dnes, kdy jsou v komunálu. Zisk jde dnes ve prospěch všech, přesto se dnes hodně pije. A tu je nebezpečí pro naši mládež, která má peníze, a která je takovým způsobem utrácí. MNV zakročuje proti rušitelům klidu v obci a pokutuje výtržníky. Tancovačky jsou plné. Ať se mladí lidé baví, ale vidíme, že je nutno jim dát více kulturních hodnot, aby tyto staré pozůstatky konečně přestaly rušit život obce.

Stále více mizí i z vesnice kus staré národní tradice, a to je povážlivé. MOB ne dost dobře zachycuje a uchovává staré zvyky a písně. Právě dnes, kdy čerpáme z bohatých hodnot naší národní kultury a tradice, by nám tyto prvky pomohly zmírnit nárazy při uskutečňování všeho nového a zdravého. Skoro vyhynuly z dědiny naše staré hlučínské písně, pověsti a bajky. Dračky peří již ztrácí svůj půvab. Velikonoce již nejsou dny rozpustilé dovádivosti mládenců, kteří polévají děvčata vodou.

463)

I u svateb zaniká čím dál více kus starého lidového umění. Na jedné straně dostává člověk nové cíle a myšlenky, ale při pomyšlení, že by tyto krásné hlučínské prvky zanikly – to i trochu bolí.

Populace v tomto roku poněkud poklesla. Narodilo se celkem 71 dětí, z toho 35 chlapců a 36 děvčat. Podle lidové pranostiky se říká, že když se rodí děvčata, že nebude války. Sice pověrám nevěříme, ale mír si přejeme všichni. Manželství bylo uzavřeno 31. Zemřelo celkem 29 osob. Počet obyvatel činí 2 855.

Jak již bylo řečeno, poměry mi připadají jako v Šolochovově „Rozrušené zemi“. JZD straší dědinou. Reakce na to se ukázala. Neznámí pachatelé otrávilí členům JZD slepice! Chudáci, oni se domnívají, že takovýmto klukovským jednáním zastaví obec od nastoupené cesty. Na jedné straně nenávist, na druhé hrubá neuvědomělost. Málem se staré báby žehnají křížem, když slyší o JZD.

V obci není jiné politické strany než KSČ, jejíž stav je oproti minulému roku skoro nezměněn, až na ty, kteří prověrkou odpadli. Prověrka členů byla dobrou školou. Ukázalo se, že lidé rostou, ale ukázaly se i živly, které záměrně stranu uvnitř podkopávaly.

464)

Těchto se strana zbavila. Kde jsou všichni ti falešní proroci, kteří do února štváli a kalili vodu v obci? Nemají odvalu v rámci NF pracovat. Ztratili jsme i staré soudruhy, kteří ztratili dech a směr. Ztratili? Byli vůbec oni členy strany? Mnozí se sami odhalili a ukázalo se, že jim nešlo o blaho celku, ale o blaho vlastní. Ani lidová strana, která má v obci důvěrníka, nevyvíjí žádnou činnost. Proč, to již víme. Co chtějí lidem, kromě Pána Boha, dát?

Kulturní život v obci není dosud na výši, když MOB a ČSM, hasiči sehráli celou řadu divadelních představení. Velmi pomáhá místní rozhlas, který byl v květnu instalován po celé obci i na Borové. Pestré hudební pořady a relace pomáhají překonávat odpor starého světa. Občané z Borové si svépomocí vykopali díry pro 36 sloupů vedení a si je i postavili. Vedení v obci je na sloupech elektrického vedení. Celkem máme v obci s Borovou 28 tlampačů. Celkový náklad činil: ústředna 156 000 Kčs, rozšíření ústředny 35 000 Kčs, vedení 250 000 Kčs. Náklad byl uhrazen z daru města Slaného a dále z příspěvku okresu.

465)

Lidová knihovna pod vedením s. Holase je účinným pomocníkem k zvyšování kulturní úrovně vesnice. Výstavky knih seznámily lidi s knižními novinkami a jim je i zpřístupnily. I výstavka dějin naší strany v kině se těšila velké pozornosti. Kulturní vložky při zábavách ukazují lidem nutnost stále býti uvědomován a veden na poli práce pro blaho obce a vlasti.

Mateřská škola měla v tomto roce 45 dětí. Národní škola na Borové má stav 64 dětí, z toho 32 chlapců. Ředitel Složil, učitelka Lorencová.

Národní škola Bolatice má celkem 9 tříd. Ředitelem je s. Pohl, mladý, obětavý pracovník. Škola trpí citelně místem, neboť budova i přes adaptaci nevyhovuje. Stav žáků 231, z toho 114 děvčat. Nad

škola má patronát n. p. Konopa. U školy dík práci s. Pohla začíná fungovat sdružení rodičů a přátel školy. V listopadu navázala škola patronát s naší armádou, kdy vojáci ve škole hovořili o poslání školy a armády a darovali dětem knihy.

466)

Měšťanská škola, ředitel s. Zajíc, beze změn. Ve škole pracují zájmové kroužky a žáci odpracovali mnoho hodin na brigádách, hlavně při výsadbě stromů, a dále v zemědělství. V zámku se v jedné třídě sesul strop, jen štěstí, že tam nikoho nebylo. Poprvé v dějinách školy se začíná hovořit s rodiči o osudu jejich dětí, a i školní rok, se závěrečnými zkouškami, ukázal dobré výsledky práce jak žáků, tak i učitelů.

Sociální úroveň obyvatel se stále zvyšuje. Opatření vlády v zásobování bylo přivítáno s povděkem. V tomto roce bylo v obci 402 důchodců a celkem bylo vyplaceno 6 738 000 Kčs důchodů. Počet radiokoncesí byl 486. Nejlépe to ukazuje i stavební ruch v obci. Dříve stačil 1 pokojíček, dnes je to málo. Povolených novostaveb bylo 13, černých staveb 7, nouzových domků 24, celkový počet staveb v obci 500. V tomto roce byly dokončeny i jesle, které stojí v zahradě MNV. I zde vidíme, jakou péči věnuje stát dětem pracujících matek. V obci není bídy a hladu. To je plus i přes četné nedostatky, které se ještě v našem životě projevují. Leží ale v našich rukou, jak rychle je odstraníme.

467)

Národní podnik Konopa zvýšil stav zaměstnanců o 48%, takže má přímý vliv na soc. stav. obce. Jen tu trochu mrzí mnohdy nepochopení představitelů složek na závodě pro politické a kulturní potřeby obce. Zdá se, že jsme postavili závod pro mnohé ty, kteří ještě včera nadávali, ale dnes jako první využili výhod zaměstnání v místě. V závodě je 40 členů ČSM a 14 členů strany. Velmi úspěšně se činí závodní skupina ČSM, která v rámci okresu v soutěži tvořivosti obsadila 1. místo. Za odměnu jeli na týdenní rekreaci do Krkonoš.

V listopadu byla postoupena prádelna JZD, kterému dána možnost používat ji hlavně pro členy. V obci je dosud soukromá autodoprava. Jsou tu dvě auta, a to Františka Vinklárka a L. Bortlíka. Není možno vše soukromé kvapem zrušit, neboť se již projevuje citelný nedostatek dopravních prostředků a kolo má lidem přivést uhlí, dřevo?

Farní půda přešla konečně do správy obce. Je načase, že se řeší církevní latifundie. V obci je spokojenost, až na ty věčně hladové, kteří nebudou mít nikdy dost. Další autobusy byly nasazeny, takže spojení je velmi dobré a každý má možnost dostat se po práci rychle domů.

468)

V místě jsou 3 hospody, 4 Budoucnosti, 3 prodejny masa, 3 pekaři, 1 holič, 1 Tep, 1 Jas, 3 krejčí, 2 soukromí ševci, 2 kováři, 1 stolař, 1 sedlář, 1 bednář, 2 sběrný mléka, prodejna uhlí, 1 porodní bába (hebama). Soukromé obchody a živnosti přecházejí do družstevních sektorů. V obci je dost peněz, což ukazuje obrat v hostincích, obchodech a stavebním podnikání.

Válka v Koreji i u nás narušila hladinu veřejného mínění. Lidé si najednou uvědomili, že by mohla být válka. Nikdo si ji nepřeje, ale být se proti válce, proti propagandě Západu se také chce málokomu! Lidé bděte!

Před zámkem bylo krásně upraveno prostředí na příjemný parčík, taktéž před Konopou.

Po stránce zdravotní nebyly v tomto roce žádné epidemické nemoci. Účinnou ochranou pečuje vláda o pracující lid, takže prakticky není v obci člověka, který by se nepodílel na vymoženostech našeho zdravotnictví.

Roste a vzkvétá obec. Po prudkých letních bouřích nastává horečná práce v místním JZD. Jarní deště zle zaplevelily brambořiště. Celá Konopa a stovky brigádníků vytrhávalo i v neděli z brambor ohnici a desítky vozů se jí vyvezlo a zničilo.

469)

Rané brambory v družstvu byly poměrně slabé. Žně jsme začali řepkou. Pěkně jsme ji pokosili, horší to však bylo s výmlatem. STS poslalo nový stroj, který se těžko seřizoval. Řepka se proto mlátila přes týden s velkými ztrátami. O těchto dnech přijela do obce pojízdná prodejna textilu, která zásobila naše ženy.

Ozimý ječmen u Křemének volá. Desítky pracovitých rukou přišly, v rekordním čase pokoseno a postaveny panáky. Zase nešťastný výmlat. Nakonec jsme museli ječmen s velkými ztrátami dovážet do stodol. STS nás hrozně zklamala. Traktoristé chodí pozdě, desítky lidí na ně čekají a výsledek – špatná práce.

Desítky rukou pracovalo spjatých jednou myšlenkou – ukázat všem těm, kteří nevědí, že to jde a že se to dokáže! Nezemědělci dokázali kus práce. S. Rataj ve dne v noci pobíhal, organizoval, přikládal ruku k dílu, s. Gillar, Hluchník, Valuga, Hluchníková, Hertel, Pytlíková a celá řada dalších ukázala obětavost a hlavně neztratili hlavy. Chyb bylo mnoho, nebylo žádných zkušeností.

470)

Výmlat se prováděl přímo v poli a obilí se odváželo do družstva do Kravař. Soudruzi družstevníci se uvolnili z práce a výsledek byl krásný, žně se vydařily, přes všechny falešné vesnické proroky a malou pomoc zemědělců. Společná schůze JZD se usnesla 18. května sloučit obě JZD po žních v jedno a zároveň započít s výstavbou vepřínu a adaptací kravínu. Celkem má toto družstvo 36 členů.

MO KSČ dává nejlepším pracovníkům odměny v knihách. Jsou to s. Rataj, Hluchník, Pytlíková, Hertlová, Gillarová, Ratajová, Zajícová a Valuga A. Všechna čest a sláva našim ženám, matkám dětí, které ve žních ukázaly pravou lásku k vlasti a ve své práci za největších veder nepolevily, ale ji i zdárně skončily.

Jednotky nejsou dosud v družstvu zavedeny a členové byli placeni podle obtížnosti práce hodinově od Kčs 11 – 14. Přesto šla práce dobře kupředu a hospodářství skončilo vcelku dobře. Největším nedostatkem a brzdou lepšího hospodářského výsledku byla STS. JZD má u okresní spořitelny běžný účet. Nedostatkem bylo, že jezdilo mnoho kontrolorů, ale málo pracovníků.

471)

Stav hospodářského zvířectva

koně celkem	79	k tahu	70
hovězí dobytek	645	z toho krav	340
prasata	570	z toho prasnic	45
kozy	597	slepice	3 300
husy	333	kachny	23
krůty	24	perličky	2

Tato čísla, hlavně u drůbeže, jsou neúplná a pravý stav je o hodně vyšší. Lidé zatajují stav. Domácích porážek bylo celkem 402.

Předpis pro obec a splnění

soukromý sektor		splněno	JZD	splněno
žito	860 q	960	120	220
pšenice	1 353	1 420	220	360
ječmen	559	570	265	350
oves	246	180	90	120
cukrovka	16 917	15 600	2 690	2 100
brambory	5 426	4 200	1 2100	700

řepka	206	160	80	60
len	48	34	-	-
seno	60	60	-	-
sláma	120	400	80	400

472)

Plán dodávek masa, vajec, mléka a drůbeže

	naplánováno	splněno
hovězí	52 400 kg	53 340
vepřové	29 682	16 438
vejce	178 766 ks	178 820
mléko	320 000 l	299 840
drůbež	850	900

Z toho vidíme, že jsme zůstali našemu zásobování hodně dlužni.

Špatným plničem byl Teuer Karel, který neplní ve vepřovém masu, mléku a vejcích. Nevřela Matěj neplní mléko, vepřové, hovězí, brambory, ječmen. Číž Josef neplní mléko, obilí, vepřové hovězí maso. Dobří plniči jsou Sněhota Karel, Michalík Ondřej, Řehánek Emil – splnili vše nad 100%.

Náboženský život také nepřinesl žádných změn. Katolická morálka je někdy ale divná! Lidé si nedovedou přijít na jméno. Je zajímavé, že lidé jsou najednou tolik zbožní a staví tolik křížů.

473)

Tak byl posvěcen kříž u kostela, na Hlučínské ulici u Šefčíků a na pozemku Jana Michalíka směrem k Dubkům. Co tu ale vidíme? Lidé se asi stydí za českou mluvu a na křížích čteme latinské nápisy. Čeho se lidé bojí? Stará bolest – nevíra v národ, nevíra ve stát.

V obci je nejsilnější složkou Sokol, který čítá 156 členů. Jednota přejmenována na Sokol Konopa a vyhrála v kraji soutěž o nejlepší jednotu kraje. Tyršův odznak zdatnosti je značně rozšířen a oblíben. Předsedou je Karel Sněhota, pokladníkem Teuer Kornelius, obětavý a zasloužilý to sportovec, který je oporou Sokola v obci a jeho duší. Zářný příklad pro mládež, která využívá vymožeností, ale nechce státu nic dáti. Sokol odehrál 47 zápasů v okrese.

Skupina ČSM má 39 členů. Předsedou je V. Hluchník, jednatelem Gerhard Šoltys. Má pěvecký kroužek. Sehráli 2 divadelní představení, a to „Paličova dcera“ a „Otec“. Při kulturních brigádách odpracováno 1 150 hodin, při vysazování ovocných stromků 40 hodin, při vykládání škváry 27. Práci brzdí nezájem mladých.

474)

Svaz přátel SSSR čítá 52 členů, neboť řada členů se odstěhovala. Předsedou je s. Gillar, jednatelem s. Zajíc. Málo v tomto spolku můžeme mluvit o činnosti výchovné a propagační.

Honební společnost byla utvořena v tomto roce a má 10 členů, vesměs místních a dělníků. Předsedou je s. Složil Bohumil, hospodář Sněhota Karel. Členové se aktivně podílejí na práci v JZD. Na stůl národa dali 284 zajíců, 100 koroptví, 5 bažantů, 2 srnčí. Mimo to bylo odstřeleno hodně škodné.

Včelařský spolek čítá 45 členů a má 170 rojů včel. Na 1 roj bylo odevzdáno na dodávku 1,5 kg medu.

Rovněž hasičský sbor Bolatice se pěkně rozvíjí. Pozornost je věnována hlavně ženám. Velitelem je s. Solich Josef. Hasiči se zúčastnili celé řady cvičení, v místě i doma. Na velikonoční svátky vyhořel nouzový domek u s. Sněhoty Roberta úplně.

Šachový spolek nezměněn. Nezasahuje do veřejného života. Umístil se dobře v okresním i krajském měřítku. Předsedou je Jurečka Jan.

475)

Doslov. Celá řada akcí v obci byla dobře připravena, ale pro malý zájem občanů nevyzněla. Lide, probud' se, kam to kráčíš? Jako tupá a bezhlavá masa nevidí, nechce vidět a kráčí cestou zkázy. Dělali jsme i hodně chyb, ale v žádném případě by to tak nemělo ovlivnit myšlení našich lidí. Zima byla poměrně mírná, jaro ke konci hodně deštivé, léto suché s prudkými bouřkami, podzim vlhký a studený. Brzy přišel i první sníh.

JZD v obci učinilo rozhodné kroky, i když dosavadní stav není dobrý. Je nám třeba výkonných zemědělců. Tito však o JZD nechtějí slyšet. Není ale třeba zoufat. Pomalu, ale jistě kráčíme vstříc dalším bojům, bortíce vše staré a zpuchřelé. Věříme v mládež, a víme, že naše práce není marná, ale že přinese vytoužené ovoce. Je málo lidí v obci, kteří jasně vidí naši cestu, mnoho těch, kteří brzdí. Ale pravda zvítězí. To je naše krédo na konci tohoto na práci tak bohatého roku. Proto do boje za dalšími úspěchy!

476)

1952

Novoroční pozdrav prezidenta republiky zanesl do všech srdcí občanů naději, že mír bude i v tomto roce uhájen. Milióny lidí na celém světě, bez rozdílu politického a náboženského vyznání věří, že mír bude zachován. Žádné vraždění a ničení hodnot, ale pokojná práce pro rozvoj naší vlasti, to je heslo tohoto roku. Dost již teklo krve, dost již bylo hoře a pláče. Poválečný život je nutno založit na vzájemné úctě a respektování práv všech národů. A jako hlavní činitelé SSSR, kteří do celého světa volají ke všem lidem dobré vůle a žádají, aby v zájmu štěstí příštích pokolení byla vzata z lidstva hrozba války!

Atomová puma v tomto stadiu není výrazem síly, ale posledním pokusem šílenců o zastavení nové doby. Lidé sdružení ve světovém výboru ochránců míru, přední atomoví vědci, spisovatelé, věhlasní lékaři a zástupci různých politických směrů se spojili v boji za zákaz atomové pumy.

Situace v Koreji ukázala, co dovede malý národ ve svém spravedlivém boji. Zlepšení situace na Dálném východě kojí naděje pokojných občanů, že mír bude uhájen!

477)

Za tohoto stavu se život v obci pomalu konsoliduje. Sice je ještě pořád zemědělská otázka kořenem všech neshod v obci, ale na druhé straně se již jasně rýsuje cesta příštího řešení. Lidé jsou takoví, jak je stará společnost vychovala. V ovzduší vzájemných bojů o zachování holé existence nemohli vyrůst lidé plní lásky k bližnímu. Bojujeme proti sobectví v nás samotných. Lidé se teprve učí, někteří více, někteří méně. Otázka existenční již není prvotní. Ustupuje do pozadí každodenním snahám o zlepšení životní úrovně. To, co včera ještě stačilo, dnes již nevyhovuje.

Žijeme život plný boje, život radostný, který je jedině halen mraky válečných nepokojů. Prázdná jsou slova papeže, který volá po rozumu a míru, když je nenásledují skutky. A tak každoročně svolává zvon bolackého kostela občany ke zbožnosti, která ale není pravá, neboť je omezena jen kostelními zdmi, aniž přešla do družstevního majetku všech našich občanů.

Jak krásná je naše obec, která se vyléčila z ran utrpených ve válce. Jak nádherný pohled je na ta naše polněná pole, ve větru se houpající. Co radosti a jasu nám dají lesy s jeho tichými pěšinkami.

478)

A což teprve, až sluníčko zasvitne do posledního tmavého koutu, a vyloudí na rtech, které se ještě neusmály od poslední války, úsměv. Věříme v budoucnost lásky člověka k člověku! Není to žádná prázdná fráze, je to vyznání na prahu tohoto roku.

Místní národní výbor je rozhodným orgánem lidu. Jeho práce je těžká, ale radostná. Přestože občané málo pomáhají, práce se rozvíjí a daří. Předsedou je Pavel Herudek, technický úředník. Rád koná svou práci, nečekajíc vděku. Neboť těžko je býti prorokem ve vlastní zemi.

Kramář Emil je místopředseda a zemědělský referent.

Kretěk Petr, technický referent.

Šoltys Osvald, finanční referent.

Valuga Adolf, referent práce a sociální péče.

Kolek Vilém, hospodářský referent.

Michalík Osvald, referent školství a osvěty.

Burianová Marie, referentka zdravotnictví.

Večerková Kateřina, referentka pro vnitřní obchod a výživu.

Těchto 9 členů tvoří radu MNV, která se schází týdně, a která mezi schůzemi pléna MNV řídí osud obce.

479)

Funkce v radě je čestná, a myslím i málo vděčná. Občané mají vždy na pořadí vlastní zájmy a pak teprve zájmy celku. Tyto zájmy sladit je věru umění. Rada má stálého instruktora z ONV.

Plénum MNV sestává z těchto lidí.

Ricková Valeska	Čičáková Anděla
Hluchníková Helena	Vodák Josef
Solich Josef	Mrkva Adolf
Sněhota Adolf ml.	Jurečka Josef
Teuer Kornelius	Jarolím Jindřich
Hertel Leopold	Jordanová Dana
Hluchník Valter	Sněhota Adolf st.
Moravec Rudolf	Herudek Richard
Hluchník Jindřich	Složil Bohumil

Vehovský František

Plénum se schází pravidelně 1x za měsíc a řeší celou práci MNV. Že ještě členové dosti důsledně nekonají své funkce, závisí na jejich celkové úrovni politické. Jasný vzor je s. Hertel, Moravec a další.

Z počátku roku byl ještě tajemníkem obce s. Karel Tichý, který byl ale vystřídán s. Hertlem z Bolatic, který byl dosud tajemníkem v Rohově.

480)

Národní výbor má následující komise: finanční, technickou, práce a sociální péče, plánovací, komise pro výrobu a výkup, zemědělskou, zdravotní a pro školství a osvětu. Stálé komise u MNV – komise pro místní hospodářství, komise pro zvelebení obce, komise výroby a výkupu, komise zdravotní péče. Činnost komisí je různá. Pomalu se však uplatňují a jsou MNV dobrým pomocníkem. Sídlo MNV je ještě stále v zámku. MNV se aktivně podíle na všech akcích obce a patří mu opravdu náš dík.

Naše obec čítá tento rok 2 850 obyvatel. V obci máme 930 domácností (rodin). Narodilo se celkem 78 dětí. Zemřelo celkem 36 osob. Sňatků bylo uzavřeno 36. Rodinných domků máme 493. Nouzových domků je v obci 24. Novostaveb postaveno 52.

481)

Politický život v obci. Dne 2. března byla v obci sloučena organizace KSČ Bolatice s Borovou, když předtím byly samostatné organizace. MO KSČ Bolatice čítala do té doby 39 členů, 6 kandidátů. MO KSČ Borová měla 13 členů a 1 kandidáta. Po sloučení se stal předsedou s. Gillar Karel, osvědčený pracovník v okrese. Jednatel byl s. Vyhnalík, učitel. Organizace se jako celek velmi aktivně zapojila do žní, o čemž svědčí stovky odpracovaných hodin. Po stránce politické je strana rozhodující složkou v obci. Strana své postavení uplatňuje přes své členy v masových organizacích, a i když se dosud neprojevil výsledek, je to jednak vinou vedení a dále malé aktivity mas. Hlavní nápor strany v tomto roce byl v úseku zemědělském. V prosinci se již ukázal výsledek, kdy 9 výkonných zemědělců se začíná blíže zajímat o JZD a jeho prosperitu. Dalším nedostatkem je i to, že členové závodních organizací KSČ v místě málo pracují. Místní organizace sestává ze starých členů, invalidů – proto je práce velmi ztížena. Strana bojuje o své pozice velmi těžko, neboť všelijaké živly pomlouvají politiku strany i její funkcionáře.

482)

Stačí se však podívat do zápisů rady MNV a správní komise od roku 1945, a tam se jasně ukáže, jaký postoj zaujímalí různí ti přítelíčkové k našemu lidu. Byl jim zcela lhostejný osud jejich soukmenovců, i když sami nebyli o nic lepší. V době, kdy se řešily státoobčanské otázky a konfiskace, neměl s. Rataj Alois, s. Karel Teuer a celá řada jim podobných nic jiného na starosti než otázku, kde bude sedět v kostele pan předseda MNV a členové rady. V době těžkých předúnorových bojů o vyřešení otázky Hlučínska zaujímala jediné strana objektivní a třídní stanovisko. Jako červená nit, tak se vine snaha

strany o reálné řešení našich poměrů. Píši tyto řádky ne pro dnešek, ať příští generace samy zhodnotí práci strany.

Místní akční výbor NF je veden předsedou KSČ. Sdružuje všechny složky v obci, a je vrcholným činitelem při všech kádrových a hospodářských otázkách.

V tomto roce byl v místě ustaven výbor žen, který již z počátku své činnosti se ukázal jako dobrý pomocník v obci. Staletá ujařmenost ženy u pece s vařečkou pomalu mizí a žena se i v obci dostává do veřejné funkce. Předsedkyní byla pí. Kozelková Hedvika.

483)

Obec žije čilým politickým životem. Občané sice na schůze málo chodí, málo diskutují, ale na druhé straně proděláváme právě v těchto letech veliký zlom. Občanům není víc lhostejno, co a jak se v obci dělá. Diskuse v autobusech, na dráze, v hospodách, ukazuje zájem o politické dění ve světě.

Stará generace pod zorným úhlem minulosti zdánlivě málo reaguje na naši politiku. Říkám jen zdánlivě. Neboť pod ledovým krunýřem nedůvěry již probleskává tu a tam zájem. A ten se pěstuje. Jako to kvítko ve skleníku. Naším lidem třeba více důvěry, láska se najde. Je již na povrchu, ale musí proniknout dále.

Taková hospoda je nejlepším ukazatelem nálady v obci. Lidé mají peníze, mají práci, a že říkají, mně politika nebaví, to je jen zdánlivé. Vždyť celá řada nejlepších úderníků v obci jako Max Řehánek, Kolarčík Jiří, Kupka Josef, Duda Richard, Šustek a řada dalších dokazuje svou prací živou politickou účast.

Anebo místní JZD. Bez výkonných rolníků, jen dělníci a ženy, a jakých výsledků dosahují. Podívejme se na profil Josefa Rataje, předsedy družstva, na jeho těžkou práci, a přitom na jeho nezdolný optimismus. Ano, rostou nám noví lidé!

484)

Dne 29. ledna byly slavnostně podepsány dodávkové úkoly našich zemědělců pro tento rok. Podepsali skoro všichni, až na 6. Jaký to rozdíl od první republiky, kdy zemědělec neměl zajištěn výkup svých výrobků.

Výročí 25. února bylo v obci vzpomenuáno na slavnostní schůzi. Veliká účast občanů svědčí o zájmu lidí na tomto výročí. Jen zásluhou strany byla otázka Hlučínska zdárně a spravedlivě vyřešena. Hlučínsko dostává svou hospodářskou základnu a má opravdu možnosti netušeného růstu.

V březnu se konaly veřejné schůze s občany o usnesení ÚV KSČ o zvýšení živočišné výroby a přípravě jarních polních prací. Zde je naše obec hodně dlužna veřejnému zásobování.

mezinárodní den žen byl oslaven spolu s národním podnikem Konopa. Byly vyznamenány ženy z továrny a JZD. Konopa jako patron školy, věnovala dětem bonbóny.

485)

Oslavy 1. máje se velmi vydařily. Krásné jarní počasí příjemně podtrhlo rámec rozjásaných lidí, tonoucích v záplavě praporů. Tisíce občanů Hlučínska se sešlo v Hlučíně, kde manifestovali za mír a rozkvet vlasti. Stovky vypuštěných mírových holubic byly symbolem naší snahy o zajištění míru. Z obce se zúčastnilo přes 600 osob. Odpoledne za účasti 1 500 diváků se sehrál na hřišti Sokola Bolatice fotbalový zápas Hlučínsko – Ostravsko.

Výročí 9. května bylo v obci rovněž vzpomenuáno. Den vítězství, den radosti, ale pro mnohé v obci dosud i den vzpomínky na ty, kteří se nevrátili. 10. května byl v obci proveden běh vítězství za široké účasti.

30. května byl stadion Sokola Bolatice svědkem Sokolského dne, kde velmi příjemně překvapily naše děti, které cvičily na téma „Čím budu“. Ukazuje se, že v obci je zájem nejen pro fotbal, ale i tělesná cvičení.

O prázdninách bylo zřízeno ve škole agitační středisko pro žňovou práci. Přes nedostatky se dobře osvědčilo a bylo opravdu ku prospěchu věci.

486)

Celá řada dalších akcí, jako den znárodnění našeho průmyslu, Den armády, oslavy VŘSR, oslavy našich státníků mely úspěch a přinesly i po stránce kulturní něco do naší obce.

V rámci akce 5M nebyly v obci žádné stavby provedeny. Byly ale provedeny tyto práce: oprava obecních a polních cest, oprava kanalizačního potrubí v obci, úprava prostranství před zámekem, oprava obecních budov, postavení kůlny na sběr odpadových surovin, výsadba 900 ks ovocných

stromů. Při úpravě parku a MNV se zasloužil s. Kretek Petr a při výsadbě ovocných stromů s. Stavař Richard. Zásluhou MNV a obětavých občanů bylo u školky zřízeno pískoviště pro děti a postaven kolotoč. Veselé a usměvavé tváře naší drobotiny, toť nejlepší dík!

V tomto roce byl zřízen v obci okrsek veřejné bezpečnosti. Okrskářem byl s. Rypal. Doposud patřila obec pod SNB v Kobeřicích. Po stránce bezpečnostní jsou poměry v obci klidné, takže služba příslušníka SNB je daleko lehčí, než četníků bývalé republiky, kteří měli plné ruce práce, aby páni kapitalisté mohli klidně spát. Byli vytvořeni i pomocníci z řad občanů, kteří pomáhají udržovat veřejný pořádek a klid v obci.

487)

Na Albertovci byl zřízen státní hřebčín, který je přemístěn odněkud z Čech. Celá řada místních občanů zde našla práci. Jen škoda, že kdysi náš nejlepší statek tak zpustl. Je příznačné, jak kolem roku 1900 tehdejší generální ředitel Piselek pečoval o své zaměstnance. Jeho heslo „Ohne Pflug des Brotes nicht genug“ najde jistě i u nás v dohledné době svého uplatnění.

V tomto roce se zásluhou Sokola začalo uvažovat o možnosti zřízení koupaliště na pozemku p. Solicha za usedlostí pí. Liškové na Nádražní ulici. Chybí ovšem finanční zajištění, i vlastníci půdy se stavějí ke stavbě odmítavě. MNV navezl lomový kámen na úpravu stěn bazénu. Hlavní práce ovšem čeká členy Sokola, kteří mají bezplatně provést zemní práce.

Na přání občanů byla opravena studna na cestě Bolatice – Chuchelná, která má velmi chutnou vodu.

V říjnu byla konečně dokončena úprava kulturní jizby v budově pí. Malcherové. Vybavení je zajištěno. Zase jeden stánek kultury v obci, jen aby ho občané využívali.

Zásluhou Konopy a MNV byly dne 11. 2. 1952 otevřeny místní jesle. Mají sloužit hlavně pracujícím maminkám a ženám v JZD. Nálada u občanů pro jesle není právě nejlepší, ale budoucnost to již ukáže!

488)

Dne 5. května byl slavnostní pohřeb tragicky zesnulého vojína čsl. armády A. Beneše. Mladý synek, sirotek, který se těžko životem probíjel! Účast armády, škol a občanů byla ohromná. Čest jeho památce!

V zámku se instaluje vodovod, hlavně pro potřeby škol a mateřské školy.

V zásobování obyvatelstva byly získány další úspěchy. Obchody převzala Budoucnost a čtyři její prodejny vykazují za rok celkový obrát: prodejna č. 32 – 4 072 981 Kčs, prodejna č. 33 – 5 272 222 Kčs, prodejna č. 34 – 2 252 154 Kčs, prodejna č. 35 – 4 597 394 Kčs. Stav členů Budoucnosti v obci – 332 členů.

Mimí to máme v obci podniky komunální a to hospody a holiče. I tyto velmi dobře prosperují. Dále je tu Masna a Tep a prodejna obuvi Jas. Zásobování je plynulé, ale kupní síla lidí je veliká, takže nestačíme ještě dnes plně krýt zvýšenou potřebu.

Je zajímavá další zkušenost. Poštovní úřad Bolatice sděluje, že v tomto roce bylo na důchodech vyplaceno 6 338 000 Kčs. V roce 1952 je v obci 504 radiopřijímačů.

489)

Zaměstnanost v obci se neustále zvyšuje. Jednak továrna v obci, pak průmysl v okolí a výstavba nové Ostravy dává zdejším lidem netušené výdělkové možnosti. To se projevuje i ve stále rostoucím průmyslovém ruchu.

Charakter obce je zemědělský a vyznačuje se soutěží dvou hospodářských systémů, a to soukromým a družstevním. Stav hospodářského zvířectva v obci.

plán	skutečnost
koně 80	89
hovězí 600	593
krávy dojnice 332	331 (chybí u JZD)
prasata 550	506
prasnice 48	46
ovce 4	3
slepice 3 550	3 959

Celkem bylo zemědělské půdy 946,66 ha, z toho orné 870,57 ha.

Plnění kontingentů:

pšenice – 1 180 q, z toho JZD splnilo 700 q, obce celkem splnila na 149%

žito – 2 948 q, z toho JZD splnilo 1 700q, obce splnila celkem na 119%, JZD na 150%

490)

Dodávka cukrovky činila 14 496 q a byla splněna jen na 67%. Předpis brambor byl 5 240 q a splněno bylo jen 4 880 q. Okopaniny byly celkem v tomto roce velmi slabé a to v důsledku jarních dešťů.

Plnění v mase – hovězí splněno na 115%, vepřové na 98%, vejce na 100%, mléko na 92%. Ze zemědělců nad 10 ha splnil vše rolník Jan Pašek, který i mléko splnil 100%. Nejhorší zemědělec nad 10 ha byl Fus Alois, Mrkva Adolf a Nevřela Matěj. Tito nesplnili ani zemědělské plodiny, ani produkty. U středních rolníků byl nejlepší dodavatel Kolarčík Emil a Slivka František. Nejhorší malí rolníci byli Baronová Albína, Číž Josef a Teuer Karel, který dodal jen 245 l mléka vůbec žádné vepřové maso.

Z jara bylo velmi špatné počasí. Časté deště zaplevelily pole (okopaniny), takže brigády občanů a škol pomáhaly hlavně u JZD, které má velkou rozlohu a málo pracovních sil.

491)

Výmlat musel být v důsledku nedostatku elektrického proudu řízen komisí u MNV. Mlátilo se i v noci. Dík patří Vavřínkovi i Hertlovi, kteří i přes ztížené podmínky výmlat zajistili.

V obci se rozmohla červinka a obrna vepřů. Způsobila citelné škody. Příčiny nutno hledati ve špatné kanalizaci a dále i možnosti zavlečení. Ve dnech 10. 12. 1953 až 6. 1. 1953 byla obec uzavřena pro kulhavku a slintavku, takže mnoho lidí nemohlo ani do práce mimo obec, aby se zamezilo šíření epidemie.

V době žní byly ustaveny žňové hlídky z řad občanů. K žádnému požáru nedošlo. MNV Štěpánkovice vyzval naši obec k soutěži ve žních. Vítězem byla naše obec. V okrese se vyskytla mandelinka bramborová, ale v naší obci se při hledání nic nenašlo.

JZD Bolatice postavilo v dubnu nouzový dřevěný vepřín v křeménkách a započalo s výstavbou zděného vepřínu pro 200 prasat na Borové. Zde musíme znovu hodnotit obětavost družstevníků, jako s. Rataje a pí. Pytlíkové, Hluchníkové, Hertlové a řady dalších, kteří bez ohledu na mínění občanů pracují od rána do noci za velmi těžkých podmínek. V tomto roce byla postavena i sýpka v zámeckém dvoře.

492)

JZD Bolatice nemá dosud zavedeno odměňování podle jednotek, ale i přesto má dobré výsledky. Má je proto, že nad zdejším lidem nemusí stát nikdo s bičem, lidé pracují rádi a poctivě. JZD Borová má slabší výsledky a to jednak pro horší bonitu půdy, jednak i kvůli organizaci. Jako každoročně, tak i letos zapříčinila STS Kravaře veliké zpoždění hlavně ve žních pro špatný stav strojů.

Hodnotíme tři roky práce JZD. Těžký byl začátek, těžko je i dnes bez výkonných zemědělců, ale na druhé straně i tyto výsledky ukazují, že je možno společně hospodařit, a to dobře hospodařit!

V závodu Konopa byly úkoly zvýšeny oproti minulému roku o 14% a vcelku splněny na 95,97%. Vinu na tom mám nepříznivá energetická situace. Počátkem roku byla dokončena investiční přístavba provozní místnosti a koncem roku dokončeno ústřední topení. V soutěži mezi závody národního podniku se Konopa umístila na 5. místě ze sedmi. Stav pracovníků se oproti loňsku zvýšil o 5%. Oproti roku 1950 zvýšen o 14%. Závod splnil se ctí zakázky exportu pro země lidové demokracie. Rovněž zakázky pro armádu byly splněny.

493)

V tomto roce se podrobilo 21 učenek závěrečným zkouškám. V rámci ZŠP bylo zahájeno školení 18 učňů. Závod vypomáhal sesterskému závodu v Krnově 10 000 brigádnickými hodinami. Ve výrobě se přešlo na specializaci a program rozšířen o přádelnickou výrobu. Ředitelem závodu je Gustav Vodička, předseda ZR Holas, předseda KSČ Kolek.

ZS ČSM čítala 69 členů. Hlavní činnost mládeže na kulturním poli po celém kraji měla kýžené výsledky. Divadelní kroužek sehrál dvě představení. Dokonce jeden příslušník závodu byl na rekreaci v Maďarsku. Závod po všech směrech roste. Účast v socialistické soutěži, vzrůst produktivity práce – to je výsledek úsilí všech zaměstnanců.

Školství. Národní škola má 7 tříd, 100 chlapců a 93 dívek. Ředitelem školy je s. Vyhnalík. Klasifikační průměr školy je 2,5. propadlo 5 žáků. Byla provedena oprava staré školy stavebním kombinátem v Hlučíně.

Střední škola má 6 tříd a 229 žáků, z toho 110 chlapců. Ředitelem je s. Zajíc. Na střední škole je 15 žáků s vyznamenáním, 10 propadlo. Na škole je ustavena pionýrská organizace a zájmové kroužky. Školy prováděly sběr léčivých bylin a pomohly JZD.

494)

Zdravotní stav žáků je dobrý. Mimo to jsou prováděny stálé periodické prohlídky žáků lékaři OÚNZ. Předsedou sdružení rodičů a přátel školy je Pavel Bělák.

Národní škola na Borové má 2 třídy, vždy po dvou odděleních. Žáků v 1. třídě 15, z toho 10 chlapců, ve 2. třídě 29, z toho chlapců 15. Ředitelem školy je Bohuš Složil. I zde pomáhá učitelům Žakovská organizace. Je třeba ve škole opravit venkovní omítku a nátěr. Ředitel školy připsal heslo: Co škola 5 hodin tvoří, to rodiče 19 hodin boří!

Mateřská škola ve stavu žáků beze změn, neboť návštěva silně kolísá. Stav škol je neutěšený a není dosud vyhlídek na zlepšení situace.

Osvětová beseda řídí osvětovou práci v obci. Přednášky, divadla, filmy v místním kině, tancovačky a plesy, slavnosti a různé akce během roku se střídají a vyplňují příjemně život naší vesnice. I lidová knihovna se svými 1 098 knihami a 272 čtenáři se podílí na zvýšení kulturní úrovně v naší obci.

V obci se radikálně snížily nemoci. V rámci péče o pracující byly provedeny v obci rentgenové prohlídky všech občanů ve stáří od 15 let.

495)

Během roku navštívily obec pojízdné prodejny a hlavně v létě se konal na hřišti Sokola Okresní jarmark za široké účasti občanů, s bohatým kulturním programem.

Náboženský život v obci se vyvíjel normálně. Na opravu střechy kostela bylo vydáno 420 000 Kčs. Škoda jen, že dosud není v srdcích lidí zakořeněna pravá křesťanská láska, které je ve světě tak málo.

Život spolkový. Největší složkou v obci je Sokol. Má celkem 155 členů. Předsedou je Pavel Bělák. Sdružuje v sobě tělovýchovu, fotbal, ping-pong, házenou. Umístil se v okrese hned na 2. místě za Kravařemi. V soutěži dorostu hrály 2 dorosty. Fotbal je v obci nejoblíbenější hra.

Místní skupina ČSM má 48 členů. Předsedou je Valter Hluchník. Skupina podnikla zájezd do kmotrovského města Slaný. Soubor ČSM vystupuje při různých schůzích. Byly sehrány 2 divadelní hry. Svazáci pomohli zemědělství 2 500 hodinami. Na poli kultury odpracováno 550 hodin.

Šachový klub Konopa Bolatice se zúčastnil župní soutěže a získal 3,5 bodů. Celkem hraje v soutěži 12 hráčů. Předsedou je s. Zajíc.

Včelařský spolek Bolatice má 70 členů. Členstvo bylo školen filmem „Včela bude žít“. Předseda je Duda Josef.

496)

Lidová myslivecká společnost má 9 členů, 6 dělníků, 2 členy SNB, 1 lesní zaměstnanec, 1 učitel. Členové odpracovali na brigádách 665 hodin, hlavně v JZD. Na veřejný stůl bylo dodáno 50 ks koroptví, 148 zajíců. 1 srnčí. Odstřel – 3 psi, 12 kání, 1 jestřáb, 148 zajíců, 75 koroptví, 13 koček, 6 lišek, 14 vran, 5 bažantů, 1 srna. Byla zřízena v pískovně střelnice pro branný výcvik členů.

Místní hasičská jednotka čítá 50 členů. Předsedou je Duda Rudolf, velitelem Josef Solich. Byl proveden nábor nových členů a získáno jich 9. Hasiči zasahovali u tří požárů a to: lesní požár, požár v Dolním Benešově, požár stodoly na Albertovci. Během roku se prováděla praktická cvičení. Na brigádách bylo odpracováno 1 735 hodin. Během roku byla doplněna výzbroj. Hasičská jednotka Borová beze změn.

Spolkový život v obci je rušný. Je však ještě dosti občanů, kteří stojí stranou a kritizují. Co je vlastně zajímavé? Asi že nic, jinak by se do některého spolku zapojili. Mnozí snad čekají zázrak, ale zázraky se ve 20. století nedějí. Tak jim nezbyvá nic jiného, než zachmuřit obličej a plivat kolem sebe.

497)

Doslov. Skloněn nad touto knihou, vtiskují jí pečeť dnešní doby. Škoda jen, že člověk nedovede zachytit tu bouři lidských srdcí a myslí. Byla by to epopie lásky, snad i zloby. Je to tak. Kolik nadšených lidí je otráveno svým okolím a je brzděno ve svých vzletných cílech. Lidstvo ještě nepostavilo žádnému živému člověku pomník slávy. Tak i u nás v obci. Cílevědomě jde mladý svět vpřed a je provázen zlobou a nenávistí starého světa. A tak pomalu list za listem mizí z kalendáře. To co včera jásavé, zítra odplyne. Je to soud. Ale právě proto, jak měli by lidé společně pracovat, jak by se měli mít rádi! A zatím? Peníze, majetek, vliv, to je cíl, za kterým se žene slavný svět. Světská moc a sláva, polní tráva. Děkujeme na konci roku všem poctivým lidem, že to byli i oni, kteří poctivou prací nám pomohli dále vpřed.

Kdo ví, kdy skončí i má hodina, kdo ví, kolik stran ještě popíše má ruka v této knize. Pryč se smutkem, ať radost zaplaví naše srdce na konci tohoto roku! A není na světě cíle, kterého by člověk nedosáhl, když chce!

1953

A dále letí život v naší obci. Sta generací již chodilo po našich cestách a polích, v hlavě plno vzletných a krásných myšlenek, ale dnes, tolik set roků po tom, kdo je vzpomene? Staré kroniky píší o slávě panských rodů, jejich válkách, ale nic se tam nedozvíme o práci tisíců prostých lidí, kteří jim toto bohatství svou prací připravili. Jen někdy čteme, že ten či onen rebel byl za svou odvahu postavit se proti vrchnosti dán do želez a na výstrahu popraven. A na to všechno se kdysi díval ten dobrotitivý Bůh, který měl zde v bolackém zámku svého zástupce, aniž se něco stalo. A v temném přítmí farního kostela klečel kdysi bolacký poddaný a prosil Boha, který byl i jeho otcem, aby mu pomohl! Leč dále se dívá kamenná socha bezcitně a cize a dále prosí další a další generace, až konečně pochopily staré české přísloví „Pomoz si sám a pomůže ti Bůh“! Toto heslo, které postupně zasahovalo další kruhy stejně smýšlejících lidí, se šířilo, mohutnělo, až starý feudální řád bezmocně uvolnil opratě a dal volnost lidskému snažení a myšlení.

499)

Od té doby uběhlo přes 100 roků, a jaké ohromné změny se v naší zemi, obci, okrese odehrály! Sice potoky krve pokropily všechny světa strany, ale nakonec přes to všechno myšlenka pravé lidské volnosti zvítězila.

Je tomu dnes pět let od tohoto památného 25. února 1948, kdy moc v tomto státě převzal pracující lid. Že se od té doby udály tak převratné změny jak v hospodářském, tak politickém životě, snad nikdo neočekával. Okres se změnil, závody, sídliště, rodinné domky, nemocnice, autobusy, jesle, rekreace, odborné školy zdarma, léčení, JZD a všechno to nové, tím dýchá tento bouřlivý svět práce, dává jasně tušit ohromné možnosti dalšího růstu, bude-li anebo stane-li se opravdu společným cílem nás všech!

Žel Bohu, je ještě mnoho těch, kteří mají socialismus v ústech, ale na druhé straně levé ruce, ale při tom všem ohromnou ctižádost a dravost a tak se snadno lokty prodere do popředí – aby těžili jen a jen pro sebe! Náš okres je toho v mnoha případech důkazem! Ale nic naplat, rodí se nezadržitelně noví lidé, kteří vymění ty, kteří nedorostli nebo nikdy nedorostou! A to je naše útěcha pro příští léta. Kdysi zastrčený okres se dostává díky své pracovitosti do popředí. Víťame dnes hlavně to, že nám naše armáda vychovává mladé a nadějně velitele nejen u vojska, ale hlavně že v těchto našich chlapcích vidíme i příští vedení v našem okrese.

500)

Nic nezabrání tomu, aby naše mládež, své zemi oddaná a v ní vyrostlá, nedosáhla těch míst, která si díky svému elánu plně zaslouží. V této naší víře jsme povinni podporovat všechno to mladé a nově se rodící. Dík naší vládě již neslyšíš ona potupná vyjádření, pronášená kdysi o našich lidech! V naší republice jsou si všichni rovni. A důkazem lásky k vlasti již není buřinka volání slávy, ale práce každého z nás! Je dobře i trochu toho vzpomínání. To proto, aby ty příští generace pochopily, jak těžko se rodí dnešní svět, ve kterém nakonec bojuje ten nejtěžší boj každý sám se sebou!

Naše závody, doly, banky a lesy, nás všech, ale s námi starými, kapitalistickými lidmi. Díváme se na to všechno kolem nás očima ne ochránců, ale očima žádoucímá, aniž přitom uvažujeme, že si řežeme větev, na které sedíme. Zde zvítězit, znamená konečně zvítězit. Každý, kdo slyšel poslední projev s. Gottwalda k Novému roku, ani snad neuvážil a řekl: „Ano, je to tak, vyrobit více a zlepšit naše postavení leží v nás samotných!“

501)

Místní národní výbor v Bolaticích se přes všechny překážky a potíže zhostil svých úkolů celkem dobře. Plénium NV se scházelo poměrně špatně, jen asi z 60%, takže mnohdy se plénium nemohlo ani usnášeti a schůze byla odložena na jiný termín. Byly svolávány schůzky s členy pléna, a bylo jim vysvětleno, že být členem NV je čest pro každého občana. Proto všechna práce NV spočívala na radě a zaměstnancích NV. Tito k zdolání všech úkolů nasazovali i noci. Ve složení rady nebylo proti minulému roku žádných změn. Celkem se konalo 42 schůzí rady, na kterých byla projednána celá politická i hospodářská problematika obce. Hlavní pozornost byla věnována JZD. je nutno vyzvednout práci místního tajemníka Hertla, který se stal svým pracovním elánem hybnou pákou jak při organizování žní, tak i přiložením ruky k dílu vzorem pro všechny členy NV. Jednotlivé referáty se svých úkolů zhostily dobře. Hlavně pracovník zemědělského úseku Vavřínek operativně zasahoval všude tam, kde toho bylo nejvíce třeba, i když sám je beznohý a nosí protézy. Za dobrou organizaci práce a vzorné plnění dodávek byla MNV věnována ONV v Hlučíně putovní standarta. Sbor lidových důvěrníků nepracoval. 8 členů konalo řádně své funkce, jiní se stranili, zbytek nedělal vůbec nic. Spolupráce s výborem žen byla po celý rok dobrá.

502)

Největší potíž je bytová otázka, která i přes velkou bytovou výstavbu není odstraněna. To proto, že si každý staví sám pro sebe, že už zkrátka lidem nestačí jeden pokoj apod. Slabou činnost vyvíjel stavební úsek, a to vinou Osvalda Šoltyse, finančního referenta. Tak obětavý pokladník Vilášek celou

tíhu nesl sám, když se k tomu finanční komise velmi těžko dostávala. I v tomto roce navštěvoval MNV instruktor ONV, i když velmi nepravdělně.

Počet obyvatel v naší obci k 31. 12. 1953 je 2 876 osob. Počet narozených dětí je 50, z toho chlapců 28. Počet uzavřených manželství 34. Zemřelo 24 osob. Novostaveb bylo v tomto roce 14. celkem rozestavěných rodinných domků 19. Od roku 1945 do roku 1953 bylo v obci postaveno 74 obytných domů, nouzových 23.

Politický život v obci. KSČ měla v tomto roce 43 členů, z toho 38 mužů. Věkové rozvrstvení – do 25 let 3, do 35 let 6, do 45 let 11, do 60 let 16, nad 60 let 7.

503)

Z toho jasně vidíme, že organizace v obci je složena především ze starých lidí. Tím větší je však úspěch, když se v lednu podařilo přesvědčit první zemědělce, a tiho v počtu 9 vstoupili do JZD. Léta přesvědčovací práce přinesla první velmi významné vítězství, kterému zajisté teď budou následovat další a další. Předsedou organizace je s. Karel Gillar, vedoucí OSK v Hlučíně, jednatelem je s. Vyhnalík, učitel v Bolaticích. Rovněž místní akční výbor v obci pracuje dobře a jeho složení se řídí podle vedoucích těch či jiných složek. Koná pravidelně schůze a řídí práci masově politických složek v obci.

Místní výbor žen se dobře zapracoval. Ženy mají zájem o tuto práci a osvědčily se dobře jako spojky mezi občany a MNV, hlavně při kontrole zdejších obchodů.

V obci byly během celého roku dělány jak obecní schůze, tak i schůze zájmových složek. Účast na obecních schůzích je malá, chodí vždy jedni a titíž občané. Pak se stává, že občanstvo je mylně informováno, anebo vůbec ne!

504)

Silně se v obci rozmáhá poslouchání cizího rozhlasu. To se projevuje i politicky. Na druhé straně je chyba i v naší politické práci samé. Někteří referenti se dělají velmi důležití, dlouho mluví o všem a o ničem, a výsledek – špatná účast na schůzích. Lidé chtějí být dobře a rychle informováni. Nemají čas, který jinak využít, jim přinese prospěch. Každopádně vstup výkonných zemědělců a k tomu ještě středních, v obci známých jako dobrých, silně zapůsobil. Spousta pomluv se rozplynula v nic, když tiho hospodáři se sami přesvědčili na základě finančního stavu JZD, že si toto stojí dobře a je schopno života. To je dnes politický argument, který se nenechá zaplatit zlatem.

5. 3. 1953 ve 21 hodin zemřel J. V. Stalin, předseda rady ministrů, člen předsednictva ÚV KSS, poslanec a nejvýznačnější bojovník za práva dělníků nejen v SSSR, ale na celém světě. Připadá nám, jako by se zastavilo srdce, srdce milující rodné gardy dělníků a rolníků, ale i srdce tvrdé proti všem škůdcům, vykořisťovatelům a kazimírům. Smutek zapadl nad sovětskou zemí a přikryl ji kobercem pláče. Ale i u nás lidé na cestě, v závodech, všichni cítíme, že odešel opravdu veliký člověk! Smuteční tryzna v obci za dobré účasti občanů byla posledním pozdravem místnímu hrdinovi. I zdejší člověk si Stalina velmi váží, neboť dovedl jako jediný rozpoznat pravý význam jen proto, že žil v bídě a byl životem všelijak vláčen. Dne 9. 3. 1953 byl zvolen předsedou rady ministrů G. M. Malenkov, žák velikého Stalina.

505)

I náš prezident s. Gottwald byl přítomen pohřbu. Tím truchlivější, a pro celý národ zdrcující byla zpráva, že s. Gottwald, první dělnický prezident, je nemocen. Krátké úřední zprávy byly očekávány denně miliony našich pracujících. K Praze letěly v tyto dny myšlenky nás všech a všechna srdce přála brzké uzdravení.

Ale 14. 3. 1953 v 11 hodin zavřel navždy oči všemi milovaný dělnický prezident. Slzy a smutek zaplavily naši zemi. Továrny nakrátko zastavily provoz a ve smutečních tryznách se loučili pracující se svým prezidentem. V obci byly podepisovány kondolenční archy a věru, že nebylo nikoho, kdo by nepodepsal. Pohřeb byl stanoven na 19. 3. 1953. V tento den sešli se pracující okresu ke smuteční tryzně do Hlučína. Přisaháme, s. Gottwalde, že tvému odkazu věrni zůstaneme.

Dne 21. 3. 1953 byl zvolen ve Vladislavském sále v Praze s. Antonín Zápotocký jako prezident čsl. republiky. Tato volba byla v celé zemi přivítána s jásotem. Vždyť nástupce je hodný s. Gottwalda. Starý bojovník zasedl na Pražském hradě, aby odtud řídil osudy našeho lidu.

506)

Krásný jako vždy byl první máj. Tisíce občanů pochodovalo do Hlučína, kde manifestovali za mír a další rozkvet naší vlasti. Stovky bílých holubic vylétly k modré obloze, aby zanesly pozdravy po celé zemi, pozdravy lásky a míru! Celá řada památných oslav byla náležitě oslavena a vždy bylo vzpomenu na pohnutou minulost našeho lidu a na jeho krásnou a šťastnou budoucnost.

Dne 17. ledna se konal mírový sjezd v Praze, kterého se za náš okres zúčastnil s. Rudolf Vybíral z MSA Dolní Benešov.

Výbor čítá 7 členů, který řídí a dle stanov zodpovídá za celkový stav Jednoty jak po stránce hospodářské, tak i po stránce masově politické práce. Taktéž zvolen i kontrolní orgán. Svou vlastní činnost zahájilo spotřební družstvo Jednota dnem 1. 8. 1953, kdy od Budoucnosti Ostrava bylo převzato 21 provozoven, a to 5 potravinářských, 5 výseků masa, 4 pekárny, 4 pohostinství, 1 textil, 1 mlékárna, 1 obuv a celkem 52 zaměstnanců, z toho 14 mužů a 38 žen. Během roku 1953 byl zrušen

výsek masa u pí. Jiříkové. Celkový počet členů 475. Celkový obrat Jednoty od 1. 8 t. r. činil 5 095 000 Kčs, z toho průmyslové zboží 1 620 000 Kčs.

V prosinci byla prováděna sbírka na Koreu, která vynesla přes 2 000 korun. Při soutěži MNV Bolatice – MNV Dolní Benešov naše obec celkem úspěšně obstála.

Na katastru obce byly sepsány celkem tyto ovocné stromy:

jabloně	749	hrušně	477	třešně	283
višně	17	broskve	24	meruňky	30
švestky	437	slívy	441	ořechy	118
angrešt	489	rybíz	254	lísky	10
maliny	20 m ²				

Celkem dosti slabé stavy, ale situace se lepší.

509)

Stav hospodářského zvířectva v obci

koně	76	skot celkem	606	prasata	480
kanci	2	ovce	1	plemenní kozli	8
kozy	605	slepice + kohouti	2 931	husy	437
kachny	48	krůty	123	liliputky	2
perličky	7	králíci	74		

Dodávky obilovin

Obec splnila celkem na 121,44%. z toho JZD na 158%.

Brambory obec celkem 127%, z toho JZD 161,5%.

Mléko obec na 119%, JZD na 199%.

Vepřové maso na 95%, z toho JZD 105%.

Hovězí maso na 87%, z toho JZD 101%.

Nejlepšími dodavateli za obec byli pan Pašek Jan, rolník, ulice Svobody, paní Teuerová Anežka, rolnice, ulice Svobody. Zemědělci do 5 ha splnili všichni. Obec jako taková se celkem dobře umístila. Tento rok byl vcelku dobrý.

Počasí na jaře nebylo příznivé. Stříдалo se teplé, studené a deštivé počasí. Z toho vznikla v květnu v obci chřipková epidemie. Na škole chybělo 25% žáků. Ve dnech 10. – 11. května ještě silné mrazy a sněhové vánice. Zima byla celkem mírná, léto krásné a teplé.

510)

Žně v obci proběhly jako vždy dobře. Zase zklamala traktorová stanice, která má každý rok špatné stroje a pak vznikají zbytečné ztrátové časy. Ve žních pomáhaly i brigády z Ostravy, Slezské mlékárny a závod Lýko i Drůbežárna v Kravařích.

Neplničům byl na příkaz ONV vypnut proud. Jedná se o tyto: Alois Fus, Josef Teuer, Adolf Mrkva, Bedřich Ricka, Matěj Nevřela. Na Ricku byla podána stížnost, jelikož se jedná o stálého neplatiče.

Dne 31. 5. byla provedena národní směna na výstavbu nového kravína za účasti 25 soudruhů.

NV se rozhodl zakázat výčep alkoholu těmto občanům: Josef Číž, Jindřich Teuer, Valentin Duxa, Adolf Duxa. Tento zákaz byl ale jako nezákonný brzy odvolán.

V tomto roce NV vysadil celkem stromů – 30 jabloní, 100 hrušní, 200 švestek, 100 třešní. Mimo to byla ukončena i demolice budov bývalého statku v zámku.

511)

Místní jednotné zemědělské družstvo se prakticky teprve upevnilo v lednu t. r., kdy do družstva přistoupili následující zemědělci: Sněhota Max, ulice Hlučínská; Duda Max, ulice Hlučínská; Duda Albert, ulice Svobody; Duda Emil, ulice Svobody; Miketa Adolf, ulice Svobody; Sněhota Karel, ulice Opavská; Teuer Robert, ulice Padoly; Burianová Marie, ulice Svobody.

V důsledku lístkového patření z JZD vystoupili všichni bývalí členové nezemědělci, až na Josefa Rataje, který byl nakonec na společné schůzi zvolen předsedou JZD. Představenstvo JZD – Rataj Josef, Sněhota Max, Duda Emil, Dudová Lucie. Vystoupivší členové družstva slíbili na schůzi pomoc, a taky ji splnili. Jejich manželky a další pracovnice byly žulovým základem rozmachu družstva. Družstvo obhospodařovalo celkem 222 ha, rolníci přinesli 93 ha. Společný svod dobytka byl proveden dne 28. 2. 1953.

512)

Pro nedostatek hospodářského zařízení pro dálku od Bolatic a nakonec i pro celkem špatný stav hospodářství, bylo JZD Borová k 1. 10. rozpuštěno a pozemky 61 ha převzal ČSSS Moravec. Státní statek převzal i otevřenou pískovnu u Bohuslavic, což je opravdu škoda pro výborný písek i štěrk.

JZD má celkem 88 ks hovězího dobytka, 70 vepřů a 18 koní. Pro usnadnění své práci si družstevníci pořídili traktor Deutz 11. Byla provedena adaptace kravínu ze stodol a to u Maxe Dudy a Maxe Sněhoty a pro mladý dobytek u Miketů. Tímto opatřením se okamžitě zvýšila doживost ustájených krav, a to z 3,2 l na 6,8 l.

Výnosy obilovin. Pšenice 27,5 q z ha, cukrovka 290 q z ha, brambory 173 q z ha. Plánovaná hodnota jednotky byla 16 Kčs, docílena 21,10 Kčs. Naturálie plán 4,23, skutečnost 4,30 Kčs.

Pracovní morálka v družstvu je vesměs velmi dobrá. Byli odměněni dobří pracovníci a to pí. Pytlíková a celá řada našich vesnických žen. Družstvo hospodařilo velmi dobře a hlavě přesvědčilo nové členy o své životaschopnosti.

513)

Až do listopadu t. r. byli ještě vepři JZD umístěni v Křeménkách, ale tam se jim moc dobře nevedlo, neboť krmič Valenta nestál za mnoho. Počátek žní byl deštivý, ale od 9. 8. pak celé žně ani nekáplo. Zdárná sklizeň a bylo dobyt rozhodujícího vítězství v naší vesnici. V JZD již pracovali na skupiny, a to jak v poli, tak při výrobě.

V tomto roce zřízen na Borové prodej stavebního materiálu a na nádraží v Bolaticích Uhelné sklady.

Závod Lýko. Zařídil si v tomto roce vlastní elektrárnu. Byl uhašen zárodek požáru v prádelně.

Zvýšení výroby za roky 1950 – 1953.

Rok 1950 bereme za základ, tj. 100%.

Rok 1951 zvýšen proti 1950 o více než 100%.

Rok 1952 zvýšen proti 1950 o více než 100%.

Rok 1953 zvýšen proti 1950 o více než 100%.

Průměrné výdělky v závodě.

1949	1950	1951	1952	1953
6 525,-	7 042,-	8 775,-	8 391,-	8 032,-

Produktivita na hlavu.

1950	1951	1952	1953
2 509,-	4 743,-	3 507,-	4 278,-

514)

Stav zaměstnanců k porovnání z roku 1949.

1949	1950	1951	1952	1953
100%	+113%	+139%	+150%	+138%

V závodě se slibně rozvíjí zlepšovatelské hnutí a celkem bylo podáno 62 návrhů. V závodní škole práce se školí velká část zaměstnanců, aby získala potřebnou kvalifikaci. Nejlepší pracovníci v administrativě byli vyhlášeni soudruzi: Kocur Alfons, Vehovský P, Pavel a Emil Obrušníkov. Pracovní morálka dělnic je víc než dobrá, je obdivuhodná!

I závodní skupina ČSM se velmi slibně se svým souborem vyvíjí a získala mnoho cen v rámci okresu i kraje. Ředitelem závodu je Vodička Gustav.

Školství. Školní budovy beze změn, i když se pořád tlačí a honí. Není naděje, že v dohledné době se dočkáme změny. Národní škola Borová má 2 třídy (postupné). V 1. třídě má 16 chlapců a 16 dívek, v 2. třídě 5 dívek, 18 chlapců. Ředitelem je Bohuš Složil, který je dobrý myslivec a u lidí oblíben. Borová sehrála 2 divadelní představení. Národní škola Bolatice má celkem 6 tříd. Žáků celkem 161, z toho 81 chlapců. 20. března složilo 10 prvních pionýrů slavnostní slib. Zájem rodičů o školu se zvýšil. Při zahájení školního roku byly přítomni zástupci obce.

515)

Ve staré škole byly postaveny nové záchody v částce 10 000 Kčs. Střední škola měla 7 tříd a 248 žáků, z toho 121 chlapců. Závod Konopa převzal patronát nad pionýry. Pionýři předvedli divadelní hru Pan Johanes. Žáci i učitelé se zúčastnili brigád v lese i v JZD. V obci učí 18 učitelů. Ředitelem je Zátopek Ludvík. V květnu tohoto roku byl vydán zákon o jednotné škole. Je zavedena síť 8 a 11 letek. Tím se i v naší obci mění hodně, hlavně pokud se týká školského referenta.

Jak dlouho to trvalo, než si lidé zvykli na jesle, teď jsou plné. Kapacita je 20 dětí. Mateřská škola má kapacitu 25 – 40 žáků. Bylo zřízeno celodenní stravování pro 20 žáků.

Lidová knihovna čítá 1 646 svazků knih. Počet čtenářů se oproti loňsku nepatrně zvýšil, činí 283. Výběr je velmi pěkný a knihovna je v pořádku.

Dne 30. 5. 1953 se do školy vloupali neznámí pachatelé, kteří rozbili okno a odcizili gramofon v ceně 4 000 Kčs.

Osvětová beseda řídí kulturní život v obci. Spousta plesů vyvolává mnohdy i zlou krev mezi pořadateli. I divadelní představení se konají dosti často. Mimo to v kině se čas od času pronese referát k té či oné události. Osvětář s. Liška se plně osvědčil, hlavně využitím obecního rozhlasu.

516)

Náboženský život je v obci beze změn. Ve všední den pracuj a neděli svěť, nebo nedělní praca se v nic obraca! To je heslo našeho lidu a je tomu věrný, a jen ve výjimečných případech se poruší. Na hřbitově byla postavena nová zděná márnice, neboť stará již byla ostudou. Mimo to byl zakoupen i pohřební vůz. Farářem je dosud P. Muczka z Kravař.

Spolkový život v obci. Největší složkou v naší obci je tělovýchovná jednota Sokol. Čítá 155 členů. Předsedou je Pavel Bělák. I tento rok se opět umístila na 2. místě za Sokolem Kravaře, a tak se dostal Sokol Bolatice do kvalifikačního turnaje o postup do krajské soutěže. V mistrovství hrála 2 mužstva to I. A a dorost. V tomto roce pořádána v Bolaticích okresní spartakiáda, kde se zúčastnily oddíly Hlučín, Kravaře, Kobeřice a Štěpánkovice. Pro záslužné sportovce byl organizován výlet do Beskyd, který se velmi pěkně vydařil. V jednotě dosud působí Teuer Kornelius, zasloužilý pracovník v našem sportu, který opravdu s mladickým zápalem překonává překážky, a vede jednotu hospodářsky velmi dobře.

Svaz československé mládeže čítá přes 50 členů. Předsedou je G. Šoltys. Přesto, že se jedná o tak početnou skupinu mladých, není jejich působnost v obci mnoho znát. Ve žních pomohli v brigádách JZD, kde se ukázali jako velmi dobří pomocníci. Celkově možno říci, že mladí lidé si ani dost dobře neuvědomují ohromné možnosti růstu, které se jim dnes nabízejí.

517)

Svaz přátel SSSR čítá přes 70 členů, předsedou je Tiele Emil. Tento spolek prakticky nevyvíjí žádnou činnost, i když má tak dalekosáhlé možnosti.

Včelařský spolek je více zájmový. Předsedou je J. Duda z Borové. Jeho činnost spočívala v odborné výchově členů. Rok pro včely byl pro jarní deště velmi špatný.

Místní jednota ČSOP (hasiči) čítá 39 členů, z toho žádné ženy. Předsedou je Duda Rudolf, velitelem Josef Solich. V obci nebyl žádný požár, takže činnost sboru se vyplňovala praktickým cvičením. Hasiči na Borové jsou daleko aktivnější. Slavnosti konané v lese jsou široce známé a přilákají hodně zájemců.

Lidová myslivecká společnost čítá 9 členů. Předsedou je Bohuš Složil, hospodářem Karel Sněhota. Členstvo odpracovalo stovky hodin na brigádách v JZD. Sčítání zvěře k 31. 12. 1953 ukázalo stav – zajíci 90, bažant 4, koroptev 150, srnci 3, srny 7. Odstřel – zajíci 128, bažant 5, koroptev 10, srnci 2, srny 2, lišky 2, káně 4, vrány 5, psi 5, kočky 8. Členstvo prodělalo branný výcvik. Společnost má mysliveckého psa „Stopa“, který se na závodech v Opavě umístil na 1. místě.

518)

Doslov. Tento rok byl rokem velikého přelomu na naší vesnici, neboť vstupem rolníků do JZD se konečně podařilo prolomit přehradu, která oddělovala rolníky od bezzemků, kteří až dosud hospodařili v JZD. Hospodářské výsledky, i když ještě není hotova účetní uzávěrka, jsou velmi dobré a slibné. Noví družstevníci jsou spokojeni, i když ještě tu a tam se mezi soukromě hospodařícími rolníky na ně ukazuje jako na zrádce. Nic naplat, je dokázáno, že to jde, a to je hlavní.

Na druhé straně nastalo ve světě i uklidnění v napjaté mezinárodní situaci a ukončení války v Koreji dává i určitou důvěru a jistotu, že všechny sporné problémy se dají řešit. Svět má dost války, a hlavně náš okres.

Tento rok odešli i dva velcí mužové dějin, Stalin a Gottwald. Těžká ztráta, ale tábor vedený sovětským svazem jde dále kupředu za mír a klid na celém světě.

Naše vesnice zkrásněla. Nové domky po levé straně cesty do Opavy ukazují na rozmach v obci. Naši lidé se války nebojí a ani nevěří, že bude, neboť si staví domky ne proto, aby je války rozbila, ale proto, aby v nich mohli klidně a spokojeně žít. Jsme šťastni, že jsme mír uhájili, a že náš vlast jde dále mocně kupředu!

519)

1954

Krásná má země, kdysi tak chudá a odstrčená, a nyní kveteš květy hýřivými. Kdybychom věřili starým pověstem a neviděli dnešek, pak bychom řekli, ano, stal se zázrak. Hlučínsko, jsi jen kousek mé vlasti, ale miluji Tě pro tvou prostotu a nelíčenost. V dobách, kdy jsem byl daleko od Tebe, byl jsem Ti pořád tak blízko! V jasných hvězdných nocích posílal jsem Tobě, můj domove, mé horoucí pozdravy. Daleko od Tebe, ale cítil jsem tep Tvého lidu, který krvácel a těžko se probíral ze svého poblouznění. Ó, kdyby ty měsíční noci ještě dovedly mluvit a dnes všemu našemu lidu říci ty jeho sliby, které v hodinách nejtěžších sliboval. Jen si připomeň, ty hlučínský muži, hroznou válečnou řež, ze které jsi unikl. Mnohý zase řekne „Zázrak!“ Ale ne tak! Přišel jsi domů proto, abys okusil krás nového života, znovu, ještě napůl si uvědomujíc hrůzu války? Anebo, ty bývalý vojáku, vyzýváš své děti k tomu, aby v hrozných bolestech mřely? Nikdo neřekne, že to chceš! Ale jak pak zodpovíš Tvůj dnešní postoj, kdy nepomáháš dělnickému státu řešit jeho potíže, ale zato tím horlivěji točíš knoflíkem rádia, abys prý slyšel pravdu! Zapomínáš, že od roku 1935 – 1939 jsi taky jen chtěl slyšet pravdu!

520)

A jak to dopadlo? Pomník padlých nemá ještě jména poslední války! Kde jsou ti lidé, kteří chtěli přinést našemu Hlučínsku „prý spásu?“ Celá smečka lupičů i vrahů i našeho lidu, ještě se nepoučila z minulosti. Znovu haraší v Německu zbraněmi. Ale jedno se změnilo. My prostí lidé jsme poznali naše přátele, ale i nepřátele. Víme, co se za krokodýlími slzami nachází. Ale nepoznal jsi to ještě ty, můj lide! Proto točíš knoflíkem rádia a hledáš spásu u těch pochybných zrádců. Německý pracující člověk se více poučil, než ty, můj lide! V době, kdy v západním Německu stávkují a staví se proti přípravě války, stojíš ty, můj lide, stranou, a svou netečností pomáháš těm, kteří ti nedali práci, pomáháš znovu pánům statkářům do sedla, a zapomínáš, že to, co dnes máš, svým postojem nepomáháš upevňovat, ale že to bouráš! Jen pohleď na usměvavé tváře našich dětí a srovnej, jak jsme kdysi žili my. Kolik hladu a bídy jsi prožil, kolik ústrků jsi byl nucen snést, než ti dnešní naše společnost pomohla na nohy a vřadila tě mezi plnoprávné občany naší krásné vlasti! Proč dnes nechceš vidět ten pokrok a rozkvět v našem okrese? Nejsi nakonec sám proti sobě, můj lide?

521)

Není ještě pozdě, jen se postavit do společné fronty a pomáhat, aby naše obec, náš okres a tím i celá oblast daleko lépe a rychleji vzkvétaly. A věru, nebude krásnější doby u nás doma, mé Hlučínsko, až každé, i to nejzatrzelejší srdce pocítí ten společný tep naší bohatým a tvůrčím životem žijící vlasti.

MLčí naše lesy, mlčí pole, mlčí i lidé. Kdy konečně zazní ten akord lásky a nadšení? V každodenních starostech i radostech žije a vzkvétá naše obec. Den ze dne je krásnější. Z ulic zmizely neradostné fasády ponurých domů. Zmizela tmavá okna a s nimi i nemoci. Návštěvníci z ciziny, kteří Bolatice opustili před 10 – 12 lety, je nepoznávají. „Wie ist das möglich, dass unsere Heimat so schl so geworden ist“, říká Blokeš, rodák z Bolatic při poslední návštěvě! A s ním se diví každý, kdo poznal Bolatice první republiky. Zmizel hlad a nezaměstnanost, zmizely starosti o to, co bude zítra. Ale nezamizela naše nedůvěra a strach! Čeho se bojíme? Poznáš to v hovoru s lidmi, poznáš to při podpisu závazku, kdy nikdo nechce nic podepsat, kdy nikdo nechce přijmout funkci! A schůze? Co je mi po schůzích, říká mnohý náš občan a nepřijde a nechce slyšet. Ale pravda ti dopomůže k vítězství. To je obraz naší obce v těchto rocích boje o světový mír!

522)

Lidospráva. Místní národní výbor pracoval až do voleb vcelku dobře. Práce by byla daleko lepší, kdyby i občané více pomáhali. Jen si srovnáme částky, které byly v rozpočtu pamatovány na rozvoj a rozmach obce. Naše obec obdržela z mimořádných rozpočtů tyto částky:

1946	161 000,-	1950	34 800,-
1947	37 000,-	1951	111 400,-
1948	52 000,-	1952	43 000,-
1949	62 000,-	1953	64 000,-

Jen pro letošní rok je pamatováno částkou 359 000 Kčs. Musíme si ještě připomenout, že další vysoké částky propadly proto, že občané nepřišli pomoci a tím rozpočet nemohl být vyčerpán.

Rada i plénum MNV bylo ve starém složení. V poslední době však v práci hodně polevil. Od loňského roku se již občané připravují na volbu nového MNV. Hodně se na schůzích diskutovalo o návrhu nového volebního zákona. Vcelku byl tento zákon přijat s povděkem. Počátek roku byl v obci opravdu vyplněn poctivou agitační prací. Šlo o to, aby lidé poznali rozdíly volební soustavy dříve a dnes. NV skládal občanům účty ze své práce. Tak kriticky se v obci již dávno nebesedovalo. Národní výbor se nebál přiznat celé řady chyb, kterých se dopustil. Jaký to pokrok!

523)

Celá obec byla rozdělena na 28 volebních obvodů, z toho Borová měla 6. Při chůzích s občany se velmi živě besedovalo nejen o navržených kandidátech, ale i o celé práci MNV. Tolik lidí již dávno nebylo pohromadě jako tehdy. Hlavně ženy se velmi živě zapojovaly do besedy. Kulturní podniky a relace místního rozhlasu uvědomovaly občany o významu volebního aktu. Volby byly stanoveny na neděli 16. května. Obec měla celkem 3 volební místnosti, a to v zámku, ve staré škole a na Borové ve

škole. Na rozdíl od voleb do obce za první republiky předstoupila před voliče kandidátka Národní fronty, které sdružovala ve svých řadách občany bez rozdílu politické příslušnosti. Mimo jiné se volilo i do ONV a dále obec patřila pod středisko Kouty pro volby do KNV.

Do ONV kandidovali: Sněhota Max, člen JZD, Rataj Josef, předseda JZD, Zátopek Ludvík, ředitel školy.

Do KNV kandidoval za okres Kouty, k nimž patřily Kravaře i Bolatice Bělák Pavel, elektrikář z Bolatic.

Volby zastihly obec v radostném hávu. Prapory, hudba a výzdoba v oknech, to byl vnější rámeček voleb.

Vítězství však bylo to, jak se občané voleb zúčastnili. Celkem bylo zapsaných voličů 1 778, z toho 701 žen.

524)

Ve volbách do MNV hlasovalo: pro kandidátku NF hlasovalo 1 302, proti 475. Bylo zvoleno 25 členů, další volby ve 3 obvodech, kde kandidát nepřišel, se budou konat v nejbližší době.

Do MNV byli na dobu tří let zvoleni tito soudruzi:

Tiele Emil, zámečník	Duda Arnošt, klempíř
Michalík Osvald, zedník	Burianová Marie, člen JZD
Hertel Leopold, tajemník MNV	Stavař Richard, důchodce
Kretek Petr, důchodce	Slaný Adolf, sedlář
Vitásek Pavel, zámečník	Segsulková, dělnice
Jurečka Josef, úředník	Duda Valter, člen JZD
Jiřík Erich, zednický polír	Teuer Kornelius, zedník
Večerková Kateřina, v domácnosti	Hluchník Josef, technik
Rataj František, malozemědělec	Kocur Petr, tesař
Štefek Josef, zedník	Fojtík Adolf, technik
Ruský František, zedník	Moravec Rudolf, důchodce
Engliš Leo, zámečník	Žurkač Josef, soustružník
Herudek Pavel, úředník	Složil Bohuš, učitel
Kolarčík Pavel	Hluchníková Helena, v domácnosti

V ustavující schůzi MNV byl zvolen předsedou dosavadní předseda Pavel Herudek, technický úředník, který byl pro svou funkci uvolněn a pracuje na MNV celodenně. Jako tajemník zvolen Hertel Leopold, který je také celodenně uvolněn.

525)

Rada MNV byla zvolena v následujícím složení.

Pavel Herudek, předseda	Leo Engliš, I. náměstek
Rudolf Moravec, II. náměstek	Leopold Hertel, tajemník

Marie Burianová, členka rady

Osvald Michalík, člen rady

Adolf Fojtík, člen rady

Rada se schází každý týden ke schůzím a projednává úkoly v rámci plánu činnosti a úkoly nanesené plénem MNV.

Do ONV v Hlučíně byli zvoleni Sněhota Max, Rataj Josef a Zátopek Ludvík. Pro tuto kandidátku hlasovalo 1 83, proti 692 voličů. Do KNV v Ostravě byl zvolen Pavel Bělák. Pro kandidáta hlasovalo 1 060, proti 717 voličů.

Tímto aktem a hlavně účastí, kde z 1 778 voličů odvolilo 1 777, jsme dokázali, že pracovat jde, ale že musíme hledat nové formy styku s občany. Výhodou složení MNV je skutečnost, že na 100 obyvatel obce je 1 člen NV, který je takto v úzkém styku s voliči, je jimi kontrolován a jim i plně zodpovědný, a hlavně může být svými voliči i odvolán. Půjde o to, aby výsledky voleb se projevily ve zlepšení práce MNV.

526)

KSČ je u MNV zastoupena 8 členy. Spolupráce s organizací strany je dobrá. 4 členové strany jsou členy rady MNV. Všichni pracují u NV dobře. Směrnice X. sjezdu strany zajišťuje MNV dle plánu. Plán prasnic byl překročen o 23 kusů. Taktéž stav hovězího dobytka je dle plánu. V tomto roce splněna dodávka mléka na 150,3%. Na tomto úspěchu se podstatně podílí JZD, které mělo průměrně 40,5 krávy a dodalo 93 000 l mléka. Soukromý sektor se 312 krávami dodal 190 000 l. Dodávka masa byla splněna – vepřové maso 74,5%, hovězí 103,3%. Nesplněný vepřového masa způsobil naprostý nedostatek selat. Obec naopak sama dávala selat ČSSS, aniž sama měla splněn svůj zástav. Zrniny splnila obec na 110,6%, brambory na 110%. Z toho JZD zrna na 130,8%, brambory na 129,6%. Cukrovkou bylo oseto 70 ha, z toho JZD 16 ha.

	obec	JZD
plánovaná dodávka	11 087 q	3 022 q
splnění	5 655 q	4 024 q

Nedodávku řepy zavinili hlavně kovozezemědělci, kteří nedodrželi plánovaný osev. JZD zase zvýšilo výnosy proto, že cukrovka byla řádně ošetřena.

527)

Nejlepšími plniči byli Pašek Jan, ulice Svobody, a Teuer Josef, ulice Svobody, kteří splnili i cukrovku. Např. ale Karel Teuer (Dominik), nesplnil od roku 1945 ani jednou.

Stav zvířectva. Počet chovatelů 564.

skot	628	z toho dojníc	359
koně a hříbata	81	prasata	760
ovce	3	plemenné prasnice	69
kohouti a slepice	4 560	z tohoto slepic	2 950
telata na zástav	48	plemenní kanci	2

Výměra orné půdy JZD 245 ha, soukromý sektor 585 ha.

Hospodaření MNV. Vlastní příjmy 135 550 Kčs, státní přiděl 439 335 Kčs, celkové vydání činilo 493 555 Kčs. Z toho se vydalo na zdravotnictví a jesle 136 928 Kčs, oprava obecních cest 18 335 Kčs, školy 89 000 Kčs.

528)

Výstavba obce od roku 1945.

rok	menší opravy	adaptace	novostavby
1946	38	27	2
1947	21	10	14
1948	26	1	7
1949	7	1	1
1950	8	2	1
1951	11	1	9
1952	7	1	11
1953	9	8	27
1954	61	11	39
celkem	188	61	106

Jedná se jen o rodinné domky našich občanů.

V tomto roce bylo započato i s opravou obecního starobince v částce 168 000 Kčs, kteroužto práci prováděl stavební kombinát z Hlučína. Vyčerpano bylo je 72 000 Kčs, takže v práci se bude v roce 1955 pokračovat. V rámci zvelebení obce byla postavena autobusová čekárna naproti zámku v nákladu 10 000 Kčs. MNV přenechal n. p. Lýko stavební pozemek pro stavbu kulturního domu. Jedná se o pozemek naproti zámku a u cesty ke Koutům. V zájmu závodu totiž je, aby i kulturně vyžil.

529)

Mimořádné výdaje MNV od roku 1945.

1946 – na válečné škody	161 000,-
1947 – oprava zámku	34 000,-
1948 – oprava zámku	52 000,-
1949 – lázně	55 000,-
kino	6 000,-
obřadní síň	1 000,-
1950 – obřadní síň	6 000,-
cesty	7 000,-
jesle	21 800,-
1951 – oprava zámku	10 000,-
obřadní síň	1 000,-
zemní práce	22 000,-
stavba jeslí	42 400,-
stromky	5 000,-
rozhlas	31 000,-
1952 – oprava cest	20 000,-
zemní práce	5 000,-
stromky	5 000,-
nábytek	13 000,-
1953 – školy	13 000,-
cesty	22 000,-
zemní práce	20 000,-
jesle	4 000,-
stromky	5 000,-
1954 – školy	350 000,-
cesty	25 000,-
zemní práce	20 000,-

Celkem dostala obec mimořádně od státu 956 200 Kčs.

530)

V tomto roce byly Křeménky převedeny do správy československých státních lesů, kteří ihned na to provedli zalesnění střední aleje stromky.

Spotřeba zboží v obci a na osadě Borová v roce 1954. Celkový obrat činil 13 121 871 Kčs, z toho průmyslové zboží 4 569 000 Kčs. Během roku odprodáno:

maso	508 000,-	cukr	748 000,-
uzeniny	721 000,-	cigarety	369 000,-
konzervy	57 600,-	nábytek	564 000,-
sádlo	378 000,-	rádio	84 000,-
rostlinný tuk	413 000,-	pračky	51 000,-
máslo	580 000,-	stavebniny	712 000,-
čokoláda	119 000,-	chléb a pečivo	702 000,-
cukroví	177 000,-	lihoviny	678 000,-

Proti roku 1953, kdy byl obrat 9 394 000 Kčs je to jistě podstatné zvýšení. Ale ani tato statistika neodhalí kupní sílu lidu, neboť hodně lidí jezdí kupovat do měst v okolí.

531)

Po stránce kulturní se obec silně rozvíjí. Největší překážkou dalšího rozmachu je konzervativnost našich občanů. Proti tomu bojuje MNV filmem, rozhlasem i divadlem.

Akční plán MNV daný při volbách do NV byl splněn, ba překročen. Bylo položeno 280 bm v obci, pro kanalizaci připraveno 70 bm. Na obecních cestách bylo celkem vysazeno 600 kusů stromků. Dále bylo upraveno obecní prostranství před zámekem a na bývalém „Ebešovcu“.

Činnost jednotlivých komisí je uspokojivá. Nejlépe pracuje komise pro výstavbu, která má 4 členy. V zemědělské komisi není zastoupen žádný střední rolník.

Obec koncem roku překročila 3 000 obyvatel. V tomto roce se narodilo 41 dětí, z toho 25 chlapců. Bylo uzavřeno 26 manželství. Zemřelo 31 osob.

Dne 2. května byla v obci zřízena ordinace lékaře. Je jím doktor Kavan z Kravař.

Dne 13. května navštívil obec ministr zdravotnictví Dr. Plojhar. Zdrežl se přes noc na bolacké faře, kde byli přítomni všichni faráři z okresu. Držel v obci projev, který byl velmi dobře navštíven. Je to poprvé za dlouhou dobu, kdy v obci byl člen vlády. Ministr Plojhar se podepsal do kroniky na faře a slíbil obci plnou podporu.

532)

Místní jednotné zemědělské družstvo. Velmi zajímavá byla schůze dne 14. 2. 1954, kdy se slavnostním způsobem oznamovaly hospodářské výsledky družstva. Kulturní program Lýka zpestřil program a zástupci všech JZD v okrese i zástupci ONV a OV KSČ slyšeli zajímavé výsledky. Původně plánovaná jednotka 16 Kčs byla vyplacena 21,10 Kčs. Zvýšená dojivost z 3,2 l na 6,8 l mléka. V živočišné výrobě se zavádí odměna podle užitkovosti.

Bilance JZD Bolatice. Celkový příjem 771 295 Kčs, náklady 321 000 Kčs, zůstatek 441 000 Kčs. Na 7% nedělitelný fond dáno 54 000 Kčs, na sociální fond 10 000 Kčs, na kulturní fond 5 000 Kčs. K výplatě zůstává 380 000 Kčs. JZD byl za toto dobré hospodaření odměněn standartou ONV Hlučín.

V představenstvu není žádných změn. Předsedou je Josef Rataj, který má všechny předpoklady pro další dobrou práci. Největší zásluhu má on, neboť v letech založení stál sám námi opuštěn, až zvítězil!

533)

Stav dobytka u JZD. 104 hovězí, z toho 40 dojnic. Vepřů 124, z toho 15 prasnic. Koní je 16. Koncem příštího roku se zvýší stav hovězího na 114, vepřové na 151, z toho 27 prasnic, 132 slepic nosnic. V důsledku nepříznivého počasí byly výnosy nižší než loni. Hlavně pro jarní deště, které zabránily odkvětu a opylení.

Průměrné ha výnosy.

pšenice	20 q	rež	20 q	ječmen	22 q
oves	23 q	cukrovka	261 q	brambory	163 q

Docílena dojivost na 1 ustájenou krávu o průměru 2 592 l mléka. V červnu byl dokončen barák pro chov slepic, kde je možno v zimě topit. Drůbežárna se nachází za Maxem Sněhotou. Dále byla adaptována u Emila Dudy budova pro porodnici prasnic pro zástav 25 ks. Práce byla dokončena v říjnu. Plánovaná pracovní jednotka 23 Kčs, vyplacena 28 Kčs. Cena naturálií dodržena v plánované výši 4,10 Kčs. V roce 1954 bylo pamatováno na nedělitelné fondy částkou 70 000 Kčs. Za vynikající péči o dojnice byla odměněna diplomem KNV členka JZD Lucie Dudová, která dosáhla dobrou péčí o svěřený dobytek 2 970 l mléka v průměru na 1 dojnici.

534)

Poprvé se objevil v obci obilní kombajn, který posekl ječmen. Se zájmem sledovali všichni občané práci tohoto gigantu.

Pracovní morálka u družstva ej výborná, proto se těžko hodnotí nejlepší. Přesto s. Pytlíková a Duda Max svou obětavostí si toto čestné uznání plně zaslouží.

Lýko, n. p., závod Bolatice lépe plnil úkoly státního plánu. Hrubá výroba byla splněna na 104,8%, výroba zboží na 104,3%, vlastní náklady na 98,4% a plán produktivity na 106,6%. Toto zlepšení nastalo i zlepšením energetické situace postavením vlastního zdroje. Bylo tak závodu ušetřeno 48 000 Kčs. Socialistická soutěž vzrostla o 10%. Zvlášť hodnotné jsou uzavřené osobní účty úspor. Nejlépe si vedla s. Zajíčková a s. Vesperová. Během roku bylo podáno 7 zlepšovacích návrhů. Závod měl patronátní smlouvu s ČSSS Strahovice a JZD Bolatice, kde bylo ve špičkách odpracováno 5 000 hodin. Za dobré výsledky v závodě byl závod v prvním pololetí držitelem podnikové Rudé vlajky. V druhém pololetí se závod umístil na 2. místě v rámci podniku.

535)

Dobrou činnost po celý rok vykazoval i kulturní soubor při ZSČSM, který vyplňoval vhodnými pásmy pořady masových oslav jak v závodním, tak v obecním měřítku. Při divadelní soutěži se soubor umístil s divadelní hrou „Proletáři“ na 3. místě v okrese. Na závodě pracují dobře všechny složky. Koncem roku přivezla Konopa materiál na stavbu kulturního domu. Ředitelem je s. Vodička.

Jednota, spotřební družstvo. Přes veliké potíže a nedostatečné prodejní místnosti vypracovala se Jednota na 1. místo v okrese Hlučín, a byla po celý poslední kvartál držitelem Rudé standardy OJ v Hlučíně. Nejlepší kolektiv je v prodejně č. 1 u p. Feilhauerové, která docílila nejvyššího obrátu a produktivity na zaměstnance. Bylo celkem uspořádáno několik trhů, kde tržba dosahovala až 100 000 Kčs. Nejvíce přinesl trh Dědy Mráze ve dnech 11. a 12. prosince, a to 152 000 Kčs. Zaměstnanci sehráli divadelní hru „Slovácká princezna“ a dělali zájezdy i do okolních vesnic. Vedoucím Jednoty je pan Nábělek ze Štěpánkovic, obchodní vedoucí pan Dušek, bývalý vedoucí prodejny obuvi.

Politický život obce. V tomto roce žila obec čilým politickým životem, neboť schůze stíhala schůzi v údobí předvolební kampaně. V každém obvodu se scházeli občané, aby dali své připomínky ke kandidátům.

536)

Tak rušnou diskusi už jsme dávno neměli, jako v údobí voleb. Ale i po stránce kulturní žila obec velmi bohatě. Estrády, divadla, kino a rozhlas, to vše velmi dobře podtrhlo význam voleb. Volby do národního shromáždění se konaly 29. listopadu. Příprava byla velmi dobře zajištěna. Za okres Hlučín

kandidovala Dr. Trpíková, lékařka z Hlučína, 35 let, rodačka z Těšína. Obec byla znovu rozdělena na 3 volební místnosti.

Výsledek voleb.	obvod I.	II.	III.
počet zapsaných voličů	361	796	646
zúčastnilo se voleb	359	795	646
neplatných hlasů	-	3	-
proti kandidátce	14	27	9
pro kandidátku	345	765	637
v % pro	96,2%	96,5%	98,3%
v % proti	3,8%	3,5%	1,7%

Volební místnost I. je Borová. Tím byla našimi občany potvrzena Dr. Trpíková jako jejich zástupkyně a volby v celém okrese ji zvolily do NS, kde zastává místo v předsednictvu národního shromáždění.

Místní organizace KSČ se tento rok velmi aktivně podílela na přípravě voleb. Předsedou byl s. Sněhota Adolf z Borové, jednatelem Bohuš Složil. Tento rok se členstvo 6x školí v RSŠ.

537)

Organizace čítá 32 členů, z toho 4 ženy. Věkové rozvrstvení – do 25 let 1, do 30 let 2, do 35 let 9, nad 35 let 13, nad 50 let 7. Ideově velmi slabá úroveň členstva nezaručuje důsledné dodržování linie strany. Přesto jsou zde úspěchy. Strana v obci je, ví se o ní, a hlavně v předvolebním období ležela největší míra práce právě na ní.

Akční výbor NF jako takový nemá již úkoly doby února a po něm. Jeho práce v obci je koordinující. Hlavní zájem má vedení AVNF, aby se zamezilo přívalu schůzí v jeden den a tím nakonec se pomohlo rozvíjet práce ve složkách. Pro nezájem valné části funkcionářů ležela tíha práce na bedrech obecního tajemníka s. Hertla, který je nakonec děvčetem pro všechno.

Politický život obce se nejlépe měří v hospodě. Je tomu tak, jen se podívejte na dva občany, kteří pod vlivem alkoholu se snaží jeden druhého přesvědčit. Každý se domnívá, že má pravdu, ale nemá ji ani jeden. Neboť pravda starého světa je v troskách a nová se i v hospodě těžko probíjí. Ale přece je to místo, kde se člověk odpoutá od svého postavení a je snáze přístupný argumentům. Nakonec to dopadne tak, že uondaný občanek již nedovede nic odpovědět a se ztratí. Ovšem i hádky a nadávky mnohdy provázejí politické debaty a diskuse.

538)

Hodně se u nás v hospodách zpívá. Zpočátku pěkně česky, pak i německy. Zpívají se samé staré německé lidové písně, je to poslední vzpomínka staré generace na práci v Německu a jejich službu v armádě. Jen zřídka kdy se toho zneužívá.

V lednu byla po obci diskuse k návrhu zákona MNV. Tato diskuse dala řadu připomínek. Ve dnech 22. a 23. 3. se konala okresní konference KSČ, která zase přinesla nové prvky a příspěvky k řešení hlučínských problémů. I okresní konference JZD v Hlučíně, za účasti zástupců našich bolackých družstevníků, přinesla hodně pro rozvoj JZD.

První máj se jako vždy slavnostně vydařil. Tisíce občanů, alegorických vozů, bílých holubic, to byl obraz 1. máje v Hlučíně.

K 1. dubnu byly sníženy maloobchodní ceny. Je to třetí snížení od zavedení měnové soustavy. Koruna je dnes velmi vzácná a každý ji párkrát otočí, než ji vydá. Ceny životních potřeb jsou dosti vysoké. Co naplat, naše zemědělská výroba se musí zvýšit.

12. září se konaly v obci okresní dožínky JZD. Bylo zde velmi rušno po všech stránkách. Družstevníci září, a ti, co se jim před rokem smáli, dnes uvažují. Maso, pivo, víno, bufet a kořalka, vše co si srdce a hrdlo ráčí. A sedlácká jsou vyprahlá!

539)

Tento rok je význačný úsilím SSSR o zachování světového míru a upevnění kolektivní bezpečnosti na celém světě. Snaha SSSR je plně chápána v zemích tábora míru a u části pokrokových sil na západě. Spojené státy se stále více a více odhalují jako agresor. Konference zahraničních ministrů v Berlíně je toho jasně důkazem. Ale na druhé straně jsme v Ženevě viděli, že se dohodnout dá, ale je k tomu třeba dobré vůle. Vietnam je toho důkazem. Heslo o možnosti soužití dvou hospodářských systémů není frází, ale je skutečností. Politika z pozice síly neplatí pro SSSR. Není více žádný monopol na nukleární zbraně. Ba první atomová elektrárna běží v SSSR. Konference evropských států právě vinou Ameriky nebyla zastoupena zeměmi západu. I tak ji možno hodnotit kladně, neboť znovu ukázala celému světu ochotu tábora míru. „Jsme ale i připraveni“, řekl s. V Široký, „v případě potřeby a nutnosti dáti všechny své bohaté materiální zdroje k odražení útoku!“ Naše republika nebude útočit, ale na rozdíl od roku 1938 bránit. Obrana vlasti je proto největší ctí našeho občana. Za této vnitropolitické situace vyznačené hospodářskými úspěchy, připravuje USA v Evropě obnovu německého wehrmachtu. V západním Německu se znovu mají formovat oddíly na cestu na výboj!

540)

Pod tlakem USA se nakonec i ve Francii podařilo prosadit válečné plány, ale jsou slabým rozdílem hlasů – 283 ze 600. USA triumfuje. Nejčernější den Francie, možno říci o 27. 12. 1954. Nota SSSR na západní státy tyto jasně odhalila jako agresora a narušovatele paktu o spojení a neútočení z dob války. Pro štěstí našich dětí a nás všech musí být mír uchován.

Školství. Po loňské reorganizaci beze změn. Ředitelem s. Zátapek Ludvík, zástupce Brunovják Josef. Školy nevhodně umístěny. Učitelů celkem 17. Žáků 353, z toho 174 děvčat. Nižší stupeň má 6 tříd, vyšší také 6. Vyznamenání mělo 36 žáků, propadlo 20. 273 žáků prospělo, 3 nebyli klasifikováni. Ve škole pracují s úspěchem různé zájmové kroužky.

Národní škola Borová má celkem 2 třídy s počtem 50 žáků, z toho 28 dívek. Ředitelem je Bohuš Složil. I zde má škola dobré výsledky a úspěchy.

Místní jesle mají plnou kapacitu a pracující ženy si tuto službu velmi pochvalují.

541)

Kulturní život v obci vcelku dobrý, i když osvětová beseda po odchodu s. Lišky hodně polevila. V obci je přímý o hlad po dobrých divadlech a filmech.

Obecní knihovna se velmi rozšířila. Dnes má celkem 1 849 knih a 325 čtenářů. Knihovníkem je soudruh Brunovják.

Zajímavosti z obce. Od března do října se stavěla okresní silnice Bolatice – Dolní Benešov. První silnice s asfaltem v obci. Jistě novinka.

V říjnu t. r. se postavil nový most v zatáčce na silnici ke Kobeřicím u paní Kramářové na Nádražní, čímž se cesta rozšířila, je lépe k přehlédnutí.

Počátkem roku ještě v zimě vyhořela poslední došková chalupa v Bolaticích a to u pana Dudy Teofila z Nádražní. Odešel poslední památník starých „zlatých“ časů!

Téhož roku včasným zásahem u p. Josefa Kretka z ulice Svobody se podařilo zachránit domek a inventář od dalších škod. Oheň vznikl od peřiny u kamen.

Nejstarší občan obce ve věku 90 let je pan Duda Josef, okresní cestář v. v.

Počátkem září byl v pískovně vykopán voják, který byl zjištěn. Dle známky se jedná o Julia Baumma. Pohřeb dne 5. 9. 1954 za velké účasti lidu.

Důchodů bylo vyplaceno ve výši 126 000 Kčs. Rádio mělo 510 koncesionářů.

542)

Dne 23. 8. 1954 nešťastně přišla o život dcerka p. Bortlíka Edeltruda ve věku 12 let, když si hrála a spadla do vodní nádrže před jejich domkem na ulici Sokolovské.

Neznámý pachatel si vypůjčil autobus ČSD, který nechal stát havarovaný v lese. Škoda 40 000 Kčs.

Silný je v obci stavební ruch. Přesto, že je materiál drahý, chystá se dalších 30 lidí ke stavbě!

Ještě v únoru byly tak silné mrazy, že v době od 21. do 25. 2. jsme naměřili až -21°C.

Život spolkový. Pořád ještě nejsilnější složkou v místě je Sokol, který má ve svých řadách 145 členů. Předsedou je Bělák Pavel. Činnost jednoty je opravdu všestranná. Sportovní myšlenka má v obci velkou tradici. V řadách jednoty jsou staří průkopníci tělesné výchovy jako Bělák Pavel, Sněhota Karel, Teuer Kornelius, Jarolím Jindřich, Kolarčík Jiří a další. Mladá generace nikdy nebude schopna takových obětí, jako tito staří členové, kteří i v nejtěžších dobách krize obětovali vše pro rozkvět tělesné výchovy. Nejpopulárnějším sportem je fotbal. Sokol měl v soutěži 2 mužstva. I. a se umístilo v okrese na 5. místě, dorost se stal přeborníkem okresu. I odbor odbíjené a stolního tenisu se velmi slibně rozvíjí. Jako odměnu věnovala jednota zasloužilým pracovníkům výlet do Malých Tater, který se velmi vydařil.

543)

Jako každoročně pořádala jednota sportovní slavnost za účasti 4 jednot a to Bolatice, Kobeřice, Štěpánkovice a Chuchelná. Velmi dobrý průběh měl i Sokolský den, kde mimo jiné vystoupily i školy. Na krajské spartakiádě ve Fryčovicích vystoupilo 25 cvičenců z Bolatic. Na podzim bylo na hřišti vysazeno 20 stromů, a to lípy a břízy. Mimo jiné jednota pilně nacvičuje na spartakiádu v Praze. Cvičí přes 20 osob. Byl vyznamenán obětavý hráč kopané Erich Jiřík, který přesto, že je ženat a má 3 děti, hraje dál. V jednotě je sdružen i šachový odbor, vedený p. Jurečkou, který rovněž velmi čestně obstál v okresní soutěži.

Místní skupina ČSČK. Skupina založena v roce 1946 velmi špatně se vyvíjela. Až loni se ujal hospodaření Herudek Jan, obecní tajemník. Od toho dne skupina velmi dobře pracuje a vykazuje krásnou činnost. Stav členů počátkem roku 1953 88 se zvýšil koncem roku zásluhou Herudka na 109 členů. Výbor skupiny v roce 1954: Hedvika Kozelková, předsedkyně; Arnošt Řehánek, místopředseda; Josef Pavlík, jednatel; Jan Herudek, hospodář; revizoři účtů Hertel Leopold a Andělová Hilda. Členové výboru Kolarčík Ervin, Slivka Josef, Burianová Marie a Effenberger Emil.

544)

Skupina měla koncem roku 131 členů, z nichž 21 získal Herudek. Skupina ve spolupráci s MNV zajistila ordinaci místnímu lékaři. Byly pořádány kurzy PZO a BPZO, kde bylo vyškolen 48 dospělých a 61 žáků. Skupina se umístila na 2. místě v okrese a byla odměněna knihami. Bylo ustaveno 12 čtyřčlenných zdravotnických hlídek. Bohatá spolková činnost, 12 výborových schůzí s účastí 80 členů, 2 členské schůze. Bylo promítnuto 20 zdravotnických filmů za účasti 2639 osob. Obecní rozhlas se rovněž velmi aktivně podílel na osvětové práci. Zdravotníci ošetřili v obci 327 případů první pomoci. Na brigádách odpracovali 437 hodin. Z řad členů získáno 5 dárců krve. Taneční zábavy a ples daly finanční pomoc pro další rozmach skupiny. Terénního cvičení se zúčastnilo 80 osob. I společný zájezd do Karlovy Studánky se velmi vydařil. Byl promítnut 1 zdravotnický film, ke kterému poskytl výklad Dr. Kavan. Skupina si i po stránce hospodářské velmi dobře vede. Bylo zakoupeno 12 samarit. plášťů pro velitele zdravotních hlídek. Možná říci, že skupina se dostává co do činnosti do popředí všech složek v naší obci.

545)

Hasičská jednota Bolatice. Jednota čítá 42 členů, bohužel žádnou ženu. Předsedou je Duda Rudolf, velitelem Josef Solich. Jednota velmi těžko zápasí, neboť má málo členů. Jednota se zúčastnila 3 členy jako pozorovateli celostátního hasičského sjezdu v Praze. V okresní soutěži v Dolním Benešově se umístila na 3. místě v cvičné pohotovosti. V obci byly dva požáry. Hořela usedlost Teofila Dudy a lokalizován oheň u p. Josefa Kretka. Jednota zakoupila 1 nový agregát 1 600l/min, 40 m hadic, 6 vycházkových obleků, 9 cvičných úborů. Bylo odpracováno 500 brigádnických hodin na opravách zařízení a okolí. Jednota potřebuje k dalšímu růstu nové členy, selští syni však stojí bokem. Dobří si vede jednota na Borové, kde je malá osada (600 duší), ale kde lidé drží více pohromadě než v obci.

Včelařský spolek Bolatice sdružuje ve svých řadách včelaře z Bolatic, Bělé, Chuchelné a Benešova. Předsedou je Liška Arnošt z Borové, místopředseda Fus Bedřich z Bolatic. Spolek vyvíjí po svých kolejkách činnost výchovnou a pěstitelskou. Tento rok však pro špatné jarní počasí včelařům málo přál, výnosy medu byly malé.

Svaz československé mládeže se počtem členů nijak nezměnil. Předsedou je Baránek Arnošt. Mladí lidé se kupodivu velmi málo zabývají veřejnou činností. Je to škoda, neboť ty možnosti, které mají dnes, nikdy před nimi žádná mládež neměla. Pořádali divadelní hry a nějaké taneční zábavy. Velmi málo. Je i chybou strany, že se jim tak málo věnuje. Mládež dnes nemá existenční starosti, proto i její postoj bezstarostný.

546)

Svaz přátel SSSR čítá celkem (neuvedeno) členů. Předsedou je s. Tiele Emil, jednatelem Herudek Jan. O této složce možno říci, že vinou jejího vedení není o ní v obci nic slyšet. Snad jedinou jeho akcí byla příprava měsíce československo-sovětského přátelství. A dnes by bylo tolik třeba lidem mluvit o významu SSSR a jeho mírové politice.

Lidová myslivecká společnost čítá 9 členů. Předsedou je Bohuš Složil, hospodář Karel Sněhota. Společnost pečuje o revír celkem dobře. Vinou špatného jarního počasí však mladí zajíci, bažanti a koroptve uhynuly. To se projevilo i na honech. Koroptve se nestřílely, jsou hájeny jako ochrana proti mandelince bramborové. Bažantům se v Křeménkách nedaří dobře, asi pro nedostatek vody. Králíků je však v Křeménkách dost, takže působí na vysazených kulturách škody. V roce 1954 bylo odstřeleno: 104 zajíců, 2 srny, 2 bažanti, 1 lasice, 7 káně, 3 vrány, mimo pytlácké psy a kočky. V neděli dne 23. května se podařilo Bohuši Složilovi střílet na liščím honu v lese mezi Borovou a Bělou divočáka (kňoura) o váze 105 kg. Kly měly 18 cm v obvodu. První úlovek v okolí. Téhož roku na Huberta přišel znovu na dalšího kňoura, ale závadou v pušce, i když po první ráně padl, se mu ho nepodařilo složit. Čest zdatnému myslivci!

547)

Doslov. Jsme šťastni, že i v tomto roce se podařilo uchovat světový mír. Vždyť válka, to je neštěstí pro národ, a válka atomová by byla hotovým šílenstvím. Jak krásně se žije v míru, jak radostně volá život v naší vlasti všechny lidi dobré vůle ve jménu lidskosti do společné řady obránců míru! A věru je za co bojovat. Ve světě se podařilo vcelku likvidovat válečná ohniště, takže i přesto, že se na západě podařilo prosadit válečné pařížské smlouvy, je naděje, že mír bude uchován i v příštích letech. Tak radostně zněly tyto Vánoce naše zvony a vlévaly nám všem mír a pokoj do našich srdcí. Mír a pokoj leží nad naší obcí, která na prahu nově se rodícího života sice zápasí vnitřně se starým světem, ale zápasí vítězně. Lidé sice pořád kritizují a mnohdy se i straní, ale rozkvět naší obce přesvědčí nakonec i slepého. Je krásná naše obec přikrytá kobercem sněhu a bude ještě krásnější, až jarní slunce políbí naše rodné, širé lány a země se rozezpívá akordem práce! V radostné práci a budování naší vlasti nám dny a roky ubíhají, i když jsou sem tam obklopeny starostmi. A jasná, nevinná očka našich dětí nám musí dát sílu a odvahu k dalšímu boji. Je věru krásné býti člověkem a býti svědky toho každodenního boje o položení základů lepšího světa. To je naše vyznání lásky k životu na konci tohoto roku. Kéž mu ještě následují další a další roky pokojného, mírového budování!

1955

Radostný život v naší vlasti plyne tak rychle, že se ani nenadáš a již slavíme desáté osvobození naší vlasti sovětskou armádou. Jubilejní rok, rok přehlídky vykonané krásy, rok vítězných bojů dělnické třídy v našem státě proti odvěkým nepřátelům pracujících – kapitalistům. Závratné jsou úspěchy, kterých dosáhl náš lid na tomto poli budování naší vlasti. Vždyť to vidíme i na naší obci. Nepoznal by ji dnes občan, který ji v roce 1945 opouštěl. Zásluhou NV byly občanům přiděleny stavební pozemky po levé straně cesty z Bolatic do Koutů. Zde již stojí úhledná řada výstavných domků a to po obou stranách parcely. Jsou čisté a jejich světlá okna vítají chodce. Zde již nebude tuberkulóza hostem. Občané jsou ve stavu do dvou či tří let splatit na domku celé významné dluhy. Jaký to rozdíl od minulosti, kdy chudák byl z domku vyštván a jeho domek prodán. Ale i za ulicí Sokolovskou směrem k Důlku se stavební práce hýbou. I zde vyrůstají domky jako houby po dešti. A to jsou jen zlomky toho, co se ještě staví. U nádraží, v prolukách, na Borové, všude rostou krásné domovy nových svobodných lidí. Hlučínsko, domove, není to ani k uvěření, jaká se zde stala změna!

Vzpomínám v tomto jubilejním roce na ty „staré zlaté časy“ první republiky, kdy jsme jako žáci chodili do školy. Hladoví a bosí. To byl tehdy úděl dělnických dětí. Houska tehdy byla symbolem blahobytu. Dnes chodí naše děti oblečeny čistě a v botách, jsou zdravé, usměvavé a syté. Což dnes o to! Je krásný život kolem nás, ale je ještě mnoho těch, kterým se zde nelíbí. Je to tragické pro mnohého našeho člověka, který po hrůzných letech bídy a války nenašel ještě cesty k sobě. Lidé pracují, mají se dobře, ale mnozí nejsou spokojeni. Hledají pravdu tam, kde je lež a jas tam, kde leží stíny. Je jenom škoda, že dělníci z Německa jsou nakonec dále. Nevím, co naši lidé chtějí. Proč zde u nás chybí jasné a otevřené stanovisko? Proč se mnozí krčí v rohu a bojí se světla? Vždyť dnes není republika již naším nepřítelem! Na Hradě v Praze sedí dělník. Naši obec vedou dělníci. V závodech jsou pány naši pracující! Či to ještě nestačí? Jen pohled' zpět na těch deset roků, ty nevěřící Tomáši! To není tak, jak kdysi říkal Hitler, „dejte mi deset roků a času a vy Německo nepoznáte!“ Ano, nepoznali jsme Německo rozbité, nepoznali jsme naši obec v roce 1945. Dnes ale, pohled' ty nevěřící Tomáši, na ty závratné změny kolem sebe!

550)

Že přesto nevěříš, je Tvoje chyba. Jsi sám proti sobě a nevěříš ani sobě! Je škoda, že jsi za těch deset roků nepoznal Tvoje místo, můj lide! Pracuješ dobře, svědomitě, ale chybí Ti láska k vlasti, láska ke všemu krásnému, které se teď rodí. A věřte, že je to krásné být člověkem, až to jednomu bere dech! Je marné zamlouvání. Dělnická třída nikdy v minulosti neměla takové možnosti, jaké má dnes. Pozdě by litoval každý z těch nevěřících, kdyby to jednou již nemělo být. Dnešní doba žádá celého člověka, účinného a čerstvého. Není možno sedět v těchto rozhodujících dnech bokem a nečinně. Probud' se, můj lide! Vždyť letos slavíš i své vítězství! Je to krásný rok. Byli zde i našeptávači, kteří prorokovali v tomto roce konec vlády lidu, a kteří jakýmisi výpočty dokazovali, že dozajista bude tento rok převrat! A převrat nepřišel a nepřijde. Jako vždy jim to nevyšlo. Vyšlo to ale nám všem, neboť práce plánované v tomto roce jsme splnili a překročili. Byl klidný a tichý tento rok. Síly míru zvítězily i v tomto roce. Vesele a usměvavě jsme přistupovali k našim pracovištím, neboť nás hřálo vědomí, že mír bude zachován!

551)

Zásluhou SSSR se sešli v Ženevě představitelé čtyř velmocí a to předseda rady ministrů N. A. Bulganin, prezident USA D. Eisenhower, francouzský ministerský předseda E. Faure a ministerský předseda Anglie A. Eden. Historický okamžik, neboť po letech studené války ozývaly se ze Ženevy hlasy rozumu a vzájemného pochopení. Ne válka, ale spolupráce v míru pro blaho celého lidstva. To byla vůdčí myšlenka Ženevy. Sice nebyly uzavřeny nějaké konkrétní dohody, ale byla nastoupena cesta porozumění a vzájemného respektování. Sice konference zahraničních ministrů v říjnu poněkud zkalila naděje Ženevy, ale jedno již nikdo nezapomene! A to, že neexistují ve světě takové překážky, které by bránily ve spolupráci mezi velmocemi a mezi národy celého světa. Mír bude zachován, válka není nevyhnutelná. Tato slova sovětských státníků vlila naději a důvěru do srdcí miliónů lidí celého světa. Sovětský svaz jde příkladem. Snížil stavy armády o 650 000 mužů. Uzavřel na jeho podnět státní smlouvu s Rakouskem, která zajistila Rakousku samostatnost. A co víc! Veškeré podniky sovětské správy v Rakousku předal rakouskému lidu bez nároku na politické ústupky. Navázal přátelské vztahy s Jugoslávií a jejím lidem, kdy se nebál přiznat i své určité chyby.

552)

Stáhl se předčasně z Finska, kde vlastnil na základě mírové smlouvy základnu a předal ji bez náhrady Finsku. Předal Číně její základny na jejím území. Obnovil v plné síle německý stát, kdy odepsal veškeré válečné dluhy a předal německému lidu řízení svých osudů. Navázal diplomatické vztahy k západnímu Německu. Umožnil návštěvu celé řadě parlamentních delegací kapitalistických států v Rusku. Byl rozhodující silou při všech jednáních ve světě. Ano, je to Sovětský svaz, který věren zásadám velikého

Lenina nevyhledává války, ale buduje šťastný svět spokojených lidí. Naše republika se může opřít o takového přítele. Mimo to, tábor míru roste. Deset let budování naší vlasti je deset let věrného přátelství k SSSR. I veliký čínský národ se osvobodil. V jedné části Německa již nemáme nepřátele. Také tam jsou dělníci u moci a s těmi si rozumíme. Úspěchy našeho budování se projeví i ve zvýšené úrovni našeho lidu. Sice je ještě dost potíží, ale ty ubývají s růstem naší výroby. Tak mohla strana a vláda provést další snížení cen v dubnu t. r. Jednalo se hlavně o průmyslové zboží, textil, obuv a malá část poživatin. Věříme, že na rok se taktéž projeví zlepšení naší životní úrovně dalším snížením cen!

553)

Proč se nemůžou podstatně snížit i poživatiny, je zaviněno našim zemědělstvím. Vezměme si např. naši obec. Vedle dobrých plničů, např. pí. Anežka Teuerová, Josef Teuer, František Slivka, Emil Kolarčík, Otrunčík, máme celou řadu takových, kteří neplní. Jsou to: Karel Teuer nesplnil ani jeden rok od roku 1945, Nevřela, Slivková Anna, Nančík Pavel, Ricka Bedřich a další a další. Pak se nedivme, že nebude tak brzy dobře v jídle. Na den vítězství dne 9. května byla vyhlášena amnestie prezidenta republiky, která má hlavně pomoci svedeným lidem, kteří po únoru 1948 uprchli do ciziny. Slavné to bylo i u nás v obci. Veliký průvod občanů šel s pochodněmi vesnicí a skončil za dědinou v pískovně, kde byl slavnostní projev. Na 700 osob se zúčastnilo průvodu. Vůbec slavný byl tento rok. Spartakiáda v Praze hostila statisíce lidu z celé republiky. I naši cvičenci tam byli. Cizina žasla, mnozí pochybovali, ale skutečnost je přesvědčila. Jásavé mládí procházelo ulicemi Prahy, zdravé a nadšené. Až člověku přechází zrak z té krásy. A což teprve ty ladné cviky na stadionu, co ta kázeň a technická vypěstlost! Pravdou je, že spartakiáda ukázala jakých úspěchů je schopen lid, který je pánem ve své vlasti.

554)

Krásný a nadšený byl i průvod na 1. máje, který šel do Kravař. Kravaře již dávno neviděly takové nádhery. Barevný a malebný průvod. Sjeli se dospělí i mládež z blízkých i vzdálenějších obcí. Transparenty se splněnými závazky svědčily o výsledcích radostné práce našeho lidu. Vzpomínáme i v těchto radostných dnech na veliké oběti poslední války. Věnci složené na hrobech českých vojáků a na pomníku padlých první války a na hrobech padlých druhé války jsou tichým a jen maličkým gestem. Dali za nás své životy a to proto, abychom žili svobodně a radostně. Vzpomínáme my pozůstalí na jejich veliké oběti a budujeme v jejich šlépějích nový svět. Dědinko malá, jak rychle rosteš. Vždyť není to dávno, co jsem jako synek chodil po Tvých blátivých cestách a jak ses změnila! Ten náš zámek a kostelíček jako dva svědci zašlých časů stojí a hlídají. Hlídají klid naší dědiny. Když soumrak se snese nad Tebe, dědinko, tu vidíme přes osvětlená okna veselý a radostný život. Tatínek uprostřed svých dětí hraje si a baví. Radostné je v obci putování. Již všude odstraněny válečné zříceniny a na jejich místech dávno již stojí výstavné domky. Jen na místě domu pí. Šoltysové pod

kostelem ještě straší zdivo. Je to poslední stopa na válku v obci. Ale i ta mohla již dávno býti pryč, kdyby majitelka měla větší zájem.

555)

Tak dědinko má malá, jdeš do dalších roků. Není to zde ale na pohled tak klidné, jak by se zdálo. Hýbe se to v naší dědině! Klid je jen zdánlivý. JZD! JZD! To je to slovo, které se omílá ve stech ústech našich hospodářů s různým výsledkem. JZD v místě máme, a ne zrovna JZD nejhorší, ale kdepak naši zemědělci! „Já vám svoje nedám! Dokud prstem budu hýbat, tak mně do JZD nedostanete! Já jsem svobodný pán, já nechcu dělat pacholka v JZD. Přeruni, prvšo vzali fabrikantum, a něskaj to беру nam! Cigani, zloději, moju rolu ste mi vzali, keru sem měl zaplacenu, dajtě mi ju zpatkem. Račej pujdu na žebrani, než do JZD.“ Tak to slyšíme denně v obci. Ale novinka si razí cestu vpřed. Je jen otázkou doby, až i ten poslední rolník pochopí. Zemědělci celkem v obci žijí dobře, neboť dodávky jsou vzhledem k zvýšení živočišné výroby nízké, jsou daleko nižší než před roky. To zemědělce drží v jejich vzdoru k JZD a umožňuje jim hospodářsky únosné výsledky. Hlavně naši kovozezemědělci. Socialismus ano, ale jen po branku našeho domu! Má pěkný příjem v závodě a k tomu hospodářství doma. Není pak divu! Tak dobře se už dávno neměl! A žije si jako prase v žitě a myslí si, jen mi s tím vaším vším vlezte na záda!

556)

Lidospráva. NV pracuje celkem beze změn a to ve složení, jak byl sestaven ve volbách v roce 1954. Předseda Herudek Pavel, jakož i tajemník, jsou zaměstnání celodenně na obci. Úkoly jsou veliké. Těžko se pracuje v dědině, neboť strašidlo JZD je příčinou slabé účasti na schůzích. I samotní členové NV se nedostavují, a tak velká část práce leží na bedrech několika členů. Na rozdíl od starého zřízení obce, zmizelo staré razítko MNV a jeho místo nahradilo nové, a to Rada národního výboru Bolatice. Tímto je zdůrazněno kolektivní vedení obce. Vcelku správně. Rada projedná, schválí, a dva členové rady podepíší. Tím se končí diktátorské choutky silných jedinců, kterých i v naší obci bylo dosti. Rada NV se schází pravidelně každý pátek a řeší kolektivně dané úkoly dle plánu práce, jakož i vyřizuje připomínky a žádosti pracujících. Vrcholným orgánem obce je zasedání NV, které se koná nejméně 2x za čtvrt roku. Mezi zasedáními řídí obec rada. Rada NV je v původním složení. Obec má dnes tyto zaměstnance: Herudek Jan, kancelářská síla, agenda běžná a přihlášky. Vavřínek Josef, zemědělský referent. Vilášek Josef, pokladník NV.

557)

Hrubá Marie, matrikářka. Duda Josef, obecní posel, který ale šel 31. 12 do penze! Úklid provádí paní Kalusová, vdova z Bolatic. Z toho vidíme, že NV dnes představuje významný aparát v obci. Že ještě není dnes plně využit, záleží na malé aktivitě členů NV. Porovnáme si rozpočet NV:

výdaje

komunikace	12 500,-
akce M	70 000,-
obytné domy	103 500,-
údržba	7 500,-
veřejné osvětlení	3 000,-
holírna	2 500,-
mateřská škola	35 500,-
školy	61 000,-
kultura a OB	4 500,-
jesle	15 600,-
běžná údržba	66 000,-
požární ochrana	9 000,-
členové NV	37 800,-
věcné náklady	16 000,-
vodní hospodářství	10 000,-
sport	500,-
různé menší položky	
celkem	504 000,-

558)

Příjmy činily 163 700 Kčs. Zbytek úhrady k rozpočtu uhradil stát. Daně domovní bylo vybráno 75 700 Kčs. Na akci M bylo vydáno – komunikace 23 164,76 Kčs, kanalizace 31 155,25 Kčs, jiné 15 700 Kčs, celkem tedy 70 000 Kčs. Z těchto pár čísel vidíme, že NV je rozpočtoval velmi dobře. Z akce M bylo postaveno:

1) Nové schodiště ke kostelu, které je krásně vybetonované a je opravdu krásou obce. Stovky rukou pomohly. Štěrka dal zdarma p. František Kupka a sedláci vozili rovněž zdarma. Schodiště bylo postaveno v rekordním čase.

2) Bylo opraveno 1 820 bm obecních cest, a to z velké části kamením z bývalé skládky na starém hřišti, kterou shrábl buldozer. Zbytek kamene s hlínou ještě zůstal ležet.

3) Byla položena kanalizace v délce 351 bm. Občané odpracovali při těchto pracích 12 000 hodin. Vzorň pracovníci byli: Petr Kretek, Josef Gvoždík, Teodor Herudek, kteří mají nad 70 let a poctivě pomáhali. Byli odměněni diplomem, jakož i Fojtík Adolf, který připravil všechnu dokumentaci ke stavbám. Mimo to bylo vyznamenáno 117 občanů čestným odznakem.

559)

Byla opravena i budova obecního chudobince. Opravu prováděl OSK Hlučín a stavba si vyžádala náklad 192 000 Kčs. Byla provedena úprava prostranství před budovou NV. Národní výbor předal Lýko, n. p. závodu Bolatice pozemek naproti závodu směrem ke Koutům, a to převodem jmění pro stavbu kulturního domu. Na žádost Lýka, n. p., předal NV závodu starou garáž v nádvoří zámku. Závod za to pomohl vystavit novou mezi sýpkou a prodejnou mléka.

Dne 17. dubna bylo slavnostní zasedání NV na počest 10. výročí osvobození naší obce. Po schůzi byly položeny věnce ke hrobu českých padlých vojáků, k rudoarmějcům a k pomníku padlým I. světové války.

V březnu se prováděly jako přípravy k mírovému sjezdu v Praze v obci podpisové archy k zákazu atomové zbraně. V této akci bylo zapojeno 18 dvojic a úkolu se zhostily dobře.

Dne 5. března jsme provedli pod patronací NV slavnost mezinárodního dne žen za dobré účasti žen, které byly vyznamenány.

Velkou práci měl NV se zimní kampaní, která měla přesvědčit naše zemědělce o výhodách JZD a měla je v opačném případě přimět k uzavření závazků ke zvýšení živočišné výroby.

560)

Za tímto účelem konali jsme schůze ve volebních obvodech, nebo navštěvovali zemědělce v jejich bytech. Skoro všichni zemědělci podepsali závazek na zvýšení živočišné výroby, jakož i dodávky na státní nákup. O JZD však nikdo nechce ani slyšet, i když si družstvo vede dobře.

MNV za spolupráce s Jednotou otevřel novou místnost pohostinství v bývalé hospodě paní Dudové. Za tím účelem byla přestěhována veřejná lidová knihovna do místnosti kulturní jizby v hospodě u pí. Beldové. (Pozn. Štěpáníková – dnes u Žida)

Dne 15. 11. prošla místem motorizovaná štafeta míru a přátelství a to směrem na Chuchelnou. Štafetu přivítal v 9:22 spolu se složkami předseda MNV.

Veškerá snaha NV byla zaměřena na zdařilý a rychlý průběh žní. Velmi nepříznivé počasí znemožňovalo rychlý průběh, takže vypomohly závody. Brigádníci z místa, kteří pracují ve VŽKG, MSA a Třebovicích byli uvolněni a zúčastnili se mláčením na směny. Obilí proto bylo sklizeno ještě včas a obec splnila dodávky na 100%. U brambor to již bylo horší, splněno jen na 98%, ale košíková akce mezi občany pomohla obci dodávku splnit. Zato cukrovka byla splněna jen na 66,6%. Vinu na tom mají zemědělci, kteří nedodrželi plánovaný osev. Jsou mezi nimi:

561)

Nančík Pavel, Šoltys Josef, Řehánek Jan, Teuer Eduard, Kupka František, Nevřela Matěj a celá řada dalších. NV navrhl celou řadu zemědělců k potrestání, ale cukru tím více nebude! Pro tento rok měli zemědělci tento úkol:

maso vepřové	21 755 kg	mléko	169 115 l
maso vepřové	26 982 kg	vejce	123 072 ks
seno	848,8 q	řepka	7 560 kg
zrniny	106 936 kg	brambory	187 186 kg
luštěniny	430 kg	mák	402 kg

Obec se vcelku těchto povinností zhostila dobře. Hlavně zásluhou místního JZD.

Stav hospodářského zvířectva v obci ke konci roku byl následující.

slepice	4 361 ks	prasata	784 ks
kozy	596 ks	z toho prasnice	70 ks
ovce	1	koně	78
skot celkem	653	včelstev	39
z toho krav	368		

562)

V obci byl v březnu mor slepic, který zabil stovky slepic. V živočišné výrobě u prasnic bylo jen v únoru 18 vrhů, z čehož bylo 148 selat.

NV převzal od JZD zdejší prádelnu do své správy. Je v neustálém provozu a občané za minimální poplatek 3,- za hodinu ji můžou používat.

Byl zhotoven můstek na ulici Příkopní u domu č. 1. Na křižovatce u Lýka zboural p. Harazim prodejní budku, která doposud sloužila jako opravna obuvi. Pracoval v ní Pavel Vavřínek, tato opravna je přemístěna do Dolního Benešova.

Dne 12. února v noci těsně před půlnocí vypukl v usedlosti p. Slivky oheň, kterému padla za obětí stodola, kůlna, hospodářské stroje a 2 prasata. Škoda byla odhadnuta na 80 000 Kčs. Hospodářství bylo velmi nízko pojištěné. NV proto na přání občanů provedl sbírku, která vynesla 11 000 Kčs, kterými mu byl hrazen zakoupený stavební materiál. Při požáru, jeho hašení se zúčastnili i účastníci zábavy, se velmi vyznamenal svobodní čsl. armády Pavel Teuer z Ratibořské, který byl na přípis MNV jeho útvarem pochválen a povýšen na desátníka.

563)

NV mimo to pochválil veřejně obecním rozhlasem na požádání vojenského útvaru vojína Ericha Duxu z Bolatic za vzorné plnění svých povinností.

NV převzal 22. 3. zdejší vodovod na Borové do svých rukou s tím, že ho předá Správě vodovodů a kanalizace v Opavě. Vodovod je ve velmi dezolátním stavu a potřebuje nutně opravy. Občané Borové již si složili peníze ve staré měně a postavili pod lesem novou budovu pro vodovod, která ale není ještě dnes vybavena. I potrubí je ve špatném stavu.

NV převzal od okresního komunálního podniku v Hlučíně zdejší holírnu, kterou vede sl. Balarinová. Holírna právě tak stačí krýt své provozní náklady.

V zimních měsících se provádělo školení členů NV, kde byly seznámeni s posláním NV a jeho novým pojetím.

Zimní kampaň vynesla mezi zemědělci 65 závazků. Hlavní výsledek se jeví v ochotě zemědělců zvýšit zástavy hospodářského zvířectva a to velmi potěšitelně, takže koncem roku je již skoro dosaženo stavu ke dni 1. 10. příštího roku.

Vcelku ještě nedostatečně pracují různé komise NV, mimo komisi stavební, která má plné ruce práce s našimi stavebníky.

564)

Lidospráva však ještě dávno není tím, čím by měla být v obci. Příčiny tkví hlavně v politickém rozložení vesnice. Socializace vesnice straší, a proto každý občan si říká Ruce pryč! To se samozřejmě přenáší i do složek a NV. Lidé jsou mnohdy zbytečně vystrašení, hodně jich poslouchá i cizí zahraniční rozhlas, takže mají v hlavě zmatek. Naše zřízení má jistě i celou řadu chyb a nedostatků, ale jisto je, že naši lidé by těžko vzpomínali na celou řadu výhod, které dnes mají. Svojně se nadává, ale nedej bože, aby jim někdo vzal, co již mají! Vláda lidu – pro lid, ale u nás si to ještě plně neuvědomuje.

Jednotné zemědělské družstvo. Koncem roku 1954 byl v JZD schválen tříletý plán rozvoje. Družstvo se v průběhu roku velmi upevnilo. Členové družstva jsou dobře situováni. Dva již vlastní automobily a to Max Sněhota Sedana a Duda Valter Spartaka. Další zemědělci již vlastní motorky, pračky, ledničky a televizory. Brzdou dalšího rozvoje živočišné výroby byly nedostatečné stáje. Proto se začal stavět kravín pro 100 ks dobytka, a to na pozemcích p. Dudy za Maxem Sněhotou, a silážní jámy pro 300 m³. Kravín dokončen bely, ale silážní jámy ano. Stavbu prováděl Lesostav n. p.

565)

Při stavbě hlavně pomáhali s. Moravec Rudolf a Kupka, kteří neúnavně pomáhali, takže stavba byla přes všechny překážky k vánočním svátkům do „glajchy“. Mimo to byla postavena další drůbežárna.

Plán JZD na rok 1955. Výroba – pšenice 25,5 Ø q, žito 21 q, ječmen ozimý 23 q, řepka 13 q, pšenice jarní 21 q, ječmen jarní 12,5 q, bob 25 q, cukrovka 265 q, mák 8 q, brambor 160 q, sena 40 q, krmná řepa 380 q. Rozumí se za hektar.

Živočišná výroba – přírůstek skotu o 15 ks na 129 ks, z toho 43 krav. Koně stav 15 zvýšit na 18. Vepři zvýšit ze 151 na 191. Drůbež zvýšit ze 130 na 500 ks. Mléko na 1 dojnici 2 460 l. Hovězí maso 120 q, vepřové 189 q, vejce 16 271 ks.

Tento plán byl vcelku splněn. S dosaženými výsledky u obilovin jsou družstevníci spokojeni. U ozimé pšenice bylo dosaženo na výměře 41 ha 30,22 q z ha. Oves 25 q/ha. U ječmene byl plán dodržen. U řepky se dosáhlo velmi pěkného výsledku 17,21 q/ha. V živočišné výrobě byly ještě lepší výsledky. Průměrná roční dojivost na 1 ustájenou dojnici činí 2 590 l.

566)

Výborných výsledků dosáhla s. Lucie Dudová, která od 8 ustájených krav nadojila průměrně 3 201 l mléka, za ní byla s. Albína Fusová, která nadojila 3 147 l. Tato dojička ošetřuje nejlepší dojnici roku

Otičku, která nadojila v průměru 4 650 l. Oproti roku 1954, kdy ve stádu byla jen 1 dojnice a 4 000 l mléka, jsou tam již toho času 4.

Hodnota pracovní jednotky činila 30 Kčs, mimo naturálie. Vcelku jsou družstevníci velmi dobře ohodnoceni.

Práce jako každý roka byla spojena s velkými obtížemi. Špatné počasí, časté deště silně znemožňovaly rychlou sklizeň. Ženy to byly, které jako jiné roky s nasazením všech svých sil sklizeň svou obětavostí zachránily. Ve žních pomáhali i naši vojáci, kteří se vyznamenali. Soudružky Hertlová, Fusová, Gillarová, Pytlíková, Kramářová, Hluchníková a celá řada dalších zasluhují toho, aby byly pochváleny. Jako každý rok je ovšem nejtěžším nedostatkem strojní vybavení, hlavně mlátičky, které je naprosto nedostačující a zastaralé. Špatné stroje jsou u nás hlavní brzdou rychlejší a lepší práce. Veliké plochy byly pokoseny kombajnem, ale dosud není vyřešeno sbírání slámy. Pokusy se nijak neosvědčily. Při sklizni řepy byl v provozu i řepný kombajn, který se vcelku dobře osvědčil. Celá řada prací jako rozvoz a rozmetání hnojiv je již mechanizována.

567)

Porovnáme si ha výnosy soukromých zemědělců a JZD. U soukromě hospodařících je vzat průměr plničů dle skupin.

	obilí	cukrovka	brambory	olejniny
JZD	5,84 q	18,88 q	3,95 q	0,97 q
soukromníci	2,72 q	20,4 q	5 q	0,27 q
	hovězí	vepřové	mléko	vejce
JZD	0,52 q	0,73 q	477,8 l	65 ks
soukromníci	0,44 q	0,47 q	272 l	104 ks

Tržba z 1 ha u JZD 3 825 Kčs, u soukromníka 2 275 Kčs.

Třeba ještě připomenout, že členka JZD s. Lucie Dudová byla odměněna předsedou KNV v Ostravě jako jedna z nejlepších dojiček kraje. V tomto roce dostalo družstvo od vlády 50 984,- podpory. Družstvo bylo i v tomto roce na jaře odměněno putovním praporem OV KSČ v Hlučíně.

V dobrém provozu je na Borové vepřín JZD, kde pracuje jako krmička s. Sněhotová z Borové. Výsledky jsou dobré, dosáhl i 50 dkg denního přírůstku. Tento vepřín velmi citelně dodával na volný trh vepře, jakož i pomohl celé řadě našich svatebníků.

Přes tyto dobré výsledky nezískalo družstvo v tomto roce ani jednoho nového člena. Zemědělcům se věnovala všestranná pozornost, agitace i propagace je upozorňovala na aktuální problémy, ale bez výsledku. Tak pilný je odpor zemědělců. Družstvo ale roste a sílí. Je partnerem v obci, se kterým se již musí počítat. Předsedou je dosud s. Rataj Josef, který se dobře osvědčil.

568)

Jednota, spotřební družstvo, v tomto roce vykazovalo celkem 817 členů. K Jednotě patří ještě obec Bohuslavice. Vedení je i po volbách nezměněno. V obci máme dnes tyto obchody.

Prodejny potravin – pí. Feilhauerová, pí. Jurečková, p. Blokeš Borová.

Prodejny masných výrobků – p. Kurka Bedřich, p. Kurka Alois.

Hostinské místnosti – pí. Beldová, pí. Dudová, pí. Kramářová, p. Řehánek Borová.

Pekárny – p. Jurečka Jan, p. Sněhota Josef, p. Scheffczik Borová.

Prodej papíru a hraček – p. Šoltys Alois.

Prodejna obuvi – pí. Gvoždíková Hilda.

Prodejna textilu – pí. Valentová Anežka.

Prodejní místnosti jsou vesměs malé, nevyhovující, takže obchodní místnosti jsou provždy přecpány lidmi. Bylo proto započato se stavbou nové prodejny na pozemku bývalého starého hřiště. Stavbu provádí OSK z Hlučína nákladem Kčs 400 000. Tohoto roku stavba v hrubé rozpracovanosti.

569)

Celkový hrubý obrát Jednoty činil v tomto roce Kčs 14 743 000. Z toho bylo za průmyslové zboží 5 420 000 Kčs, za potraviny 9 300 000 Kčs.

Zajímavý je rozbor průmyslového zboží.

stavební hmoty	1 000 000,- podmíněno stavebním ruchem
nábytek	286 000,-
cement	307 000,-
pračky	73 740,-
el. spotřebiče	53 000,-
řezivo	105 000,-
lihovin	1 420 000,-
maso	674 000,-
masné výrobky	912 000,-
chléb	1 008 000,-

Je vidět, že lihoviny vedou před chlebem!

Služba Jednoty je velikým přínosem pro vesnické obyvatele, neboť se prodává v místě za maloobchodní cenu bez dovozu. Jednota i jinak po stránce masové politické práce udělala v místě velký kus práce. Byly pořádány: 5 večírků pro děti s filmem, 2 večírky pro ženy a další.

570)

Závod Lýko. Závod je i nadále veden ředitelem s. Vodičkou, který je v místě hodně oblíben. Závod si vede velmi dobře a to díky pracovitosti jeho zaměstnanců, hlavně žen. V soutěži v n. p. již vyhrál již závod čtená ocenění. A tak den za dnem se točí kolečka v tomto malém závodě a dávají možnost obživy přes dvě stě zaměstnancům. Dnes však jako nikdy se pociťuje nedostatek místa pro další rozšíření závodu. Tak dnes můžeme říci, že každé sebemenší místečko je v závodě již zastavěno. Národní podnik získal od NV kousíček půdy a má na tomto koncem roku rozestavěnou budovu. Při vjezdu do závodu po levé straně naproti vrátnici se staví koupelky. Doposud totiž neměly ženy v závodě, i když pracují ve velmi prašném prostoru, svou vlastní koupelku. Po stránce hospodářských výsledků vede si závod velmi dobře. I po stránce kulturní je závod i nadále činným, i když činnost ČSM a ZV ROH silně polevila. Kulturní dům není ještě dodnes postaven, i když NV přiděli závodu veliký pozemek naproti závodu. Závod se dále rozšiřuje a upevňuje. A tak ku prospěchu našich lidí šíří i bolatické Lýko, n. p., chválu o našich pracujících po končinách naší vlasti.

571)

Obec Bolatice se nadále rozšiřuje. Sňatky a pravidelné přírůstky dětí staví obec před četné problémy, hlavně bytové. Manželství bylo uzavřeno celkem 32, dětí narozeno 89, z toho 52 v Opavě, úmrtí celkem 12.

Pošta Bolatice leží jako dosud u pí. Liškové v bývalém hostinci. Jedná se s Krajskou správou spoju v Ostravě o její přeložení do budovy zámku. Bývalý hostinec má sloužit jako obchodní dům Jednoty. Bolatická pošta je silně vytížená. Leží zde 5 km střed 11 spojů uzlů. Doručují 2 doručovatelé. Důchod se vyplácí 383 lidem v průměru 127 000 Kčs měsíčně. Rozhlasových koncesí je 585. Televizorů máme toho času již 6. Mají ho s. Zátopek, Kozelek, Teuer Robert, Vodák, Vehovský Borová.

Římskokatolický farní kostel. Farářem je dosud P. Bohumír Muczka, rodák z Kravař. V tomto roce byly obnoveny malby v našem kostele, a to trojicí restaurátorů-malířů – p. Črhák, p. Matěra, p. Petrák, všichni od Charity, chrámová služba Červený Kostelec. Malba stála celkem 107 000 Kčs. Mimo to byl restaurován i starý obraz z dob Hirschmenztla, který visí v sakristii. Kostel má nového varhaníka, je jím p. Duxa František.

572)

V tomto roce slavil pan farář 25leté kněžské jubileum, které oslavil uprostřed svých spoluobčanů. ve dnech jeho jubilea byly dokončeny i kostelní schody, které jsou opravdu chloubou naší obce. Je krásný toho času ten náš kostelík. Skýtá v letních měsících příjemný chlad a duševní posilu pro stovky našich maminek! Žel Bohu, že působnost kostela končí za jeho vraty, a že je tak málo cítit mezi našimi lidmi zásady Kristovy lásky, která je krásná, prostá a chudá! A tak rok za rokem vítá bolacký zvonek své občany k životu a nakonec je vyprovodí na jejich poslední cestě. A slunce se směje dál, tak jako by tu toho člověka nikdy nebylo!

Počasí a podobně. Tento rok byl zvláštním. Zima nebyla nijak zvlášť tuhá. Ale ještě v dubnu jsme měli silné sněhové vánice a bouře, které způsobily krátké, ale citelné výkyvy v naší dopravě. Napadlo až 20 cm sněhu. Květen a ještě i konec dubna byly velmi pěkné, slunné a teplé. V letních měsících však byly silné deště, které ještě nikdy nebyl tak vydatné. Bylo to zvláštní počasí. Ráno se sluníčko smálo a odpoledne prudký vítr a liják až hrůza! Tak velké množství vody již dávno nespadlo na naši obec. Co však bylo zajímavé, že prudké deště přicházely od východu.

573)

Dosti časté byly i průtrže mračen, které v okolí nadělaly hodně škod. Dosti časté bylo i krupobití a padaly kroupy velikosti až vlašského ořechu. Podzimní počasí bylo rovněž vlhké. V tomto roce nastaly i velké potíže v zemědělství, neboť špatné počasí silně narušovalo průběh zemědělských prací. Podzim byl studený. Později chlad povolil. Vánoce byl teplé, ale bílé. V prosinci byly silné bouře a hřmělo. Lidová pranostika říká, že bude velká zima. Leden, únor, březen, mírná zima. Po 20. březnu silné mrazíky -21 až 30°C. V březnu silné sněžení.

Zajímavosti z obce. Josef Scheffczik šel náhodou kolem domu Josefa Juráška, kde děti si hrály se zápalkami. Vznikl oheň, hořel slavník. Dusivým kouřem se děti namáhaly dostat z bytu ven, ale marně! Rychlým zásahem S. se podařilo 3 děti zachránit a oheň lokalizovat.

Zpráva ne tragická, ale tragikomická. Referent zemědělské agendy si vezl na svém kole zabijačku v síťové tašce domů. Kolo nechal stát venku a neštěstí bylo hotovo. Přijel domů jenom s uchemi tašky, zbytek sežrali Kašného psi!

V obci zemřel nejstarší občan p. Sněhota Josef ve věku 93 let. Byl okresním cestářem ve výslužbě a jinak ještě čilý. Po delší nemoci skonal.

574)

Po přeložení z naší obce do Kobeřic zabil se tragicky učitel Vašica na motorce v Kobeřicích. Tragické bylo to, že motorku předtím vyhrál v soutěži „Sběr surovin“.

Rovněž na cestě Bolatice-Kobeřice se událo u Bažatnice motocyklové neštěstí, při kterém přišel o život jistý občan z Ludgeřovic. Příčina: šílená jízda a touha po rekordech!

V okolí jsou zjištěni divoáci, kteří v počtu asi 18 kusů se zdržují v našich lesích, a čas od času působí velké škody na polích. Již několikrát se na ně pořádaly hony, ale s malým úspěchem.

Tento rok se přímo závratně rozvinula výroba a pálení cihel. Asi 12 občanů ji tento rok vyrábělo, čímž odlehčili veřejnému sektoru asi půl miliónu cihel.

Z jara se šířily v dědině poplašné zprávy, že prý budou rubly! A výsledek, lidé skupovali, co se dalo. Pozdě to ovšem některé mrzelo, když zjistili, že naletěli.

Ještě jedno neštěstí. Jistým manželům spadl jejich nezletilý synek do vařícího ovocného kompotu. Vážným popáleninám podlehl. Příčina - malý byt a příprava k pálení cihel.

Odvody jako i každoročně byly tento rok slušné. Naši branci pochodovali společně do Dolního Benešova, kde byly odvody. Hlásili tam rovněž i splněné závazky na úpravě obce.

575)

Je vidět, že naši branci se na výkon vojenské služby jinak připravují než kdysi, kdy opilé fronty odvedenců rámusily a zpívali v obci.

Školy. Na osmiletce bylo celkem 13 tříd s 330 žáky. Jako noví učitelé nastoupili s. Skřivanová Alžběta, Helena Třeštíková, Jiřina Drbalová, Blanka Sainková, Valentin Vašica. Odešli s. Holášek, Liška, Pavlík. Učitelů je celkem 15. Z počtu 330 žáků je 26 s vyznamenáním. Neprospělo 24 žáků. Neklasifikován Evald Mozak (kretén). Největší počet nedostatečných vykazuje jazyk český (24), matematika (19) a jazyk ruský (11). 99 žáků má zaměstnáno oba rodiče. Na další studium se hlásili: 3 žáci na vyšší školy, 1 pedagogická škola, 1 hospodářská škola, 1 průmyslová škola. Stále málo pro růst místní inteligence. Pionýrská organizace vzrostla z 33% na 53% z celkového počtu žáků. Jsou organizovány kroužky: polytechnický, zdravotnický, šití a vaření, šachový a mičurinský. Dětský den vynesl dětem finanční prostředky pro účast 11 žáků na celostátní spartakiádě a zakoupen televizní přijímač, první na

hlučínském okrese. Mezi školou a JZD uzavřena smlouva o pokusném pěstování plodin, které se v kraji nepěstují, nebo jen málo. Zasazeny brambory hnízdově apod. Ředitelem školy nadále s. Zátopek, který se tento rok ženil. Škola na borové beze změn. Ředitel s. Složil, učitel Slivka, rodák z Bolatic. Škola byla v tomto roce opravena, jak fasáda, tak střecha. Velmi pomáhal s. Složil.

576)

Mateřská škola má toho času 60 žáků. Je zde zavedeno celodenní stravování. Vedoucí je s. Březovská.

Místní jesle jsou plně obsazeny. Je v nich umístěno celkem 25 dětí a to většinou pracujících maminek.

Stav školství je zoufalý. Ani tento rok se ještě nepodařilo prosadit výstavbu nové školy, i když staré trámoví je podle úsudku odborníků prohnílé. Tak jsou třídy podepřeny jako kdysi rubání na šachtách.

Spolkový život. Vedoucí složkou v obci je Komunistická strana. Řídí prakticky veškeré dění v obci. Čítá celkem 29 členů. Předsedou stranické organizace byl s. Valter Hluchník. Strana, byť i početně slabá, vede v obci hospodářský i politický život. Hlavní smysl stranické práce však leží v přesvědčovací práci mezi zemědělci.

Svaz přátel SSSR čítá 56 členů. Předsedou je s. Tiele Emil. Tato složka je velmi aktivní zásluhou s. Jana Herudka. Činnost složky se více méně zaměřuje na propagaci SSSR a jeho lidu a způsobu života.

Skupina československého červeného kříže čítá 114 členů. Předsedou je Řehánek Arnošt. v soutěži se skupina umístila na 5. místě v okrese. Skupina pořádala během roku školení zdravotníků, které mělo úspěch. Během roku se skupina rozdělila na dvě a vznikla skupina Borová se 44 členy. Předsedou je Scheffczik Rudolf.

577)

Požární ochrana. Místní sbor čítá 40 členů. Přírůstek se ukázal v založení 1 ženské devítky a 1 dorostenecké. Předsedou je Duda Rudolf, velitelem Josef Solich. Hasičský vůz je pokažen, takže rolníci museli po celý rok mít pohotovost. Obec se uchází o nový vůz. Místní sbor prováděl cvičení a účastnil se i krajské soutěže. Sbor na Borové je rovněž beze změn. Velitelem je Kocur, předsedou Michalík. Sbor si opravil hasičskou zbrojnici a hasičský vůz. Jinak jsou borovští hasiči daleko agilnější, než bolatičtí.

Svaz mládeže celkem v obci spí. Předsedou byl s. Baránek, ale odešel na vojnu. Nejtěžší práce čeká právě mezi mládeží, neboť jí se točí hlava z vymožeností, které má a kterých si neváží. Je to právě naše mládež, která zaplňuje hospody a která nemá pouta k budovatelské a politické práci.

Sokol Bolatice. Největší složka v obci, co do počtu členů i činnosti. Předsedou je Pavel Bělák. V jednotě pracuje několik oddílů. Bylo nacvičováno na celostátní spartakiádu a jednota do Prahy 11 účastníků. Největším nedostatkem je špatná tělocvična, která je na spadnutí. Vzorní činovníci, jako br. Teuer Kornel, Jarolím Jindřich, Teuer Osvald, Bělák Pavel a řada dalších se přičiňují o úspěch jednoty a její finanční zajištění.

578)

Nejúspěšnější je odbor kopané, který je i jinak velmi aktivní, neboť fotbal přiláká vždy v létě stovky příznivců. Mužstvo pravidelně trénovalo. Že přesto neobsadili 1. místo v okrese, bylo zaviněno úrazem Slivky, který si zlomil nohu. I. mužstvo sehrálo 36 zápasů, z toho 22 mistrovských, 9 pohárových a 5 přátelské. Mistráků vyhráno 15, nerozhodných 5 a 5 přátelských. V okresním přeboru jsme se umístili za Sokolem Kobeřice. V tomto roce se slavilo 30leté založení sportovního klubu SK Bolatice. 29. května se proto pořádal turnaj starých reprezentantů, kde zvítězil Sokol Kravaře. Ve 36 zápasech se vystříдалo 338 účastníků. Králem střelců byl Jiřík Heřman, 41 branek. Dorost sehrál 18 mistrovských zápasů, z nichž 17 vyhrál. Sokol Bolatice, odbor kopaná, zůstal jako jediný v okrese bez trestu. I jiné odbory jako stolní tenis a odbíjená byly aktivní, ale zájem patří v první řadě fotbalu.

Lidová myslivecká společnost Bolatice v tomto roce je beze změn. Nepříznivé počasí zavinilo velké úbytky ve stavu zvěře, hlavně pernaté a zaječí. Opět povolen průběžný odstřel koroptví. Letos bylo hodně myší, proto odstřel kání byl omezen. Nařízen odstřel králíků pro nebezpečí rozšiřování nemoci. Králem střelců je Bohumil Složil, učitel Borová.

579)

Doslov. Tento rok byl rokem veliké politické ofenzivy SSSR. Poprvé od konce druhé světové války navazuje Sovětský svaz široké přátelské styky se všemi státy na světě. Výměna parlamentních delegací jako by prorazila zeď nedůvěry mezi západem a východem. Sluníčko pohody a míru začíná se usmívat na lidstvo celého světa a vlévá důvěru do miliónů srdcí všech poctivých lidí. Zdá se, jako by z každého spadla těžká tíha a lidstvo si oddychlo. Je však ještě hodně nedůvěry mezi státy a lidem. Avšak nastoupená cesta nasvědčuje, že se styky lepší a že může a musí být lépe.

I ta naše vesnička v desátém výročí osvobození je krásnější. V akci zvelebení a zkrášlení obce bylo mnoho fasád opraveno, mnoho plotů postaveno a hlavně co víc, poznáváš stále víc a víc že válka je již daleko za námi a že začínáme navazovat i my naše rodinné styky. Hodně již zde bylo našich rodáků, kteří jsou v Německu. Všem se u nás líbí a mnozí to nepoznávají.

A pomalu běží čas, který je nasycen tolika novinkami. Žijeme příliš rychle, ani nemůžeme vše sledovat a chápat. Již i televizor je běžnou věcí. A co ještě může a musí přijít, až lidstvo zaměří své úsilí ne ke zbrojení, ale k výkvětu vědy a techniky. Až je to člověku líto, že to vše neuvidí! Ale přijdou jiní, naše děti a další generace a těm bude popřáno žít v klidu, míru, blahobytu a pohodě. A to je naše útěcha. List se druží k listu v této knize, ale nezachytí vše to jasné kolem nás. Jsme jenom lidé.

580)

1956

Bílý závoj pokrývá dědinu. Nový rok byl přivítán jako obvykle s radostným úsměvem a s nadějí, že se znovu podaří udržet mír ve světě. Spokojenost je znakem většiny našich obyvatel, ale přece sem a tam se utrousí kapka jedu a poplívá to nové kolem nás. Budme ale upřímní a podívejme se, kdo to je a co uvidíme? Přijdeme na člověka, který žije v dobrých poměrech, který ale setrvačností nadává na něco, co již dávno není a mnozí občané totiž ještě plně ani nepochopili ty závratné změny, a ještě pořád se domnívají, že republika je státem pánů. Je to naším neštěstím, neboť nikdo jiný by neměl mít republiku více rád než naši lidé. Co všechno se pro lid udělalo a co se ještě udělá? Přitom naši prostí pracující svými pracovními úspěchy jsou známí v širokém okolí jako dobří dělníci, ale již méně dobře můžeme mluvit o jejich veřejné činnosti, účasti na chůzích apod. Jsme již 11 let osvobození, ale dosud nespádá z místních lidí strach se někde exponovat.

581)

A nepřesvědčí sebelepší mluvení, až sem a dál se občan zpravidla za žádnou cenu neodvážá – má strach, nevěří ještě plně mezinárodnímu vývoji a obává se znovu nějaké komplikace. To se přirozeně odráží i v dalším získávání členů do JZD, které sice dobře prosperuje, ale kterému se přesto nevěří. Naši zemědělci jsou zvláštní lidé. Navzájem spříznění a navzájem se podporují ve svém vzdoru vůči novým výrobním formám. A těžko je přesvědčíš. Rolníci proto žijí takovým zvláštním, vlastním životem. Veškerou váhou své osoby a svým celým jednáním se snaží odvrátit od nich jim hrozící „nebezpečí“ – vstup do družstva. A je to zajímavé, že i naši dělníci je v mnoha směrech v jejich vzdoru podporují.

Tak plynou dny na vesnici, které jsou vyplněny prací, starostmi, ale i radostmi. Zdá se nám všem, že tento náš život plyne nějak rychle, mnohdy ani nevnímáš a jsi uprostřed jara, anebo zase zimy. Avšak každý tento den vtiskuje naší zemi novou, krásnější tvář.

582)

Ale přesto i v tomto roce se valily temné mraky nad celým světem. Vedle XX. sjezdu KSSS, který vtiskl celému světu novou, důvěřivější tvář, se váleční žháři na západě nevzdali. XX. sjezd KSSS, který byl protkнут duchem tvořivého leninismu a rázně skoncovat se škodlivými vlivy kultu osobnosti, zvýšil přitažlivost socialismu pro stamilióny lidí. Ukázal cestu k překonání rozkolu dělnického hnutí a vytvoření mezinárodní jednoty dělnické třídy. Dále stmelil bratrský svazek socialistických zemí a

posílil velikou autoritu a vážnost první socialistické země – SSSR. Významné výsledky XX. sjezdu KSSS tvořivě ovlivňují i veškerou práci naší strany. Tak v červnu 1956 se koná Celostátní konference KSČ, která ve zdravém ovzduší stranické kritiky a demokracie uskutečňuje hluboký a zásadní obrat v naší práci na všech úsecích. Z naší vesnice se zúčastní s. Gillar. Avšak jak řečeno, žháři na západě se nevzdali. Z jara a v létě se pokoušeli balóny s letáky otravovat naše lidi, ale v Maďarsku již plně odhalují svou tvář a za pomoci zrádců a těžíc z nejednoty strany, vrhli se koncem října počátkem listopadu na samou podstatu svobody maďarského lidu.

583)

Řádění pučistů bylo krvavé a vyvolalo odpor i v našich obcích. Na celé řadě schůzí byly zasílány rezoluce, které odsuzují řádění fašistických živlů. Reakce u nás není náhodná. Naši lidé znají život první republiky, znají okupaci a dobře vědí, že útok maďarské reakce je zároveň útokem na náš lid a jeho vymoženosti. Slyšeli jsme v těchto dnech slova: „Chvála Bohu, že to není u nás.“, anebo: „Kdyby byl pokuj, tak jak se žije neskaj, to by nam stačilo.“, a další výroky občanů svědčí o tom, že jim události v Maďarsku nejsou cizí. Bylo však dobře pozorovat účinek poplašných zpráv zahraničního rozhlasu, neboť celá řada občanů chodila vystrašeně, což se nejlépe projevilo u tradičního „Běhu přátelství“ v listopadu. Bylo jenom pár dospělých na místě startu a několik školních dětí. Však puč byl likvidován a v celé naší zemi jsme si oddechli. Sbírký na pomoc maďarskému lidu vynesly vysoké částky, které pomohou tomuto lidu brzy zahladit stopy fašistické zlovůle.

584)

Ale již předtím v Polsku, v Poznani, pokusily se deklarované živly a chuligáni využít těžkostí a vystoupit proti polskému státu. Je zde vidět vzájemnou souvislost při působení zahraničních vlivů. Ale i zde polský lid zjednal nápravu. Ještě neutichly bouře v Maďarsku a už jsme svědky přepadení Egypta Izraelem. Znárodnění Suezského průplavu slouží jako záminka Anglii a Francii, které kladou Egyptu ultimátum a hrozí obsazením Suezů svými vojenskými silami. Egypt odmítá, a tak vojenské síly Anglie, Francie spolu s Izraelem napadají Egypt, ničí pokojná města a zatarasí cestu přes průplav. Mírumilovný svět se však rozhodně postavil proti této akci, a vynutil si rozhodným postavením hlavně SSSR přes organizaci Spojených národů zastavení agrese. Bylo to další výrazné vítězství síly míru a porážka politiky agrese a zastrasování. Naše vláda navzdory štváčkům na západě znovu snížila ceny potravin a hlavně průmyslového zboží. Nejlepší důkaz toho, že jdeme správnou cestou.

585)

Tak v míru se skončil bohatý tento rok. Dobře tak, neboť jako hříbky v lese vyrostly další chaloupky v naší vesnici, hlavně směrem ke starému hřišti. A co se opravilo těch fasád, vyměnilo oken, upravilo

zahrad! Co zdravého a veselého smíchu vidíš denně v našich ulicích. To se naši nejmenší bezstarostně radují a skotačí kolem. Mírem a klidem dýchá naše země, ale není klidu v srdcích některých našich spoluobčanů zemědělců. Bojí se zítřka, bojí se nového života a v těžké dřině ztrácejí den za dnem, který se nikdy nevrátí zpět. Jen politovat musíš tyto lidi, pro slepou lásku k mamonu nevidí kolem sebe vše to nové, a neslyší a nepoučí se. A tak to běží v této dědině dál, jen některá srdce zaklínala je v nich snad i nenávist. Národní výbor přes obtíže na všech úsecích stál v tomto historickém roku na místě. Byly chyby v jeho práci, ale byly i úspěchy. Zasedání rady i pléna NV pravidelně řešilo život v obci, hlavně se zaměřením na pomoc místnímu JZD, které mělo rozestavenou investiční výstavbu. Ale i jinak se práce dařila. Ve dvoře pod zámek byla vykopána vodní nádrž, která má sloužit jako rezervoár vody v případě požárů.

586)

Ale poměrně slabá byla a je účast občanů na této práci. Na Borové byla dokončena uzavřená vodní nádrž před hospodou u Řehánků. Dále se provedly úpravy cest apod. Přes 12 000 hodin práce bylo věnováno občanů na zvelebení obce. Dobře si vedou naše žena, dále pak Petr Kretek, Josef Gvoždík, Teodor Herudek a další, jako Adolf Fojtík, který provádí projekty na tyto práce. Staví se i dětský koutek s houpačkami, pískovištěm a jinými zdroji dětské zábavy. Zvýšená činnost se projevila i v rozpočtu MNV, který na rok 1956 počítal s příjmem 528 000 Kčs, a s vydáním 744 800 Kčs, včetně nákladů na generální údržbu hospody u pí. Beldové. Na zvelebení obce jsme vyčerpali 90 000 Kčs. Pro ilustraci uvádím příjem plánovaný 189 000 Kčs, skutečný 555 700 Kčs. Tak např. domovní daň vynesla 71 000 Kčs, daň z představení 9 400 Kčs, daň ze psů 2 500 Kčs, daň z hospodářských zvířat 33 600 Kčs.

587)

Jako vždy jde skoro polovina rozpočtu na školství a sociální zařízení. Ve stavu obecních zaměstnanců nastala změna, neboť po odstoupivším nastoupil s. Augustin Koch z Borové jako výpomocná kancelářská síla s úvazkem 0,6 pracovního dne. Hlavní cíl práce NV však ležel na úseku přesvědčovací práce mezi zemědělci, hlavně v zimních měsících. Ale výsledek se nedostavil. Nakonec ani někteří členové NV nejsou přesvědčeni o správnosti naší nastoupené cesty a čekají na konec svého volebního období s tím, že konečně budou mít pokoj. MNV uzavřel s NV Dolní Benešov na společné poradě socialistickou soutěž s podmínkou 14denního vyhodnocování.

Počasí v tomto počátku roku nijak nepřálo. Koncem ledna přišel tuhý a krutý mráz se sněhem. Zima se protáhla až do jara. Jaro zpočátku vlhké, v květnu se ochladilo. Pak přišla parna, která koncem května přivedla silné bouřky s krupobitím a průtržemi mračen, které v některých obcích okresu (Hať, Bolatice) způsobily značné škody.

588)

Jarní počasí mělo za následek velikou epidemii chřipky, která zachvátila naše děti a celou řadu pracujících. Léto bylo parné, ale v srpnu zase řádí velké záplavy i v naší obci v Padolech a v Důlku. Větší škody však nejsou způsobeny. Podzim mírný, i deštivý.

Zásluhou MNV se konečně hýbe stavba kravína, kde za pomoci místních zedníků je vystřídán Lesostav Frýdek. Zá vazky Lesostavu jsou papírové, ale snaha s. Hluchníka Teodora, Rudolfa Moravce, Sněhoty a řady dalších se projevila, a kravín byl dokončen.

Výnos řepky je dobrý, ale je ohrožován stálými dešti. Řepka se letos sklízí poměrně pozdě, v polovině července. Sotva zmizela z polí, již začínají žně, a na všech stranách to hučí a lomozí prací. Žně jsou v plném proudu. I náš NV soutěží o včasný výmlat a za včasné dodání povinných dodávek státu. Rovněž k počátku července měla naše obec splněn výkup sena.

V srpnu i v naší obce se vzpomínalo 700 let založení Hlučína. Bohatá a trpká je cesta našeho okresu i jeho lidu. Kéž si to alespoň někteří naši občané uvědomí. Hlučínsko je nyní svobodné, bez velkostatkářů a pánů.

589)

Stav hospodářského zvířectva k 1. 12 v obci.

koně	86	krávy	678
prasata	1 084	z toho prasnic	59
ovce	3	kozy	589, z toho 2 kozli

Průměrné ha výnosy.

pšenice	29 q	žito	24 q
oves	24 q	ječmen	25 q
brambory	230 q	cukrovka	280 q
krmná řepa	500 q	řepka	17 q

Radostné byly dožínky v Hlučině dne 2. 9. Zúčastnila se jich i delegace z NDR a přes 11 000 návštěvníků. Dožínky byly manifestací družstevní myšlenky.

Dne 14 srpna kolem 13:30 hodin po projetí vlaku úsekem od nádraží Bolatice k Chuchelné zjistily tři ženy, a to Vosáková, Potyšová a Gvoždíková, když se vracely domů z lesa, že jiskry z lokomotivy

zapálily oves, který byl právě pokosen a ležel v řádcích vedle trati. Ženy se nebojácně vrhly na požár a během 10 minut ho uhasily, a tak zachránily 15 q ovsu. Tím dokázaly vzácnou obětavost a odhodlání chránit jak soukromý, tak státní majetek. Patří jim proto dík a čestné uznání.

590)

Okres Hlučín splnil jako takový již 6. září ve 14 hodin výkup obilovin, a to i zásluhou naší obce. Tajemník s. Hertel byl odměněn, stejně jako zaměstnanec Vavřínek za obětavé organizování zajištění výkupu.

Růst pracovní jednotky JZD Bolatice.

	plán	skutečnost
1953	19,52	25,31
1954	27,10	32
1955	28,62	37,99
1956	33,24	36,24

I tato statistika nám ukazuje růst výroby a životní úrovně družstevníků.

Na pomoc při žních byla v rámci okresní soutěže svazácká skupina ČSM Bolatice vyhodnocena jako nejlepší v okrese, neboť odpracovala v místním JZD 1 411 hodin. Čest a sláva našim mladým svazákům.

591

Potíže jsou poněkud s brambory řepou, ale i ty se sklízají. A zase fouká polem chladný severák, zatímco traktory převracejí matku zem, by tato si odpočala a začala znovu příštím rokem štědře dávat všem lidem chléb, tolik potřebný k životu. Je větší ta skýva chleba a bude ještě větší, až se celý okres zalíní v jednotném moři klásků.

Zvláště významný byl svátek 1. máje, kterého se naše obec zúčastnila v Dolním Benešově. Přesto, že počasí nám nijak nepřálo, byl benešovský rynek zaplněn do posledního místečka. Jen těch vlajek je v té naší obci nějak málo! Kam se poděly ty vlajky a vlaječky z roku 1945? A kde jsou i ty sliby našich lidí? Avšak příští generace se přesvědčí o tom, že jejich otcové nebo dědové nejednali správně. Až budou naše děti číst tyto řádky, ať vědí, že jejich otcové nestáli tak, jak se patří. Přesto je 1. máj důkazem síly dělníků a rolníků v naší vlasti. Byli jsme sice v Benešově, ale hřál nás pocit dobře vykonané práce. Po májové prohlídce byla dovolena prohlídka MSA, n. p., kde jsme se přesvědčili o vyspělosti našeho průmyslu a velikém pokroku kováků z Dolního Benešova.

592)

Dne 1. 10. byla v naší obci polská delegace na návštěvě v místní Jednotě, kde se velmi obdivovala zařízení a zboží v našich prodejnách.

Naše obec se během roku znovu rozrostla, a to nejen po stránce stavební, ale i obyvatelstvem. K 31. 12. má obec 3 032 obyvatel. Narodilo se 48 dětí, zemřelo 19 osob a sňatků bylo uzavřeno 41. V této statistice chybí ještě některé údaje z porodnice v Opavě.

Růst životní úrovně lidu.

počet radiokoncesí	607	počet důchodců	399
počet televizorů	22	výše důchodů měsíčně	146 788,-

Přehled o tržbách místní Jednoty. S vývojem zásobování v obci nejsme ještě spokojení, protože přes určité adaptace v zásobící síti je tato neuspokojující. Zvýšená kupní síla obyvatelstva se však plně neprojevuje v níže uvedené statistice, neboť značná část nákupu se provádí ve městech. Přesto je růst kupní síly značný.

593)

V obci bylo prodáno následující zboží v tisících korunách.

celkový obrat Jednoty	11 611 000,-
z toho potraviny	8 397 000,-
průmyslové zboží	3 234 000,-
stavebniny	872 000,-
pohostinství	1 259 000,-
celkem členů Jednoty	633 osob
to je % organizovanosti	21,79%
tržba na 1 obyvatele Ø měsíčně	337,07,-
z obratu pohostinství	36,11,-

V průměru se spotřebují na 1 obyvatele na měsíc tyto potraviny:

cukr	kg	2,04	máslo	kg	0,39
maso	kg	0,93	rybí výrobky	kg	0,19
uzeniny	kg	0,52	lihoviny	l	0,42
ovoce	kg	0,37			

594)

V průměru na 1 obyvatele za rok bylo prodáno:

punčochy	ks	3,05	oděvy	ks	0,73
obuv	pár	3,40	cihly	ks	124
řezivo	m ³	0,07	rádia a TV	ks	0,01
pračka	ks	0,01	nábytek	Kčs	99

Porovnání úzkoprofilového zboží v posledním období roku 1956 s krajským a celostátním průměrem:

		ČSR	Ostrava	Hlučín
řezivo	m ³	23,41	36,30	64,04
cihly	tis. Kčs	28,70	44,40	119,70
pračky	ks	16,80	12,09	14,07
televizor	ks	3,6	5,08	6,01
nábytek	tis. Kčs	116,80	81,67	95,40

Závod Lýko Bolatice. V roce 1956 splnil závod plánované úkoly na 102,99%. V závodě bylo vybudováno sociální zařízení. S. Langer byl vyznamenán odznakem „Nejlepší pracovník ministerstva“ a s. Robert Dembek byl vyznamenán předsedou KNV řádem „Za vynikající práci“, který mu byl propůjčen vládou. Závodní pěvecký soubor vystoupil na několika podnikcích a umístil se v okresním kole na předním místě. Závod představuje v obci přínos 4 000 000 Kčs, které byly vyplaceny na mzdách.

595)

JZD Bolatice. Družstvo na počátku roku obhospodařuje 266 ha zemědělské půdy, z toho 257 orné. Členská základna k 1. 1. má 33 členů. Během roku přistoupilo 18 nových členů, z toho 2 výkonní zemědělci s výměrou půdy 8,68 ha. Členská základna tedy celkem 51 členů. Podstatný vyšší počet členů oproti roku 1955 se odráží i v počtu odpracovaných pracovních jednotek, kde od nečlenů družstva bylo odpracováno jen 28% PJ. Plánované jednotky byly 22 800, evidované jednotky 25 300. To znamená pokles pracovní jednotky o 3 koruny. Jako hlavní příčinu tohoto neuspokojivého stavu spatřujeme ve špatné evidenci a kontrole.

Výroba.

	plán	Ø výnos z ha		plán	Ø výnos z ha
pšenice	1 225 q	32 q	ječmen	23 q	24,71 q
žito	22 q	24,47 q	oves	23,5 q	31,84 q

U množitelské pšenice bylo docíleno Ø sklizně 36,64 q z hektaru. U ječmene Ø 27,60 q/ha, oves Ø 38,50 q/ha.

596)

U řepky byl rovněž plánovaný výnos překročen oproti plánu 17 q na 19,5 q/ha. U máku byl výnos jen 6,33 q/ha oproti plánu 8 q. U brambor se dosáhlo zlepšení – na celé ploše 27 ha dosaženo Ø výnosu 220 q/ha, oproti 127 q sklizenými v roce 1955. Špičkového výnosu bylo dosaženo na „Karpatech“, a to 310 q/ha na ploše 4,50 ha. Rané brambory daly 170 q/ha, přes poměrně krátkou vegetační dobu 76 dní. Zasazeny byly 2. – 3. května a sklizeny 18. 7. Cukrovka byla sklizena pod stanovený plán 300 q/ha. Sice byla sklizeň o 5 q lepší než loni, ale vcelku je to slabé. Nejvýnosnější plodinou v družstvu je však len. Byl pěstován na ploše 3 ha, z 1 ha se sklídilo 26 q stonků, což představuje na 1 ha 15 871 Kčs. Výsledků v rostlinné výrobě bylo dosaženo dodržením agrotechnických lhůt, správného hnojení, jakož i lepší prací STS. Poprvé v dějinách družstva proběhl i výmlat tentokrát uspokojivě. Neúspěšně skončilo pěstování pícnin na orné půdě, to je jetel a jetelotrávy, které bylo oseto 25 ha.

597)

To mělo příčinu v tom, že plánovaná tržba u živočišné výroby nebyla dodržena. Plánovaná dojivost na 1 dojnici 2 750 l, skutečna 2 450 l. I tento nepříznivý výsledek nás zařazuje v krajském měřítku na 6. místo a byla přiznána odměna 1 000 Kčs.

Na 100 krav bylo odchováno 77 telat, prasnice měla v Ø 15,14 selat. Celkem stav 147 ks skotu, z toho 54 krav. Výroba hovězího masa činí 56 kg/ha, vepřového masa 79 kg/ha. V chovu drůbeže bylo dosaženo 105 ks vajec od 1 slepice, což je o 5 ks pod plánem.

Kladně hodnotíme činnost STS a to jmenovitě u těchto soudruhů, Polášek, Mitoraj Emil, Urbančík a Horák. Za NV pomáhal velmi dobře s. Hertel a Vavřínek. Patronátní závod Ed. Uvx méně pomohl, ale třeba vyzvednout práci s. Lasáka Jana a Slivky Josefa, kteří účinně pomohli. JZD soutěží s JZD Dolní Benešov, ovšem kontrola nebyla žádná.

598)

Družstvo mělo během roku i své potíže, ale vcelku již dokázalo, že se družstevně hospodařit dá a lépe hospodařit. Je ale v dědině odpor! A divíme se proč! Vždyť družstevníci žijí lépe, hospodaří společně za výhodnějších podmínek a dosáhli svého: přesvědčili vesnici, že to jde! Půjde o to, kdy nastoupí další. Předsedou družstva je Josef Rataj.

Jako každý rok, i letos se silně staví. Byly postaveny další nové rodinné domky. Rozestavěno bylo v tomto roce celkem 12 staveb. Pálení cihel se dále provádí ve velkém množství. Vůbec je zajímavá zdejší výstavba. Pomáhá jeden druhému, rodina rodině, čímž jsou stavební náklady velmi nízké. Málo se ale ještě dbá na úpravu zahrad apod. Ovocné stromky jsou jen zřídka dobře ošetřeny. Přitom víme, že u nás by se ovocným stromkům dařilo.

Školství. Stále ještě nevyhovující budovy, i když již ministerská komise určila výstavbu nové školy. Předtím má být ještě stará škola opravena. Ředitelem školy je s. Ludvík Zátpek. Do školy chodí 350 žáků do 13 tříd, učí 15 učitelů.

599)

Škola Borová, ředitel s. Složil Bohuš, učitel Slivka Rudolf. Školu navštěvuje celkem 68 žáků, z toho dívek 37. Propadli 2 žáci. Kolem školy se postavil nový plot. Velmi se zlepšila spolupráce s rodiči, kteří ve Sdružení rodičů a přátel školy velmi úzce se školou spolupracují.

Mateřská škola má (neuvedeno) žáků, ale i zde jsou poměry velmi stísněné. Rovněž jesle již nedostačují požadavkům. Tak lze jen doufat, že stavba nové školy konečně vyřeší tuto zoufalou situaci.

Spolkový život. Organizace KSČ má v místě přes 40 členů. Hlavní těžiště práce strany leží v přesvědčovací práci zemědělců ke vstupu do JZD. Předsedou organizace je s. Zbránek. Nemůžeme však říci, že by uvnitř stranické organizace byly jednotné názory na linii a politiku strany, což při celkové práci značně škodí.

Svaz přátel SSSR čítá přes 50 členů. Předsedou je s. Engliš. Odbočka provedla zájezdy do blízkého okolí a tak umožnila poznat svým členům krásy naší vlasti.

600)

Skupina ČSČK zásluhou agilitnosti členů výboru a s. Herudka Jana velmi úspěšná! Její činnost se projevuje při všech zdravotnických akcích a dále při školení zdravotnického personálu. Byly také odebrány vzorky pitné vody z místních studní. Skupina je velmi početná a má již přes 130 členů.

Požární ochrana jak v Bolaticích, tak i na Borové se činí. V obou jsou utvořena družstva mladých a žen, která se účastní i soutěží. Velitel Solich i Kocur na Borové jsou velmi agilní. V obci nehořelo.

Svaz ČSM ani tento rok ještě dobře nefungoval. Mladí lidé mají divné zájmy. Je v tom ale i kus viny nás starších. Tak se čeká a mládež vyrůstá jako kůl v plotě.

Sokol Bolatice je největší složkou v obci, i když v poslední době je silně doháněn ČSČK. Díky dobrému vedení je sportovní činnost v jednotě velmi pestrá. Největší zásluha patří dobré práci výboru a hlavně Kornelu Teuerovi, který se o sportovce stará jako táta o děti. Odbor kopané sehrál s I. mužstvem 23 mistrovských zápasů, z toho 14 vítězných, 5 nerozhodných a 3 porážky. Celkem získáno 33 bodů, skóre 67:35. V okresním přeboru jsme obsadili 3. místo.

601)

Dále bylo sehráno 6 přátelských a 11 pohárových zápasů. Celkem odehrálo I. mužstvo 40 zápasů, v nichž se vystřídalo 623 závodníků. Brankový poměr 119:78. I. dorost obsadil v celookresní soutěži 1. místo, II. dorost ve své skupině 3. místo. Dne 2. května se uskutečnilo na našem hřišti mezinárodní utkání proti výběru Ratibořska. Naše mužstvo za spolupráce Spartaku Dolní Benešov zvítězilo 4:2. I jiné oddíly měly dobré výsledky, jako šachisté, stolní tenis, volejbal apod.

Včelařský spolek sdružuje obce Bolatice, Borová, Chuchelná, Bělá, Benešov. Velmi slabý rok na med. Celkem je asi 246 rojů včel. Předsedou je s. Stavař.

Lidová myslivecká společnost. Její složení beze změny. V tomto roce se nekonaly žádné hony. Zaječí velmi slabé stavy, rovněž pernatá. Možná, že úbytky zvěře jsou v důsledku nemocí. Společnost se stará, aby se stavy udržely a rozmnožily. Nejúspěšnější střelec je s. Složil a s. Jarolím.

V místě utvořena organizace Svazarmu, která se stará o předvojenskou a povojenskou výchovu mládeže.

602)

Doslov. Rok uběhl tak rychle, že to člověk skoro ani nevnímal. Na události to byl ale velmi bohatý rok. Maďarský lid za pomoci SSSR porazil kontrarevoluci a nastolil pořádek ve své zemi. Taktéž agrese v Egyptě byla zastavena. Oddychli jsme si všichni, neboť to byly vážné dny. Díky mezinárodnímu postavení SSSR podařilo se mír zachránit. Bylo i dosti neklidu v těchto dnech v naší zemi. Nikdo si nepřál válku a každý jen děkoval, že se situace takto vyřešila. Šířily se v obci sice poplašné zprávy, ale vcelku nikoho nevyvedly z klidu. Náš lid ukázal, že stojí za svou stranou a vládou a že jí věří.

A dále roste naše dědinka. Těžko by tomu někdo věřil před lety. To nejlépe svědčí o tom, že se naši lidé mají stále dobře a lépe. Pokoj a klid vane z našich lánů, které se svými klasy kolébají ve větru a slibují bohatou úrodu. Štěstí a spokojenost se trvale usadilo v domech a u rodin, kde jasná a usměvavá dětská očka již nemají bídy a hladu. Bylo by ještě lépe v naší obci, kdyby konečně i lidé již našli cestu od srdce k srdci!

603)

1957

List k listu se v této knize řadí, tak i rok za rokem nám ubíhá, aby se již nikdy víc nevrátil zpět. Jsme jenom lidé a nedovedeme zastavit ubíhající čas. Ale tak trochu se smutkem vidíme ruch našeho života a někdy bychom chtěli nějaký jeho úsek pozdržet, abychom se pomilovali s věcí, která nám přirostla k srdci. Ale vidíme, že nám nestačí síly. Člověk hrdina a tvůrce zde musí ustoupit věčnému zákonu života a smrti a přenechat místo svým dětem. V nich je náš život věčný, v nich nakonec najdeme sílu smířit se s neměnným řádem. Ale pryč se smutkem! Náš život je sice jepičí, ale naše práce, naše myšlenky a tužby, ty jsou mezi námi a ty budou provázet i příští generace v jejich bojích. Naše láska, úsměv a veselá píseň a vůbec každý radostný projev, to je koření života. A je pravdou, že není smutku v obci. Naše mládež, ale i naši staří dovedou se bavit, tančit i zpívat. To nejsou stíny lidí v době krize a frontových bojů v obci. Lidé jsou šťastní, spokojení, snad až na pár občanů zemědělců na ulici Svobody, kterým JZD ve dne v noci nedá pokoje! Bojí se chudáci o svou práci a dřinu!

604)

Tento rok je velmi bohatý na události. Na jeho průběhu si ovšem nejlépe ověříme, kdo to s mírem myslí upřímně, a kdo má z něho strach. Novoroční projev prezidenta republiky se nesl mezi naše rodiny a vléval klid a důvěru do našich srdcí. Nikdo netušil, že s. Zápotocký mluví svůj poslední novoroční projev. Tento rok začíná tzv. geofyzikální rok, kde za účasti vědců všech států se provádí intenzivní výzkum naší planety vesmíru apod.

Scházejí se komunistické strany Bulharska, Maďarska, Rumunska, SSSR a ČSR v Budapešti.

Válka v Alžírsku stále zuří a přináší nesčetné utrpení jak alžírskému lidu, tak i Francii. Edenova vláda, osnovatelka Suezského dobrodružství, padla. Západní Německo stále více začíná vystupovat do popředí. Bývalý generál Spaak se stává velitelem NATO pro střední Evropu. V Americe nastupuje prezident Eisenhower znovu do úřadu. Bylo by si jen přát, aby svým dílem přispěl k uklidnění mezinárodně-politických vztahů.

605)

V Maďarsku likvidují zbytky kontrarevoluce a vydání tzv. Bílé knihy odhaluje pozadí těchto událostí. Návštěva naší vládní delegace v Moskvě, kde pak vydané československé sovětské deklarace upravují naše vzájemné vztahy. Pokusy Organizace spojených národů vměšovat se do vnitřních věcí Maďarska

skončily bezúspěšně. V západním Německu ve Šlesvicku-Holštýnsku zuří stávkové boje. Anglická vláda zahajuje další agresi vůči Ománu. Suezským průplavem proplouvá znovu po válečných akcích první loď. SSSR je v tomto roce velmi úspěšný. Dokončuje se atomový ledoborec a letadla T104, T115, Ukrajina si získala obdiv celého světa. Palestina začíná konečně vyklizovat území Egypta. Naším letcům se podařilo vytvořit světový rekord při seskoku ze stratosféry ve výšce 12 580 m. V Praze byla podepsána československo-čínská dohoda. Naše republika vítá parlamentní delegaci z Rumunska. Sovětská vláda slaví další vítězství v atomovém bádání. V dubnu byl dán do provozu nový synchronizátor.

606)

Návštěva afghánského krále Mohameda Dauda v Praze je slibným počátkem spolupráce. Polská státní delegace navštívila naši vlast. Socialisté získali velké vítězství při prezidentských volbách v Rakousku. Přes protesty celého světa konají západní státy dále pokusy s atomovými zbraněmi ve vodách Tichého oceánu. Japonci vysílají protestní flotilu k Vánočním ostrovům. Velkého vítězství dosáhl náš lid ve volbách do Národních výborů dne 19. května. 99,12% voličů se vyslovilo pro kandidátku Národní fronty. Naši republiku navštívila Německá státní delegace, a pak i prezident Vietnamu Ho-Či-Min. V červenci vítá náš lid sovětskou státní delegaci, vedenou s. Chruščovem a Bulganinem. Láska a přátelství letí našim milým hostům vstříc. V Moskvě začal VI. mezinárodní festival mládeže, který vyzněl jako manifest míru mládeže celého světa. Strojírenská výstava v Brně znovu ukázala světu vyspělost našeho průmyslu a celá řada objednávek do zahraničí svědčí o kvalitě našeho zboží!

607)

V Sovětském svazu je odhalena protistranická organizace Malenkov – Molotov – Šepilov. S Chruščov seznámil na zasedání ÚV KSSS o cílech této skupiny. V organizace Spojených národů byla na nátlak západních států odhlasována provokační rezoluce vůči Maďarsku. Dne 4. října stala se věc, která navždy bude zapsána zlatým písmem v dějinách. SSSR se podařilo vypustit první umělou družici do výše přes 900 km, která obíhá zeměkoulí rychlostí 8 000 m/sek. Jedinečný úspěch SSSR ukazuje, že sovětský lid v předvečer 40. výročí VŘSR postoupil rychlým tempem kupředu, a že jeho úspěchy vzbuzují obdiv i závist na západě. Naší obcí projíždí štafeta Míru a přátelství na její cestě k sovětským hranicím. Ale znovu se začíná nebe nad světem zatahovat. Západní imperialisté připravují válečné pikle proti Sýrii, kde Turecko má za ně tahat brambory z ohně. Stačila ale výzva SSSR a Turecko svá vojska bere zpět. Ale ještě zde není klidu. Imperialisté se budou snažit, aby v tomto místě svých cílů dosáhli.

608)

2. listopadu docílili jsme rovněž důležitého úspěchu – v tento den byl spuštěn první atomový reaktor v ČSR v Řeži u Prahy. V neděli dne 3. listopadu byl svět vzrušen další událostí. SSSR vypustil další umělou družici, která vážila přes 500 kg, a na palubě měla živého tvora – psa Lajku. Družice vzlétla do výše 1 700 km a obíhá naši zeměkouli. Bylo ji možno párkrát spatřit pouhým okem i v našem kraji. Je to zázrak, staré ženy nechtěly věřit, a jen nedůvěřivě kroutí hlavou při spatření družice na obzoru. Celý svět oslavuje 40. výročí VŘSR, která i u nás proběhla v důstojném prostředí. Vítězná myšlenka marxismu-leninismu si razí cestu vpřed k dalším úspěchům. Ohňostroj v místě způsobil dětem velikou radost. Dne 14. listopadu jsme přijali truchlivou zprávu o úmrtí našeho milovaného prezidenta Antonína Zápotockého. Zemřel po krátké, ale těžké nemoci. V místě se pořádala smuteční tryzna za dobré účasti občanů. 18. 11. byl Zápotocký pohřben. Dne 19. listopadu byl zvolen prezidentem republiky s. Antonín Novotný, I. tajemník ÚV KSČ. Další dělník na prezidentském stolci republiky.

609)

V Moskvě byl za součinnosti všech dělnických stran podepsán „Manifest míru“, který klade před svět nutnost skoncovat s politikou studené války. Dne 1. 12. vyhlásil prezident republiky zákon o amnestii. Dne 6. 12. byl spuštěn v Leningradě atomový ledoborec „Lenin“ na vodu. Naše strana zahajuje celonárodní diskusi k otázkám dalšího rozvoje a řízení národního hospodářství. I v naší obci se občané hovorů zúčastnili a aktivně se zapojili. V každém případě je letošní rok velmi bohatý na události. Hlavní jeho význam však spočívá v tom, že svět se přesvědčil, že SSSR je velmoc, která v mnoha směrech předešla vyspělé kapitalistické státy. Sovětský svaz má i balistickou střelu, kterou může použít libovolně pro kteroukoli část světa. Rozhovory sovětských státníků se zahraničními novináři však nenavštěvují, že by SSSR chtěl těchto vynálezů zneužít, ale že si přeje, aby atomová zbraň byla jednou provždy zakázána. SSSR několikrát snížil stavy ozbrojených sil, podává ruku světu a chce spolupráci v rámci soužití dvou různých společenských systémů.

610)

Lidospráva. Dne 19. května se konaly v naší obci volby do NV. Těmto volbám předcházely schůze a pohovory s občany, na kterých byly probírány vnitřní otázky obce, jakož byla hodnocena i dosavadní činnost MNV, a navrhování noví kandidáti. Výběru kandidátů se věnovala velká pozornost, ale přesto se nepodařilo získat do NV žádného výkonného zemědělce, i když bylo mluveno s Janem Paškem, Františkem Slivkou, pí. Michálikovou a dalšími. U zemědělců je tvrdý odpor. Volby proběhly v radostném ovzduší. Hudba vyhrávala celý den. Volilo se ve třech volebních místnostech. Celkem bylo odevzdáno 1 891 hlasů, z nichž 64 bylo proti. Kandidátka NF tak byla zvolena 96,5% všech voličů.

U voleb však došlo k nemilé příhodě, kdy někdo z ulice Svobody vhodil provokativně do urny Adolfa Hitlera. Tento čin je všemi rozumnými lidmi odsuzován, neboť máme v dobré paměti, co utrpení a krve přinesl hitlerovský režim zdejšímu lidu. Obec byla rozdělená do 31 volebních obvodů, z toho na Borové 7.

611, 612)

Do Národního výboru byli zvoleni:

1) Rataj Josef, člen JZD	17) Burian František, člen SNB
2) Hluchník Valter, technický úředník	18) Duda Arnošt, klempíř
3) Hertel Leopold, tajemník MNV	19) Vitásek Alois, důchodce
4) Teuer Osvald, technický úředník	20) Segsulková Josefa, dělnice
5) Kretek Petr, důchodce	21) Balarinová Terezie, dělnice
6) Kolarčík Pavel, kominík	22) Duda Emil, člen JZD
7) Engliš Leo, technický úředník	23) Slaný Adolf, zaměstnanec ČSS
8) Vitásek Pavel, dělník	24) Stavař Richard, důchodce
9) Jiřík Erich, polír	25) Kurka Richard, dělník Borová
10) Večerková Kateřina, v domácnosti	26) Zbránek Bohumil, výk. pracovník Borová
11) Rataj František, dělník	27) Kubný Josef, zedník Borová
12) Valuga Adolf, poštovní zřízenec	28) Fojtík Adolf, stavební technik Borová
13) Ruský František, zedník	29) Petr Eduard, tel. montér Borová
14) Duda Erich, soustružník	30) Stoček Evald, stavební technik Borová
15) Štefek Josef, zedník	31) Složil Bohuš, učitel Borová
16) Herudek Pavel, úředník	

Za poslance do KNV byla zvolena Hedvika Sedmihradová z Dolního Benešova.

Do ONV byly zvoleni:

s. Hluchníková Helena, členka JZD	s. Teuerová Hedvika, dělnice Borová
s. Zátopek Ludvík, ředitel školy	

Nově zvolený NV se sešle na ustavující schůzi. Stranická organizace navrhovala a schválila ve schůzi, aby na předsedu kandidoval s. Rataj Josef. Ačkoli členové strany byli vázáni stranickým usnesením, došlo při volbě předsedy k tomu, že členové strany hlasovali proti původnímu návrhu. Pak byl zvolen s. Pavel Herudek. Schůze měla celkem bouřlivý průběh a byl vidět zakořeněný odpor proti JZD u některých členů NV, kteří vidí a viděli v osobě Josefa Rataje zástupce JZD.

613)

Do rady NV byli zvoleni:

1) Pavel Herudek, předseda	2) Leo Engliš, I. náměstek
3) Leopold Hertel, tajemník	4) František Burian, člen SNB
5) Richard Stavař, důchodce	6) Pavel Vitásek, dělník
7) Eduadr Petr, montér	8) Josef Kubný, zedník
9) Josef Rataj, člen JZD	

Dále bylo zvoleno i pět komisí, a to:

komise rozpočtová – předseda s. Hluchník Valter

komise zemědělská – předseda s. Duda Emil

komise školská – předseda Teuer Osvald

komise pro výstavbu – předseda Fojtík Adolf

komise sociální – předsedkyně Segsulková Josefa

Nově zvolený NV se ujal svého úřadu. Čekají ho v tomto roce těžké úkoly, hlavně v socializaci vesnice.

NV se schází pravidelně ke schůzi rady, a to v zimě 1x za 14 dnů, v létě 1x týdně. Zasedání NV se koná zpravidla 1x za měsíc.

614)

Rozpočet NV.

Příjem 528 000,-

Výdaje 528 000,-

Na akci zvelebení obce bylo vydáno 90 000,-

Daň domovní vynesla 74 500,-

Daň z hosp. zvířat 34 600,-

Místní kino obrat 39 848,-

Daň z představení 8 066,-

To jsou jen některé položky z rozpočtu NV, který je z velké části hrazen ze státního rozpočtu. V akci Z jsme upravili a vydláždili příjezdní cestu ke stavbě nové školy, která, jak bylo definitivně rozhodnuto, bude postavena za hřbitovem. Dále se provádí betonáž za vodní nádrží ve dvoře a opravila se nějaká kanalizace. Byla skoro dohotovena budova hostince na ulici Ratibořské, kde však stavba jde kupředu velmi pomalu vinou OSK v Hlučíně. Dále se provedla oprava staré školy, kde hrozilo nebezpečí spadnutí. I zde OSK Hlučín velmi nepružně a zdlouhavě prováděl opravy. Upravilo

se prostranství u starobylého kostelíka na Hlučínské ulici, jakož i kaple samotná. V tomto roce byly opraveny i varhany v našem kostele.

615)

Celý rok se NV zajímá o přesvědčování zemědělců do JZD. Co hovorů a co hodin prosezených na obci mezi zemědělci a výsledek žádný. Rozbitá okna a výhružné dopisy funkcionářům, tak odpovídá vesnice úsilí NV. Přitom se zemědělská výroba musí zvednout, máme-li zajistit zvýšené požadavky pracujících. V obci se ukazují zemědělské závody, které již nestačí, a ve výrobě zaostávají. Zemědělci se přesvědčují o nutnosti vstupu do JZD, ale u nich je vztek a zlověstný odpor. NV se proto rozhodl likvidovat úpadkové usedlosti dle zákona 50/1955 Sb., a to zemědělce Karla Teuera a Bedřicha Ricku. Jaký byl při tom odpor i při samotném zasedání NV! Při svádění dobytka, který přišel do JZD Kravaře, došlo k menším shlukům lidí. Poznámek padlo dost, ale co naplat! Přidělená půda těchto úpadkářů jiným zemědělcům zůstala nesklizena. NV musel i zde zajišťovat, a odpor zemědělců, jako např. Fr. Slivka, J. Slivka, musel být řešen soudně. Je dále celá řada zemědělců, kteří v průběhu roku nesplnili své dodávkové povinnosti, a byli potrestáni citelnými pokutami. Jim to nevadí. Bude třeba dělat i zadarmo, ale prý dělá na svém a ne jako pacholek v družstvu.

616)

Již dnes se rýsují největší odpůrci. Jsou to: Teuer Josef, Slivka František, Řehánek Jan, Teuer Eberhard, Teuerová Anežka a další. Největším nedostatkem je nejednotnost v názoru na základní problémy především u funkcionářů. Rolníci jsou někým vedeni a nejvíc jim pomáhá jejich vzájemná rodinná spřízněnost.

Stav hospodářského zvířectva v obci k 1. 7. 1957.

kuřata	3 433 ks	slepice	3 226
kohouti	144	husy	1 440
kachny	358	krůty	18
ovce	10	kozy	592
plemenní kozli	2	kůzlata	42
koně a hříbata	88	prasata	876
kanci	3	prasnice	55
skot	702	z toho býků	6

Průměrné výnosy na 1 ha/q

pšenice	27	brambory	130
žito	24	cukrovka	320
oves	20	krmná řepa	520
ječmen	21	řepka	15

Nejlepší plnění v tomto roce měli zemědělci Michalík František, Michalík Jan, Teuerová Anežka.

617)

Na území obce je zhruba 6 380 ovocných stromků, z toho vlastnictví NV asi 1 900 ks, o které pečuje Richard Stavař. Ovocným stromkům se dosud věnuje malá pozornost.

Pohyb obyvatelstva. Na území obce žije k 31. 12. 1957 celkem 3 118 osob. Narodilo se 19 dětí, zemřelo 19 osob, bylo uzavřeno 23 sňatků. V této statistice chybí údaje o narození dětí v porodnici v Opavě. Matrikářkou je pí. Marie Hrubá.

Výroba cihel. V tomto roce se páliły cihly u Vitáska, Engliše, Gvoždíka, Kupky, Lišky, a u tří případů na osadě Borová. Tak se ročně vyrobí svépomocí asi 300 000 cihel.

Stavební ruch. Jako každý rok je značný. Výhoda je teď v tom, že jsou stavby limitní a mimolimitní. Limitní mají zajištěn všechen materiál. Na obci je přes 22 žádostí a stále se hlásí další a další. V obci máme toho času 448 popisných čísel. A ten ruch. Působí to radost podívat se na stavbu, kde se to všechno točí kolem práce. Náš lid je pilný a pracovitý.

618)

Další údaje o růstu životní úrovně.

Počet radiopřijímačů v místě 638, tj. zvýšení oproti roku 1956 o 5%.

Počet televizorů v místě 51. tj. zvýšení oproti roku 1956 o 131%.

Důchod pobírá celkem 393 osob, což činí měsíčně 143 102 Kčs.

Nový vůz vlastní E. Duda, člen JZD, František Fojtík, soustružník, Boček Arnošt, Boček František a další.

K tomu desítky nových motocyklů a pionýrů.

NV ještě na mimořádných podporách vyplatil v průběhu roku 15 000 Kčs.

Obrat v prodejnách Jednoty v naší obci.

Celkem obrat za celý rok 14 142 000 Kčs, zvýšený o 21%. Z toho např. potraviny 8 053 000 Kčs, průmyslové zboží 7 089 000 Kčs (tj. o 119%). V pohostinství byl obrat 1 321 000 Kčs (tj. o 5%).

Velká částka při prodeji alkoholických nápojů ukazuje, že jsme vynakládali velké částky na otravu vlastního lidu. V průměru to znamená 430,- na hlavu, i na nemluvňata v kolébce! Jednota má 767 členů, to znamená zvýšení o 21% oproti minulému roku.

619)

Tržba na 1 obyvatele průměrně měsíčně činí 382,50 Kčs, což je o 14% více než loni. Obrat v pohostinství činí na měsíc a hlavu 35,73 Kčs, což je o 1,06% méně než loni.

V průměru bylo v okresním měřítku spotřebováno na 1 měsíc na 1 obyvatele:

cukr	1,99 kg	máslo	0,44 kg
maso	1,02 kg	rybí výrobky	0,22 kg
uzeniny	0,55 kg	lihoviny	0,43 l
ovoce	0,45 kg		

Tato spotřeba je v průměru o 10% vyšší než loni.

V průměru na 1 obyvatele a 1 rok bylo prodáno:

punčochy	3,40 ks	cihly	139 ks
oděvy	0,86 ks	rádia a TV	0,02 ks
obuv	3,25	pračky	0,02 ks
řezivo	0,08 m ³	nábytek	151 Kčs

Zásobování v místě se značně zlepšilo zřízením nové prodejny, která je moderně vybavena. Rovněž i zásobování uhlím se oproti minulému roku značně zlepšilo. V místě máme tyto prodejny: pohostinství 4x, potraviny 4x, prodej masa 2x, Narpa 1x, obuv 1x, textil 1x, mlékárna 1x, uhlí 1x.

620)

V obci je celkem dobrý kulturní život. Místní kino ve správě NV hraje pravidelně 3x týdně. Návštěva v průměru 150 osob. Pořádaly se pak estrády, jejichž úroveň byla velmi nízká. I hádej, hádej, hadači, pořádané dolem E. Urx mělo celkem úspěch. V místě ještě není fungující divadelní soubor.

Návštěva schůzí. Veřejné schůze jsou navštěvovány velmi slabě. Chodí tam stále stejní lidé. Ale jedna zajímavá změna nastala, a to, že schůze zemědělců jsou navštěvovány tak, jako nikdy předtím. Veřejné mínění, což je ke škodě věci, je na straně zemědělců, kteří kladou odpor socializaci. Poznáš to nejlépe ve vlaku nebo v autobuse. Jen je zajímavé, že nadávají lidé, kteří si žijí jako nikdy předtím!

Průběh žní. Celkem příznivé jarní počasí se v červenci zhoršilo a silné deště oddálily žně. Pozadu zůstává kosení, svoz a výmlat. Letošní žně kladly zvýšené nároky na všechny pracující v zemědělství, neboť práce se shrnuly najednou. Jak soukromý sektor, tak JZD si velmi dobře vedly. Úroda se ukazuje dobrá. 21. srpna se přehnala nad okresem větrná spoušť, která nadělala velké škody na Ostravsku.

621)

Počasí. Zima vcelku mírná, až na 14 dnů mrazů. Jarní počasí velmi teplé, takže již počátkem dubna se začalo pracovat v poli. V červenci veliká, dosud předtím nepoznaná vedra spojená s prudkými dešti. Srážek v létě bylo hodně. Podzim suchý a teplý, což ztížilo práci při vykopávce brambor, neboť půda byla tvrdá jako kámen, takže nešlo ani použít strojní vyorávače. Skoro až do konce prosince žádný sníh.

Umístění družstva v okresním měřítku. V dojivosti 7,85 l na dojnici obsadili 3. místo. Ve snůšce 12 vajec 1 slepice za měsíc 6. místo. Ale při získávání zemědělců do družstva je naše obec na posledním místě! Výkup zemědělských výrobků splnila obec v termínu. Zásluha patří především naším družstevníkům, a dále i NV, jmenovitě s. Herudek, Hertel, Vavřínek.

622

Jednotné zemědělské družstvo. V letošním roce vstoupili do družstva tito výkonní zemědělci: Jan Michalík, Eduard Teuer, Josef Šoltys, s celkovou výměrou půdy 25,50 ha. Dále ještě přistoupili 4 další členové, bezzemci, a 1 žena byla vyloučena. Celkem má JZD členů k 31. 12. 1957 57. Výměra zemědělské půdy je 296,50 ha, z toho orná půda 283 ha. JZD má však řadu spolupracovníků, místních žen, které nejsou členkami, ale vydatně pomáhají. Nepříznivé počasí, jakož i nezodpovědnost STS a některých pracovníků však zapříčinila snížení výnosů oproti plánu.

Výnosy z rostlinné výroby.

Pšenice ozimá z plochy 31 ha Ø výnos 29,32 q, o 1,32 q více.

Žito ozimé z plochy 29 ha Ø výnos 26,39 q, o 2,81 q více.

Ječmen ozimý Ø výnos 27 q/ha, dle plánu 24 q.

Řepka ozimá plánovaná 17 q/ha, skutečnost 15,40 q.

Velké ztráty u řepky způsobeny výdrolomem a špatným počasím.

Jarní pšenice dala Ø výnos 26,50 q/ha.

Ječmen z plochy 34,50 ha dal výnos jen 22,20 q/ha oproti plánu 24 q.

V průměru bylo dosaženo ha výnosu u obilovin 24,97 q/ha.

623)

Sklizeň brambor byla velmi obtížná. Brambory nedaly plánovaný výnos a jejich sklizeň se navíc zdražila o 300 PJ.

Cukrovka dala z plochy 24 ha 318 q/ha.

Len na 2 ha nedal žádný výnos, naopak vznikla škoda zaoráním lánu 1 000 Kčs.

Letos se na katastru obce objevila mandelinka bramborová. Byly však ihned činy řádná opatření, takže se nerozšířila.

Výnos máku z ha 2,30 q.

Pícniny se vcelku vydařily a plánovaný výnos byl překročen o 17 q z ha.

Živočišná výroba.

Na 100 ha se zvýšil zástav skotu z 54 ks na 72, takže koncem roku dosáhl stav 206 ks, z toho 65 krav.

Svedením skotu nových členů vzrostlo stádo na 231, z toho 76 krav.

V průměru se nadojilo 2 800 l z dojnice.

Na 100 krav bylo odchováno 94 ks telat.

Na 1 ha bylo vyrobeno 597 l mléka.

Hovězího masa bylo vyrobeno 211 q, tj. 78 kg/ha.

Vepřového masa bylo vyrobeno 270 q, to je 100 kg/ha.

V odchovu selat bylo od prasnice docíleno v průměru 16,12 kusů.

624)

Snůška vajec oproti loňskému roku o 5 ks slabší a dosáhla jen 100 ks na nosnici.

Výkup jak povinných, tak i státních dodávek, družstvo splnilo a vysoce ji překročilo.

Hodnota pracovní jednotky 245 Kčs plus naturálie.

Předsedou zvolen Max Sněhota, rolník z Bolatic. JZD má jistě svoje potíže, ale ukazuje všem zemědělcům, že to v družstvu jde.

Dne 10. 1. byl slavnostně za přítomnosti čestných hostů ustájen dobytek JZD do společného nového kravína. Čest a sláva našim zedníkům Hluchníkovi, Moravcovi, Sněhotovi, Michalíkovi a dalším!

Zdá se ovšem, že družstevníci neprojevují zvláštní zájem o získání dalších zemědělců mezi ně, kromě s. Rataje a Sněhoty. Naopak, snad je ještě odrazují. Však budoucnost to ukáže.

Závod Lýko Bolatice. V tomto roce splnil závod výrobní úkoly na 103,3%, což představuje zvýšení výroby o 0,31%. Stav zaměstnanců se však oproti roku 1956 snížil o 4%. Byl dokončen provoz a rozšířen o pletárnu a mykárnu. Byla zahájena výroba silonových, nylonových a perlonových provazů, které v množství přes 20 tun šly do Finska.

625)

Bohatá byla i kulturní činnost závodního klubu. V rámci socializace vesnice pomohl závod brigádami při špičkových pracích. Ředitelem závodu je s. Gustav Vodička, který je v místě oblíben.

Školství. V Bolaticích je celkem 13 tříd, 353 žáků a 15 učitelů. Ředitel Zátopek Ludvík. Konečně se bude stavět škola. To bylo běhání po všech místech. Teď už snad nic nestojí v cestě a škola bude. Škola Borová má celkem 62 dětí, ředitel Složil, učitel Bednařík. Mateřská škola má 28 dětí, ředitelkou je s. Březovská. Místní jesle mají v průměru 18 dětí. Vedoucí s. Juránková. Velká část rozpočtu je věnována na školství. Děti jsou vedeny k lásce k vlasti a práci. Jen škoda, že tak málo občanů myslí na další vzdělávání dětí. Projevuje se to u závěrečných zkoušek, kde vynikající žáci nejdou na studia pro nezáměr a nerozum jejich rodič. Jaká to škoda na dětech!

626)

Spolkový život. Kromě KSC není v obci jiná politická organizace. Předsedou je s. Zbránek, výkupní pracovník. Strana si v průběhu roku udělala jasno ve vlastních řadách a vyloučila dva členy, kteří jednak svým životem, a dále i postojem byli spíše brzdou, než pomocí. Těžká je práce a zodpovědnost stranické organizace, neboť při přesvědčování zemědělců ke vstupu do JZD jsme nijak nepokročili kupředu. Vesnice je rozdělena na dva tábory a navíc ani kovozezemědělci nemají k socializaci poměr. Obec je na posledním místě v okrese. Získávají se další kandidáti do strany a zdá se, že se i politická práce strany značně zlepšuje.

Místní akční výbor NF řídí práci všech složek v obci a koordinuje jejich činnost v rámci úkolů v místě. Předsedou je s. Hertel Leopold, tajemník NV Bolatice.

Místní skupina ČSČK. Stav členů ke konci roku je 164. Během roku získáno 27 členů. Skupina se tak stala nejsilnější složkou v obci. V kurzu získání odznaku BPZO bylo vyškolen 75 žáků střední školy. Se zdravotními hlídkami bylo provedeno během roku 99 besed. V místě získání 4 dobrovolní dárce krve. Bohatá byla činnost odbočky. 11 přednášek s filmy navštívilo 684 občanů.

627)

238 zdravotníků poskytlo ve 289 případech první pomoc. Dále byly v místě provedeny i hygienické průzkumy. V brigádách v JZD a v zemědělství bylo odpracováno 8 103 hodin. I v osvětě byla činnost dobrá. Ve 125 případech byly vzaty vzorky pitné vody ze studní v místě. Byly pořádány 3 podniky s účastí 1 626 osob. Předsedou je Řehánek Arnošt, zaměstnanec Jednoty.

Tělocvičná jednota Sokol má 148 členů. Předsedou je s. Karel Sněhota, agronom STS. Jednota si vybojovala postup do II. třídy a umístila se na 2. místě. II. mužstvo se umístilo na 1. místě a dorost na 5. Mimo to se provozuje v jednotě čilý sportovní ruch na dalších úsecích, jako odbíjená, stolní tenis, šach, atletika apod. Mužstvo má placeného trenéra z Ostravy. Byly provedeny velké investiční práce na hřišti jako bariéra, taneční plocha, sedadla apod. Členové se rovněž zapojili do špičkových prací na pomoc JZD. Okresem byla přislíbena výstavba tělocvičny na hřišti, neboť v místě není místnosti pro tělovýchovnou činnost hlavně v zimních měsících. I o dorost se vedení Sokolu pečlivě stará, a hlavně u žáků je o sport velký zájem. Na osadě Borová bylo otevřeno nové hřiště za pomoci občanů z osady a hlavně s. Složila.

628)

Svazarm se rovněž začíná slibně rozvíjet za vydatné pomoci s. Adolfa Vitáska. V místě je výcvikové středisko pro brance, které vedou místní záložní důstojníci.

Svaz ČSM se rovněž aktivizuje, a to zásluhou předsedy Gerharda Breuera. Vcelku jsou však dosud mladí lidé málo podchyceni, což je na škodu jejich dalšímu vývoji. Vůbec se množí případy opilství a chuligánství mezi mladými lidmi.

Požární ochrana Bolatice. Předsedou je Rudolf Duda a velitelem Josef Solich. Z okresu jim byl přidělen nový hasičský vůz s kompletním vybavením. Při jedné jízdě měl řidič Solich nehodu, zabil koně a vážně poranil dva občany. Ženské družstvo se velmi dobře činí a dobře se umísťuje v okresní soutěži.

Požární ochrana Borová. Předsedou je Josef Kubný, velitelem Piekarczik. Borovské družstvo se dobře umístilo i v krajské soutěži. Byl dokončen vodojem pro hasičské účely svépomocí.

Včelařský spolek sdružuje obce Bolatice, Borová, Bělá, Chuchelná a Dolní Benešov. Předsedou je Richard Stavař. Spolek má asi 246 rojů včel a soukromníci 26. Rok byl na med vcelku dobrý. Povinná dodávka medu činila 1,5 kg z roje.

629)

Myslivecký spolek. Předsedou je s. Bohuš Složil. Obhospodařuje katastr obce. Stav zvěře celkem slabý. Bažanti se v Křeménkách málo drží, neboť tam chybí voda. Koroptve se ani tento rok nestřílely. Během roku odstřeleno velké množství škodné, hlavně psů, koček, kání a vran. Byly zalesněny části Křemének a Pískovců. Nejúspěšnější střelci jsou Složil a Jarolím. na pozemcích se drží silná stáda srnčího. V okolí byli střeleni další divočí. Členové pomáhali ve špičkových pracích v JZD.

Náboženský život. V místě je římskokatolický farář Bohumí Muczka. Staří lidé jsou velmi zbožní, ale jejich život navzájem již méně tuto zbožnost dokazuje. Lidé jsou chamtiví, závistiví a trestní komise stále řeší případy urážek na cti, nedovolení průchodu, zhotovení oken apod. Mládež již více méně jde svou cestou. To poznáš v neděli, kdy jsou plné hospody a před kostelem stojí fronty. Bude to dlouhý, generační proces při převýchově zdejšího člověka. Na Velikonoce a Vánoce jde však spousta lidí ke zpovědi, aby hned nato byla v očích vlastní ženy a vesnice spravedlivá. Místní hřbitov je nevyhovující, tato agenda byla převedena na NV.

630)

Mezinárodní den žen byl v místě velmi úspěšný. NV spolu se složkami NF a JZD odměnilo řadu žen za jejich politické a pracovní zapojení. Byla odměněna i s. učitelka Vršková, za vytažení tonoucího dítěte z vodní nádrže.

1. máj byl i v tomto roce pestrý a krásný. Naše obec se zúčastnila slavnosti v Chuchelné. Za mír, za vlast, za socialismus – to bylo ústřední heslo slavnosti.

Vzpomínková oslava u hrobu padlých příslušníků čsl. armády byla znovu varovným vykřičníkem, nikdy více válku, nikdy více strach o život rodin a dětí!

40. výročí VŘSR probíhalo v rámci velikých úspěchů SSSR na poli vědy a techniky. Zdá se, že i naši občané si začínají v plné míře uvědomovat významné postavení SSSR ve světě.

Návštěvy našich občanů v cizině i rodáků z Bolatic bydlících hlavně v Německu u nás otevírají nové cesty k poznání života i jinde. Je to kladný přínos k uklidnění mezinárodní spolupráce. V místě byla i veřejná schůze, kde referoval Němec o situaci v západním Německu a srovnával život u nás.

631)

Během roku se pořádaly v místě slavnosti jednotlivých složek, které jsou vždy dobře navštíveny. Oblíbené jsou podniky: Sportovní slavnost, Kácení máje na Borové. Plesová sezona je plně obsazena, plesy jsou veselé, neboť i starší lidé se rádi baví. Hodně tanečních zábav vyplňuje taneční vášň mladých.

Mimořádné události. V Ostravě byl zavražděn občan Borové Štoček. Byl svobodný a pachatelé byli díky bezpečnosti odhaleni. Na Albertovci našly děti z Kobeřic nevybuchlou municí a při hraní s ní přišly dvě děti o život. Ve žňových pracích byl vážně zraněn hoch Sněhota, který spadl do lisu na slámu. Po krátké, ale těžké nemoci zemřel Osvald Michalík, člen NV a dobrý pracovník svého oboru.

Na místní národní výbor se dostavil účastník bojů Derjanin Michajlov, který je pomníku padlých uveden jako mrtvý, a prohlásil: „Byl jsem těžce raněn a odvezen Rudou armádou do vojenské nemocnice v Polsku. Moje jednotka mne mezitím prohlásila za mrtvého. Vyléčil jsem se a dnes po tolika letech jsem překvapen, že již nežiji!“ (Pozn. kronikáře. Bude dlouho žít.)

632)

Doslov. Bohatý byl tento rok. Vidět to na každém kroku v naší obci. Nepodařilo se nám však ještě prorazit při socializaci vesnice. Tvrdší je odpor zemědělců. Mnoho pomluv a zloby se vylilo na funkcionáře, kteří trpělivě vysvětlují a přesvědčují. I soudy se zabývaly některými případy, ale zdá se, že nikdo se nepoučil a nepoznal, že velkovýroba je životní otázkou celého státu.

Ztratili jsme i s. Zápotockého, dobrého to hospodáře a dělnického vůdce. Ale život jde dál, vstanou noví bojovníci, by dál a ještě směleji šli kupředu.

Stal se i zázrak! Dvě umělé družice obíhají kolem země. Již není fantazie, myslí-li člověk na meziplanetární lety, ba dá se očekávat, že nejbližší roky nám odhalí další kouzla a taje vesmíru. Člověk stojí na prahu meziplanetárních letů. To si teprve uvědomujeme, jak důležitý je pro nás mír. Dát veškeré poznatky vědy a techniky ve prospěch lidstva, to je perspektiva lidstva. Ne atomové hříby a bezmezná ničení, ale mír a pokoj světu. Za tento cíl hodí se bojovat!

633)

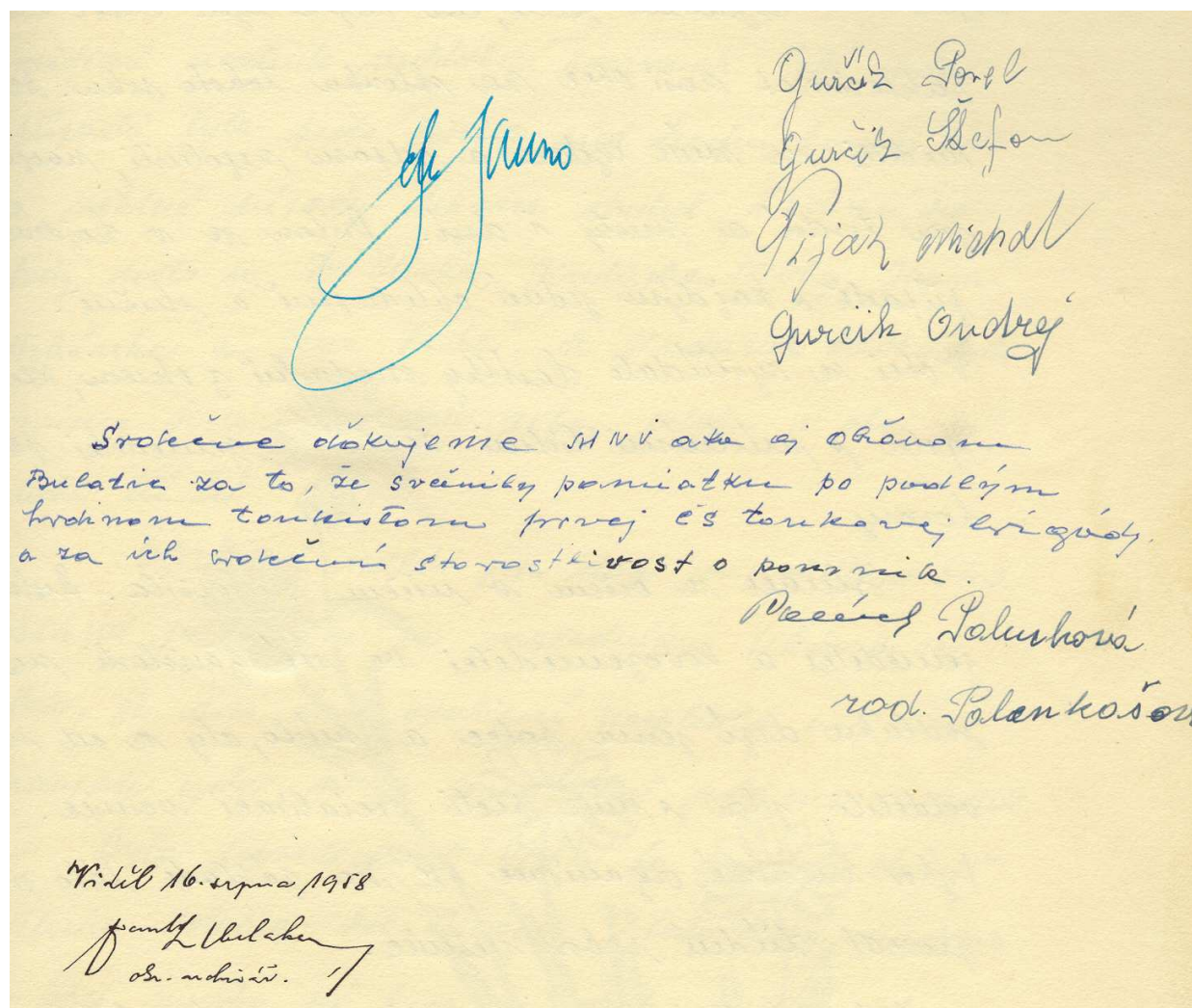
Kráčíte-li vlahým večerem širými lány vonící země, nad sebou svítící modrou bář plnou světla a kouzla a v srdci vroucí melodii lásky k rodné zemi a k lidu, tu poznáš, že život je krásný. Jen je ho nutno žít. Nestát stranou v dobách, kdy se rozhoduje o tom, aby člověk člověku byl bratrem. Leží to v nás

samotných. Zbavit se egoismu a otevřít srdce dokořán všemu novému, bez bázně a strachu! Věřím našemu lidu! Těžký byl jeho úděl v minulosti, ale radostnější bude v jeho budoucnosti. Jen zbavit se strachu!

Náš okres rozhodně vystoupil vpřed. Desítky nových JZD nasvědčují, že dědictví minulosti je překonáno a že se rodí nový život v našich vesnicích. A to je ta víra, kterou máme. I u nás se pohnou ledy, roztaje led na srdcích rolníků a naše vesnice radostně vystoupí kupředu!

Náš domov je krásnější a příjemnější. Z poctivé práce našeho lidu již rodí se plody. Věřím lidem, věřím, že lidstvo dojde brzy k poznání, že mír je solí života, že mír potřebujeme tak, jako každodenně slunce!

634)

Tento záznam byl proveden u příležitosti Mírového vzpomínkového shromáždění v naší obci. Jedná se o podpis generála Jaruce a dalších hostů, kteří bojovali v I. čsl. tankové brigádě v bojích při osvobození naší obce. Bolatice 9. 5. 1958.

635)

1958

Rozrušená země, tak nějak bych chtěl charakterizovat naši obec na sklonku tohoto roku. Zemědělci ve svém vzdoru a odporu nepolevili, naopak jsou tvrdí a místy i drzí. Přitom se v každém případě jedná s každým ohleduplně a slušně. V obci se vystřídaly desítky soudruhů z okresu, kteří spolu s místními lidmi vedli se zemědělci pohovory. Situace se ovšem v ničem nezlepšila. Drobní zemědělci a kovozezemělci ve své závislosti na sedláku drží jemu palce, a místo, aby se od něho oddělili, jdou s ním proti socializaci vesnice. Výbor vesnické organizace KSČ na základě této situace provedl třídní rozbor vesnice. Jako kulaci byli označeni a vyhlášeni: Josef Teuer, ulice svobody (Hulán), Anežka Teuerová, ulice Svobody, Marie Jiříková, ulice Svobody. Jako nepřátelé socializace byli označeni: Jan Pašek, Jan Řehánek, František Slivka, Matěj Nevřela a František Kupka. Všichni bydlí na ulici Svobody.

636)

Situace se ještě zhoršila tím, že mnoho zemědělců neplnilo dodávkové povinnosti. Celá řada případů byla proto řešena před trestní komisí ONV a některé případy dokonce soudně. K odnětí svobody došlo u Františka Slivky, Jindřicha Slivky, Jana Řehánka a Jana Paška. U Jindřicha Slivky byl mimo jiné vydán i zákaz pobytu na území obce po dobu tří let. Odsouzení sedláci jsou však mnohdy v očích občanů považováni za mučedníky. Ukázalo se však, že ani toto opatření nesplnilo svůj účel, naopak vzdor se u zemědělců ještě více upevnil.

Byla provedena HTÚP, a to po levé straně silnice Bolatice-Dolní Benešov. I tato akce nadělala ve vesnici mnoho zlé krve a měla soudní dohry. JZD tím sice dostalo pozemky blízko obce, ale zdá se, že ani o krok jsme nepostoupili kupředu. Ukázalo se dále, že i opatření lidosprávy jsou málo účinná, neboť zemědělci likvidováno podle zákona 50/Sb. nepracují v zemědělství, ale chytily dobré místo u státních lesů.

637)

Při přesvědčovacích akcích vstoupili letos do družstva: Jan Michalík, Josef Šoltys, František Rataj, Herudková Albína a Gvoždíková, ulice Ratibořská. O přihlášce Bedřicha Kurky se jedná. Bedřich Kurka starší rovněž vstoupil do JZD.

Zdá se, že naši zemědělci jsou posilňováni ve svém odporu i zemědělci z jiných vesnic, kteří sice jsou již v družstvu, ale dosud se nezměnili. Tak či onak, naše obec na sklonku roku je jednou z posledních

obcí v okrese. Je to škoda, neboť zemědělci se přivádějí vědomě do stavu, který se jim v blízké budoucnosti vymstí.

I jinak to byl rušný rok. Celý svět je překvapen revolučními technickými objevy v SSSR. Umělé družice, rakety, to je hudba dneška. Svět ovšem bojuje, aby se těchto vynálezů nezneužilo proti lidstvu. Mocná mírová ofenzíva SSSR však získává den za dnem více příznivců a přátel. Mír je třeba světu a ne atomové zbraně, ničení a vraždění. Do obce jezdí hodně návštěv z ciziny. Všichni jsou překvapeni vzhledem obce a naším životem.

638)

Lidospráva. Neúspěchy v socializaci vesnice se odrážejí i v práci NV. NV nemá podporu lidí a tak celá práce leží na bedrech několika funkcionářů. Horší je to, že i někteří členové NV nekonají své povinnosti a nadržují odpůrcům socializace. V důsledku toho byla činnost NV a jeho členů zhodnocena a z NV byli odvoláni tito členové: Petr Kretek, Adolf Slaný, František Rataj. Za pí. Teuerovou, která jako členka ONV nekonala své povinnosti, byl navržen Erich Hluchník. Byly vypsaný doplňující volby, které se provedly 26. října. Za odvolané členy NV byli zvoleni: Anděl Štěpán, - Vavřínek Josef, Dombek František a do ONV s. Hluchník Erich. Volby proběhly klidně.

V obci se rozšířily jesle, postavily se vodní nádrže v obci a na Borové, upravena cesta ke staveništi nové školy, promítací kabina u pí. Dudové. Škoda, že vodní nádrž není dokončena. Občané totiž pod dojmem přesvědčovací politiky odmítají práci na zvelebení obce. Tak se prohlubuje propast mezi NV a lidmi ke škodě obce i lidu.

639)

Obecní rozpočet na rok činil 574 700 Kčs, z čehož na jesle se spotřebovalo 191 000 Kčs, a na školství 134 200 Kčs. Rovněž kino přešlo do řízení NV. Bylo provedeno vyvlastnění pískovny u p. Františka Kupky, jelikož jmenovaný nebral ohled na potřeby celku.

Obec Bolatice čítá k 31. 12. 1958 3 182 obyvatel. Narodilo se 70 dětí, z toho 47 mimo obec. Zemřelo 34 osob, z toho mimo obec 7. Sňatků bylo uzavřeno 35.

Školství. Dne 7. prosince byl konečně položen základní kámen pro stavbu nové školy. Původní návrh za 5 milionů Kčs byl však z úsporných důvodů pozměněn a stavba bude stát něco přes 3,5 milionů korun. K položení základního kamene se občané seřadili a pod vlajkou a s hudbou odpochovali ke staveništi. Za okres byl přítomen s. Trojek, za KNV s. Cigánek. Teď již věříme, že škola bude. Po tolika

jednáních a letech se splní náš dávný sen a naše děti dostanou moderní a krásnou budovu. Velkou zásluhu na tom má s. Herudek Pavel a s. Zátopek.

640)

V obci máme mateřskou školu s 35 dětmi, národní školu se 70 dětmi a osmiletou střední školu s 360 žáky. Do školní jídelny chodí 35 dětí. V učitelích jsou časté změny, a to proto, že se jedná o mladé síly, které okamžitě odcházejí, když jim vyprší jejich určená době na umístěnce. To je ovšem velká škoda, hlavně po stránce kulturní a výchovné. Další příčinou je i nedostatek bytů. Ředitelem školy je nadále s. Zátopek a na Borové s Složil. Velmi dobře se na škole činí Pionýrská organizace se svými zájmovými kroužky.

Jaký byl rok a počasí. Zima byla velmi mírná, jen počátkem ledna dosáhla teplota -19°C. Mrazy se držely jen krátkou dobu. Zima byla ale vlhká a mokrá. Mnoho obyvatel onemocnělo v důsledku chřipkové epidemie. 10. února bylo možno vidět na severozápadní obloze krásnou polární záři v sytě rudé barvě. Únor byl velmi teplý s průměrnou teplotou až 12°C. Jaro vlhké, teplé. Léto bylo suché. Podzim hodně deštivý, takže řepa šla trhat ze země holýma rukama. V důsledku toho byla úroda slabá, málo slámy.

641)

Jednotné zemědělské družstvo. Naše JZD hospodařilo v tomto roce na 301,15 ha půdy, z toho je členské 115,72 ha. V tomto roce přistoupilo do družstva 5 členů. Věkové složení členů JZD - od 14 do 25 let 6 osob, od 26 do 45 let 26 osob, od 46 do 60 let 15 osob, nad 60 let 2 osoby, celkem 49 členů. Předsedou družstva je Max Sněhota, který v tomto roce absolvoval vyšší zemědělskou školu. Záslužným členem je i Josef Rataj, který jako jediný ze zakládajících členů zůstal družstvu věrný. Členové družstva se přes překážky a potíže v místě sžívají a jejich poměr k družstevní myšlence se lepší a upevňuje. Až na menší adaptace neprovádělo JZD letos žádné výstavby.

JZD má tento stav hospodářského zvířectva:

skot	238 ks,	z toho 84 dojnic
prasata	320	z toho 30 prasnic
drůbež	551	z toho 540 slepic
koně	24	

642)

Letošní žně byly hodně podprůměrné, takže družstvo má po splnění státních dodávek tíživou situaci s krmivy, neboť není dostatek sena, brambor, slámy a jaderných krmiv.

Hektarové výnosy docílené v tomto roce.

pšenice	Ø z ha	18,38 q	ječmen	21,61 q
žito		20,92 q	oves	23,20 q
luštěniny		13 q	řepka	13,50 q
cukrovka		220 q	brambory rané	85 q
brambory ostatní		135 q	seno	63 q

JZD v tomto roce vyrobilo 189 862 litrů mléka. Průměrná dojivost na 1 krávu činí 2 406 l. Celoroční snůška vajec činila 49 700 ks. Vepřového masa bylo vyrobeno 28 692 kg, hovězího masa 22 340 kg a drůbežího 273 kg.

Po dotování družstevních fondů činí hodnota pracovní jednotky 24 Kčs, z toho čistá 20 Kčs, zbytek je hodnota naturálií.

643)

Spolkový život. V tomto roce byl v místě založen zahrádkářský spolek, v jehož čele stojí Bedřich Fus. Spolek se má čile k životu a má již 40 členů, kteří se školí teoreticky i prakticky. Taktéž včelařský spolek žije beze změn.

Dobrou činnost vyvíjí Československý červený kříž, který díky obětavým funkcionářům jako s. Herudek Jan a Řehánek, i po kulturní stránce sehráváním divadelních her šíří kulturu nejen v obci, ale i v jiných vesnicích okresu. Přitom se členové starají o první pomoc při úrazech a jsou vybaveni brašnami s léky.

Nejaktivnější složkou je však Tělovýchovná jednota Sokol, které se konečně pod dobrým vedením a obětavým výkonům hráčů podaří jistě postoupit výše. Zasloužilý pracovník Kornelius Teuer byl vyznamenán čestným odznakem „Zasloužilý pracovník v tělesné výchově“. Sokolská jednota má odbor kopaná, stolní tenis, volejbal, šachy a tělesná výchova. Vyjednává se o výstavbě tělocvičny na hřišti s klubovnami a tribunami.

Myslivecký spolek vysadil v tomto roce přes 2 000 lesních stromků. Stavy zvěře nijak nevzrostly. Koroptve se nestřílely. I v tomto roce byli střeleni divoáci. Na polích mezi Zábřehem, námi a Kouty silné stavy srnčího.

644)

Požární ochrana v Bolaticích a na Borové, hlavně na Borové, dosáhla dobrých výsledků v krajské i okresní soutěži. Jeví se však nutnost nové hasičské zbrojnice, neboť stará je nevyhovující.

Svazarm a ČSM však v tomto roce nijak nežily. Je všeobecným jevem, že mládež se straní veřejného života. Příčina tkví v dobrém sociálním postavení a určité pohodlnosti. Tu a tam se mezi mladými lidmi ukazují „pásci“ s úzkými kalhotami a podivnými účesy. Jinak mládež není špatná a proti výstřelkům zvláště „bujných“ jedinců se bojuje přesvědčováním.

Ve zdejší kostele byla zřízena nová křížová cesta. Kostel září čistotou a novostí. Jenom naši lidé jsou pořád stejní. Povrchní zbožnost je v denním životě vystřídána závistí, klebetami a spory o malicherné věci. I farář se zapojil do přesvědčování zemědělců, ovšem také bez úspěchu. Divné, lidé nevěří světské, ani duchovní vrchnosti.

Místní organizace KSČ v tomto roce pod vedením s. Tieleho udělala kus poctivé práce. Strana má o to těžší práci, že v minulosti se napáchalo hodně chyb, které se dnes odčिňují. Do strany bylo přijato mnoho kandidátů, hlavně z řad mladých lidí.

645)

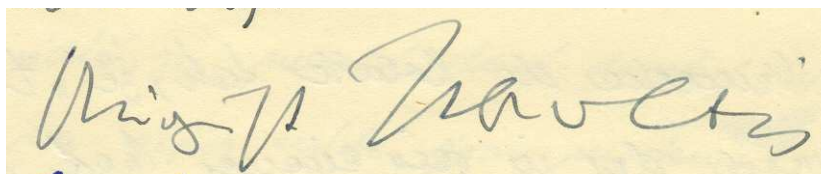
Jiné. V obci byla otevřena nová prodejna textilu v bývalém hostinci u paní Liškové, kde byla provedena patřičná adaptace. Ani v tomto roce se nepodařilo dokončit žádnou rozestavěnou akci. Je to naší hanbou, podíváme-li se, že střed obce je hyzděn starým železem, a rozkopané země, zvaná „Lesy“, není dodnes odkanalizována. Hledat jen chyby v lidech, v jejich neochotě pomoci je nesmysl. I když se odráží boj o socializaci vesnice v myslích lidí, přece jen chyba leží v naší práci. Chybí dobrá organizace a řídící ruka. A tu bohužel v našem NV nemáme.

Každodenně se mění tvář Bolatic. Vzpomínám ještě jako synek (nosil jsem tehdy po vesnici noviny), jak lidé žili, jaká byla bytová kultura apod. Dnes vkročíš do domku dělníka, který si v ničem nezadá s bytem úředníka, nebo nějaké bývalé veličiny. Čistota a zjevný blahobyť, to je obraz naší vesnice a lidí. Mezitím již skoro ani nestačíš sledovat růst obce.

646)

Zápis. V prosinci 1959 navštívil svou rodnou obec spisovatel August Scholtis. Návštěvník obec nepoznává, přirovnává ji k Porubě. Podotýká, že revoluce agrárně-průmyslová se zde zvláště důrazně projevuje. Pan Scholtis je členem Pen klubu a Německé akademie pro řeč a básnictví v Dasushadl a v bývalém Breusiche Kunstakademie. Je spolutvůrcem Berliner Schribotelvendabandes r. 1948, člen společnosti Adama Mickiewicze.

Bolatice, dne 10. 12. 1959

K tomuto zápisu doplňuji, že Scholtis poslal do Bolatic jeho nejnovější knihu „Ein Herr aus Bolatitz“. Kniha je vlastně jeho životopisem od samého mládí po současnou dobu. Je psána duchem protiprušáckým a autor v ní vyzdvihuje typické postavy své obce. Od sv. Pavla, až po Antontka a Jroca, četku Hidorku, pana rektora Šatku, sebe a svou rodinu přichází autor ke kořenům zla vesnice.

647)

Pruská vláda představená Ausvorstebelem Duschkem, četníkem a farářem nemá zájem o osvětu lidu, naopak; proto ten alkoholismu, pravá to nemoc zdejšího lidu. Beznaděj, nevzdělanost, ale hluboká zbožnost, to je rysem zdejšího lidu. Autor zaujímá i ostré stanovisko proti fašismu, ale přece v závěru knihy nepřesvědčí. Je bohužel jedním z těch dvoukořených a bezkořených. Ve vsi však není Scholtis oblíben, hlavně pro jeho poslední knihu, která nepochopením německých rodáků z Hlučína je záměrně jimi stavěna jako špatná a přímo hloupá. Dokonce jeden Hlučíňák píše z Německa do Bolatic: „Est ist den letzte Vogel, den in sein eigenes Nest scheisst.“ V závěru dodávám, že těžko býti ve vlastní zemi prorokem.

Výstavba obce. Snad nikde v okrese se tak nestaví, jako u nás v obci. Příznivě se projevilo to, že obec vlastní pozemky velkostatku, které jsou lidem za nepatrný obnos (asi 0,80-1,20 Kčs/m²) prodávány. V tomto roce se však bytová výstavba více posunula do tzv. Důlku, neboť sídliště po levé straně do Koutů je již zastavěno.

648)

Kdo staví v Důlku? Je to samý dělník. Cihly se dělají přímo na místě a pak se pálí. Stavbu dokončil v tomto roce Hanzlík J., Vitásek Al., Engliš, Kasper, Halfar, Řehánek, Balarin, Duda, Slivka, Vltavský. Sídlíště v Důlku je dnes zastavěno od severovýchodu k jihozápadu takto: Kostka Josef, Engliš, Hanzlík,

Vitásek, Řehánek, Švan, Vltavský, Breuer, Sněhota, Balarin, Řehoř, Bialonoga, Kasper, Halfar, Liška, Vltavský, Liška II., Kupka, Šimeček, Slivka, Janík. Přitom ale je další stavění v celé dědině. Nejlépe se to projevuje na stavebním materiálu. Ten je vždy úzkoprofilový. Lidé se přímo rvou o metrác cementu, cihlu, vápno nebo dřevo. Procházíš-li vesnicí, vidíš, že mnohé staré domky byly zbourány a na jejich místě jsou moderní. Tak např. na ulici Hlučínské Vehovský, Chřibek, Balarin, Miketa, Nádražní Sněhota, Černožský, Kupka, Vitásek, Číž, Kocur, atd. Ale i při nádraží vznikly domky: Blokeš, Engliš, Vinárek a další. Pomalu se měnila minulosti část dědiny, dnes ovšem tu rychlost nestačíš ani sledovat. Je škoda, že mnozí lidé to nevidí, anebo nechtějí vidět!

649)

Myšlení našich lidí však daleko zaostává, i když nelez popřít, že se denně mění. Největší zodpovědnost však mají naši kovozezemědělci, kteří i přesto, že mají zajištěnou obživu, lpí přímo s nepředstavitelnou dravostí na svých políčkách, čímž posilují ve vzdoru a odporu našeho nepřítele – kulaka a navíc jsou zásobárnou jeho pracovních sil. To se naší obci vymstí. Kulak vidí v tom svůj prospěch, a proto štvě a rozdmýchává nenávist a zlobu. Takový jeden typický příklad. K přesvědčování přijde máma 6 dětí, která je v obci známá jako dobrá pracovnice. Mají přes 3 ha pole, manžel byl proto ze závodu uvolněn. Ty nadávky si nikdo nedá za klobouk, „pověšame děti, budu pisač ku červenému křížu“ apod., to byla její odpověď na naše argumenty. Konečně ale do družstva vstoupila. Manžel pracuje v závodě a z naší mámy je nejlepší družstevnice, která jenom říká: „Škoda, že sem tam něšla spěšej!“ Ale to nejhorší je, že zemědělská výstavba a plánování trčí, zatímco v jiných vesnicích jsou již daleko před námi! Když už se některý zarytý nemůže pomstít na lidech, vybijí si svůj vztek na ovocných stromcích podél obecních cest, které poláme. Také ukázka pravého „křesťanství“.

650)

Ale život jde dál, Bolatice to nezastaví. Jak je to divné, že lidé, kteří se brání novotám v zemědělství, se vrhají na každou novinku na našem trhu. Ať již televizor, pračka, moped, motorka nebo auto! To nejlépe ukazuje, že ani dočasný vzdor socialismus v Bolaticích nezastaví.

Jak se lidé baví. V tomto směru se život našich lidí také změnil. Vezmeme kino, které má dnes stále návštěvníky, divadlo, estrádu, o vše se projevuje veliký zájem. Navíc ještě doma televizor připoutává stále větší masy lidu ke kultuře. Přímo vášnivě se u nás tančí. Na taneční zábavy chodí mladí lidé, kdežto starší generace tančí na bálech a svatbách. Tančí se v létě i na hřišti, tzv. karneval. V létě si nepředstavíš neděli bez fotbalového zápasu, na kterém stovky milovníků míče povzbuzují své hráče. Dlouhé průvody vidíš v neděli chodit k lesu, kde se v trávě odpočívá, sbírá hříbky nebo jahody apod.

Nedostatek vody žene mládež k vodě do Benešova. Před kostelem spatříš každou neděli rokující muže a hochy, kteří se baví o sportu, politice, a nic jim nevadí, že pár kroků od nich káže farář o pekle a božím trestu.

651)

Inu, je vidět, že středověk ustupuje, a do myslí lidí se prodírá nová idea a poznání. V hospodě pak hrají kulečník, kuželky, hry v karty, z nichž nejznámější je skat. Alkohol je značně rozšířen, ale je na ústupu. Vyhrává to víno. A v zimě? Mladí i starší na sánkách a lyžích, i když neuměle, se prohánějí přírodou k radosti své a diváků. I zájem o četbu se zvyšuje. Stovky odběratelů novin, časopisů i čtenáři v lidové knihovně to potvrzují. Přesto ještě stará generace nevěří. Takový příklad. Teta 71 let stará nechce věřit, že SSSR vypustila raketu do mezihvězdných prostorů. Když jí nakonec ukazují snímky a blíže vysvětlují, říká: „To není pravda, dyť tam je nebo, přecaj člověk nemože Bohu poručač. To se už ten Antokrist narodil a leta v luftě, to už bude brzo konec světa, přidě boží sud.“ Ale to nové si razí cestu kupředu.

Veřejné akce, slavnosti apod. Oslavy 10. let Února se plně vydařily. Na schůzích byli občané seznámení, co jsme v naší obci za těchto 10 let udělali. Nezapomeň, hlučinský lide, že je tomu deset let, kdy strana definitivně vyřešila tzv. „hlučinský problém“.

652)

Krásně vyzněl i Mezinárodní den žen, 1. máj a oslavy Dne vítězství. 1. máj se slavil v Chuchelné a účast byla dobrá. Dobře vyzněla i oslava VŘSR, kde za účasti vojáků se sešlo na 900 občanů k průvodu po obci. Lampionový průvod šel večer naší obcí, jen ulice Svobody (kde bydlí zemědělci), zůstala temná. Ohňostroj ukončil slavnost, o které se dlouho mluvilo. Zájem občanů lze vysvětlit velkým technickým pokrokem SSSR. To je velmi zajímavé, neboť v mnoha myslích jsou ještě pozůstatky fašistické propagandy. Vydařila se i slavnost položení věnců na hroby čsl. vojáků, obětí nacismu a památníku RA. Obcí projížděly i tělesné pozůstatky sovětského vojáka, který byl odkryt v jednom zasypaném domě v Třebomi. Lafeta s rudou rakví byla středem pozornosti občanů, kteří lemovali cestu. Jako každý rok, i letos odešla Štafeta vítězství do SSSR. Malá slavnost se vydařila a pozdravy našich občanů letí do daleké země přátel. Nejde ani opomenout ty různé letní slavnosti, které pořádá buď Sokol, požárníci, škola, Červený kříž apod. Nejpečněji je má Sokol, neboť milovníci fotbalu si přijdou v pohárovém turnaji na své.

653)

Kolo štěstí se točí a šťastní výherci popíjí levné ovocné víno, které v tom horkém prostředí dokáže svoje! A v létě je to slavnost na slavnost, neboť v celém blízkém okolí se to opakuje. Losy určují proto v létě směr našich fandů, kteří věří, že tento los jim konečně přinese štěstí.

Nešťastné události. Pod koly autobusu zemřel Ervin Kolarčík, známý pod jménem Boxer. Byl znám i jako rozhodčí. Na Krnovsku skončila svůj život dcera družstevníka K. Nešťastná náhoda – kdo ví? Oba leží na místním hřbitově.

Závod Lýko přejmenován na Juta. I v tomto roce si náš závod vede dobře, přes potíže které mají. Pracovníci závodu mají velkou zásluhu na každoročním včasném ukončení žňových a podzimních prací. Svou kulturně-osvětovou prací velmi vynikl mládežnický soubor závodu.

Zápis Józsa Vochala. Rok 1848 na Slezsku a severovýchodní Moravě. Roku 1848 se k českému národnímu životu přihlásila i Ostrava, která do té doby stála stranou českého snažení. Český život se tu, ve městě vzímajícího se průmyslu, jen těžko probíjel. Národní ruch budil tehdy ve městě vzorný český učitel na obecné škole Valentin Bažaň, rodák z Bolatic na Opavsku.

654)

Doslov. Ne, není v našem životě nutné, abychom spouštěli halasnou propagandu o tom, co jsme udělali. Za nás mluví naše nové Bolatice a jásavý život v naší obci. Neznáme v ní žebráka, ani hladového člověka. Změnil se od základů život, a to přesto, že si to mnozí lidé ani neuvědomují. Život letí mílovými kroky kupředu. Včera ještě pára, dnes atomová energie, a zítra meziplanetární lety a s tím možnost letu člověka! Bortí se tak církví dlouho udržované nebe a peklo! V nebi, kdysi jejich doméně, však létá posel člověka, který na hlavu porazil staletí neměnné „pravdy“. To je triumf tohoto roku, triumf sovětského člověka!

A v naší obci? Co znamená proti tomuto mohutnému životnímu proudu snaha několika našich bolackých občanů zadržet kolo dějin a tím i nástup nového života? Není to tak trochu směšné? Příští generace nejlépe posoudí postoj lidí, kteří nás brzdili a odváděli od práce, která mohla být již dávno vykonána, nebýt jejich vzdoru a tvrdých, zabetonovaných hlav!

655)

Doplňěk. Ze života starých učitelů v 18. století v Bolaticích. Počátky učitelského povolání v Bolaticích jako jinde souvisely se službou varhanickou. Pro varhaníka při kostele bolatickém postavila duchovní

vrchnost, tj. řád cisterciácký na Velehradě, kam Bolatice dlouho náležely, dřevěnou chatrč – bylo to v dobách, kdy bolačtí jako nevolníci svou osobou, polem i obydlím, byli nezcizitelnou součástí panství bolackého (glebac adscripti) k hroudě připsáni, jak se tomu říkalo podle starého práva římského. Když panství např. prodávalo pole, prodalo je i s tolika a tolika „člověky“, kteří ač lidé živí, k obrazu božímu stvoření, byli k poli jak přídavek nutný (fundus instructus). Kupovat pozemky jako právní osoby směli bolačtí poddaní teprve od roku 1786. když roku 1784 odkoupil panství baron von Henneberg, postavil pro učitele Valentu nové dřevěné obydlí, kde jeho světnice obytná byla i učebnou. Roku 1818 postavena opět nová škola, tentokrát masivnější a slámou krytá. Ale ani ta asi nestála za mnoho, když v roce 1837 byla stržena a postavena nová, opět prý daleko masivnější i s masivním krytem. Panství pokaždé přispělo dvěma třetinami nákladu a obec jednou třetinou, a k tomu, jak bývalo i jinde zvykem, potahy a pracemi měnicími.

656)

Jména bolackých učitelů známe podle tamější školní kroniky od roku 1750. Tehdy byl učitelem i varhaníkem David Kohler, po něm Jiří Valenta, ustanovený v roce 1771. Jenom každou středu a sobotu každé dítě, které učil, přinášelo v náruči dříví pro otop. Těch dětí nebylo mnoho, např. v roce 1751 15-30, a k tomu ještě chodily do školy nepravidelně. To byl také jeden jeho sobotále. Ale vedle toho měl jako varhaník za zastávání kostelnické služby, pole 17 měřic, 95 prutů pruské míry a pak štolovou accidenci od pohřbů a svateb, která se ovšem podle jejich počtu měnila každý rok. Jeho nástupce jmenovaný v roce 1782 Josef Kahler, dostával již pevný plat ve výši 30 rýnských tolarů a 20 stříbrných grošů. Když roku 1788 ve vzdálenosti jedné osminy míle byla založena osada Henneberky, dávali učiteli ještě 2 tolary, 20 stříbrných grošů. Ale to byl plat od obce. Také panství ho odměňovalo, neboť ve výčtu jeho učitelských odměn čteme o dvou čtvrtkách či větelích žita velké míry, o volné pastvě a píce pro 2 kusy rohatého dobytka v letních měsících.

657)

Za službu varhanickou dostával od panství 2 tuny piva a varhanické pole v rozměru 17 měřic, 95 prutů pruské míry. Také dostával, podobně dva jeho nástupci J. Kahler a A. Braschke, ročně od barona 10 dubových štuků. Pak přišla ještě třetí kategorizace příjmů. Za zvonění proto mrakům dávali mu sedláci 50 snopů žita, jako koledu dostával jako organista od každého sedláka po půldruhém stříbrném groši, od zahradníka po groši, od domkařů a hoferů po 6 fenicích. Z kostelní pokladny dostával za odzpívání růžence rýnský tolar a za pečení hostií 2 rýnské tolary ročně. To byly v těch dobách vrcholné příjmy, později (kdy, není uvedeno) bylo učiteli, případně prvnímu učiteli odňato oněch 50 snopů žita za zvonění proti mrakům. Že byla mezi tehdejšími kraji fluktuace možná, vidno z toho, že nástupce Valentův Josef Kahler, roku 1782 ustavený, po 10 letech odchází do Liptyně (kraj

Hlubčický). Zajímavé je také, že čtvrtý v pořadí, hlavní učitel Antonín Braschke, učitelující v letech 1782–1837 v Bolaticích byl pensiován, učil do roku 1842 jako adjuvant, kdežto na jeho místo následoval jeho syn Jan, který až dosud byl tu adjuvancem, který už ale nebyl stanoven smluvně, ale reglementárně.

658)

Za tohoto byly již požitky jinak upraveny. Hned od počátku dostával 52 rýnských tolarů ročně, z čehož platil 1 tolar Krajskému bernímu výběřčímu a 1 tolar pro krajského inspektora, který si však peněz ten vybíral z krajské berní poklady. K tomu dominium (panství) připlácelo 17 rýnských tolarů a 10 stříbrných grošů, obec Bolatická 29 rýnských tolarů a 10 stříbrných grošů, a kolonie Henneberská 5 tolar, 10 grošů, což dohromady činilo 52 rýnských tolarů. Deputátního dřeva dostával tehdy učitel 7 sáhů měkkého šajtového I. třídy (od panství 2 sáhy, 40 šajtů, od obce 4 sáhy, 40 šajtů a od Henneberk 44 šajtů), pšenice 20 šeflů, ječmene 4 šefle, pole mohl užívat 15 měřic pruské míry. Za koledu dostával jako varhaník za obchůzku od každého sedláka 1 stříbrný groš a 6 feniků, od zahradníka 1 stříbrný groš, od domkáře a hofera po 1 stříbrném groši.

659)

Z akcencí z kostelní pokladny dostával za pohřeb třetinu toho, co dostával farář, za každý křest 1 stříbrný groš, za velikonoční vejčka rovněž třetinu toho, co dostával farář. Z fundací dostával podle toho, jak rostly. Zvonit však učitel musel již zadarmo. Dříví nadrobno museli učitelé štípat hofěři, později museli učitelé za to náhradou platit čtvrtletně po 15 fenicích. Na vytápění dvojí učebny dostával 14 tun uhlí a 4 kopy vázaných otýpek k zažehání ohně, později na zatápění ve třech učebnách 21 tun kouskového uhlí a 4 kopy vázaných otýpek (od panství 1/3, od obce 2/3).

Adolf E. Vašek, Těšínský kalendář 1937.

Roku 1958 učí na bolatické škole tyto třídní učitelé: 1. A Fišer, 1. B Vrbka, 2. A Lišková, 2. B Škarpová, 3. A Lainková, 3. B Šmíd, 4. A Vršková, 4. B Vrbková, 5. A Krejčířík, 5. B Kouřilová, 6. A Šimečková, 6. B Zátopková, 7. Matoušek, 8. Kalábek. Bez tříd jsou Kubín, Miller a ředitel školy Zátopek. Je jenom škoda, že se učitelé tak často střídají!

660)

1959

„Těžká je to práce“, tak si povzdychne mnohý funkcionář MNV nebo stranického výboru, když hodnotí svou práci a její výsledky. Přes největší úsilí se ještě nepodařilo získat všechny zemědělce do JZD. Naopak, odpor je přímo zjevný! Díváme-li se na vývoj v naší obci, pak i v naší vlastní práci byly chyby. Byl tu i soudruh z ÚV KSČ, který na základě nedostatků v práci MNV a stranické organizace začal to z jiného konce. A výsledek? Na veřejnou schůzi se dostavilo tolik lidí, jako nikdy předtím. Zřejmě očekávali, že funkcionáři budou odsouzeni a zbavení funkcí. Ale průběh schůze ukázal i na chyby našich zemědělců, což oni neradi slyšeli a tak se jeden po druhém ztráceli, až byl skoro prázdný sál. Správně řekl s. Dača, že obec Bolatice socializaci nezastaví! Každý den, týden, co se oddálí JZD, bude v budoucnu znamenat pro naši obec velkou ztrátu. Jde přece o budoucnost našich rolníků, pane Slivko Jindřichu, Nevřelo Matěji, Pašku Jane, Fusi, Kupko a další! Zemědělci, váš postoj není správný a již blízká budoucnost to odhalí v plné nahotě.

661)

Zdá se, že je lid v naší vesnici. Ale není tomu tak. Co špíny apomluv vylili zase v tomto roce nepřátelé nového života! Těžko být ve vlastní zemi prorokem, říká staré přísloví, ale je pravdou, že těžko je být funkcionářem v Bolaticích. Ale navzdory tomu všemu jsou tu lidé, kteří se nenechají odradit a kteří svůj volný čas věnují ve prospěch toho nového, prudce se rodícího života.

Zdá se někdy, jako by se v naší obci znásobil vztek všech kulaků z celého okresu, kteří podpichují a odrazují naše rolníky. Ale i u nás v místě je klika, která šílená nenávistí šíří pomluvy a podpichuje. Málo se věnujeme lidem! Jak jinak by se mohlo stát, že naši kovozezemědělci nejdou s námi, ale jdou s těmi, kteří je vždy vydírali! Je to možná i chyba výchovy na závodě. Pravdou je také, že je to sobectví mnoha našich lidí, kteří pro svůj prospěch nevidí společný stůl a úkoly.

Blahobyt a spokojený život zavládl v naší dědině. Jak rychle ale lidé zapomínají. A zapomínají nejvíce ti, kterým štědře naše společnost nadělila.

662)

O správnosti nastoupené cesty snad nejlépe promlouvá v okrese naše vesnice. Vždyť v tomto roce zase 21 stavebníků začalo stavět rodinné domky. A co ty mopedy, pionýry, motorky, televizory, auta a další! To je dnešní nová skutečnost, kterou byl tolik překvapen bolatický rodák August Scholtis letos

při jeho návštěv v rodné obci. Jmenovaný chodil vesnicí a jen kroutil hlavou. A jak mluvil, když viděl výstavbu Ostravy a Havířova. Říkal žertem: „Ti lidé mně zde ve vesnici znásilňují, neboť každý mne nutí, abych jedl a pil. A člověk má jenom jeden žaludek!“

To jsou Bolatice roku 1959. Ale znám Bolatice v roce 1929 a později. Co zde bylo hladu a bídy. Kolik dětí zemřelo bez lékařské péče a jak vzácný byl rohlík. O čokoládě ani nemluví. Stíny lidí se ploužily ulicemi, lidé chtěli pracovat, ale práce nebylo, nebylo ani na cigaretu, nebylo z čeho žít. Zdá se mi, že naše mládež dosud plně nedoceníla to, co dnes má. Kam se jenom kolem sebe podíváš, vidíš usměvavé a veselé lidi. A co peněz mají ti dnešní kluci! Až jim člověk někdy závidí tu jejich bezstarostnost a dobrou náladu! Inu, mají se lépe, než kdysi stará generace.

663)

Domnívám se, že dnes již prakticky není rozdíl mezi městem a vesnicí. Vesnice žije kulturně, žije radostně! Zmizely malé chaloupky s okny tak malými, že se jimi těžko prodrál sluneční paprsek. Podívej se na ulici Nádražní, projdi se po ulici Ratibořské, Hlučínské, jdi se podívat na Borovou! Nové, smělé stavby se širokými okny vítají slunce, vítají život. Je to symbolické pro naše poměry. Ustupuje tma před světlem. V obci rychle, ale v myšlení našich lidí již daleko pomaleji. Veřejný život, vláda v obci, to není pro mnohé lidi tak důležité, ale jakmile zazní zvon na kostelní věži, již se hrnou zástupy tam, kde středověký duch chce zabránit novému životu. To jsou ale Bolatice staré, již dožívající. Vedle nich rostou již noví lidé, kterým škola a věda otevřela oči, a kteří věří ve výsledky své práce. Je to někdy ke zlosti. Mohla být daleko krásnější ta naše obec, kdyby občané více chtěli pomoci, nemusely tu dodnes strašit „Lesy“ u p. Řehánka a jiné a jiné zjevy, které naší obci na kráse nepřidají.

664)

Ale mluv tam, kde vztek zakalil rozum a kde mnohé horké hlavy si myslí, že pasivním odporem přivolají zpět starý svět, který nepřinesl nic dobrého mnohému z těch, kteří dnes nechtějí slyšet a vidět.

Ale přesto jde život dále. Plyne rychle širokými koryty řek, plyne i u nás v obci tak rychle, že to mnohdy ani nepoznáváme. Je jenom škoda každého dne, ve kterém nevyužijeme jeho času pro naši společnou řeč! Dvojnásob škoda právě v Bolaticích. Ať si zemědělci při odchodu z NV myslí „To jsme jim to dnes zase dali“, pravda je však jiná. Neslyší na naše přesvědčování, neslyší na dobré slovo v hodině dvanácté! Jsme poslední obec v okrese! Co jsme mohli mít již v obci postavené, těžko odhadnu. A komu se to vymstí? Naším rolníkům, neboť jde o jejich budoucnost, jde o jejich životní

šťěstí. Že náš stát nemá zájem „přivést je o všechno“ je jasné. Vždyť pohledme na naše dělníky v obci.

665)

Těžko bys dnes počítal ty hodiny, které jsme věnovali zemědělcům. Ať již na obci, v soukromí, v hospodě nebo na cestě, všude jsme vysvětlovali, ukazovali, radili. Ale v mnoha očích vidíš nejen vzdor, ale i výsměch! Och lidé, říkáme o sobě, že jsem pány tvorstva, ale zde ukazujeme naši sobeckost, krátkozrakost, ba přímo hloupost. Věřím, že příští generace správně posoudí náš velký boj a že mnozí z těch paličáků se budou stydět! Ano, budou se stydět za to, že v době, kdy se rozhodovalo o budoucnosti, byli oni její brzdou!

Nechci ale vše vidět černě! Na druhé straně pracuje nový život v mnoha myslích. A již svítá! Svítá v mnoha srdcích a hlavách. A na rozdíl od Bolatic starých, prodírá se rychle ke slunci mladý výhonek nového života tak rychle, že není daleko doba, kdy zastíní vše to staré a zpuchřelé.

A kam bys, člověče ještě chtěl? Zbožná jsou přání mnoha lidí. Dnes snad ještě sen, zítra skutečnost. Vždyť tolik láká ta modravá bář s milióny světů! Zatímco my v obci krátkozrace ještě nedořešili životní zájmy nás všech, zvedají se již smělé hlavy, které chtějí ovládnout vesmír! A jistě ho dobudou, pro štěstí a blaho člověka!

666)

Boj za mír ve světě. Stěžejní otázkou celého poválečného života je zachování míru ve světě. 14 let po válce a dosud nebyla podepsána mírová smlouva s Německem! není to vinou SSSR, vina leží na západních mocnostech, hlavně na západním Německu. I v naší obci probíhá boj za mír. Lidé jsou přesvědčováni o zápase dvou společenských soustav. Řečník z NDR jasně mluvil o tzv. o politickém klerikalismu, jenom škoda, schůze mohla být lépe navštívena. Významnou úlohu v boji za mír sehrává s. Chruščov, jehož živá a jasná slova našla půdu i na západě. Jenom škoda, že i dnes jsou v obci lidé, kterým je jedno, jestli bude válka nebo mír. Jsou to všichni ti, kteří by ve svém bezmezném sobectví chtěli pro svůj hektařík pole nechat na nebi vyrůst atomové hříby. Až příliš často se nám při pohovorech s některými zemědělci tento stav objevuje.

Zedník Karel Harazim a jeho četa byli za mimořádné pracovní zásluhy a výkony vyznamenáni „Československou cenou míru 1959“: Poprvé je v naší obci občan vyznamenán tak významným řádem. „Nejlepší pracovník ministerstva“. V obci bylo toto vyznamenání propůjčeno s. Jiřímu Kolarčíkovi, helmou Fojtíkovi.

667)

Lidospráva. Obec Bolatice čítá k 31. 12. 1959 3 187 obyvatel. Narodilo se 66 dětí, zemřelo 26 osob, sňatků bylo uzavřeno 26.

Ves ložení rady NV nenastaly žádné změny. Na NV byly i v tomto roce kladeny velké úkoly. Stěžejním úkolem bylo dokončení socializace vesnice. Přes veškerou snahu bylo do JZD a bezplatného nájmu získáno asi 15 ha. Hodnotíme-li proto s odstupem roku činnost NV, pak musíme otevřeně přiznat, že převážná část členů neplní a nechce plnit své povinnosti, ke kterým se slibem zavázala. A to se samozřejmě projevuje ve všem. členům NV není jasná linie strany, a pokud se má rozhodnout, pak volí mnohý jinou taktiku – nepřijde.

668)

Při pohovorech se zemědělci pak mluví jedni a ti samí funkcionáři, a to samozřejmě naši nepřátelé vidí. Vidí nejednotu a snaží se pomluvami a šeptandou tuto nejednotu zvětšit, zasít nesvár a nedůvěru. A daří se jim dobře.

Úřadovny NV jsou i nadále v zámecké budově. Agenda se množí, neboť na obec přešlo i rozhodování o důchodech. Proto se také věnuje zvýšená snaha komisím. Nejlépe pracuje komise školská a osvětová pod vedením s. Teuera Osvalda, zemědělská s. Vavřínek Josef, výstavby s. Hluchník V., sociální s. Dombek Jan, bezpečnostní s. Engliš, finanční s. Duda Erich.

Na obci je nadále zaměstnán zpracovatel zemědělské agendy s. Vavřínek, s. Herudek Jan byl však delší dobu vážně nemocen. S. Vilášek složil funkci pokladníka. Za úvazek obecního sluhy (s. Kocka) a pokladníka byla přijata s. Zdeňka Běláková. S. Řehořová dělá i nadále matrikářku. Předsedou je Herudek Pavel, tajemníkem s. Hertel Leopold.

669)

Obec Bolatice soutěžila s Dolním Benešovem a dle hodnocení získal prvenství NV Dolní Benešov.

Bylo zřízeno místní hospodářství. Prozatímní vedoucí s. Vodák Josef svolal zájemce, kde byla ustavena místní provozovna. Prozatím zde jsou malíři, instalatér, švadleny, krejčí, pískovna. Obrat činil v tomto roce asi 38 Kčs na 1 obyvatele. Potíže jsou s administrativou a obecní pískovnou.

Přes Bolatice směrem na Chuchelnou byla odstraněna prašnost položením asfaltové pokrývky. Od křižovatky u „Konsumu“ byla v místě značně rozšířena silnice. Rovněž se začalo s asfaltováním cesty

Bolatice-Kouty. V rámci obecních cest byla schválena cesta z ulice Nádražní kolem Slatiče k novým domkům. Kolem této cesty se však vedly silné spory. Ani dnes ještě není majitelka pí. Anna Dudová spokojená.

Výstavba v obci. Na akci zvelebení bylo přiděleno 40 000 Kčs, ale pro nepochopení jak občanů, tak i rady NV nebylo v obci nic uděláno. Ani kino-kabina není dokončena, vina NV a OSK Hlučín.

670)

Nebyla dokončena ani kanalizace, ani vodní nádrž. NV však nechal zhotovit za úplatu skruže na kanalizaci. Práce prováděl p. Slámka Pavel. V obci byly na pozemku u křižovatky (Juta) sondy pro výstavbu 6 bytových jednotek pro učitele. Se stavbou se započne v roce 1960. Započalo se s opravou místního vodovodu na Borové. U této akce je třeba vyzvednout úsilí občanů z Borové a s. Složila.

Velmi dobrým tempem pokračuje výstavba školy. Místní fasádníci pomohli stavebním závodům tím, že omítli jeden školní blok a tělocvičnu. Přesto ale škola nebude v tomto roce hotova. Velkou zásluhu na „honění“ školy má ředitel školy s. Zátopek a předseda NV s. Herudek Pavel. Na školní vodovod byly NV povoleny tyto domovní přípojky – Zajíček Josef, Kretek Pavel, Duda Hubert, Tiemel, Fojtík Robert.

K plánovanému rozšíření holírny v místě nedošlo pro materiálovou nezajištěnost a malý zájem občanů.

671)

Velmi dobře si vede soukromá výstavba, kdy v tomto roce bylo povoleno 21 rodinných domků. Přitom dalších 6 adaptací a desítky fasád a plotů!

V JZD začali s výstavbou kravína. Stavbu provedli v krátkém termínu učni ze stavebních závodů, ale stavba přesto nebyla na zimu zastřešena pro nedostatek dřeva.

V obci bylo zřízeno meliorizační družstvo. Přes slavnostní zahájení výkopu s televizí nebylo již do zimy nic provedeno. A to je velká škoda! Kdo bude platit m³ humusu? Kdo?

Provedení HTÚP. V místě byly uskutečněny některé menší převody zemědělské půdy u Výhody. jednalo se převážně o větší zemědělce, kteří dostali náhradu. Nadělalo to hodně zlých řečí a nakonec se jim půda musela vrátit, i přesto, že státní Hřebčín Albertovec ji obdělal. Takové akce ani družstvu

nepřinesou užitek, neboť každou HTÚP je JZD postaveno do tíživé situace při plnění plánu osivem. Když scelit, tak celý katastr!

672)

Řešení úpadkového hospodářství. NV řešil dle zákona 50 Sb. nezajištěná hospodářství u p. Řehánka Jana Josefa Šoltysa. Přesto se nepodařilo Řehánka do JZD získat a p. Šoltys nebyl JZD převzat, prý až po žních, je ale konec roku a nic se nestalo. JZD za tohoto stavu však odmítá převzít další zemědělskou půdu bez pracovních sil.

Pro nedostatek dětí (7) byly uzavřeny místní jesle, které se změnilly na mateřskou školu. Je to škoda, ale udržovat 6 sil pro 7 dětí je neekonomické. Do místnosti staré mateřské školy je nastěhována místní lidová knihovna.

NV bylo předáno 0,14 ha zemědělské půdy u studny Zábřeh (vyhořelá stodola) státním lesům jako zalesněný pozemek, kteří zalesnili místní myslivci.

V mnohých částech pozemků katastru obce byly vysázeny bílé vrby (asi 500 ks), ale neznámí pachatelé je zničili! Hanba!!!

673)

Na žádost bolatického faráře byly převzaty tzv. farní pozemky do bezplatného užívání. Hlavní zájem na nich bude mít místní škola pro mičurinský sad a pokusné pole.

Diskuse k materiálu ke III. sjezdu JZD. V obci celkem mimo JZD nebyla tomuto úkolu věnována pozornost. proto ani účast na schůzi nebyla uspokojivá A jako vždy chyběli, o které se jedná, zemědělci. JZD uzavřelo řadu závazků.

Sčítání zvířectva k 1. 1. 1960. Dobrovolnými pracovníky bylo provedeno sčítání s tímto stavem:

slepice	5 924 ks	koně	61 ks
prasata	862	z toho prasnic	72
hovězí dobytek	714	z toho krav	372
kozy	598	psy	125

Osevní plán pro rok 1959. V tomto roce bylo oseto 151,7 ha pšenice, 5,4 ha jarní pšenice, 124,5 ha žita (rež), 10,5 ha ozimé pšenice, 58,5 ha jarního ječmene, 56,6 ha ovesa, kukuřice 0,89 ha a proso 0,26 ha.

674)

Hrách 2,11 ha, ríka 1 ha, peluška 5 ha, luskoviny 3,2 ha, řepka 24,6 ha, mák 3 ha, cukrovka 69,42 ha, cukrovka sazečka 2 ha, cukrovka semenná 4 ha, brambory 121 ha, krmná řepa 25,16 ha, mrkev 1,1 ha, mrkev semenná 0,7 ha, zelenina 4,41 ha. Jetel a traviny byly zasety na 152,46 ha. Celkem je na katastru obce 827,90 ha orné půdy.

Výnosy. V průměru bylo v obci docíleno těchto hektarových výnosů:

pšenice	31 q	žito (rež)	30 q
ječmen	29 q	oves	28 q
brambory	120 q	cukrovka	148 q
krmná řepa	420 q	řepka	20 q

Dodávky NV Bolatice za rok 1959 (plán) v kg.

povinná dodávka			státní nákup	
	JZD	soukromníci	JZD	soukromníci
vepřové	12 474	21 609	15 500	13 000
hovězí	13 722	24 992	7 300	14 500
mléko	78 321	154 297	95 000	107 803
vejce	31 104	128 958	51 896	81 042
obilí	67 183	105 516	97 117	73 800
brambory	98 773	155 936	30 000	37 000
seno	7 797	7 177	300	700

675)

Jak byly dodávky splněny.

maso vepřové	96,3%	maso hovězí	119,7%
mléko	83,6%	vejce	103,5%
obilí	109,5%	brambory	95,2%
cukrovka	52,6%		

Počet osob zaměstnaných zemědělstvím. Celkem pracuje trvale v zemědělství 196 osob. Z toho 158 žen a 38 mužů. Výstražné je však poměrně vysoké průměrné stáří zemědělců, kde 27 osob je přes 70 let, 25 osob do 56 let, 24 osob do 50 let. Účast mládeže je mizivá. A zajistit zemědělství mladé síly je základem.

Pro narušování státního plánu byla podána trestní oznámení na Rudolfa Mrkvu, Františka Slivku, Běláka J., Číže Josefa, Fusovou Valesku, Dastíka Josefa.

Na obecních cestách bylo letos vysazeno přes 50 ks ovocných stromků výměnou za zničené. O stromky pečuje pan Richard Stavař.

676)

Jak jsme hospodařili s rozpočtem? Rozpočet NV na rok 1959 činil 490 000 Kčs. Dodatek ze státního rozpočtu 263 000 Kčs. Na daních a poplatcích bylo vybráno 121 813 Kčs. Na individuální sociální podporu bylo vyplaceno 13 000 Kčs. Doplnkový rozpočet činí 27 560 Kčs.

Jaké jsme měli počasí? Zima mírná, málo sněhu, jaro z počátku drsné, pak suché a teplé. V červnu počátek dlouhotrvajících dešťů, které s menším přerušením trvaly přes polovinu července. V důsledku toho byla poslední úroda svezena z polí k 20. srpnu. Srpen a září suché, pěkné a teplé počasí. Podzim suchý, od října studený. První sních počátkem prosince, ale po Vánocích zmizel. Do konce roku jsme chodili v blátě.

Spojení z Bolatic. Z obce jezdí denně 10 autobusových linek, které rozváží naše dělníky hlavně do Ostravy a okolí. Vlakové spojení a tím i zaměstnání občanů v Opavě je velmi nepatrné. 95% všeho dělnictva pracuje buď v MSA, Hlučíně, LN Chuchelná a pak při výstavbě Ostravy.

677)

Náboženský život. Občané jsou velmi zbožní, ale ve svém každodenním styku k sobě jim hodně chybí do křesťanské dokonalosti. Snad v Bolaticích je největší návštěvnost v kostele, souvisí to určitě s pokojem vesnice k socializaci vesnice. V místě se ještě udržují staré zvyky jako procesí a jiné církevní slavnosti. Kostel je velmi výstavný, s novou křížovou cestou a malbou. Farářem je P. Muczka, rodák z Kravař. V tomto roce zaniklo nošení tzv. „bombele“ (pozn. Štěpáníková – kulatý pytlík na tyči, stával u prvního sloupu u zpovědnice na pravé straně, do kterého se dávaly peníze) u pohřbu, nosila se členům arcibratrstva svatého růžence, založeného Hirschmentzlem v 18. století.

Jednotné zemědělské družstvo. Naše JZD hospodaří na 354 ha zemědělské půdy, z toho 329 ha orné. JZD je uznaným semenářským podnikem a ročně pěstuje asi na 50% půdy uznaná osiva všech druhů, přičemž ani na živočišnou výrobu není zapomínáno. Družstvo docílilo i přes nepříznivé klimatické podmínky v rostlinné výrobě velmi pěkných výsledků. Z obilovin bylo dosaženo průměrného výnosu 30,5 q oproti plánu 26,6 q.

678)

Špičkového výnosu bylo dosaženo na 11 ha při množení odrůdy Hodonínská Holice a to 37,25 q/ha. Rovněž i žito dosaženo nejvyššího výnosu v dějinách JZD a to 30,07 q/ha, u ječmene jarního 30,11 q/ha. Množitelské plochy byly všechny uznány v původních stupních množení, což svědčí o dobrém ošetřování a péči při sklizni.

Okopaniny však v důsledku špatného počasí zklamaly. Odrůda Blaník dala na 10 ha výnos 208 q/ha. U ostatních brambor bylo docíleno nižších výnosů – 100 q/ha, takže celkový průměr pro ha činil 125 q. Cukrovka pak i přes dodržení agrotechnických lhůt dala jen 158 q/ha, což je nejnižší výnos u JZD za poslední roky.

V živočišné výrobě byly úkoly splněny jak u vepřového, tak hovězího masa. Při výrobě mléka došlo v důsledku TBC a nedostatku pracovních sil k poklesu z plánovaných 2 400 l/dojnici na 2 040 litrů. U výroby vajec došlo rovněž k výpadku. Od 557 nosnic měla být snůška 57 500 vajec, vyrobeno bylo pouze 51 000 vajec od 337 slepic. Je to průměrná snůška 115 vajec oproti plánu 151 ks.

679)

V důsledku výpadku tržeb u cukrovky o 132 000 Kčs a u brambor činí hodnota pracovní jednotky 18 Kčs plus naturálie. JZD ale počítá s vyplacením prémie v rostlinné výrobě. Za III. a IV. čtvrtletí bylo JZD vyznamenáno za dobré hospodářské výsledky putovní standartou ONV. Družstvo však zápasí s nedostatkem lidí. Členská základna na je malá a účast dobrovolných pracovníků není vždy zajištěna. Proto jsou další pracovní síly pro JZD životní nutností. V průměru je na člena asi 15 ha půdy. Předsedou je Max Sněhota, místopředsedou Josef Rataj, účetním Bauer, živočišná výroba Emil Duda. Družstvo získalo v tomto roce velmi značný strojní park počínaje traktory a konče mlátičkami. To samozřejmě nebude při dnešním nedostatku pracovních sil zrovna výhodné. Byl vypracován perspektivní plán rozvoje zemědělské výroby na III. 5 LP, kde se počítá s dalším vzestupem zemědělské výroby a to především rostlinné. To předpokládá skloubit plán živočišné výroby s potřebou státního plánu ve výrobě osiv.

680)

Dosavadní zpětný odprodej krmiv se bude rušit, což klade na JZD značné nároky v zajištění krmivové základny. S úpravou těchto nesrovnalostí se počítá až v roce 1961, kdy zemědělská družstva budou vyňata ze státního plánu. Velká pozornost se věnuje dalšímu zúrodnění půdy a to zakládáním kompostů. Počítá se se získáním asi 1 500 m³ kompostu. Také se věnuje péče vyzdravení stáda skotu. U vepřů se zavádí samokrmění na žír. Zavádí se i chov slepic na hluboké podestýlce s plánovanou snůškou 130 ks vajec.

Z řad občanů byly podány socialistické závazky na odpracování 826 hodin u žňových prací. V JZD byl uzavřen socialistický závazek s. Kretkové, Bialonogové a dalšími, že zvýší doživost z 2 300 l na 2 400 l. S. Fusová se zavazuje, že zvýší snůšku vajec ze 120 na 130 ks. Sněhotová se zavazuje, že vyprodukuje navíc 150 kg drůbežního masa. A další závazky členů plně potvrzují snahu družstevníků státní plán nejen splnit, ale i překročit.

681)

Je velkým úspěchem pro JZD, že byl změněn patron důl Ed. Urx Petřkovice za místní závod Juta, jehož vedení má plný zájem o snahu pomoci. V JZD je již 10 členů a kandidátů strany a v příštím roce se počítá s utvořením stranické organizace. Největší potíže jsou v JZD ve žních. Toho roku špatné a deštivé počasí značně zhoršilo sklizeň z polí a jen díky klidu a rozvaze vedení JZD nebyla svážena do stohů mokrá sláma. Tím byly zachráněny výnosy. Velmi špatně je na tom JZD Dolní Benešov, kde do stohů sváželi. I tento rok si JZD vede dobře. S ohledem na špatné klimatické podmínky dosáhlo těch nejlepších hospodářských výsledků a může sloužit mnoha JZD v okrese jako vzor. Po stránce výchovy nového socialistického člověka bylo i v našem JZD dosaženo dobrých výsledků. Je ovšem pravdou, že člověk se nemění mávnutím kouzelného proutku, je třeba hodně trpělivosti a lásky k lidem a společné věci. A pomalu to půjde!

682)

Závod Juta. Závod si celou dobu od svého založení vede úspěšně. I když oproti roku 1950 je stav zaměstnanců o 50 snížen, přesto závod vyrábí 10x tolik. To je jistě úspěch! Zaměstnanci totiž dokázali pod vedením stranické a odborné organizace i pod dobrým vedením s. Vodičky se v rámci jejich n. p. vyšvihnout na nejpřednější místo. Bolatický závod patří k nejmenším, ale v rámci podniku je v plnění zisku mezi prvními. Ve II. a IV. čtvrtletí 1959 zvítězil závod v socialistické soutěži a byl držitelem standardy podnikového ředitele. Kromě Dembka byl ještě v závodě vyznamenán s. Langer odznakem „Nejlepší pracovník ministerstva“. Na výzvu podniku „každý technik 20 000, úspor“, podali s. Vodička, Dembek, Langer, Kolek, Matoušek zlepšovací návrhy a ušetřili tak podniku asi 600 000 Kčs. Byla

dokonce podána i patentní přihláška s. Vodičky a Matouška na záchranné práce ve visutých prostředích. Závod slavil 10 výročí svého založení.

683)

Závod obsadil 1. místo v soutěži o nejlepší zlepšovací návrh v rámci podniku. Závod značně i svou výrobou přispívá k mechanizaci práce v dolech. V závodě soutěží 4členná skupina pod vedením s. Sněhotové Dagmar o získání titulu „Brigáda socialistické práce“. Velmi aktivně pracuje ČSM soubor na závodě, který zvítězil v soutěži mladých jutou ve Dvoře Králové. Závod měl uzavřený patronát nad JZD Rohov, kde zaměstnanci odpracovali přes 2 000 hodin. V místním JZD bylo pak navíc ještě odpracováno přes 3 000 hodin. Závod je proto velikou pomocí pro JZD. Vcelku se jutaři snaží a své úkoly plní. Dne má 200 žen, převážně z místa, možnost pracovat doma. A kola strojů se točí a přináší chleba a práci lidu!

684)

Osmiletá střední škola. Dlouhý byl boj o novou školu v Bolaticích. Občané se přece jen dočkali. Stavba slíbená v roce 1929 a 1938 se blíží svému dokončení. I když původně se vedly o umístění školy těžké slovní boje, přece jen bylo správné, že jsme školu postavili tam, kde je. A tak příštím rokem bude otevřena nová škola, další to důkaz péče našeho lidu. Bylo již načase. Stará škola, nouzově upravena kombinátem, je spíš vším jiným, než jenom ne školou. Obdobně to vyhlíží i v tzv. nové škole a v učebnách v zámku. Přesto škola i za těchto mimořádných a těžkých podmínek docílila úspěchů ve své práci a může sloužit mnoha školám ve vnitrozemí jako vzor. Naše škola dle směrnic XI. sjezdu KSČ plní důsledně své úkoly v rámci dovršení kulturní revoluce na vesnici. Úkolem školy je dovršit vítězství marxisticko-leninovských idejí a systematicky překonávat vliv buržoazních názorů. Škola se dnes spojuje především se životem. Právě v naší obci je důležitá výchova vědeckého světového názoru.

685)

Vždyť na každém kroku se potýkáme s náboženským tmářstvím, pověrou apod. Naše škola vychovává v dětech lásku k práci, zejména k zemědělství a hornictví.

Na škole je celkem 25 tříd. Celkem chodí do školy 445 dětí, z toho 218 chlapců a 227 děvčat. Do náboženství chodí 336 žáků. Přes veškerou péči zůstává 44 žáků opožděno.

Na škole učí tito učitelé. Ředitel školy Ludvík Zátopek, zástupce ředitele František Kubín. Pro 1. až 5. postupový ročník byli určeni tito soudruzi: Černochová M., Fišer J., Kolegová M., Nováková L., Kubínová Blanka, Lišková Marie, Škarpová J., Vrbka Oldřich, Vrbková Zdeňka, Mašterová M., Vršková

J. Pro 6. až 8. postupový ročník to byli: Kalábek J., Křejiřík Ludvík, Klamert L., Kouřilová M., Kubín F., Miller Zd., Šimečková R. Zátapek L., Zátopková A. Technický personál tvoří: školnice H. Mrkvová, uklízečky A. Breuerová a A. Kalusová. jako údržbář s polovičním úvazkem pracuje Kupka V.

Předsedou SRPŠ byl zvolen s. Zajíček Josef, pokladníkem pí. Hrubá a dalších 16 třídních důvěrníků.

686)

Všichni učitelé pracují jak na škole, tak i mimo. Za to jim patří dík a naše uznání. U školy jsou zřízeny tyto zájmové kroužky:

národopisný kroužek, vedoucí Zátopková	zdravotnický, vedoucí Lišková
technický, vedoucí Křejiřík	biologický, vedou Klamert
motoristický, vedoucí Zátapek	šachový, vedoucí Vybíral
pěvecký, vedoucí Šimečková	divadelní, vedoucí Vrbková

Kladem dnešní školy je to, že žáci přichází do školy čistě upravení, umytí a sytí. O jejich zdraví pečuje lékař. Ve škole jsou žáci vedeni ke kázni a pořádku, jakož i k samostatnému jednání (školní samospráva).

Výsledky práce, její metody, zkoumá pedagogická rada, která se schází 6x ročně. Velmi dobře pracuje na škole pionýrská organizace. Je krásné to heslo, které má škola v záhlaví svého plánu: Tobě, naše krásná zemi, chceme sloužit činy svými!

687)

Jaký to rozdíl mezi školou dnes a kdysi. Jen se podívejme na zájem rodičů o děti. Schůzky třídní samospráv jsou vždy početné. A tak nám naše škola pomáhá utvářet tvárnou duši našich dětí, vychovává v nich lásku k vlasti a jejímu lidu. I tento hluchínský úhor přinese naší vlasti bohatou úrodu. A dík za to patří našim učitelům.

Žáci odpracovali v rámci zvelebení obce přes 300 hodin, vysadili 100 ovocných stromků. Dále pravidelně upravují prostory před školními budovami a okolí pomníků. Zúčastnili se i brigád v lesní školce kde odpracovali přes 320 hodin. Při sběru lesních plodin nasbírali jich 710 kg. Při jednocení řepy a sklizni brambor odpracovali žáci 2 500 hodin. I při hledání mandelinky bramborové podstatně pomáhají školní děti. Tak se vychovává v dětech poměr k fyzické práci, zodpovědnost ke kolektivu, láska k vlasti a k všelidovému vlastnictví.

Přihlášku do náboženství nepodalo 29 dětí, to je 9%. V pionýrské organizaci se sdružuje celkem 226 žáků, to je 80% všech žáků. Vedoucím PO je s. Kalábek a velkou zásluhu o její rozvoj má i s. Šimečková.

688)

Činnost PO na škole je tak bohatá, že bych o tom musel rozepsat celou další kapitolu. To ale není účelem této kroniky. Je ale třeba ještě jednou pochválit naše učitele, za jejich snahu a lásku k práci. Jako malý dík za jejich práci alespoň jednou do roka na Den učitelů vzpomeneme, a uctíme jejich práci. A tak jsme na staré škole dosáhli výsledků, na které můžeme být hrdi. Těšíme se proto dvojnásob již dnes na práci v nové škole.

Kulturní a osvětová činnost. Kulturně-osvětová práce se oproti minulým rokům podstatně zlepšila. Mohla být ještě lepší, kdyby bylo více dobrovolných kulturních pracovníků. Na úseku vědecko-osvětové propagace proběhlo 57 akcí, které navštívilo 3 350 občanů. Na zemědělské téma bylo 22 přednášek, o které se nejvíc zasloužil zahrádkářský spolek. Úspěšná byla i přednáška s tematikou Hlučínsko. Dále proběhly 3 přednášky z přírodních věd, 4 zdravotnické, 7 společenských věd a 21 ostatních. Propagační činnost je zaměřena na zemědělskou výrobu, kde přes všechno úsilí nemůžeme kupředu.

689)

Na úseku „Péče o vzdělávání občanů“ se provádí tzv. lidové univerzity, kurzy šití, vaření apod. V tomto roce vystoupily v místě tyto divadelní kroužky: ČČK, divadelní kroužek OŠŠ, LUT, Juta škola. Bylo sehráno celkem 6 představení. Kulturně společenských akcí bylo celkem provedeno 81 s účasá 18 188 občanů.

Jak se činí kino? V tomto roce ještě nebyla dokončena kino-kabina, takže se hraje ve starých poměrech. Přes silnou konkurenci televize sehrálo kino 171 filmových představení, které vidělo 20 800 diváků, to je 121 diváků na 1 představení.

Kolik bylo všech podniků v obci? Celkem se konalo v obci v tomto roce 275 různých kulturních a společenských akcí s celkovou návštěvou 45 839 občan.

Osvětovou besedu vede s. Krejčířík. Bude mu však třeba hodně pomoci, neboť kulturně výchovná práce na vesnici je velmi náročná a dnešní formy již jistě zítra stačit nebudou. Bolestí obce je však naprosto nevhodná společenská místnost. Chybí kulturní dům, kdy bude, záleží nakonec i na nás!

690)

Nezapomeneme ani na školu na Borové, kde pod vedením s. Složila se vychovává borovská mládež v počtu 60 dětí. Na škole dále učí s. Františka Moltašová od Znojma. Borovská škola byla v minulosti baštou osvětové práce, jen si vzpomeňme na učitele vlastence – Hacara! Kus práce pro obec vykonává i s. Složil, který jako náměstek předsedy NV je velmi činný. Na škole předvádí filmy a tak vychovává jak mládež, tak dospělé. Je náruživým myslivcem, na jehož kontě je kromě odstřelených srnců i několik divočáků. I na této škole pracují zájmové kroužky a rodičovské sdružení, jehož předsedou je s. Král Josef. Škola má i svůj vlastní televizor.

Mateřská škola pod vedením s. Březovské je t. č. umístěna v budově jeslí, po jejich zavření. Škola je nedostačující a mnohým pracujícím matkám nemohou být jejich děti přijaty pro nedostatek místa. Uvažuje se o výstavbě nové školky v akci Z. Lze jen doufat, že se stavba uskuteční a tak bude našim dětem zajištěna budova, kterou tak nutně potřebují. Záleží ale hodně na lidech i NV.

691)

Vesnická organizace KSČ. Vesnická organizace KSČ stála v celém tom to období před velikými úkoly. Organizace čítá celkem 48 komunistů včetně kandidátů – celkem i se závodními členy je v místě 112 členů. Věkové rozvrstvení:

do 26 let	14	do 60 let	6
do 34 let	8	nad 60 let	5
do 45 let	15		

Průměrný věk člena strany činí 35 let. Předsedou VO KSČ je s. Tiele Emil, který je mimo jiné i v BVO KSČ. Stěžejním cílem organizace je dokončit socializaci vesnice. V tomto směru se proto nese celá přesvědčovací práce. Výsledky mohly být daleko lepší, kdyby všem členům byly jasné cíle strany. O zvyšování ideové úrovně pečují stranická školení. Aby stranická organizace zlepšila věkové rozvrstvení, usiluje o přijímání nových, mladých kandidátů, kterých bylo získáno 7. V období mezi členskými schůzemi pracuje 9členný výbor, který se schází týdně. K zásadnímu obratu v obci je třeba zaklimatizovat masu, proto výbor ve spolupráci se všemi složkami NF řídí, rozděluje práci, rozmísťuje a kontroluje.

692)

Hodně bylo totiž zanedbáno. Kolik chyb se udělalo, to vše se odráží v celkové práci obce. VO KSČ organizuje veřejné schůze, na kterých seznamuje občany s problémy obce, i s vnitřními a mezinárodními otázkami. Na členských schůzích, které jsou každý měsíc, se řeší veškeré otázky

v obci, ke kterým se může vyjádřit každý komunista. Usnesení členské schůze se kontroluje a s těmi, kteří úkoly neplní, se vedou stranické pohovory. VO strany je zodpovědná za celý hospodářský a politický život v obci. Není úseku, za který by organizace nezodpovídala. Během roku bylo vyřešeno mnoho otázek, ať již v práci NV, závodu, JZD, mládeže, Sokola, VŽ a všech dalších složek. Co dlouhých večerů členové věnovali budoucnosti naší obce. Kolik času jenom věnovali při přesvědčování našich zemědělců. Není jim ani těžko zajít za lidmi, vždy a všude mají dobré upřímné slovo. A lidé? Až to někdy člověka bolí, když vidí sobeckost a úzké osobní zájmy jednotlivců. Ale v tom je naše práce, vychovávat, vést, učit lidi a učit se od nich.

693)

Tělocvičná jednota Sokol. Je to největší masová organizace v obci. Čítá 239 členů, z toho 170 mužů, 10 žen, 37 dorostenců, 4 dorostenky a 18 žáků. Hlavním zájmem Sokola je nácvik na II. CS v Praze. Byla to úmorná práce, než se podařilo zlepšit účast na nácviku spartakiády. Citelně se v místě projevuje nedostatek tělocvičny. Průměrná účast na nácviku byla tato: žáci 45, dorostenky 12, ženy 19, muži 10. Oddíl se zúčastnil okresní spartakiády v Hlučíně a před tím akce patronátní družby v Sobrancích. Rovněž byl v místě úspěšně proveden tělovýchovný den. Pomalu, ale jistě, se začíná mezi členstvem budit zájem o základní tělesnou výchovu. Předsedou byl s. Bělák Pavel, který pracoval vcelku nedostatečně. V jednotě jsou obětaví funkcionáři, jako s. Teuer K., Jarolím J., Teuer O., Šimečková Irena a další.

694)

Poměrně největších úspěchů dosáhl odbor kopané, neboť I. mužstvo se konečně probodovalo do I. B třídy. Posílené mužstvo o Josefa Musiola, Sněhotu Josefa a další jen s námahou porazili slabé mužstvo Háje. Bylo proto mnoho těch, kteří pochybovali. Ale mužstvo dokázalo v průběhu roku svým čestným 5. místem v tabulce, že je kolektivem, na který je možno se spolehnout. Zásahu má i trenér J. Kaspřík. Slabší již bylo B mužstvo ve II. třídě, které zápasilo s citelným nedostatkem hráčů. Se střídavým štěstím hrál dorost.

Dobrou činnost vyvíjel šachový odbor. V lednu a únoru v místním turnaji zvítězil s. Pavera Pavel. V okresním přeboru se umístil na 3. místě za Dolním Benešovem a Kravařemi. Záslužnou práci koná oddíl i v místní škole mezi žactvem. Oddíl je zapojen i v celostátní korespondenční soutěži. Taktéž korespondenčně zápasí s cizinou.

Žádnou činnost nevyvíjela odbíjená. Dobře si vede jednota na úseku hospodářském, kde celoroční hospodaření vykazuje zisk 15 000 Kčs. Na pomoc JZD bylo odpracováno několik stovek hodin.

695)

Jednota uspořádala v průběhu roku 9 kulturně-zábavních podniků. Těžko se shánějí korunky dohromady. Dostali jsme i podporu z okresu ve výši 10 000 Kčs na údržbu hřiště apod.

TJ Sokol sehrává v místě důležitou úlohu, neboť výchova mladých lidí k životu sportem je správná, a pro další růst mladého člověka nevyhovující. Škoda jen, že nebyla schválena výstavba tělocvičny. A až se otevře tělocvična u školy, bude malá, ale jistě lepší než dnešní sál.

Československý svaz mládeže. V místě jsou tři skupiny ČSM, v závodě, v JZD a na Borové. VO KSČ usiluje o zlepšení práce v místě. Předsedou je s. Kurt Breuer. Počet členů se pohybuje přes 40, přesně to není možno zjistit pro organizační nedostatky. Slabá je práce mezi mládeží, které je v místě kolem 260. Byl proveden celovesnický aktiv mládeže, ale o nějaké soustavné práci mezi ní není ještě řeči. Jedno je u naší mládeže zajímavé: mladí by měli zájem, ale neví jak na to. Jsou i mladí, kteří nemají zájem o žádnou veřejnou práci. Oplývají penězi a za benevolence jejich rodičů vyrůstají v pásky.

696)

V místě je komise mládeže, která se ale o otázky mládeže celkem málo zajímá. I místní komise pro bezpečnost již několikrát řešila přestupky mládeže. Mládež je náročná, má všechno, co si přeje, a to v mnohém směru není správné, neboť až příliš často pozorujeme, že mládež bere dnešek jako samozřejmost. Mládež nepoznala bídu, hlad, nezaměstnanost. O to důležitější je proto práce ČSM.

Požární ochrana Bolatice. Celkem mají požárníci 61 členů, z toho 7 žen. Úkoly PO jsou v místě značné, ale vcelku se plní. Muži se v okrese i kraji zúčastnili soutěže a v okrese skončili na 2. místě. Předsedou je s. Karel Kretek. Požárníci pomáhali ve školení CO, v domovních protipožárních prohlídkách a také pravidelně cvičí. Požár v místě v tomto roce nevznikl.

Požární ochrana Borová. I na této osadě plní požárníci své úkoly. Celkem mají 70 členů. Předsedou je s. Adamec. Velmi dobře se zapojují do dobrovolných brigád. Chybí jim však požární zbrojnice.

697)

Československý červený kříž. Po TJ Sokol největší složka v obci, která i v činnosti je velmi aktivní. Čítá 208 členů a 60 zdravotníků v Pionýrské organizaci. Vlastní divadelní kroužek zahrál v místě a okolí divadelní hry Jakub Oberva, Potopa světa. Ale i výchovná práce mezi lidmi je značná. Pomáhají k tomu zdravotnické přednášky apod. V místě je ustaveno 8 zdravotních hlídek, které pečují o zdraví svých občanů a v případě úrazu poskytují první pomoc. Mladé zdravotníky vede učitelka Marie

Lišková. Předsedou ČČK v místě je Řehánek Arnošt. Odbočka převzala patronát nad TJ Sokol, kde vysílá na zápasy své zdravotníky. Při své práci úzce spolupracují s místním lékařem Kavanem, který má v místě ordinaci. V místě nebyly během roku žádné nakažlivé nemoci. Zdá se však, že rakovina je na postupu. Stát však věnuje velké prostředky na prevenci. Tak byly všechny proočkované proti obrně. Příkladná je péče o mládež již od mládí.

Československý svaz invalidů. Poslední válka zanechala velké stopy na zdraví obyvatelstva. Přesto, že naši muži bojovali na straně německých okupantů, převzal náš stát starost o pozůstalé a invalidy války na sebe. V místní odbočce je 39 invalidů, jejichž předsedou je s. Vavřínek, který v poslední válce ztratil obě nohy. Invalidé pomáhají jako aktivisté v různých komisích.

698)

Svaz zahrádkářů a ovocnářů. Ovocným stromkům nebyla v minulosti věnována v obci patřičná pozornost, a to jen ku škodě obce. Díky příkladné práci p. Paroubka z Opavy byla v místě založena odbočka, která má k dnešnímu dni přes 150 členů. O práci v tomto směru je velký zájem. V zimních měsících bylo provedeno školení, které se těšilo velkému zájmu. V průběhu roku provádí i praktická školení v zahradách. Předsedou je s. Fus B.

Svaz pro spolupráci s armádou. Vedoucím je s. Balarin. Organizace pomáhá v předvojenské výchově mládeže. Výcvik provádí instruktoři, záložní důstojníci. Toho času je vedoucím instruktorem s. Valter Hluchník, který vycvičuje 22 mužů.

Výbor žen. Předsedkyní je s. Březovská, učitelka v MŠ. Výbor se v poslední době aktivizuje a sehrává důležitou roli v kontrolní síti v našem zásobování.

699)

Svaz rodičů a přátel školy. Předsedou je s. Zajíček Josef. Na místní škole je díky aktivní spolupráci ředitele školy o tuto práci mimořádně velký zájem. Velmi těžko se však překonává náboženské tmářství. Večerní rodičovské univerzity však postupně rodičům přibližují světový vědecký názor. Kladem práce je zájem rodičů o prospěch dětí a dále se začínají navazovat přátelská pouta k učitelům.

Lidová myslivecká společnost. Má 10 členů. Přes dobré jarní podmínky se ukázalo, že stav zvěře je oproti jiným rokům slabší. Velkou vinu dávají myslivci postřiku z letadel, kde následkem dlouhotrvajícího sucha nebyl jed spláchnut, a zavinil tak těžké ztráty mezi zvěří. Loni bylo uloveno 126 zajíců, 10 bažantů, 20 koroptví, 4 srnčí a škodná. Na polích mezi obcí a Kouty jsou velká stáda srnčího,

která čítají až 30 kusů. V okolí se objevili a byli střeleni divočáci. Přes péči nemůže se stav zvěře zlepšit. Uvažuje se o ozdravení stavu vypuštěním zdravých, odjinud zakoupených jedinců. Předsedou je Leo Engliš, hospodářem František Burian. Myslivci udržují staré honební tradice.

700)

Jak se lidé baví. Stále se zvyšující životní úroveň se projevuje i v tom, jak lidé tráví svůj volný čas. Dnes je v obci zcela běžným jevem, když si rodina vyjede na 2-3denní výlet do hor nebo k vodě. Autobusové zájezdy spolků jsou zcela běžné. Hodně občanů jezdí na rekreaci. Nejlepším dokumentem životní úrovně je však plesová sezona. Je to doslova módní přehlídka našich žen, která si v ničem nezadá s městem. Celá plesová sezona je nabitá a jeden pořadatel se předhání před druhým jak ve výzdobě, tak i v obsahu plesu. Dlouho se pak mezi lidmi o plesu mluví. Jako poslední je ples maškarní, kde nejlepší masky jsou komisí hodnoceny a odměněny. Hodně se pořádá během roku tanečních zábav, ale ty jsou převážně pro mladé. Pozoruhodné jsou i svatební tancovačky. Velké svatby však v místě postupně mizí, neboť stojí přece jen hodně peněz, a pohoštění v hotelu je daleko levnější. Velkému zájmu se těší i divadelní představení, která jsou vyprodána. Mizí však zájem o estrádu a to asi proto, že někteří „umělci“ si myslí, že vesnice spolkně všechno. Přitom zapomněli, že vesnice žije skoro tak, jako město. Postupně však mizí staré zvyky a obyčeje. Je to někdy až líto. Život jde kupředu a lidé se baví, ovšem dnes již mají svůj vkus.

701)

Celostátní oslavy v obci. I obec žije svým bouřlivým společenským životem. V důsledku probíhající socializace vesnice se však zdá, jako by část občanů nebrala nový život na zřetel a jako pštros strkají hlavu do písku, aby neviděli a neslyšeli. To se projevuje i účastí na různých oslavách. Ale i zde prorazíme!

Tak při oslavách Února se účastnilo 270 občanů. MDŽ byl dobře připraven a účast 320. převážně žen, svědčí o zájmu. Některé ženy byly vyznamenány odznakem mateřství a věcnými dary. 1. máj jsme slavili v Chuchelné. Pestrý průvod asi 900 lidí ukázal, že lidé jsou s námi. 9. května se konaly již tradiční vzpomínkové oslavy padlých čsl. vojáků. Účast 1 200 osob svědčí o tom, že tato oslava má již svůj zvuk. 6. listopadu jsme vzpomněli VŘSR. Lampionový průvod s účastí 1 000 osob se vydařil a vyjádřil, že se začíná měnit názor lidí na SSSR. Dále pak Dětský den, Sportovní slavnosti, Kácení máje. Tělovýchovné slavnosti doplnily bohatý rok života v obci.

Tak přes štvání odpůrců jsou v místě lidé, kteří se nebojí vystoupit a jdou v průvodech sebevědomě, bez strachu a bázně.

702)

První pozdrav člověka na měsíc! Lidstvo přijalo s úžasem a překvapením zprávu o dopadu kosmické rakety na měsíc. Tak kdysi zaostalá a chudá země pod vedením bolševiků se rázně vyšvihla na první místo ve světě. Poprvé jsme viděli i tak dlouho skrývanou, odvrácenou část měsíce. A v dědině? Mládež a mladší generace s respektem a nadšením přijímá tuto zprávu. Mnohý z těch starších chtěl nechtě opravuje si potajmu svůj názor na velkou zemi Sovětů. Vždyť příliš silné kořeny zanechala v mnoha lidech okupace s její propagandou o podřadnosti ruského člověka. A naše staré babičky? Když jim to sdělíš, pokřikují se a nevěří. Nejde to dohromady s jejich představami o nebeských končinách. „Dyť to nemože byt pravda, člověk přecaj něsmi pokušač djabla“, tak odpoví mnohá babička a znovu se pokřikuje.

703)

U mnoha starších lidí slyšíš, že podle Sibylina proroctví ukazuje dnešní raketový úspěch SSSR na blížící se konec světa, neb „ohnive truby budu po nebi letač“! Zde nejlépe posoudíme boj dneška s falešnými názory. Je to boj těžký, ale pomalu svádíme vítěznou bitvu s náboženským tmářstvím a nevědomostí, a pomalu měníme názory a myšlení lidí.

Zavedení nového systému výkupu. Usnesení ÚV KSČ o nových výkupních cenách bylo v místě přijato všelijak. Na jedné straně JZD a jeho členové uvítali celou řadu výhod, které jim nový systém přinese, ale na druhé straně poznali, že budou muset daleko lépe hospodařit než dosud, aby jim to v roce 1960 vyšlo. Přijali však toto opatření kladně. Ale naši soukromí zemědělci? Spekulativně počítají výhody a dle řeči mnohých prý do JZD teprve nepůjdou! „Co daně, ty já zaplatím z levé kapsy“, říká mnohý z těch tvrdohlavých, „ale hospodařit budu na svém!“

704)

Jak probíhají pohovory se zemědělci. Mnohdy se neubráníš úsměvu, když slyšíš, s jakými argumenty chodí naši zemědělci na pohovory. „Hospodařím pro svoje děti, nic vám nedám!“ „JZD, to by nám tu ještě chybělo, aby člověk skákal, jak budou pískat. Na svojím robim jak chci a kdy chci.“ „Jsem nemocen pro práci v JZD.“, a když namítnete, že doma pracuje taky, tak odpoví: „No jo, doma to je něco jiného“. „Jak vstoupím do JZD, ztratím všecko a už ani ručti v bance za někoho němožu“. „Jen se podívejte na to hospodaření v JZD.“, a když řekneš, že u nás to přece jde, tak mlčí a nevěří. „Já svoje nedám, a co po mně chcete, JZD je dobrovolné!“ „Všecko by u nás bylo dobré, ale proč nás nenecháte hospodařit jak chceme?“ „Já nic nemám, je to od mé manželky nebo muže.“, slyšíš rovněž v mnoha obměnách. „Vždyť by mně manželka zabila.“ apod. Jsou i takoví, kteří říkají, že jim je jedno, jestli bude válka nebo mír. V tom případě se člověk až zhrozí, jak daleko dospěli lidé, kteří pro svůj

hmotný zájem by chtěli znovu utopit svět v krvi. Tak neuvědomělost a i nenávist zápasí spolu. Rozrušená země! A kdo zvítězí? Bolatice socializaci nezastaví!

705, 706)

Obchodní síť v místě. Veškeré obchody patří pod Jednotu, spotřební družstvo se sídlem v Hlučíně. V místě máme 2 výseky masa, 3 hospody, 3 obchody se smíšeným zbožím, papírnictví, prodejnu textilu a konfekce, mlékárnu, prodejnu obuvi, prodejnu stavebnin a 2 pekárny. Na osadě Borová je 1 hospoda, 1 obchod se smíšeným zbožím a 1x týdně výsek masa. Každá prodejna má svůj dohlížecí výbor, který je volen. Slaběji pracuje v místě síť občanské kontroly. Lidé žijí velmi dobře a statistika prodeje v místě neodhalí plnou kupní sílu, neboť mnoho potřeb kupují občané mimo obec. Přesto je přehled zajímavý.

nákupy v roce	1958	1959
Bolatice	13 1800 000,-	14 207 000,-
Borová	1 412 000,-	1 504 000,-

To znamená, že v Bolaticích se zvedla tržba o 8%, a na Borové o 6,5%.

Dle druhů bylo prodáno:

	1958	1959
stavebnin	2 842 000,-	2 785 000,-
obuv	664 000,-	655 000,-
textil	1 003 000,-	990 000,-
konfekce	-	568 000,-
výsek masa	1 873 000,-	1 736 000,-
pohostinství	1 024 000,-	1 078 000,-
papír	236 000,-	260 000,-
mléko	740 000,-	826 000,-
potraviny a smíšené	4 898 000,-	5 307 000,-
na osadě Borová		
smíšené	1 079 000,-	1 157 000,-
pohostinství	333 000,-	347 000,-

Tabulka, i když nemůže být úplná, mluví jasně.

Vezmeme-li ještě v úvahu ještě na 600 domácích porážek vepřů, pak si plně dokreslíme obrázek života vesnice. Přitom jsou rodiny členů JZD, kde za rok zabíjí i 3 vepře! A v mluvě vesnice se říká: „Největší svátek v chalupě je zabíjačka!“

Péče o přestárlé osoby v místě. V místě není žádných starých lidí, kteří by byli odkázáni na lásku svých bližních. Náš stát velkoryse řeší otázku důchodů. Tak celkem máme v místě 364 důchodců, kteří od státu pobírají ročně 1 710 000 Kčs. V tom nejsou započteny ještě peníze na jednorázové sociální podpory. Osoby, které nemají nikoho, jsou umístěny v domovech důchodců. V místě je to 1 osoba.

707)

Jak posloucháme rozhlas a televizi. V místě již skoro není domácnosti, kde by nebylo rádio. A televizory jsou teď silně v módě. 690 domácností má rádio a 185 majitelů má televizor.

Boží muka, kaple, kříže apod. V místě máme toho času kaple:

- románská kaple na Hlučínské ulici, velmi stará památka
- kaple sv. Jana, ulice Svobody pod kostelem
- kaple v domě u Jurečky, ulice Svobody
- kaple před domem Mikety, ulice Svobody
- kaple před pohostinstvím pí. Beldové, ulice Ratibořská
- kříž u rolníka Al. Fuse, ulice Svobody
- kříž u rolníka Jana Michalíka, ulice Padoly
- kříž na poli Jana Michalíka (K Dubičí)
- kříž v lese – Kuroň
- dřevěný kříž před obcí směrem od Dolního Benešova
- dřevěný kříž před obcí směrem od Chuchelné
- kaple na Borové a dřevěná zvonice
- kříž u p. Vitáska, ulice Nádražní
- pomník padlých 1. sv. války
- pomník umučených okupace
- pomník padlých čsl. vojáků

708)

Poštovní úřad Bolatice. V naší obci je poštovní okrsek. Na poště jsou zaměstnáni: 1 poštmistr, 2 telefonistky a 2 doručovatelé. Na poštovní úřad je napojeno telefonních obvodů – Bolatice 27, Sudice 18, Chuchelná 23, Štěpánkovice 16, Kobeřice 15. Pošta je i nadále umístěna v budově zámku. Pošta se přiváží a dováží poštovním autem ráno a večer. Velké oblíbené se v místě těší i Sportka a Sazka.

Zajímavé postavy v obci. Je to všem známý majster Mušálek, který se svou typickou kozí bradkou a španělskou hůlkou nechybí na žádném pohřbu a slavnosti. Dále je to Pavel Duda, zvaný Pavel

Kolaříček, který snad je jediným správným křesťanem v místě. Za kousek chleba a tabák dělá každou, i tu nejhrubší práci rád. V mládí studoval na kněze. Albína Herudková, zvaná svatá Albina, kostelnice, jak řekla, nemá ráda majetek, a proto vstoupila s 0,5 ha do JZD. Manželé Šoltysovi z ulice Hlučínské, kteří přestože mají 80 let, chtějí dále soukromě hospodařit.

709)

Sociální složení obyvatelstva. Na rozdíl od první republiky, kdy v místě převažovali zedníci a zemědělstí dělníci, začíná vyrůstat jak nová inteligence, tak i nové směry v povolání. V místě již máme 2 inženýry, desítky stavebních techniků, strojařů, úředníků, 3 místní učitelé, asi 10 hasičů, desítky soustružníků a zámečníků, klempíře, instalatéry, elektrikáře, tovární dělnice na místě bývalých zemědělských dělnic jsou rovněž značnou složkou. Současně se mezi mládeží provádí nábor do zemědělství, hutnictví, šachty a stavebnictví.

Soukromé živnosti. Soukromé živnosti byly v místě buď převedeny do místního hospodářství, nebo byly v důsledku stáří provozovatele uzavřeny. Jako obuvník Duda Teodor. Zrušeno bylo bednářství u p. Eberharda Dudy, kovářství u p. Ondrufa a Em. Teuera. Přesto je nutné se těmto oborům učit. Domácí vyšívací práce jsou však i nadále velmi rozšířené. Tak dovedné ruce našich žen vyšívají krásné gobelíny a jiné nádherné věci. Tak si mnohé vdovy poslední války přivydělávají. Počítá se asi s 20 pracovníci.

Poslední zápis. Aby se to příští rok v těch Bolaticích konečně pohlo!

710)

Doslov. Co říci k tomu životu kolem nás? Žijeme dobře a přec máš ve styku s lidmi takový tíživý dojem, že se nějak straní. Ne všichni, ale je jich dosti. Mnohý náš občanek vylekaný pompézními frázemi mocipánů, nějak ustrašeně pošilhává tam, kde podobné hlasy již před lety zněly. Cítíš tu náladu v autobusech, ve vlaku a poznáš, kdo s důvěrou jde do budoucna a kdo si myslí, že kolo dějin půjde znovu zpět! Malomyslní lidí, nevěřící Tomáši a nepoučení fantastové. Je jen dobře, že mladá generace jde jinou cestou. V obci je revoluce mladých proti starým, a o vítězství není pochyby. To je ta skutečnost, která nám všem dává sílu k další práci na půdě sice úrodné, ale hodně zanedbané. Již to vědomí, že dalekým vesmírem obíhá nová planeta kolem slunce a že lidé se již brzy vypraví na naše hvězdné sousedy, uklidňuje. Co jsou proti tomu bezmocné vzteky a snahy jedinců. Život jde vítězně kupředu. A nové poznání vědy a techniky bude uplatněno ku prospěchu lidu, který jak u nás v obci, tak i v celém státě jde rázně a sebevědomě kupředu!

711)

Zápis. Dne 2. září 1960 dostavila se do naší obce návštěv ze SSSR, aby se podívala na hroby padlých. V návštěvě byla i Alexie-Deket Maria, která se přišla s manželem podívat na hrob svého bratra Michala Deketa. Byly spokojeni s údržbou hrobu. Manželům se v obci velmi líbilo, a na památku nám věnovali dřevoryt obrazu Lenina, který dnes visí v zasedací síni NV. Se slzami v očích děkovali za vzronou údržbu hrobu. Odjížděli, ale slíbili, že na nás nezapomenou a že určitě ještě přijdou!

Сьогодні 2. вересня 1960 р. із своїм мужем
відвідала могилу мого брата, який
загинув 16. квітня 1945 року в бою
за визволення від німецько-фашистсь-
кого терору.
Ми дуже вдячні Народному виборцю
с. Болотиче за утримання в належ-
ному стані могили мого рідного
брата.
М. Декет. М. Ревуць
Головний

712)

1960

Píši tyto listy a je mi přitom nějak divně. Vždyť zase uplynul další rok a v té naší vesnici se mnoho nezměnilo. Změnilo se sice hodně v životě našich lidí, jejich život je den ze dne lepší, ale rozhodný obrat v našem zemědělství ani letos nepřijde. Bolatice, slyšíš stále častěji na schůzích v souvislosti s tím, že jsme nejhorší v okrese co do plnění zemědělských dodávek a také černou ovci při socializaci vesnice. A přitom, co jsme pro to i letos udělali! Kolik dní, kolik nocí, kolik dlouhých zakouřených večerů, kdy už člověka přecházela chuť, přišlo nazmar. Naši rolníci sedí před vámi jako tupí a nic je nevyvede z jejich klidu. Nezajímá je nový život a směr v naší republice, jsou jim cizí naše veliké plány výstavby, nevidí a nemají nic nadějí, jen tu svou robotu a lány vlastního pole! Jak dalece klesne člověk, propadne-li svému majetku, a který pro mamon nevidí a necítí s druhými. To je typický obraz našich Bolatic, až je člověkově z toho nanic!

713)

Když je upozorňujeme, že neplní zemědělské dodávky, stále nám říkají, že splní. Ale měsíc za měsícem ubíhá a při kontrole zjistíš, že dluh se mezitím ještě zvýšil. Co je jim do toho, že ve městě jsou děti bez mléka a masa! Do družstva, kde by byl předpoklad plnění, se jim nechce, ba jsou mnozí, kteří JZD hluboce nenávidí. Ulice Svobody, to je jejich sídlo, a všimni si, že při každé příležitosti je vidíš pohromadě. Ať již u piva, nebo po cestě do kostela, všude spřádají svou žabomyší vátku! Nevím, jak by se měli nazvat tito vesničtí politici, kteří v koutku svého zstrašeného a zbabělého vědomí jistě spřádají plány o návratu starých, dobrých časů! Snad čekají, že světový řád se změní v důsledku války! Mnozí by jistě pro záchranu svých hektarů vítali i strašnou světovou válku, bez ohledu, že její ničící síly zničí jejich milé a děti! Jsou bezcitní ti, kteří se při každé příležitosti ohánějí Pánem Bohem a které vidíš spěchat farizejsky do kostela, kde doufají, že se jim za pomoci Boží vrátí jejich starý život. Přetvářka a jidášství, to je obraz našeho sedláka dnešních dnů. Tak sedí před tebou těchto 15 hrdinů a v očích jim vidíš zlobu a nenávist.

714)

Až příliš živě máme v paměti jejich vládu. Ne nadarmo jim kdysi dělník říkal pampoň, bur, chňupoň (pozn. Štěpáníková – nadávky, že byli něco lepšího). Oblečení ve svých dlouhých kožiších seděli v první lavici kostela, a v neděli i na předních místech v obci. Bez jejich souhlasu si chudý „mržihlad“, jak posměšně říkali dělníkům, nesměl ničeho dovolit! „Vy hofeři, vy holoto“, tak jmenovali tito zde sedící hrdinové před lety naše nemajetné lidi. Stýská se jim po dívkách a pacholcích, neboť dnes už

nestačí kus chleba se sýrem a máslem, dnes musí naše lidi i zaplatit a to zaplatit slušně. Proto ten jejich vztek a zjevná zloba. Zavoláš-li si ho dnes nebo zítra, mluvíš-li s každým z nich, slyšíš stále jedna a tatáž slova: “Do JZD nepujdu, chcu hospodařit na swoim, dajtě mi už pokuj” apod. Zdá se nám, že až příliš využívají naší trpělivosti. Dělnická pěst na ně ještě plně nedopadla, ale vidíš, že v řadách máme lidi, kteří je litují a div v nich nevidí mučedníky. Příliš brzy zapomínáme. Letos se v naší obci vystříдалo mnoho agitátorů. Ze všech možných míst a úřadů, ale výsledek nula!

715)

Národní výbor začal uplatňovat proti neplatičům tvrdší opatření, ale výsledek ukázal, že naše úřady vše protahují na dlouhé lokte a že nakonec žádné opatření nesplní svůj účel. Vezměme si zvýšení zemědělské daně! Co je jim po tom – sedláci neplatili! Až se jim sáhlo na jejich majetek, tak bylo zle. Tu najednou měli plno slov o lidskosti a jejich právech. Že dělníci platí své daně, to je v pořádku, ale co chcete po nás! Tak na konci léta rozvířila vesnici zpráva o exekuci u pí. Teuerové, Josefa Teuera, Slivky, Paška a dalších. A nejen to! Desítky stížností a odvolání šlo z Bolatic na různá místa, ba u sedláků s oblibou píše kanceláři prezidenta republiky v klamné naději, že ještě najdou lidi, kteří by jim chtěli pomoci při uchování jejich majetku! Tak to vyhlíželo v naší obci v loňském roce. Vztek sedláků roste tím víc, čím mají menší vyhlídky na udržení.

Není lehké být v naší obci funkcionářem. Stále stojíš ve dvojím ohni. Málem by již člověk ztratil nervy. Co naplat, naše práce není lehká, ale kdyby už bylo vidět nějaký ten výsledek! Zatím máš hodně nepochopení a zloby!

716)

Zatím ale rostou i jiné, lepší Bolatice. Mále by je člověk při tom každodenním tvrdém zápolení s tím starým světem neviděl. Stále menší je vliv faráře na mladé lidi, stále méně tam chodí těch, kteří ještě před lety věřili! Život je jejich školou! Mnozí se přesvědčili, že za svatými hesly a frázemi se skrývá nenávist a zloba. Rakety a meziplanetární stanice rozbily mýtus o cti a svatých. Jako pozůstatek středověku trčí v obci báně kostela k nebi a zvonek stále sice zvoní, ale těch hloupých a poslušných oveček chodí stále méně a méně. Už i ty pověstné ofěry jsou menší, a jen ty staré svíčkové báby (bašvasterky) vzdychají nad zkázou světa a hříšnými lidmi! Přijde konec světa, šeptají si tyto báby, které nepochopí to nové kolem sebe. Ano, konec toho starého, nespravedlivého řádu přichází. Den ze dne, stále více se hroutí pozice církevního tmářství, které nezbytně doprovázela po celá staletí krutost vykořisťovatelů. Kříž a svěcená voda tak přestává mít vliv na zbožné hloupé ovečky. A kostely se dnes plní těmi, kteří když byli páni do nich nechodili, ale dnes, kdy jsme jim sáhli na majetky, objevili najednou tato místa.

717)

Nemáme zloby na dobré a pracovité maminky, které v kostele vidí svou pomoc a spásu. Nic jim nechceme vzít, jenom litujeme mladé lidi, kterým dnešní doba dala i vysoké vzdělání a oni přece ještě neprohlédli. Veliký byl boj o každé dítě při přesvědčování rodičů o škodlivosti náboženství hlavně pro tato malá, důvěřivá stvoření. Vždyť i ta drobotina se raději v neděli podívá na dobrou pohádku v kině, než na starý, omšelý mýtus!

Rozrostla se znovu naše obec. Stavební ruch je takový, že ti to až bere dech. Lidé spoří, aby si mohli postavit nový krov. Tak loni začalo stavět 15 stavebníků, přitom už nepočítáme ty adaptace a nové fasády. Dědina se opravdu změnila. Škoda jen, že nás ještě zlobí ty špatné cesty. Naši technici vůbec nepamatovali na kanalizaci, a tak se mnohdy na podzim a na jaře brodíš v blátě skoro po kolena. A celá ta léta bojů o socializaci nás rozdrobila, lidé ze vzdoru, nebo i vzteku nešli pomoci. Zatím okolní obce vzkvétají. Závidíme dnes Kravařím, a přitom se říkalo, jaké je to hnízdo. Ale tam lidé spíše pochopili, že pracují na svém, a že každý vztek a vzdor se projeví na vzhledu obce.

718)

V závazcích k 15. výročí osvobození si občané dali záležet. Kolem 50 nových fasád rodinných domků a nových plotů bylo postaveno. I státní silnic konečně splnily své sliby a dokončily asfaltování silnic. A co víc! Borovští občané si dokonce asfaltovali cestu přes celou osadu a mají asfalt i na jejich památném rynku!

Hodně ruchu bylo kolem voleb do NV a do Národního shromáždění, neboť se proslýchalo, že se provede generální výměna kádrů. Hodně se diskutovalo, bylo hodně hlasů pro i proti, ale kde najdeš takového fenoména, který tuto speciální bolackou situaci vyřeší? Víme, že ozvěny mezinárodní politické situace zasahovaly i do našich poměrů. Bylo by chybou nevidět, že je ještě mezi námi mnoho těch, kteří šilhají po západním Německu. Až příliš to člověku připomíná nástup Hitlera k moci. Stále častěji slyšíš povědomé citáty a fráze, které ti příliš živě připomínají výroky hnědých mocipánů kdysi. Sebeuznáním nabývá nového významu. A někteří naši lidé? Začínají pošilhávat a ztrácejí jistotu. Ale, ale!!!! Málo se některý dnes vystrašený občanek poučil!

719)

V příliš živé paměti máme ještě válečné hrůzy před 15 lety. A co sliboval mnohý z našich občanů v roce 1945? A co dělá dnes? Je přece dnes tak snadno se orientovat! Naše místo nesmí být nikdy tam, kde se sprádají válečné plány proti nám a našim dětem! Síly míru ve světě rostou. I do naší vesnice zaletěla výzva dělnických stran z Moskvy! Bude však třeba nespustit z očí vývoj v západním

Německu a hlavně musíme našim lidem vysvětlovat, musíme je vésti, aby se nikdy neopakovaly staré chyby a aby již nikdy naši muži nekypřili svými mrtvými těly bojiště všech světových stran za cizí zájmy. Ale pozorný divák vidí, že tábor míru roste a sílí. Ale našli se i kazimírové. Neradi viděli probíhající vývoj a snahu po uklidnění ve světě. Tak poslali na SSSR výzvědný letoun. Byl sestřelen, a toho využili na západě k ostřejšímu kurzu ve studené válce. Nezdařila se konference na nejvyšší úrovni a do vztahu mezi dvěma světovými soustavami se začal vkrádat ostřejší tón. Amerika provokuje a celosvětová cvičná mobilizace všech jeho válečných základů měla zastrašit!

720)

Ale klidně a věcně mluví s. Chruščov na podzimním zasedání OSN. Ječ odsouzena na tomto fóru kapitalistická metoda vykořisťování kolonií. Povážlivě se zmenšila americká hlasovací mašinerie a je stále citelnější tlak na odzbrojení. Naděje lidstva nejsou o nic menší než loni, ba jejich naděje dostává jistotu. Svět nechce válku. Kolonialisté jsou odsouzeni, v Kongu, kde po vyhlášení svobody již by v daném počátku chtěli tento mladý svět zničit. Lidstvo tyto případy velmi pozorně registruje. Ale nejen to. Lidé si začínají daleko pozorněji všimnout všech aspektů mezinárodní politické situace a poznávají prolhanost imperialistické politiky. Můžeme o roku 1960 klidně říci, že byl rokem dalšího upevnění mírového tábora, a že v tomto roce se imperialistům přes veškeré úsilí nepodařilo zastavit drobení jejich pozic a povážlivému přesunu veřejného mínění ve prospěch mírové politiky SSSR. Ani v obci jsme nespali a lidem tuto situaci při každé příležitosti vysvětlovali. Je mnoho těch, kteří to pochopili, ale ještě dosti těch, kteří se nepoučili a kteří se už asi nepoučí. Příliš rychle mnozí zapomínají na své hříchy a snaží se kalit klidný vývoj u nás!

721)

Vysoko si to nyní člověk míří. Jeho sny a tužby dostávají stále více konkrétních podob. Další meziplanetární stanice stále více přibližují termín letu člověka do vesmíru. A je ti nějak smutně u srdce při pomýšlení, že tam nemůžeš, anebo při myšlence, že se toho nedožiješ. A tiché, světlé noci, prozářené miliony hvězd tak lákají, ale zároveň i uklidňují. Lidstvo ví, že i tam člověk jednou vítězně bude zanášet své myšlenky a tužby. Co tam jenom najde? Nebe každopádně nikoliv, ale možná že tam objeví život a tvory podobné nám. Tak člověk za pomoci vědy stále více odbourává falešné názory a přibližuje světu den poznání a vítězství světla nad tmou! V naší obci máme desítky vyznamenaných pracovníků, kteří se proslavili na staveništích, šachtách a v zemědělství. Na rozdíl od trpké minulosti vyznamenáváme dnes lidi ne za válečné zásluhy, ale za poctivou práci. Desítky a stovky pracovitých rukou zedníků a tesařů NHKG, Porubu, sídliště, šachty, školy a nemocnice. Denně je vozí autobusy domů k jejich rodinám. Zvykli jsme si na naše závody i na to, že musíme mít stále práci. Náš dělník se hrdě dívá kolem sebe, chtěl by to mít ještě lepší, než má dnes.

722)

Tato zdravá nespokojenost je dobrá, neboť nás žene kupředu a nutí k ještě lepší práci. Je pravda, že někteří vzpomínají na ty idylické, staré časy, které se tak rychle neřítily vpřed. Žijeme totiž dnes velmi prudce, žijeme rychle, člověk ani nestačí vnímat vše to nové kolem sebe a mnohdy popravdě ani nepoznává, že už přešlo léto, na které se tolik těšil. Je to ale údělem dnešních lidí, žít tento rychlý, a přece bohatý život.

V tomto roce se velmi zvýšil cestovní ruch. Mnoho našich občanů se dočkalo návštěvy příbuzných z Německa. Jsou překvapení tito návštěvníci a mnozí, jak říkají, jsou překvapení příjemně. Vždyť nepřátelská propaganda nás tam nepostavila do nijak pěkného světla. Tak postupně odpadne vylhaný názor o našich poměrech a lidé na západě se přesvědčí, kde je pravda. Život píše denně do srdcí a myslí všech našich poctivých občanů radost a pohodu. Lidé se začínají mít daleko více rádi. Už to poznáváš v rodinách. Žena již není nemyslíci tvorů vařečky a hrnce, ale je to druh muže, se kterým společně buduje a tvoří nový svět!

723, 724)

Lidospráva. Do voleb vykonával od počátku roku funkci předsedy NV s. Leopold Hertel, tajemníkem byl s. Josef Vavřínek. NV měl značné potíže, neboť před volbami byla již značná část členů pasivní. To se doráželo v práci celého aparátu. Zaměstnanec s. Herudek Jan onemocněl, jako síla tam byla s. Běláková a s. Řehořová, která zastávala funkci matrikářky. Pro posílení přišel na NV s. Tiele, který jako organizátor KVKŠČ připravoval volby a pomáhal organizačně v místním JZD. Starý NV neměl v místě žádnou autoritu, množily se stížnosti občanů na liknavé vyřizování připomínek. Práce v místě vázla. Vesnická organizace KŠČ se proto správně zaměřila na výběr nových, mladých kádrů do NV. příprava na volby byla dobrá, i když starý NV nemohl vykázat nějaké podstatnější úspěchy jako v akci Z, tak i v socializaci vesnice. Dne 12. června se konaly v místě volby. Obec byla rozdělena na tři volební obvody. Průběh voleb byl důstojný a ve všech obvodech prošla kandidátka NF. Do NV byli zvoleni:

1) Tiele Emil, zedník	16) Rataj Richard, mistr
2) Bufka Jaroslav, dělník	17) Stuchlíková Jana, učitelka
3) Hertel Leopold, dělník	18) Zátopek Ludvík, ředitel školy
4) Kašný Richard, dělník	19) Vrbka Oldřich, učitel
5) Bitomský František, tesař	20) Stuchlíková Hedvika, vdova
6) Kretek Karel, zedník	21) Dudová Anežka, úřednice JZD
7) Engliš Leo, technický úředník	22) Vltavský Vilém, soustružník
8) Duda Alfréd, technický úředník	23) Kolarčík Jiří, tesař
9) Hrubý Radomil, technický úředník	24) Dombek Jan, slévač

- 10) Řehánek Max, horník
- 11) Rataj František, dělník
- 12) Sněhota Heřman, typograf
- 13) Krejčířík Ludvík, učitel
- 14) Zajíček Josef, strojvůdce
- 15) Ing. Blahetka Adolf, technický úředník

- 25) Vaga Bedřich, horník
- 26) Piekarčík V., dělník
- 27) Zbránek Boh, výkupní pracovník
- 28) Kubný Josef, bílý zedník
- 29) Petr Eduard, televizní montér
- 30) Složil Bohuš, učitel

725)

Při první ustavující schůzi NV byli zvoleni tito soudruzi: předseda NV s. Leo Engliš, náměstek s. Leopold Hertel, tajemník s. Emil Tiele. Rada NV byla zvolena tak, že členové rady jsou předsedové jednotlivých komisí: s. Engliš, Tiele, Hertel, Dombek, ing. Blahetka, Zajíček, Vrbka, Sněhota, Duda. V jednotlivých komisích jsou zapojeni aktivisté, takže komise jsou 6-8členné. Na NV jsou zaměstnání: s. Kolarčíková, Běláková, Řehořová, Vavřínek, úklid s. Kalusová, obecní cestář s. Kolarčík Pavel.

Postavením nové školy se uvolnily prostory v zámku. Byla vypravena obřadní a zasedací síň. NV hospodařil podle rozpočtu, jehož příjem činil 704 888 Kčs. Nový NV velmi iniciativně zasáhl při organizování žňových prací, které přes nepříznivé počasí byly dokončeny v termínu. Velmi se zlepšila celková práce, která na rozdíl od staré organizace se přenesla do jednotlivých komisí. Územní organizace, která zrušila starý okres Hlučín, vřadila naši obec do nového okresu Opava. Styk s tímto novým okresem byl dobrý. Hlavní úkol NV dokončit socializaci vesnice nebyl splněn i přes obětavou práci desítek funkcionářů. To se velmi nepříznivě projevovalo v celém perspektivním plánování zemědělské výroby.

726)

Řada přesvědčovacích kampaní neměla úspěch a ani některá represivní opatření neměla úspěch. Vesnice naopak tato rozhodnutí nijak nepodpořila, ba projevovala se snaha omlouvat zemědělce a jejich neplnění. NV si proto dal za úkol ve vesnici odstranit celou řadu rozdělaných akcí, aby přesvědčil občany, že v místě máme síly a schopné lidi. Drobnou přesvědčovací prací ve volebních obvodech byli získáni lidé na práci při zvelebení obce. V rámci závazků k 15. výročí osvobození bylo odpracováno občany na jejich domcích a plotech 10 800 hodin. Bylo zhotoveno 52 fasád a 32 plotů. V rámci úpravy obecních komunikací, hřiště, vodního hospodářství, kulturního domu bylo v místě odpracováno celkem 5 520 hodin. Velmi záslužnou prací byla oprava zámku, budovy z roku 1723, která od osvobozovacích bojů byla ve velmi špatném stavu. Celkem bylo na zámku odpracováno 9 000 hodin, a budova dostala nový, světlý a krásný šat. Finanční náklady hradilo památkové středisko v Ostravě. Přesto bylo s opravou započato velmi pozdě, 18. září. Velkou zásluhu na zdárném

ukončení této akce měli s.: Kolarčík Jiří, Šoltys Petr, Návrat Alois, Michalík Augustin, Hertel Leopold, a další, kteří bez ohledu na čas uchovali tuto vzácnou stavební památku dalším generacím. Dík patří i mladým fasádníkům pod vedením Návrata mladšího

727)

V tomto roce byla také dokončena největší ostuda obec, tzv. „Suezský průplav“. Tím byl upraven vzhled středu obce a místo slouží pro výstavbu prodejny Jednoty a jako parčík. Celkem bylo položeno 150 bm kanalizačního potrubí, Ø 1 m, včetně dvou přípojek Ø 50 a 30 cm. V tomto roce byla rovněž provedena generální oprava fasády a vnitřku staré školy, která bude sloužit jako kulturní dům. Ve staré škole byla rovněž umístěna knihovna. Bylo upraveno prostranství před zámkem výsadbou okrasných keřů, které byly rovněž vysazeny na hrobě čsl. vojáků na hřbitově. Dále byla upravena cesta k nové škole navezením 150 t granulované strusky. Rovněž bylo rozšířeno dětské hřiště a rozšířena kanalizace na osadě Borová. Veřejné obecní osvětlení bylo již od roku 1945 velmi nedokonalé. Při rozšíření el. sítě na osadě Borová bylo nově zřízeno 16 lamp a v obci celkem 43 lamp. Taktéž bylo konečně dokončeno místní kino, jehož přeměna na široký film se táhla již 4 roky. Možno říci, že aktivita nového Národního výboru přinesla dobré výsledky. Ukázalo se, že občané pomohou, když jsou o to požádáni. Dík patří poslancům Kalužíkovi J., Sněhotovi, Hertlovi, Řehánkovi, a všem důchodcům pod vedením s. Jindřicha Blokše.

728)

Místní hospodářství se v tomto roce také velmi dobře rozjelo. Byly zřízeny další provozovny, celkem je zapojeno v MH 14 profesí, pracuje 33 osob, z nichž 11 pracuje stále, 22 osob po svém zaměstnání. vedoucím MH je s. Hertel. Celkový příjem činil 209 336 Kčs, což činí obrát na 1 obyvatele 64,20 Kčs. Oproti loňskému roku vykazujeme zvýšení o 27,20 Kčs, to znamená, že obrát je o 74% vyšší než loni. MH dostalo v tomto roce přidělen nový traktor a vlečku. Velký příjem byl dosažen z obecní pískovny, kde Vojenská správa letiště v Zábřehu provedla odkrývku.

V tomto roce byla dokončena cesta Bolatice-Kouty-Chuchelná-Borová. Tím byla v místě snížena prašnost. Okresním stavebním kombinátem v Opavě byla provedena generální oprava na budově obecních bytů (u zámku) nákladem 25 000 Kčs a oprava tzv. nové školy na družinu mládeže částkou 40 000 Kčs.

V místě se dále prováděla výstavba obchodu v Bolaticích (u Feilhauerů), a nový obchod na osadě Borová. Dále probíhala výstavba školy a 6 bytovek u závodu Juta. Tato bytovka byla adresně určena

pro učitele. Nebyla dokončena rekonstrukce vodovodu na Borové, k velké škodě tamních občanů. Osada Borová se velmi zmožila a může co do čistoty nám sloužit za vzor!

729)

Zdá se rovněž, že i návštěvy veřejných schůzí se za nového funkčního období hodně zlepšily. Přesto je ale účast 100 lidí slabá, díváme-li se na velikost obce. V tomto roce se narodilo celkem 69 dětí, sňatků bylo uzavřeno 39, z toho mimo obec 13, zemřelo 29 osob. Obec Bolatice čítá průměrně 3 150 obyvatel. Naše obec má zemědělský charakter. Výměra půdy včetně lesů činí 1 358 ha, z toho orná půda 815,85 ha.

Rozloha a držba zemědělské půdy dle velikosti zemědělských závodů.

JZD obhospodařuje celkem 348,31 ha zemědělské půdy. Záhumenkářů je 39 s výměrem 14,31 ha. Nad 15 ha máme v místě 3 zemědělské závody.

do 10 – 15 ha	4
od 5 – 10 ha	7
od 2 – 5 ha	18
od 0,5 – 2 ha	176
do 0,5 ha	317

Tato veliká rozdrobenost půdy je hlavní brzdou ukončení socializace vesnice, a to hlavně u drobných držitelů, kteří pracují v průmyslu. V zemědělství se projevuje přestárlost pracujících osob a mládež utíká do průmyslu, kde má lehčí podmínky a lepší výdělky.

730)

Stav osob trvale v zemědělství činných.

	muži	ženy	celkem	narození 1900 a dříve	ženy narozené 1905 a dříve
družstvo	9	18	27	-	2
nám. pracovníci	4	-	4	1	-
soukromý sektor	18	140	158	4	51
celkem obec	31	158	189	4	53

Dále vypomáhá v zemědělství dalších 979 osob a to převážně ve špičkách. přes tento značný počet pracovníků máme v místě značné potíže s pracovními silami v JZD.

Jak splnil soukromý sektor své úkoly v zemědělství.

	plán	skutečnost
maso	738,84 q	580,74 q
mléko	338 442 l	278 418 l
vejce	163 130 ks	189 293 ks
obilí	932,3 q	867,33 q
brambory	2 388 q	636 q
cukrovka	12 763 q	7 420 q
seno	96,3 q	101,95 q

Průměrný ha výnos zrnin činil 25 q, u brambor 40 q/ha, cukrovka 150 q. Velmi značný byl pokles u řepy a brambor, a to v důsledku velmi špatného počasí, dlouhotrvajících dešťů a poměrně málo slunného počasí. Soukromý sektor zůstal dlužen skoro u všech produktů. Skoro v každém soukromém závodě se projevuje silný úpadek a neschopnost zajistit zvýšené úkoly.

731)

Stavy zvířectva u soukromého sektoru.

slepice	4 356 ks	kohouti	200 ks
prasata	452 ks	z toho prasnice	27 ks
skot	433 ks	z toho dojnic	258 ks
koně	37 ks	husy a houseři	281 ks
kozy	510 ks	kachny	21 ks
krůty, krocani	14 ks		

Jednotné zemědělské družstvo. JZD obhospodařovalo 334 ha zemědělské půdy, z toho 307 ha orné. Členská základna čítá 63 členů, během roku přistoupili 3 členové s výměrou 2,98 ha, vystoupili 2 členové bez půdy a 2 zemřeli (Duda a Teuer). Trvale však pracuje v JZD 30 členů. Zbývající práce, hlavně špičkové, jsou zajišťovány brigádníky z místa, hlavně ženami. Rok 1960 nebyl v našich podmínkách rokem příznivým. Nadměrné množství srážek právě v období kultivačních prací podstatně ovlivnilo rostlinnou výrobu a v důsledku toho i výrobu živočišnou. Suchý rok neudělá u nás tolik škody, jako rok vlhký. A tento rok byl naměřen dvojnásobek obvyklých srážek! To se ukázalo hlavně u brambor, kde bylo docíleno nejnižších výnosů v historii JZD vůbec! Při dobré vůli občanů by bylo možno hodně napravit.

732)

Tak např. hodně plevelů mohlo být odstraněno ručně místními občany. Ale žádné výzvy nepomohly. Zato na podzim byl křik a lamentace opři zásobování brambory místními občany. Tak se ukázalo, že zajištění výroby je životní otázka celé vesnice a ne několika členů JZD a NV. Tak 70letá Konstantina Mušálková se svou dcerou ukázala vesnici cestu, když trhala v bramborech plevel a skoro plačky řekla: „Dyč to něni enem vaša škoda, přide podzim a všecke ty, kerej něskaj choďu po dědině naparaděne a pravju - my budem kupovat v jednotě, budu křičeč, že chcu kobzole!“ tato stará žena pochopila a snad na podzim poznaly svůj omyl i všechny ty navoněné rebelantky!

Předseda JZD s. Sněhota utrpěl těžký úraz a ztratil nohu, která pro postupující zánět mu musela být odnata. To znamenalo velkou ztrátu. Dále si jeho zástupce s. Rataj zlomil nohu a rovněž vypadl. Robert Teuer byl postižen revmatismem a celý rok se léčil. Starost o družstvo ležela na několika málo bedrech lidí. Dobře se osvědčil s. Duda Emil. Dobrou pomocí byli i instruktoři KVSČ. Velmi se osvědčil Ing. Študent. Na podzim zde pracoval Dr. Kahudá z KNV Ostrava.

733)

Patronem JZD byl závod Juta Bolatice. Patronátní závod odpracoval v řepě a ve špičkách tisíce hodin. Ale i pomoc MSA byla dobrá, ať již v opravách strojů nebo brigádách. Dík patří s. Vodičkovi a Ing. Lindovskému z Dolního Benešova.

Výnosy.

pšenice	26 q/ha	žito	26,63 q/ha
ječmen	29 q/ha	oves	15,26 q/ha
řepka	19,25 q/ha	hrách a peluška	2,5 q/ha
cukrovka	151 q/ha	brambory	39 q/ha

Velmi špatný byl mák, kde z plochy 2 ha se ho sklídilo jen 112 kg! Semenná mrkev dala z plochy 0,8 ha jen 65 kg! Množitelské porosty jako kostřava luční, pěstovaná na 14,9 ha, přinesly z 1 ha skoro 7 000 Kčs.

Veliké škody, jak již bylo řečeno, udělaly dlouhotrvající deště a krupobití dne 11. 6. 1960, které hlavně u žita a řepky nadělalo hodně škody. Velmi špatný byl výnos kukuřice a píce. Jeteloviny byly pěstovány na 48 ha orné půdy, první seč byla bohatá, ale pro deštivé počasí byla sklizena opožděně a byla nekvalitní.

734)

Nebyla silážována žádná kukuřice, protože zaseta na 6,5 ha musela být pro nedostatek krmiva zkrmena. Pěstování brambor v letošním roce bylo loterií. Správně to řekl ředitel VÚZ v Havlíčkově Brodě Dr. Hruška: „Víte, brambor je jako krásná paní, všechno jí dáte, ve všem jí vyhovíte a nakonec vás stejně zklame!“ To letos plně platilo i v našem JZD, i když jsme jim letos mohli dát více.

Stav zvířectva.

slepice	1 526 ks	kohouti	80 ks
prasata	412 ks	z toho prasnice	45 ks
skot	433 ks	z toho dojníc	114 ks
koně	19 ks	kozy	8 ks

státní plán ukládal

masa	529,46 q
mléka	202 400 l
vejce	129 000 ks
drůbeží maso	20 q

bylo vyrobeno

249,5 q hovězí, 364,5 q vepřové
208 494 l
123 330 ks
55,40 q

Z toho dodáno výkupu: mléko 183 750 l, tzn. 541 l z ha. Maso vepřové a hovězí bylo vyrobeno 669,4 q, tj. 200 kg/ha. nesplnění dodávek mléka závisí na nedostatku krmiva, a dále, že místo 6 ošetřovatelek dojníc jsou jenom 4! Plánovaná výroba vajec nebyla splněna z důvodu TBC, kde bylo nutno vyřadit větší počet slepic. Přesto je snůška 146 vajec na nosnici dobrá!

735)

Roční užitkovost dojníc klesla proti plánu 2 300 l na 1 954 l. Na 100 krav bylo odebráno 79 telat. Selat bylo odebráno na 1 prasnici 13,84 ks. Přírůstky žíru u skotu činily 0,66 kg/den, přírůstky prasat 0,31 kg/den. Nižší roční užitkovost je podmíněna nedostatkem stálých pracovních sil a nedostatečnou krmivovou základnou podmíněnou semenářským hospodářstvím JZD.

Hrubá zemědělská produkce činila 6 691 Kčs/ha.

Plánovaný výnos 2 096 300 Kčs.

Skutečnost 1 903 113 Kčs, tzn. 90,78%.

Plánované náklady 1 202 100 Kčs.

Skutečnost 1 290 072 Kčs, překročení o 7,37%.

Plánovaná jednotka 20 Kčs nebyla dosažena. Bylo vyplaceno 18,30 Kčs.

Živočišná výroba. Byl dokončen kravín pro 144 ks dobytka nákladem 586 160 Kčs. Bylo započato s výstavbou drůbežárny, nákladem 197 171 Kčs. Dále bylo vybudováno samokrmení vepřů na Borové nákladem 10 000 Kčs. Během roku byly doplněny další stroje, jako kombajn atd. Využité strojů je ještě nedostatečné. V tomto roce bylo získáno i 2 000 m³ kompostu, který ale ještě není vyzrálý. Velkou zásluhu v tomto roce si získal znovu s. Josef Rataj, obětavý a zasloužilý pracovník.

736)

Čest a sláva ženám, spolupracovnicím v JZD, které bez ohledu na plat pomáhaly v tomto mimořádně těžkém roce zajišťovat výživu národa. Jsou to především s.: Ratajová V., Ratajová Kateřina, Hertlová, Herudková, Vitásková, Klimášková, Kretková, Sněhotová, Bialonogová, Kretková Eliška a další. Dík patří i všem brigádám z Juty pod vedením s. ředitele Vodičky. Zaměstnanci MSA z Bolatic odpracovali 1 000 hodin zdarma. V JZD pracují dále i tzv. brigádníci za plat jako s. Plaček, Nančík, Žibřicha. Hospodář družstva s. Kocur se i v tomto roce velmi osvědčil. JZD i nadále zápasí s nedostatkem skladovacích prostorů a dále velmi nutně potřebují halu na stroje. Stav dojníc není po zdravotní stránce dobrý, neboť starý kravín je zamořen TBC.

Z popudu OVKSČ a ONV v Opavě bylo v prosinci po delším předchozím jednání navrženo sloučení JZD Bolatic, Dolní Benešov, Zábřeh a Bohuslavice v jeden ekonomický celek. Tento celek bude obhospodařovat 1 800 ha zemědělské půdy a má dostat jméno „JZD Rozkvět“. V prosinci proběhly schůze KSČ, MNV a nakonec i členská schůze JZD. Pro sloučení nebyla velká většina a schválení bylo těsné několika hlasy.

Přes všechny potíže a počasí bylo hospodaření JZD vcelku dobré, mohlo být lepší, kdyby vesnice konečně pochopila!

737)

Jaké jsme měli počasí? Tento rok byl mimořádně špatný. Zima počátkem ledna mírná, bez sněhu přinesla koncem ledna a v únoru mrazy až -25°C. Jaro celkem studené, vlhké. Léto hodně deštivé, slunečných dnů bylo velmi málo. Skoro celé žně přšelo a obilí se muselo z polí uhánět. Podzim suchý, teplý a pěkný. Prosinec mírně vlhký, bez sněhu. V květnu a červnu postihlo obec krupobití. Velké přívaly vod nadělaly hodně škody hlavně v řepě a bramborách, kde se nebylo možno do nich s kulturačními prostředky dostat. V prosinci hřmělo.

Meliorační práce v obci provádělo meliorační družstvo za pomoci 4 brigádníků ze Slovenska a několika mladých chlapců z místa. Byly vyčištěny a vykopány příkopy od pískoven od Bohuslavic přes

louky ke Křeménkám. Současně s tím byl upraven podjezd na silnici Bolatice-Dolní Benešov. Práce vedl s. Pavel Herudek z Bolatic.

Úprava důchodů. MNV dostal 6 000 Kčs na zvýšení důchodů. Byly upraveny především nízké vdovské důchody, které se zvýšily na 420 Kčs/měsíčně. U úprav důchodů u tzv. starodůchodců se vychází z tohoto klíče. Důchody se upravují: vdovské na 420 Kčs, invalidní a starobní 600 Kčs, hornické na 800 Kčs.

738)

Školství a kultura. V místě byla dne 3. září slavnostně otevřena nová 8letá střední škola, kterou stavěly Pozemní stavby Opava nákladem 3 500 000 Kčs. Je to tzv. úsporný typ, který se skládá ze 4 objektů – 2 jednostranné školní budovy, 1 přízemní tělocvična a domek se dvěma byty. O stavbu se velmi zasloužil ředitel školy Zátopek a bývalý předseda NV s. Herudek. Škola má celkem 18 tříd, mimo odborné kabinety a dílny. Zahájení a otevření školy bylo velmi slavnostní. Vedle zástupců z ministerstva školství, KNV, ONV a OV KSČ přišli i bývalí staří učitelé. Tak jsme v našem středu uvítali p. učitele Teplého, Remeše, Starůstkovou, Lukáše a další, kteří v minulosti v obci působili. Na této oslavě se sešlo kolem 2 000 osob, které s údivem vstupovaly do moderních a světlých tříd. Velkou zásluhu na včasném zahájení vyučování má i SRPŠ v čele se s. Zajíčkem, Vodákem, Ratajem, Řehánkem a dalšími. Do této školy chodí 512 žáků do 17 tříd. Ředitelem je s. Zátopek, zástupce ředitele s. Kubín. Na škole učí 22 učitelů, převážně mladé ženské síly. Ze starých učitelů to jsou Vrbkovi, Lišková, Stuchlíková, Zátopková. Škola je velmi dobře vybavena. Má uzavřený patronát s JZD Bolatice a Jutou.

739)

Žáci jsou řádně vedeni jak ve škole, tak i v práci. Tak v JZD odpracovali přes 2 000 hodin. Na škole je Pionýrská organizace, kde organizovanost je 79%. Na škole jsou utvořeny tyto zájmové kroužky: zdravotnický, pěvecký, letecko-modelářský, 2 kroužky technické, motoristický, šachový, divadelní, fotografický, turistický a 7 kroužků tělovýchovných. Do zemědělství bylo získáno 5 žáků. Do deváté třídy šli 3 žáci, na 11letku 3 žáci, a na odborné školy 2. ostatní nastoupili do učebních poměrů.

Národní škola na Borové má 41 žáků. Školu vede s. Složil a učí sl. Teuerová z Bolatic. Mateřská škola má v místě 2 oddělení s 50 dětmi. Školu vede pí. Březovská. Uvažuje se o otevření třetího oddělení.

Kultura v místě je dosti bohatá. Její plné rozvinutí však brzdí nedostatečná kulturní místnost. V místě jediný sál je ve velmi špatném stavu. Odehrává se v něm vše, počínaje schůzí, zábavou, divadlem,

kinem a nevím čím ještě. Obec usiluje o postavení nového sálu u hostince pí. malicherové na ulici Ratibořské. V místě je osvětová beseda, kterou vede s. Krejčířík. V obci máme 2 hudební soubory, které mají 28 členů. Závod Juta má soubor lidových tanců a zpěvů – 20 členů.

740)

V tomto roce byly provedeny tyto kulturní akce.

zájezdy cizích profesionálů	7	1 024 návštěvníků
estráda	1	120
filmová představení	180	22 300
přednášky a ostatní akce	48	3 010
kulturní a společenské akce	57	13 400
LUT (vlastní soubory)	4	320
kurzy praktické pro ženy	4	105
kurzy zemědělské	6	240
kurzy zdravotnické	3	80
školení všennárodní přípravy	2	140
veřejné schůze	6	600

Místní lidová knihovna má 2 500 svazků. V tomto roce byla ustavena knihovnice s půldenním úvazkem, pí. Růžena Řehořová.

Vývěsních a propagačních skříněk je celkem 6. patří různým složkám. Velmi dobře o ně pečují s. Michálek Štěpán.

Velký počet místních občanů pak zajíždí za kulturou do okolních měst, hlavně do divadla v Opavě. V místě máme 3 divadelní soubory, které však nevyvíjely žádnou činnost. Celonárodní oslavy jako 1. máj, dále 15. výročí osvobození, vzpomínky na VŘSR, se velmi dobře vydařily. Slavnosti byly zpestřeny lampionovými průvody.

741)

Obchodní síť v místě. Hospody máme celkem 4 a to u Malcherové, Dudové, Kramářové a Řehánka. Pekárny jsou dvě a to u Jurečků a Šefčíci na Borové. Sběrný vaječ a mléka jsou dvě (Sněhota, Kolková).

mlékárna	vedoucí pí. Bortlíková	textil	Valentová
výsek masa	Kurka Bedřich	konfekce	Kocurová

výsek masa	Kurka Alois	papír	Šoltys Alois
potraviny	Feilhauer	potraviny	Jurečková
potraviny	Mertensová	průmyslové zboží	Řehánek
kožené zboží	Hrubá	stavebniny	Blokeš

Celkem Jednota zaměstnává v místě 36 osob. Prodejna u Feilhauerů se v červnu začala přestavovat na samoobsluhu. Obchody jsou dobře zásobeny. Jak velká je spotřeba masa vidíme z toho, že obec dodává 1 300 q skotu, z čehož přes 1 100 q přijde zpět jako maso a masné výrobky, to znamená, že nezásobíme ani vlastní obec. Velká je i spotřeba lihovin. V jednotlivých prodejnách dohlíží volené dohlížecí výbory.

742)

Soukromá živnost je v obci jedna, a to obuvník Teodor Duda, který má živnost jako užitný příděl. Dále ještě kovář Jurášek Josef, který pod JZD je dále samostatný. Jinak je vše zapojeno v místním hospodářství.

Osobní auta mají v místě tito občané: Boček Fr., Boček Arnošt, Fojtík Fr., Michalík Arnošt, Jaskula, Březovský, Kurka Bedřich, Siebert Oskar, Klimáška, Solich Alfréd, Sněhota Karel, Duda Valter, Duda R., Sněhota Max, Duda Emil, Gillar Alfréd, Zátopek Ludvík. Další desítky žadatelů na vozy ještě čekají.

Náboženský život. Farářem v místě je P. Muczka. Do kostela byla zakoupena nová křížová cesta. Bohoslužby se konají denně, v neděli 3x. Stará generace, hlavně ženy, kostel pilně navštěvují. U mužů a hlavně u mládeže se jeví citelný odklon od návštěv bohoslužeb. Většina mládeže vysedává v neděli v hospodách. Dodržuje se třeba tzv. adventní modlení, které trvá tři dny, dále zpověď mužů na Josefa v březnu a různá procesí. Přesto, že občané tak horlivě navštěvují kostel, neprojevuje se to v jejich životě. Národní výbor a trestní komise řeší v průběhu roku celou řadu vážných přestupků proti zásadám občanského soužití. Zbožnost je jenom na oko, ale nitro je sobecké a závistivé!

743)

Juta, národní podnik, závod Bolatice. Tento malý závod je dobrodiním pro naši obec, neboť zaměstnává 173 osob. Tím se zvyšuje kupní síla občanů, především vdov a jiných sociálních případů. Nejen to, tento závod je důležitým pomocníkem místního JZD, nad kterým má patronát a které má nedostatek pracovních sil. Závod se v poslední době specializoval na výrobu silonových lan a výrobků, např. silonové žebříky, záchranné pásy, jeřábová lana a lodní lana. Výrobky závodu mají dobrý zvuk i v zahraničí, je o nich i psáno pochvalně v tisku. V tomto kolektivu pracují převážně ženy, které pod dobrým vedením s. Vodičky dosáhly velmi dobrých pracovních výsledků. Tak po celý rok byly 12x

vyhodnoceny jako nejlepší pracovnice tyto soudružky: Solichová Brigita, Mertensová Kr., Lišková Hedvika a Ratajová Otilie.

Plánované úkoly závod splnil.

Produktivitu práce splnili na 100,9%.

Plánované náklady 99,8%.

Mzdový fond 98,7%.

hrubá výroba 100,9%.

Výroba zboží 100,91%.

V závodě dobře pracuje stranická organizace, ROH,ČSM. Mládežnice se umístily v krajském kole STM velmi čestně a jejich vystoupení jsou velmi hodnotná.

744)

V soutěži protipožární bezpečnosti byl závod vyhodnocen jako vzorný požárnický závod. Zaměstnanci převzali v JZD 5 ha cukrovky do socialistické péče a také svůj závazek splnili. V rámci patronátu odpracovali v JZD přes 5 300 hodin a zhotovili 150 m³ kompostu. V rámci patronátu s místní školou věnovali 2 000 Kčs Pionýrské organizaci a 2 000,-jako příspěvek na II. CS pro cvičence Sokola. V závodě se utvořil kolektiv s. Kolarčíkové Ruť, který soutěží o získání titulu BSP. Velmi dobrá je spolupráce mládežnic s pionýrskou organizací na škole, kde svazačky v počtu pěti vedou PO. V závodě podal každý desátý zaměstnanec zlepšovací návrh. Kolektiv s. Vodičky podal 1 patentní přihlášku. V rámci akce Z upravili si zaměstnanci před závodem parčík, který oplotili, dále upravili prostranství po pravé straně silnice, které doplnili lavičkami. V dobrovolných brigádách dále vyčistili obecní příkop na ulici Opavské a částečně vydláždili prostor před závodem. V tomto roce bylo postaveno OSP Opava skladiště po levé straně cesty do Koutů. Tato stavba byla terčem kritiky občanů. Vcelku hodnotíme práci tohoto obětavého kolektivu kladně.

745)

Vesnická organizace KSČ. VO KSČ čítá celkem 43 členů, z toho v JZD 13. Věkové složení je velmi nepříznivé, proto byli získáni mladí kandidáti, převážně dělníci, ke vstupu za kandidáty strany. Předsedou VO byl i nadále s. Tiele Emil, který je členem okresní KSČ. Členové výboru byli: s. Hrubý, Vodička, Hertel, Engliš, Zátopek, Kubný, Petr a Liška, okrskář SNB. Práce VO KSČ se podstatně zlepšila, ale přece se na vesnici nepodařilo dosáhnout zlomu v postoji soukromých zemědělců. Komunisté podrobně rozebrali práci starého NV, a je zásluhou VO KSČ, že nově osazený výbor velmi aktivně zasáhl při letošních mimořádně špatných žních. Práce komunistů se začíná projevovat i ve zlepšeném

přístupu složek NF při plnění daných úkolů. Přesto ještě není politická vyspělost mnoha komunistů na žádané úrovni. To se projevovalo při přesvědčovacích pracích v místě, kde někteří členové se postavili mimo a pasivně přihlíželi práci několika obětavých soudruhů. Členové ale na druhé straně odpracovali stovky hodin v JZD. Kladně hodnotíme s. Vodičku, Hertla, Valugu, Sněhotu Heřmana, Moravce R. a další. Komunisté organizovali celou řadu celonárodních akcí, které skončily úspěšně. Dobrá byla i spolupráce s ČSM, a je zásluhou VO KSČ, že práce s mládeží se rozhýbala. Vesnická organizace strany tak i v tomto roce čestně splnila své úkoly, hlavně při podpoře místního JZD.

746)

Dobrovolná organizace tělesné výchovy Sokol. V letošním roce byla práce Sokola velmi úspěšná a to díky obětavým funkcionářům jako s. Teuer Kornel, Teuer Osvald, Jarolím Jindřich a další. Tento starý, osvědčený funkcionářský kádr dovedl stmelit řady mládeže a členstvo se rozrostlo na počet 270. Hlavní zájem občanů a diváků je samozřejmě zaměřen na fotbal. Naše mužstvo pod vedením s. Jarolíma a trenéra s. Vojvody se vypracovalo na vedoucí místo v okresním přeboru. Velká pozornost však byla věnována i nácviku na II CS. Celkem cvičilo podle skladby 26 žen, 16 dorostenek a 16 mužů. Na II CS v Praze cvičilo z Jednoty 20 žen, 12 dorostenek a 1 muž. Za dobrou práci v nácviku byli vyhodnoceni a odměněni s. Teuer Osvald, Kubín Fr. Další oddíly jako odbíjená a stolní tenis měla slabou činnost. Dobře si vedli žáci a dorostenci. II. mužstvo ze soutěže vypadlo. Dobře pracuje i šachový oddíl, který oslavil 25. jubileum. Nepodařilo se však zajistit výstavbu šaten a sociálního zařízení, což je škoda. Na hřišti byla opravena severní část hrazení. Členové Sokola se aktivně zapojili při žňových pracích v JZD a v akci Z. Oblíbené jsou karnevaly na hřišti a také zápasy a různé slavnosti se těší velké oblibě u občanů. Sokol je největší a nejaktivnější složkou v místě.

747)

Svaz československých invalidů má odbočku, která sdružuje invalidy z Bolatic a Chuchelné v počtu 46 členů. Je to zájmová organizace, ale její členové jsou aktivně zapojeni do práce komisí u NV. Předsedou je s. Josef Vavřínek, který v poslední válce přišel o obě nohy. Největší část členů jsou invalidé z poslední války.

Lidová myslivecká společnost Bolatice. Má 10 členů a 1 adepta. Předsedou byl s. Engliš, hospodářem s. Burian. Členové odpracovali stovky hodin na pomoc místnímu JZD. V rámci zalesnění byly vysázeny sazenice listnatých a jehličnatých stromů hlavně u studny při Zábřehu. Přes příznivé jarní počasí byl stav zvěře v honitbě velmi špatný. Příčiny můžeme hledat v chemickém postřiku, který má za následek hynutí zvěře. Hon na zajíce se v tomto roce vůbec nepořádal. Také odstřel bažantů byl slabý, střílilo se jen 5 kohoutů. Hon na koroptve se také nekonal. Stav srnčího je v honitbě dobrý,

jsou to ale kusy v počtu 30, které přebíhají i do sousedních honiteb. V sousední honitbě byli zastřeleni divočáci. U nás jsme je nezpozorovali. Byl zastřelen i větší počet toulavých psů a koček. Obvyklá škodná jako káně, liška, jestřáb byla rovněž odstřelena. S. Němec měl štěstí, neboť odstřelil 5 lišek. Velkým nedostatkem je málo vody v revíru, hlavně v Křeménkách. Žádné jiné zvláštnosti ve zvěři nebyly v honitbě pozorovány. Nejúspěšnější střelec je s. Složil, Němec a Jarolím. V okolí řádil mor divokých králíků.

748)

Českoslovenští zahrádkáři a ovocnáři mají v místě svou vlastní odbočku. K dnešnímu dni již čítají kolem 200 členů. Předsedou je s. Mrkva Adolf. Slouží ke cti zahrádkářům, že velmi pozvedli úroveň ovocných zahrad v místě. Bolatice byly po této stránce zanedbané. Členové spolku mají o svou práci zájem, čemuž nasvědčuje velmi dobrá účast na pořádaném školení. Spolek založil a velmi čile vede s. Paroubek, důchodce, který jak prakticky v zahradě, tak i v přednáškách pozvedává úroveň členů. Kladem je i to, že spolek má vlastní postřikové zařízení, které půjčuje jak členům, tak i ostatním občanům. Velmi dobře se zapojili v úpravě sadu ve škole.

Výbor žen se v tomto roce aktivně zapojil. S. Březovská jako předsedkyně spolu s jinými ženami v místě měly v průběhu roku úzký kontakt se ženami v kravíně a úspěšně zasáhly i do špičkových prací v JZD. Členky výboru jsou dále zapojeny v jednotlivých komisích NV, kde konají platné služby. Velmi dobře působí i v dozorčích orgánech Jednoty, což lze jenom vítat, neboť se množí hlasy nespokojenosti občanů na kvalitu obsluhy místního personálu. Jako aktivní členky se projevíly i s. Lišková Marie, Krejčířiková, Hertlová. Velká řada jich byla vyznamenána u MDŽ

749)

Místní organizace ČSM jak v Bolaticích, tak i na Borové, vyvíjí velmi slabou činnost. Sotva se zvolí jeden výbor, již nepracuje a volí se nový. V ČSM pracují i místní učitelé. Předsedou byl Breuer, pak Fojtík, na Borové s. Adamcová. Mladí lidé se v životě jaksí nedovedou postavit na vlastní nohy. Výbor KSČ jim sice věnuje pozornost, ale pořád je za ruce vodit nemůže. Jejich činnost se projevuje v tanečních zábavách, anebo v tábořištích. Přesto hodnotíme kladně činnost některých svazáků v akci Z. Jsou to Bedřich Bělák, Rudolf Rataj, Teuer Hubert, Reichel a další.

Místní požárníci se celkem činí. V okresních soutěžích obsadili dobrá místa. V Bolaticích vede s. Kretek Karel, velitelem je s. Solich Josef, dlouholetý pracovník v PO. Na Borové je to s. Adamec a s. Kubný. Během roku sice došlo ke sloučení PO, ale později bylo toto sloučení jako neúčelné zrušeno. V tomto roce byl v místě požár rodinného domku u Řehánků, ulice Nádražní, kde vinou vadného komínu

usedlost vyhořela. Škoda byla značná. Svépomocí občanů bylo vybráno něco přes 17 000 Kčs a občané poskytli i věcnou pomoc a brigády. Usedlost byla ještě do konce roku zastřešena. Velký nedostatek jak na Borové, tak v místě se projevuje ve stavu požární zbrojnice.

750)

Závěr. Zdá se, nově zvolený NV v tomto roce prolomil stagnaci posledních let. Nemůže se říci, že by občané nechtěli pomoci. Jde jen jít za nimi, promluvit s každým, lidé stojí o slovo. Málo štěstí jsme letos zase měli se socializací. Sloučení JZD, které do tohoto stavu vpadlo, nám rovněž nepomohlo. Vždyť po schůzi samé k tomu již měli družstevníci připomínky, a to značné. Ve vesnici zase byly upraveny celé řady fasád, dokončeny rodinné domky. Faktem je, že se na to v obci hledí. Podíváme-li se na Benešov, tam je to o hodně slabší. Hospodářský rok v zemědělství byl velmi slabý, takže lze těžko očekávat zvýšení úrovně JZD. A vůbec, lidé dál hudlaří na svých políčkách, bez ohledu na potřeby celku. Návštěvy ze západního Německa jsou udiveny, ale lidé jsou pořád nespokojení. Nevím, zda a vůbec najde se ve světě někdo, kdo by vyhověl naší lidem. Veliké úspěchy SSSR v raketové technice přece již některým zabeđeným hlavám otvírat oči! Je pořád méně těch, kteří o těchto faktech pochybují. Mír se nám podařilo udržet a veselí lidé na Silvestra pozvedávali své číše na klid, zdraví a štěstí v příštím roce! Kéž by byl rokem míru a štěstí!

751)

1961. Sčítání lidu. V následujících řádcích uvádím některé výsledky sčítání dle uzávěrky místních sčítacích orgánů.

obec Bolatice čítá	3 263 obyvatel
z toho Borová	600
mužů celkem	1 518
žen celkem	1 725
dočasně přítomných	20 osob
trvale obydlených RD	544
zemědělské usedlosti	28
bytové domky	5
neobytné budovy	9
nouzové stavby	18
počet bytů	896
garsoniéry	10
z toho bytů jednopokojových	353
dvoupokojových	319

třípokojových	137
čtyřpokojových	41
pětipokojových	6

Obytných místností s podlahovou plochou nad 8 m² 1 636.

Celkem v místě obytné plochy 28 147 m².

Na 1 obyvatele připadá 8,6 m² mimo kuchyně.

752)

Zaměstnání obyvatel dle sčítacích archů.

zedníků	207	tesařů	47	soustružníků	64
zámečníků	104	uklízeček	12	obkladačů	6
lakýrníků	5	kovářů	11	přadlen	50
vyšivaček	17	lanařek	5	svářečů	9
učitelů	28	prodavačů	45	lisařů	12
vrátných	8	skladníci	19	zedničtí mistři	9
úředníků	80	mechaniků	10	konstruktérů	2
klempířů	3	pokrývačů	4	knihař	1
horníků	45	parketář	1	soukromí zemědělci	129
krejčí	2	členů JZD	40	žen v domácnosti	435
lesní dělník	9	bandažista	1	zadrážka	1
dřevomodelář	1	rýsovač	1	automechaniků	2
malířů	5	vulkanizér	1	pomocný dělník	236
studentů	5	učňů	31	strojní inženýři	2
požárník	2	kolář	1	řidič z povolání	21
kuchařky	5	pekaři	8	elektromontéři	21
zaměstnanci	2	brusičů	3	instalatérů	21
kočí	2	strojvedoucí	1	stavební technici	14
stolařů	16	farář	1	strojník	4
školník	4	slévač	6	zahradnice	3
obuvník	1	švadlena	4	sazeč písma	1
sedlář	3	kamnář	1	jeřábník	4
zpěvačka	1	zlatník	1	stavbyvedoucí	25
hutník	1	cestář	2	zemědělské dělnice	5
leník	1	čalouník	1		

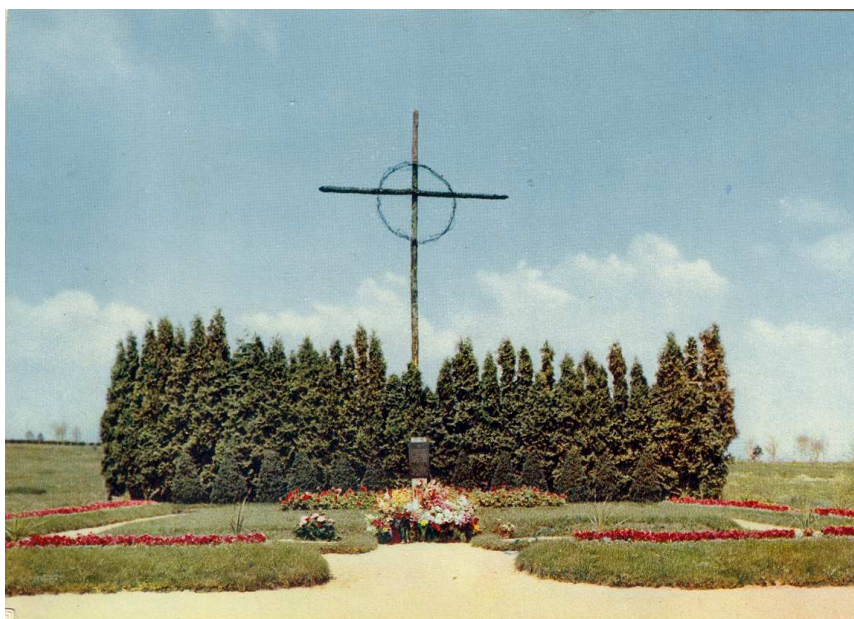
753)

御成功を祈ります。
日本労働組合総評議会代表团
藤 本 腰
m. Fuginato
渡 部 久 士
M. Watake
川 沢 幸 雄
K. Ogawa
高 木 之 武
Y. Takagi

Zápis z návštěvy japonské delegace odborářů v naší obci. Prohlédli si zámek, kravín a odjeli v doprovodu do dalších obcí okresu.

754)

U příležitosti naší návštěvy ve Vaší obci a v rozhovoru s vašimi soudružkami, přejeme Vaší obci mnoho zdaru ve Vaší práci, kterou konáte ve prospěch našeho národa, ve prospěch nás všech, za štěstí našich dětí, tím spějeme k upevnění míru. Za Dozorčí výbor z Lidic Alena Příhodová a Kohlíčková Jaroslava. 30. 11. 1961

755)

Končím záznamy v této knize, abych pokračoval v dalším svazku. Zbylé stránky chci věnovat naší obci v obrazech. Fotograf Richard Zeis z Dolního Benešova provede sérii obrázků „Bolatice v roce 1962“.